

YLÄ-SATAKUNNAN KIHlakunta

PIRKKALAN HALlINTOPIITÄJÄ

ja Pirkkalan käräjäkuntaan kuuluneet Lempäälän teiskolaiset kylät

TAKAHUHDIN NELJÄNNE S

Ensimmäiset 12 kylää olivat Kangasalan kirkkopitäjää

Salmikunnan jakokunta

SALMENKYLÄ Salmenkylä mk 1540, Salmisby mk 1541-53. Koko kylä liitettiin Liuksialan kuninkaankartanoon 1557 niin, että asukkaat siirtyivät toisiin Pirkkalan kyliin.

OLAVI PAAVONPOIKA Olef Pålsson i Sallmis oli Padasjoen talvikäräjällä 16.1.1499 maakuntakatselmusmiehenä Pirkkalan puolesta todistamassa rajariidassa Kuhmoista vastaan, ns. Kaakkois-Hämeen tuomio-kirja s. 13, BFH I s. 20.

I

ANTONIUS OLAVINPOIKA 1540-52, äv 1540: 3½, 1541: 4, 1544: 3½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 5, la 13, ny 14.125. Anthonius Olsson mk 1546. Antoniuss Tompilan oli lm lk 1.3.1549, VA Topographica Pirkkala.

LAURI ANTONIUKSENPOIKA 1553-57, äv 1553: 4, 1556: 2. Lasse Tompi aff Salmis mk 1553, Lass Tompi aff Salmis mk 1556, Lass Tomppi mk 1557. Lv 1556: 1. Lm Lasse Tompeli Kangasalan rovastin kk 8.9.1550, Lasse Tynsson Kangasalan rovtk 7.1.1551, Lasse Tompilan Pirkkalan tk ja kk 1551, VA 216^b f. 9, 11 v, 20 ja 34. Sak Pirkkalan tk 1551 Lasse Tompilan laitton maiden vaihto Outupohjan Kaarinan (Kangasala Outupohja I) ja Antti Herraisen (Lempäälän Herrala II) kanssa.

SIPI Ek 1553 Siffredh Tomppi, 1554 Siffred Tompilan, 1555 Sigffred Tompilan ja 1556 Siffredh Tompilan (kahdesti). Maksoi joka vuosi eräkalastuksesta verona leiviskän haukia. Jaakkola Satakunta V s. 88, 91, 93 ja 95. Talon eräsijaa ei ole vuoden 1552 luettelossa. Myöskään Liuksialan erämaita koskevissa lähteissä ei viitata Tompilaan.

Sak Kangasalan kevk 27.4.1554 Antti Kiiveri (Kangasalan Leipi talo IV) t > Sigfredh Tompi, Kangasalan sk 7.11.1554 Sigfred Tompilan huonot aidat ja sillat. Pirkkalan kk 18.8.1555 Sigfredh Tompilan sai sakot laittomasta maakaupasta Otavalan Prusin (talo I) kanssa. Sipi oli 1557-1607 Alasen kylässä talossa I isäntänä. Ks. Pirkkala, Alanen.

II

JUHO 1540-57, äv 1540: 3½, 1541: 4, 1553: 2, 1554: 3½. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 2, la 7, ny 12.875. Jons Vilun mk 1546, Jöns Viluinen mk 1553-57. Lv 1556: 5. Lm Jonss Viliunen Kangasalan rovtk 1551.

Eom 1552 (Kangasalan pitäjäläisenä) Iöns ibm & talon III Olavi Viluinen Sam(ma)alinen niminen eräsija 23 peninkulman päässä. Sitä ei asutettu. VA 130a f. 8v, Jaakkola s. 78. Ek 1554 Ions ibm (edellä talon III Olavi), 1555 Ions Viluinen. Maksoi kumpanakin vuonna leiviskän haukia. Jaakkola s. 91, 93. Vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa on merkintä, jonka mukaan Sammaliswärist on Pirkkalan Messukylän entinen eräsija, jolla asuvat Antti ja Heikki Ampiainen, VA 2401^b s. 605. Vuoden 1571 hopeaveroluettelon mukaan nämä miehet asuivat Sammalis nimisessä kylässä ja luettelopaikan mukaan Keuruulla. Muista lähteistä selviää, että he olivat Ampialan kylän Ampialan ja Huttulan talojen isäntiä, Matti J. Kankaanpää, Vanhan Ruoveden talonhaltijat s. 9. Ruoveden laamanninkäräjillä 20.1.1595 tutkittiin, mitkä erämaat olivat entisten 1557 Liuksialaan liitettyjen kylien omistuksia, ja havaittiin, että Antti Ampiainen asui sellaisella, VA Topographica Kangasala. Tarkastusmaakirjan puhe Messukylästä johtuu siitä, että Juho Viluinen oli muuttanut 1557 Messukylän kylään. Kun Ruoveden talvikäräjillä 23.3.1596 vahvistettiin Keuruulla sijaitsevan Jutikkalan kartanon (nyk. Valkeakoskea) eräsijan rajat, niin luettelosta käy ilmi, että Jukojärven ja Lempaatsuonsaaren välissä orajapaikkana Wiluisen Pirttiojansuu, RA Riddaresynerättersdomar vol.1, lääninrajakatselmus 15.8.1760 (VA FR 136). Se on Ampialan alueen luoteiskulmassa. Viluisilla on siis ollut pyyntimaillaan myös eräpirtti. Ks. Pirkkala, Messukylä talo II (Vilunen).

III

OLAVI 1540-57, äv 1540: 2, 1556: 3. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 8, ny 6. Oleff Vilun mk 1546, Oluff Viluinen mk 1553-57. Lv 1556: 1½. Eom (Kangasala) 1552 Oluff Viluijn & talon II Juho, eräsijasta ks. yllä talo II. Ek (Pirkkala) 1553-54 Oluff Viluinen, 1555 Oluff Vilulan ja 1556 Oluff Viluinen, joka vuosi haukivero 1 leiviskä, Jaakkola s. 78, 88, 91, 93, ja 95. Sak stk 3.5.1556 Oluff Viliuinen laiminlyönyt kyytivuoron. Muutti 1557 Pirkkalan hallintopitäjän Vaakkolaan.

IV

LAURI 1540-57, ä 1540: 3, 1541: 3½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 2, la 7, ny 11.875. Lase Haualan mk 1546 Lasse Hauhalainen mk 1553-57. Kang sk 1553 Lasse Hauhalainen huonot aidat ja sillat.

Kangasalan Sorolaan taloon II tulee 1557 isännäksi Tuomas Laurinpoika Hauhalainen, ilmeisesti Salmenkylän Hauhalaisia.

HYPPÄRILÄ Hypperle mk 1540-41, 1558-60, Hypperlä mk 1557, 1564, pm 1558-59, Hyppärilä mk 1561-52, 1566, 1569, pm 1561-62, 1565-66, 1569-71, Hyppärlä mk 1565, Hyppärile mk 1570-71.

I Kirviäinen

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 4, 1546: 3, 1552: 4. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 6, la 9, ny 16.125. Hen. Hypper mk 1546. Lm Henric Yppär lk 15.3.1541, VA Topographica Teisko. Sak sk 11.10.1550 Henrick Hyppäri huonot aidat.

OLAVI mk 1553-56, pm 1565-66. Äv 1553: 3, 1554: 4½. Lv 1556: 8, 1565-66: 4-4. Oleff Hyppäri mk 1553-56. Ek 1554 Oluff Hyppäri (kahdesti), 1555 Oluff Hyppäri, 1556 Oluff Hypp. Joka vuosi maksu kruunulle leiviskä haukia.

MARTTI 1557-64, äv 1557: 4½. Lv 1557-59: 9-6-6, 1561-62: 3-6, 1564: 6. Morthen Hypper mk 1559.

Ek 1553 Mor. Hyppäre 1 leiv., 1557 Morthen Hypperelen 1 leiv. Hyppäreiden eräsijan paikkaa ei tunneta, koska sitä ei ole vuoden 1552 luettelossa. Kylän asukkaat vetivät 1670-luvulla nuottaa Näsijärven pohjoisosassa Vankaveden Muuraisen saaren lähetyvillä. Jokipii, Vanhan Ruoveden historia I s. 84. He voivat kuitenkin olla siellä myöhäisiä tulokkaita. Morthin Hyppäri myi 1559 voudille 30 oravannahkaa hintaan 8 äyriä, VA 2092 f. 5v.

Sak tk 31.3.1557 Morthen Hypperlän sai 40 markan sakon huorinteosta erään Dorde Mikontyttären kanssa, tk 8.3.1559 Morthen Hyppäre sai 40 markan sakon Takahuhdin Maaritin raiskauksesta, kk 1560 Morthen Hypperi t > talon II Erkki ja tämän vaimo, Erkki puolestaan oli lyönyt Martin vaimoa, sk 31.12.1560 Morten Hypper huonot aidat.

HEIKKI MARTINPOIKA mk 1565-1605, äv 1565: 4½. Pm 1567- . Lv 1567-71: 4-4-2½-3-1½. Hen. (Hin., Hinrich, Hendrich) Morthenss. (Morthinss., Mortinss., Morthensson) mk 1565-71, pm 1567-71.

Sak kk 20.10.1565 Hen. Hyppärilän huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa, kk 15.7.1560 Hen. Mortensson Hypperi t > Helga ibm (talo ?), sk 29.1.1565 Hendrich Morthenss. Hyppärilän t > Elinn, Erichs hustru ibm (talo II), kk 1568 Hen. Morthensson Hyppärilän laiminlyönyt kyytivuoron. Kk 24.9.1569 Henrich Morthensson Hyppärilän oli ajanut takaa her Thomas clockare j Kangasala (usein lukkari-na oli pappisvihkimyksen saanut mies), ja kun tämä etsi turvaa Kangasalan Suomelasta Lassen talosta (I), niin Heikki oli tunkeutunut sinne väkisin. Lisäksi hän oli ryövännyt hevosen Messukylän Tuomaalta (talo IX). Oikeus katsoi Heikin syyllistyneen valasakkorikokseen, ja sen vuoksi hänen olisi pitänyt menettää henkensä ja omaisuutensa (tässä seurataan Eerik XIV:n määräämää maanlakia kovempaa linjaa), mutta hänet kuitenkin armahdetitin (vouti kuninkaan edustajana voi siihen vaikuttaa) ja Heikki pääsi 40 markan sakoilla. Sk 10.1.1570 Hin. Morthensson Hypperilen vastuupakoilu, tk 17.3.1570 Hin. Mortensson Hyppärilän t > talon II Knuut.

Hv 1571 Hyppärilä: Hendrich Märthinsson ku 20, hev 2, le 4, nk 0-2-0-0, la 9, oa 88:6, ny 10.125.

II Uotila

ERKKI HEIKINPOIKA 1540-64, äv 1540: 3½, 1541: 3, 1554: 2½, 1557: 3. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 5, la 8, ny 12.5. Lv 1556-59; 4-5-3-3, 1561-62: 6½-3, 1564: 3. Eric Hen. mk 1544, Erich Hypper mk 1546, 1552, 1557, 1559, Erich Hypeere mk 1558, Erich Hyppäri mk 1553, 1556, Erick Hypperi mk 1561.

Lm Erick Hyppärij Kangasalan rovkk 1554, Erich Hyppäri Pirkkalan sk 1554. Vuonna 1556 Erich Hypperlän korvasi 10 äyrillä rahaa päivätöiden sijasta suoritettavat 25 naulaa haukia, VA 1998: 46. Ek 1554 Erich ibm (Hyppärin) leiv., 1555 Erich Hyppäri 1 leiv., 1556 Erich Hypp. 1 leiv., 1557 Erick ibm (Hypperlen) 1 leiv. Vuonna 1557 Erick Hyppäri osti Liuksialan kuninkaankartanosta pannin ruista, VA 2030 f. 36.

Sak kevk 2.6.1557 Erick Hypperlen ei maksanut apuveron rästejä, sk 1559 Erich Hypperi laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1560 talon I Martti t > Erich Hypperi ja Erich Hypperis hustru, Erich Hypperi t > Martin vaimo. Tk 22.3.1561 Eric Hyppäre oli ottanut heiniä Liuksialan kuninkaankartanon ladosta.

KNUUT (Erkin veli) Ek 1553 Knutth ibm (Hypären) 1 leiv.

ERKKI 1565-72, äv 1565: 3. Lv 1565-71 ka 2½. Erich Siissi mk 1569, Sijs mk 1570-71. Erich skoma^f pm 1565, skoma^{re} pm 1565. Erich Siissii mk 1568, pm 1569-71, Sissii pm 1567-68. Sak kk 20.10.1565 Erich sutar ibm (Hyppärilän) huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa, kk 24.9.1569 Erich Hypperilen huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 Erich Sissii Hypperilen ei osallistunut nuotanvetoon kunnikaankartanoa varten. Hv 1571 Hyppärilä: Erich ku 10, hev 2, le 4, nk 0-0-3-0, la 10, oa 106:6, ny 10.75.

ELINA sak sk 29.1.1565 talon I Heikki Martinpoika löi Elinn, Erichs hustru ibm.

KNUUT ERKINPOIKA 1573-1608. Sak tk 17.3.1570 talon I Heikki Martinpoika t > Knut ibm.

III Hinkka

HEIKKI OLAVINPOIKA mk 1540-46, 1557-70, äv 1540: 2, 1544: 2½. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 2, la 9, ny 11.125. Lv 1558-59: 3-2, 1565-70: 2-3-4-4-21. Hen. (Hin., Hendrich, Hinrich) Hincka (Hincha) mk 1540-42, 1557-61, 1568-70, pm 1565-70. Hincka mk 1544, Hinca Oleffsson mk 1546.

Ek 1553 Hendrich Hypären 1 leiv. Vuonna 1559 Henric Hypperlä myi voudille 24 oravannahkaa ja yhden saukonnahan, VA 2032 f. 9-11. Sak Kangasalan lk 30.3.1566 Hendrich Hyppärelän syytti ilmeisesti Kangasalta kotoisin olevaa Piritta Mikontytärtä huorinteosta. Lautakunta totesi Piritan olleen avioliitossa jo 12 vuotta ramman miehen kanssa eikä voinut uskoa Heikin väitteitä, jotka olivat myös todistamattomia. Heikki sai 40 markan sakot. Kangasalan kk 16.6.1567 Hen. Hincha Hyppärilän huonot aidat ja sillat.

FRANS mk 1553-56, pm 1557-64. Äv 1553: 2½, 1554: 3. Lv 1556-57: 1½-3, 1561-62: 3-2, 1564: 1½. Ek 1554 Frandz ibm (Hyppären) 1 leiv., 1555 Frandz Hyppäri 1 leiv., 1556 Franss Hypper 1 leiv.

OLAVI HEIKINPOIKA mk 1552, 1571-1602. Äv 1552: 2½. Lv 1571: 2. Oleff Hincka mk 1552, Oluff Hincka mk 1571, Oluff Hin.ss. pm 1571. Hv 1571 Hyppärilä: Oleff Henrichsson ku 10, hev 2, le 3, nk 0-3-0-0, la -, oa 81:-, ny 8.5.

IV Lusikka

ESKO 1540-64, äv 1540: 3½, 1541: 2½, 1544: 3, 1553: 4½, 1554: 3. Karja 1540: hev 2, le 3, nk 2, la 5, ny 8.625. Lv 1556-59: ? - 4½-5-3, 1561-62: 4-3, 1564: 3. Eskel Lusicka mk 1546-59, 1561. Ek 1557 Eskell Lusicka 1 leiv. Vuonna 1556 Eskill Lusicka Hypperlän korvasi päivätyöhauet 10 äyrin rahasuorituksella, VA 1998 f. 46.

RASMUS Sak stk 3.5.1556 Lasse Toickoij (Toikkola talo II) t > Rasmus Lusickalan, VA 1998 f. 35. Kevk 2.6.1557 Rasmus Hypperlen t > talon I Martti.

HEIKKI ESKONPOIKA 1565-1605, äv 1565: 3. Lv 1565-71 ka 2 9/14. Hen. (Hin., Hendrich, Hinrich) Eskellss. (Eskillss., Eskillsson, Eschilsson) mk 1565-71, pm 1568-71. Hinrich sutar pm 1567. Hv 1571 Hyppärilä: Henrich Eskillson ku 20, hev 2, le 2, nk 0-2-3-0, la 5, oa 89:2, ny 9.125.

TOIKKOLA Toickala mk 1540, Toickola mk 1541, 1557, 1559, Toijckola pm 1558, Toijckoila pm 1559, Toickoila mk 1558.

I a + b Sipilä ja Heikkilä

LAURI Laurens Toyko oli lm Pirkkalan lk 30.1.1476, RA De la Gardieska samlingen, or.p., FMU IV 3634.

HEIKKI Henick Toicku oli Padasjoen talvikäräjillä 16.1.1499 maakuntakatselmusmiehenä todistamassa Kuhmoisten asukkaiden oikeuksista Pirkkalan asukkaita vastaan Längelmäen Löytäneellä, Ns. Kaakkois-Hämeen tuomiokirja 1443-1502 s. 13, BFH I s. 20. Hindrik Taikoij (1) eli Hindrich Toikoij oli lm Pirkkalan kevätkäräjillä 1510, (1) Jan Liedgren, Finländska brev ur Stavsunds arkiv, HTFF 1966: 2 s. 75, 1600-luvun kopio; (2) VA Harvialan kopiokirja s. 725.

Ia (Sipilä) SIPI HEIKINPOIKA 1540-84, äv 1540: 4½, 1541: 5, 1544: 4½, 1553: 2½ (talo halottu), 1554: 2, 1557: 2½. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 8, la 12, ny 16.5. Lv 1556-59: 2-1-2-1½, 1561-62: 4-3, 1564-71 ka 2 3/16. Siffredh Toykoij mk 1553, Siffred Toijkoij mk 1556. Sigffred (Sig^{dt}) Hin.ss. (Hinderss.) pm 1567-71.

Ek 1553 Siffredh ibm (Toijcho) 1 leiv., 1554 Sigffred Toicko 1 leiv., 1555 Sigffredh Toijckoi 1 leiv., 1556 Sigffredh Toijckoij ½ leiv. Eräsijasta ks. I b. Vuonna 1557 Siffred Toicko osti Liuksialasta pannin ruista, VA 2030 f. 36.

Sak sk 11.10.1550 Siffred Toijckalan vastuupakoilu, tk 10.2. 1555 Sigffred Toijckoij ei kuljettanut nimismiesveroa, stk 3.5.1556 Siffredh Toickoij laiminlyönyt kyytivuoron, tk 8.3.1559 Siffred Toicko sai 40 markan sakon, koska hänen tyttärensä oli varastanut leipiä Liuksialan kartanosta ja vei ne Sipin luo. Tämä maksoi kruunun osuutta 12 markkaa, siis melkein täyden summan. Kangasalan tk 1564 Sig^{dt} Toickoij syy? (vastuupakoilu?). Pirkkalan kk 20.10.1565

Sig^{dt} Toickoilan huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa, kk 1569 Sig^d ibm (Toickoilan) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Toickola: Sigffred ku 5, hev 1, le 2, nk 0-2-2-0, la 4, oa 63:7, ny 6.5.

LAURI SIPINPOIKA vuonna 1559 Lasse Siffredsson Toichola myi voudille yhden ahmannahan hintaan 12 äyriä, VA 2092 f. 3v.

Ib (Heikkilä) HEIKKI 1553- , äv 1553:4, 1556: 2½. Lv 1556-59: 3-3-4½-3½, 1561-62: 3-3, 1564-71 ka 2 1/16. Hendrich Toijkoij mk 1553-56.

Eom 1552 Hendrich Tockoij & Lasse Tockoij (Heikki edustaa tässä yksin vielä jakamatonta taloa I ja Lasse taloa II, kyse oli siis koko kylän yhteisomistuksesta) yksi eräsija 28 peninkulman päässä kylästä vid Paroij siöö. Sitä ei asutettu. VA 130a, Jaakkola, Satakunta V s. 66. Ek 1553 Hendrich Toijcho 1 leiv., 1554 Hendrich ibm (Toicko) 1 leiv., 1555 Hendrich Toicko 1 leiv. ja 1556 Hen. Toijckoij 1 leiv. Parojärveä ei nykyään kartoilta löydy. Välimatka viittaa Ähtärinjärven tienoille. Vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa sanotaan, että Edzöö nimisessä paikassa, joka oli entistä Kangasalan Toikkolan kylän erämaata, asuivat Erkki Vihavainen ja Olavi Laasoinen, VA 2401^b f. 609v. Ruoveden laamanninkäräjillä 20.1.1595 todettiin, että Erich Wihaijnen, Grels Wihauaynen ja Ållj Lasoijnen asuivat Toickola by bolstadz äremark, VA Topographica Kangasala. Ähtärin talonhaltijaluetteloista (Kankaanpää VRT s. 241-242) selviää, että kaikki kolme olivat Ähtärinkylästä, Erkki Savolan, Reko Nyyssölän ja Olli Huikurin isäntä. Savola ja Nyyssölä ovat Ähtärinjärven länsirannalla noin 7 km Inhasta pohjoiseen sekä Heikkuri itärannalla 17 km Inhasta. Heikurin lähellä on Toikonsaari. Väinö Voionmaa on selittänyt nimen Paroij siöö siten, että eräsija on sama, jonka Benkt Baroinen (Messukylän kylän Paroisia) omisti noin v. 1450 j Esseweth (Voionmaa, Hämläinen eräkausi s. 474). Emme tiedä, miten

se on siirtynyt Toikkolalle.

Vuonna 1557 Hen. Toickolan osti Liuksialasta pannin ruista, VA 2030 f. 36. Vuonna 1559 Henric Toickolan myi voudille 20 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Sak sk 11.10.1550 Henrick Toijcko huonot aidat, tk 10.2.1555 Hen. Toickoij ei kuljettanut nimismiesveroa, kk 1569 Hin. Toickoilan huonot aidat ja sillat. Kangasalan tk 1564 Hen. Toijckoij vastuupakoilu (?). Hv 1571 Toickola: Henrich ku 5, hev -, le 2, nk 0-3-0-0, la 4, oa 40:5, ny 4.

II Äijälä

YRJÖ 1540-43, äv 1540: 4½. Karja 1540: hev 3, le 8, nk 8, la 16, ny 20. Kangasalan mk 1540 Jören Toicka äv 1½, karja nichil.

MAARIT 1544-52, äv 1544: 4, Marit Toijcko mk 1546, Marith Toijcko mk 1552. Sak Kangasalan kk 12.7.1554 Leivin kylän Niilo Luotolainen (talo II) oli tehnyt maakaupan med Marith Toikolas barn Maaritin tietämättä, ja hänen pyynnöstään kauppa peruttiin.

ERKKI YRJÖNPOIKA Erich Jörenson aff Toijckolaby oli 1552 yksi niistä kolmesta, jotka lupasivat lähteä uudisviljelijöiksi Sikojärven kylän eräsijalle Kurun Parkkuuseen, VA 130a, Jaakkola, Satakunta V s. 64. Erämaatalonpoikien luettelosssa 1562 on asujana Vaakanielessä Erich Toickoij, VA 2143 f. 58. Sak sk 1557 Erich Toickoij t > Simon Waldari, Riunvaiva talo III.

LAURI HEIKINPOIKA 1553-1605, äv 1553: 3, 1554: 4, 1557: 4½. Lv 1556-59: 4-7-9-8½, 1561-62: 3½-4½, 1564-71 ka 4¼. Lasse Toijckoij mk 1553-56, Lasse Toickå mk 1557, Lasse Toicko mk 1559. Lass Toickoij mk 1569, Toick mk 1571, Lasse Hin.ss. pm 1567-69. Lasse Iörens. (?) mk 1571.

Eom 1552 Lasse Toickoij ks. yllä talo Ib. Ek 1553 Lasse Toijcko 1 leiv., 1554 Lasse Toiko 1 leiv., 1555 Lasse Toickoij 1 leiv. Vuonna 1559 Lasse Toickolan myi voudille 22 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Vuonna 1557 Lasse Toickolan osti Liuksialasta ½ pannia ruista, VA 2030 f. 36.

Lm Lasse Toijcko kk 1554, Lasse Toickoi tk 1569. Sak kk 1551 Lasse Toijckoij t > Simon Valdari (Riunvaiva talo III), tk 1555 Lasse Toijckoi ei kuljettanut nimismiesveroa, kk 1555 Lasse Toickalan t > Suoraman Simo (talo IV), stk 3.5.1556 Lasse Toickoij t > Lusikkalan Rasmus (Hyppäriälä talo IV), sk 25.1.1571 Lentolan Heikki (talo II) oli tehnyt vahinkoa > Lasse Towckoi. Kangasalan kk 1567 Lass Hendersson Toickoilan pyrki todistamaan asiassa, joka ei hänelle kuulunut. Hv 1571 Toickola: Lasse ku 20, hev 1, härkiä 2, le 6, nk 0-4-3-0, la 10, oa 164:2, ny 14.75.

KALTILA Kaldila mk 1540-56.

I Eskola

PIETARI 1540-43, äv 1540: 2½, 1541: 3½. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 4, la 8, ny 11.

HEIKKI 1544-52, äv 1544: 3½. Hen. Kal. mk 1546, Hen. Kaldila mk 1552.

LAURI 1553-84, äv 1553: 3. Lv 1556-59: 2-2-3-4½, 1561-62: 4-2, 1564-71 ka 2 9/16. Lasse Kaldi mk 1553-56, Lasse Ladmand mk 1557, 1559, 1561, Lasse Lagmandh mk 1569-71, Lasse Ladman mk 1558, Lagmand mk 1560. Vuonna 1556 Lasse Kaldilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Hv 1571 Koivisto: Lasse Ladmand ku 5, hev 1, le 4, nk 0-2-0-0, la 6, oa 60, ny 7.75.

II autioitunut

ESKO 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 1, la 2, ny 5.75.

KOIVISTO Koijvisto mk 1540, Koivisto mk 1541.

HEIKKI Henrich Koiwost i Birkala sai Padasjoen talvikäräjillä 1499 40 markan sakon maan valtaukselta kuhmoisilaisilta Löytäneellä seuraavan rajan takaa: Kivisalmi, Löytäneekallio ja Vinkiänkoski (nykyään Längelmäkeä). Oli siellä kaskennut, koska joutui luovuttamaan myös sadon Kuhmoisiin, BFH I s. 20-21.

I a + b

CALIXTUS 1540-52, äv 1540: 1. Karja 1540: hev 1, le 1, nk -, la 2, ny 3.25. Calixtus mk 1540, Kalixta^e mk 1541, Kalixtus mk 1544, 1546, Calixtus mk 1552.

Ia ANTTI CALIXTUKSENPOIKA 1553-56, äv 1553: ½, nimi ylipyhitty mk 1556. Anders Kalidz mk 1553, Anders Kalitz mk 1556.

Ib ERKKI CALIXTUKSENPOIKA 1553-56, äv 1553: ½, nimi ylipyhitty mk 1556. Erich Kalidz mk 1553, Erich Kalitz mk 1556.

II

TUOMAS 1540-52, äv 1540: ½, 1541: 2½, 1544: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk -, la -, ny 6. Thomas Koijviston mk 1546.

ERKKI 1553-56, äv 1553: 1½. Nimi ylipyhitty 1556. Erich Koij_iston mk 1553, Erich Koi_isthon mk 1556. Sak tk 1555 Erich Koi_iston t > Marit ibm.

taloista I tai II:

MIKKO Pirkkalan sk 20.10.1554 Michill Koi_iston huonot aidat ja sillat.

MAARIT tk 10.2.1555 talon II Erkki t > Marit ibm.

Koiviston yksinäistila (I + II)

LAURI HEIKINPOIKA mk 1556-62 pm 1558-63. Äv 1556: 2½ (kirjoitettu ylipyhittyjen nimien tilalle her Larentz), 1557: 3. Mk 1558 her Lars, lv 7½, 1559 Lasse Hen.sson lv 7½. Lasse Hen.sson mk 1557, 1559-60. Pm 1558 her Lars Koiviston 2½, 1559 Lars Koviston 2½. Vuonna 1556 her Larss j Ko_isto lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Lv 1561-62: 4-6. Oli papiksi vihitty. Kangasalan kirkko-herrana oli her Lars jo 1541 ja vielä 1554. Hänen tilalleen tuli toinen mies 1555 (Kangasalan historia II s. 149). Eurasta on esimerkki siitä, että pitäjän kirkkoherra voi väistyä hoitamaan tilaansa, jopa samalta vuosikymmeneltä (Euran historia s. 162). Koiviston her Lars voi siten olla entinen saman pitäjän kirkkoherra.

PIETARI LAURINPOIKA lv 1557 Per Larsson, lv 1557: 10.

KAARINA mk 1564-65, äv 1564: 3. Lv 1564: 6, hustru Karin mk 1564-65, hustru Karin Koi_isto pm 1564.

NIILO LAURINPOIKA mk 1566- , pm 1565- . Lv 1565-71 ka 5 6/7. Nils Larss. Koi_iston pm 1566, Nils Larsson mk 1567, 1569-71. Hv 1571

Koivisto ku 40, hev 2, härkiä 2, le 8, nk 5-6-5-0, la 16, oa 288:6, ny 24.

LUUKKALA Luckala mk 1540-53, 1557 ym, Luuckala mk 1559-60. Lwckala mk 1556, 1558, pm 1558.

I Horro

OLAVI 1540-43, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 5, la 8, ny 12.5. Olof Hordeli oli lm Pirkkalan kk 5.7.1534, VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79, toinen kopio Oluf Hårdeli HMA MO kons.pk Kangasala II n:o 20 (8.4.1771).

HEIKKI 1544-65, äv 1544: 3, 1546: 2½, 1557: 2. Pm 1558-65. Lv 1556-59: 0-3-5-2½, 1561-62: 5-4, 1564-65: 2-2. Hen. Hordell mk 1553-56, Hen. Horeeldh mk 1557, Hen. Hordeld mk 1559-60. Ek 1553 Hendrich Lwckalan 1 leiv., 1554 Hen. (edellä talon III Nils = Niisius) 1 leiv., 1557 Hen. Hordell 1 leiv. Kylän eräsijoja ei mainita 1552. Vuonna 1559 Hen. Lwckalan myi voudille 40 oravannahkaa ja yhden saukonnan, VA 2032 f. 9-11. Vuonna 1556 Hen. Luckalan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46 (huom! myös talon II Heikki lunasti). Omisti 1541-43 Kangasalan Leivin kylässä ½ äyrin maan.

LAURI HEIKINPOIKA 1566-1605, pm 1566- . Äv 1566: 2. Lv 1566-71 ka 2 5/12. Lass (Lasse) Hen.ss. (Hin.ss.) mk 1566-68, pm 1567-71, mk 1571, Lasse Henderss. mk 1569, Lasse Hordell pm 1566. Sak kk 1568 Lasse Hendrichsson Luckalan t > Purnun Sipi Antoniuksenpoika (Alanen talo I), kk 1568 Lass Palainen Luckalan laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Luuckala: Lasse Hen. ku 5, hev 2, le 4, nk 0-3-3-0, la 8, oa 102:3, ny 12.

II Pasa

HEIKKI PIETARINPOIKA 1540-84, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 7, ny 7.375. Lv 1556-59: 4-4-5-5, 1561-62: 3½-2½, 1564-71 ka 3 5/16. Hen (Hendrich) Pasa mk 1544, 1546, 1552-61, 1565, 1568-71, pm 1557-71. Hv 1571 Luuckala: Henrich Persson ku 10, hev 1, le 6, nk 0-4-0-0, la 6, oa 102:4, ny 10.75. Vuonna 1556 Hen. Lwckalan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46.

III Maunu

PIETARI 1540-52, äv 1540: 2½, 1544: 3. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 6, la 9, ny 14.125.

DIONISIUS PIETARINPOIKA 1553-84, äv 1553: 3, 1559: 2½. Lv 1556-59: 4-4½-5-4½, 1561-62: 4-4, 1564-71 ka 4. Nisius mk 1553-57, 1559-62, 1564-71, pm 1567-71, Dionisius pm 1564-66, Nils pm 1559-62.

Ek 1553 Nisius Luckalan 1 leiv., 1554 Nils Lwckalan 1 leiv., 1555 Nisius Lwckalan 1 leiv. Sak Kangasalan sk 4.12.1553 Nisius Luckalan huonot aidat ja sillat. Pirkkalan kk 1556 Nils Lwckalan t > Nils Vestoiij (Takahuhti talo XXV), tk 1558 Nisiws Lwckalan t > Thomas Rassi (Kangasalan Suomela talo II), sk 1559 Nisius Luckalan t > Hen. ibm (talo I tai II), tk 1561 Morten Luccahan t > Nisius Luccahan ja Nisius Luccalan t > Morthen ibm (talo ?). Hv 1571 Luuckala: Dionisius ku 10, hev 2, le 5, nk 0-0-3-4, la 8, oa 149:-, ny 13.5.

ELENA PIETARINTYTÄR vuonna 1569 Pirkkalan nimismies Juho Olavinpoika (Tammerkoski I) ja Siukolan Tapani (talo Ia) todistivat Kangasalan kirkossa, että Hyllilän talon I Yrjö Klemetinpoika ja Elena

Persdother af Luckala olivat esteettömiä avioliittoon. Kangasalan dominikaanimissale viimeinen sivu, Aarno Malin, Satakunta VI s. 125.

HEIKKI NIILONPOIKA (?) sak kk 1568 Hendrich Nillsson Luckalan huonot aidat ja sillat, Hen. Nilsson Luckilan vastuupakoilu.

IV Köppä eli Seppälä

ERKKI mk 1540-56 pm 1565. Äv 1540: 1, 1544: 1½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 1, la 2, ny 3.75. Lv 1556: 1½, 1565: 1. Erich Luckalan mk 1544, Erich Nytung mk 1546, Nýtting mk 1552, Nyttingh mk 1553. Vuonna 1556 Erich Lýtucka Lwckalan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f.46.

OLAVI 1557-84, äv 1557: 1½. Lv 1557-59: 1-5-1, 1561-62: 1½-1, 1564: 1, 1566-71, ka 1 1/6. Oluff Köppä mk 1557, 1559-1561, 1568-71, pm 1567-1569, 1571, Oluff Köpö pm 1570. Hv 1571 Luuckala: Oleff Köppä ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-0-0, la 3, oa 5:7, ny 5.875.

taloihin sijoittamatta:

PIRITTA sak sk 2.11.1557 Leinolan Heikki Matinpöika (talo III) raiskasi Biritt Henrichsdotter j Luckala, joka oli neitsyt.

MARTTI sak tk 22.3.1561 Morten Luccahan t > talon III Niisius ja Niisius t > Morthen ibm.

MAARIT sak Kangasalan sk 1.12.1558 Marit Pylsy Luckalast huonot aidat ja sillat.

SUORAMA Suorama mk 1540-41, 1557-59, pm 1558, Sorama mk 1544, 1546, Soorama mk 1553, 1556, Suoramma pm 1559.

Niells Hemingzsson Suoramaa oli Padasjoen talvikäräjillä 16.1.1499 maakuntakatselmusmiehenä todistamassa alueriidassa (Längelmäen) Löytäneellä Kuhmois boar > Birkala boar i Sathegunden, Ns. Kaakkois-Hämeen tuomiokirja 1443-1502 s. 13, BFH I s. 20.

Laurens Misulaynen (p.o. Musulaynen ?) oli lm Pirkkalan lk 29.1.1509, RA De la Gardieska samlingen p.kopio, FMU VII 5365.

Mekell Säma (p.o. So^{ra}ma ?) oli lm Pirkkalan kevätkäräjillä 1510, Jan Liedgren, Finländska brev ur Stavsunds arkiv, HTfF 1966: 2, s. 75. Toinen kopio on VA Harvialan kopiokirja s. 725: Mekel Söma (p.o. So^{ra}ma ?).

I Musula eli Rantala

OLAVI 1540-84, äv 1540: 2, 1553: 4½ (äv 2 talolta IV), 1554: 2½ (äv 2 palautettu talolle IV), 1557: 2, 1562: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 4, ny 6.5. Lv 1556-59: 2-1-3-3, 1561-62: 1-2½, 1564-71 ka 3 3/16. Olef Musu mk 1541, Oleff (Oluff) Musu mk 1546, 1552-61, 1564-69, pm 1564-71, Oleff Mussw mk 1570-71. Ek 1554 Oluff Musu 1 leiv., 1555 Oluff Musu 1 leiv. Hv 1571 Suorama: Oleff Musu ku 10, hev 1, le 6, nk 0-3-3-0, la 8, oa 121:-, ny 12.

KNUUT OLAVINPOIKA 1585-1605. Ek 1553 Knutth Sorama 1 leiv. Sak sk 16.12.1553 Knuth Sooraman t > Henrich Purnu (Alanen talo I), tk 14.3.1560 talon III Tuomas oli ominut ½ tangon verran maata saman kylän Knuutilta.

Suoraman kylässä maksettiin 1550-luvulla eräkalastuksesta hau-

kiveroa taloista I ja IV. Kummankaan eräsijaa ei ole vuoden 1552 luettelossa. Mutta vuoden 1589 tarkastusmaakirjaan on merkitty, että Multian Tarhapäässä Madz Kuckoi asui på Cangasala eremark af Suorama by. VA 2401^b f. 616v. Kuitenkin Ruoveden laamanninkäräjillä 20.1.1595 todettiin, että Madz Kuckoij asui entisellä Kangasalan Leivin erämaalla, VA Topographica Kangasala, ja talonhaltijaluetteloiden mukaan Matti Kukkoinen oli Vehkoon talon isäntänä Vehkoon kylässä Multialla vuosina 1565-85 (Matti J. Kankaanpää VRT s. 84). Vehkoo on Tarhapäältä pohjoiseen runsaat 10 km.

II Aatola

JUHO 1540-56, äv 1540: 1½, 1541: 2, 1544: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 3, la 6, ny 6.25. Lv 1556: 1. Jons Mu: mk 1546, Jons Musu mk 1552-56.

AATAMI PIETARINPOIKA 1557-85, äv 1557: 1½. Lv 1557-59: 1-1-1, 1561-62: 3½-1, 1564-71 ka 1 7/16. Adam mk 1557-71, pm 1557, 1559-71. Sak Kangasalan rovastin tk 21.5.1555 Adam Soramaldt sai sakon aiemman tuomion rikkomisesta. Vuonna 1559 Adam Suoraman myi vouldille 20 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Hv 1571 Suorama: Adam ku 5, hev 1, le 2, nk 0-2-0-0, la 2, oa 44:3, ny 5.25.

III Tuomola

TUOMAS 1540-1601, äv 1540: 2½, 1541: 3, 1562: 2½. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 5, la 9, ny 11.625. Lv 1556-59: 3-6-5-2, 1561-62: 3½-5, 1564-71 ka 4 5/16. Lm Kangasalan rov tk 7.1.1551 Thomas Musu, Kangasalan piispan kk 23.8.1554 Thomas Musu, Pirkkalan kevk 4.6.1551 Thomas Soranen, tk 7.2.1554 Thomas Soora, kevk 29.4.1554 Thomas Sooraman ja kevk 2.6.1557 Thomas Suoraman eli yhteensä 6 kertaa. Sak tk 1560 Thomas Soraman oli vallannut talon I Knuutilta kylän maista ½ tangonalan maata. Kangasalan sk 10.1.1571 Thomas j Suorama oli lyönyt naapuriaan. Hv 1571 Suorama: Thomas ku 10, hev 2, le 6, nk 0-2-3-4, la 7, oa 152:3, ny 15.375.

LAURI TUOMAANPOIKA mk 1602-29. Sak sk 29.1.1565 talon IV Matti t & Lass Thomass. ibm. Samalla Matti sai 6 markan sakon jonkin rakennuksen pystyttämisestä oppå Lass Thomass^s tomptt, kk 24.9.1569 Lasse Thomasson Suorama sai sakon vahingonteosta, koska oli kylän muilta isänniltä ottanut käyttöön ulkopalstan. Sk 10.1.1570 Lasse Thomasson ibm (Suoraman) ei saapunut kruunun tarpeisiin tehtävään nuotanvetoon.

IV Nikkilä

SIPI mk 1540-43, 1553-56, äv 1540: 4, 1553: 2½, 1554: 4½. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 4, la 8, ny 12. Lv 1556: 5. Sig^d mk 1540-41, Siffredh ibm mk 1553-56.

SIMO mk 1544, 1546, 1552, pm 1557-58. Äv 1544: 4½. Lv 1557: 7, 1562: 6. Ek 1555 Simon Sooman 1 leiv. Sak kk 1555 Toikkolan Lauri (talo II) t > Simon Soramaan, stk 3.5.1556 Marchus Irrilän (Veh-mainen talo IV) t > Simon So^{ra}m(i)a, sk 25.1.1557 Simon Pietilän huonot aidat ja sillat.

LAURI SIMONPOIKA 1552 Larss Simonson aff Soramaltby lupasi mennä asumaan Tohloppilan Kirstin eräsijalle Kurun Keihäslahdelle, VA 130a. Erämaatalonpojat 1562: Keiheslaxi. Lasse Simonsson, VA 2143 f. 58, ja 1564 Keiheslaxi Lasse Simonsson, VA 2164 f. 67v.

MATTI SIMONPOIKA mk 1557-1602, pm 1559- . Äv 1557: 4½. Lv 1558-59: 6-5, 1561-62: 2, 1564-71 ka 7 1/8. Mattz Suoraman mk 1557, 1558, Madz Soraman mk 1560-62, Madz Simonsson pm 1559, 1561.

Ek 1553 Matz Sorama 1 leiv., 1554 Madz Sooraman 1 leiv., 1556 Madz Soraman 1 leiv., 1557 Madz Suoraman. Eräsijan sijainnista ks. talo I. Vuonna 1559 Madz Suoraman myi voudille yhden näädännahan ja 78 oravannahkaa sekä toisen kerran Madz Soramma by 27 oravannahkaa. VA 2032 f. 9-11 ja 2092 f. 5.

Lm Madz Suoramaa Kangasalan rov tk 7.1.1551, Madz Sora Kangasalan rov tk 23.8.1554, Madz Soramaan Pirkkalan tk 10.2.1555, Madz Simonsson Suoramaa kk 1568, Madz Sorema sk 25.1.1571, Madz Simon. Soraman tk 4.4.1571 ja Madz Sorama kk 24.8.1571 eli yhteensä 7 kertaa.

Sak Kangasalan sk 4.12.1553 Madz Sooraman huonot aidat ja sillat. Pirkkalan tk 8.3.1559 Simon Valderi (Riunvaiva talo III) t > Madz Soramma, sk 31.12.1560 Matz Suorama huonot aidat, sk 29.1.1565 Madz Suoraman t & Lass Thomass. ibm (talo III). Samalla Madz Suoraman sai 6 markan sakon jonkin rakennuksen pystyttämistä Lassen tontille, sk 10.1570 Madz Suoraman ei saapunut nuotanvetoon (kruunun), kk 1571 Madz Sorama huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Suorama: Madz Simonsson ku 30, hev 3, le -, nk 0-0-4-4, la 8, oa 116:2, ny 11.

taloihin sijoittamatta:

MIKKO sak tk 1571 Madz Wiranenn (Pirkkalankylä talo XV) t > Michel Soraman. Vrt. Siivikkala talot I-III Soora-nimet. Tähän kylään on sijoitettu -ma päätteen mukaan.

ALANEN eli **PURNU** oli 1540-52 Suoraman kylää. Alaisby mk 1553-56, pm 1571. Alais pm 1558-59, mk 1569-71. Alaisilda pm 1561-62. Purnu mk 1557-62, 1564-66, Purnu eller Alais mk 1567.

I Tompila

ANTTI 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 7, ny 5.875.

HEIKKI mk 1544-56, pm 1558-61. Äv 1544: 2, 1553: 1. Lv 1558: 1½, 1561: 1½. Hen. Purnu mk 1546, 1552. Hendrich Pencki mk 1553-56. Sak kk 1555 Henrich Pencku laiminlyönyt kyytivuoron, stk 3.5.1556 Hen. Peijchá laiminlyönyt kyytivuoron, sk 16.12.1554 Suoraman Knuut (talo I) t > Henrich Purnu.

SIPI ANTONIUKSENPOIKA siirtyi 1557 Salmenkylän talosta I. 1557-1607, äv 1557: 1½, 1566: 2. Pm 1562- . Sigfred (Sig^d) Tompi mk 1557, 1559, pm 1564-66, 1570-71, Siffre Tompij mk 1558, Sig^{dt} Tomppi mk 1561, 1567-68 Sig^{dt} Tomppii pm 1569. Lv 1559: 1, 1562: 4, 1564-71 ka 3 9/16. Sak sk 31.12.1560 Siffred Tompi Purnu t > talon III Erkki, kk 1568 Luukkalan Lasse Heikinpoika (talo I) t > Sig^{dt} Anthoniuss. Purnun. Hv 1571 Alaisby: Sigffred ku 10, hev 1, le 7, nk 0-0-4-0, la 7, oa 122:6, ny 11.875.

II Alanen

PIETARI OLAVINPOIKA 1540-85, äv 1540: 2, 1541: 2½, 1544: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 3, ny 4.875. Lv 1557-59: 1½-2-1½, 1561-62: 2-1, 1564-71 ka 7/16. Per Sauu mk 1546-1553, Peder Sauu mk 1556-59, 1561, Peder Olsson pm 1558. Hv 1571 Alaisby: Per Oleff. ku 5, hev 1, le 1, nk 0-1-0-0, la 2, oa 21:7, ny 3.75.

III jaettu Alasen ja Tompilan kesken 1630

OLAVI 1540-56, äv 1540: 1, 1546: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 2, ny 4.75. Oleff (Oluff) Sa_i mk 1546, 1552-56.

ERKKI PIETARINPOIKA 1557-84. Äv 1557:2. Lv 1557-59: 1½-1½-1½, 1561-62: 2-1½, 1564-71 ka 2 1/8. Erich Sauu mk 1557-61, Erich Sig^dss. (?) pm 1569. Vuonna 1556 Erich Sauolan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Vuonna 1557 Erich Alaisten osti Liuksialasta ½ pannia ruista, VA 2030 f. 35v. Sak sk 31.12.1560 talon I Sipi Tompi t > Eric Alaisten, tk 22.3.1561 Eric Alaisten otti heiniä Liuksialan kunnikaankartanon ladosta. Hv 1571 Alaisby: Erich Persson ku 5, hev 1, le 2, nk 0-0-3-0, la 3, oa 53:5, ny 5.875.

LENTOLA oli mk 1540-52 Suoramaa, 1553-56 Alaista. Lendola mk 1557-65, 1569-71, pm 1569-71. Lendoila pm 1564-66. Lv 1557 Kangasalan Kyötikkälää, pm 1558-59 Alaista ja pm 1561-62 Suoramaa.

I Lentola

MAUNU mk 1540-56, pm 1558-59. Äv 1540: 1, 1541: 1½. Kv 1558: ½. Karja 1540: hev 1, ei muuta, ny 2. Mons Lindu mk 1541-42, 1552, Mågnss Lindu mk 1546. Månss Lindoij mk 1553-56. Mons Lendolan lv 1557-58, Mongs Lendoij pm 1558-59. Lv 1557: 1½.

ESKO mk 1557-1606, äv 1557: 1½. Lv 1558-59: 0-1½, 1561-62: 2-1½, 1564-71 ka 1½. Eskill Lendoi pm 1561. Hv 1571 Kaiskola: Eskill ku 5, hev 1, le 2, nk 2-0-0-0, la 2, oa 41.7, ny 5.25.

II Kaiskola (autioitunut 1608)

HEIKKI HEIKINPOIKA siirtyi Liuksialan talosta VII. Mk 1557- , pm 1558-59, 1564- . Äv 1557: 2. Lv 1559: 5, 1564-71 ka 3 15/16. Hen. Kaiskä mk 1557, 1560, Hen. Kaiskoi pm 1558-59, Hen. Kaisko mk 1558-59, 1561. Hen. Lendolan mk 1566. Hin. Kaiskoi mk 1570, Hin. Kaiskos mk 1571.

Lm Henrick Hen.ss. Lendolan kk 1568, Hin. Kaiskoi Lendolan sk 1568, Hen. Kaiskoi tk 1569, Hin. Kaiskoi Lendolan kk 1569, sk 10.1.1570 ja Hin. Hin.ss. Lendolan tk 1570 eli yhteensä 6 kertaa.

Sak tk 1569 Hin. Kaiskoi Lendolan t > Madz Lemboinen (Riunvaiva talo I), sk 10.1.1570 Hen. Kaiskoi Lendolan ei ollut saapunut nuortanvetoon (käräjiä varten?), sk 25.1.1571 Hen. Jonsson (?) Lendoilast sakko vahingonteosta Toikkolan Lassen (talo II) maalla. Hv 1571 Kaiskola: Henrich ku 10, hev 2, le 7, nk 0-2-0-4, la 8, oa 147:4, ny 15. Vuonna 1577 Henrich Kaiskåilan 1 renki, VA 2303 f. 4v.

MARITTA mk 1554 Lentolassa Marith lendoij äv 1½ (oli talon I Maunun sijasta); pm (Heikki Kaiskon sijasta) 1558 Maritta, 1559 Maritta, 1561 Marith, 1562 Maritta ja 1563 Maritta, aina pm äyrejä 2½. Vuodesta 1564 tilalle tulee Heikki Kaisko, pm äyrit samaten 2½. Sak Kangasalan sk 25.1.1557 Marith Musu sakko huonoista aidoista ja silloista (vastasi siis p talon kunnosta).

taloihin sijoittamatta:

HEIKKI 1565 itsellismies Hen. Löytty Lendolan, VA 2179 f. 68v.

Vatialan jakokunta

RIUNVAIVA Riwn_oija mk 1540-41, Riunvoiva mk 1544, Riuunvoiva mk 1546, Riwnviliija mk 1556, Riwn_ai_a (Ri_n_ai_a) mk 1557-59, 1566-71, pm 1558, 1561-62, 1564-71, Ri__n_ai_a pm 1559, mk 1560-62, Riwnnemi

mk 1564-65.

I Lemponen

JUHO 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 5, la 6, ny 10.25.

MATTI JUHONPOIKA 1544-84, äv 1544: 2½. Lv 1556-59: 4-5-2-4, 1561-62: 5-4, 1564-71 ka 3 5/8. Madz Lemboij mk 1546, 1552-53, 1559, Madz Lemboi mk 1556-57, 1560-61, Madz Nilss. pm 1569. Lm Madz Ionsson Lempoilan sk 9.12.1566, VA 2204 f. 30. Vuonna 1555 Madz Lemboi ja 1556 Madz Lemboi Riunvilia lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69 ja 1998 f. 46.

Sak Pirkkalan sk 11.10.1550 Madz Lempoi t > talon IVa Mikko, tk 1551 talon II Mikko t > Madz Lemboijsthen, sk 1550 Madz Lempoi huonot aidat. Kangasalan kk 16.7.1551 Siffrid Somelan (Liuksiala talo I) ja Thomas ibm (= Tuomas Rassi, Liuksiala talo II) saivat sakon vahingonteosta > Madz Lempoynens hest. Pirkkalan sk 16.12.1553 Madz Lemboilan t & Marcus Riddare (talo IVb), kk 1560 Madz Riunvaiva laiminlyönyt kyytivuoron, sk 31.12.1560 Madz Riunvaiva t > talon IVb Markku, kk 20.10.1565 Madz Lempoinen huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa, tk 21.3.1569 Lentolan Heikki Kaisko (talo II) t > Madz Lemboinen Riunvaiva, kk 24.9.1569 Madz Ionsson Riunvaiva huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Riunvaiva: Madz Lempoi ku 5, hev 2, le 5, nk 0-0-3-0, la 5, oa 107:3, ny 11.125.

OLAVI MATINPOIKA tk 19.3.1564 Oluff Madzsson Riunvaivan t > talon IVb Markun vaimo, joka oli herjannut Olavia. Heti edellisen alla: Oluff Lempoinen t > talon IVb Markun vaimo. Tuskin kuitenkaan Olavi Matinpoika on eri mies kuin Olavi Lempoinen.

PIRITTA sak kk 20.10.1565 Biridt Lempoilan t & talon II Martti.

II Skraatarla (= nyk. Raatala)

MIKKO mk 1540-56, pm 1558-62. Äv 1540: 1½, 1541: 2, 1544: 1½, 1546: 2. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 4, la 10, ny 10.25. Lv 1556-57: 3-4, 1561-62: 4½ - 1. Mickel Valdari mk 1544, Mickel Valdar mk 1546, Michel Waldar mk 1552, Michell Valdari mk 1553-56, Mickel Walda pm 1558-59. Vuonna 1556 Michel Valdari Riunvilioi lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Sak tk 1551 Mickel Valdari t > talon I Matti, sk 1560 Michel Riunvilia t > talon III Simo.

MARTTI MIKONPOIKA mk 1557-1608, pm 1564- , äv 1557: 2. Lv 1558-59: 2-3, 1564-71 ka 2 3/8. Morthen Valdar mk 1557, 1559-61, Morthen Waldar mk 1558, Morthen Valdari pm 1564. Sak sk 20.10.1554 Morthen Waldari t > talon IVa Mikko, kk 1559 Morthen Valdari t > talon IVb Markku, kk 20.10.1565 Morthen Valdari t & talon I Piritta, sk 25.1. 1571 Märthen Waldari t > Leinolalan Sipi (talo II). Hv 1571 Riunvaiva: Märthin ku 5, hev 1, le 4, nk 0-0-2-0, la 5, oa 76:3, ny 7.625.

III yhdistetty edelliseen 1603

SIPI 1540-43, 1553-56, äv 1540: 1, 1553: 2. Karja 1540: hev -, le-, nk -, la 2, ny 0.25. Lv 1556:-. Siffredh Valdari mk 1553-56. Vuonna 1555 Sigfred Waldari lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v.

SIMO mk 1544, 1546, 1552, 1557- , pm 1558- . Äv 1544: 1½,

1557: 1. Lv 1557-59: 1½-½-0, 1561-62: 1-1, 1564-71 ka 7/8. Simon Valdar mk 1546, Sijmon Waldar mk 1552. Vuonna 1556 Simon Valdari Riwnvilioi lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46.

Sak kk 1551 Toikkolan Lasse (talo II) t > Simon Valdari, sk 1557 erämaihin Kurun Vaakaniemeen muuttanut Erich Toickoij Toikkolan talosta II t > Simon Waldari, tk 8.3.1559 Simon Valderi t > Suoraman Matti (talo IV), kk 1560 Simo Sonni (Vehmainen talo IIa) oli syyttänyt Symon Valdars hustru huoraksi, mutta asia jäi todistamatta, sk 10.1.1570 Simon Riunvaivan uhkasakko saapua käräjille, sk 25.1.1571 Simon Riwnwilia huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Riunvaiva: Simon ku -, hev 1, le -, nk 0-2-0-0, la 1, oa 21:2, ny 3.125.

IV a + b Välli

TUOMAS 1540-43, äv 1540: 1. Karja 1540: hev 1, le 1, ny 3.

IVa (autioitunut) MIKKO mk 1544, 1546, 1552-56, pm 1564- . Äv 1544: 1, 1553: ½. Lv 1556-57: 0-0, 1564-71 ka ½. Michel Fferick mk 1546, Mickel Ffärick mk 1552, Michill Färich mk 1553-56, Michel Iarki (?) lv 1557, Michill jonss. pm 1569-70.

Michel Wällär (Michell Wällän) todisti Pirkkalan kk 5.7.1534 katselmusmiehenä Vatialan ja Leinolan rajasta. Kopiot VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79 (Pirkkalan ja Messukylän tk 1761 § 106) ja HMA MO Kons.pk. Kangasala II n:o 20 (8.4.1771).

Vuonna 1556 Michel Färich Riunvalia lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Sak sk 11.10.1550 talon I Matti t > Mickell Fäderick (VA 216^b f. 9v, sk 20.10.1554 talon II Martti t > Michill Waderich ibm, stk 3.5.1556 Michel Välli laiminlyönyt kyytivuoron, VA 1998 f. 35. Kangasalan sk 25.1.1557 Per Ungi (Oriveden Unkilasta) t > Micill Vädericki. Talo IVa ja b olivat maakirjoissa Markun nimissä, mutta voivero oli erillinen vuodesta 1565.

IVb (Välli) FREDRIK 1541-43, äv 1541: ½. Ffredherick mk 1541.

MARKKU mk 1553- , pm 1558-67. Äv 1553: ½, 1557: 1. Lv 1556-59: 0-1-½-0, 1561-62: 5-1, 1565-67: 1-0-0. Marcus Kochi mk 1553, Marcus Kocki mk 1556. Sak sk 11.10.1550 Marcus Valttar huonot aidat (edellä Madz Lempoiij, talo I), sk 1553 Marcus Riddare (p.o. Ri__nua^{va} ?) t & talon I Matti (sijoitus tähän taloon epävarma), stk 3.5.1556 Marcus Riunai_a laiminlyönyt kyytivuoron, sk 1560 talon I Matti t > Marcus ibm, tk 19.3.1564 talon I Olavi t > Marcus hustru ibm, joka oli herjannut Olavia. Hv 1571 Riunvaiva: Marcus ku 5, hev -, le 1, nk 0-1-1-0, la 4, oa 30:3, ny 2.5.

MATTI MARKUNPOIKA pm 1568- . Madz Marcusson pm 1569-70. Lv 1568-71: 0-0-0-1.

taloihin sijoittamatta:

ELINA sak kevk 2.6.1557 Bertill Nattari (Valtialan talo V) t > Elin Riwn (ennemmin Vatialan naapurista kuin kaukaa Kangasalan Riun kylästä).

VATIALA Vatiala mk 1540 ja yleisesti.

Heiki Vathianen oli 24.8.1427 yksi niistä kuudesta Kokemäenkartanon läänin talonpojasta, jotka olivat toisena osapuolena siinä sovintolautakunnassa, joka sopi Kangasalan Tyrvännönmaan (kuului hämäläisille) rajoista Kangasalan Jokioisten kylää vastaan. VA orig.perg., FMU II 1849.

Nicolaus Watyayn j manzs skoga noin v. 1450 Eom yksi miehenmetsä, REA f. 139, MK 727 s. 588.

I Heikkilä

OLAVI 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 4, la 14, ny 13.75. Ol. Vatiainen mk 1540, Oleff Vatialan mk 1546, Wattiaⁿ mk 1552.

YRJÖ 1553-65, äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 4-5½-2-5½, 1561-62: 1½-4, 1564-65: 3-4. Jören Vatialan (Jören Vatialan) lunasti 1555 ja 1556 päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69 ja VA 1998 f. 46. Yrien Vatialan myi 1559 voudille yhden sudennahan, VA 2032 f. 9-11. Lm Joren Vatialan sk 27.1.1557. Sak sk 11.10.1551 Vehmaisten Perttu (talo ?) t > Jörn Vatialan, kk 1556 Jöran Vatialan t > talon II Olavi Martinpoika.

SEBASTIANUS 1566-84, äv 1566: 2½. Lv 1566-71 ka 4 5/12. Hv 1571 Vatiala: Sebastianus ku 15, hev 2, le -, nk 1-1-1-0, la 4, oa 42:7, ny 6. Sak sk 11.10. 1550 Janus Vatialan t > Vehmaisten Perttu (talo ?).

II Marttila

MARTTI 1540-63, äv 1540: 2, 1553: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 4, la 7, ny 7.875. Lv 1556-59: 3-3½-2-2½, 1564: 3. Morten Kertoi (?) mk 1540. Sak stk 3.5.1556 Morten Vatiainen laiminlyönyt kyytivuoron.

OLAVI MARTINPOIKA mk 1564-1611, pm 1565- . Äv 1564: 2½. Lv 1565-71 ka 2 4/7. Oluff Morthenss. mk 1564, 1566, 1571. Lm Oleff Märthensson Vatialast sk 25.1.1571, Oleff Måthensson ibm (?) tk 4.4.1571 ja Oleff ibm (?) kk 24.8.1571.

Sak kk 1556 talon I Yrjö t > Oluff Morthensson ibm, kk 20.10. 1566 Oleff Morthensson Vatialan t > talon III Niisius, sk 22.10.1568 Oluff Morthensson Vatialan huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Vatiala: Oleff Märthinsson ku 10, hev 2, le 3, nk 0-1-1-0, la 4, oa 81:-, ny 8.5.

III Lemetty

Oloff Lemettij oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 29.1.1509, RA De la Gardieska samlingen, p. kopio, FMU VII 5365.

OLAVI 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 3½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 6, la 15, ny 11.875. Ol. Lemmittij mk 1541-42, Oleff Lemmettu mk 1546, Lemittu mk 1552. Sak sk 16.12.1553 Oluff Lemmettylan t > Thomas Vrri (Vehmainen talo IV), stk 3.5.1556 Oleff Lemmittylän laiminlyönyt kyytivuoron. Ks. myös talo IVb.

DIONISIUS OLAVINPOIKA 1553-84, äv 1553: 3, 1557: 3½. Lv 1556-59: 6-7-3-4½, 1561-62: 2½-4, 1564-71 ka 4 3/8. Nisius Lemmityinen mk 1553-56, 1565. Nisius Lemmittu mk 1557-58, Nisius Lemmittu mk 1559-61, Nisius mk 1564, 1566-71, pm 1565, 1569, 1571, Dionisius pm 1566, Nisius Finni pm 1570. Nils (?) pm 1559, 1561-62, 1564.

Lm Nisius Vatialan sk 29.1.1565, Dionisius Olsson Vatialan lk 25.2.1565, Nisius Olss. Vatialan kk 26.10.1565, sk 21.1.1566, Nisius Vatiala lk 28.3.1566, Nisius Vatialan lk 5.3.1567 eli yhteensä 6 kertaa.

Sak kk 15.7.1560 Nisius Lemmittylä t > talon VII Olavi Märvä,

sk 31.12.1560 Nisius Lemmithu huonot aidat, kk 20.10.1566 talon II Olavi Martinpoika t > Nisius Ollsson ibm, sk 22.10.1568 Nisius Vatialan huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Vatiala: Dionisius ku 5, hev 2, le 7, nk 0-1-2-0, la 5, oa 117:5, ny 13.125.

IV a + b Eerola

Heyke Hämelänen oli Pälkäneen Kuulialan kylässä 25.9.1420 Sääksmäen ja Ylä-Satakunnan kihlakuntien yhteisillä käräjillä yksi niistä 12 maakuntakatselmusmiehestä, jotka olivat tutkineet Kirpun kylän (Sääksmäen kihlakuntaa) rajat Heponiemen ja Raikun kyliä (Ylä-Satakuntaa) vastaan. Katselmusmiehistö oli koottu niin, että sekä Satakunnan että Hämeen puolelta sen jäseniä oli kuusi. Viisi Ylä-Satakunnan puolelta olevaa (Ture Karlsson, Olaff Danson, Jussi Kallenpoijca, Möyki (?) j Kangantaka sekä Michel Ragualsson) ovat melko varmasti tunnistettavissa ja Heyke Hämelänen omaa varsin harvinaisen lisänimen hämäläismurteiden alueella, joten yhdistäminen Vatialan Hämäläis-nimisiin on luonteva. Tuomio on kokonaan jäljennetty sen VA:n pergamenttikirjeiden kokoelmassa säilyneessä 28.1.1442 laaditussa vidimaatiossa.

PIETARI 1540-43, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 1, la 6, ny 8.25. Per Iarmu mk 1541-42.

IVa (autioitunut) MATTI 1544-52, äv 1544: 1. Madz Iarmu mk 1546, 1552.

ERKKI mk 1553-65, pm 1558-64, äv 1553: 1, 1557: 2. Lv 1556-59: 0-1½-2½-2, 1561-62: 1-1½, 1564:2. Sak sk 11.10.1550 Erick Vatiaynen huonot ojat.

PIETARI ERKINPOIKA mk 1566-1606, pm 1565- . Äv 1566: 2½. Lv 1565-71 ka 1 6/7. Per Erichss. mk 1566-68, pm 1567-69, Per Erichson mk 1569-71, pm 1570-71. Per Mer_e pm 1566. Hv 1571 Vatiala: Per Nilsson (?) ku 5, hev 1, le 3, nk 0-0-2-0, la 3, oa 63:1, ny 6.375.

IVb (Eerola) OLAVI mk 1544-56, 1562- , pm 1558- . Äv 1544: 2, 1562: 1½. Lv 1559: 1, 1561-62: 4½-1½, 1564-71 ka 1 15/16. Ol. Kauppi mk 1544, Oleff Kauppilan mk 1546, 1552, Oluff Hämeläynen mk 1553-56, Hämeläinen pm 1558-59, pm 1561-62, 1565, Oluff Hämela^{en} pm 1564, Oluff Hämeläinen mk ja pm 1568, Oluff Hämalä mk 1569, Oluff Heimeleinen mk 1570-71, Oluff Hämalän pm 1570.

Lm Oleff Vatialan Kangasalan rovkär 24.9.1557, VA 2033 f. 6. Sak sk 11.10.1550 Oleff Hämeläijnen huonot aidat. Oriveden rovtk 9.1.1551 Oleff Kauppilan t sunnuntaina > Madz Mylläre, Kangasalan kevk 1551 Oluff Hämeläynen laiminlyönyt kyytivuoron, sk 2.11.1557 Oluff Kauppilan t > Simon Sonni (Vehmainen talo IIa), lk 25.2.1565 Oleff Vatialan t & Leinolan Sipi (talo III), sk 1568 Oluff ibm (Vatialan) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Vatiala: Oleff Hämeläinen ku 5, hev 1, le 3, nk 1-1-1-0, la 2, oa 56:5, ny 6.75.

OLAVI mk 1557-61, äv 1557: 1½. Oleff (Oluff) Lemmittu, Lemmittu mk 1557-61. Lv 1557-58: 0-1.

PENTTI sak sk 11.10.1550 Bencth Kauppilan t > Madz Sonni (Vehmainen talo IIa).

V Nattari

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 4, la 14, ny 11.75. Hen. Snattar mk 1541-42, 1546, 1552. Pirkkalan kesäkäräjillä

5.7.1534 vahvistettiin Vatialan ja Leinolan rajaksi linja Pappinjoensuu-Papinmäki-Oinaanotsa-Halmeistenjoensuu-Aitovuorenkukkura. Vatialan asiaa oli ajanut Hendrick Nattari. Leinolalle jäi oikeus nauttia edelleen erään aiemman kirjeen mukaan osaa Vatialan maista sekä erikseen Leinolan Heikille ostamaansa 6 markan arvoista niittyä. HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20 (8.4.1771). Toinen huonompi kopio VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79.

PERTTU 1553-1602. Äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 5-5½-2-5½, 1561-62: 2-5, 1564-71 ka 4 7/16, Bertil Snattar mk 1553-56, Bertil Nattar mk 1557, pm 1558, Bertil Nattare mk 1559, pm 1567-68. Vuonna 1556 Bertill Snattar Vatialan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46.

Eom 1552 Bertill Nattari aff Vatialaby yksi eräsija Muroleen virran luona 7 peninkulman päässä kotoa. Sinne lupasi lähteä asumaan Leinolan Markku Laurinpoika (talo IV). VA 130a. Markku oli 1562-83 Muroleen Tokosen isäntä. Muroleenkoskella asui 1569-83 Marcus Nattari (Pertun poika?). Ei Ek 1553-57.

Vuonna 1557 Bertel Snattar osti Liuksialasta 2 pannia ruista, VA 2030 f. 36.

Sak sk 16.12.1553 Bertill Snattar t > Henrich Hyllinen (Hyllilä talo I), kevk 2.6.1557 Bertill Nattari t > Elin Riwn (Riunvaiva?), kk 20.10.1565 Bertell Nattari Vatialan t & talon VIIa Erkki, sk 22.10.1568 Bertill Nattari Vatialan t > Thomas Sarvanan (Vehmainen talo IV), sk 25.1.1571 Bertill ibm (edellä Riunvaivasta Simo, ibm virhe?) huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Vatiala: Bertill ku 10, hev 2, le 8, nk 0-1-1-0, la 8, oa 143:4, ny 14.

VI yhdistetty taloon IVa 1557

ESKO 1540-52, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 4, ny 5.5. Eom 1552 Eskill aff Vatiala yksi eräsija vid Etzämys siöö 32 peninkulman päässä kotoa. Sitä ei asutettu, koska se kävi vain kala-vedestä. VA 130a. Ilmoitetun etäisyyden mukaan Eskon eräsijan pitäisi olla neljä silloista peninkulmaa eli 20-24 km pohjoisempana kuin Toikkolan kylän eräsijat Ähtärinjärven keskiosissa eli Alajärven puolella. Ei Ek 1553-57. Eskel lv 1557-58: ingen ko (= 0).

OLAVI ESKONPOIKA 1553-56, äv 1553: 1. Oluff Eskilsson mk 1553-56 (1556: ligger j ödhe, = veronmaksukyvytön). Sak tk 1551 Oleff Vatialan t & Pehulan Antti (talo I), kevk 1551 Leinolan Matti (talo III) sekä Lasse ja Antti Rökäs (Leinola talo I) olivat tehneet vahinkoa in på Oluff Vatialanens timberskog, sk 16.12.1553 Oluff Vatialan t > Vehmaisten Simo (talo IIa), stk 3.5.1556 Oluff Vatialan t > talon VIIa Lasse Märvä, kk 1557 Oleff Vatialan t & talon VII Erkki Märvä. Kylässä asui 1550-luvulla neljä Olavia. Tähän on merkitty ne tapaukset, joissa ei lisä- tai isännimi viittaa määrättyyn taloon. Oluff Vatialan oli itsellismies 1565, VA 2179 f. 68v ja Oleff Vatialan samoin 1571, VA 2243. Taloa ei ole maakirjassa 1557-. Vuonna 1557 talon IV äv-lisä oli 1, joten talo VI on ilmeisesti liitetty siihen.

VII a+b+c Märvä ja Pekka

OLAVI 1540-43, äv 1540: 3, 1541: 3½. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 7, la 11, ny 13.875. Oleff Mer_a mk 1540, Mer_ä mk 1541-42.

VIIa 1 (Märvä) LAURI OLAVINPOIKA 1544-84. Äv 1544: 3, 1553. 1½ (talo halottu), 1557: 2½. Lv 1557-59: 2-2-3, 1561-62: 3-3½, 1564-71 ka 3 1/16. Lasse Mer_e mk 1546, 1569, Meruä mk 1552, Märffuäij mk 1553-

56, Märffuä mk 1557, 1559, pm 1561 Merffuä mk 1558, Märffui mk 1561, Lass Mär_ä mk 1568, Lasse Ollss. pm 1565-1569, Ollsson pm 1570-71. Vuonna 1556 Lars Mär_e Vatialan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Vuonna 1557 Lasse Mär_a osti Liuksialasta 3½ pannia ruista, VA 2030 f. 36. Vuonna 1559 Lasse Vatialan myi voudille kaksi ketunnahkaa 16 äyristä ja 39 oravannahkaa 11 äyristä, VA 2092 f. 5v sekä yhden sudennahan, VA 2032 f. 9-11. Sak stk 3.5.1556 Vatialan Olavi (talo VI ?) t > Lasse Mär_e, sk 29.1.1565 talon VIIa 2 (?) Pietarin vaimo Helga > Lass Märffue, lk 25.2.1565 Lass Märffuaiij antoi ilmi naapurinsa Pekka Märvän pukin varastamisesta, ja lautakunta katsoi Lassen puhuneen totta. Sk 22.10.1568 Lasse Mer_e ibm (Vatialan) huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Vatiala: Lasse Oleff(son) ku 10, hev 2, le 6, nk 0-1-1-0, la 4, oa 104:6, ny 11.5.

ERKKI LAURINPOIKA mk 1585-1609. Sak kk 1557 Erick Meruä t & saman kylän Olavi (talo VI ?), kk 1565 Erich Mär_e t & talon V Perttu, sk 29.1.1565 Erich Larss. Vatialan t > Per Ollss. ibm (talo VIIa 2).

VIIa 2 (Pekka) PIETARI OLAVINPOIKA 1553-1606, äv 1553: 1½, 1557: 2. Lv 1557-59: 2-2½-2, 1561-62: 1-1½, 1564-71 ka 2. Per Märffuaiij mk 1553, Märffuei mk 1556, Märffuä mk 1557, 1559, Pedher Merffuä mk 1558, Per Märffuen mk 1561, Ollss. pm 1565, mk 1566, Oluffs. mk 1569, Ollsson mk 1568, 1570-71, pm 1567-68, 1570-71, Peder Perss.(?) pm 1569.

Sak Kangasalan rovkk 8.9.1551 Per Märffuä ja talon VIIb Martti saivat maksaa sakot vaimojensa keskinäisestä tappelusta sunnuntaina. Pirkkalan tk 8.3.1559 Per Vatialan laiminlyönyt kyytivuoron, kk 14.7.1559 Per Mär_ä t > Messukylän Olavi Vallisen (talo X) poika, sk 31.12.1560 Per Vatiala huonot aidat, tk 22.3.1561 Per Merue t > saman kylän Juho (talo ?), lk 25.2.1565 Per Märffuä pääsi 40 markan sakoilla pukin varastamisesta naapuriltaan (ja veljeltään) Lasse Märvältä (talo VIIa 1).

Hv 1571 Vatiala: Per Oleff(son) ku 10, hev 1, le 5, nk 0-1-1-0, la 4, oa 82:2, ny 8.5.

VII b MARTTI 1544-53, äv 1544: 1, 1553: 1½, 1556 (nimi ylipyhyhit-ty): - . Morthen Pispa mk 1546, 1552. Morthen Märffuaiij mk 1553, Mårten Märffuei mk 1556. Sak Kangasalan rovkk 8.9.1551 Mortin Märffua ja talon VIIa Pekka Märvä saivat maksaa sakot vaimojensa tappelusta sunnuntaina. Vuonna 1557 Martin verosta maksoi Lasse äyriin ja Pekka ½ äyriä.

HEIKKI mk 1554-56, äv 1½. Hen. (Henrich) Sonni mk 1554-56. Oli kotoisin Vehmaisista, minne siirtyi 1557 viljelemään taloa II b.

talon VII miehiä:

HEIKKI sak sk 16.12.1553 Henrich Märvä huonot aidat ja sillat.

Vuonna 1557 Hen. ibm (edellä Bertell snattar) osti Liuksialasta ½ pannia ruista, VA 2030 f. 36.

YRJÖ sak Kangasalan tk 29.3.1557 Joren Mer_ä t > Haapasaaren Yrjö Koulu, talo IV.

OLAVI sak kk 1560 talon III Niisius t > Oleff Mörff ibm.

taloihin sijoittamatta:

HELGA sak tk 1551 Helga Vatialan sai 40 markan sakon varkaudesta, sk 29.1.1565 Helga, Pers hustru Vatialan (talon VIIa 2 Pietarin vaimo ?) t > talon VIIa 1 Lasse.

JUHO sak tk 1561 talon VIIa 2 Pekka Märvä t > Jönss Vatialan.

PEHULA Pehula mk 1540-41, luettiin 1544-56 Vatialaan, Pehula mk 1557-

, pm 1558.

I Toikka

HEIKKI Heyki Pehw oli lm Pirkkalan lk 7.1.1466, RA orig.perg., FMU IV 3286.

LAURI 1540-44, äv 1540:4, 1544: 3½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 5, la 8, ny 13.5.

HEIKKI 1546-52, äv 1546: 3. Hen. Pehulan mk 1546, 1552. Laamanni Jöns Knuutinpojan Pirkkalan käräjillä 4.3.1549 antaman avoimen kirjeen mukaan käräjillä on vahvistettu Viikin kartanon omistajan Anders Västgöten saanto Ponnenmaan eräsijaan (Töysän itäosassa). Nimeltä mainittuja myyjiä olivat Takahuhdin Lasse ja Matti Irjainen (talo IV), Messukylän Mikko Vallinen (talo X) sekä Hendrick Pehu ja Lasse Pehu (ks. talo III), kaikki jakoveljineen. Eräsijassa katsottiin olevan neljä miehenosaa kalavettä ja oravipolkuja. Myös eräsijan rajat luetellaan. Ähtärin Jussilan talon arkisto n:o 1, joka on 8-9.12.1656 pidettyjen käräjien pöytäkirjaan jäljennetyn tuomion kopia. Rajanimien paikat on todettu Töysän itäosasta MHA E 49 11/1-18 avulla. Ks. myös Viikki.

ANTTI HEIKINPOIKA 1553-1611. Äv 1553: 3. Lv 1557-59: 4-2½-3½, 1561-62: 3-6, 1564-71 ka 2. Anders Hindersson mk 1553, Anders Hen.sson mk 1556.

Eom 1552 Anders Pehu & talon III Lasse Pehu yksi eräsija ved Verhoperä siöö 30 peninkulman päässä kotoa. Sitä ei asutettu. VA 130a. Tämä eräsija ei ole 1549 myyty Ponnenmaa, sillä se mainitaan samassa luettelossa jo Anders Västgöten omaksi. Verhoperän järveä ei ole nykykartoilta löytynyt. Viikin etäisyys Ponnenmaasta on laskettu 33 peninkulmaksi, ja matka Viikistä Näsijärvelle on jonkin verran pitempi kuin Pehulasta (eli nykyään Vatialasta). Vatialan Eskon matka Etzämys-järvelle (ehkä Alajärven eteläosiin) oli 32 peninkulmaa. Verhoperä on ollut jokin pieni Ähtärinjärveen laskeva järvi. Ek 1554 Anders Pehulan 1 leiv. Vuonna 1559 Anders Pehulan myi voudille yhden ketunnahan 8 äyrin ja 8 oravannahkaa 2 äyrin hinnasta. VA 2092 f. 5v.

Sak sk 11.10.1550 Anders Pehu huonot aidat, tk 1551 Anders Pehulan t & Vatialan Olavi, sk 20.10.1554 Anders Pehulan (ja talon II Perttu) tekivät tien yli Vatialan talollisten ruisvainion ja tallasivat vainion pilalle, stk 3.5.1556 Anders Pehw laiminlyönyt kyyti-vuoron, sk 27.1.1557 talon II Perttu t > Anders Pehu, sk 31.12.1560 Anders Pehu huonot aidat, sk 29.1.1565 Vehmaisten talon IV Tuomas t > Anders Pehu, tk 21.3.1569 Anders Pehulan ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon, sk 10.1.1570 Anders Pehulan huonot aidat ja sillat, sk 25.1.1571 An. Hen.sson Pehulast huonot aidat ja sillat, kk 24.8.1571 Anders Pehulan huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Pehulaby: Anders ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-2-0, la 3, oa 90:1, ny 9.875.

II Toosi

NIILO 1540-43, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 3, la 5, ny 9.125. Nils Ora_a mk 1540-42.

PERTTU HEIKINPOIKA 1544-84, äv 1544: 3. Lv 1556-59: 3-6-3-4, 1561-62: 5-6, 1564-71 ka 2 13/16. Bertil Pehulan mk 1546-56. Vuonna 1559 Bertil Pehulan myi voudille 10 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Sak sk 20.10.1554 Bertill Pehulan teki talon I Antin kanssa tien Vatialan ruisvainion läpi, stk 3.5.1556 Bertill Pehula laiminlyönyt kyytivuo-

ron, sk 27.1.1557 Bärtell Pehu t > talon I Antti, tk 8.3.1559 Bertill Pehu tottelemattomuus käräjillä, sk 22.10.1568 Bertill Pehu laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Pehulaby: Bertill Henrichsson ku 10, hev 2, le 5, nk 1-1-1-0, la 5, oa 96:-, ny 11.125.

III Liuttu

NIILO 1540-43, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 9, ny 7.125.

LAURI 1544-84, äv 1544: 1½. Lv 1557-59: 3½-1-2½, 1561-62: 7-3, 1564-71 ka 1 13/16. La. Vähä mk 1544, 1546, Lasse Vähä mk 1553-56.

Vuonna 1549 Lasse Pehu myi osuutensa Ponnenmaasta itä-Töysässä, ks. talo I. Eom 1552 Lasse Pehu Verhoperän järvellä & talon I Antti. Hv 1571 Pehulaby: Lasse ku 5, hev 1, le 3, nk 0-0-1-0, la 3, oa 55:3, ny 5.875. Sak sk 11.10.1550 Lasse Pehu huonot aidat.

ERKKI LAURINPOIKA sak sk 25.1.1571 Erich Larsson ibm (Pehulast) huonot aidat ja sillat.

Pirkkalan kirkkopitäjä

Vehmaisten jakokunta

VEHMAINEN Vechmas mk 1540-41, Wechmais mk 1544, 1546, pm 1558, Vehmais mk 1553-57.

I Kauppila

LAURI OLAVINPOIKA 1540-52, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 6, la 6, ny 12.75. Lau. Olsson mk 1540-41, Lasse Kauppilan mk 1546, Kaupilan mk 1552.

NIILO LAURINPOIKA 1553-1601, äv 1553:3. Lv 1556-59: 7½-8-6-4½, 1561-62: 1-5½, 1564-71 ka 5 3/8. Nils Kaupilan mk 1553, Nilis (Nilis) Kauppilan mk 1556-1567, pm 1567-71, Nilis (Nils) Caupilan mk 1557-58, Nilis (Niels) Cauppilan mk 1559-61, 1568, pm 1566, 1570. Nils (Niels, Nils) Larsson pm 1558-59, 1561, 1564, Nils Larss. pm 1562, 1565.

Lm Nils Kauppilan piispan tk 19.5.1555, Nils Larsson Vehmais sk 29.1.1565, Nilis Larsson Vehmais lk 25.2.1565, kk 26.10.1565, sk 21.1.1566, Nils Vehmaisten lk 28.3.1566, Nilis Larsson Vehmais sk 9.12.1566, lk 5.3.1567, sk 15.3.1568. Nils Kauppilainen tk 21.3.1569, Nils Kauppilan kk 24.9.1569, Nils Kauppilan Vechmais sk 10.1.1570 ja Niels Larsson Wechmais kk 24.8.1571 eli yhteensä 13 kertaa. Kesäkäräjillä 1565 Nilis Kauppilan oli aitojen ym. katselmusmies.

Hv 1571 Vehmaisby: Nils Kauppilan ku 20, hev 2, le 10, nk 0-0-2-2, la 8, oa 174:4, ny 17.

IIa yhdistetty taloon IV (Holvasti)

MATTI 1540-56, äv 1540: 2, 1541: 2½, 1544: 3½. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 4, la 4, ny 11.5. Madz Sonni mk 1546, 1552-56. Sak sk 11.10.1550 Bencth Kauppilan (Vatiala talo IVb) t > Madz Sonni, sk 1550 Madz Sonni huonot aidat.

SIMO mk 1557- , pm 1558- . Äv 1557: 1½. Lv 1557-59: 2-1½-1½, 1561-62: 3-1½, 1564-71 ka 1 ¼. Simon (Sijmon) Sonni mk 1557-61, 1564, 1566-1569, pm 1567-71.

Sak sk 16.12.1553 Vatialan Olavi t > Simon Vehmaisten, kevk

20.4.1554 Madz Leijnoiij (Leinola talo III) t > Simon Sonnilan, VA 1973 f. 22v. Kk 1556 Simon Sonni t > talon IV Markku, kevk 2.6.1557 talon IIb Heikki Sonni t > Simon ibm, sk 2.11.1557 Oluff Kauppilan (Vatialan talo IVb) t > Simon Sonni, kk 1560 Sijmon Sonni Vehmas syytti suotta Riunvaivan Simo Valtarin vaimoa (talo III) huoraksi, sk 15.3.1568 Simon Vehmaisten sai kolmen markan sakon siitä, että oli yhtenä kymmenestä ollut valmis vannomaan puhdistusvalan varkaudesta syytetyn Takahuhdin Matti Mikonpojan (talo XIII) puolesta, vaikka varkaus oli todistettu asia.

Hv 1571 Vehmaisby: Simon Sonni ku 5, hev 1, le 2, nk 0-1-0-0, la 2, oa 38:1, ny 4.75.

IIb Krööti (halottu edellisestä)

HEIKKI MATINPOIKA mk 1557- , pm 1558- . Äv 1558: 2. Siirtyi Vatialan talosta VII b. Lv 1557-59: 3½-3-4, 1561-62: 1-2½, 1564-71 ka 2. Hen. Madzsson lv 1557. Hen. Soini pm 1558, 1566. Hen. (Hindrick) Sonni mk 1558-61, pm 1559, 1561-62, 1564-65, 1569-71.

Sak kevk 29.4.1554 talon IIa Simo t > Henrich ibm, stk 3.5.1556 Henrich Sonni Vechmas laiminlyönyt kyytivuoron, kevk 2.6.1557 Hen. Sonni t > talon IIa Simo, sk 31.12.1560 Hen. Vehmais huonot aidat, sk 15.3.1568 Hen. Madzsson ibm (Vehmaisten) sakko valmiudesta puhdistusvalaan Takahuhdin Matti Mikonpojan puolesta huolimatta siitä, että Martin varkaus oli todistettu, kk 24.9.1569 Hin. Sonni Wechmais huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 Hin. Sonni Vechmais ei saapunut nuotanvetoon.

Hv 1571 Vehmaisby: Henrich Madzsson ku 5, hev 2, le 2, nk 0-1-0-0, la 2, oa 50:5, ny 6.75.

YRJÖ sak tk 1558 Jorenn Sonni oli maannut väkisin talon III Lasse Vironss Anna nimisen tyttären.

III Soinila

LAURI TAPANINPOIKA mk 1540-62, pm 1558-65, 1567- . Lv 1556: 4, 1558-59: 3-2, 1561-62: 3-1½, 1564-65: 2-2, 1567-71: 3½-1-3-2-6½. La. (Lasse) Staffansson (Staffanss.) mk 1544, 1546, 1552-53, 1556, 1558-61, pm 1561-62, 1564-65, 1569-71. Äv 1540: 3.

OLAVI LAURINPOIKA lv 1557, mk 1564-65, pm 1566. Äv 1564: 3. Lv 1557: 3½, 1566: 2. Oluff Larsson lv 1557.

YRJÖ LAURINPOIKA 1566-99, äv 1566: 3. Jören Larss. mk 1566-1569, Jören Larsson mk 1570-71. Sak sk 22.10.1568 Jören Larsson Vechmais vastuupakoilu. Hv 1571 Vehmaisby: Jören Larsson ku 5, hev 2, le 5, nk 0-2-0-0, la 2, oa 81:1, ny 10.25.

IV Holvasti

PIETARI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 5, la 7, ny 10.375.

MARKKU PIETARINPOIKA mk 1544-52, äv 1544: 2½. Lv 1557 Marcus Persson 1½. Marcus Virrilän mk 1546, Virrilän mk 1552. Sak stk 3.5.1556 Marchus Irrilän t > Suoraman Simo (talo IV), kk 24.8.1556 talon IIa Simo Sonni t > Marcus Vrrri, sk 27.1.1557 Marcus Virrilän huonot aidat ja sillat.

TUOMAS mk 1553-68, pm 1558- . Äv 1553: 2½. Lv 1558-59: 1½-2½, 1561-62: 3-1½, 1564-71 ka 1 11/16. Thomas Virilan mk 1553, Vrilas mk 1556, Vrrilan mk 1557, 1559, Wirilen mk 1558, Virilan mk 1561, Virri pm 1561, Virii pm 1564, Viri pm 1565.

Sak sk 16.12.1554 Oluff Lemmettylan (Vatiala talo III) t > Thomas Vvri, kk 1559 Thomas Vrrilan t > Oleff Juon (Juvela talo I), kk 1560 Thomas Vrdiala Vehmais t > Haiharan Yrjö (Messukylä talo III), sk 29.1.1565 Thomas Vrilan Vechmais t > Anders Pehu (Pehula talo I), sk 22.10.1568 Vatialan Perttu Nattari (talo V) t > Thomas Saruanan (Holvasti luettiin pm 1565 eri kyläksi yhdessä talon V Sarvanan kanssa).

LAURI sak tk 30.1.1558 talon II Yrjö Sonni makasi väkisin Anna, Lasse Vironss dotter.

SIMO pm 1558-59. Kv 1558: 1½. Simon Wijri pm 1558, Simon Virij pm 1559. Sak lk 5.3.1567 Simon Sig^dsson Saruanan, Hyllilän Heikki löi.

OLAUS mk 1569-70, äv 2½, her Oluff mk 1569-70. (Oli kaiketi Messukylän kappelikuntaa hoitanut Pirkkalan kappalainen).

BIRGITTA mk 1571-81 hustru Brita, äv 1571: 2½. Oli ilmeisesti kappalainen Olauksen leski.

Hv 1571 Vehmaisby Hustru Brijta kultaa 1 luoti, hopeata 20 luotia. Vehmaisby Hustru Birita rahaa 200 markkaa, ku -, hev 2, le 10, nk 0-3-0-0, la 10, oa 367:4, ny 16.75.

V yhdistetty taloon II

OLAVI mk 1540-43, Ol. äv 1½.

VI Sarvanta

Eri kylänä Sar_ano pm 1558-68, Sar_ana pm 1569- . Vuodesta 1560 siihen luettiin myös talo IV.

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 3½, 1544: 3, 1546: 3½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 4, la 6, ny 9.75. Hen. Sar_annan mk 1546, Sar_anan mk 1552.

OLAVI HEIKINPOIKA Oluff Sarffuana lupasi 1552 mennä asumaan Partolan Mikon (talo II) ja Erkkilänkylän Erkin (talo Ia) yhteiselle eräsijalle Palovedelle. VA 130a. Paloveden Siikalahdella asui 1562 Oleff Hen.ss., VA 2143 f. 58. Hän oli Siikalahden Sarvanan isäntä vuoteen 1566, Kankaanpää s. 150.

MATTI HEIKINPOIKA mk 1553-65, pm 1558-66 äv 1553: 3, 1557: 3½. Lv 1556-59: 7½-7-6-5½, 1561-62: 4-5½, 1564-66: 6-4-4. Madz Sar_a mk 1553-56, Madz Sar_anan mk 1557-61, Madz Sar_ano lv 1557, Madz Henrichsson pm 1558-59. Madz Hen.sson (Hen.ss.) pm 1561-62, 1564. Madz Viri pm 1566. Lm Madz Sar_enon rovtk 19.5.1555, Madz Sar_onen kevk 2.6.1557. Sak sk 11.10.1550 Madz Sarffuan huonot aidat.

MIKKO MATINPOIKA mk 1566-1603, pm 1567- äv 1566: 3½. Lv 1567-71: 9-8-5-3-7. Michill Madzss. mk 1566, 1569-71, pm 1569-71. Hv 1571 Vehmaisby: Michill Sar_anan ku 20, hev 2, le 10, nk 2-2-2-0, la 9, oa 168:2, ny 18.125.

taloihin sijoittamatta:

PERTTU sak sk 11.10.1550 Bertill Vehmalan t > Jörn Vatialan (talo I) ja Janus Vatialan (talo II) t > Bertill Vehmalan.

JUVELA Iwola mk 1540-41, luettu Rasulaan 1544-56. I__ola mk 1557-61, 1564, pm 1561-62, Iuuoila pm 1557-60, 1564-71, mk 1562, 1565-71.

I yhdistetty taloon II 1500-luvun lopulla

LAURI 1540-52, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 3, ny 4.875. Lasse I_olan mk 1546, 1552.

TUOMAS 1553-56, äv 1553: 2. Thomas I_olan mk 1553-56.

OLAVI LAURINPOIKA mk 1557- , pm 1558- . Äv 1557: 1½. Lv 1557-59: 0-1-1, 1561-62: ½-1½, 1564-71 ka 1 1/8. Oluff I__o mk 1557-61, Oluff Larsson lv 1557. Sak kk 1559 Vehmaisten Tuomas (talo IV) t > Oleff I_on. Hv 1571 I__olaby: Oleff ku 5, hev 1, le 3, nk -, la 2, oa 46:7, ny 5.25.

II Tasanen

MATTI mk 1540-65, pm 1558- . Äv 1540: 1, 1541: ½, 1557: 1. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 3, ny 4.875. Lv 1556: 2, 1558-59: 1½-1½, 1561-62: 1½-0, 1564-71 ka ½. Madz Râycko pm 1558, Madz Reickoi (ij) pm 1559-64. Sak stk 3.5.1556 Madz I__oilan laiminlyönyt kyytivuoron.

ERKKI MATINPOIKA mk 1566-84, äv 1566: 1. Lv 1557 Erich Mattzson: 1. Erich Matzss. (Madzss.) mk 1566-68. Sak sk 15.12.1563 Erick Riickoi Iuuoila oli ollut Leinolalan Erkin (talo Ib) kanssa viemässä Turkuun kruunun verohaukia ja pannut salaa syrjään leiviskän Leinolalan haukia, mutta tämä oli huomattu ja Erkki sai sakot.

Hv 1571 Iuoolaby: Erich ku 5, hev -, le -, nk -, la -, 2 vuoh-ta, oa 4:3, ny 0.

III Mänty

OLAVI 1540-56, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 5, la 5, ny 8.125. Oleff Haijnari mk 1546, 1552. Oluff Hämäri mk 1553, Oluff Hämäri mk 1556. Oleff Hainari mk 1554-55.

YRJÖ Jören Haineri oli lm lk 1.3.1549, VA Topographica Pirkkala, jäljennös 24.2.1619 annetussa laamannintuomiokirjeessä.

MATTI YRJÖNPOIKA 1557-74, äv 1557: 2½. Lv 1557-59: 2-1½-2, 1561-62: 2-1½, 1564-71 ka 2 1/8. Mattz (Madz) Hainari mk 1557-62, 1564-71, pm 1561-62, 1564, 1566-70, Madz Iörenssoon lv 1557. Madz Hannoij pm 1558, Hannari pm 1559, 1565. Madz Kannari (?) pm 1571.

Lm Madz Iuoilan kk 1556. Sak kk 1564 Madz Haijnari t > saman kylän Marketta Olavintytär. Hv 1571 Iuoolaby: Madz ku 5, hev 1, le 3, nk 1-2-0-0, la 3, oa 59:3, ny 6.875.

OLAVI MATINPOIKA sak sk 15.12.1563 Oluff Madzsson Iuuoila huonot aidat ja sillat, sk 25.1.1571 Oleff Iuualast huonot aidat ja sillat.

MATTI OLAVINPOIKA otettu 1558 nihdiksi Madz Olsson Juvolaynen, KA Strödda kamerala handlingar 50, Arajärvi, Messukylän historia s. 137. YRJÖ MATINPOIKA otettu Juvolasta nihdiksi 1558.

taloihin sijoittamatta:

MARKETTA OLAVINTYTÄR sak kk 22.9.1564 talon III Matti Hainari t > Margredtt Oluffsdotter ibm.

PIRITTA sak kk 20.10.1565 Biridt Juuoilan t > Ursull ibm.

URSULA

RASULA Rasula mk 1541-56, 1561-65, 1569-71 pm 1558-59, 1571, Rasuala mk 1557-60. Kylää ei ole hv-luettelossa. Se luettiin 1540-41 Juvelaan, mk 1566 Vehmaisiin ja pm 1570 Leinolaan.

HANNU LAURINPOIKA Padasjoen talvikäräjillä 16.1.1499 oli Hanns Larsson i Rauhala (? , p.o. Raswala?) maakuntakatselmusmiehenä Pirkkalan puolesta Kuhmoisten ja Pirkkalan pitäjänmiesten rajariidassa Löytänejärvellä (nyk. Längelmäkeä), Ns. Kaakkois-Hämeen tuomiokirja s. 13, BFH I s. 21.

PENTTI MATINPOIKA Pirkkalan käräjillä esitettiin 1620-luvulla Knuut Eerikinpojan laamannintuomio vuodelta 1414 (? , p.o. 1514 ?), jonka mukaan Leinolan Heikki sai pitää Vehmais äng i Birkkala af Bengt Madzsson i Rasula, VA Ylä-Satakunta KOa 1 f. 166, selostus FMU VII 5787.

I

MIKKO 1540-43, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le -, nk 3, la 4, ny 4. Michel Rasula mk 1540.

OLAVI mk 1544-59, 1561 pm 1558-64. Äv 1544: 1½. Lv 1556-59: 1½-2-1-1½, 1561-62: 3-0, 1564: 1. Oluff Rasu mk 1553, 1557-1559, 1561, Oluff Rasu mk 1556. Vuonna 1556 Oluff Raszulan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Sak sk 11.10.1550 Oleff Rasu huonot aidat. MARTTI sak sk 1553 Morthen Rasu huonot aidat ja sillat.

II

OLAVI 1540, äv 1. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la -, ny 6.5.

ERKKI 1541- , äv 1541: 1½. Lv 1557-59: 0-0-0, 1561-62: 5-0, 1564-71 ka 7/16. Erich Rasu (Rasw) mk 1546-62, pm 1566, Erich Rasulan mk 1566, pm 1567, Erich Rasulainen pm 1570. Sak kk 1559 Per Albolan (Leinola talo V) t > Erich Rasu. Vuoden 1579 maakirja: Rasua Erich öde.

HYLLILÄ Hyllile mk 1540, Hyllilä mk 1541, 1557- . Kylä luettiin 1544-53 Leinolaan, 1556 Rasulaan. Talot yhdistettiin ratsumiestilaksi 1590-luvulla.

JUHO noin v. 1450 laaditussa luettelossa yläsatakuntalaisten miestenmetsistä erämaissa REA f. 139: Jons Hillin iij (4) mans skoga (pain. MK s. 587). Sijoitus Pirkkalan Hyllilään on yleisesti hyväksytty.

I

HEIKKI 1540-84, äv 1540: 3, 1553: 3½, 1560: 5, 1561: 3½, 1562: 5. Karja 1540: hev 1, le 8, nk 8, la 13, ny 15.625. Lv 1556-59: 8½-9½-7½-8, 1561-62: 1-8, 1564-71 ka 6 7/8. Hendrich (Hen.) Hyllinen mk 1553-56, lv 1557, Hen. (Hin., Hendrich) Hylli mk 1558-59, 1561, pm 1559, 1561, 1564-65. Hen. Hyllilän pm 1558.

Ek Hendrich Hylly 1553 2 leiv. Talon erämaan sijainnista ei ole mitään tietoa. Vuonna 1571 Henrich Hyllinen myi voudille kaksi pukinvuotaa, VA 134 f. 9. Vuonna 1555 Hen. Hyllinen bolman (= neljänneksen veronkantomies) lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v.

Lm Hen. Hyllinen rovtk 19.5.1555. Sak sk 16.12.1553 Vatialan Perttu Snattar (talo V) t > Henrich Hyllinen, kk 22.9.1564 Hen. Hyllinen huonot aidat ja sillat, ei humalatarhaa, tk 17.3.1570 Hin. Hyllinen ottanut viljaa Vesilahden Laukon herralta Jöns Knuutinpojalta, kk 1571

Hen. Hyllinen huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Hylliläby: Henrich ku 60, hev 4, le 10, nk 0-4-6-4, la 14, oa 283:4, ny 26.75.

YRJÖ KLEMETINPOIKA 1585-92. Vuonna 1569 Pirkkalan nimismies Juho Olavinpoika (Tammerkoski talo I) ja Siukolan Tapani (talo Ia) todistivat Kangasalan kirkossa, että Jören Clemetzsson aff Hyllilä ja Elena Persdotter af Luckala olivat esteettömiä avioliittoon. Kangasalan dominikaanimissale, viimeinen sivu. Aarno Malin, Satakunta VI s. 125.

II

OLAVI 1540-52, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 6, la 7, ny 12.875. Ol. Hyllinen mk 1544, 1546, Oleff Hilinen mk 1552.

Lm Oleff Hyllinen lk 1.3.1549, VA Topographica Pirkkala k. Oluf Hylli oli Pirkkalan kesäkäräjillä 5.7.1534 sen katselmuskunnan jäsen, joka todisti Vatialan ja Leinolan kylien rajasta, HMA MO kons.- pk. 8.4.1771, Kangasala II n:o 20.

ERKKI OLAVINPOIKA 1553- , äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 2-2-2-2, 1561-62: 1-3, 1564-71 ka 1 13/16. Erich Hyllinen mk 1553-56, Erich Hüllly mk 1557, Erich Olsson lv 1558, Erich Hylli mk 1558-62. Sak kk 20.10.1566 Erich Hyllinen huonot aidat, sillat ja ojat, ei humalatarhaa. Hv 1571 Hylliläby: Erich ku 5, hev 1, le 4, nk 0-2-0-0, la 3, oa 63:1, ny 7.375.

Leinolan jakokunta

LEINOLA Leijnoila mk 1540, 1544, 1556, pm 1558, 1559, Leijnola mk 1541, Leinoila mk 1546, lv 1558, mk 1559.

Talot I ja II on ilmeisesti keskiajan lopulla jaettu kantatilasta.

I + II

ANTTI Andris Leoynen oli Kuokkalan sovintokokouksessa 9.1.1439 Davidin kapinan jälkeen valituista Pirkkalan pitäjässä yhteiskuntarauhahan takaajista järjestyksessä viides. MK 476.

HEIKKI Hendrich Leinonn oli lk 2.2.1507 lm, VA Harvialan kopiokirja s. 729. Henrik Leno oli lm lk 25.2.1514, FMU VII 5710, RA Peringskölds Diplomatarium E66, suomen kieltä täysin tuntematon kopioitsija. Samoilla laamanninkäräjillä 1514 Hendrich i Leijnola sai vahvistuksen niityn omistukselle huolimatta Rasulan Pentti Matinpojan vaateista, VA Ylä-Satakunta KOa 1 f. 166.

Talon I (Mikkola) isäntä Arvid esitti Oriveden ylimääräisillä käräjillä 20.12.1662 laamanni Knuut Eerikinpojan 1.3.1522 antaman tuomiokirjeen, jonka sisältö Arvidin mielestä todisti, että Petäjänniemenmaa kuului Arvidille ja hänen jakoveljilleen. Siellä olivat kuitenkin kaskenneet Oriveden Onnistaipaleen kylän miehet. VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 690-691. Jatkokäsittelyssä Oriveden käräjillä 1665 Leinolan miehet osoittivat, että heidän hallussaan oli Pätäjän Niemj dagsledh, VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 751-752. Ruoveden Jämingin ja Väärinmajan isäntien väittäessä 1665, että he olivat ostaneet Leinolalta Siikaniemen päiväkunnan, oikeudessa esitettiin jälleen Knuut Eerikinpojan tuomiokirje, josta luettiin Leinolan ostaneen useita maita Kangasalan Jokioisten kylältä 20 markalla, VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 967-968. Sama tuomiokirje oli ollut esillä jo Kangasalan talvikäräjillä 1625. Silloin määrättiin katselmusmiehet tutkimaan kumpi kahdesta kiistakumppanista, Heikki Leinoi Leinolan Tuo-

maalasta (talo II) vai Jokioisten kylän Lasse oli vallannut erämais- ta enemmän kuin laamanni Knuut Eerikinpojan 1522 antama tuomio edel- lytti. Samalla lueteltiin tuomiossa mainitut seitsemän päiväkuntaa: Petäjaniemi, Koivuniemi, Ollijärvi, Kärjenniemi, Siikaniemi, Ulkon- messä ja Kanamaa. VA Ylä-Satakunta Koa 1 f. 105. Nykyisen Oriveden luoteiskulmassa ovat Enojärvellä Kärjenniemi ja Ollinlahti, pohjoi- sempana Ukonjärvi, Petäjäjärvi ja Siikajärvi sekä Teiskon puolella Kaanaa.

I Mikkola

MIKKO 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 3½. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 6, la 13, ny 13.625.

OLAVI MIKONPOIKA 1553-84, äv 1553: 3½. Lv 1556-59: 5-6-8½-4½, 1561-62: 3-6, 1564-71 ka 6 11/16. Oluff Leijnoij mk 1553-56, Oluff Leino mk 1557-59, 1561, Oluff Leinoi lv 1557, Oluff Leinä mk 1560.

Eom 1552 (Kangasala) Oluff Leijnoij sekä Knuth aff Rekolaby (Kangasalan Jokioinen talo I) ja Oluff Kopoiij (Oriveden Pitkäjärvi talo I) omistivat yhdessä eräsijan vid Effuo träsk seitsemän penin- kulman päässä (35-40 km) kotoa. VA 130a f. 8. Ilmoitettu etäisyys viittaa Jokioisista laskettuna todelliseen matkaan Oriveden Enokun- taan, jossa oli (ks. edellä) niin Leinolan, Jokioisten kuin Pitkäjärven päiväkuntia. Ek 1553 Oluff Leuala (? , p.o. Leinola ?) 1 leiv., 1554 Oluff Leijnoi 1 leiv., 1555 Oluff Leijnoij 1 leiv.

Lm Oleff Leijno tk 1551, Oluff Leijnoij kevk 4.6.1551, Oluff Leijno sk 1553, Oleff Leijnoij lk 7.2.1554, Oluff Leijnoij kevk 29.4.1554, Oluff Leijnonkk 1554. Oluff Leynoij tk 1555, Oleff Leijno rovtk 19.5.1555, Oleff Leinoij kk 1555, stk 3.5.1556, Oleff Leinoi sk 27.1.1557, tk 31.3.1557, tk 1560, Oleff Leinola kk 1560, Oleff Leinoi tk 1561, Oluff Leijnoi sk 15.12.1563, kk 22.9.1564, Oleff Michelsson Leinoilan sk 1566, Oluff Michelsson Leinoilan tk 1570 ja Olof Leinoilan etsikkokäräjien lm Pirkkalan nimismiestalossa 15.7.1564, VA Ylä-Satakunta KOa 73 f. 721v- eli yhteensä 20 kertaa. Lautamiehisuus jatkui vielä sk 1572-kk 1575 neljästi.

Sak kevk 2.6.1557 ei ollut suorittanut apuveron rästejä. Hv 1571 Leinolaby: Oleff Michilsson ku 10, hev 3, le 10, nk 0-2-4-0, la 10, oa 181:4, ny 20.25.

II Tuomaala

MATTI HEIKINPOIKA 1540-84, äv 1540: 2, 1541: 4½, 1544: 3½, 1553: 4, 1557. 3½. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 7, la 14, ny 17.25. Lv 1556-59: 10-12½-12-12½, 1561-62: 4-8, 1546-71 ka 7 15/16. Madz Leijno mk 1546, 1552, Leijnoij mk 1553, Leinoij mk 1556, pm 1569, 1571, Hen. lv 1557, Leino mk 1559, Leinoij pm 1570.

Lm Madz Leijnoijnen rovtk 19.5.1555, VA 1981 f. 13v, Madz Lei- noij stk 3.5.1556, Madz Leijnoi kk 1556, Madz Leinolan tk 1557, Nadz Leinoij kevk 2.6.1557, Madz Leijnoi kk 11.8.1557, sk 2.11.1557, tk 30.1.1558, Madz Leijnoi sk 3.12.1558, tk 8.3.1559, Madz Leino sk 11.10.1559, Madz Leijnoi sk 31.12.1560 ja Madz Leijnoi sk 15.12.1563 eli yhtensä 13 kertaa.

Sak kevk 4.6.1551 Madz Leijnoij ei saapunut nuotanvetoon (kärä- jiä varten ?), kevk 29.4.1554 Madz Leijnoij t > Simon Sonnilan (Veh- mainen talo IIa), tk 10.2.1555 Juvan Lasse (talo Ia) oli varastanut puoli pannia nauriita aff Madz Leijnos naurishaudasta, stk 3.5.1556 Madz Leinois maksoi sakot miniänsä tappelusta saman kylän Maaritin kanssa, sk 27.1.1557 Madz Leinoilan sai 40 markan sakon otettuaan

väkivalloin eräältä Antti nimiseltä nihdiltä en Röör och deijen (jalkaväen käyttämän tuliaseen ja pistoaseen). Kruunun sakko-osuudesta hän pääsi 6 markalla 13 1/3 markan sijasta 'köyhyytensä tähden' (oli Pirkkalan varakkaimpia talollisia!). Sk 2.11.1557 Clemett Turdoij (Messukylä talo XVI) t > Madz Leijnoij, sk 9.12.1566 Madz Leinoilan hakkasi maahan saman kylän Heikin (talo ?) aidan, lk 5.3. 1567 Madz Leinoilan oli hakannut halkoja luvatta toisen miehen metsästä, tk 1570 Madz Leinoilan oli ottanut viljaa Laukon herralta Jöns Knuutinpojalta.

Hv 1571 Leinolaby: Madz ku 25, hev 3, le 14, nk 1-3-4-0, la 10, oa 254:5, ny 25.25 (Pirkkalan talojen 4. paras).

HEIKKI MATINPOIKA sak sk 2.11.1557 Hen. Madzsson Leijnolan sai 40 markan sakon Luukkalan Piritta Heikintyttären raiskauksesta. Lautakunnan harkinnan vuoksi ja voudin suostuttua pääsi kruunun osuudesta köyhyytensä vuoksi 6 markalla.

SIPI MATINPOIKA 1585-1602. Sak tk 30.1.1558 Sigfredh Madzsson j Leijnon t & Messukylän Klemetti Turdoij (talo XVI), kk 1560 Siffred Leinola t > talon IIIb Erich Rökäs, lk 25.2.1565 Sig^{dt} Leinoilan t & Vatialan Olavi, kk 1566 Sig^{dt} Madzsson Leinoilan vastuupakoilu, sk 15.3.1568 Sigfrid Madzsson Leinoilan t > Nurmen Niilo Niilonpoika (talo IV), sk 25.1.1571 Märthen Waldari (Riunvaiva talo II) t > Sigffred Leino. Kk 24.8.1571 Sigffred Leinoi sai sakon väärästä kannteesta sekä 40 markan sakon siitä, että hän oli moittinut lakia ja siten halveksinut (straffade) kuninkaan oikeutta ja Ruotsin valtakunnan lakia. Sipi oli käräjöinyt vastapuolensa kanssa usein samasta asiasta, mutta aina hävinnyt. Asia katsottiin rikokseksi kuningasta vastaan ja siitä johtui korkea sakko. Sipi tosin maksoi kruunulle vain puolet eli 20 markkaa. Jutun on selostanut myös Pentti Renvall teoksessaan Suomalainen 1500-luvun ihminen oikeuskatsomustensa välissä s. 41.

III a + b Mänty ja Kossi

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 3½, 144: 4. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 6, la 16, ny 17. Hen. Rökäs mk 1544, 1546, Räckäs mk 1552.

IIIa (Mänty) LAURI HEIKINPOIKA mk 1553-70, pm 1558- . Äv 1553: 2. Lv 1556-59: 2-2½-1-3, 1561-62: 3-3, 1564-71 ka 2 1/8. Lasse Rökäs mk 1553-57, 1559-61, pm 1564, 1569-71. Lasse Rökes mk 1558, 1566-67, pm 1565-67. Lasse Hen. lv 1557, Hen.sson pm 1558, 1561-62, Hendersson pm 1569, Jons (?) mk 1565.

Sak kevk 4.6.1551 Lasse Rökäs vahingonteko Olavi Vatiaisen hirsimetsässä, samat kär. Lasse Rökäs ei saapunut nuotanvetoon, kk 1568 talon IIIb Erkki Antinpoika t > Lass Hendrichsson ibm, kk 1568 Lass Hen.sson Leinoilan huonot aidat ja sillat.

PIETARI LAURINPOIKA sak sk 31.12.1560 Per Leinoilan vastuupakoilu, kk 1566 Per Larsson Leinoilan huonot aidat, sillat ja ojat, ei humalatarhaa. Pm 1577: Per Mändy, VA 2312.

ERKKI PIETARINPOIKA mk 1571-99, äv 1571: 2. Hv 1571 Leinolaby: Erich Rökäs ku 5, hev 2, le 5, nk 0-2-2-0, la 5, oa 100:1, ny 11.625.

IIIb (Kossi) ANTTI HEIKINPOIKA 1553-84, äv 1553: 2. Lv 1556-59: 1½-2-3-2, 1561-62: 5-3, 1564-71 ka 2 1/16, Anders (An.) Rökäs mk 1553, Rökäs mk 1556-61, 1564, pm 1569, Rokis mk 1569, Rökes mk 1570-71, Rökes pm 1566, Hen. lv 1557, Hen. (Hin.)sson pm 1558, 1561-62, 1564-65, Hendersson pm 1559.

Ek 1556 Anders Rökäss 1 leiv. Sak kevk 4.6.1551 Anders Rökäs vahingonteko Olavi Vatiaisen hirsimetsässä, stk 3.5.1556 Anders Rökes laiminlyönyt kyytivuoron, sk 10.1.1570 Anders Leinoilan ei saapunut nuotanvetoon. Hv 1571 Leinolaby: Anders Rökes ku 5, hev 2, le 5, nk 1-0-2-0, la 5, oa 95:1, ny 11.125.

ERKKI ANTINPOIKA sak kk 1560 talon II Sipi t > Erich Rökäs, kk 1568 Erich Andersson Leinoilan t > talon IIIa Lauri Heikinpoika, sk 10.1.1570 Erich Andersson Leinoilan t > Erich Larsson ibm (talo ?).

IV Nikkilä

HEIKKI PIETARINPOIKA 1540-52, äv 1540: 3½, 1544: 4½. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 7, la 10, ny 13.75. Hen. Persson mk 1540, 1544, 1546, 1552.

Pirkkalan kesäkäräjillä 5.7.1534 annettiin tuomio Leinolan ja Vatiolan välisestä rajasta. Osapuolina käräjillä olivat Hendrich Leinoilan och hans skiftesbröder ja Hendrick Nattari (Vatiala talo V) med hans skiftenbröder. Rajaa olivat tutkineet sekä kihlakunnan että maakunnan katselmusmiehet ja heidän kantansa mukaan rajalinjaksi vahvistettiin Papinojansuu-Papinmäki-Oinaanotsa-Halmeisten-ojansuu-Aitovuorenkukkura. HMA MO kons.pk. nide Kangasala II n:o 20 (8.4.1771). Talon IV Heikki on siihen aikaan ollut todennäköisin Leinolan puolesta käräjillä asiaa ajanut mies.

LAURI HEIKINPOIKA 1553-84, äv 1553: 4½. Lv 1556-59: 4-3½-5-6, 1561-62: 3-7, 1564-71 ka 6 7/16. Lasse Leijnoij mk 1553, 1570-71, Leijnoi mk 1556, 1562, 1564, Leino mk 1557-61, Leinoi pm 1565-66, 1569, Leijni pm 1566, Lasse Hen. (Hen.sson, Hen.ss., Hin.ss., Hendersson) lv 1557, pm 1558-62, 1564-66, Lasse Leinoii mk ja pm 1567-68.

Lm Lasse Leijnoij sk 1.10.1550, tk 1551, kevk 4.6.1551, Lasse Leinon rovkk 1551, Lasse Leijno sk 16.12.1553, Lasse Leijnoij lk 7.2.1554, kevk 29.4.1554, Lasse Leijno kk 24.7.1554, Lasse Leijnolan tk 10.2.1555, Lasse Leynoij kk 24.8.1556, Lasse Leinoi sk 27.1.1557, kevk 2.6.1557, Lasse Leijnoij sk 2.11.1557, tk 30.1.1558, kevk 28.4.158 eli yhteensä 15 kertaa.

Vuonna 1559 Lasse Leino myi voudille 20 oravannahkaa, VA 2032 f. 9. Sak kevk 1551 Lasse Leijnoij ei saapunut nuotanvetoon, kevk 28.4.1558 Lasse Leijnoij sai "ilman armoa" kolmen markan sakon valehtelusta. Hän oli mennyt kirkkoherran luo ja sanonut tälle, että vouti Niilo Ingenpoika oli määrännyt kirkkoherran vihkimään Lassen pojan (vihkimisen esteenä on voinut olla esim. eläminen huoruudessa). Edelleen Lasse Leijnoij sai kolmen markan sakon siitä, että hän oli ensin luvannut viedä "Hänen armonsa" (Juhana-herttuan) kauran Turun linnaan ja kerännyt sitä varten isänniltä palkkiot, mutta hän olikin jättänyt kaurakuorman tielle haluamatta jatkaa lupaamaansa kuljetusta.

Hv 1571 Leinolaby: Lasse ku 10, hev 2, le 10, nk 0-4-4-0, la 10, oa 185:2, ny 19.25.

V yhdistetty 1500-luvun lopulla Nikkilään

ALBREKT 1540-43, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev -, le 6, nk 8, la 13, ny 11.625. Albrect mk 1540-43.

LAURI ALBREKTINPOIKA mk 1544-67, pm 1558- . Äv 1544: 2½, 1553: 2, 1557: 2½. Lv 1556-59: 4-5-4-2½, 1561-62: 2½-1½, 1564-71 ka 2 3/16. Lasse Läkäri mk 1553-56, Lasse Albricht mk 1557, 1559-62, Lasse Albrictsson lv 1557, pm 1558, ym. muotoja pm 1559-62, 1564-66, 1569-71, mk 1558, 1564-66. Sak sk 11.10.1550 Lasse Albrectzsson Leijnala huonot aidat, stk 3.5.1556 Lasse Albrichson (?) Leinoila laiminlyönyt kyytivuoron,

tk 30.1.1558 Erich Loiman (Takahuhti talo XX) t > Lasse Albrichtsson
j Leijnola.

PIETARI LAURINPOIKA mk 1568- , äv 1569: 2½. Per Larsson mk 1569-
71. Sak kk 1559 Per Albolan Leijnolan t > Erich Rasu (Rasula talo II).
Hv 1571 Leinolaby: Per Larsson ku 10, hev 2, le 3, nk 1-1-2-0,
la 3, oa 79:4, ny 9.375.

taloihin sijoittamatta:

MARKKU LAURINPOIKA Marcus Larsson aff Leijnolaby lupasi 1552 mennä
asumaan Vatialan Perttu Nattarin (talo V) eräsijalle Muroleen vir-
ralle, VA 130a. Vuonna 1562 Murosalmella asui Marcus Larsson, VA 2143
f. 58. Hän oli Muroleen Tokosen isäntänä 1562-1583 (Kankaanpää
s. 131). Vuonna 1558 otettiin nihdiksi, mutta on pian palannut siltä
komennukselta.

MAARIT sak stk 3.5.1556 Marith Leinoijlan t & talon II Matin miniä.

ERKKI LAURINPOIKA sak sk 10.1.1570 talon III Erkki Antinpoika t >
Erich Larsson ibm.

OLAVI ESKONPOIKA)	otettiin kylästä nihdeiksi,
MATTI ANTINPOIKA }	Arajärvi Messukylän historia s. 137.
PRUSI OLAVINPOIKA }	

Takahuhdin jakokunta

TAKAHUHTI Takahuctis mk 1540-41, 1556, pm 1557-59, Takahucttis mk
1544, 1546, Takahuchtis mk 1553, 1557.

Ala- ja Ylä-Sastamalan oikaisukäräjillä 8.1.1390 oli esillä Tyrvään-
kylän ja Roismalan riita rajasta. Asiasta todistamassa katselmusmus-
kunnassa oli viisi Pirkkalan pitäjistä, heistä yksi Laurens Takahwk-
tis. Tuomio sisältyy 8.2.1483 annettuun VA:ssa originaalina säily-
tettyyn pergamenttikirjeeseen, FMU V 3954.

Vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa puhutaan Tammerkosken kylän kohdal-
la tullimyllyn rakentamisesta Tammerkoskeen, jolloin talonpoikien
myllyt hävitettäisiin ja annettaisiin heille veron alennus. Tammer-
kosken kylällä sanotaan olevan koskessa kolme myllyä, joista heillä
on tallessa kuningas Kaarlen ja Sten Henrikinpojan 1466 antama kir-
je. VA 2401^b f. 413. Sama vuoden 1466 kirje tuli esiin Pirkkalan kä-
räjillä 20-23.1.1690, jolloin siihen vetosivat Takahuhtin ja Messu-
kylän isännät riidassaan osuuksista Tammerkoskesta Tampereen säterin
omistajan kanssa. VA Ylä-Satakunta KOa 10 f. 1347-49. Tarkimmin tä-
män vuoden 1466 kirjeen sisältö on selostettu 30.9.1692 pidettyjen
Pirkkalan ylimääräisten käräjien pöytäkirjassa (VA Ala-Satakunta II
KOa 7 s. 410-). Kyse oli silloin Pirkkalan ja Messukylän pappi-
laiden oikeuksista Tammerkosken myllyihin. Messukylän kirkkoherra
Lilius toi esiin vanhan pergamenttikirjeen, joka oli päivätty kolmen
pyhän kuninkaan päivänä (6/1) 1466. Sen mukaan Lars Pylsä ja Olof
Asmundson jakoveljineen syyttivät Messukylän ja Tammerkosken talol-
lisiä heidän syrjimisestään Tammerkosken myllypaikoilla. Asian tut-
kinnan jälkeen tuomittiin Messukylän ja Tammerkosken kylien omista-
van koskesta yhdessä 2/3 ja Takahuhtin kylän 1/3. Tämä koski niin kalastamoja
kuin myllypaikkoja. Ex-kuningas Kaarle Knuutinpoika oli tuohon aikaan
Satakunnan lääninhaltija ja hän oli talvella 1466 läänissään
käräjäkiertueella, jolloin tuomiot annettiin laamanninsijaisen Sten
Henrikinpojan nimissä laamannintuomioina. Tällaisista kirjeistä on
talvelta 1466 useita tietoja.

I Pylsylä

OLAVI 1540-52, äv 1540: 4. Karja 1540: hev 3, le 7, nk 5, la 10, ny 16.75.

MARTTI OLAVINPOIKA mk 1553-80, pm 1558-70. Äv 1553: 4, 1564: 4½, 1565: 4. Lv 1556-59: 3½-4½-6-4½, 1561-62: 6-3, 1564-70 ka 3 1/7. Morthen Pylssy mk 1553, Morthen Pylsy mk 1556, 1560-61, 1569, pm 1561, 1564. Morthen Pylssy mk 1558, 1570-71. Morthen Olsson mk 1557, 1559, lv 1557, pm 1558, Morthen Pylsoij pm 1559.

Ek 1554 Morthen Pylsy 1 leiv., 1557 Morthen Pylsy 1 leiv. haukia. Yhdenkään Takahuhdin talon eräsijaa ei ole vuoden 1552 luettelossa. Mutta vuoden 1589 tarkastusmaakirja tietää, että Ruoveden Pihlajalahdella Nenosen ja Riekkolan talojen isännät asuivat entisellä Takahuhdin kylän erämaalla, VA 2401^b f. 601v. Sak sk 2.11.1557 Morthen Pylsy t > talon IIIa Luukas, kevk 28.4.1558 kylän 17 isäntää sai kukin kolmen markan sakon pyynnistä Aitolahden kylän kalavesillä. Luettelo heistä on tehty maakirjajärjestyksessä. Ensimmäisenä on Morthen Pylsy.

ESKO MARTINPOIKA pm 1571- . Eskill Morthenss. pm 1571. Lv 1571: 4. Eas 1552 Eskill Morthenson aff Takahuchtis lupasi mennä asumaan Naistenmatkan Olavin (talo I) erämaalle Virtain Vaskivedelle, VA 130a. Eskoa ei kuitenkaan uudisasukkaana näy. Sak kk 1568 Eskill Pylsy ibm (Takahuctis) huonot aidat ja sillat, sk 25.1.1571 Eskill Mårtensson ibm (Takahwdistt) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Takahuctis: Eskill Pylsy ku 10, hev 2, le 7, nk 0-2-4-0, la 5, oa 136:4, ny 14.625.

II Pekka

OLAVI 1540, äv 2, karja hev 1, le 4, nk 4, la 6, ny 8.75. Ol. Pylsy mk 1540.

PIETARI NIILONPOIKA mk 1541-65, pm 1558-65, 1567- . Äv 1541: 2, 1553: 1½, 1557: 2½. Lv 1556-59: ½-1-1-1½, 1561-62: ½-2½, 1564-65: 1-1, 1567-71: 1-2-2-1½-3. Peder (Per) Pylsy mk 1541-42, 1553-56, 1559-62, 1564-65, pm 1561, 1565, 1567-71, Pedher (Per) Pylssy mk 1546, 1552, 1558, Per Nilsson lv 1557.

PERTTU mk 1566-1604, äv 1566: 2½. Bertill Pylsy mk 1566, 1569, Bertill Pylssy mk 1570-71. Sak kk 1560 talon VII Tuomas Kyröläinen t > Bertil Pylsy, kk 1568 Takahuhdin Heikki Linna (talo XIII) t & Bertill Pylssy ibm, kk 1568 Bertill Pylsy ibm (Takahuctis) huonot aidat ja sillat, sk 22.10.1568 Bertill Pylsy ibm (Takahuchtis) laiminlyönyt kyytivuoron, sk 25.1.1571 Berttill Pylssy t > talon IIIa Luukas. Hv 1571 Takahuctis: Bertill Pylsy ku 5, hev 1, le 3, nk 0-0-2-0, la 3, oa 58:7, ny 6.375.

III a + b Louttu

LAURI Pirkkalan laamanninkäräjillä ex-kuningas Kaarlen läsnäollessa Larens Pylsa oli lm 7.1.1466, RA De la Gardieska samlingen orig. perg., FMU IV 3286. Samoilla käräjillä 6.1.1466 Lars Pylsä oli toinen niistä miehistä, jotka ajoivat Takahuhdin asiaa osuudesta Tammerkoskeen, VA Ala-Satakunta II KOa 7 s. 410- .

HEIKKI LAURINPOIKA mk 1540-56, pm 1557-64, 1566. Äv 1540: 2, 1541: 2½, 1553: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 1, la 5, ny 7.125. Lv 1556-59: 1-3½-1-1, 1561-62: 5½-1, 1564: 2, 1566:1. Hen. Pylsy mk 1540, Hendrich Pylsy mk 1553, Hen. Pylsy mk 1556, Hen. Larsson lv 1557,

Hen. (Hindrick, Hin.) Pylsy pm 1558, 1561-63, 1566, Hen. Pylssy pm 1559, 1564.

LAURI mk 1557-68, pm 1567- . Äv 1557: 2. Lv 1567-71: 1-1-2½-½-2. Lasse Pylsy mk 1557, 1559. Lass (? , p.o. Lucas?) Larsson mk 1568. Sak kevk 1558 Lasse Pylsy sakko 3 markkaa pyynnistä Aitolahden talollisten kalavesillä (luettelossa 2.).

LUUKAS LAURINPOIKA mk 1569-1606, äv 1569: 2½. Lucas Larsson mk 1569-71.

Sak sk 2.11.1557 talon I Martti t > Lucas ibm, tk 21.3.1569 Lucas Pylsy ibm (Takahuchtis) sakko vahingonteosta talon XII Juho Harran ulkopalstalla, tk 1569 Mikko Harra (talo XI) t > Lucas Pylsy ibm, tk 1569 Lucas Pylsy ibm (Takahuchtis) sakko vahingonteosta Juho Harran (talo XII) ulkopalstalla, sk 10.1.1570 Luchas Pylsy Takahuchtis huonot aidat ja sillat, sk 25.1.1571 Lwcas Larsson ibm (Takahwdistt) huonot aidat ja sillat, kk 1571 Luchas Pylsy huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Takahuctis: Lucas Pylsy ku 5, hev 1, le 3, nk -, la 3, oa 56:7, ny 5.375.

IIIB (yhdistetty taloon II) NIILLO 1553-56, äv 1553: 2, 1556: 1. Nils Pylsy mk 1553, Nilis Pylsy mk 1556. Sak kk 1559 Nils Pylsy Takahudist syyttänyt väärin Lasse Viinikan (Otavala talo III) vaimoa Annaa huoraksi.

IV + V

JUHO Eom Jossa Yriän omisti noin v. 1450 miehenosan erämaan. REA f. 139, MK 727. Oli kahdeksan Pirkkalasta kotoisin olevan miehen ryhmässä. Jonis Oyriaynen oli lm Pirkkalan käräjillä 1460, REA f. 238v, MK 592. Jönss Yriainin oli Lempäälän käräjillä 4.1.1465 yksi niistä seitsemästä miehestä, jotka antoivat valallisen todistuksen Lempäälän Kuokkalan ja Pirkkalan Messukylän rajasta. UUB or.p., FMU IV 3253.

IV Irjala

LAURI mk 1540-57, 1559-61, 1564-65, lv 1557, pm 1565-66. Äv 1540: 5, 1564: 2½. Karja 1540: hev 2, le 11, nk 11, la 9, ny 21.625 (pitäjän 6.). Lv 1556-59: 6½-7½-4-4½, 1565-66: 3-1. Lasse Yriainen mk 1546, 1552, Lass Yriainen mk 1553, Lasse Iriäinen mk 1557, 1559, Lasse Iriainen lv 1557, ym. muotoja.

Eom Lasse Iriainen myi 1549 osuutensa Ponnenmaassa (Töysän itäosassa) Viikin Anders Västgötelle, Ähtärin Jussilan talon arkisto n:o 1, k. Ek 1557 Lasse Iriainen 1 leiv. haukia. Lassella oli ehkä osuus Pihlajalahden erämaasta Ruovedellä, ks. talo I.

Lm Lars Irianainen Pirkkalan kk 5.7.1534, VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79. Lm Lasse Iriaijnen sk 11.10.1550, kk 1554, piispan tk 19.5.1555. Vuonna 1556 Lass Yriainen Takahuctis lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Sak sk 20.10.1554 Lasse Iriaijnen vastuupakoilu, kevk 28.4.1558 Lasse Iriaynen pyytänyt Aitolahden kalavesillä (luettelossa 4.)

ERKKI LAURINPOIKA mk 1558, 1562, 1566-1601, pm 1558- . Äv 1558: 5, 1566: 2½. Lv 1558-59: 4-4, 1561-62, 2½-3½, 1564-71 ka 1 11/16.

Lisänimi Irjainen useassa muodossa, Erich Larsson (Larss.) mk 1562, 1568-71. Lm Erich Takahuctis kk 1567, Erich Larss. Takahuctis tk 17. 3.1570 ja Erich Larsson Takahuctis tk 4.4.1571. Vuonna 1559 Erich Iiriaijnen myi voudille yhden ilvenksennahan, VA 2032 f. 11. Hv 1571 Takahuctis: Erich Larsson ku 10, hev 3, le 8, nk 0-1-4-0, la 8, oa 162:6, ny 17.5. Erich Tapatora 1577, VA 2312.

IVb (liitetty IVa:han 1600-luvun alussa) MATTI LAURINPOIKA mk 1564-
 , pm 1567- . Äv 1564 2½. Lv 1567-71: 4-5-3-2-5. Sak kk 1568
 Madz Larsson Takahuctis huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Takahuctis:
 Madz Larsson ku 10, hev 1, le 4, nk 2-2-0-0, la 5, oa 76:2, ny 8.625.
 Otettiin 1558 nihdiksi, mutta komennus ei ollut pitkäaikai-
 nen.

V Huikas

OLAVI Pirkkalan kk 5.7.1534 oli Oluf Irjain yksi Vatialan ja Leino-
 lan rajaa tutkineen kihlakunnan katselmusmiehistä, HMA MO kons.pk.
 Kangasala II n:o 20 (8.4.1771). Toisessa kopiassa VA Ylä-Satakunta
 KOa 83 f. 1377-79 (tk 1761 § 106) on Olof Irian.

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 3½, 1541: 4. Karja 1540: hev 2, le 4, nk
 4, la 8, ny 11. Hen. Iriainen mk 1541-42, Hen. Yriainen mk 1554, 1546,
 1552. Sak sk 11.10.1550 Hen. Iriaijnen huonot aidat.

MATTI MARTINPOIKA 1553-1604, äv 1553: 3½, 1557: 4½. Lk 1556-59: 5-4-4-4½,
 1561-62: 4-1½, 1564-71 ka 4¼. Madz Iriaijnen mk 1553, Madz
 Yriainen mk 1556, Madz Irriäinen mk 1557, 1559, Madz Morthensson lv
 1557.

Pirkkalan käräjillä 4.3.1549 vahvistettiin kauppa, jolla Matts
 Iriainen myi osuutensa Töysän Ponnenmaasta Viikin Anders Västgötelle
 (neljän muun kanssa), Ähtärin Jussilan talon arkisto n:o 1, k. Ek
 Matz Iliaynen (p.o. Iriaynen) 1553 1 leiv., VA 130a f. 22. Matilla on
 voinut olla osuus kylän erämaahan Ruoveden Pihlajalahdella.

Lm Madz Iliaijnen (?) rovtk 19.5.1555, Madz Irriaynen sk 2.11.
 1557, Madz Morthensson Takahuctis sk 29.1.1565, lk 25.2.1565, kk
 26.10.1565, sk 21.1.1566, lk 28.3.1566, lk 5.3.1567 ja lk 10.5.1568
 eli yhteensä 9 kertaa.

Sak kevk 4.6.1551 Madz Iriälän t > Jönss Medzäkylän (?), rovkär
 23.9.1557 Mattis Iriaijnen oli yksi niistä kuudesta miehestä, joiden
 tehtäväksi tuli jakaa kullekin kappelikunnan talolle koukkuluvun mu-
 kainen osuus kirkkotarhan aidan kunnossapidossa. Kevk 28.4.1558 Madz
 Irriaijnen sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä
 (luettelossa 3.). Sk 11.10.1559 Madz Iriainen t > Erich ibm (talo ?),
 sk 25.1.1571 Madz Mårtensson Takahwdist tottelemattomuus kärä-
 jillä.

Hv 1571 Takahuctis: Madz Iriainen ku 10, hev 2, le 9, nk 0-3-4-0,
 la 8, oa 166:4, ny 17.5.

MARTTI MARTINPOIKA lm Märthen Märthensson Takahuctis tk 4.4.1571,
 VA 2245 f. 18.

VI + VII

HINTSA Pirkkalan Sikoisissa 3.2.1405 pidetyillä Kyrön, Kangasalan
 ja Pirkkalan yhteisillä oikaisukäräjillä oli lm Hinza Kalamis, FMU
 II 1201, vuoden 1511 vidimaatio.

HEIKKI noin v. 1450 laaditussa luttelossa Ylä-Satakunnan erämaiden
 omistajista on 53. Henric Kalamaes y (2) mans skoga, REA f. 139, Mk
 727 s. 588.

VI Janka

HEIKKI SIMONPOIKA 1540-89, äv 1540: 2, 1541: 2½, 1557: 3. Karja
 1540: hev 1, le 5, nk 3, la 5, ny 9.125. Lv 1556-59: 4-½-3-3½, 1561-
 62: 2-2½, 1564-71 ka 3 1/8. Hen. Kalames mk 1541, Kalamies mk 1542,
 1544, 1546, 1552-56, Calamies mk 1557, 1559, Simonsson lv 1557, Fis-

kiare pm 1558-59.

Vuonna 1556 Hen. Kalamies ibm (edellä talon XXVII Tuomas Kokko) lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Sak sk 27.1.1557 Hen. Kalamies sakko vahingonteosta talon VIII Elina Kaukolaisen talonpiirissä (hws), kk 1566 Hen. Kalamies huonot aidat, sillat ja ojat, ei humalatarhaa, tk 1569 Hen. Kalamies ibm (Takahuctis) tehnyt vahinkoa talon XII Juho Harran ulkopalstalla (yhdessä viiden muun isännän kanssa), kk 1571 Hen. Kalamies huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Takahuctis: Henrich Kalamies ku 5, hev 2, le 4, nk 0-0-1-0, la 5, oa 79:1, ny 9.125. Henrich Ianga tarkastusmaakirja 1589, VA 2401^b.

VII Kyrölä

MATTI LAURINPOIKA mk 1540- , äv 1540: 2, 1541: 2½, 1544: 2, 1553: 2½, 1557: 3. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 5, ny 7.625. Lv 1557-59: 5-5-4½, 1561-62: 5-1½, 1564-71 ka 3 1/8. Madz Kalamies mk 1546, 1556, Kalames mk 1552-53, Calamies mk 1557, Larsson lv 1557, Calames mk 1559. Madz Fiskiare (Fiskar) pm 1565-71.

Sak kevk 1558 Madz Calamies sakko vahingonteosta Aitolahden kalavesillä (luettelossa 5.), kk 1566 Madz Takahucttis laiminlyönyt kyytivuoron.

MATTI MATINPOIKA -1602. Sak sk 15.3.1568 Madz Madzsson ibm (Takahuctis) vannoi puhdistusvalan talon XII Matti Mikonpojan puolesta, vaikka tämän tekemä varkaus oli todistettu asia. Hv 1571 Takahucttis: Madz Kalamies ku 15, hev 2, le 7, nk 0-1-4-0, la 6, oa 134:5, ny 14.25. Otettiin 1558 nihdiksi, mutta komennus oli tilapäinen.

talon yhtiömies ?:

TUOMAS SIPINPOIKA sak rovkär 23.9.1557 Thomas Kalamies oli yksi niistä Messukylän kappelin kuudesta miehestä, joiden piti jakaa kappelikuntalaisten osuudet kirkkotarhan aidan kunnossapidossa kunkin koukkuluvun mukaan. Kk 1560 Thomas Kyrolen Takahucdin t > talon II Perttu, tk 1569 Thomas Kalamies ibm (Takahuctis) sakko vahingonteosta talon XII Juho Harran ulkopalstalla (yhtenä kuudesta). Thomas Sigfredsson Kyroleynen 1572, VA 2256 f. 2lv.

SIPI HEIKINPOIKA kk 20.10.1566 Sigffred Hen.sson Takahucttis t > saman kylän Heikki Matinpoika, ks. alla. Sigffredh Kyrelaynen kk 1573.

HEIKKI MATINPOIKA sak kk 1566 Sipi Heikinpoika (ks. yllä) t > Hen. Madzsson ibm. On ehkä = Hen. Körölen Takahucttis sak sk 22.10.1568 huonot aidat ja sillat, VA 2225 f. 4.

talot V ja VII: Tervakorven sarka.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjillä 23.1.1679 käsiteltiin Takahuhdin ja Laalahden yksinäistilan välille syntyntä riitaa Tervakorvenmaasta. Takahuhdin puolesta esitettiin Aksel Kurjen kihlakunnantuomio 5.8.1588. Siitä näkyi, että oli vahvistettu laamanni Jöns Knuutinpojan 6.3.1544 antama tuomio, jonka mukaan Laalahdelle kuuluivat Tervakorven saran niityt, mutta muu maa ja metsä jäi Takahuhdille. Samalla Jönsin tuomiosta selvisi, miten nuo niityt olivat joutuneet Laalahdelle. Takahuhdin Matti Laurinpojan (talo VII, Kyrölä) isän sisar oli naitu Kangasalan Riun kylän Mikolle (talo II, Klemola) ja hänen myötäjäisinään Mikolle oli annettu tuo Tervakorven sarka niittyineen. Myöhemmin (siis edelleen ennen v. 1544) Mikko oli luovuttanut saran sisarelleen perintöosuutena, ja sisar naitiin Laalahteen, jonka kantatila sai siten k.o. saran. Käräjätuomio 23.1.

1679 vahvisti Laalahden omistuksen. Laalahden puolesta esitettiin samoilla käräjillä Lauri Henrikinpojan (Hordeel) 12.12.1586 antama tuomiokirje Tervakorvenmaan rajoista. Ne olivat seuraavat: Myllyojansuu- läpi myllymäen Satokiveen-Mutkianlähde-Kalliojärven kolhu-Vähäjärven lähteensuu-Pihtisulka-Korvenpohjanperä-Turdon kallio-Härmälän kallio-Myllyniemi Laalahden rintamaan rajalla. VA Ylä-Satakunta KOa 7 s. 517-518. Epäselväksi jäi, oliko 1544 ja 1588 Laalahdelle tuomittu niittyalue Tervakorven sarka yhtä kuin tämä 1586 rajoin määritelty varsin laaja Tervakorvenmaa. Takahuhtilaiset Olavi Huikas, Simo Erkinpoika Kalamies ja Juho Tuomaanpoika valittivatkin asiasta laamanninoikeuteen. Heidän asiaansa ajoi Huikkaan läänitysherran, Tammerkosken kartanon omistajan Lorentz Creutzin vouti Johan Jaakonpoika. Laamanninoikeus päätti tutkittuaan asiaa, että Huikkaan talo (V) oli menettänyt 1605 autioitumisensa vuoksi osuutensa Tervakorvenmaasta, ja se palautettiin sille kun. plakaatin mukaan. VA ö 1 f. 927- . Tämä taas ei tyydyttänyt muita takahuhtilaisia, ja juttua jatkettiin käräjillä 12-14.1.1680 ja 20-21.2.1682. Loppujen lopuksi katsottiin, että Takahuhdilla oli ollut tuosta laajasta Tervakorvenmaasta 2/3 (ja tähän kuului Laalahden osuus) sekä Hirvänniemen kylällä ja Sorilan Marttilalla yhdessä 1/3. VA Ylä-Satakunta KOa 7 s. 790 ja KOa 8 s. 517-519. Maa oli siis ollut jaettuna talojen kesken sarkoihin. Nimi viittaa siihen, että siellä oli ollut jo keskiaikana talollisten tervahautoja.

VIII liitetty Irjalaan 1556

LAURI HEIKINPOIKA 1540-56, äv 1540: 2, 1544: 1. Karja 1540: hev 1, le 3, nk -, la 5, ny 5.625. Lau. Hen.ss. mk 1541-42, Lasse seppä mk 1546, 1552, Lasse Kaukeloijnen mk 1553, Lasse Kauckalajnen mk 1556. Sak rovk 1551 Lasse Kauckelan sai 3 markan sakon siitä, että hän vaati talon XII Juho Harraa uudelleen valalle, vaikka Juholla oli piispan kirjallinen todistus puhdistusvalan vannomisesta jo aikaisemmin. Mk 1556: ligge i öde, Lasse Yriainen haffuer hans jor dt.

ELINA sak sk 17.1.1557 talon VI Heikki Kalamies sai sakon vahingonteosta > Elin Kaukolais es hws.

IX Rahola

ESKO 1540-43, äv 1540: 1½, 1541: 4. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 5, la 11, ny 13.875.

MARKKU ESKONPOIKA 1544-65, 1566-84, äv 1544: 4, 1557: 4½, 1564: 5. Lv 1556-59: 3½-4½-4½-4, 1561-62: 1½-3, 1564-71 ka 4 3/8. Marcus Raho mk 1544, Marcus Rahoij mk 1546, 1552-56, Marchus Rahonen mk 1557, 1559, Marcus Rahoilan lv 1557, pm 1565, Marcus Rahoinen mk 1558, 1560-61, 1569, pm 1558-59, 1561-62, 1567-68, 1570-71. Marcus Raho^{en} pm 1564, 1569, Marcus Raholainen mk 1570-71.

Sak kevk 28.4.1558 Marcus Rahoinen sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä, sk 15.12.1563 Marcus Raholan laiminlyönyt kyytivuoron, kk 20.10.1565 Marchus Rahoilan huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalatarhaa, sk 22.10.1568 Marchus Rahoinen Takahuchtis laiminlyönyt kyytivuoron, tk 1569 Marcus Rahoilan Takahuchtis sakko vahingonteosta talon XII Juho Harran ulkopalstalla, sk 25.1.1571 Marchus Eskilsson Takahwdist huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Takahuchtis: Marcus Rahoinen ku 10, hev 3, le 6, nk 0-3-3-0, la 7, oa 148:- , ny 15.875.

MATTI PIETARINPOIKA mk 1566 Madz Perss. äv 5.

SIPI MARKUNPOIKA 1585-1604. Sak sk 15.12.1563 Sig^{dt} Rahoilan huonot aidat ja sillat, sk 18.3.1568 Sig^{dt} Marchusson ibm (Takahuctis) sai sakon puhdistusvalan vannomisesta talon XIII Matti Mikonpojan puolesta, vaikka Matti oli jo todistettu syylliseksi.

X autioitunut 1566, vero lisätty muutamille taloille

MIKKO HEIKINPOIKA mk 1540-62 pm 1558-66. Äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 2, ny 4.75. Lv 1556-59: 3½-1-1-1, 1561-62: 1-1, 1564: 0, 1565: 1½, 1566: 2½. Michel Henss. mk 1541, Michel Rahoij mk 1546, 1552, Michel Rahoilan mk 1553-56, Michil Rahonen mk 1557, 1559, Michil Rahoinen mk 1558, 1560-61.

TUOMAS mk 1564-65, äv 1½. Thomas Rahoinen mk 1564-65.

XI Lusa

LAURI 1540-65 pm 1558-66. Äv 1540: 3, 1541: 2½, 1553: 3. Karja 1540: hev -, le 7, nk 2, la 7, ny 8.875. Lv 1557-59: 2-2½-3, 1561-62: 3-2, 1564-66: 5-1-1. Lasse Hara mk 1540, 1546, 1552, Lasse Harra mk 1553-61, 1564-65, lv 1557, pm 1558-64. Sak sk 15.12.1563 Lasse Harra ibm (Takahuctis) huonot aidat ja sillat.

MIKKO LAURINPOIKA 1566-84, pm 1567- . Äv 1566: 3. Lv 1567-71 ka 2 3/10. Michill Larson (Larss.) mk 1567-71, pm 1567. Sak tk 1559 Michel Harra t > Madlin ibm (talo ?), saman kylän Martti (talo XXVb) t > Michel Harra. Kk 20.10.1565 Michill Harra Takahucttis huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalatarhaa. Sk 15.3.1568 Michill Larsson ibm (Takahuctis) vannoi puhdistusvalan talon XIII Matti Mikonpojan puolesta, vaikka tämän tekemä varkaus oli todistettu. T1569 Michill Harra Takahucttis t > talon IIIa Lucas Pylsy. Sk 25.1. 1571 Michel Harra Takahwdigt t > talon XII Juho Harra. Kk 24.8.1571 Michel Harra huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Takahuctis: Michill Harra ku 3, hev 1, le 2, nk 0-2-1-0, la 4, oa 44:5, ny 6.

XII liitetty pappilaan

JUHO MIKONPOIKA 1540- , äv 1540: 2, 1541: 3, 1553: 3½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 7, la 10, ny 14.75. Lv 1556-59: 5-5½-5-4, 1561-62: 3-5, 1564-71 ka 3 1/8. Jons Hara mk 1546, 1552, Jons Harra mk 1553-61, 1564-71, lv 1557, pm 1558-61, 1564-71.

Sak kk 1551 Jönss Harra t > Linnan Juho (talo XIII), rovkk 4.9.1551 talon VIII Lasse Kauckilan syytti Jons Harra'a väärästä valasta, mutta Juholla oli piispan kirjallinen todistus, jonka mukaan oli vannonut siitä asiasta laillisen puhdistusvalan itse 12:na. Kevk 1558 Jons Harra sai sakon vahingonteosta Aitolahden talojen kalavesillä. Tk 1561 Juvan Erkki (talo Ib) t > Hara Jonss. Kk 1567 Sorilan Erkki Olavinpoika (talo III) oli kutsunut pikasuksissaan Jons Harra Takahucttis varkaaksi ja sai siitä sakot. Sk 15.3. 1568 Jons Michilsson Takahucttis sai sakon puhdistusvalan vannomisesta talon III Matti Mikonpojan puolesta, vaikka oli todistettu Matin varkaus. Tk 21.3.1569 kuusi kylän talollista sai sakot vahingonteosta in opå sin å grannes wttmarch benembd Jons Harra Takahucttis. Sk 10.1.1570 Jöns Harra Takahucttis sai 40 markan sakon laittomasta maan valtauksesta naapureiltaan. Sk 25.1.1571 talon XI Mikko Harra t > Jons Harra.

Hv 1571 Takahuctis: Jons Harra ku 15, hev 3, le 7, nk 0-2-2-0, la 8, oa 135:1, ny 16.

Pirkkalan ja Messukylän käräjillä 17-18.10.1665 ja 8-9.2.1667

käsiteltiin sotkuista kiistaa Pulesjärven ulkopalstan omistuksesta (Teiskon kaakkoisosassa, nimi kirjoitettiin Puchdasjerfvi uthmarck, utmark Pudesjerffui, uthmarck bend Pudensterfwenmaa). Riidan osapuolia oli kolme: Vattulan entisen piispantilan lääninhaltija Ebba Brahe, Takahuhdin lääninhaltija, Tammerkosken kartanon omistaja Lorentz Creutz ja Messukylän kirkkoherra Severinus Mathiae pappilaan liitetyn Takahuhdin talon XII puolesta. Brahen asiamies esitti 13.5.1628 päivätyyn kauppakirjan, jolla Martti Sipinpoika Harra (talo XII) oli myynyt k.o. ulkopalstan Vattulalle. Kirkkoherra huomautti tähän, että kauppaa ei ollut vahvistettu käräjillä. Kyse oli Martin perintömaasta. Hän toi esiin laamanni Knuut Eerikinpojan kirjeen vuodelta 1521 ja laamanni Jöns Knuutinpojan kirjeen vuodelta 1546, joiden mukaan maa kuului Harran talolle. Siihen muut Takahuhdin talolliset huomauttivat, että hekin olivat saman ulkopalstan osakkaita. Vuoden 1667 käräjillä Creutzin asiamies toikin esiin Hartvik Henrikinpojan 26.6.1589 päivätyyn laamannintuomion Pudenjärvenmaan rajoista. Sen mukaan rajojen oikeiksi todistajina olivat Henrich Westoij (Takahuhdi talo XXVb), Sigfred Harra (talo XII), Lasse Sarkoi samt Lasse Jönsson af Rikuby af Cangasala (Riun Sarkolasta ja talosta?). Raja-paikkoina olivat Aitovuoren Rako, Ruokojerfwen Jylhe, Wahom Jylhe ja Cauhaswuorj. Lisäksi eräät takahuhtilaiset todistivat, että Martti Harra oli omin luvuin myynyt ulkopalstan suuren köyhyytensä vuoksi. Vattula ja kirkkoherra menettivät juttunsa ja maa tuomittiin Creutzille Takahuhdin läänitustalosten haltijana. VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 828v, 1024. Ks. myös Pohtola talo I.

XIII Linna

MATTI MIKONPOIKA 1540-89, äv 1540: 2, 1541: 3. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 4, la 7, ny 7.875. Lv 1556-59: 4½-5½-5½-3½, 1561-62: 2-3, 1564-71 ka 2 7/8. Madz Michelsson mk 1541-42. Madz Linnan (Linna) mk 1546, 1552-61, 1564-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-62, 1564-71. Vuonna 1559 Madz Mickelsson Takahuchtin myi voudille yhden punaketun nahan, VA 2032 f. 9.

Sak kevk 1558 Madz Linnan sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä, sk 1563 Madz Linna Takahuctis huonot aidat ja sillat, tk 1564 talon XV Simo Kässä t > Madz Linna, sk 15.3.1568 Madz Michilsson Takahuctis oli joutunut kiinni yhden leiviskän humalaerän varastamisesta, ja löytyi myös todistajat, mutta silti Matti ja hänen mukanaan 10 Takahuhdin ja Vehmaisten miestä olivat valmiit vannomaan puhdistusvalan. Lautakunta uskoi kuitenkin todistajia, puhdistusvala mitätöitiin ja sen vannoneet saivat kukin 3 markan sakon. Matti pääsi 6 markan sakolla tavaran vähäisen arvon takia. Kk 1568 Madz Michelsson Takahuctis huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Takahuctis: Madz Linna ku 10, hev 1, le 7, nk 0-2-3-0, la 5, oa 124:2, ny 12.125.

JUHO sak kk 1551 talon XII Juho Harra t > Jonss Linnalda.

HEIKKI sak kk 1568 Hendrick Linna Takahuchtis t & talon II Perttu Pylsy.

ERKKI sak sk 2.11.1557 Erich Linnan huonot aidat ja sillat.

XIV Hinttala

HINTSA NIILONPOIKA Hindzæ Takawasten määrättiin ns. Davidin kapinan jälkeen Kuokkalan sovintokokouksessa 9.1.1439 yhdeksi (12) Pirkkalan takuumieheksi yhteiskuntarauhan säilyttämisessä, RA Skoklosters Codex Aboensis f. 54, MK 476. Noin v. 1450 laaditussa Ylä-Satakunnan

eräomistajien luettelossa oli 49. Hinza Nicliss. mz sina skiptisbröder kahden miehenosan omistajana, REA f. 139, MK 727 s. 588. Samassa ryhmässä on kolme muuta takahuhtilaista.

NIILO OLAVINPOIKA mk 1540-64, pm 1558- . Äv 1540: 2½, 1541: 3½, 1544: 3. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 4, la 11, ny 13.375. Lv 1556-59: 2-2-1-2, 1561-62: 1½-2, 1564-71 ka 1¾. Nils (Nilis, Nielz) Hindza (Hintza, Hinttza) mk 1546, 1552, 1560, 1564, pm 1558-59, 1561-62, 1564-65, 1567-71. Nils (Nilis) Hindzalan (Hntzalan, Hinttzalan) mk 1558-59, 1561, pm 1566.

Sak kevk 1558 Nils Hintzalan sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä, kk 1567 Nils Olsson Takahucttis pyrki to-distamaan hänelle kuulumattomassa asiassa.

ERKKI NIILONPOIKA sak sk 27.1.1557 Erick Nilsson Takahucttis väitti maanneensa saman kylän Anna Matintyttären, mutta tämä sanoi Erkin puhuneen perättömiä ja vannoi 12 muun kanssa puhdistusvalan ja siten vapautui salavuoteussyytteestä. Erkki sai kolmen markan sakon.

SIPI NIILONPOIKA mk 1566-1604, äv 1566: 3. Sig^{dt} Hintza mk 1565, Sig^d (Sigfrid) Nills. (Nils., Nilsson) mk 1566-71. Sak kk 20.10.1565 Sig^{dt} Hintzalan huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalatarhaa. Hv 1571 Takahucttis: Sigffred Hintzalan ku 5, hev 2, le 4, nk 1-0-1-0, la 4, oa 76:5, ny 9.5.

XV Kässälä

LAURI 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 3, 1544: 2½. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 2, la 4, ny 9.5. Lau. Kesse mk 1541, Lau. Kessä mk 1542, Lasse Kässä mk 1546, Lasse Kässe mk 1552.

MAARIT 1553-56, äv 1553: 2½. Maritth Kässä mk 1553, Marith Kässä mk 1556.

SIMO LAURINPOIKA mk 1557- , lv 1557, pm 1558-66. Äv 1557: 3. Lv 1557-59: 2-3-3½, 1561-62: 2-1, 1564-66: 2-2-2. Simon Kessä mk 1557, 1560, 1564, pm 1564, Simon Kässä mk 1561, 1565-69, pm 1558, 1561, 1565-66. Simon Kesse mk 1558, Kässe mk 1559, Gässä pm 1559, Gessi pm 1562, Kiessa mk 1570-71, Simon Larsson lv 1557.

Sak tk 1560 Simon Kässä Taka. laiminlyönyt kyttivuoron, tk 1564 Simon Kässe Takahucttis t > talon XIII Matti Linna ja Simon Kessä t > talon XXIV Niilo Vestoilta, kk 22.9.1564 Simon Kessä t > talon XXVI Olavi Vestoi, sk 15.3.1568 Simon Larsson Takahucttis t & Messukylän Yrjö Olavinpoika (talo ?), sk 15.3.1568 Simon Larsson Takahucttis vastuupakoilu, sk 22.10.1568 Simon Kässä Takahucttis laiminlyönyt kyttivuoron.

PIRITTA sak kk 1559 Loiman Erkki (talo XX) t > Birittha Kässälän.

MATTI SIMONPOIKA pm 1567- . Lv 1567-71: 1½-2-2-2. Madz Simonss. pm 1567-71. Vuonna 1577 Madz Kässä maksoi veron yhdestä rengistä, VA 2303 f. 4v. Hv 1571 Takahucttis: Madz Kässä ku 5, hev 2, le 5, nk 0-1-2-0, la 5, oa 105:1, ny 11.125.

OLAVI itsellismies Oluff Kässä 1565, VA 2179 f. 68v, Oleff Kässä 1571, VA 2243.

XVI autioitunut

PIETARI 1540-56, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 3, la 6, ny 6.25. Peder skinnar mk 1541-42, 1546, 1552-53, Peder

skinnare mk 1556. Sak sk 16.12.1553 Pedher skinnar huonot aidat ja sillat, stk 3.5.1556 Per skinnari Takahuctis laiminlyönyt kyytivuoron.

XVII autioitunut

ERKKI 1540-56, äv 1540: 1. Karja 1540: hev 1, le 2, nk -, la 4, ny 4.5. Erich Rökäs mk 1546, 1552, 1556, Erich Rökää mk 1553. Lv 1556: ½.

XVIII yhdistetty taloihin XX ja XXI

JUHO MATINPOIKA mk 1540-56, lv 1556-57. Äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 6, ny 5.25. Ions Madzsson mk 1541-42, Jons skinnar mk 1546, 1552, Jöns Pylsy mk 1553-56, Jons Pylsö lv 1557. Lv 1556-57: 1-1. Sak sk 16.12.1553 Jons Pylsy huonot aidat ja sillat.

XIX Suomala

JAAKKO (eli Kauppi) 1540-56, äv 1540: 1½, 1541: 2, 1553: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 4, la 5, ny 7.625. Jaco Somalan mk 1546, 1552-56. Sak sk 1557 Jacop Kauppilan huonot aidat ja sillat.

PIETARI SVENINPOIKA mk 1557-84, lv 1551, pm 1558- . Äv 1557: 2. Lv 1557-59: 1-1-1, 1561-62: 3-1, 1564-71 ka 1 1/16. Peder (Per) Cauppilan mk 1557, pm 1567-71, Pedher Caupilan mk 1558, 1560-61, Per Kauppilan mk 1559, 1564-69, pm 1566, Per Kaupilainen mk 1570-71. Per Suomelan lv 1557, Somalan pm 1558-59, 1562, So_melan pm 1561, Soomalan pm 1564-65.

Sak kevk 28.4.1558 Peder Kauppi sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä, sk 15.12.1563 Per Somelan Takahuctis) laiminlyönyt kyytivuoron, kk 20.10.1566 Per Soini ibm (Takahucttis) laiminlyönyt kyytivuoron, sk 15.3.1568 Per Svensson ibm (Takahuctis) sakko väärästä puhdistusvalasta, jonka vannoi Linnan Matti Mikonpojan puolesta, vaikka tämä oli todistettu varkaaksi, VA 2213 f. 5.

Hv 1571 Tacahuctis: Per Kauppilan ku 5, hev 1, le 2, nk 0-2-0-0, la 3, oa 43:1, ny 5.375.

XX Loimala

Lauri 1540-52, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 5, la 11, ny 8.875. Lau. Loila mk 1540-42, Lasse Loijdma mk 1546, Lasse Lödma mk 1552.

ERKKI 1553-1601, äv 1553: 2, 1557: 2½, 1559: 3, 1560: 2½, 1564: 3. Lv 1556-59: 5-5-6-5½, 1561-62: ½-4, 1564-1571 ka 4 11/16. Erich Loijma (Loima) mk 1553-57, 1559-61, 1566-71, pm 1558-61, 1564-71. Erich Loman mk 1558.

Lm Erich Loijman k 1559, Erich Loijma tk 1564 ja Erick Loijma ibm (Takahuctis).

Sak tk 1558 Erich Loiman t > Leinolän Lasse Albrektinpoika (talo V), kevk 1558 Erich Loima sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä, tk 1559 Eric Loijman t > talon XXVI Oluff Vestoiij, kk 1559 Erich Loijma t > Kässälän Piritta (sama kylä talo XV), tk 1561 Eric Loijma t > Pylsyn poika (talo I, II tai III), kk 22.9.1564 Erick Loijma Takahuctis pääsi 40 markan sakolla huorinteosta Valpuri Matintytär nimisen irtolaisnaisen kanssa. Erkki oli naimisissa.

Hv 1571 Takahuctis: Erich Loijma ku 20, hev 2, le 10, nk 0-2-3-0, la 8, oa 178:-, ny 17.5.

Vuonna 1635 Takahuhdin Esko Heikinpoika (talo IX, Rahola) valitti

käräjillä Matti Matinpojasta (Loimala), että tämä piti hallussaan Suuripään niittyä, jonka Eskon esivanhemmat olivat pantaneet Matin talolle 50 vuotta sitten 6 taalarin velasta. Matti toi silloin oikeuteen alilaamanni Clemet Gröpin 21.2.1573 päiväämän kirjeen, josta selvisi, että mainittu Suuripään niitty olikin pantattu undan Erich Loimas hemman i Takahuchtis Sorilan Erkki Peukaloiselle (talo IIa) kuuden taalarin velasta. Oikeus tuomitsi niityn takaisin Matille, joka oli Erkki Loiman pojan pojanpoika. Raholan Erkin kanne kumottiin. VA 7201 f. 48. Suuripää on Näsijärven Tervalahden niemi Tervakivenmaan pohjoispäässä, ks. Aitonieni, Tervakivenmaa. Peruskartta 212410 (Kämmenniemi).

XXI Finni ja Kirjavainen

OLAVI ASMUNDINPOIKA Pirkkalan käräjillä 6.1.1466 oli Olof Asmundson yhdessä talon III Lauri Pylsyn kanssa ajamassa Takahuhdin asiaa Tammerkosken mylly- ja kalastamoriidassa Messukylän ja Tammerkosken kyliä vastaan, VA Ala-Satakunta II KOa 7 s. 410- . Olavin sijoitus tähän taloon on lähin mahdollinen.

OLAVI 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 5, ny 7.625. Ol. Loila mk 1541-42.

HEIKKI OLAVINPOIKA 1544- . Äv 1544: 2, 1570: 3. Lv 1556-59: 1½-2-3-2, 1561-62: 1½-2, 1564-71 ka 1 11/16. Hen. Loidma mk 1546, Hen. Lodma mk 1552, Hendrick (Hen., Hin.) Loijma (Loima) mk 1553-57, 1559-61, 1564-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-62, 1564-71.

Sak kk 1556 Hen. Loijma t > Bencht Buck (Hatanpää talo II), kevk 1558 Hen. Loima sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä, sk 18.3.1568 Hen. Olsson ibm (Vehmais? , p.o. Takahuchtis) vannoi väärän puhdistusvalan talon XIII Matti Mikonpojan puolesta, tk 1569 Hin. Loima ibm (Takahuchtis) sakko vahingonteosta talon XII Juho Harran ulkopalstalla.

Hv 1571 Takahuchtis: Henrich Löijma ku 5, hev 2, le 3, nk 0-1-2-0, la 3, oa 75:1, ny 8.875.

Heikkiä seurasi isäntänä samanniminen poika, vaihdon ajankohta?

TUOMAS sak kk 1554 Thomas Loijmalan t> Takahuhdin Martti (talo XXVb).

XXII autioitunut

HEIKKI 1540- , äv 1540: 1½, 1544: 2, 1553: 1½, 1557: 2, 1564: 1½, 1570: 2½ (1 äv talolta XXIV). Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 5, ny 6.625. Lv 1556-59: 2-3-3-2, 1561-62: 2½-1½, 1564-71 ka 1 9/16. Hen. Kolari (Colari) mk 1541-42, 1544, 1546, 1553-62, 1564-65, 1568-69, lv 1557, pm 1558-71. Hen. Kollare mk 1552, Kolare mk 1544, 1570-71, Hen. Colar, Kolar mk 1566-67. Sak kevk 1558 Hen. Colari sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä.

OLAVI mk

Sak tk 1569 Oluff Kolari ibm (Takahuchtis) sakko vahingonteosta talon XII Juho Harran ulkopalstalla, kk 1569 talon XXVa Mikko Simonpoika t > Oluff Kolari ibm, kk 1571 Oleff Kolari vastuupakoilu. Hv 1571 Takahuchtis: Oleff Kolari ku 5, hev 1, le 3, nk 0-2-0-0, la 2, oa 51:7, ny 6.25.

XXIII liitetty 1557 taloon XXV (Jussila)

JUHO 1540-46, äv 1540: 1, 1544: ½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk -,

la 2, ny 3.25. Ions Könckö mk 1546.

MATTI 1553-56, äv 1553: 1½. Madz Jussilan mk 1553-56.

XXIV autioitunut, vero 1570 taloille XXI, XXII ja XXV

NIILO Ylä-Satakunnan eräomistajien luettelossa noin v. 1450 oli 48. Niclis awesta ij mans skoga, REA f. 139, MK 727 s. 588. Niclis on pirkkalalaisten 10 miehen ryhmässä 5. Jaakkolan suorittama sijoitus Takahuhtiin on ilmeisen oikea (Jaakkola, Pirkkalaisliikkeen synty, 1924, s. 90, 96). Niclis Weffta oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 1460, REA f. 238v, MK 592. Niels Westo oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 30.1.1476, RA De la Gardiska samlingen or.p., FMU IV 3634.

NIILO Pirkkalan laamanninkäräjillä 29.1.1509 oli yhtenä neljästä valatodistajasta Nokian Emäkosken nautintariidassa Nilis Westoij, RA De la Gardieska samlingen, paperikopio, FMU VII 5365.

HEIKKI mk 1540-56, lv 1556-57. Äv 1540: 3, 1541: 4½, 1553: 3½. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 8, la 10, ny 17.25. Lv 1556-57: 3-3. Hen. Vestoi mk 1540-42, 1546, 1552, lv 1557, Hendrich Vestoi mk 1553-56. Sak sk 20.10.1554 Hen. Westoij huonot aidat ja sillat.

NIILO mk 1557, 1559-62, 1564-65, pm 1558-66. Äv 1557: 3½, 1559: 3, 1561: 3½, 1564: 2. Lv 1559: 3, 1561-62: 7-4, 1564-66: 2-1-1. Nils (Niels) Vestoi, Vestoij (myös W-alkuiset) mk 1557, 1559-62, 1564-65, pm 1558-66.

Sak sk 20.10.1554 Nils Westoij vastuupakoilu, kk 1556 Luukkalan Dionisius (talo III) t > Nils Vestoij, kevk 2.6.1557 Nils Westoij ei suorittanut apuveron rästejä, kevk 28.4.1558 Nils Vestoij sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä, tk 1564 talon XV Simo Kässä t > Nils Westoilan, VA 2166 f. 13v.

TUOMAS NIILONPOIKA mk 1558, 1566-69, pm 1567-69. Äv 1558: 3½, 1566: 2. Lv 1567-69: 1½-0-1½. Thomas Westoij mk 1558, Vestoi mk 1566-67. Thomas Nillsson (Nilss.) pm 1567, 1569, mk 1568-69. Vuonna 1557 Thomas Westoi osti Liuksialan kuninkaankartanosta pannin ruista, VA 2030 f. 36. Vuoden 1570 maakirjassa ilmoitetaan, että Tuomas Niilonpojan veron maksavat talon XXI Heikki Loima, talon XXII Heikki Kolarri ja talon XXVb Martti.

Hv 1571 Takahuctis: Thomas Vestoi ku 5, hev -, le 1, nk -, la -, oa 10, ny 1.

XXV a + b Jussila ja Heikkilä

MIKKO 1540-43, äv 1540: 3, 1541: 4. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 5, la 7, ny 13.375. Michel Vestoi mk 1541-42.

Talo on halottu 1544

XXVa (Jussila) MIKKO 1544-52, äv 1544: 2. Michel Tijtoij mk 1546, 1552. Sak kevk 2.6.1557 Michell Vestoij ei ollut suorittanut apuveron rästejä.

RAGVALD 1553-56, äv 1553: 1½. Ragvall Vestoij mk 1556, Ragvel Vestoij mk 1556.

SIMO MIKONPOIKA 1557-1604, äv 1557: 3½ (Matti Jussilan talo on liitetty). Lv 1557-59: 3-1½-3, 1561-62: 6-3, 1564-71 ka 2 9/16. Simon (Sijmon) Vestoi, Vestoij (myös W-alkuiset) mk 1557-61, 1564-66, 1569-71, pm 1569, 1571, Simon Michelsson (Michilss.) lv 1557, pm 1558-59, 1561-64.

Sak kk 1565 Simon Takahucttis huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa, lk 10.5.1568 Simon Michelsson Takahucttis vastuupakoilu, kk 1569 Simon Michelsson Takahucttis huonot aidat ja sillat, kk 1571 Simon Westoi huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Takahucttis: Simon ku 5, hev 1, le 6, nk 0-2-2-0, la 5, oa 102:5, ny 10.625.

MIKKO SIMONPOIKA sak kk 1569 Michill Simonsson Takahucttis t > talon XVII Olavi Kolari.

XXVb (Heikkilä) MATLEEN 1544-52, äv 1544: 2. Madlin mk 1544, Madlin Vestoi mk 1546, 1552.

MARTTI NIILONPOIKA 1544-84, äv 1554: 2½, 1564: 4, 1566: 4½, 1570: 5½ 1 äv talolta XXIV. Lv 1556-59: 1½-3½-5-4½, 1561-62: 2-4, 1564-71 ka 4¼. Morthen (Morten) Vestoi, Vestoiij (myös W-alkuiset) mk 1553-61, 1564-66, 1568-71, pm 1559-71. Morthen Nilsson lv 1557.

Sak kk 1554 talon XXI Tuomas Loimalan t > Morthen Takahudist, sk 27.1.1557 Morthen Westoi vastuupakoilu, kevk 28.4.1558 Morthen Vestoiij sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä, tk 1559 Morthen Takahucttis t > talon XI Mikko Harra.

Hv 1571 Takahucttis: Märthin Vestoi ku 10, hev 3, le 9, nk 0-3-3-0, la 9, oa 171:6, ny 19.125.

HEIKKI MARTINPOIKA 1586-1620. Lm Hen. Mortensson Takahucttis sk 15.3.1568, lk 10.5.1568, kk 29.7.1568, Hen. Marchusson (?) Takahucttis sk 22.10.1568, Hen. Märttensson Takahudist sk 25.1.1571, Hen. Märthensson Takahucttis tk 4.4.1571. Lautamiehisuus jatkui 1572-78 kuudesti. Heikki oli Messukylän lukkari 1570-luvulla. Sak kk 1566 talon XXVI Olavi oli tappanut Hen. Morthenssons hest. Otettiin 1558 tilapäisesti nihdiksi.

XXVI autioitunut

OLAVI 1540- . Äv 1540: 2, 1541: 3, 1544: 3½, 1546: 3, 1553: 4. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 7, la 6, ny 14.25. Lv 1556:59: 5½-5-4-4½, 1561-62: 4-4½, 1564-71 ka 4 11/16. Ol. (Oluff, Oleff) Vestoi, Vestoiij (myös W-alkuiset) mk 1541-42, 1546, 1552-61, lv 1557, pm 1558-64, 1569.

Sak piispan tk 19.5.1555 Oleff. Vestoiij aff Takahucttis vastuupakoilu, kevk 1558 Oleff Vestoiij sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä, tk 1559 talon XX Erkki Loima t > Oluff Vestoiij, kk 1559 Oleff Vestoiij tottelemattomuus käräjillä, kk 22.9.1564 talon XV Simo Kässä t > Oluff Westoiij ibm, kk 20.10.1566 Oluff Vestoi Takahucttis t > Madz Vestoi ibm (talo ?), kk 1566 Oluff Vestoi Takahucttis oli tappanut talon XXV Heikki Matinpojan hevosen, sk 25.1.1571 Oleff Westoi huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Takahucttis: Oleff Vestoi ku 10, hev 2, le 10, nk 0-4-4-0, la 8, oa 177:6, ny 19.

taloissa XXIV-XXVa ja b:

MATTI sak kk 1566 talon XXVI Olavi Vestoi t > Madz Vestoi ibm.

XXVII Kokko

MIKKO mk 1540-56, lv 1557. Äv 1540: 1½, 1553: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 5, ny 7.125. Lv 1557: ½. Michel Kockoiij mk 1541-42, Michel Kocko mk 1544, 1546, 1552, Michel Kockoiij mk 1553, Michel Kockoi mk 1556, Michel Kocki lv 1557. Michel Kockoi oli lm rovtk 11.1.1551.

ANTTI mk 1557-84 pm 1558- . Äv 1557: 2. Lv 1558-59: 1-1, 1561-62: 3-1½, 1564-71 ka 1 5/16. Anders Kockoi (Kockoiij) mk 1560-61, 1569, pm 1558-65, 1567, 1569-71. Anders Cocka mk 1557, Kocko mk 1558, Kocke mk 1559, Kockii mk ja pm 1568, Koko mk 1564, 1566, pm 1566, Kokon mk 1565, Kockoiijnen mk 1570-71, Kaso mk 1567.

Sak kevk 1558 Anders Kockoiij sakko vahingonteosta Aitolahden talollisten kalavesillä. Hv 1571 Takahuctis: Anders Kockoiij ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-2-0, la 3, oa 71:3, ny 6.875.

taloihin sijoittamatta:

ANNA MATINTYTTÄR sak sk 27.1.1557 Anna Madzdotter ibm sai 12 miestä vannomaan puolestaan puhdistusvalan siitä, että hän ei ollut harjoittanut salavuoteutta talon XIV Erkki Niilonpojan kanssa, vaikka tämä sellaisesta väitti oikeudessa. Anna vapautettiin syytteestä ja Erkki sai sakot.

MATLEEN sak tk 1559 talon XI Mikko Harra t > Madlin ibm.

KLEMETTI sak tk 1559 Clemet Rasoiij ibm laiminlyönyt kyytivuoron.

TAPANI 1565 Staffan Takahucdis, VA 2179 f. 68v itsellismies, samoin 1571 Staffan ibm, VA 2243, samoin vuosina 1573 ja 1574. Tapani Erkinpoika otettiin 1558 nihdiksi.

MARTTI LAURINPOIKA itsellismies Märthen Takahuctis 1571, VA 2243, myös 1573 ja 1574 sekä 1577 Märthen Larsån, VA 2303 f. 4v. Otettiin 1558 nihdiksi, mutta komennus oli lyhyt.

JUHO 1565 itsellismies Jons Nuria ibm (Takahucdis), VA 2179 f. 68v. Ehkä = 1558 nihdiksi otetu Juhonpoika.

OLAVI NIILONPOIKA	}	otettiin 1558 nihdeiksi, Arajärvi
JUHO MIKONPOIKA		Messukylän historia s. 137.
MIKKO MATINPOIKA		

Tutkittaessa 1758 Tammerkosken jakokunnan rajaa Messukylän ja Takahuhdin jakokuntaa vastaan tuotiin jälkimmäisten edustajien taholta esiin eräs kihlakunnantuomio vuodelta 1553, ja sen mukaan Wenhenkumoma lähellä Vuohensiltaa oli oikea rajapaikka, jonne oli pystytetty rajakivi. MHA H 8/4-15.

Takahuhdin jakokunta päättyy tähän.

AITONIEMI oli samaa jakokuntaa Messukylän neljännekseen kuuluvan Hirvenniemen kanssa. Aitoiniemj mk 1540, Aijtoiniemj mk 1541, Aitoniemi mk 1542, 1544, 1546, pm 1558, Aittoniemi mk 1557, Aitonemi pm 1558-59.

I Kupi

JUHO LAURINPOIKA 1540-84, äv 1540: 1, 1541: 1½, 1553: 2, 1557: 1½, 1566: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 7, la 10, ny 9.75. Lv 1557-59: 4-3-2, 1561-62: 2-1½, 1564-71 ka 2 5/16. Ions Lau. mk 1540, Ions Kupi mk 1546, 1552-57, 1559, 1561-62, Jons Kupii mk 1564-71, pm 1566-71. Jons Cupij mk 1558, Cupi mk 1560, Jons Arickilen lv 1557. Jons Harra pm 1558, Harri pm 1562, 1564-65, Harra pm 1559. Thomas (?) Harra pm 1561.

Hv 1571 Aitoniemi: Jons Kupi ku 5, hev 1, le 6, nk 0-2-2-0, la 3. oa 96:3, ny 10.375.

OLAVI JUHONPOIKA 1585-1619. Sak kk 1566 Oluff Jonsson Aitonemen laiminlyönyt kyytivuoron, lk 5.3.1567 Oluff Jonsson Aitoniemen t & saman kylän Jaakko Juhonpoika (talo III ?), kk 10.6.1567 Oluff

Jonsson K_pilan hakkasi luvatta halkoja talon III Juho Loiman met-sässä, sk 10.1.1570 Oluff Kupi Aitonemj huonot aidat ja sillat.

II autioitunut

LAURI 1540-56 (vuosina 1553-56 maakirjoissa Kämmenniemen kylää). Äv 1540: 1, 1544: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 4, la 7, ny 7.875. Lasse Sicka mk 1546, Lasse Siäka mk 1552, Lasse Sicha mk 1553, Lasse Sircha mk 1556. Sak sk 16.12.1553 Lasse Sircha huonot aidat ja sillat, stk 3.5.1556 Lass Sijrcha laiminlyönyt kyytivuoron, kk 24.8. 1556 Lasse Sircha t > talon III Juho.

III Aitoniemi

JUHO NIILONPOIKA 1540-84, äv 1540: 1, 1541: 1½, 1556: 2½, 1557: 2, 1559: 2½, 1566: 3. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 4, la 5, ny 7.625. Lv 1557-59: 5½-5-5, 1561-62: 1½-5, 1564-71 ka 4¼. Jons Nilsson mk 1541, Jons Nilss. mk 1542, mk 1544 Loijla (ilman etunimeä), Jons Loidhu mk 1553, Jons Ladhu Aitoniemesth mk 1556, Jons (Jöns) Loijma mk 1546, 1552, pm 1564-70, Loima mk 1557, lv 1557, mk 1559-61, pm 1562. Jons Loiman mk 1558, pm 1558, 1561, Loimald pm 1559, Loija pm 1571.

Sak stk 3.5.1556 Jons Loijman laiminlyönyt kyytivuoron, kk 24.8.1556 talon II Lasse Sirkka t > Jons Loijma, kk 10.6.1567 talon I Olavi Juhonpoika hakkasi halkoja vdi Jons Loijmas skog ilman lupaa.

Hv 1571 Aitoniemi: Jons Loijma ku 10, hev 2, le 8, nk 0-4-4-0, la 10, oa 169:-, ny 17.25.

Pirkkalan käräjillä 21-22.5.1666 oli esillä Aitoniemen riita rajasta Värmälän kylää vastaan. Silloin esitettiin alilaamanni Clemet Gröpin helmikuussa 1573 antama tuomio Tervakivenmaan rajoista. Pohjoispuolella ne alkoivat Näsijärven rannalta Tervakivestä, josta raja meni suoraan Korvenvuoreen. Eteläsivussa raja meni Näsijärven Rehiniemestä (= ? Ristiniemi) Peräsuonmäen ja Pihtisulan kautta Korvenvuoreen. VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 960v. Peräsuonmäki (Korvenpeperä) ja Pihtisulka on mainittu myös 1586 Takahuhdin Tervakorvenmaan luoteisrajoina (ks. Takahuhti talo VII). Nykyään vuoden 1573 pohjoisraja on edelleen Aitoniemen pohjoisrajana, ja siten k.o. Tervakivenmaa on kokonaan Aitoniemellä.

IV autioitunut

ERKKI 1541, äv 1.

VÄRMÄLÄ oma jakokunta. Vermele mk 1540, Vermäle mk 1541-42, Wermälä mk 1544, 1557, Värmälä mk 1546, 1559, pm 1559.

Pirkkalan kesä- ja syyskäräjillä 23- .9.1680 oli esillä pitkäkallinen kiista Värmälän rajasta Kämmenniemeä ja Sääksniemeä vastaan. Kämmenniemen puolesta esitettiin tällöin oikeaksi todistettu kopia Ylä-Satakunnan lainlukijan Hannu Pietarinpojan 27.8.1613 päivätystä katselmuskirjeestä. Sen mukaan oikea rajankulku oli Kuolemaistenoja, Pethäniemj och Aäniemj, ja kirjeessä sanotaan, että tämä raja on mainittu jo eräässä kuningas Maunun aikana annetussa tuomio-kirjeessä. VA Ylä-Satakunta KOa 7 f. 882. Maunu Eerikinpoika oli Ruotsin kuninkaana 1319-1364, ja koska muutoin vanhimmat Ylä-Satakunnassa säilytetyt tuomiokirjeet ovat 1360-luvulta, niin tieto kuningas Maunun aikana annetusta kirjeestä ei ole lainkaan mahdoton.

I Kartano

PERTTU 1540-67 pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 4. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 7, la 11, ny 13.875. Lv 1556-59: 6½-6½-6-5, 1561-62: 4½-5, 1564-71 ka 4¼. Bertil Vermä mk 1557, Bertil Värmä mk 1559. Ek 1554 Bertill Värmälän haukia 1 leiv., 1556 Bertill Vermälän 1 leiv.

JAAKKO PERTUNPOIKA mk 1568-1606, äv 1568: 4. Jacob Bertillss. mk 1567-69, Jacob Bertilsson mk 1570-71. Ek 1557 Iacop Vermälän haukia 1 ja ruokakalaa 4 leiviskää, VA 2030 f. 34. Lm Jacob Värmälän kk 1567, Jacob Bertillsson Värmälän lk 10.5.1568. Hv 1571 Vermälä: Jacob ku 20, hev 2, le 7, nk 0-4-4-0, la 8, oa 156:4, ny 16.

II liitetty edelliseen

SIMO 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 3. Karja 1540: hev 3, le 6, nk 6, la 8, ny 16.

TUOMAS SIMONPOIKA 1553- , äv 1553: 3. Lv 1556-59: 4½-5-5-5, 1561-62: 3-3, 1564-71 ka 3 11/16. Thomas Värmälän mk 1556, Thomas Simonss. lv 1557, pm 1558, 1562, 1564-65, Thomas Simonsson pm 1559, Sijmonsson pm 1561. Sak kk 1567 Thomas Värmälän huonot aidat ja sillat.

MATTI TUOMAANPOIKA sak sk 15.12.1563 Madz Thomasson Wermälän vastuupakoilu.

OLAVI hv 1571 Vermälä: Oleff ku 5, hev 2, le 3, nk 0-0-2-0, la 4, oa 72:5, ny 8.5.

III Pirilä

ERKKI 1540-43, äv 1540: 1½, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 3, la 11, ny 9.875.

KLEMETTI ERKINPOIKA 1544-84, äv 1544: 2, 1546: 1½, 1553: 2. Lv 1556-59: 2-2-3-2½, 1561-62: 6-3, 1564-71 ka 2 7/16. Clemet Erson pm 1557.

HEIKKI hv 1571 Vermälä: Henrich ku 5, hev 1, le 4, nk 0-1-1-0, la 4, oa 70:3, ny 7.5.

IV autio

NIILO mk 1540 Nils äv ½, karja hev 1, le 2, nk 3, la 6, ny 6.25.

taloihin sijoittamatta:

PIRITTA sak kk 1567 Biridtt Värmälän huonot aidat ja sillat. On talosta II tai III.

Värmälän rajasta Aitoniemeä vastaan ks. Aitoniemi, loppu.

KULKKILA Kulckila mk 1540-41, Kulckila mk 1557, 1559, pm 1557-59. Talot on yhdistetty noin v. 1640. Oma jakokunta.

I

JUHO 1540-56, äv 1540: 1½, 1541: 2, 1553: 2½. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 5, la 8, ny 12.5. Vuonna 1555 Jens Kulckilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Lv 1556: 5½.

PENTTI JUHONPOIKA 1557- , äv 1557: 2. Lv 1557-59: 2½-3-2½, 1561-62: 1½-3, 1564-71 ka 2 13/16. Bencht Kulchi mk 1557, Bencht Ionsson pm 1557, Bentth Kulckii mk 1558, Bencht Kulki mk 1559, Bencht Kul-

cki mk 1560-61. Lm Benct Kulckiilan sk 11.10.1550, VA 216^b f. 9v. Sak kk 1567 Bengtt Kulcki huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kulckila: Benth ku 5, hev 1, le 4, nk 0-1-2-0, la 5, oa 82:5, ny 8.125.

II

LAURI MATINPOIKA 1540-84, äv 1540: 1½, 1541: 2, 1546: 2½, 1557: 2. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 6, la 8, ny 12. Lv 1556-59: 3½-4-4-1½, 1561-62: 1-2, 1564-71 ka 2 7/16. Lasse Kulcki mk 1546, Kulcku mk 1552. Sak tk 1555 Lasse Kulckilan laiminlyönyt kyytivuoron, tk 1561 Lasse Vattunen (Vattula talo II) t > Lasse Kulckii.

ERKKI hv 1571 Kulckila: Erich ku 5, hev 1, le 4, nk 0-0-1-0, la 3, oa 66:5, ny 6.875.

taloihin sijoittamatta:

HEIKKI sak kk 1567 Hen. Kulcki huonot aidat ja sillat.

ASUNTILA Asmundila mk 1540-42, 1546, 1557, 1559, pm 1558-59. Oma jakokunta.

Pirkkalan ja Messukylän käräjillä 30.9.-1.10.1667 Koveron kyläläiset syyttivät Asmundila boer pitkäaikaisesta heidän maittensa hyväksikäytöstä. Käsityksensä tueksi oikeasta rajasta he esittivät oikeaksi todistetun kopion laamanni Henrik Bidzin tuomiosta, jonka päiväys on tuomiokirjassa dagen efter Matthæi dag A^o 1509 (vrt. FMU VII 5412, kopio vuoden 1693 tuomiokirjassa toisesta Henrik Bidzin tuomiokirjeestä: måndagen näst efter S:t Mathæi dag 1509. Molemmissa vuosiluku on väärin, sillä laamanni Henrik Bidz nuorempi kuoli talvella 1506. Evankelista Matteuksen muistopäivä oli keskiajalla 21.9. Laamannien käräjäkierros näin syksyllä on hyvin harvinainen, mutta talvella 1503 se jäi pitämättä. Oikea ajoitus lienee 25.9.1503). Bidz oli vahvistanut oikeiksi rajoiksi kylien välillä Koirankallion, Petäjäjärvenpään, Ojansuun, Tyvenejärven ja Pätkisphlon. Samalla hän määräsi 40 markan sakot eräälle Asmundilan asukkaalle erään niityn valtauksesta tämän rajan Koveron puolelta. Myöhemmin riita oli koskenut lähinnä Koirankallion ja Petäjäjärvenpään rajapaikkojen sijaintia. VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 1106v.

I Ylinen

JUHO PIETARINPOIKA 1540-84, äv 1540: 1½, 1541: 2, 1557: 2½, 1566: 3. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 6, la 8, ny 12. Lv 1557-59: 5-5-3½, 1561-62: 3-2, 1564-71 ka 4 3/8. Jons Asmundi mk 1553, 1566, pm 1557, Assmundi pm 1569. Lm Jons Asmund sk 20.10.1554. Sak stk 3.5.1556 Perttu Koveroinen (Kovero talo II) t > Jons Assmundi, kk 1557 Jons Asmund t > talon II Markku. Hv 1571 Asmundila: Jons ku 5, hev 2, le 7, nk 0-3-3-0, la 6, oa 139:7, ny 14.75.

II Alinen

MARKKU JUHONPOIKA 1540-84, äv 1540: 1½, 1541: 2, 1557: 2½, 1566: 3. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 6, la 7, ny 11.875. Lv 1556-59: 6-4½-5-3½, 1561-62: 2-3, 1564-71 ka 4 3/8. Marcus Asmundi mk 1553-56, pm 1557. Sak kk 1557 talon I Juho t > Marcus Asmund, kk 1560 Marcus Asmundila t > talon I Juho.

TUOMAS MARKUNPOIKA vuonna 1558 Asuntilan Tuomas Markunpoika otettiin nihdiksi, mutta se oli tilapäinen komennus, Arajärvi Messukylän historia s. 137. Sak lk 25.2.1565 Terälähdén Olavi Pietarinpoika talo I) t > Thomas

Marcusson Asmundi, kk 1567 Thomas Marchusson Asmundilan t > Asmund Marcusson ibm (veli). Hv 1571 Asmundila: Thomas ku 10, hev 1, le 8, nk 0-3-3-0, la 6, oa 138:4, ny 13.75.

ASMUND MARKUNPOIKA Sak kk 1567 Tuomas Markunpoika t > Asmund Marcusson ibm (ilmeisesti veljesten keskinäinen tappelu).

LIKANIEMI luettiin 1540 Värmälään, 1544 Terälahteen. Likaniemi mk 1557, Liikanemi pm 1559, Licanemi mk 1559. On myöhemmin yleensä ollut Kiimajokea. Kuului Terälähden jakokuntaan.

I Nalli

NIILO LAURINPOIKA 1540-84, äv 1540: ½, 1544: 1, 1565: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 3, la 6, ny 6.25. Lv 1556-59: 4-3-3-1, 1561-62 2-1, 1564-71 ka 1 11/16. Nils Nalli mk 1544, 1546, 1557-62, 1564, 1566, pm 1567-68. Nils Likaniemen mk 1553-56, Nils Sorri pm 1557, Nils Larsson pm 1559, Nils Larss. pm 1562, 1564-65. Nilis (Nillis) Nallij mk 1565, 1570-71, pm 1569-71. Hv 1571 Likaniemi: Nils ku 5, hev 1, le 5, nk 0-0-1-0, la 5, oa 87:7, ny 8.125.

II Sorri

DIONISIUS ANTINPOIKA 1566- , äv 1566: 1½. Nisius mk 1566-71. Sak sk 22.10.1568 Nisius Sorri Vkahan sai sakon vahingonteosta tapettuun Ahoiin Simon (Ahoinkylä II) sian, samoilla käräjillä Nisius Sorri Vkahan sai yhdessä Kiimajoen Niilon kanssa 40 markan sakon vallattuun Pirkkalan pappilalle vanhastaan kuuluneen osuuden Terälähden metsästä ja kalavedestä, sk 10.1.1570 Nisius Andersson Likanemj t > Tuhrian Mikko. Hv 1571 Likaniemi: Dionisius ku 5, hev 1, le 3, nk 0-0-2-0, la 6, oa 68:7, ny 6.75.

KIIMAJOKI maakirjoissa alkuun Terälahtea, jonka jakokuntaan kuului. Kimaioki mk 1557, Kijmaioki pm 1558-59.

HEIKKI 1540-43, äv 1540: 3. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 6, la 15, ny 15.875. Hen. Terelax mk 1540.

NIILO 1544-84, äv 3. Lv 1556-59: 3½-½-5-3½, 1561-62: 2-4, 1564-71 ka 4 5/16. Nils Kijmaioki mk 1546, Nils Kimaioen mk 1553, Nils Kii-maioen mk 1556. Sak kevk 4.6.1551 Nils Kijmaioen sakko vahingonteosta in opå Hen. Palhos eremarch skogh (Kurun Keihäslahdella oli vesilahtelaisen Heikki Palhon eräsija). Sk 20.10.1554 Nils Kimaijnen t > Lasse Ahon (Ahoinkylä II), sk 22.10.1568 Nils Kimeiioki valtasi & Likaniemen Niisius Sorri Pirkkalan pappilan osuuden Terälähden metsästä ja kalavedestä.

Hv 1571 Kimäioki: Nils ku 30, hev 2, le 8, nk 0-4-4-0, la 10, oa 189:-, ny 17.25.

MIKKO NIILONPOIKA vuonna 1552 Michill aff Kijmaiokiby lupasi mennä asumaan Heikinniemen ulkopalstalle, VA 130a f. . Erämaiden uudisasukkaiden luettelossa on 1562 Pirkkalaan luettuna Heickinemj: Michel Nilsson, VA 2143 f. 58v ja 1564 Heikinnemi: Michell Nilsson, VA 2164 f. 67v. Molempien vuosien luetteloissa talot ovat Kurusta päin niin että Heikinniemi on molemmissa Petkelisniemen jälkeen. Petkelisniemi on = Länsi-Teiskon Pengonpohjan Piuhari Pitkäjärven rannalla. On selvää, että Heikinniemi on ollut Länsi-Teiskossa, mutta Heikinniemeä ja Mikko Niilonpoikaa ei ole enää hopeaveroluettelossa.

M E S S U K Y L Ä N N E L J Ä N N E S

Messukylän jakokunta

MESSUKYLÄ Messukyle mk 1540-41, Messoby mk 1544, 1546, Messuby mk 1553-59, pm 1557-59.

Joonss Messakyla oli 1439 yksi Pirkkalan pitäjän takuumiehistä ns. Davidin kapinan jälkeen, Mk 476.

Lempäälän laamanninkäräjillä 4.1.1465 oli esillä riita om raaer j mellan Kokalaby (Lempäälän Kuokkala) oc Messekylä met theris skiffesbrødher. Rajoiksi vahvistettiin Vettassen (?) vuorentaka, Hervantojärven länsipää, Suolijärvenjoki, Särkijärvi, Sääksjärvensaari, Ahvenjärvi, Hahkalan kylän raja. UUB or.p., FMU IV 3253.

Pirkkalan ylimääräisillä käräjillä 30.9.1692 esitettiin 6.1.1466 päivätty vanha pergamenttikirje, jonka mukaan (Takahuhdin) Lauri Pylsy ja Olavi Asmundinpoika valittivat Tammerkosken kala-apajien ja myllynpaikkojen jaosta. Oikeus katsoi, että Messukylän ja Tammerkosken kylät omistavat riitakohteista 2/3 ja Takahuhti 1/3. VA Ala-Satakunta II KOa 7 s. 410- .

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjillä 1738 Messukylän jakokunnan puolesta esitettiin rajariidassa Tammerkosken jakokuntaa vastaan kopio laamanni Jöns Knuutinpojan 22.4.1539 päivästä tuomiokirjeestä, jossa jakokuntien rajoiksi vahvistettiin Kalevankivi, Otavansilta, Vihijoensilta ja Sääksjärvenojansuu. Oikeus vaati kuitenkin kirjeen originaalin esittämistä. VA Ylä-Satakunta KOa 53 f. 240. Samaa rajariitaa koski myös eräs kihlakunnantuomio vuodelta 1553. Siitä on kuitenkin saatu selville vain se, että Wenhenkumoama erotti Messukylän ja Takahuhdin maat Tammerkosken jakokunnan maista. MHA H 8/4-15.

I Säälä

Turun tuomiokirkon ns. Mustankirjan yläsatakuntalaisten erämaiden luettelossa noin v:lta 1450 on 41. Jonis Seland yhden miehenosan omistajana. Säländ, Säländi - nimiä esiintyy paitsi Messukylässä myös Kangasalan Kyötikkälässä. Luettelon erämiehiä paikantaneista Jaakkola (Pirkkalaisliikkeen synty, 1924, s. 100) sijoittaa Jonis Selandin Kangasalle, kun taas Voionmaa (Hist. Arkisto XXXV, 3 s. 19) pitää 1926 parempana vaihtoehtona Messukylää. Kyötikkälän puolesta puhuu se, että luettelon n:ot 42 ja 43 ovat ilmeisesti Kangasalta ja ehkä myös n:o 40 ja myös se, että Messukylän talossa I ei näy Juho- ja, kun taas Kyötikkälässä on Jöns Säländh (Säländi) 1540- ja 1550-luvuilla.

PIETARI 1540-52, äv 1540: 2½, 1541: 2, 1544: 2½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 3, la 6, ny 10.25. Per Säländh mk 1544, Per Säländi mk 1546, 1552.

HEIKKI MATINPOIKA mk 1553-65, pm 1558-65. Äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 1½-1½-2½-2½, 1561-62: 1-2, 1564-65: 2-2. Hendrich Säländi mk 1553-56, 1559, 1565, pm 1558-59, 1561, 1565, Hen. Säländi mk 1557, 1560-61, 1564, pm 1564. Hen. Seländh mk 1558, Seländi pm 1562. Hen. Madz lv 1557. Sak lk 28.3.1566 Hen. Madzsson j Messuby oli tappanut isänsä med en kniff (puukolla?). Tuomittiin mestattavaksi ja tuomio panttiin heti toimeen. VA 2191 f. 8. Sakkoluetteloissa ovat yleensä vain ne tapaukset, joista on saatu sakkorahat, joten lähdekohta on poikkeuksellinen. Syy menettelyyn on epäselvä.

JOHANNA sak kk 1557 Johanna Sälendi t & talon XXVII Walbur Pelpä-
len.

OLAVI Olavi Selänti oli 1558 nihtinä.

ERKKI mk 1566-88, pm 1566, 1571- . Äv 1566: 2½. Lv 1566: 2, 1571: ½. Erich Säländi mk 1566, 1568, pm 1571, Sälendi mk 1567, Säländi mk 1569-71, pm 1566. Sak lk 5.3.1567 Erich Messubyn hakkasi luvatta hirsiä kuninkaan metsästä (tarkoittanee piispalta kruunulle peruutettujen tilojen metsiä Teiskossa tai sitten naapurikylää Järvensivua, joka oli entinen kirkontila). Hv 1571 Messuby: Erich Sälendi ku 5, hev 1, le 2, nk 0-0-1-0, la 3, oa 42:7, ny 4.875.

HEIKKI pm 1567-70, lv 1567-70: 3-2½-2½-1½. Henrich Säländi pm 1567-69, Seländi pm 1570. Tämä Heikki voi olla Erkin veli tai sitten papin manttaaleissa on seurattu jotakin vanhempaa luetteloa tietämättä tai piittaamatta siitä, että Heikki oli mestattu 1566.

II Vilunen

SIMO mk 1540-56, 1564-65, pm 1557-68. Äv 1540: 2, 1541: 3, 1546: 2, 1564: 1, 1565: 1½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 3, la 6, ny 12.25. Lv 1557-59: 1-8-7, 1561-62: 1-3, 1564-68: ½-½-½-0-2. Simon Paronen mk 1546, 1552, Simon Paroijnen mk 1553, Simon Paroinen pm 1557-61, 1564-68, mk 1565. Simon Pari^{en} mk 1564.

Sak kevk 4.6.1551 Simon Paroylan todettiin varastaneen talon III Yrjö Klemetinpojalta kaksi karpiota jauhoja ja seitsemän naulaa pellavia, sai 40 markan sakot. Kk 1551 talon III Yrjö Klemetinpoika t > Simon Paroynens hustru. Sk 20.10.1554 Simon Paroynen huonot aidat ja sillat, kk 1555 Hen. swtar (Hallila talo I) t > Simon Paroinen, kk 1555 Simon Paronen laiminlyönyt käräjäkyydin. Simo Paroinen oli 1558 nihtinä.

JUHO mk 1557- , pm 1564- . Äv 1557:3, Jons Viluinen (Wiluinen) mk 1557-61, 1564-68, 1570-71, pm 1565-71, Vilui^{en} pm 1564, Villianen mk 1569. Muutti Salmenkylän talosta II. Vuonna 1559 Jons Viluinen Messuby myi voudille 40 oravannahkaa 11 äyrin hinnasta, VA 2092 f. 5. Sak Kangasalan kk 26.9.1564 Jöns Wiliu^{en} Messuby vastuupakoilu. Pirkkalan kk 20.10.1566 Jons Viluinen ibm (Messuby) huonot aidat, sillat ja ojat, ei humalistoa, tk 1569 Jons Wiluinen Messuby ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon. Hv 1571 Messuby: Jons Vilunen ku 10, hev 2, le 7, nk 0-2-2-0, la 6, oa 129:-, ny 13.75.

JUHO JUHONPOIKA mk -1599. Sak kk 1571 Jons Jonsson Messuby vastuupakoilu.

III + IV

PENTTI Kyrön ja Pirkkalan laamanninkäräjillä 3.2.1442 oli lm Bencth Paronen yhtenä kuudesta pirkkalalaisesta. RA or.perg., AH III 14, FMU III 2441. Saman kirjeen Turun tuomiokirkon Mustassakirjassa olevassa 1400-luvun kopiesissa on Pentin paikalla Oleff Poroynin, Mk 508. Noin v. 1450 laaditussa ja myöhemmin Mustaankirjaan kopioidussa luettelossa Ylä-Satakunnan eräomistajista on n:o 19 Benkt Baroinen ij manz skoga i Esseweth (Ähtärissä), Mk 727 s. 587.

Sekä talon III Yrjö Paroinen että talon IV Matti Paroinen muuttivat 1550-luvulla Messukylän kylästä Haiharan ulkopalstalle. Heidän talojensa kohdalla on vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa f. 408 seuraava ilmoitus: eremarck haffver the aff ålder brukat j Cautti i Ro-

vesi sochn + Wis_esi och Ätzsewedhell. Koska Pentti Paroisella oli noin v. 1450 eräsiija Ähtärissä, sitoo tämä ilmoitus hänet luontevasti Messukylän Paroisten sukuun. Visuveden järvessä Ruovedellä on iso jo 1588 nimeltä mainittu Pentinsaari, mikä sekin viittaa Messukylän Pentti Paroiseen. VA Ylä-Satalunta KOa 92 f. 2615- . Messukylän talon XXV (Penttilä) Pentti Juhonpoika on myös maksanut 1553-56 eräkalastuksesta veroa, mutta hänen eräomistustensa sijainnista ei ole tietoa eikä häntä kutsuta koskaan säilyneissä lähteissä Paroiseksi. Sen sijaan Ylöjärven kylässä on talossa V Paroisia ja taloissa IV ja VI Penttilöitä, joten 1400-luvun puolivälin Pentti Paroinen voisi olla sieltä. Mutta noin vuoden 1450 luettelossa ei ole muutoin kehtään Ylöjärven nykyisen kunnan alueelta eikä mainittujen talojen erämaista ole merkintöjä.

III Haiharan upseerinvirkatalo

KLEMETTI 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 2½, 1546: 3. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 4, la 6, ny 11.75. Clemett Paroinen mk 1541, Clemett Paro: 1546, Clemet Paronen mk 1552.

YRJÖ KLEMETINPOIKA mk 1553-68, pm 1551- . Äv 1553: 3. Lv 1557-59: 6½-4½-4. Yrjöllä oli vuoteen 1566 papinmanttaali sekä varsinaisessa Messukylässä että Haiharassa. Molemmista hän maksoi voiveroa. Lv 1561-62: 3-7, 1564-66 Messukylässä 1-0-2, Haiharassa 5-2-3, 1567-71 yksin Haiharassa 4-4½-3½-5-6. Jören Paroijnen mk 1553, Jören Paroinen mk 1556, pm 1558-66.

Pirkkalan laamanninkäräjillä 7.2.1554 tulivat oikeuden eteen kaikki Messukylän talolliset ja tekivät tiettäväksi, että he olivat asettaneet kaksi kyläläistään Mats Larsson Peränen (ks.talo IV) ja Jörgen Clemetsson asumaan kylän yhteiselle ulkopalstalle Haiharanmaalle, koska vanhassa kylässä oli vähän peltomaata ja ahdasta. Siirtyjät saivat raivata peltoa ja kasketa alueella, joka rajoittui lännessä Isolamminpäähän, yleisen tien varressa olevaan Siänkärsänkiveen ja Kaukajärveen sekä idässä Kaukajärven rannassa olevaan Juvanvalkamaan ja Tuomistonjojaan, jossa tuli vastaan Vehmaisten kylän alue. Siirtyjillä ei ollut lupa raivata uusia niittyjä Haiharanmaalla, vaan kukin sai nauttia siellä vanhoja niittyjään. Tämä sopimus vahvistettiin. Laamanni Jöns Knuutinpojan antamasta tuomiokirjeestä oli tehty 1669 jäljennös, joka esitettiin Pirkkalan ja Messukylän käräjillä 22.1-4.1761, VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1375-1376.

Sak kevk 4.6.1551 talon II Simo oli varastanut af Jören Clemittsson kaksi karpiota jauhoja ja seitsemän naulaa pellavia, kk 1551 Jören Clemetsson Paroijsten t > talon II Simon vaimo. Sk 16.12.1553 Jören Paroijnen huonot aidat ja sillat, sk 20.10.1554 Jören ibm (edellä Madz Paroniemj = talon IV Matti Laurinpoika) huonot aidat ja sillat, tk 1559 Jorien Haihara laiminlyönyt kyytivuoron, tk 1560 Jören Haiharan ei saapunut nuotanvetoon, kk 1560 Vehmaisten Tuomas (talo IV) t > Jören Haihara, tk 1561 Oluff Jer_en (Järvensivu talo II) t > Jören Haiharainen, kk 1566 Jören Clemetsson Haihara huonot aidat, sillat ja ojat, ei humalistoa, lk 5.3.1567 Jören Haiharan oli hakannut luvatta hirsiä kuninkaan metsästä (Järvensivun kylän mailla?). Hv 1571 Haihara: Jören ku 5, hev 3, le 10, nk 0-2-2-0, la 7, oa 162:5, ny 18.875.

ANTTI KLEMETINPOIKA mk 1569- , äv 1569: 3. Sak kk 1564 Messukylän Yrjö Olavinpoika (talo X) t > Anders Haiharan, kk 1567 Anders Clemettsson Haijharan t > Lass Clemetsson ibm (veli?) ja samalla sakko herjauksesta, koska oli sanonut Lassea oikeuden edessä valehtelijaksi, kk 1568 Clemet Turdoi Messuby jakoveljineen saivat 60 markan sakon 10 mustelman lyömisestä > Anders Clemetsson och hans legohjon j Haihara, kk 1568 Simon Turdoi Messuby (talo XIII) ja Clemett Turdoii ibm

(talo XVI) olivat ottaneet joitakin esineitä vdaff Anders Clemetsson Haiharan, tk 1569 Anders Haiharan t > Erich Muotiaainen Messuby (talo XX), kk 1569 Anders Haiharan huonot aidat ja sillat.

IV Haiharan Keskinen

LAURI Laurens Paroynen oli lm Pirkkalan lk 30.1.1476, RA De la Gardieska samlingen, or.p., FMU IV 3634. [Lauritz Pa:ynen oli valatodistajana (lm ?) Pirkkalan käräjillä 26.5.1483 Hyhkyn ja Keijärven kylien välisessä rajariidassa, VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v (originaali on esitetty käräjillä, kopiesssa vuosiluku 1433, korjaus Anthoni HTFF 1944: 1-2 s. 43)]. Tämä Lauri Paroinen on luultavammin Ylöjärven Paroisia, ks. Ylöjärvi talo IV. Lauris Paroynen oli 1.10.1492 rajakatselmuksessa Hyhkyn ja Pispalan kylien välillä, RA Stavsunds arkiv, Nynäs-breven, julk. Jan Liedgren HTFF 1966: 3 s. 108.

LAURI 1540-52, äv 1540: 3½, 1546: 4. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 3, la 6, ny 11.25. Lau Paroinen mk 1540, La. Paronen mk 1544, Las(se) Paronen mk 1546, 1552. Lm Lasse Paroi lk 15.3.1541, VA Topographica Teisko, orig. Lars Paroinen oli lk 1.3.1549 katselmusmiehenä todistamassa Keijärven rajoista Runsaalaa vastaan (Ylöjärvellä), kopio käs-kynhaltija Johan De la Gardien kirjeessä 24.2.1619, VA Topographica Pirkkala.

MATTI LAURINPOIKA mk 1553-65, äv 1553: 3½, 1556: 3, 1557: 3½. Pm 1557-70. Lv 1557-59: 5-4-5½, 1561-62: 2-0. Matilla oli 1564-66 papinmanttaali sekä Messukylässä että Haiharassa. Lv Messukylä: 0-1-2½, Haihara: 3-2-3. Yksin Haiharassa lv 1567-70: 5-3-5-4. Madz Maialan mk 1553-56, Madz Paroinen pm 1557, 1559. Jöns Knuutinpojan 7.2.1554 antamassa vahvistuskirjeessä ilmoitetaan, että Mats Larsson Peränen (po. Paronen) on muuttanut Haiharanmaan ulkopalstalle (ks. yllä talo III). Sak tk 1551 Madz Paronen tehnyt vahinkoa saman kylän Erkin (talo XX ?) niityllä, sk 20.10.1555 Madz Paroniemj huonot aidat ja sillat, kk 1555 Madz Larsson Paronen laiminlyönyt käräjäkyydin, stk 3.5.1556 Madz Haihara t > talon XXI Lasse Kielas. Vuonna 1565 Madz Messuby husman, VA 2179 f. 68v.

KLEMETTI mk 1566-74, äv 1566: 3½. Pm 1571. Lv 4. Sak kk 1566 Clemett Viluinen ibm (edellä Jons Viluinen, Klemetin lisänimi on kirjurin virhe ?) huonot aidat, sillat ja ojat, ei humalistoia). Hv 1571 Haihara: Clemett ku 10, hev 2, le 10, nk 0-3-3-0, la 8, oa 161:6, ny 18.

LAURI KLEMETINPOIKA sak kk 1567 Antti Klemetipoika t > Lass Clemetsson ibm ja kutsunut Lassea oikeuden edessä valehtelijaksi.

V Finni

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 3½, 1544: 3. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 6, la 8, ny 15. Hen. Finnj mk 1541-42, 1552, Hen. Vinni mk 1544, 1546.

MATTI mk 1553-65, pm 1558-65, 1567- . Äv 1553: 3, 1557: 4. Lv 1556-59: 6-7-?-6, 1561-62: 1½-6½, 1564-65: 4-3, 1567-71 ka 4 4/5. Madz Vinni mk 1553, 1556, Madz Finni (Ffinni) mk 1557-61, lv 1557, pm 1562, 1564, 1567-71, Madz Finne pm 1558, 1561. Sak kevk 2.6.1557 Madz Vinni t > Hen. ibm (talo ?), tk 1564 Madz Finni t > Oluff Wija ibm (talo VIII). Ek 1553 Matz Messukylän 1 leiv., VA 130a f. 21v. Ek 1554

Madz Vinni 1 leiv., 1555 Madz Vinni 1 leiv. Vuonna 1559 Madz Finni ibm (Messuby) myi voudille 36 oravannahkaa 9 ½ äyrin hinnasta, VA 2092 f. 5, ja Madz Finne i Messuby samana vuonna 30 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11.

ANNA sak kevk 1557 Anna Vinni t > Hen. Sutari (Hallila talo I), kevk 1558 Anna Messubyn t > Karin ibm (talo ?).

MARTTI sak tk 1559 Morthen Finni oli saanut vouti Niilo Ingenpojalta käskyn tuoda turkisinahkoja Liuksialan kuninkaankartanoon, jossa vouti olisi maksanut rahat, mutta Martti oli salannut turkikset (voudilla oli etuosto-oikeus).

ANTTI MATINPOIKA mk 1566-1605, pm 1566. Äv 1566: 4. Anders Madzss. (Matzss.) mk 1566-71, pm 1566. Sak kk 20.10.1566 Anders Madzsson Messuby huonot aidat, sillat ja ojat, ei humalistoa, lk 5.3.1567 Anders Finni ibm (Messubyn) oli hakannut luvatta hirsiä kuninkaan metsässä, sk 22.10.1568 Anders Madzsson Messuby huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Messuby: Anders Finni ku 10, hev 2, le 6, nk 0-3-3-0, la 7, oa 123:-, ny 13.875.

VI Viiala

HEIKKI Henric Via oli lm Pirkkalan lk 30.1.1476, RA De la Gardieska samlingen or.p., FMU IV 3634.

OLAVI Oloff Via oli lm Pirkkalan lk 29.1.1509, RA De la Gardieska samlingen, p.kopio, FMU VII 5365.

OLAVI 1540-52, äv 1540: 3½, 1544: 4. Karja 1540: hev 2, le 9, nk 7, la 9, ny 17.625. Ol. Via mk 1540, Ol. Vija mk 1544, Oleff Via mk 1546, 1552.

HEIKKI 1553-88, äv 1553: 5½, 1557: 5. Lv 1556-59: 6½-6-5-5½, 1561-62: 2-5, 1564-71 ka 4 3/16, Hendrich Viia mk 1553-56, Hen. (Hendrich) Vija (Wija) mk 1557-61, 1564-71, lv 1557, pm 1558, 1566-71. Hen. (Hendrick) Wijan (Vijan) pm 1559, 1561, 1564-65.

Eom 1552 Hendrich Via jakoveljineen yksi eräsija 30 peninkulman päässä kotoa vid Hango siöö (= Ähtärin Hankavesi). Sitä ei asutettu. VA 130a f. . Ek 1553 Hendrich Messukylä 1 leiv. haukia, VA 130a f. 21v. Ek 1554 Hen. Viia 1 leiv., VA 1972, Ek 1555 Hendrich Viia 1 leiv., VA 1978, 1556 Hendrich Vian 1 leiv., VA 1998. Vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa sanotaan Hangowäsi olleen Pirkkalan Messukylän erämaata ja siellä asuvan kolme uudisasukasta, Sipi Sepän (Hankaveden Hankola), Pietari Tapaninpojan (Tuomarniemi) ja Tapani Tiaisen (Moksu). VA 2401^b f 609. (miesten sijoitus taloihin Matti J. Kankaanpää VRT s. 224-226.)

Hans Boije till Isnäs ilmoittaa 14.1.1605 ottaneensa Anders Tijanen bäendes i Hangåby vid Rowsij sochnen lampuodikseen kuultuaan tämän asuvan hänen Pirkkalan Messukylässä asuvien lampuotiansa entisellä erämaalla. VA 2472 f.126.

Sak tk 1559 Hen. Vija sakko turkisten salaamisesta, sillä ne piti ensin tarjota voudille Liuksialaan, sk 31..12.1560 Hen. Vija t > Oluff ibm (talo VIII), lk 5.3.1567 Hendrich Vija ibm (Messubyn) hakasi luvatta hirsiä kuninkaan metsästä.

Hv 1571 Messuby: Hendrich Wija ku 10, hev 3, le 8, nk 0-3-4-0, la 10, oa 170:-, ny 18.75.

VII autioitui

HEIKKI ANTINPOIKA 1540-56, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 1, la 5, ny 6.125. Hen. Via mk 1540, Hen. Andersson mk 1546, 1552, Hendrich Kunneij mk 1553-56.

MARKKU vuonna 1556 Marchus Viia Messukylän lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45.

VIII Alpula

ALBREKT 1540-52, äv 1540: 3½, 1544: 3. Karja 1540: hev 3, le 6, nk 4, la 8, ny 15. Albrekt mk 1540-42, Albricht mk 1544, Albricht Viia mk 1546, Albrict Via mk 1552.

OLAVI ALBREKTINPOIKA 1553-84, äv 1553: 3½. Lv 1556-59: 4-4-0-2, 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 2 11/16, Oluff Viia mk 1553-56, Oluff (Oleff) Albrichtss. (Albrittss., Albrictss., Allbrichtss.) lv 1557, mk 1558, 1569-71, pm 1558-68, 1570-71. Oluff Bertillss. (?) pm 1569.

Sak sk 16.12.1553 huonot aidat ja sillat, kk 1554 Järvensivun Markku t > Oluff Wija, sk 31.12.1560 talon VI Heikki Viia t > Oluff ibm, tk 1564 talon V Matti Finni t > Oluff Wija ibm, kk 1564 Oluff Albrichtsson Messuby huonot aidat ja sillat, ei humalistosa, kk 1565 Oluff Albrichtsson Messuby huonot aidat ja sillat, ei humalistoa, lk 5.3.1567 Oluff Albrichtsson Messuby hakkasi luvatta hirsiä kuninkaan metsästä, kk 1569 Oluff Albrichtsson Messuby huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Messuby: Oleff Albrichtson ku 5, hev 2, le 4, nk 0-2-2-0, la 4, oa 85:1, ny 10.5.

IX Ilola

LAURI 1540-52, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 6, la 10, ny 11.25. Lau. Iloinen mk 1540, Lasse Ylolan mk 1540, Lasse Ylelän mk 1552.

TUOMAS LAURINPOIKA 1553-1602, äv 1553: 2½. Kv 1558: 2. Lv 1556:59: 1-2½-0-3½, 1561-62: 2-5, 1564-71 ka 1 13/16. Thomas Iloijnen mk 1553-56, Thomas Larsson pm 1557. Thomas (Tho.) Iloilan (Iloijlan) mk 1557-61, 1564-71, pm 1558-59, 1562, 1564-71. Tho. clockare pm 1561.

Eom 1552 Thomas aff Ilola yksi eräsija 26 peninkulman päässä ko-toa vid Simpsiä siöö (Pihlajavedellä). Sitä ei asutettu. VA 130a f. Ek 1553 Thomas Iloilan 1 leiv. haukia, VA 130^a f. 22, Ek 1554 Thomas Iloinen 1 leiv., VA 1972, Ek 1555 Thomas Iloilan 1 leiv., VA 1978, Ek 1556 Thomass Iloijlan 1 leiv., VA 1998, Ek 1557 Tho. Iloinen 1 leiv., VA 2030.

Lm Thomas Iloilan kk 1569, Thomas Iloilan Messuby sk 10.1.1570, Thomas Larsson Messuby tk 17.3.1570, Thomas Larsson Messykylest sk 25.1.1571 eli yhteensä 4 kertaa.

Sak lk 5.3.1567 Thomas Iloilan ibm (Messuby) hakkasi luvatta hirsiä kuninkaan metsästä, kk 24.9.1569 Hyppärilän Heikki Martinpoika (talo I) ryösti hevosen iffrån Thomas j Messuby.

Hv 1571 Messuby: Thomas Iloijlan ku 5, hv 2, le 3, nk 0-0-1-0, la 4, oa 72:7, ny 8.

X Seppälä

OLAVI Olaff Vallinen Messukolast oli 1.10.1492 katsastamassa piispan kutsumana miehenä (kolmesta) Pispalan piispantilan ja Hyhkyn Niilo Huovarin maiden välistä rajaa. RA Stavsunds arkiv, Nynäs-breven, julk. Jan Liedgren HTfF 1966: 3 s. 108.

PAAVO Påwall Walli oli Padasjoen talvikäräjillä 16.1.1499 todistamassa Pirkkalan asukkaiden maariidassa Kuhmoisten asukkaiden kanssa yhtenä kuudesta Pirkkalaa edustaneesta maakuntakatselmusmiehestä, tuomio-

kirjaote BFH I s. 21. Pawell Wallin oli lm Pirkkalan kevätkäräjillä 1510, VA Harvialan kopiokirja s. 725. Toisessa RA Stavsunds arkiv'in kopiassa on Pouell Wellin, HTFF 1966: 2 s. 75.

MIKKO 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 3, la 9, ny 13.625. Mickel Valinen mk 1546, Michel Walinen mk 1552. Michell Vallinen myi osuutensa Töysän Ponnenmaasta Anders Västgötelle. Kauppa on vahvistettu Pirkkalan laamanninkäräjillä 4.3.1549, Ähtärin Peränteenkylän Jussilan arkisto n:o 1, kopio Ruoveden käräjillä 1656 annetussa tuomiokirjeessä.

OLAVI MIKONPOIKA 1553-83, äv 1553: 3, 1557: 4. Lv 1556-59: 6½-6½-7-6, 1561-62: 2-6, 1564-71 ka 4 7/8. Oluff Vallinen mk 1553-56, Oluff (Oleff) seppä (säppä) mk 1557-62, Oluff Michelsson lv 1557, Oluff (Oleff) smedh (smidh, smed) mk 1564-71, pm 1558-71.

Lm Oleff seppä lk 15.3.1541, VA Tapographica Teisko orig.p.; Oluff Vallinen tk 1551, kevk 4.6.1551, Oluff Wallinen sk 20.10.1554, Oluff Vallinen tk 1555, Oleff smedh Messuby stk 3.5.1556, Oleff Valinen sk 27.1.1557, tk 31.3.1557, kevk 2.6.1557, Oluff Vallinen kk 11.8.1557, Oleff Vallinen rovkär 23.9.1557, Oluff Vallinen tk 1559, Oleff Vallinen sk 1560, tk 1561, Oluff Vallinen sk 1563, Oluff seppä Messukylä kk 22.9.1564; Olof Welinen Messuby (Olof Messuby) etsikkokär. 15.7.1564, VA Ylä-Satakunta KOa 9 s. 137-139 (Y-S KOa 73 f. 721v-); Oluff Michelsson Messubyn kk 20.10.1566, sk 15.3.1568, lk 10.5.1568, kk 1568 ja Oluff Vallinen Messuby sk 22.10.1568 eli yhteensä 22 kertaa. Oleff Vallinen oli yksi niistä 6 jakomiehestä, jotka määrättiin rovastinkäräjillä 23.9.1557 jakamaan Messukylän kirkkotarhan aidan kunnossapito-osuudet kunkin talon koukkuluvun mukaisesti.

Sak kevk 2.6.1557 Oleff Vallinen sakko vahingonteosta Tammerkosken kylän kalavesillä, kk 1559 Pietari Märvä (Vatiala talo VIIa 2) t > Oleff Vallinens sonn j Messuby, sk 21.1.1566 Oluff smed Messubyn vastuupakoilu, lk 5.3.1567 Oluff smed ibm (Messubyn) oli hakannut luvatta hirsiä kuninkaan metsästä.

Hv 1571 Messuby: Oleff smed ku 20, hev 3, le 7, nk 0-2-2-0, la 8, oa 152:-, ny 16.

YRJÖ OLAVINPOIKA 1584-1606. Sak kk 22.9.1564 Jören Olsson Messukylän t > Haiharan Antti (talo IV). Pirkkalan talvikäräjillä 18-19.2.1658 Tammerkosken kartanon omistajan kreivi Johan Creutzin asiamies esitti oikeudessa (ali)laamanni Henrik Jaakonpojan 17.1.1595 päivätyn tuomiokirjeen, jonka mukaan Jören Olufsson i Messukylä oli myynyt osuutensa i Maawachteristä Qwarn Tammerkosken Erkki Juhonpoika Vainiselle. Kirje oli tarpeen esittää siksi, että Messukylän Seppälää lahjoitustilana hallinneen maaherra Patrick Ogilvien asiamies vaati Seppälälle osuutta k.o. myllyssä. Juttu lykättiin. VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 296.

XI autioitunut

MATTI 1540-52, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 3, la 4, ny 6. Madz Valli mk 1540, 1544, 1546, Madz Walli mk 1552.

XII yhdistetty Seppälään 1500-luvun lopulla

NIILO 1540-56, äv 1540: 1½, 1553: 2. Karja 1540: hev 1, le -, nk -, la 1, ny 2.125. Nils Käki mk 1540, 1544, 1546, 1552. Lv 1556: 1½.

KNUUT NIILONPOIKA 1557- , äv 1557: 2. Lv 1557-59: 1½-2-2, 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 1¼. Knuth (Knut, Knutt) Käki (Käkii, Kekij) mk 1558-71, pm 1558-71. Knuth Nilsson lv 1557. Sak lk 5.3.1567 Knut Kä-

kii ibm (Messuby) hakkasi luvatta hirsiä kuninkaan metsässä. Hv 1571 Messuby: Knutt Käki ku 5, hev 1, le 2, nk 0-1-0-0, la 2, oa 39:3, ny 4.75.

XIII - XIV

Noin v. 1450 laaditussa Ylä-Satakunnan erämaiden luettelossa on 36. Tordo y mans skoga, REA f. 137, Mk 727 s. 587.

OLAVI Lempäälän laamanninkäräjillä 4.1.1465 käsiteltiin riitajuttua Lempäälän Kuokkalan ja Pirkkalan Messukylän jakokuntien rajasta. Siinä jälkimmäistä edustivat Olaff Twrdo ja Larens Pelphenin. UUB or.p., FMU IV 3253.

LAURI Pirkkalan kevätjäräjillä 1510 oli lm Lars Tortoij, RA Stavsunds arkiv, HTFF 1966: 2, s. 75 ja VA Harvialan kopiokirja s. 725. Molemmissa kopioissa nimi on kirjoitettu samoin.

XIII Hurinki

OLAVI 1540-52, äv 1540: 4, 1541: 6 (talo XXIII liitetty), 1544: 2 (äv 2 talolle XVI ja äv 2 talolle XV), 1546: 3, 1552: 5. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 4, la 10, ny 9.25. Ol. Turdo mk 1540, Ol. Turdoi mk 1544, Oleff Turtoij mk 1546, 1552. Lm Oluf Turdoi Pirkkalan kk 5.7. 1534, VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79, HMA MO konseptipöytäkirjat Kangasala II n:o 20. Molemmissa kopioissa nimi on kirjoitettu samoin.

SIMO TUOMAANPOIKA 1553-1602, äv 1553: 3. Lv 1556-59: 4-5-5-5, 1561-62: 1-2½, 1564-71 ka 2 1/8. Simon (Sijmon) Huringi mk 1553-56, pm 1558-66, Simon Turdoi (Turdoi, Turdooi) mk 1557-62, 1564-71, pm 1567-71.

Eom 1552 Simon Turdoi & talon XIV Lasse ja talon XV Martti yksi eräsija ved Pijlam träsk 24 peninkulman päässä kotoa. Sitä ei asutettu. VA 130a. Jalmari Jaakkola (Pirkkalaisliikkeen synty, 1925, s. 128) sanoo eräsijan sijainnista näin: lienee sama kuin nyk. Pyylampi Alavuden Sapsalammella Lapuanjoen vesistöissä. Voionmaa (Hist. Ark. XXXV: 3, 1926, s. 10) ei hyväksynyt Jaakkolan ajatusta, koska hän ei tuntenut Lapuanjoen latvoilta maanselän takaa yhtään Pirkkalan eräomistusta. Kumpikaan tutkija ei ole tietänyt, että Messukylän Turtojen naapuri Mikko Vallinen omisti osuuden Töysän Ponnenmaasta, joka myös on maanselän takana. Matka 24 vanhaa peninkulmaa sopii hyvin Alavuden Pyylampeen.

Lm Simon Turdoi sk 31.12.1560, tk 19.3.1564, Simon Turdoi kk 22.9.1564, Simon Turdoi ibm (Messuby) sk 10.1.1570, Simon Turdoi Messuby tk 17.3.1570, Simon Twrdoi sk 25.1.1571 ja Simon Thomasson Messuby tk 4.4.1571 (VA 2245 f. 18). Lisäksi Simon Turdo on lm 18.3. ja vuosi puuttuu, VA Topographica Teisko, kopio, jossa lautamiehistä voi tunnistaa seitsemän. Kaikki ovat lm:nä tk 19.3.1564, ks. yllä. Aitojen ym. kunnossapidon katsastusmiehenä Simon Turdoi Messubyn kk 20.10.1565 ja kk 10.6.1567. Rovastinkäräjillä 23.9.1557 Simon Huringi määrättiin yhtenä 6 miehestä jakamaan Messukylän kirkkotarhan aidan kunnossapitovelvollisuus taloille niiden koukkuluvun mukaan.

Sak sk 27.1.1557 Simon Huringi huonot aidat ja sillat, kevk 2.6. 1557 Simon Huringi sakko vahingonteosta Tammerkosken kylän kalavesillä, kk 1568 Simon Turdoi sai 40 markan sakon ryöstöstä; hän oli ottanut yhdessä talon XVI Klemetin kanssa Haiharan Antti Klemetinpojalta (talo IV) kaksi viikatetta, kolme kirvestä ja neljä repsor (vesureita?), sk 10.1.1570 talon XIV Lasse t > Simon Turdoi ibm. Hv 1571 Messuby: Simon Turdo ku 3, hev 2, le 4, nk 0-3-0-0, la 2, oa 74:7, ny 9.75.

XIV Yrjölä

LAURI 1540-92, äv 1540: 3, 1541: 2½, 1544: 2, 1553: 1½, 1557: 2, 1569: 3. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 6, ny 6.75. Kv 1558: 1½. Lv 1556-59: 1½-2½-3-2½, 1561-62: ?-3, 1564-71 ka 2 1/16. Lau. Turdo mk 1540, Lasse Turtoij mk 1546, 1552-53, Lasse Turtoi mk 1556, Lasse Turdoij (Turdoi, Turdooi) mk 1557-62, 1567-71, lv 1557, pm 1558-71.

Eom 1552 Lasse Turdoij Alavuden Pyylammella & talon XIII Simo ja talo XV Martti. Ks. talo XIII Simo.

Lm Lasse Turdoij sk 27.1.1557, sk 2.11.1557, tk 30.1.1558, kevk 28.4.1558, sk 3.12.1558, tk 8.3.1559, sk 11.10.1559, Lasse Turdoi tk 14.3.1560 ja Lass Turdoij tk 22.3.1561 eli yhteensä 9 kertaa. Ruoveden laamanninkäräjillä 23.8.1571 Lauri Laurinpoika Kekkonen esitti tuomarsinijaisen Joannes Grindennin 27.9.1569 päivätyn kirjeen rajakatselmuksesta Ruoveden Jämingin, Kekkonen ja Muroleen välillä. Sen mukaan Lasse Turdoi oli yksi kuudesta pirkkalalaisesta katselmusmiehestä, VA Ylä-Satakunta KOa 75 f. 398-399v. Rovastinkäräjillä 23.9.1557 Lasse Turdoij määrättiin yhtenä kuudesta Messukylän kappelikunnan miehestä jakamaan kirkkoaidan hoitovelvollisuus kullekin talolle koukkuluvun mukaan, VA 2033 f. 5.

Vuonna 1556 Lass Turdoi Messukylän lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45. Sak tk 1555 Madz Hallan (Hallila talo III) t > Lasse Turdoij, kk 1566 Lass Turdoi Messubyn t > Laiskoilan Tuomas (talo II), sk 10.1.1570 Lasse Turdoi Messuby t > talon XIII Simo. Hv 1571 Messuby: Lasse Turdo ku 5, hev 2, le 5, nk 0-1-1-0, la 4, oa 95:3, ny 10.5.

TUOMAS LAURINPOIKA sak sk 2.11.1557 Nils Nattare (Nurmi talo VII) t > Thomas Turdoij, sk 3.12.1558 Thomas Larsson Messuby t > Härmälän Simo (talo I)

XV Turtola

MARTTI mk 1540-65, pm 1558- , äv 1540: 2½, 1544: 4, 1553: 4½. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 5, la 7, ny 14.375. Lv 1556-59: 2½-7½-5-7½, 1561-62: 1-3½, 1564-71 ka 5 1/8. Morten Turdo mk 1541, Morten Turdoij mk 1541, Morten Turtoij mk 1546, 1552-53, Morthen Turtoi mk 1556, Morthen Turdoij (Turdoi) mk 1557-61, 1564-65, pm 1558-70.

Eom 1552 Morthen Turdoi Alavuden Pyylammella, ks. talo XIII. Ek 1553 Morthen Messukylä 1 leiv. haukia, Ek 1554 Morthen Turdoi 1 leiv., Ek 1555 Morthen Turdoi 1 leiv., Ek 1556 Mor. Turdoij 1 leiv. ja Ek 1557 Morthen Turdoij 1 leiv. Vuonna 1559 Morthin Turdoij j Messuby myi voudille yhden näädännahan 11 äyrin hinnasta, VA 2092 f. 5.

Lm Morthen Turdoij rovkär 23.9.1557, sk 2.11.1557, sk 3.12.1558, kk 14.7.1559, Morten Turdo sk 11.10.1559. Sak tk 1559 Morthen Turdoij sai sakot siitä, ettei ollut vienyt turkiksia vouti Niilo Ingenpojan ostettavaksi Liuksialan kuninkaankartanoon, sk 25.1.1571 Märthen Turdoi t > Erich Pirattw (Kohmala eli Skinnarla talo I).

DIONISIUS MARTINPOIKA mk 1566-96, äv 4½. Nisius mk 1566, 1568-71, Nius Turdoi mk 1567. Sak lk 5.3.1567 Nisius Turdooi ibm (Messubyn) hakkasi luvatta hirsiä kuninkaan metsästä. Hv 1571 Messuby: Dionisius Turdo ku 20, hev 3, le 11, nk 1-3-4-0, la 8, oa 211:4, ny 22.

XVI Uotila

MARTTI NIILONPOIKA 1540-43, äv 1540: 3, 1541: 4. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 9, la 11, ny 16.875. Morten Nilsson mk 1541-42. Talo on jaettu 1544 kahden Turdon, Martin ja Klemetin kesken. Martin (talo XV) äv nousi 1½. Klemetti on samalla ottanut viljelykseen Olavi ja Pietari Kielaan talot, äyrit yht. 4.

KLEMETTI mk 1544-53, 1557-68, pm 1558- . Äv 1544: 6, 1546: 4, 1564: 2 (maavero halottu). Lv 1558-59: 1½-1, 1561-62: ½-1, 1564-71 ka 15/16. Clemett (Clemet, Clemetth) Turtoij mk 1546, 1552-53, Clemetth Turdoij (Turdoi, Turdooi) mk 1557-61, 1564-68, pm 1558-66, 1570-71.

Sak tk 1551 Clemith Turdoij t > Hen. Sutarens dotter (Hallila talo I), sk 2.11.1557 Clemett Turdoij t > Leinolan Matti (talo II), tk 1558 Clemett Turdoij j Messuby t & Leinolan Sipi Matinpoika (talo II), kk 1559 Clemet Turdoij t & Heikki Tausko (talo XXVI), lk 5.3.1567 Clemeth Turdooi ibm (Messubyn) hakkasi luvatta hirsiä kuninkaan metsästä, kk 1568 Clemet Turdoi Messuby sai 60 markan sakot kymmenestä mustelmasta, jotka hän ja hänen jakoveljensä olivat lyöneet Antti Klemetinpoikaan ja tämän renkiin (talo IV = Haikaran Keskinen) sekä 40 markan sakon kahden viikatteen, kolmen kirveen ja neljän repsor (vesureita ?) ryöstöstä samalta Antilta. Tässä oli mukana myös talon XIII Simo. Mk 1569 Klemetin äv 2 lisätty Lasse ja Erkki Turdoille.

ERKKI MARTINPOIKA mk 1554-56, 1564- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1556: 5½, 1564: 2, 1569: 3. Lv 1557: ½, 1561-62: ½-½, 1564-71 ka 1 1/18. Erich Turtoi mk 1556, pm 1557-58, Erich Turdoij (Turdoi, Turdooi) mk 1564-71, pm 1561-71.

Sak tk 1560 Erich Turdoi Messuby laiminlyönyt kyytivuoron, lk 5.3.1567 Erich Turdooi ibm hakkasi luvatta hirsiä kuninkaan metsästä (huom. Klemetillä sakko samasta syystä). Vuonna 1558 Erkki Martinpoika on merkitty nihtien luetteloon, Arajärvi, Messukylä s. 137.

Hv 1571 Messuby: Erich Turdo ku 4, hev 1, le 2, nk 1-0-0-0, la 3, oa 43:6, ny 4.875.

XVII autioitunut

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk -, la 2, ny 3.25. Hen. Kopoi mk 1546, Hen. Koppi mk 1552.

PIRITTA 1553-56, äv 1553: 1½, 1556: ligger öde. BIRTH Isoij mk 1553, BIRTH Ihoi mk 1556.

XVIII yhdistetty 1610-luvulla taloon XXIV (Aakkula)

PIETARI RAGVALDINPOIKA mk 1540-62, pm 1558-66. Äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 1, ny 4.625. Lv 1556-59: 2-1½-0-1, 1561-62: 1½-1, 1564-66: ½-½-1. Vuosina 1567-68 Pietarin papinmanttaaliverot maksoi Juvan Erkki (talo Ib). Peder Kopoi mk 1540, 1552, 1556, 1561, Per Kopoj mk 1546, 1553, 1557, 1559, 1564, pm 1558-59, Peder Rauallsson pm 1557.

LAURI PIETARINPOIKA mk 1564- , pm 1569- , äv 1564: 2. Lv 1569-71: 1-0-1. Lasse (Lass) Kopsoij (Kopooi) mk 1564-66, 1568-71, pm 1569-71, Lass Kopoinen mk 1567. Sak kevk 29.4.1554 Pentti Pukki (Hatanpää talo II) t > Lasse Kopoj, sk 15.12.1563 Lasse Kopoi Messuby huonot aidat ja sillat. Vuonna 1558 Lauri Pietarinpoika Messukylästä on merkitty nihdiksi, Arajärvi, Messukylä s. 137. Hv 1571 Messuby: Lasse Kopoi ku 3, hev 1, le 1, nk 1-0-0-0, la 2, oa 24:1, ny 3.75.

XIX Muotiala

MARKKU 1540-92, äv 1540: 2, 1544: 2½, 1553: 2, 1557: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 6, ny 6.75. Lv 1556-59: 2½-4½-4-3½, 1561-62: ½-3, 1564-71 ka 2 11/16. Marcus Motia mk 1540-42, pm 1569, Motiainen mk 1553-56, 1568, pm 1561, 1565, Muotia lv 1557, mk 1557-59, 1561, Muoti-

ainen pm 1559, Motia^{en} pm 1564. Vuonna 1556 Marchus Motiainen ibm (Messuby) lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45. Sak kk 1551 Madz (? , p.o. Marchus ?) Motialan > Silvester Kuottilan (Tammerkoski talo V), lk 5.3.1567 Marchus Motialan ibm (Messubyn) hakkasi luvatta hirsiä kuninkaan metsästä.

Hv 1571 Messuby: Marcus Motia ku 5, hev 2, le 5, nk 0-2-2-0, la 7, oa 106:3, ny 11.875.

XX Veisula

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 2, le 3, nk 2, la 4, ny 8.5. Hen. Motia mk 1540-42, Hen. Motian mk 1546, 1552.

ERKKI HEIKKINPOIKA 1553-1618, äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 2½-2½-3-2½, 1561-62: 2-4, 1564-71 ka 1 13/16. Erich (Erick) Motiainen mk 1553-56, 1568-71, pm 1561-62, 1565, Muotia lv 1557, mk 1558-61, Motia^{en} pm 1564, 1566, Motia pm 1567-71.

Sak sk 15.12.1563 Erick Motiainen laiminlyönyt kyytivuoron, lk 5.3.1567 Erich Motiainen ibm (Messuby) hakkasi luvatta hirsiä kuninkaan metsästä, tk 1569 Haiharan Antti (Messuby talo IV) t > Erich Muotiainen Messuby. Hv 1571 Messuby: Erich Motia ku 5, hev 1, le 4, nk 0-1-2-0, la 5, oa 82:7, ny 8.125.

XXI autioitunut

JUHO Turun tuomiokapitulin ns. Mustan kirjan noin v. 1450 laaditus-
sa Ylä-Satakunnan erämaiden luettelossa on 29. Jossa Kelas yhden
miehenmetsän omistajana. Myös kaksi seuraavaa ovat Pirkkalasta. REA f.
139, Mk 727 s. 587.

JUHO Johan Kälas oli lm Pirkkalan lk 29.1.1509, RA De la Gardieska
samlingen, p.kopio, FMU VII 5365. Jöns Kiälöinen oli lm Pirkkalan ke-
vätkäräjillä 1510, RA Stavsunds arkiv, HTfF 1966: 2 s. 75, k, ja VA
Harvialan kopiokirja s. 725 k. Molemmissa nimi on kirjoitettu samoin.
Jons Kelax oli lm Pirkkalan ja Vesilahden yhteisillä etsikkokäräjillä
25.9.1512, VA Harvialan kopiokirja s. 897, FMU VII 5609. Lautamiehisi-
tä oli puolet Pirkkalasta eli kuusi.

LAURI JUHONPOIKA mk 1540-68, lv 1557, pm 1558-67, 1571- . Äv
1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk -, la 4, ny 5.5. Lv 1556-59: 1-
1-0-1, 1561-62: ½-3, 1564-67: 2-1-5-2, 1571: 1. Lau. Kielas mk 1541-
42, La. Kijelas mk 1544, Lasse Kielas mk 1546, 1553-61, 1565-68, pm
1558, 1561, 1565-67. Las Kialas k 1552, Lasse Ionsson pm 1557, Lasse
Gielas pm 1559, 1562, 1564.

Lm Lasse Kielas rovtk 19.5.1555. Vuonna 1556 Lass Kielas Messuby
lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45.

Sak kevk 4.6.1551 Lasse Kielas ei saapunut nuotanvetoon (käräjiä
varten ?), rovkk 26.8.1554 Lasse Kielas ei ollut tehnyt osuuttaan kir-
kon ja pappilan kunnossapitotöistä, kk 18.8.1555 Lasse Kielas t > Walborg
Paroinen (talo ?), stk 3.5.1556 Madz Haihara (talo IV) t > Lasse Kielas,
kk 20.10.1565 Lass Kielas Messuby huonot aidat, sillat
ja ojat, ei humalatarhaa, kk 10.6.1567 Lass Kielas Messubyn huonot
aidat ja sillat.

PIETARI pm 1569-70, lv 1569-70: 1-0. Peder (Per) Kielas pm 1569-70.

PERTTU LAURINPOIKA mk 1569- , äv 2. Bertil Larss. Kielas mk 1569-
71. Vuonna 1558 Messukylän Perttu Laurinpoika on nihtien luettelossa,
Arajärvi, Messukylä s. 137. Sak sk 20.10.1554 Pietari Kielas (Järven-
sivu talo III) t > Bertill Kielass, lk 5.3.1567 Bertill Kielas oli ha-

kannut luvatta hirsiä kuninkaan metsästä (Järvensivun mailta ?), tk 21.3.1569 Bertill Larsson ibm (Messuby) ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon. Hv 1571 Messuby: Bertill Kielas ku 4, hev 1, le 2, nk 1-0-0-0, la 2, oa 35:2, ny 4.75.

XXII

PIETARI 1540-43, äv 1540: 1, 1541: 2, 1542: 1. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 2, ny 4.75. Peder Kielas mk 1540-42. Ilmestyy maakirjaan uudelleen 1553, mutta nyt Nekalan uudistilan isäntänä, ks. Järvensivu talo III. Sama mies lienee maksanut talon XXI voiveron 1569-70.

XIII

OLAVI 1540, äv 2. Karja hev 1, le 5, nk 3, la 5, ny 9.125. Ol. Kielas mk 1540. Vuonna 1552 Oluff Kielas aff Messuby lupasi mennä asumaan Tammerkosken Juho Vainisen eräsijalle Ruoveden Väärinlahdelle (Väärinmaja). Jos muutto on toteutunut, niin Olavi on pian palannut kotikylään, sillä erämaiden uudisasukkaana häntä ei tileissä näy, VA 130a f. Oluff Kielas Messuby maksoi 1565 itsellismiesten veroa, VA 2179 f. 68v. Hv 1571 Messuby: Oleff husman ku 2, hev -, le 1, nk -, la -, oa 10:6, ny 1.

XXIV Aakkula

LUUKAS 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 1, la 1, ny 3.625.

LAURI LUUKKAANPOIKA mk 1544-62, lv 1557, pm 1558-66. Äv 1544: 2, 1553: 1½. Lv 1556-59: ½-½-½-0, 1561-62: 1-4, 1564-66: 1-0-0. La. Klippingh mk 1544, Lasse Klipping mk 1546, La. Klipping mk 1552, Lasse Lipnigh mk 1553, Lasse Lipius mk 1556, Klippingh lv 1557, Lucasson Lucass.) mk 1557-62, pm 1562, Luckaan pm 1558, Luckan pm 1559, 1564-65, Luuckan pm 1561.

SIMO LUUKKAANPOIKA lm Simon Lucasson Messuby lk 5.3.1567.

LUUKAS LAURINPOIKA sak sk 25.1.1571 Lwcas Larsson ibm (Messukylest) huonot aidat ja sillat.

AUGUSTINUS ERKINPOIKA mk 1566-67, 1571, äv 1566: 1½, 1571: 3½. Viljeli 1566-70 myös Hallilan taloa I, ja 1568-70 tämän talon vero oli sen kanssa yhdistettynä. Agus Erichsson mk 1566-67, 1571. Sak lk 5.3. 1567 Agus Erichsson oli hakannut luvatta hirsiä kuninkaan metsästä (Järvensivun mailta ?). Hv 1571 Messuby: Augustinus ku 10, hev 2, le 4, nk 1-2-0-0, la 4, oa 90:-, ny 10.

XXV Penttilä

PENTTI JUHONPOIKA 1540-84, äv 1540: 3. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 4, la 9, ny 9.125. Lv 1556-59: 5-4-5-5, 1561-62: ½-4, 1564-71 ka 3 9/16. Bentt Benttilän mk 1546, Benct Penttilän mk 1552, Benckth Bencktilän mk 1553, Bencth Benttilän mk 1556, 1559, Bencth Bencttilän mk 1557, Bencth Klippingh pm 1557, Bentth Benttilän mk 1558, Benctt Benttilän mk 1561.

Eom 1552 Penttiä ei ole eräomistajien joukossa. Ek 1553 Benct Messukylän 1 leiv. haukia, VA 130a f. 22. Ek 1554 Benct Messukylän 1 leiv., VA 1972, Ek 1555 Benct Bencttilän 1 leiv., VA 1978. Ek 1556 Benctth Bencttilä 1 leiv., VA 1998. Vuonna 1559 Bent Benttilän ibm (Messuby) myi voudille 20 oravannahkaa, VA 2032 s. 9-11.

Sak kevk 4.6.1551 Benct Bentilän ei saapunut nuotanvetoon (kärä-
jiä varten?), kk 1551 Benct Pentilän t > Niilo Nivari (Nurmi talo
IV), tk 8.3.1559 Bengdt Benttilen ei vienyt turkiksia Liuksialaan,
jotta vouti olisi saanut ne siellä ostaa etuosto-oikeudellaan, kk
22.9.1564 Benchtt Ionsson Messukylä huonot aidat ja sillat, ei huma-
listoa, lk 5.3.1567 Bengtt Bengttilän oli hakannut luvatta hirsiä
kuninkaan metsästä, sk 25.1.1571 Bengt Messukylest huonot aidat ja
sillat.

Hv 1571 Messuby: Bentth ku 10, hev 2, le 6, nk 0-1-2-0, la 6.
oa 120:6, ny 12.25.

XXVI Kokki

HEIKKI 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 6, ny
6.75. Hen. Tauskoi 1540-42.

MATTI 1544-52, äv 1544: 2. Madz Tauskoij mk 1546, 1552.

HEIKKI HEIKINPOIKA 1553-1618, äv 1553: 2. Lv 1556-59: 3-3½-5-5, 1561-
62: 1½-2½, 1564-71 ka 2 1/16. Hen. Hen. lv 1557, Hendrich (Hen., Hin.,
Hendrick) Tauskoij (Tauskoi, Tauskoi, Tauskå, Tausko) mk 1553, 1556-
62, 1568-71, pm 1558-71.

Sak kevk 4.6.1551 Hen. Tauskoij ei saapunut nuotanvetoon, kevk
2.6.1557 Hen. Tauskoij ei ollut suorittanut apuveron rästejä, kk 1559
Hen. Tauskoij t & talon XVI Klemetti, lk 5.3.1567 Hen. Tauskoi ibm
(Messubyn) oli hakannut luvatta hirsiä kuninkaan metsästä. Vuonna
1556 Hen. Tauskoi ibm (Messuby) lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA
1998 f. 45. Hv 1571 Messuby: Henrich Tausko ku 6, hev 1, le 5, nk 2-
0-0-0, la 4, oa 84:6, ny 8.5.

JUHO HEIKINPOIKA sak rovtk 19.5.1555 Jons Hendrichsson Tauskoij
käytti sopimatonta kieltä > Oleff Sudrica (talo?). Oli 1558 nihtien
luettelossa, Arajärvi, Messukylä s. 137.

XXVII autioitunut

LAURI Lempäälän laamanninkäräjillä 4.1.1465 Larens Pelphenin edusti
& talon XIII-XIV Olavi Turdon kanssa Messukylän jakokuntaa rajariidas-
sa lempääläistä Kuokkalan jakokuntaa vastaan, UUB or.p., FMU IV 3253.

VALPURI sak kk 1557 Walbur Pelpälen t > talon I Johanna.

SIMO sak 15.12.1563 Simon Pelpä Messuby laiminlyönyt kyytivuoron.

taloihin sijoittamatta:

OLAVI sak rovtk 19.5.1555 talon XXVI Juho Heikinpoika käytti sopima-
tonta kieltä > seyn gamble man Oleff Sudrica, kk 18.8.1555 Oluff Su-
ticka ei tullut kyyditsemään käräjäväkeä. Isojakokartassa v. 1800
Vilusen ja Viialan talojen rajalla on Suticka åker, MHA H 50: 16/1.

VALPURI sak kk 1555 talon XXI Lasse Kielas t > Walburg Paroinen.

ANNA } sak kevk 1558 Anna Messubyn t > Karin ibm.
KAARINA }

MIKKO NIILONPOIKA } ovat 1558 nihtien luettelossa,
TUOMAS PENTINPOIKA } Arajävi, Messukylä s. 137.
OLAVI JUHONPOIKA]

Vuoden 1589 tarkastusmaakirjan mukaan Messukylän erämaita on

ollut sen lisäksi, mitä talojen yhteydessä on mainittu, Ruoveden Ritoniemessä (ks. Hallila talo I) ja Keuruun Sammalisissa Ampialassa, VA 2401^b f. 617, 605.

HALLILA talot on luettu Messukylään mk 1540-56, pm 1557- .
Hallila mk 1557, 1559.

I Suutarla

HEIKKI SIPINPOIKA mk 1540-65, lv 1557, pm 1558-67. Äv 1540: 5, 1546: 4, 1553: 5, 1557: 5½, 1564: 5. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 4, la 8, ny 9. Lv 1556-59: 9-10-10-8½, 1561-62: 1-7, 1564-67: 8-4-4-4. Hendric Paroinen mk 1540, Hen. sutar mk 1544, 1546, 1553-56, Hen. suttar mk 1552, Hen. sutare mk 1557, pm 1558-59, Hen. Sifredzsson pm 1557, Hen. sutari mk 1558-61, Hindrich (Hin.) Sutari, Sutar pm 1561-67.

Eom 1552 Henrich Paroijnen yksi eräsija Ruoveden järvellä (vid Rååvesi siöö) 10 peninkulman päässä kotoa. Sinne lupasi lähteä asumaan saman kylän Juho. Va 130a. Ek 1555 Hendrich swtar 1 leiv., VA 1978, Ek 1556 Hendrich sutar 1 leiv., VA 1998. Vuonna 1559 Hen. sutare i Messuby myi voudille yhden ilveksennahan, VA 2032 f. 11. Vuonna 1555 Hen. sutar bolman lunasti päivätyöhauet 20 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Heikki oli siis Messukylän neljänneksen lukumies (huolehti verojen kokoamisesta).

Sak tk 1551 Messukylän Klemetti Turdoi (talo XVI) t > Hen. sutares dotter, Hen. Paronen oli samoilla käräjillä lm, VA 216^b f. 20. Sak kk 1555 Hen. swtar t > Simo Paroinen (Messukylä talo II), kevk 2.6.1557 Messukylän Anna Vinni (talo V) t > Hen. sutari, Nurmen Mikko Pietarinpoika (talo III) t > Hen. sutari.

AUGUSTINUS ERKINPOIKA 1566-70, äv 1566: 5, 1568: 6½. Lv 1568-71: 6-6½-3-3. Agus Erichss. (Erichsson) mk 1566-70. Sak kk 1565 Agus Sutarilan laiminlyönyt kyytivuoron. Oli Messukylän kappelin lukkari. Ks. myös Messukylä talo XXIV.

OLAVI HEIKINPOIKA 1571-99, äv 1571: 3. Oluff Hin.ss. mk 1571. Hv 1571 Hallila: Oleff Sutarilan ku 5, hev 2, le 4, nk 0-2-2-0, la 8, oa 96:3, ny 11.

II Skraatarla

JUHO OLAVINPOIKA mk 1540-58, pm 1557-62. Äv 1540: 3, 1553: 1½, 1557: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 6, ny 6.75. Lv 1556-59 1-1-1-3, 1561-62: 1½-1½. Jons Halli mk 1540-42, pm 1558-62, Jöns Hallilan mk 1546, 1552, Jons Olsson lv 1557. Vuonna 1552 Iöns aff Hallila lupasi mennä uudisasukkaaksi talo I:n eräsijalle Ruovedelle, mutta ei ilmeisesti lähtenyt, VA 130a. Sak sk 20.10.1554 Jons Hallilan huonot aidat ja sillat.

JAAKKO JUHONPOIKA mk 1559-99, pm 1564- . Äv 1559: 2, 1564: 3½. Lv 1564-71 ka 2. Jacob Halli pm 1564-68. Sak tk 1559 Jacop Messuby laiminlyönyt kyytivuoron, sk 15.12.1563 Jacop Hallilan huonot aidat ja sillat, kk 1565 Jacob Hallilan laiminlyönyt kyytivuoron, lk 5.3. 1567 Jacob Hallilan oli hakannut luvatta hirsiä kuninkaan metsästä (Järvensivun mailta?), kk 1571 Jacop Halli Messuby huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Hallila: Jacob ku 4, hv 1, le 3, nk 1-0-0-0, la 3, oa 49:-, ny 5.875.

III Halli

MATTI 1540-43, äv 1540: 4. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 10, ny

7.75.

MARTTI 1544-52, äv 1544: 3. Morten Hallilan mk 1546, Morten Hallelan mk 1552.

MATTI JUHONPOIKA mk 1553-65, pm 1558-70. Äv 1553: 3½, 1557: 4. Lv 1556-59: 5-4½-4-3½, 1561-62: 0-3½, 1564-70 ka 2 5/7. Madz Hallilan mk 1553-56, Madz Ionsson lv 1557, Madz (Matz) Halli pm 1558-68.

Ek 1553 Madz Hallilan 1 leiv., VA 130a f. 2lv, Ek 1555 Madz Hallilan 1 leiv., VA 1978, Ek 1556 Madz Hallilan 1 leiv., VA 1998, Ek 1557 Madz Hallilan 1 leiv., VA 2030.

Lm Madz Hallilan sk 11.10.1550, tk 1551, kk 1551, rovtk 11.1.1551, kevk 29.4.1554, kk 24.7.1554. Sak tk 10.2.1555 Madz Hallan herjasi Messukylän Lasse Turdoita (talo XIV), rovkär 23.9.1557 todettiin, että Mattis Hallila piti hallussaan Messukylän kappelin varoja kaksi markkaa ja muita kirkon varoja markan. Matti oli kappeli-kirkon suntio.

LAURI MATINPOIKA mk 1566-1605, äv 1566: 4. Lass Madzss. mk 1566-68. Vuonna 1559 Lasse Hallilan myi vouldille 37 oravannahkaa, VA 2092 f. 5. DIONISIUS pm 1571- . Lv 1571: 4. Hv 1571 Hallila: Dionisius ku 5, hev 2, le 4, nk 0-2-3-0, la 5, oa 99:7, ny 11.125.

IV Rehu

PIETARI OLAVINPOIKA 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 3½, 1544: 3. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 4, la 9, ny 9.125. Peder Olsson mk 1541-42, Per Hallilan mk 1546, Per Hallelan mk 1552.

SIMO PIETARINPOIKA 1553-92, äv 1553: 2½, 1557: 3. Kv 1558: 2. Lv 1556-59: 4-4-3½-3½, 1561-1562: 1½-2, 1564-71 ka 2 3/16. Simon Hallilan mk 1553-56, lv 1557, Simon (Sijmon) Halli (Hallii) mk 1557-1561, pm 1558-66, Simon Paroinen pm 1567-68. Sak lk 5.3.1567 Simon Hallilan oli luvatta hakannut hirsiä kuninkaan metsästä. Hv 1571 Hallila: Simon ku 10, hev 2, le 4, nk 0-1-2-0, la 8, oa 95:6, ny 10.5.

JUVA Jukas mk 1557, 1559-62, Jukas by mk 1558, Jwkas mk 1564, Juuaby pm 1571. Luettiin Messukylään mk 1540-56, pm 1558-70 ja Hallilaan mk 1565-71.

Ia + b Juva

MIKKO 1540-52, äv 1540: 4, 1541: 4½. Karja 1540: hev 3, le 9, nk 8, la 23, ny 21.875. Michel Iuka mk 1541-42, Michel I__an mk 1544, Michel I__an mk 1546, 1552.

Ia (Juva) LAURI mk 1553-62, lv 1557, pm 1558-62. Äv 1553: 2½. Lv 1556-59: ½-2½ (?) -1-0, 1561-62: 1-1. Lasse Iuan mk 1553-56, Lasse Iuuan mk 1557-61, lv 1557, pm 1558-61.

Sak sk 11.10.1550 Lasse Iuffuan pääsi kolmen markan sakolla verkon varastamisesta Tapani Siukoilta (Siukola talo Ia), edelleen Lasse Juffuan t > Karin ibm, tk 1551 Lasse Iuuan t > Nisius ibm (talo Ib), tk 1551 Karin Juuan t > Lasse ibm, rovtk 11.1.1551 Dionisius Juuasth t & loppiaisena Lasse ibm, sk 16.12.1553 Lasse Iuuen huonot aidat ja sillat, tk 10.2.1555 Lasse Iuan sai kolmen markan sakon, koska oli varastanut Matti Leinolta (Leinola talo II) puoli pannia nauriita Martin naurishaudasta, tk 30.1.1558 Lasse Iuuan t > sin broder Nils ibm, tk 8.3.1559 Lasse Juuan laiminlyönyt kyytivuoron. Vuonna 1555 Lasse Juan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä ja 1556 samoin, VA 1978 f. 69v ja 1998. 45.

ESKO mk 1567-68, 1570-89, pm 1569- . Äv 1567: 5, 1571: 5. Lv 1569-71: 6-4-5. Eskill Juuan mk 1568, 1570-71, pm 1569-71. Sak tk 1569 Eskill Juuan ei vienyt veroheiniä Liuksialan kartanoon, kk 1569 Eskill Jukas huonot aidat ja sillat, kk 1571 Eskell Iwan vastuupakoilu. Hv 1571 Hallila: Eskell J__a ku 20, hev 2, le 10, nk 0-3-3-0, la 9, oa 184:2, ny 18.125.

Ib ERKKI MARTINPOIKA mk 1553-66, 1569, lv 1557, pm 1558-68, äv 1553: 2½, 1564: 5. Lv 1557-59: 4-7-5½, 1561-62: 0-5, 1564-68: 3-3-3-3½-8. Erich Iuan mk 1553-56, Erick Morthensson pm 1557, Erick (Erich) Juuan mk 1565, 1569, pm 1561-68, Erich Jukas mk 1566. Sak kk 1560 Erich Iuuan Messuby t > Oleff Sacki ibm (lisänimi ?), tk 1561 Eric Juuan t > Juho Harra (Takahuhti talo XII), lk 5.3.1567 Erick Juuan oli hakannut hirsiä luvatta kuninkaan metsässä.

DIONISIUS sak rovtk 11.1.1551 Dionisius Juuasth t & talon Ia Lasse loppiaisena, tk 1551 Lasse Iuuan t > Nisius ibm, tk 30.1.1558 Lasse Iuuan t > sin broder Nils ibm (Dionisius on usein kirjoitettu Nils).

KAARINA sak sk 11.10.1550 talon Ia Lasse t > Karin ibm, tk 1551 Karin Juuan t > Lasse ibm.

OTAVALA Ota_ala mk 1540-56, 1564, 1568, 1570-71, lv 1557, pm 1558, 1561-68. Otta_ala pm 1559. Ota_a mk 1558, 1561-62, 1565-67, 1569, pm 1569-70. Ota_aby pm 1571.

I Otavala

MATTI 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 6, ny 6.75. Sak tk 1551 ks. alla Johanna. Madz Othauän oli Pirkkalan kk 5.7.1534 katselmusmiehenä todistamassa Vatialan ja Leinolan rajan kullusta, HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20 (8.4.1771) = Matts Ähkanen saman tuomiokirjeen kopiesissa VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79 (tk 1761 § 106).

JOHANNA sak tk 1551 Johana, Madz Ota_as t > Eskil Possi (Possila, Lielahtea).

AMBROSIUS MATINPOIKA 1544-84, äv 1544: 2. Lv 1556-59: 2½-2½-3½-3, 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 2½. Brusius Otawallan oli 27.9.1569 yksi niistä kuudesta pirkkalalaisesta katselmusmiehestä, jotka todistivat Ruoveden Jämingin, Kekkonen ja Muroleen rajoista, VA Ylä-Satakunta KOa 36 f. 352v-353v ja KOa 75 f. 398-399v. Sak tk 10.2.1555 Ambrosius Otta_alan sakko vahingonteosta Tuomas Nivarin kaskella (Nurmi talo IV), kk 1555 Brusius Otavallan laitton maakauppa & Sipi Tomppila (Salmenkylä talo I), tk 22.3.1561 Brusius Otava sakko vahingonteosta (missä ?).

LAURI MATINPOIKA hv 1571 Otavala: Lasse Madz ku 5, hev 1, le 5, nk 0-2-2-0, la 4, oa 87:5, ny 9.5.

II liitetty edelliseen

KNUUT OLAVINPOIKA mk 1540- , pm 1557, 1559- . Äv 1540: 2½, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 7, ny 7.875. Lv 1556-57: 3½-3, 1559: 2½, 1561-62: ½-2, 1564-71 ka 2¾. Knutth Olsson pm 1557, Knuth Otava mk 1559, 1561.

HEIKKI pm 1558. Lv 1558: 3½. Vuonna 1556 Hen. Otavallan korvasi päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45. Hv 1571 Otavala: Henrich ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-2-0, la 7, oa 87:5, ny 10.375.

OLAVI sak kk 1555 Pyynikkilän Perttu (talo II) t > Oleff Otaualan.

III Viinikka

LAURI mk 1540-64, 1566-67, lv 1557, pm 1558-66. Äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 4, la 6, ny 8.75. Lv 1556-59: 6½-7-6-5, 1561-62: ½-3, 1564-66: 6-2-4. Lasse Valdari mk 1546, 1552-56, pm 1559-69, Waldari pm 1558, Lasse Vinicka (Vijnicka, Vinicha) lv 1557, mk 1557-62, 1564-67.

Sak sk 20.10.1554 Lasse Waldari t > Hatanpään Pentti (talo II), kk 1559 Takahuhdin Niilo Pylsy (talo IIIb) syytti suotta Lasse Vinickas hustru Anna huoraksi, tk 19.3.1564 Lasse Vinicka sakko vahingonteosta, oli hajoittanut nimismies Juhon (Tammerkoski talo I) karjasillan.

TUOMAS LAURINPOIKA mk 1565, 1568-1602, pm 1567- . Äv 1568: 3. Lv 1567-71: 4-4-3-3½-4. Thomas Vinicka mk 1568-71, pm 1567-71. Sak kk 1554 Martti Vaininen (Tammerkoski talo II) oli rikkonut kellot Thomas Winickas 4 koo. Tk 1559 Clemet Siukoi (Siukola talo Ib) syytti Thomas Vinicka'a Tammerkosken Piritta Heikintyttären (talo IV) raiskauksesta, mutta Tuomas vannoi puhdistusvalan itse 12:na, ja hänet vapautettiin syytteestä. Sk 10.1.1570 Thomas Larsson Vinickalan vastuupakoilu. Hv 1571 Hatanpä: Thomas Vinickalan ku 5, hev 1, le 5, nk 0-2-3-0, la 5, oa 98:5, ny 10.125.

JÄRVENSIVU Jer_ensu mk 1557, 1559, Jer_ensu mk 1558, Järffuensiw (Jerffuensiw) lv 1557, pm 1558-62, 1564-68, 1570-71.

Vuoden 1553 tileissä on vouti Niilo Ingenpojan merkintä siitä, että papin (eli Pirkkalan kirkkoherran) hallussa on ollut Messukylän kappelikirkon luona lampuotitila, jota ei ole vielä otettu verolle kruunun haltuun. Nyt kumminkin oli arvioitu sen verokyky ja se on ¼ koukkua (äv 3) ja tilalta joudutaan maksamaan kruunulle veroa tili-vuoden 1555 alusta. VA 1958 f. 28. Pirkkalan laamanninkäräjillä 31.10.1588 pitäjänmiehet todistivat, että Lambola godz on vanhastaan ollut Messukylän kappelikirkon alainen ja että kirkkoherra on siellä majail-lut tullessaan Messukylään pitämään jumalanpalveluksia. Vouti Niilo Ingenpoika on kuitenkin peruuttanut sen kruunulle. Koska nyt aiottiin saada kappelikuntaan siellä pysyvästi asuva kappalainen, niin pitäjäläiset pyysivät, että k.o. tila palautettaisiin kirkolle ja siitä tehtäisiin kappalaisen pappila. VA Topographica Messuby, BFH V 491.

I

MATTI ENEVALDINPOIKA mk 1557-90, lv 1557, pm 1558- . Äv 1557: 1½. Lv 1557-59: 2-2-2½, 1561-62: 1-3, 1564-71 ka 2 7/16. Madz Enualdsson pm 1558, Madz Enualdzsson pm 1559. Mattz Landbondilan oli yksi niistä kuudesta pirkkalalaisesta katselmusmiehestä, jotka todistivat 27.9.1569 Ruoveden uudisasutusten Jämingin, Kekkoson ja Muroleen oikeat rajat, VA Ylä-Satakunta KOa 36 f. 352v-353v ja KOa 75 f. 398-399v.

Sak stk 3.5.1556 Matz Landboodilan t > talon II Simo, sk 2.11.1557 Madz landbo t> talon II Maarit, sk 11.10.1559 talon II Simo t > Madz ibm, kk 1569 Madz ibm (Jerffuisiw) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Jerffensiu: Madz ku 10, hev 1, le 5, nk 0-1-2-0, la 5, oa 85:6, ny 9.125.

MARKKU ENEVALDINPOIKA sak kk 24.7.1554 Marcus Jerffuensiuld t > Ola-vi Viia (Messukylä talo VIII), sk 20.10.1554 Marcus Enualdsonn t & talon II Simo.

II

MAARIT lv 1557 Marith 2½. Sak sk 2.11.1557 talon I Matti t > Maritt ibm.

SIMO OLAVINPOIKA mk 1557- , pm 1558- . Äv 1557: 1½. Lv 1558-59: ½-2, 1561-62: 1½-5½, 1564-71 ka 1½. Sak sk 20.10.1554 talon Markku t > Simon Iärffuensun ja Simon landbå (sama mies) t > Marcus ibm. Stk 3.5.1556 talon I Matti t > Simon ibm, sk 3.12.1558 Simon Jeruen oli lyönyt omaa vaimoansa, sk 11.10.1559 Sijmon Jerffuen t > talon I Matti, tk 19.3.1564 Simon Ierffuens_u t > talon III Per Kielass, kk 1569 Simon Ollsson Jerffuisiw huonot aidat ja sillat, kk 1571 Simon Järwensiw huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Jerffuensiu: Simon Oleff ku 5, hev 1, le 2, nk 0-0-2-0, la 5, oa 58:7, ny 5.625.

OLAVI sak tk 22.3.1561 Oluff Jer_en t > Jören Haiharainen (Messukylä talo III).

NEKALA luettiin mk 1553-71 ja pm 1558-71 Messukylään tai Haiharaan. PIETARI 1553- (siirtyi Messukylän talosta XXII). Äv 1553: ½, 1557: 1½. Lv 1556-59: 4-3½-3-3½, lv 1561-62: 1½-3½, 1564-71 ka 3 3/8. Per (Pedher, Peder) Kielas (Kielass, Gielas) mk 1553-62, 1564-69, lv 1557, pm 1558-68. Per Neka mk 1570-71, pm 1571.

Vuonna 1556 Per Kielas Messukylän lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45. Sak sk 20.10.1554 Peder Kielass t > Bertill Kielass (Messukylä talo XXI), tk 22.3.1561 Per Neka vastuupakoilu, tk 19.3.1564 talon II Simo t > Per Kielass, lk 5.3.1567 Per Kielas hakannut luvatta hirsiä kuninkaan metsästä (Järvensivun lamputien metsä oli kruunun eli kuninkaan maita), tk 21.3.1569 Per Neka ibm (Messuby) ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon. Per Neka pm 1571.

Hv 1571 Jerffuensiu: Per Neka ku 5, hev 2, le 7, mk 0-1-2-0, la 4, oa 122:5, ny 13.

Tammerkosken jakokunta

KYTTÄLÄ Kyttälä mk 1557, Kyttälä mk 1559. Luettiin Tammerkoskeen mk 1540-56 ja pm 1557- .

I Alanen

HEIKKI 1540-56, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 10, ny 8.75. Hen. Skyttä mk 1540-42, 1546, 1552, 1556. Lv 1556:4.

SIPI HEIKINPOIKA 1557-1604, äv 1557: 2. Lv 1557-59: 4-3-3, 1561-62: 6½-4, 1564-71 ka 2. Siffred Hen. pm 1557. Sak kk 1565 Sig^{dt} Kyttälän laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Skyttälä: Sigffred ku 5, hev 2, le 3, nk 0-1-2-0, la 3, oa 86:3, ny 8.875.

II Ylinen

ESKO 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk -, la 4, ny 4.5. Eskel Skyttä mk 1546, Eskill Skyttä mk 1552.

PIETARI ESKONPOIKA 1553-89, äv 1553: 2. Lv 1556-59: 3-4-2-0, 1561-62: 5-1½, 1564-71 ka 2 1/8. Per Skyttä mk 1553-56, Skythä pm 1561 Peder Kyttä mk 1557-62, pm 1562 Peder (Per) Skyttä pm 1557-59, 1564-71. Sak kk 1557 Peder Kyttä t & Pietari Vaininen (Tammerkoski talo II), sk 22.10.1568 Per Skyttelen huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Skyttälä: Per ku 5, hev 2, le 4, nk 0-0-1-0, la 3, oa 89:1, ny 8.875.

SIUKOLA Siukoila mk 1557, Siukola mk 1559. Luettiin Tammerkoskeen mk 1540-56 ja pm 1557- .

Ia + b Ali- ja Yli-Siukola

JUHO SIGURDINPOIKA Pirkkalan laamanninkäräjillä 30.1.1476 oli lm Jønns Sigurdzson, RA De la Gardieska samlingen, or.p., FMU IV 3634.

JUHO Pirkkalan kevätkäräjillä 1510 oli lm Jöns Siukalla (näin kopio 1.), Jons Siukulla (kopio 2.), kopio 1: RA Stavsundin arkisto, Liedgren HTFF 1966: 2 s. 75, kopio 2: VA Harvialan kopiokirja s. 725.

Ia (Ali-Siukola) TAPANI NIILONPOIKA 1540-97, äv 1540: 5, 1541: 4, 1553: 2 (talo halottu). Karja 1540: hev 2, le 7, nk 4, la 10, ny 14.25. Lv 1556-59: 1-3-4-3½, 1561-62: 4-3½, 1564-71 ka 3 1/8. Staffan Siukki mk 1546, Staffan Siuck mk 1552, Staffan Siucko (Siukoi, Siukoi) mk 1553-56, 1561, pm 1566-71, Nilsson (Nilss, Nillss) pm 1557-65.

Staffan i Tampercoksi oli Pirkkalan laamanninkäräjillä 1.3.1549 katselmusmiehenä todistamassa Keijärven ja Mäkkylän rajasta, VA Topographica Pirkkala, 24.12.1619 päivätty kirje.

Lm sk 29.1.1565 Staffan Siukoilan, Staffan Nilsson Siukoilan lm lk 25.2.1565, kk 26.10.1565, sk 21.1.1566, Staffan Michelsson (?) Siukoilan sk 9.12.1566 ja Staffan Siukoilan kk 10.6.1567.

Vuonna 1556 Saffan Siukoilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45. Sak sk 11.10.1550 Juvan Lasse (talo Ia) varasti yhden verkon wdaff Staffan Siukoij.

Staffan ibidem (edellä Tammerkosken talon I Juho Olavinpoika) oli 1569 todistamassa Kangasalan kirkossa Hyllilän talon Yrjö Klemetinpojan ja Luukkalan talon III Elena Pietarintyttären esteettömyyden avioliittoon (Elena oli Kangasalan seurakunnan jäsen, Yrjö Messukylän) Kangasalan dominikaanimissale, viimeinen sivu. Aarno Malin, Satakunta VI s. 125.

Hv 1571 Siukola: Staffan ku 5, hev 2, le 6, nk 0-1-2-0, la 6, oa 108:7, ny 12.25.

Ib (Yli-Siukola) KLEMETTI 1553-1600, äv 1553: 2. Lv 1556-59: 3-3-3-3, 1561-62: 2-2½, 1564-71 ka 3 5/8. Clemeth Siukoij mk 1553, Clemith Siukoi mk 1556, Clemith Siuko mk 1559, Clemett Siuko pm 1561.

Sak tk 1559 Clemet Siukoi syytti Tuomas Viinikkaa (Otavala talo III) Tammerkosken Piritta Heikintyttären (talo IV) raiskauksesta, mutta Tuomas puhdistautui 12 miehen valan avulla syytteestä. Hv 1571 Siukola: Clemett ku 5, hev 2, le 4, nk 0-3-3-0, la 6, oa 103:5, ny 11.75.

MAARIT sak rovtk 19.5.1555 Margitt Siuckolan sakko salavuoteudesta ja suljettu pois Herran ehtoolliselta (määräajaksi).

ERKKILÄ Eirickilä hv 1571.

Ia + b Ala- ja Ylä-Erkkilä

PIETARI Peder Enecke oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 29.1.1509, RA De la Gardieska samlingen, p.kopio, FMU VII 5365.

LAURI 1540-52, äv 1546: 6, 1541: 7, 1544: 6, 1546: 6½. Karja 1540: hev 3, le 9, nk 15, la 24, ny 25.5 (pitäjän taloista 4.). Lau. Erickilen mk 1540, Lau. Erickilän mk 1541, Lasse Eijrickilän mk 1546, Lass Erickilän mk 1552. Pirkkalan kk 5.7.1534 oli lm Lars Erickila (Lars Erichilän), VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79, tk 1761 § 106 (HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20, 8.4.1771). Lasse Erkila oli Karkun

laamanninkäräjillä 8.3.1550 yksi niistä pirkkalalaisista, jotka maakuntakatselmusmiehinä todistivat Yliskallon ja Pajuniemen ulkopals-tojen rajat, VA perg.kirjeet (paikoin pahasti kulunut).

Ia (Ala-Erkkilä) ERKKI 1553-84, äv 1553: 6, 1567: 3 (talo halottu). Lv 1556-59: 10-11-15-9, 1561-62: 2-12, 1564-66: 11-4-12, 1567-71: 5½-4½-4½-6. Erich Erickilän mk 1553-57, Erich Erickälän pm 1557, Erich Erijkilän pm 1558, Erich Erichilen mk ja pm 1559.

Eom 1552 Erick Erickilaby & Michill Parta (Partolan kylä Aitolahdella talo I) yksi eräsiija 8 peninkulman päässä kotoa Ruoveden Palovedellä. Sinne lupasi mennä asumaan Sarvanan Olavi (Vehmainen talo V), VA 130a. Ruoveden Siikalahden kylän Sarvanan taloa asuikin sitten vuoteen 1566 Olavi Heikinpoika. Hänen seuraajansa isäntänä Lasse Sarvana on vuoden 1589 tarkastusmaakirjaan merkitty asujaksi Siikalahdella Tampereen erämaalla. Siis Erkkilä luettiin tällöinkin Tammerkosken kylään. VA 2401^b f. 601v. Siikalahti on Paloveden lahti. Ek 1553 Erich Tammakosken 1 leiv. haukia, VA 130a f. 22, Ek 1554 Erich Erichkilän 1 leiv., VA 1972.

Vuonna 1556 Erich Erichkilän lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45. Sak sk 10.1.1570 Erich Erickilen laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Eirickilä: Erich ku 20, hev 2, le 8, nk 0-3-4-0, la 5, oa 167:6, ny 16.125.

TUOMAS sak sk 11.10.1550 Thomas Eijrickilän huonot aidat. Ks. alla vaimosta.

BARBARA MIKONTYTÄR sak kk 1559 Lasse Villi (Ilmarisen kylän talon II isäntä, aviossa elävä mies) oli tehnyt lapsen mz Thomessens echta hustru j Erickiläby benempd Barbrå Michilsdotter vdi Erickiläby. Lasse sai 40 markan sakon, Barbaraa ei sakotettu, rangaistus oli jokin muu.

I Ib (Ylä-Erkkilä) PIETARI ERKINPOIKA 1567-84, äv 1567: 3. Lv 1568-71: 5½-5-3½-7. Per Erickilä mk 1569, Erichkilän mk 1570-71. Hv 1571 Eirickilä: Per ku 20, hev 2, le 7, nk 1-3-4-0, la 9, oa 164:-, ny 16.125.

TAMMERKOSKI Koskis mk 1540-43, Tamberkoski mk 1544-56, pm 1558-59. Koko kylästä tuli 1649 Tammerkosken säteri.

MATTI Kyrön, Kangasalan ja Pirkkalan yhteisillä etsikkokäräjillä 3.2.1405 oli lm Matts aff Koskis, VA vuoden 1511 vid., FMU II 1201.

Pirkkalan ylimääräisillä käräjillä 30.9.1692 Messukylän kirkkoherra Gustaf Lilius esitti 6.1.1466 päivätyn pergamenttikirjeen, jossa tuomittiin Messukylän ja Tammerkosken kylät yhdessä 2/3 omistajiksi Tammerkosken kalastamosta ja myllynpaikoista sekä Takahuhti kolmanneksen. Myöhemmin myllyt on jaettu niin, että Takahuhdilla oli Nygwarn och Tykeqwarn, Messukylällä 2/3 i Wachtari qwarn, josta Tammerkosken kylä omisti 1/3. VA Ala-Satakunta II KOa 7 s. 410- . Vuonna 1658 Wachtari oli Maawachteristä ja 1667 Maawachterus, VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 296, 1020v.

Pirkkalan laamanninkäräjillä 22.4.1539 oli esillä riita Tammerkosken jakokunnan rajasta Messukylän jakokuntaa vastaan. Rajoiksi hyväksyttiin Kalevankivi, Otavansilta, Vihijoensilta ja Sääksjärvenojansuu. VA Ylä-Satakunta KOa 53 f. 240. Vuonna 1553 on annettu käräjätuomio, jossa Tammerkosken rajana Messukylää ja Takahuhtia vastaan mainitaan Wenhenkumoma läheltä Vuohensiltaa. Sitä ei vuoden 1758 rajankäyn-

nissä enää pystytty osoittamaan. MHA H 8/4-15.

I

OLAVI 1540, äv 6. Karja: Olef lenzman nichil (oli nimismiehenä karjaverosta vapaa).

JUHO OLAVINPOIKA 1541-95, äv 1541: 6, 1564: 6½. Lv 1556: 10. Muut vuodet Juho oli lehmäverosta nimismiehenä vapaa. Jons lenzman mk 1541, 1546, 1552, 1564-65, 1567-69, pm 1566-71. Jons Vaijninen (Vaininen, Vaini^{en}) mk 1553, 1556-57, 1559, 1561-62. Jons Olsson (Olss.) pm 1557, 1559, 1564. Jons Waininen lensmannen mk 1558, Jons Vaininen (Vaijninen) lenzman mk 1565, 1570-71, Jons Olsson exactor pm 1561, Jons Olsson lenzman pm 1562, 1565.

Pirkkalan, Kangasalan, Lempäälän ja Vesilahden yhteiset etsikkokäräjät pidettiin 15.7.1564 Pirkkalan nimismiestalossa, VA Ylä-Satakunta KOa 73 f. 72lv. Pirkkalan käräjät olivat sk 22.10.1568 i Tambercoskiby, VA 2225 f. 4, samoin tk 21.3.1569, VA 2225 f. 8.

Jons Olsson lenzman ibm (Birckala) sinetöi 4.10.1556 todistuksen vouti Niilo Ingenpojan inventaarion tarkastuksesta. Muita tarkastajia olivat Vesilahden kirkkoherra Johannes Laurencij ja Pirkkalan kappalainen Nicolaus Eskilli, VA 1996 f. 70. Juho oli ilmeisesti nimismiehenä 1541-46 ja syksystä 1556 alkaen ehkä yhtäjaksoisesti 1590-luvun alkuun asti. Vuonna 1549 käräjät olivat Kohmalan eli Skinnarlan Kohmalla (talo II), Ähtärin Jussilan arkisto n:o 1, Jöns Knuutinpojan laam.tuomio 4.3.1549. Vuoden 1552 maakirja on jonkin aikaisemman maakirjan melkein täydellinen toisinto.

Jons Tamberkoski oli Karkun laamanninkäräjillä 8.3.1550 maakuntakatselmusmiesten ykkösenä todistamassa Yliskallon ja Pajuniemen Esko Pajun ulkopalstojen jaosta ja rajoista. VA perg.kirjeet. Kesäkäräjillä 14.7.1559 oli lm Jons Oleffsson. Jos hän on JO Vaininen, niin tilivuonna 1558-59 olisi ollut joku muu nimismiehenä, sillä tässä toisessa ollut ei yleensä valittu lautakuntaan. VA 2091 f. 14v. Ks. kuitenkin Naistenmatka talo I JO.

Sak tk 19.3.1564 Lasse Viinikka (Otavala talo III) oli hajoittanut Jons Lenzmans ffä broo (karjasillan, Vainisen laitumia oli Otavalan eteläpuolella). Sk 25.1.1571 Jacob Pardo Messukylän neljänneksen (Partola talo IV) oli lyönyt Jöns Wainis hest.

Vuonna 1569 Jonss Oluffson lentsman ij Birckala oli Kangasalan kirkossa todistamassa Hyllilän Yrjö Klemetinpojan ja Luukkalan Elena Pietarintyttären (talo III) esteettömyyden avioliittoon. Kangasalan dominikaanimissale, viimeinen sivu. Aarno Malin, Satakunta VI s. 125.

Hv 1571 Tamberkoskis: Jons Vaijninen tinaa 1 leiviskä, rahaa 100 markkaa, ku 120, hev 5, härkiä 6, le 18, nk 6-5-10-3, la 22, oa 630:-, ny 48.75 (ylivoimainen ykkönen pitäjässä, varakkaampi kuin pitäjän kirkkoherra).

Eom 1552 Iöns Vaijninen yksi eräsija vid Värilax siöö 11 peninkulman päässä kotoa (Ruoveden Väärinmajalla, ks. alla). Sinne lupasi mennä asumaan Messukylän Olavi Kielas (talo XIII), joka kuitenkin oli 1565 kotikylässä itsellismiehenä. Eom 1552 Iöns Vaininen ulkopalsta benempd Pengoij neljän peninkulman päässä kotoa. Sinne lupasi mennä asumaan Juhon veli Heikki, VA 130a. Ek 1553 Iöns Vaijninen 1 leiv., VA 130a f. 21v. Ek 1554 Ions Vaininen 1 ½ kippuntaa ja 1 leiv., VA 1972. Ek 1555 Ions Vaininen 1 leiv., VA 1978. Ek 1556 Jonss Vaijninen 1 leiv., VA 1998. Vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa kerrotaan, että Peer Nenoinen asuu pä Jons Wainises äremarck j Birckala sochn, VA 2401^b f. 614. Pirkkalan talvikäräjillä 11-12.2.1630 todistettiin, että Juhana III oli 5.6.1583 antanut Juho Vainiselle luvan pitää Väärinlahden erämaata edelleen omanaan. VA Ylä-Satakunta KOa 3 f. 28v. Pekka Nenonen olikin Juhon lampuoti. Syyskuussa 1631 Ruoveden käräjillä Juhon pojanpoika Juho

Erkinpoika selitti, että hänellä on ärerumsboställe Wärinmai ja benämpdt, VA Ylä-Satakunta KOa 3 f. 343. Tämä talo on sama kuin myöhempi Väärinmajan kylän Nenonen. Ruoveden laamanninkäräjillä 22.9.1681 esitettiin kihlakunnankäräjillä 10.7.1663 annettu kirje, jossa todistettiin Pekka Nenosen pojanpojan Matin ja Juho Vainisen pojantyttyären Annan kertoneen, että Pekka Nenonen oli asettunut asumaan Vainisen luvalla Väärinmajan eräsijalle ja että siitä oli sitten maksettu vero Vainisille niin kauan kunnes heidän kotitalonsa vero lahjoitettiin rälssiksi eräälle aatelismiehelle, VA ö 1 f. 281.

Vuonna 1569 Jöns Wainnins (Wainins) af Tambekåski (Tambercoski) oli yksi niistä kuudesta pirkkalalaisesta katselmusmiehestä, jotka Jons Grindennin 27.9.1569 antaman katselmuskirjeen mukaan olivat tutkineet Ruovedellä Jämingin, Kekkonen ja Muroleen keskinäiset rajat. VA Ylä-Satakunta KOa 36 f. 352v-353v (sk 1724) ja KOa 5 f. 398-399v.

Vuonna 1571 Jons Olofsson i Tamberkoski myi voudille yhden punaketun nahan, kolme pukinvuotaa, seitsemän vuohenvuotaa ja yhden nuoren hirven nahan. VA 134 f. 9.

Pirkkalan talvikäräjillä 13.2.1660, Pirkkalan ja Messukylän kesäkäräjillä 23- .5.1679 ja samojen pitäjien laamanninkäräjillä 12-13.9.1679 oli esillä Härmälän, Nuolialan ja Partolan asukkaiden vaatimus saada pitää hallussaan Peltolamminsaralla olevaa puromyllyä. Kaikilla näillä käräjillä Tammerkosken kartanon asiamies esitti vouti Frans Laurinpojan, tuomarinsijaisen Johan Grindennin ja käräjäkirjuri Yrjö Olavinpojan 2.10.1569 sinetöimän kirjeen, jonka mukaan Jöns Waininen i Tammerkoski oli sopinut Nuolian Sipin ja tämän jakoveljien kanssa siitä, että Vaininen saa käyttää esteettä Peltolammensarkaa määrättyjen rajojen sisällä ja että kummankin osapuolen niityt vaihdetaan niin, että Sipi saa Vainisen niityt oman jakokuntansa puolelta ja Juho Sipin niityt Peltolammensaralta. Laamanninoikeudessakin sarka ja mylly jäivät Tammerkoskelle. VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 455, KOa 7 f. 586-587 ja ö 1 s. 126. Tämä Peltolammingsarka on ilmeisesti jo noin v. 1450 Ylä-Satakunnan erämaaluettelossa n:ona 35: Peltolampi j mans skoga, REA f. 139, Mk 727 s. 587.

HEIKKI OLAVINPOIKA vuonna 1552 Hendrich Olsson af Tamberkoski lupasi mennä asumaan Juho Vainisen erämaalle Penkoon. Hänen sanotaan olleen Juhon veli. VA 130a. Vuoden 1589 tarkastusmaakirja (VA 2401b): Pengoi, sinne on asetettu Tammerkosken kylästä käsin torppari Juho Vainisen ulkopalstalle. Juho tekee siitä veron talonsa veron mukana. Mutta nyt 1589 torpparista tuli kruunun uudistilallinen, äv. 1. Hänen nimensä oli Markku. Vainisen talolle jäi kuitenkin vielä entistä erämaata pari sarkaa.

II

MARTTI 1540-67, pm 1558-70. Äv 1540: 4. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 7, la 12, ny 17. Lv 1556-59: 6-8-9-7½. 1561-62: 5-5, 1564-70 ka 3 1/7. Morthen (Morten) Vaijninen (Vaininen) mk 1546, 1552-61, 1565, lv 1557, pm 1566. Morthen Waini (Vaini) pm 1558-61, Vai^{en} mk 1562, 1567, Vaini^{en} pm 1565, Vainen pm 1567-68.

Ek 1554 Morthen Vaininen 1 leiv., VA 1972; Ek 1555 Morthen Vaininen 1 leiv., VA 1978; Ek 1556 Mor. Vaijninen 1 leiv., VA 1998; Ek 1557 Morthen Vaininen 1 leiv., VA 2030.

Märthin Waini oli Pirkkalan kesäkäräjillä 5.7.1534 katselmusmiehenä todistamassa Vatialan ja Leinolalan rajasta, HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20, 8.4.1771. Toisessa huonommassa kopiassa nimi on kirjoitettu Mans Waini, VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79, tk 1761 § 106. Morten ihm (Tamberkoski) oli Karkun laamanninkäräjillä 8.3.1550 maakuntakatselmusmiesten kakkosena todistamassa Yliskallon ja Pajunien Esko Pajun ulkopalstojen jaoista ja rajoista, VA perg.kirjeet.

Lm Märthen Vaijnoijnen sk 11.10.1550, Morthen Vaijninen tk 1551, Mortin Vaijninan kev 4.6.1551 (VA 216^b f. 34), Morthen Waijninen lk 7.2.1554, sk 20.10.1554.

Sak kk 1554 Morthen Waijninen sakko vahingonteosta, koska oli rikkonut neljä Tuomas Viinikan (Otavalan talo III) lehmänkelloa, stk 3.5.1556 Mart. Vaininen (+ 7 muuta) ei ollut rakentanut siltaa vpä Tamberkosk, kk 1559 Morten Vaininen sai 40 markan sakon vallattuaan niityn ja ulkopalstan Hatanpään talollisilta.

MATTI Pirkkalan kesäkäräjillä 5.7.1534 oli lm Madz Waini, HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20, 8.4.1771. Toisessa huonommassa kopiassa on Mands Waini, VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79. Huom. alla samassa talossa Matti Matinpoka. Samalla kertaa oli talon Martti mkkm. On epätodennäköistä, että hän olisi istunut myös lautakunnassa.

LAURI MARTINPOIKA mk 1568-84, pm 1571- . Äv 1568: 4. Lv 1571: 3. Lass (Lasse) Morthenss. (Mortenss.) mk 1568-71, pm 1571. Sak kk 1568 Lass Morthensson Tambercoski laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1569 Lasse Morthensson Tambercoski huonot aidat ja sillat.

ERKKI MARTINPOIKA oli 1558 nihtinä, Arajärvi, Messukylän historia s. 137.

PIRITTA MARTINTYTÄR rovkär 18.10.1559 Birith Mortensdotter Tamber vastuupakoilu.

MATTI MATINPOIKA hv 1571 Tamberkoskis: Madz Madzsson ku 25, hev 2, le 4, nk 0-2-3-0, la 8, oa 121:-, ny 11.5.

seuraavat viljelleet ehkä osaa talon maista:

PIETARI sak kk 1557 Peder Vaininen t & Peder Kyttä (Kyttälä talo II).

LAURI PIETARINPOIKA vuonna 1565 itsellismies Lasse Persson Tamberkoski, VA 2179 f. 68v. Sak sk 25.1.1571 Thomas j Koskis (talo III) t > Lasse Persson ibm. Vuonna 1558 Lasse Pietarinpoika Tammerkoskelta oli nihtinä, Arajärvi, Messukylän hist. s. 137. Hv 1571 Tamberkoskis: Lasse Persson ku 5, hev 1, le -, nk 0-0-1-0, la 1, oa 24:1, ny 2.625.

III

PIETARI noin v. 1450 oli Turun tuomiokapitulin luettelossa Ylä-Satakunnan eräomistajista n:o 39 Peder Kurinyn j manzs skoga sekä alempana n:o 46 Kurrenyn (nimen edessä on ollut yliviivattu Lass) i manzs skoga. REA f. 139, Mk s. 587, 588. Vuonna 1460 oli maanluovutuksen todistajana, ilmeisesti yhtenä Pirkkalan käräjälautakunnan jäsenenä Peder Kurinen, REA f. 238v, Mk 592. Pirkkalan laamanninkäräjiin lm 7.1.1466 Per Kurinen, RA De la Gardieska samlingen, orig.perg., FMU IV 3286.

PIETARI Vesilahden ja Pirkkalan yhteisillä etsikkokäräjillä 25.9. 1512 oli lm Pedher Koskildha, VA Harvialan kopiokirja s. 897, FMU VII 5609, Pirkkalan kk 5.7.1534 km Peer Kurilan, HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20, VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79.

LAURI 1540-43, äv 1540: 5½, 1541: 6. Karja 1540: hev 2, le 9, nk 9, la 19, ny 19.875. Lau. Kurinen mk 1540-42.

PIETARI LAURINPOIKA mk 1544-84, äv 1544: 6, 1564: 5½, 1566: 6. Lv 1556-59: 3½-4½-5-4, 1561-62: ½-5, 1564-71 ka 3 15/16. Per (Pedher) Kurinen mk 1546, 1552-53, 1556-61, 1567, lv 1557, pm 1558, 1561, 1566-

71. Per Curinen pm 1559, Kuri^{en} pm 1564-65. Peder Kurinen lunasti 1556 päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45.

Pirkkalan lk 1.3.1549 Peer Kurinen oli katselmusmiehenä todistamassa Keijärven ja Mäkkylän rajoista, VA Topographica Pirkkala 24.2.1619. Lm Per Kurinen rovtk 11.1.1551, Pedher Kurinen sk 20.10.1554, Peder Kurinen tk 10.2.1555, Per Kurinen rovtk 19.5.1555, kk 18.8.1555, Peder Kurinen stk 3.5.1556, kk 24.8.1556, Per Kurinen sk 27.1.1557, kk 11.8.1557 ja Peder Kurinen tk 30.1.1558 eli yhteensä 10 kertaa.

Sak sk 16.12.1553 Pedher Kurinen huonot aidat ja sillat, stk 3.5.1556 Peder Kurinen ei ollut rakentanut theris broo vpå Tamberkosk, kk 1568 Per Kurinen ibm (Tambercoski) laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1568 Hatanpään Mikko Matinpoika (talo I) oli vallannut kahden heinäkuorman Randanittu nimisen niityn aff Per Larsson Tambercoski.

LAURI sak tk 1551 Lasse Kurinen t > Pyynikkilän Perttu (talo II), kk 1559 Lasse Kurinen t > talon IV Erkki.

TUOMAS PIETARINPOIKA 1585-1611. Sak sk 10.1.1570 talon IV Erkki Heikinpoika t > Thomas Persson ibm, sk 25.1.1571 Thomas j Koskis t > Lasse Persson ibm (talo II). Hv 1571 Tamberkoskis: Thomas Persson ku 20, hev 2, le 4, nk 0-3-3-0, la 10, oa 114:2, ny 12.25.

IV

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 3½, 1544: 4. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 4, la 10, ny 11.25. Hen. Kurinen mk 1546, 1552. Henrich (Hinrich) Curinen oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 1.3.1549 ja samalla todisti katselmusmiehenä Keijärven ja Mäkkylän rajasta. VA Topographica Pirkkala, 24.2.1619 päivätty kirje.

Eom 1552 Hendrich Kurinen & Henric Partoij (Partola talo I) yksi eräsija vid Toewesi siöö 20 peninkulman päässä kotoa (Virtain Toisvedellä). Sinne lupasi mennä asumaan Mikko Reippinen (Pirkkalan kylä talo XIII). VA 130a. Vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa sanotaan Toisvedellä olevan kolme manttaalia entisellä Tammerkosken erämaalla. (= Toisveden kylän Ylä- ja Ala-Ikkala sekä Lahti, Kankaanpää VRT s. 200-201, 203), VA 2401^b f. 607. Eom 1552 Hendrich Kurynen yksi eräsija Toisvedellä. Sitä ei katsottu asumiskelpoiseksi, VA 130a. Tämä vähän myöhemmin asutettu eräsija lienee sama kuin Lahden alue.

MAARIT mk 1553-56, lv 1557. Äv 1553: 4. Lv 1556-57: 2½-5½. Maritth Kurien mk 1553, Marith Kurinen mk 1556, Marith Kurilan pm 1557. Sak sk 16.12.1553 Marith Kurinen huonot aidat ja sillat.

PIRITTA HEIKINTYTÄR sak tk 8.3.1559 Siukolan Klemetti (talo Ib) väitti Tuomas Viinikan (Otavala talo III) raiskanneen Birit Hen.dotter i Tamberkoski, mutta Tuomas vannoi puhdistusvalan itse kahdentenatoista.

ERKKI HEIKINPOIKA mk 1557-1611, pm 1558- . Äv 1557: 4. Lv 1558-59: 6½-4½, 1561-62: 5-4, 1564-71 ka 2½. Erich Kurinen mk 1557-61, 1565, 1567-69, pm 1558, 1561, 1566-71, Erich Kurianen mk 1570-71, Curinen pm 1562, Kuri^{en} pm 1564-65. Lm Erich Kurinen tk 30.1.1558. Vuonna 1556 Erich Kurinen lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45.

Sak stk 3.5.1556 Erich ibm (Kurinen) ei ollut rakentanut osuut-taan Tammerkosken sillasta, kk 1559 talon III Lasse t > Erich Kurinen, kk 1568 Erick Kurinen ibm (Tambercoski) laiminlyönyt kyytivuoron, sk 10.1.1570 Erich Hinderesson Tambercoski t > talon III Tuomas Pietarinpoika, sk 25.1.1571 Erich Hin.sson i Koskis oli tappanut talon V Silvesterin, mutta hän pääsi 40 markan sakoilla, koska todistettiin tapaus vahingoksi.

Hv 1571 Tammerkospis: Erich Hendrichsson ku 10, hev 2, le 6, nk 0-1-1-0, la 8, oa 113:4, ny 12.

V

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 4, 1544: 3½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 2, la 7, ny 9.875. Hen. Kuottj mk 1541, Hen. Kuotti mk 1546, 1552.

SILVESTER 1553-72, äv 1553: 4. Lv 1556-59: 1½-2½-4½-3, 1561-62: 1½-3, 1564-71 ka 2 3/16. Silvesther Kuotti mk 1553, Silvester Kuotti mk 1556, lv 1557, Sil_o Kuottilan mk 1557, 1561, Sil_o Ko_ttilan mk 1558, Silvester Kuottilan mk 1559. Lm Silvester Kuotti rovkk 1551, Siluoi Kuottilann tk 1564, VA Topographica Teisko (sak: Simon). Vuonna 1556 Sil_oisth Kuottj Tammerkospis lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45.

Sak kk 1551 Madz Motialan (Messukylä talo XIX, p.o. Marchus ?) t > Silvester Kuottilan, VA 216^b f. 45v; stk 3.5.1556 Silvå Kuotilan ei rakentanut osuuttaan Tammerkospin sillasta. Sk 25.1.1571 talon IV Erkki Heikinpoika oli tappanut vahingossa Silvester ibm.

MATTI SILVESTERINPOIKA 1580-1612. Hv 1571 Tammerkospis: Madz Silvestersson ku 5, hev 2, le 3, nk 0-1-2-0, la 7, oa 78:7, ny 9.375.

Tammerkospissa oli 1587 yhdeksän läpi vuoden jauhavaa myllyä. Kruunulle niistä meni myllyveroa 11 hopeatalaria eli 44 markkaa. Yksi myllyistä eli nimismies Juho Vainisen omistama oli verovapaa, tämän vuoksi kruunu kärsi 4 markan vähennyksen. VA 2389 f. 54. Vuoden 1589 tarkastusmaakirja sanoo tarkemmin myllyjen omistajat. Yksi mylly oli Tammerkospin kylällä, kaksi Messukylän kylän, yksi Takahuhdin taloilla, yksi oli yhteisesti Härmälän, Partolan ja Tammerkospin kylillä sekä yksi Nuolialan ja Haikan kylillä "muiden talonpoikien kanssa". Kun nimismiehen mylly lasketaan mukaan, tulee niitä seitsemän. VA 2401^b f. 413. Virrassa oli kuitenkin vielä papin mylly, jonka talonpojat polttivat vuoden 1600 tienoilla, VA 222^a f. 117. Vuoden 1589 maakirjasta puuttuva lienee Hyhkyn mylly, jollainen oli Tammerkospin niskassa 1696, Olof Mörtin kartta 1696, MHA.

LAISKOILA Laiskoila mk 1540-42, pm 1559, Laiskola mk 1557, 1559, pm 1558. Luettiin Tammerkospin kylään mk 1543-56. Kylä on liitetty 1649 kokonaan Tammerkospin säteriin.

I

OLAVI 1540-52, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 1, la 5, ny 6.125. Oleff Laijskoij mk 1546, Oleff Laijsko mk 1552.

ERKKI mk 1553-57, 1559-62, lv 1557, pm 1558-65, 1567- . Äv 1553: 2. Lv 1557: 1, 1559: 1, 1561-62: 4-4, 1564-65: 2-1, 1567-71: 1½-3-2-1½-1. Erich Laijska mk 1553, Erich Laiska mk 1556. Sak kevk 4.6.1551 Eric Laijskolan t > talon II Tuomas, kk 24.7.1554 Erich Laiskolan t > saman talon Matti, rovtk 19.5.1555 Erick Partoiij (Lielähti talo VIb) t pyhäpäivänä > Erick Laijska, stk 3.5.1556 Erich Laisko ei tehnyt osuuttaan Tammerkospin sillan rakentamisessa, kk 24.8.1556 Hatanpään Pentti (talo II) t > Erich Laijskoij.

MATTI mk 1558, 1564-65, pm 1566. Äv 1558: 2, 1564: 1½. Lv 1558: 1, 1566: 1. Sak kk 1554 saman talon Erkki t > Madz ibm.

YRJÖ MATINPOIKA mk 1566-1601, äv 1566: 1½. Jören Madzss. mk 1566-71.

Sak sk 22.10.1568 Jören Hietalan huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 Jören Madzsson Laiskoilan t > Pyynikkilän Juho (talo II).

TUOMAS JAAKONPOIKA Sak sk 25.1.1571 talon III Jaakko t > Thomas Hietala. Hv 1571 Laiskola: Thomas Jacobsson ku 5, hev 1, le 3, nk -, la 4, oa 48:-, ny 5.5. Vuonna 1565 oli itsellismiehenä Thomas Hietalan, VA 2179 f. 68v.

II Nalka

PERTTU 1540-52, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 3, la 5, ny 6.125. Bertel Laijsko mk 1546, Bertil Leijsko mk 1552.

TUOMAS 1553-84, äv 1553: 1½, 1570: 3 (talo III liitetty). Lv 1556-59: 2½-3-2½-1½, 1561-62: 6-1½, 1564-71 ka 2 3/16. Thomas Laijska mk 1553, Thomas Laiska mk 1556, Thomas Laisko mk 1557-61, Thomas Nalka mk 1570-71.

Sak kevk 4.6.1551 talon I Erkki t > Thomas ibm, stk 3.5.1556 Thomas Laisko ei rakentanut osuuttaan Tammerkosken sillasta, kk 1556 Staffan Rökäs (kylä ?) t > Thomas Laiska, kk 20.10.1566 Messukylän Lasse Turdoiij (talo XIV) t > Thomas Laijskoilan, kk 1566 Thomas Laiskoilan t > talon III Jaakko, lk 5.3.1567 Thomas Laiskoi hakasi luvatta hirsiä kuninkaan metsästä.

Hv 1571 Laiskola: Thomas Nalka ku 5, hev 2, le 4, nk 0-0-1-0, la 3, oa 91:5, ny 8.875.

III

JAAKKO 1540-69, äv 1540: 1½, 1564: 2, 1566: 1½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 2, la 2, ny 4.25. Lv 1556-59: 1-1½-1-0, 1561-62: 2-0, 1564-69: 0-0-0-1-2-1. Jaco. Hietalan mk 1546, 1552, Jacop Heijjalan mk 1553, Jacop Hietalan mk 1556-58, 1561, Jacop Hietala mk 1559.

Sak kevk 4.6.1551 Jacop Hietalan ei saapunut nuotantavetoon (käräjiä varten ?), stk 3.5. 1556 Jacop Hietalan ei rakentanut osuuttaan Tammerkosken sillasta, kk 20.10.1566 talon II Tuomas t > Jacob Laiskoi ibm, tk 21.3.1569 Jacob Laiskoilan ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon, kk 24.9.1569 Jacob Laiskoilan huonot aidat ja sillat, sk 25.1.1571 Jacob Laiskolann t > talon II Tuomas Hietala.

Hv 1571 Laiskola: Jacob husman ku 5, hev -, le 1, nk -, la -, oa 18:1, ny 1.

HEIKKI JAAKONPOIKA Laiskolasta oli nihtinä 1558.

taloihin sijoittamatta:

JUHO HEIKINPOIKA sak kk 1560 Jons Hen.sson Laiskoila raiskasi Siivikkalan Markun (talo IV) tyttären.

PYYNIKKILÄ Punickele mk 1540, Pynick mk 1557-61, Pynickälä pm 1558-59, 1566-68. Luettiin 1541-56 Tammerkosken kylään. Talot on yhdistetty 1553. Pynickilä pm 1561-65, 1571.

I

Paavo 1540-52, äv 1540: ½. Karja 1540: nichil. Pol Punickelen mk 1541. Sak sk 11.10.1550 Paffual Pynickälän huonot sillat, sk 31.12.1560 Madz Loncha (Siivikkala talo III) t > Pol Pynickä. Paavo asui siis kylässä edelleen 1560.

II

KAARINA 1540-52, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk

1, la 7, ny 5.375. Kadrin Pynickä mk 1546, Karin Pinickä mk 1552.

PERTTU ERKINPOIKA 1553-56, äv 1553: 2. Lv 1556: ½. Bertill Pynickä mk 1553-56. Sak sk 11.10.1550 Bertill Pynickälän huonot aidat, tk 1551 Lasse Kurinen (Tammerkoski talo III) t > Bertil Pynickälän, kevk 4.6.1551 Hatanpään Pentti (talo II) t > Bertil Pynickälän, kevk 1551 Bertil Pynickälän ei saapunut nuotanvetoon (kruunun tarpeisiin), kk 1551 Bertill Pynickälän t > Peder Ko_apä (Nurmi talo III), sk 20.10.1554 Bertill Pynickilann huonot aidat ja sillat, kk 18.8.1555 Bertill Pynickälän t > Otavalan Olavi (talo II). Lempäälän kk 22.8.1555 Oluff Toopi (Lempäälän Hävälttilä talo IVb) t > Bertil Pynickälän. Pirkkalan kk 24.8.1556 Bertill Pynickälän t > Hen. Tiirioij (Lempäälän Ahtiala talo II).

Vuonna 1555 Bertill Pynicka lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69. Sak Pirkkalan tk 14.3.1560 Hatanpään Pentti (talo II) t > Bertil Pynick j Taipale.

Vuonna 1562 asui Bertil Erichsson Ruoveden Ruolahdella, VA 2143 f. 57v, samoin 1564 Bertil, VA 2164 f. 67. Kyse on Pynikkilästä eli myöhemmästä Ruoveden pappilasta. Siellä Perttu Erkinpoika Pynikkä on asunut veroamaksavana 1562-85 (Kankaanpää, Vanhan Ruoveden talonhaltijat s. 147.) Vuoden 1589 tarkastusmaakirja tietää, että Paavo Pynikkä (Pertun seuraaja isäntänä) asuu på Ahtialas eremarch j Lempele sochn, VA 2401^b f. 617v. Näin selviää syy, miksi Pertulla on ollut tappeluita 1555 ja 1556 Lempäälän Hävälttilän (joka luettiin usein Ahtialaan) ja Ahtialan talollisten kanssa. Hän on asettunut heidän erämaalleen jo 1550 luvun puolivälissä. Ahtialaisten eräsija Ruovedellä on 1552 nimeltään Ruotaival, joten 1560 Perttu Pynickän nimeen liitetty Taipale tarkoittaa tätä Ruotaivalta. Perttu esiintyy vielä Ruoveden pitäjän sakkoluetteloissa.

JUHO 1557-1606, äv 1557: 2. Lv 1557-59: 2-2½-2, 1561-1562: 4-2, 1564-71 ka 2 3/16. Jons Pynicka lv 1557, Pynick mk 1562, 1564, Pynickä mk 1565-71, Pynicki pm 1569, Pynickilän pm 1570.

Sak rovtk 11.1.1551 Jonss Pynickilän sakko salavuoteudesta erään Piritta Laurintyttären kanssa, stk 3.5.1556 Jonss Pynich ei rakentanut osuuttaan Tammerkosken sillassa, sk 3.12.1558 Jons Pynicki t > Jons Lauttha (Laajanoja talo II), tk 8.3.1559 Jonss Pynick laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1565 Jons Pynicki huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa, kk 1567 Jons Pynickilän huonot aidat ja sillat, sk 22.10.1568 Jons Pynickelen sai 40 markan sakon ryöstettyään maantiellä hatun Kangasalan kirkkoherra Olavilta, sk 1568 Jons Pynickelen huonot aidat ja sillat, kk 1569 Jons Pynickilen huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 Laiskoilan Yrjö Matinpöika (talo I) t > Jons Pynickelen.

Hv 1571 Hatanpä: Jons Pynickilän ku 10, hev 2, le 4, nk 0-1-2-0, la 6, oa 95:6, ny 10.25.

HATANPÄÄ Hatanpe mk 1540, Hatanpä mk 1541, 1546, 1553, 1556-59, pm 1557-59.

I Seppä eli Hatanpää

MATTI 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 4. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 2, la 9, ny 10.125. Madz seppä mk 1546, 1552.

MIKKO MATINPOIKA 1553-1600, äv 1553: 3. Lv 1556-59: 2-3-2-3, 1561-62: 4-2½, 1564-71 ka 3 3/16. Michil Madzsson pm 1557. Vuonna 1556 Michell Hatanpä lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45.

Sak kevk 4.6.1551 Michil Hatanpä ei osallistunut nuotanvetoon kruunun tarpeisiin. Kk 24.7.1554 Michel Hatanpä oli syyttänyt vouti Niilo Ingenpoikaa niiden ilvestennahkojen myynnistä omaan laskuun,

joita hän voudin etuosto-oikeutta käyttäen oli ostanut talonpojilta valtiolle. Käräjillä Niilo kiisti kaiken, ja lautakunta uskoi häntä. Mikko sai väärästä ilmiannosta 40 markan sakon. Sk 27.1.1557 Michell Hatanpen t > talon II Pentti, sk 3.12.1558 talon II Pentti t & Michel Fr. (?) ibm, tk 1559 Michel Hatanpe laiminlyönyt kyytivuoron, sk 15.12.1563 Michell Hatanpä laiminlyönyt kyytivuoron, kk 20.10.1565 Michill Hatanpän t > talon II Pentti, sk 9.12.1566 talon II Pentti t Michill ibm, kk 1568 Michill Madzsson Hatanpän huonot aidat ja sillat, kk 1568 Michel Madzsson Hatanpän sai 40 markan sakon vallattuaan Randa nittu nimisen kaksi heinäkuormaa tuottavan niityn Tammerkosken Pietari Laurinpojalta (talo III), sk 22.10.1568 Michill Hatanpä laiminlyönyt kyytivuoron, kk 24.9.1569 Michill Hatanpän huonot aidat ja sillat, sk 25.1.1571 Michell Hatanpä huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Hatanpä: Michill ku 5, hev 2, le 5, nk 0-3-3-0, la 5, oa 119:1, ny 12.625.

II liitetty edelliseen 1600-luvun alussa

RAGVALD 1540-52, äv 1540: 1, 1544: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 5, ny 7.125. Rauald mk 1540-52.

PENTTI RAGVALDINPOIKA 1553- , äv 1553: 3, 1557: 2½. Lv 1556-59: 4-4½-2½-4, 1561-62: ½-4, 1564-71 ka 2 15/16. Bencth Rauualsson pm 1557, Benct Ragualdzsson pm 1559, Benctt Rag^dss pm 1561.

Sak kevk 4.6.1551 Benctth Hatapä t > Pyynikkilän Perttu (talo II), kevk 1551 Benctth ibm (Hatanpä) ei saapunut nuotanvetoon, kevk 29.4.1554 Benct Bucke t > Kerstin Hatanpä (talo I ?), Bencth Bucki t > Lasse Kopoj (Messukylä talo XVIII), sk 20.10.1554 Lasse Waldari (Otavala talo III) t > Benct Hatanpä, joka puolestaan sai 9 markan sakon Lassen 3 markkaa vastaan tästä tappelusta, kk 1556 Benct Hatanpänn t > Laiskoilan Erkki (talo I), kk 1556 Hen. Loijma (Takahuh-ti talo XXI) t > Benct Buck, sk 27.1.1557 talon I Mikko t > Benct ibm, sk 27.1.57 Benct Hatanpen laiminlyönyt kuljetuksiin saapumisen, sk 3.12.1558 Bengdtt Hatanpä t & talon I Mikko, tk 14.3.1560 Benct Hatanpä t > Pyynikkilän talon II Perttu, joka jo tällöin asui Ruoveden Pyynikkälässä, kk 20.10.1565 talon I Mikko t > Benct ibm, sk 9.12.1566 Bengtt Hatanpään t > talon I Mikko, sk 22.10.1568 Bengt Hatanpä huonot aidat ja sillat, kk 24.9.1569 Niemen Lasse Antinpoika (talo I) t > Bengt i Hatanpä.

Hv 1571 Hatanpä: Bentth ku 5, hev 1, le 4, nk 0-3-3-0, la 5, oa 96:1, ny 9.625.

PEHKIÖ Päckiä pm 1558, 1561, 1564, Peckiä pm 1558, 1562, Päckiö pm 1565, Pächkiö pm 1566, Pechkiö 1567, 1568.

LAURI NIILONPOIKA 1540-57, 1559- , äv 1540: 2½, 1553: 3. Kv 1558: 2. Lv 1556: 4½, 1557: 6, 1559: 4, 1561-62: 3-2, 1564-71 ka 3 13/16. Lasse Peckiö mk 1541, Pächkö mk 1546, Päckiö mk 1559, Pechkio mk 1553, Lass Pechkiä mk 1556, Lasse Pähkän mk 1557, 1559, Lasse Nilsson pm 1557. Lasse Pechkain mk 1561, Pechkiön mk 1565, 1568, 1569-70, Pechkion mk 1570-71, Pechkoinby pm 1571. Hv 1571 Hatanpä: Lasse Pechkeen ku 10, hev 1, le 5, nk 0-3-3-0, la 7, oa 114: 2, ny 10.875.

ERKKI mk 1558, äv 3, lv 1558: Erich 2½. Sak kk 1571 Erich Pechkien huonot aidat ja sillat. Vuonna 1558 Erkki Laurinpoika Hatanpäältä on kirjoitettu nihdiksi. Arajärvi, Messukylän historia s. 137.

Tähän päättyy Tammerkosken jakokunta. Seuraavat 1540 Messukylän neljännekseen kuuluneet Härmälän, Partolan ja Nuolialan kylät ovat kotitilustensa puolesta muodostaneet kukin oman jakokuntansa, mutta Partolalla ja Nuolialalla oli osuus yhteismetsässä Haikan ja Naisten-

matkan kanssa.

HÄRMÄLÄ oma jakokunta. Hermele mk 1540, Hermelä mk 1541-42, luettu Hatanpäähän mk 1543-56, Hermälä mk 1557, pm 1557, Härmälä pm 1558-59, mk 1559. Tilat on yhdistetty noin v. 1620.

I

NIILO JUHONPOIKA 1540-84, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 5, la 10, ny 13.75. Lv 1556-59: 5-7-5-5½, 1561-62: 2½-6, 1564-71 ka 4 11/16. Nilis Härmä (Hermä) mk 1557, 1559, 1561, Jonsson lv 1557. Lm Nilss Härmälän rovkk 1550, VA 1945 f. 8. Hv 1571 Hermälä: Nils ku 5, hev 2, le 6, 0-2-2-0, la 8, oa 122:-, ny 13.

SIMO sak sk 3.12.1558 Messukylän Tuomas Laurinpoika (talo XIV) t > Simon Härmälän.

II

PIETARI JUHONPOIKA mk 1540- , pm 1557- . Äv 1540: 3, 1541: 3½. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 6, la 12, ny 16.5. Lv 1556-59: 4½-6½-8½-8½, 1561-62: 3-7½, 1564-71 ka 5 11/16. Per Hermälän mk 1546, 1552, Per Härmälän mk 1553, Peder Härmälän mk 1556, Peder Hauhala (Hauhalan) mk 1557-59, 1561. Per Nilsson (?) lv 1557, Per Jonsson (Jonss.) pm 1558-65. Peer Härmälän oli Pirkkalan kesäkäräjillä 5.7. 1534 katselmusmiehenä todistamassa Vatialan ja Leinolan rajasta. VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79 (tk 1761 § 106), HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20 (8.4.1771).

JUHO hv 1571 Hermälä: Jons ku 10, hev 3, le 9, nk 0-3-4-0, la 10, oa 191:4, ny 19.75.

PARTOLA yhteinen takametsä Nuolialan, Haikan ja Naistenmatkan kanssa. Partoila mk 1540-46, 1553-59, Partoijla mk 1552.

I Eerola

PIETARI Paeder Pardoy oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 30.1.1476, RA De la Gardieska samlingen, or.p., FMU IV 3634. On ollut ilmeisesti kolmas Messukylän neljänneksen lm. Sijointus siksi tähän kylään. Kantatila I + II on voinut olla vielä 1476 jakamaton.

PERTTU 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 3½. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 5, la 10, ny 15.75.

HEIKKI 1553-71, äv 1553: 3½, 1557: 3. Kv 1558: 2. Lv 1556-59: 4-5-6-4½, 1561-62: 3-6, 1564-71 ka 4½. Hen. Partoij mk 1553, 1558, lv 1557, Hen. Parthoij mk 1556, Hen. Parttoij mk 1557, Hendrick Partoi mk 1561.

Eom 1552 Henric Partoij & Tammerkosken Heikki Kurinen (talo IV) yksi eräsija 20 peninkulman päässä kotoa Virtain Toisvedellä. Se päätettiin asuttaa. Eom 1552 Hendrich Partoij yksin eräsija Toisvedellä. Vuoden 1589 tarkastusmaakirjan mukaan kyse oli Virtain Ylä- ja Ala-Ikkalasta ja Lahdesta. Ks. Tammerkoski talo IV. Ek 1554 Hen. Partoi 1 leiv. haukia, VA 1972. Ek 1555 Hendrich Partoi 1 leiv., VA 1978. Vuonna 1556 Hen. Partoilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45.

SIMO HEIKINPOIKA 1571-1604. Hv 1571 Pardola: Simon Hen. ku 10, hev 3, le 6, nk 0-1-4-0, la 8, oa 135:2, ny 15.5.

II Patala

TAPANI 1540-65, pm 1558-65, 1567- . Äv 1540: 2, 1541: 3. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 5, la 10, ny 14.75. Kv 1558: 2. Lv 1556-59: 2-4-0-5, 1561-61: 5-6, 1564-65: 3-3½, 1567-71 ka 4 2/5. Staffan Parttoij mk 1553-56, Parttoij mk 1557, Parttoij lv 1557, Parttoij mk 1559, 1561, Parttoij mk 1558.

Lm Staffan Pertolainen (p.o. Partolainen) lk 1.3.1549, VA Topographica Pirkkala, vuoden 1619 kopio; Staffan Parda sk 16.12.1553, Staffan Pardoij tk 10.2.1555, Staffan Parthainen kk 1556, Staffan Parttoij sk 27.1.1557, Staffan Parttoilan tk 31.3.1557, kevk 2.6.1557, Staffan Pardoij kevk 28.4.1558, sk 3.12.1558, tk 8.3.1559, Staffan Parttoilan sk 31.12.1560 ja Staffan Bardtoij tk 22.3.1561 eli yhteensä 12 kertaa.

MATTI TAPANINPOIKA 1566-84, pm 1566. Äv 1566: 3. Madz Staffanss. mk 1566-71, pm 1566. Hv 1571 Pardola: Madz Staffansson ku 10, hev 3, le 5, nk 0-1-4-0, la 7, oa 127:6, ny 14.375.

III Rotjala

KLEMETTI TUOMAANPOIKA 1540-79, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 2, le 3, nk 4, la 5, ny 9.625. Kv 1558: 1½. Lv 1556-59: 2-3-3½-4, 1561-62: 2-2½, 1564-71 ka 2 3/16. Clemett Vackilan mk 1546, Clemet Vackilan mk 1552, Clemeth (Clemett) Vackinen (Wackinen) mk 1553-61, lv 1557.

Lm Clemet Partainen lk 1.3.1549, VA Topographica Pirkkala k, Clemeth Parttoij sk 11.10.1550, Clemeth Vackinen tk 1551, Clemet Parttoij kevk 4.6.1551, Clemet Parttoilan rovtk 11.1.1551, Clemet Wackinenn sk 16.12.1553, Clemet Wackinen lk 7.2.1554, kevk 29.4.1554, Clemeth Wackinen kk 24.7.1554, Clemet Vackinen rovkk 26.8.1554, Clemett Vackinen kk 18.8.1555, Clemeth Vackinen stk 3.5.1556, tk 31.3.1557, Clemet Vackoilan kevk 2.6.1557, Clemet Vackilan kk 11.8.1557, Clemet Vackinen kevk 28.4.1558, sk 3.12.1558, Clemet Vackilan tk 8.3.1559, Clemet Vackila sk 11.10.1559, Clemett Pardoij kk 15.7.1560, Clemet Vackinen sk 31.12.1560, tk 22.3.1561, Clemett Vackinen sk 15.12.1563, tk 1564. Lm Pirkkalan nimismiestalossa pidetyillä etsikkokäräjillä 15.7.1564 Clemet Waikinen Partulan, VA Ylä-Satakunta KOa 9 s. 137-139, Clemet Parttoilan, VA Ylä-Satakunta KOa 73 f. 721v- . Lm Clemett Vackinen kk 22.9.1564, Clemet Parttoilan lk 28.3.1566, Clemett Thomasson Parttoilan kk 20.10.1566, Clemet Thomasson Parttoila sk 9.12.1566, lk 5.3.

1567, Clemett Thomasson Parttoilan sk 15.3.1568, lk 10.5.1568 ja Clemett Thomasson Parttoila sk 22.10.1568 eli yhteensä 33 kertaa.

Clemett Parttoilan kk 10.6.1567 todisti aitojen ym. kunnan katusastusmiehenä. Hv 1571 Pardola: Clemett Vackinen ku 5, hev 2, le 1, nk 0-0-1-0, la -, oa 52:7, ny 5.5.

IV Kauppi

NIILO 1540-52, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 9, ny 8.625.

OLAVI 1553-56, pm 1561-64, äv 1553: 2. Lv 1556: 2½, 1561-64: 2½-3-4. Oluff Vackinen mk 1553-56. Lv 1561-62: 2½-3, 1564: 4.

JAAKKO MARKUNPOIKA mk 1557-1604, pm 1558-59, 1565- . Äv 1557: 2. Lv 1557-59: 4-4-4, 1565-71 ka 2 13/14. Jacop Vackinen mk 1559-61. Sak sk 31.12.1560 Cauppi Pardola laiminlyönyt kyytivuoron, sk 25.1.1571 Jacob Pardoij vahingoitti Juho Vainisen hevosta, kk 24.8.1571

Jacop Partoilann huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Pardola: Jacob Par-
doi ku 5, hev 2, le 6, nk 0-1-2-0, la 6, oa 116:3, ny 12.25.

Pirkkalan nimismiestalossa pidetyillä esikkokäräjillä tulivat 15.7.1564 oikeuden eteen Lempäälän Aimalan sekä Pirkkalan Partolan ja Sikoisten asukkaat sekä pyysivät katselmusta kylien kohdalla kul-
kevasta Lempäälän ja Pirkkalan rajasta. Silloin kuninkaanvaltaisena
tuomarina istuva Hogenskild Bielke lähti itse mukanaan seurueensa
neljä aatelista jäsentä, Ylä-Satakunnan ja Sääksmäen voutikuntien
voudit sekä 12 talonpoikaa tutkimaan rajaa maastossa. Oikeiksi raja-
paikoiksi todettiin Kokkovuori ja Sääksjärvensaari, mutta samalla
katsottiin, että välillä pitää vielä olla rajapyykki Ahvenjärven ran-
nalla. Etsikkokäräjien tuomarit antoivat asiasta tuomiokirjeen, jonka
esitti 1753 Lempäälän ja Vesilahden käräjillä Simo Ryökäs Hauralasta.
VA Ylä-Satakunta KOa 73 f. 721v- (kirje kopioituna kokonaan).

NUOLIALA yhteinen takametsä Partolan, Haikan ja Naistenmatkan kans-
sa. Nuoliala mk 1540-41, 1557, Nolia mk 1542-56, Noliala pm 1558-59.

I Isotalo

ERKKI OLAVINPOIKA mk 1540-62, pm 1558-63. Äv 1540: 2½, 1541: 4, 1546:
5, 1552: 4. Karja 1540: hev 3, le 8, nk 6, la 16, ny 19. Kv 1558: 3.
Lv 1556-59: 8-12-10-10, 1561-62: 6½-7. Erich Nolian mk 1546-1558,
Erick Nolion mk 1552, Erich Nolia mk 1553-56, 1559, Erich Nuolia mk
1557, 1561, pm 1557, Erich Olsson pm 1558-61, Olss. pm 1562.

Eric (Erich) Nolia oli Pirkkalan kesäkäräjillä 5.7.1534 katsel-
musmiehenä todistamassa Vatialan ja Leinolan rajasta, VA Ylä-Satakun-
ta KOa 83 f. 1377-79, HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20. Eric Nolio
oli lm Pirkkalan lk 15.3.1541, VA Topographica Teisko, Rikala, or.p.
Erich Nolio oli Pirkkalan laamanninkäräjillä 1.3.1549 katselmusmiehe-
nä todistamassa Keijärven ja Runsaalan rajasta, VA Topographica Pirk-
kala, k. Eric Nolion oi Karkun laamanninkäräjillä 8.3.1550 maakunta-
katselmusmiehenä todistamassa Yliskallon ja Pajuniemen ulkopalstojen
rajoista. Katselmusmiehistä oli toinen puoli Pirkkalasta ja toinen
Tyrväästä. VA perg.kirjeet (paikoin vaikeasti luettavissa).

SIPI ERKINPOIKA 1564-1602, äv 1564: 4. Lv 1564-71 ka 6 5/8. Sig^d
(Sig^{dt}) Erichssⁿ (Erichss, Erss.) pm 1564-65, mk 1570-71.

Lm Sigfred Nolia sk 2.11.1557, Siffred Nolia rovkär 18.10.1559,
Sig^{dt} Nuolia sk 15.12.1563, Sig^{dt} Nolia kk 22.9.1564 ja Sig^{dt} Nuo-
lialan lk 28.3.1566.

Sak sk 11.10.1559 Siffred Noliala laiminlyönyt kyytivuoron, lk
10.5.1568 Sig^d Nuolialan ja talon II Matti olivat ottaneet viljaa
Viikin kartanon omistamasta Lehtisaaresta. Sakko tuli vain vahingon-
teosta. Kk 24.9.1569 Sig^d Ericksson Noliala oli niittänyt heinän Vii-
kin Eerik Simoninpojan omistamalla benempd Jomasari.

Hv 1571 Nuoliala: Sigffred Erichsson ku 25, hev 3, le 11, nk 2-4-5-0,
la 12, oa 228:1, ny 24.

Pirkkalan ja Messukylän kesäkäräjillä 1679 oli esillä Nuolialan
taholta jo 1659 käräjille tuotu vouti Frans Laurinpojan, tuomarinsi-
jaisen Johan Grindennin ja Joakim Olavinpojan katselmuskirje ajalta
2.10.1569, jossa ilmoitettiin Tammerkosken Juho Vainisen (talo I) so-
pineen & Sigfred Nuolian med sine skiftesbröder siitä, että Juho saa
pitää Peltolamminsaran seuraavien rajojen sisällä: Toivianpellonoja,
joka lähtee Korttehiston pitäjänniityltä - Kärppämäenotsa - Saukko-
lammin lato - Sääksjärven Mustalahti - jokea pitkin Korttehiston niitylle.
Sipi Nuolia saa pitää Juho Vainisella Nuolialan metsässä
ja ulkopalstalla olleet niityt ja Juho taas ne niityt, jotka olivat
Sipillä Peltolammensaralla. Jos Juho arvioinnin perusteella katsottiin

näin menettäneen enemmän kuin sai, niin hän saisi pitää Nuolialan puolella olevan Toivionpelto nimisen niityn. Tämän sovinnon mukaan Sipi sai Vainiselta Vuohensuon, Vihaistennurmen, Läpikäytävän ja Kivipöydän niityt. VA Ylä-Satakunta KOa 7 s. 586-587.

II Perttula

ANTTI NIILONPOIKA 1540-66, äv 1540: 2½, 1541: 4, 1546: 5, 1552: 4. Karja 1540: hev 3, le 7, nk 9, la 15, ny 19.375. Kv 1558: 3. Lv 1556-59: 10½-9½-10-10, 1561-62: 3-7, 1564-66: 8-6-6. An. Nolian mk 1546, Anund Nolian mk 1552, Anders Nolia mk 1553-56, Anders Nilsson lv 1557, Nuolia mk 1561. Sak rovkär 18.10.1559 Anders Nolia vastuupakoilu.

MATTI ANTINPOIKA mk 1567-68, pm 1567-70. Äv 1567: 4. Lv 1567-70: 8-6-4½-5. Lm kk 10.6.1567 Madz Andersson Nuolia. Sak lk 10.5.1568 Madz ja talon I Sipi olivat ottaneet viljaa Viikin kartanon omistamalta Lehtisaarelta.

PERTTU MATINPOIKA mk 1569-90, pm 1571- . Äv 1570: 4. Lv 1571: 8. Bertil Madzss. mk 1569-71, pm 1571. Sak sk 10.1.1570 Bertill Madzsson Noliiala huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Nuoliiala: Bertill ku 20, hev 2, le 10, nk 0-2-3-0, la 10, oa 119:4, ny 17.75.

III Nikkilä

PIETARI mk 1540-84, pm 1564- . Äv 1540: 1, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 4, la 3, ny 7.375. Oli kirkonveron puolesta 1556-62: ligger i öde. Lv 1557-59: 1-5-2, 1564-71 ka 1 3/16. Per (Pedher, Peder) Vackinen (Wackinen, Vachinen) mk 1546, 1552-61, pm 1564-66.

Vuonna 1555 Peder Vackinen lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, samoin 1556 Per Vachinen Noliialan, VA 1978 f. 69v, 1998 f. 45. Sak tk 1557 Hen. Swppa (Naistenmatka talo IV) t > Per Vackinen. Hv 1571 Nuoliiala: Per Vackinen ku 5, hev 2, le 2, nk 0-0-1-0, la 3, oa 59:1, ny 6.875.

Aitolahden jakokunta

NURMI Nurmis mk 1540-44, 1556-59, pm 1557-59, Nurmiby mk 1546, 1552-53.

I Juopo

NIILO OLAVINPOIKA mk 1540-52, 1557, 1559-62, pm 1557-64. Äv 1540: 3, 1541: 3½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 6, la 14, ny 14.75. Lv 1559: 5½, 1561-62: 4-4, 1564: 4. Nils Olsson mk 1541, Nils Marcolan mk 1546, 1552, Nils Marculan pm 1558-59, 1562, 1564, Nils Markulan mk 1557, Nils (Niels) Marckulan mk 1559, 1561, pm 1561.

PIETARI NIILONPOIKA mk 1553-56, lv 1557, mk 1564-84, pm 1565- . Äv 1553: 3½. Lv 1556-58: 7½-7-7, 1565-71 ka 3 3/14. Per (Peder) Markulan mk 1553-56, Per Nilsson lv 1557. Pedher Marculan mk 1558.

Per (Peder) Nillss., Nilsson pm 1565-71, Per Nisiuss. (?) mk 1566.

Eom 1552 Peder aff Markula yksi eräsija 32 peninkulman päässä kotoa vid Velhonperä (matkasta päätellen eräsija on ollut Ähtärinjärven pohjoisosassa Lehtimäellä). Siellä oli vain kalastamo, eikä uudisasutusta perustettu. VA 130^a. Ek 1553 Per Nurmesthen 1 leiv. haukia, VA 130^a f. 21v. Ek 1557 Per Marculan 1 leiv., VA 2030.

Lm Per Marchulan sk 3.12.1558, VA 2091 f. 2v. Sak tk 31.3.1557 Per Marculan sakko vahingonteosta Palon Heikin (talo I) ruiskaskel-

le, kk 1568 Per Nillsson Nurmis vastuupakoilu.

MARKKU PIETARINPOIKA sak kk 1560 Marcus Nurmis vastuupakoilu, kk 1567 Marchus Persson Nurmj huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Nurmis: Marcus Marculan ku 10, hev 2, le 4, nk 0-2-2-0, la 5, oa 95:6, ny 10.625.

II Mikkola

DIONISIUS MIKONPOIKA 1540-84, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 5, la 11, ny 12.875. Lv 1556-59: 4½-5½-7-7, 1561-62: 2-4½, 1564-71 ka 4¼. Dionisius mk 1540-44, Dionisius Marcolan mk 1546, 1552, Nisius Marchulan mk 1553-57, Nisius Michilsson pm 1557, Nisius Marckulan mk 1558, Marculan mk 1558, Markulan mk 1561. Dionisius pm 1558-65.

Sak kk 1551 talon VII Niilo Nattari t > Nisius Marculan, tk 1560 Nisius Nurmist t > Hen. Paloin (Palo talo I), sk 15.12.1563 Nisius Nurmen vastuupakoilu, kk 24.9.1569 Nisius j Nurmis t > talon VII Niilo Nattari. Hv 1571 Nurmis: Dionisius Marculan ku 10, hev 2, le 8, nk 0-3-3-0, la 8, oa 160:4, ny 16.

MIKKO sak tk 1554 Michill i Marckulan t > Jöns ibm (talo ?), tk 1554 Michill Marckulan ei saapunut nuotanvetoon, stk 3.5.1556 Michell Marculan t > talon IV Niilo Nivara.

III Kovapää

PIETARI OLAVINPOIKA mk 1540-65, pm 1558-64. Äv 1540: 2, 1553: 1½, 1557: 2½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 8, ny 8. Lv 1556-59: 4-5-4½-4½, 1561-62: 6-4½, 1564: 3. Per Andilan mk 1546, 1557, lv 1557, mk 1559, Per Andilann mk 1552, Per (Peder) Kouapä mk 1553, 1556, Peder (Per) Antilan, Andilan mk 1558, 1561-62, Per lille mk 1564-65. Per Olsson (Olss.) pm 1558-64. Sak tk 1551 Per Andilan t & talon IV Niilo Nivari, kk 1551 Pyynikkilän Perttu (talo II) t > Peder Kouapä, kk 1557 Peder ibm (Nurmis) sai niskuroinnista kolmen markan sakon, koska vastusti & talon VI Esko ja talon VII Niilo Nattari Juhana-herttuan kirjeessä olevia määräyksiä.

TUOMAS PIETARINPOIKA mk 1566-84, pm 1565- . Äv 1566: 2½, 1569: 3. Lv 1565-71 ka 3 2/7. Tho. (Thomas) Perss. (Persson) mk 1566-67, pm 1565-71. Sak kk 1557 talon V Esko t > Thomas Persson ibm. Hv 1571 Nurmis: Thomas Kouapä ku 10, hev 2, le 7, nk 0-1-1-0, la 5, oa 118:4, ny 12.625.

MIKKO PIETARINPOIKA sak kevk 2.6.1557 Michell Persson Nurmisten t > Hen. Sutari (Hallila talo I), kk 1560 Michel Nurmis t > Jacop Pardoï (Aitolahden Partola talo II) ja Michel Nurmis t > Michel Pardoï (Aitolahden Partola talo I), tk 1569 Michill Nurmis vastuupakoilu, kk 1571 Michell Antilan t & Sorilan Korven Pietari Tapaninpoika. Hv 1571 Nurmis: Michill husman ku -, hev -, le 1, nk -, la -, oa 10:-, ny 1.

IV liitetty taloon V 1570-luvun lopulla

NIILO NIILONPOIKA 1540- , äv 1540: ½, 1541: 1, 1546: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 4, ny 7. Lv 1556-59: 4½-4-5½-5, 1561-62: 1-5, 1564-71 ka 3 1/8. Nils (Niels) Andilan mk 1546, 1552, pm 1558-62, Nils Niffuara mk 1553, Nilis Niffuar mk 1556, 1568, Nils Nilsson lv 1557, Nils (Nilis) Niuari (Niffuari) mk 1559-62, 1564-71, pm 1566-71. Nils Niura pm 1565. Vuonna 1555 Nils Niffuar Aittolahden lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45. Lm Nils Niudara rovtk 1555. Sak tk 1551 talon III Pietari t & Nils Niuarin, kk 1551 Pentti

Penttilä (Messukylä talo XXV) t > Nils Niuari, stk 3.5.1556 talon II Mikko t > Nilis Niudara, stk 1556 Nils Niudara kyytien laiminlyönti (nimi pyyhitty yli), sk 27.1.1557 talon VII Niilo Nattari t > Nils Niudara, sk 3.12.1558 Nils Niffuare sai kolmen markan sakon, koska ei ollut kuljettanut sovittuna aikana Turkuun laivaväelle leivottuja leipiä, joita oli kaksi tynnyrillistä (oli neljänneskuntamies?), tk 1560 talon V Esko t > Nils Niffuara, sk 31.12.1560 Nils Nurmi huonot aidat, tk 24.3.1561 Nils Niuari t > saman kylän Esko (talo V tai VI), kk 1567 Nils Nilsson Nurmj sai sakon vahingonteosta, oli hakannut hajalle saman kylän Matleenin aitauksen, sk 15.3.1568 Leinolan Sipi Matinpoika (talo II) t > Nilis Nillsson Nurmj.

Hv 1571 Nurmis: Nils Niffuari ku 5, hev -, le 2, nk 1-0-0-0, la 2, oa 28:1, ny 2.75.

TUOMAS tk 10.2.1555 Otavalan Ambrosius (talo I) oli tehnyt vahinkoa pä Thomas Niffuaris svedh (kaskessa).

V Ketara

ESKO NIILONPOIKA 1540-84, äv 1540: 1½, 1541: 1, 1544: 2, 1546: 1½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 5, ny 7.625. Lv 1556-59: 7½-4-4-5½, 1561-62: 8-3½, 1564-71 ka 2 7/8. Eskill Nilsson lv 1557, Eskill (Eskel, Eskell) Andilan (Antilan) mk 1557-61, 1566-71, pm 1565-68.

Lm Eskill Andilan sk 16.12.1553, tk 7.2.1554, kevk 29.4.1554, sk 20.10.1554, rovtk 19.5.1555, kk 18.8.1555, tk 31.3.1557, Eskell Nurmisten kk 11.8.1557, Eskill Nurmist rovkär 23.9.1557, Eskill Andilan sk 2.11.1557, Eskill Anttilan tk 30.1.1558, Eskill Anttinen sk 3.12.1558, Eskill Andilan tk 8.3.1559, Eskel Andilan kk 15.7.1560, Eskil Andilan sk 31.12.1560, tk 22.3.1561, Eskell Andilan tk 19.3.1564, kk 22.9.1564, Eskill Nilsson Nurmis lk 25.2.1565, kk 26.10.1565, sk 21.1.1566, Eskill Nurmj lk 28.3.1566, Eskil Nilsson Nurmj kk 20.10.1566, Eskil Nillsson Nurmis sk 9.12.1566, lk 5.3.1567, Eskil Nurmi kk 10.6.1567, Eskill Nilsson Nurmista kk 24.8.1571 eli yhteensä 27 kertaa (vrt. kuitenkin talo VI EJ!). Rovastinkäräjillä 23.9.1557 Eskill Andila oli yksi niistä kuudesta, jotka määrättiin jakamaan Messukylän kappelin kirkkoaidan kunnossapito-osuudet kullekin talolle niiden koukkuluvun mukaisesti.

Sak stk 3.5.1556 Eskill Andilan ibm (edellä Nils Niudara) laiminlyönyt kyytivuoron, kevk 2.6.1557 Eskill Nurmisten t > Eskill Ionsson ibm (talo VI), kk 11.8.1557 Eskell Andilan t > talon III Tuomas Pietarinpoika, kk 1557 Eskell Nurmis sai (& talon III Pietari ja talon VII Niilo Nattari) kolmen markan sakon, koska vastusti herttua Juhanan kirjeessä olleita määräyksiä, tk 1560 Eskil Anttilan t > talon IV Niilo Nivara.

Hv 1571 Nurmis: Eskell ku 10, hev 1, le 6, nk 0-1-2-0, la 6, oa 107:-, ny 10.25.

VI Kokki

TUOMAS 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 3, 1544: 3½, 1546: 3. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 5, la 8, ny 12.5.

ESKO JUHONPOIKA 1553-65, äv 1553: 3. Lv 1556-59: 5-4½-4½-5½, 1561-62: 3-5, 1564-65: 3-1½. Eskill väffuij mk 1553, 1556, Eskill Andilan mk 1557, 1559, Eskill Iörensso (?) lv 1557, Eskill (Eskell, Eskel) Ionsson (Ionss.) mk 1558, pm 1558-65.

Lm Eskel Andilan tk 31.3.1557 (samassa lautakunnassa myös talon V Esko Antila. Voi olla, että osa tämän talon V Eskon lautamiehyyksistä kuuluu talon VI Eskolle). Sak kevk 2.6.1557 Eskill Nurmisten (talo V) t > Eskill Ionsson ibm (myös osa talon V Eskon sakoista voi kuulua

talon VI Eskolle).

MARKKU TUOMAANPOIKA mk 1566-84, pm 1566. Äv 1566: 3. Lv 1566: 2. Marchus Thomass mk 1567-68. Hv 1571 Nurmis: Marcus Thomasson ku 5, hev 1, le 4, nk 0-1-1-0, la 5, oa 72:7, ny 7.625.

ERKKI JUHONPOIKA pm 1567-. Lv 1567-71: 2-4-2½-1½-3. Erich Ionsson (Ionss.) pm 1567-71.

ESKO OLAVINPOIKA lm sk 29.1.1565 Eskill Olsson Nurmis.

OLAVI ESKONPOIKA nihti 1558, Arajärvi, Messukylän historia s.137. Nämä Esko ja Olavi ovat joko talosta V tai talosta VI.

VII Nattari

HEIKKI 1540-43, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev -, le 3, nk 4, la 6, ny 5.75.

NIILO HEIKINPOIKA 1544-84, äv 1544: 1½. Kv 1558: 1. Lv 1556-59: 2½-2½-2-2½, 1561-62: 3½-1, 1564-71 ka 2 3/16. Nils Snattar mk 1544, 1546. 1552-56, Nils Nattare mk 1557, pm 1558, Nils (Nils, Niels) Nattari (Nattarij, Nattarii) lv 1557, mk 1558-62, 1564-67, 1570-71, 1558-71. Nils Nattar mk 1568-69. Sak kk 1551 Nils Nattari t > talon II Niisius Markkula, sk 27.1.1557 Nils Nattari t > talon IV Niils Nivara, sk 27.1.1557 Nils Snattari huonot aidat ja sillat, rovkk 26.8.1554 Nils Nattarij sakko niskuruudesta, koska ei ollut saapunut muiden talollisten tavoin töihin papin rakennuksille, kk 11.8.1557 Nils Snattar ja talon V Esko ja talon III Pietari eivät noudattaneet herttua Juhanan kirjeen määräyksiä, sk 2.11.1557 Nils Nattare t > Thomas Turdoij (Messukylä talo XIV), kk 24.9.1569 talon II Niisius t > Nils Nattari ibm, sk 25.1.1571 Nils Hen.sson Nurmist vahingoittanut Niilo Erkinpojan (kylä ?) lehmää. Hv 1571 Nurmis: Nils Nattari ku 5, hev -, le 3, nk 0-0-1-0, la 3, oa 42:7, ny 3.875.

taloihin sijoittamatta:

JUHO sak tk 1554 talon II Markkulan Mikko > Jons ibm.

LAURI sak sk 2.11.1557 Lasse Nurmi t & Hirvenniemen Niilo (talo ?), kk 1571 Lasse Nurmist vastuupakoilu.

MATLEEN sak kk 1567 talon IV Niilo oli hakannut hajalle gerdzgard aff Magdlin ibm.

PARTOLA Partoila mk 1540, 1557, 1559, pm 1558-59, Partoilaby pm 1557. Luettiin 1544, 1546, 1552-56 Sorilaan.

I Partola

OLAVI 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 3, le 7, nk 5, la 7, ny 16.375. Oleff Parttolan mk 1546, 1552. Vesilahden ja Pirkkalan yhteisillä etsikkokäräjillä 25.9.1512 oli Pirkkalan puolesta kuusi lautamiestä, joiden nimet on tallennettu alkuperäisestä kirjeestä Harvialan kopiokirjaan tehtyyn jäljennökseen (vesilahtelaiset ovat siitä poissa), koska tuomio koski vain Pirkkalan Sotkaluotoa). Kolmas järjestyksessä lm:stä on Oloff Partoiij, VA Harvialan kopiokirja s. 897, FMU VII 5609. Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514 oli esillä lempäläisen Niilo Hakkarin (Kuokkala talo VIII) ja hänen jakoveljiensä riita Pirkkalan Terälahden isäntien kanssa Hakkarin ym. eräsijan eli myöhemmän Rikalan rajoista Terälahtea vastaan. Rajan kulusta esitti käräjillä valatodistuksen 12-miehinen maakuntakatselmuskunta, johon

kuului miehiä Huittisista, Karkusta, Kangasalta ja Pälkäneeltä. Viimeisenä on Olof Partha. Koska kyse oli Pirkkalan maista Lempäälää vastaan, ei pirkkalainen oikeastaan olisi kuulunut mukaan, mutta toistaan miestä ei tapaa, johon nimi paremmin sopisi. Alkuperäisen kirjeen ainoa täydellinen jäljennös on RA:ssa: VHAA:s dep., Peringskölds Diplomatarium E 66, pain. FMU VII 5710.

MIKKO OLAVINPOIKA 1553-84, äv 1553: 3½, 1557: 2½, 1566: 3. Lv 1556-59: 5-6½-8-4½, 1561-62: 5-5, 1564-71 ka 4 1/16. Michel Pardoij mk 1553, Michell Pardai mk 1556. Eom 1552 Michill Partta & Erkkilän kylän Erkki (talo Ia) yksi eräsija Ruoveden Palovedellä (= myöhempi Siika-lahden Sarvana). VA 130a. Eräsija asutettiin eikä Mikko ole maksanut erämaakalastuksesta veroa.

Lm Michell Pardoij kevk 28.4.1558, Michill Olsson Partoilan kk 10.6.1567, VA 2204 f. 40v. Sak kk 1560 Nurmen talon III Mikko t > Michel Pardoij. Hv 1571 Pardolaby: Michill ku 10, hev 2, le 6, nk 0-3-3-0, la 7, oa 136:6, ny 13.875.

II Holvasti

JUHO 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 2½, 1544: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 7, ny 7.375. Jons Parttolan mk 1546, 1552.

JAAKKO JUHONPOIKA 1553-84, äv 1553: 1½, 1554: 2. Lv 1556-59: 2½-2½-2½-2½, 1561-62: 3-3½, 1564-71 ka 3 3/16. Jacop Pardoij mk 1553, 1558, Jacap Pardai mk 1556, Jacop Partoi mk 1557, 1559. Sak stk 3.5.1556 Jacop Pardoij laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1560 Nurmen talon III Mikko t > Jacop Pardoij. Hv 1571 Pardolaby: Jacob ku 5, hev 2, le 5, nk 0-1-2-0, la 4, oa 100:7, ny 11.

MARTTI JAAKONPOIKA oli nihti 1558, Arajärvi, Messukylän historia s. 137.

PALO Paloi mk 1540-41, 1556, Paloi mk 1553, 1557, 1559, Paloinn pm 1558, Paloin pm 1559, Paloi by lv 1558. Luettiin 1544-52 Sorilaan.

I Utukka

HEIKKI 1540-84, äv 1540: 2½, 1541: 3½, 1544: 3. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 6, la 13, ny 12.625. Lv 1556-59: 5½-2½-3½-3, 1561-62: 2-4, 1564-71 ka 4 3/8. Hen. Paloist mk 1546, 1552, Hendrich Vdhucka mk 1553, Hen. Vdhucka mk 1556, Hen. (Hin., Hindrick, Hendrick) Utukka lv 1557, mk 1557, 1559-61, 1564-71, pm 1561, 1564-71. Hen. Wtucka mk 1558. Hindrick Vtuka pm 1562.

Ek 1557 Hen. Utukka 1 leiv. haukia, VA 2030. Heikin eräkala-apajista ei ole tietoa. Sak tk 31.3.1557 Nurmen Pietari Markkula (talo I) oli tehnyt vahinkoa Hen. Palois ruiskaskessa, sk 2.11.1557 Hen. Paloin t > talon V Olavi, tk 14.3.1560 Nurmen Niisius (talo II) t > Hen. Paloin. Hv 1571 Paloisby: Henrich Uducka ku 10, hev 2, le 6, nk 0-4-4-0, la 6, oa 139:-, ny 14.75.

II Hempura

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 1, 1541: 1½, 1544: 1. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 8, ny 8.5. Hen. Raholan mk 1544, 1546, 1552.

HEIKKI 1553-84, äv 1553: 1, 1557: 2. Kv 1558: 1½. Lv 1556-59: 2½-1½-2-4, 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 2 3/8. Hendrich Hemburaijnen mk 1553, Hen. Hemburainen mk 1556, Hen. Himbura mk 1557-61, Hen. Hembura lv 1557, Hen. (Hin., Hendrick, Hinrich) Hempura mk 1566-71, pm 1567-70.

Hin. Hempura^{en} pm 1571. Hen. (Hendrick) Rasoiij (Rasoi) pm 1558, 1561, Hen. Resoiij pm 1559. Hen. Rahoij (Rahoi) pm 1562, 1564-65.

Sak kk 20.10.1566 Hen. Hemburainen laiminlyönyt kyytivuoron, tk 21.3.1569 Hen. Hempura Paloin ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon. Hv 1571 Paloisby: Henrich ku 5, hev 2, le 6, nk 0-1-2-0, la 5, oa 108:7, ny 12.125.

III talo liitetty Hempuraan 1557

NIILLO 1540-56, äv 1540: 1, 1541: 1½, 1544: 1. 1556: ligger i öde. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 3, ny 4.875. Nils Rahoilan mk 1546, Nils ibm (Raholan) mk 1552.

IV liitetty Rekolaan 1680-luvulla

HEIKKI MARTINPOIKA 1540-52, äv 1540: ½, 1541: 1, 1544: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 2, ny 4.75. Hen. Mortensson mk 1540-44, Hen. Morthensson mk 1546, 1552. Vuonna 1552 Lille Henrich Morthensson aff Aitolax lupasi mennä asumaan Sorilan Heikki Sorrin (talo I) eräsijalle Ruoveden Väärinjärvelle, VA 130^a f. Häntä ei siellä kuitenkaan näy maakirjojen alkaessa uudisasukkaiden kohdalta 1562.

HEIKKI 1553- , äv 1553: 1½. Lv 1556-59: 4-3½-4-1, 1561-62: 2½-3½, 1564-71 ka 4 5/8. Hendrich (Hen., Hendrich) Rendzoiij, Rendzsoi, Rentzoi, Renttzoii mk 1553, 1556, 1565, lv 1557, pm 1558-61. Hen. (Hindrick, Hin., Hendrich) Prentzell, Prentzeli, Prenttzel, Prentzel mk 1557-58, 1561-62, 1566-71, pm 1562, 1564-65. Hen. Prensel mk 1559, Brentzel mk 1564, Hin. (Hinrich) Prentzoi, Prentzoi pm 1566-71.

MARKKU Sak sk 10.1.1570 Marcus Hempura Paloin huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Paloisby: Marcus ku 5, hev 2, le 5, nk 0-1-2-0, la 4, oa 102:5, ny 11.

V Rekola

SIMO MARTINPOIKA 1540-65, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 4, la 6, ny 7.75. Lv 1556-59: 3-3-2-3, 1561-62: 4-2½, 1564-65: 2-1, 1567-71 ka 2 9/10. Simon (Sijmon) Sälli mk 1553, 1556-57, 1559, 1561-62, Simon Selli mk 1558. Simon Morthensson lv 1557. Sak kk 1566 Simon Paloin laiminlyönyt kyytivuoron.

OLAVI SIMONPOIKA mk 1566-84, pm 1566. Äv 1566: 1½. Lv 1566: 1. Oluff Simonss. mk ja pm 1566. Oluff Sig^dss., Sigfridson, Sig^dsson mk 1568-71. Lv 1566:1. Sak sk 2.11.1557 talon I Heikki t > Oleff ibm. Hv 1571 Paloisby: Oleff ku 5, hev 1, le 5, nk 0-0-2-0, la 8, oa 98:7, ny 9.0.

taloihin sijoittamatta:

KAARINA MIKONTYTÄR sak tk 1561 Sorilan Matti Sorri (talo IIb) makasi väkisin Karin Mickelsdotter i Paloisby.

SORILA Sorrila mk 1540-46, 1556- , Sorrilaby mk 1553.

Noin vuonna 1450 Turussa laaditussa Ylä-Satakunnan erämaiden luettelossa on n:o 18: Pilampi Ol. Sorri mz sina skifftisbrodher ijjj man skoga, sekä n:o 34: Ola. Sorri j manz skoga. REA f. 139, Mk s. 587. Neljän miehen metsä on ilmeisesti ollut kaikkien Sorilan talojen yhteinen, kun taas Olavi Sorrilla oli vielä erikseen yhden miehen metsä muualla. Pilampi lienee sama paikka kuin Messukylän kolmella Turtolla 1552 ollut eräsija Pijlam träsk (Messukylän talot XIII-XV). Se on Alavuden Sapsalammilla. Näin monen talon kalastelu jollakin lam-

mella voi oudoksuttaa, mutta Pyylampi onkin käsitettävä koko Alavuden eteläkulman yleisnimeksi. Olavi Sorrin yksityinen eräsija lienee ollut Ruoveden Väärinmajalla, ks. alla talo I Heikki Martinpoika.

I Marttila

MARTTI HEIKINPOIKA 1540-56, äv 1540: 2½, 1541: 3½. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 7, la 9, ny 16.625. Lv 1556: 8. Morten Sorri mk 1546, 1552-56.

HEIKKI MARTINPOIKA 1557-84, äv 1557: 3½. Lv 1557-59: 9-8-6½, 1561-62: 3-6½, 1564-71 ka 5 1/16. Hen. (Hendrick) Sorri mk 1557-61, Hen. Mortensson lv 1557, Hen. (Hindrich, Hin.) Mor.ss., Morthenss. pm 1558-65, mk 1568. Hen. (Hin.) Korpinen mk 1569-71.

Eom 1552 Hendrich Sorri yksi eräsija vid Väri träsk 11 peninkulman päässä kotoa (Ruoveden Väärinjärvellä). Sinne lupasi mennä asumaan Lille Henrich Morthensson aff Aitolax (Nurmi talo IV). VA 130^a. Ek 1553 Hendrich Sorri 1 leiv. haukia, VA 130a f. 21v. Ek 1554 Hen. ibm (Sorri) 1 leiv., VA 1972. Vuoden 1589 tarkastusmaakirja sanoo Sorilan kylän kohdalla, että kyläläisillä on ollut erämaita "j Wäris och Pelhois", sekä Ruoveden Väärinmajasta, että siellä asuvat Olavi Kekkoinen ja Lasse Hyyryläinen på Särnila bys äremarck, VA 2401^b f. 410 ja 613v. Kekkoinen on asunut Väärinmajan Työröä ja Hyyryläinen Hyyrylää. Molemmat talot ovat Väärinjärven rannalla. "Pelhois" on jäänyt tutkijoille arvoitukseksi. Vuonna 1556 Hen. Sorrilan lunasti päivätyöhauet 10 äyriillä, VA 1998 f. 45.

Lm Hen. Sorri sk 2.11.1557, Henrich Sorri kevk 28.4.1558, sk 3.12.1558, Hen. Sorri sk 11.10.1559, Hen. Sor_a (?) tk 14.3.1560, Hen. Sorri tk 19.3.1564, Hen. Mortensson Aitolax kk 20.10.1566, eli yhteenrä 7 kertaa. Hv 1571 Sorrilaby: Henrich Sorri ku 10, hev 3, le 9, nk 0-4-4-0, la 10, oa 185:2, ny 20.25.

ERKKI HEIKINPOIKA lm Erich Hen.sson Sorilann sk 25.1.1571, VA 2245 f. 14v.

II a + b Kulkas

ERKKI 1540-52, äv 1540: 2½, 1541: 3½. Karja 1540: hev 2, le 9, nk 6, la 8, ny 17. Eric Longh mk 1541-42, Erich Sorri mk 1546, 1552. Lm Eric Sorri lk 15.3.1541, VA Topographica Teisko, Rikala, or.p.; Erick Sorri sk 11.10.1550, VA 216^b f. 9v, Erich Sorri tk 7.2.1554, VA 1973 f. 13v.

IIa (Kulkas) OLAVI mk 1553-84, pm 1558-70, äv 1553: 1½, 1557: 2, 1562: 1½, 1566: 2. Lv 1556-59: 3½-5-5-4, 1561-62: 4½-6, 1564-70 ka 3 2/7. Oluff (Oleff) Kulkas (Kulckas, Kulchas) mk 1553, 1556-61, 1566-71, pm 1566-70.

Ek 1553 Oluff Sorri 1 leiv. haukia, VA 130^a f. 21 v. Ek 1554 Oluff Sorri 1 leiv., VA 1972. Ek 1555 Oluff Sorri 1 leiv., VA 1978. Ek 1556 Oluff Sorri 1 leiv., VA 1998.

Sak tk 30.1.1558 Oluff Kulchas t > omaa veljeään Erkkiä (talo IIb), sk 31.12.1560 Oluff Kulkas t > talon I Heikki Sorrin piika. Hv 1571 Sorrilaby: Oleff Kulkas ku 10, hev 2, le 7, nk 0-1-2-0, la 6, oa 123:2, ny 13.25.

SIMO pm 1571 lv: 5.

IIb (liitetty IIa:han 1630-luvulla) ERKKI (Olavin veli) mk 1553- , pm 1558-70. Äv 1553: 1½, 1554: 2, 1557: 2½. Lv 1556-59: 3½-6-6-5, 1561-62: 2½-7, 1564-70 ka 3 3/14. Erich (Erick) Kulkas (Kulchas) mk 1553, 1556-61, 1564-65, 1567, pm 1561-66.

Ek 1554 Erich ibm (edellä Oluff Sorri) 1 leiv., VA 1972. Ek 1556

Erich Kulchas 1 leiv., VA 1998. Sak kevk 4.6.1551 Eric Kulchas ei saapunut nuotanuton (käräjiä varten), kk 1555 Erich Kulchas Aitolachden t > Madz Larsson Korveldt (Sorila talo VI), tk 1558 talon IIA Olavi t > sin broder Erich Kulchas, sk 11.10.1559 Erich Kulkas mz sin broder (Olavi ?) syyttivät turhaan > Henrich smedh (Laalahti talo I). Vuonna 1559 Erich Sorilan myi voudille punaketun nahan.

MATTI pm 1571- . Lv 1571: 6. Madz Kulkas pm 1571. Ek 1553 Madz Kulkas 1 leiv. haukia, VA 130^a f. 2lv. Sak tk 22.3.1561 Matz Sorrj oli maannut väkisin Kaarina Mikontyttären Palon kylästä. Hv 1571 Sorrilaby: Madz Kulkas ku 10, hev 2, le 7, nk 0-2-3-0, la 8, oa 131:6, ny 14.5.

III Peukunen

OLAVI 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 4, ny 6.5. Ol. Iudas mk 1540-42, Oleff Iudas mk 1546, 1552.

ERKKI OLAVINPOIKA 1553-1613, äv 1553: 1½, 1557: 2, 1564: 2½. Lv 1556-59: ½-2-2½-1, 1561-62: 1½-0, 1564-71 ka 2 13/16. Erich Peukaloinen mk 1553, 1556, 1567-71, lv 1557, pm 1565-68, Erich Peukalo mk 1557-59. Erich (Erick) Peukalo^{en}, Peukaloi^{en} mk 1566, pm 1564, 1570, Erich Peukalanen mk 1569, Peukå pm 1569, Peuka^{en} pm 1571.

Sak stk 3.5.1556 Erich Peucaloinen laiminlyönyt kyytivuoron, tk 1560 Erich Peukalo Sorril laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1567 Erich Olsson Sorrilan sai sakon herjauksesta, koska oli kutsunut pikastuksissaan Takahuhdin Juho Harraa (talo XII) varkaaksi. Hv 1571 Sorrilaby: Erich Peukalon ku 5, hev 2, le 2, nk 0-2-3-0, la 6, oa 77:1, ny 9.25.

IV autioitunut 1557

HEIKKI 1540-56, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 2, ny 7.25. Ei lv 1556. Hen. Iudas mk 1546, 1552, Hendrich Jutas mk 1553, Hen. Jutas mk 1556. Sorvilassa asui 1565 itsellismiehenä Hin. Vauas Sorrilan, VA 2179 f. 68v. Ehkä nimi on väärin kirjoitettu, p.o. Iutas?

V Korpi

OLAVI 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 4, la 7, ny 9.875. Ol. Korpi mk 1541-42, 1544, Oleff Korppi mk 1546, Oleff Korpi mk 1552.

MATTI OLAVINPOIKA 1553-84, äv 1553: 1½, 1566: 2. Lv 1556-59: 3-4-3-2, 1561-62: 1-1½, 1564-71 ka 2 1/8. Madz Korffuen mk 1553, 1561, Madz Koruen mk 1556-59, pm 1558-59, Korpehinen mk 1566-67, Olsson (Olss., Ollss.) lv 1557, pm 1561-62, 1564-65.

Sak kk 1554 Madz Sorrilan t > Erich ibm (talo IIB tai III), sk 15.3.1568 talon VI Matti Laurinpoika t > Madz Olsson ibm, sk 22.10.1568 Madz Koruen Sorrilan laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Sorrilaby: Madz Korpehinen ku 10, hev 1, le 6, nk 0-1-1-0, la 4, oa 91:-, ny 9.5.

VI yhdistetty edelliseen 1500-luvun lopulla

PIETARI 1540-52, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 5, ny 8.125.

LAURI 1553- , äv 1553: 1½. Lv 1556-59: 2-3-2½-1½, 1561-62: 1½-2½, 1564-71 ka 2½. Lasse Korffuen mk 1553, 1561, pm 1561. Lars Koruen mk 1556-59, pm 1558-59, 1564-65. Lasse Korpinen mk 1569-71, Korpeinen mk

1568. Ek 1553 Lasse Sorri 1 leiv., VA 130^a f. 21v.

MATTI LAURINPOIKA Sak kk 1555 Erkki Kulkas (talo II) t > Madz Larsson Korueldt, sk 15.3.1568 Madz Larsson Sorrilan t > talon V Matti Olavinpoika. Hv 1571 Sorrilaby: Madz Larsson ku 5, hev 1, le 5, nk 0-1-1-0, la 6, oa 86:5, ny 8.75,

seuraavat ovat Korvelta, talo V tai VI
vaimo ANNA sak kevk 28.4.1558 hustru Anna, Madz Korffuis,
MAARIT MATINTYTÄR ilmianto Matts dotter Maritt huoruuden harjoittamisesta, mutta Maarit vannoi itse kuudentena puhdistusvalan ja "koko pitäjä" (= käräjäyleisö) vapautti hänet syytteestä. Anna sai kolmen markan sakon perättömistä puheista. Mahdollisesti Anna oli Maaritin äitipuoli, talon V Matin toinen vaimo.

PIETARI TAPANINPOIKA sak kk 24.8.1571 Per Staffansson Korffuen t & Antilan Mikko (Nurmi talo III).

Sorilan kylästä olivat seuraavat 1558 nihteinä:
LASSE MATINPOIKA, JUHO HEIKINPOIKA, ERKKI MATINPOIKA ja ERKKI MATINPOIKA JUUDAS.

LAALAHTI kuului Aitolahden seutukuntaan, mutta osakkuudesta yhteisalueilla ei ole todisteita. Ladhialax mk 1540-41, Laaialax mk 1557, Ladhialax pm 1557, Laialax pm 1558-59, Laaialaxi mk 1559.

I liitetty seuraavaan

OLAVI HEIKINPOIKA mk 1540-65, pm 1558-65, 1567- , äv 1540: 2, 1544: 3. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 8, la 14, ny 16.75. Kv 1558: 2. Lv 1557-59: 6½-7-2, 1561-62: 3-2, 1564-65: 7-4, 1567-71 ka 7. Oluff Hin.ss. pm 1569. Sak rovkk 26.8.1554 Oleff Laijalaghden rikkonut aiempaa tuomiota vastaan.

HEIKKI OLAVINPOIKA mk 1566- , pm 1566. Äv 1566: 3. Hen. (Hendrich Ollss., Ollsson, Ollsson mk 1567, 1569-71. Lv 1566:2.

Lm Hen. Laijalahden kevk 4.6.1551, Hen. Laialachden kevk 29.4.1554, sk 20.10.1554, Hen. Laiolahden stk 3.5.1556, Hen. Laioladhen sk 27.1.1557, kevk 2.6.1557, kk 11.8.1557, Henrich Ladhialachden kevk 28.4.1558, Hen. Laialadhen kk 14.7.1559, Hen. seppä sk 11.10.1559 eli yhteensä 10 kertaa.

Vuonna 1556 Hen. seppä Laialadhen myi voudille yhden ketunnahan, VA 2032 f. 11. Hv 1571 Laialax: Henrich ku 20, hev 3, le 13, nk 5-5-4-0, la 20, oa 260:2, ny 28.5.

MIKKO HEIKINPOIKA sak kk 1551 talon II Matti syytti Michil ihm noituuden harjoittamisesta, mutta asiaa tutkittuaan lautamiehet katsoivat Mikon syyttömäksi, VA 216^b f. 46v. Vuonna 1558 Laalahden Mikko Heikinpoika oli nihtien kirjoissa, Arajärvi, Messukylän historia s. 137.

Lm Michel Laialax kk 15.7.1560, Michel Laialaxi sk 31.12.1560, Michell seppä tk 19.3.1564, Michell Laialax kk 22.9.1564, Michill Hen.sson Laialax lk 5.3.1567, Michil Laialaden kk 10.6.1567, Michill Hen.sson Laijalax sk 15.3.1568, Michill Hen.sson Laialaden lk 10.5.1568, Michill Hen.sson Laialax kk 29.7.1568, sk 22.10.1568, Michill Laijalax tk 21.3.1569, Michell Laijalax kk 24.9.1569, Michill Hin.sson Laijalax sk 10.1.1570, Michil Hin.sson Lailax tk 17.3.1570, Michel Hendersson Lailadest sk 25.1.1571, Michel Hendersson Laialax tk 4.4.1571 ja Michill Hen.sson Laialadenn kk 24.8.1571 eli yhteensä 17 kertaa.

II Laalahti

ERKKI 1540-52, äv 1540: 1½, 1544: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 7, ny 8.375. Eric Ladiälax mk 1544, Eric Ladhilax mk 1546, Erich Ladilax mk 1552.

MATTI ERKINPOIKA 1553-84, äv 1553: 2½, 1557: 2. Kv 1558: 1½. Lv 1557-59: 2-2-1, 1561-62: 1½-9, 1564-71 ka 2 3/8. Madz Laialachden mk 1553, 1556, Madz Erichsson, Erichss., Erickss., Ersson mk 1557-62, 1564, 1566-67, 1569-71, pm 1567-71.

Sak sk 27.1.1557 Ruokoisten Markku t > Madz Laialadhen, Madz Laialachden huonot aidat ja sillat, kk 1559 Matz seppä Aitolahden t > Ruokosten Markku, lk 25.2.1565 Dionisius Laialadhen (talo ?) t > Madz Månsson (?) ibm, kk 1568 Madz Erichsson Laialax laimimlyönyt kyyti-vuoron.

Hv 1571 Laialax: Madz ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-2-0, la 3, oa 97:5, ny 9.875.

taloihin sijoittamatta:

DIONISIUS sak lk 25.2.1565 Dionisius Laialadhen t > saman kylän Matti (Maununpoika?, p.o. Erkinpoika, talo II).

Laamanni Jöns Knuutinpoika tuomitsi 6.3.1544 Laalahden kylälle eräitä niittyjä Tervakorven sarasta. Tämä niittyalue oli tullut Laalahdelle siten, että sinne oli naitu Kangasalan Riun Mikon (talo IV, Klemola) sisar, joka oli saanut niityt perintönään. Klemolan talolle ne olivat joutuneet myötäjäisinä Takahuhdin Kyrölästä Matti Laurinpojan tädin mukana. VA Ylä-Satakunta KOa 7 s. 517-518.

Hirvenniemen jakokunta

HIRVENNIEMI Hir_enniemi mk 1540-41, 1544, 1546, 1553.

I Kiikkinen

ERKKI NIILONPOIKA 1540-70, pm 1558- , äv 1540: 1½, 1541: 2, 1544: 2½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 5, la 10, ny 11.75. Lv 1556-59: 5-5½-5-5, 1561-62: 6-4, 1564-71 ka 3 7/16. Eric Nilsson mk 1541, Erick Kicki mk 1546, 1552-53, Erich Kiicki mk 1556, Erich Keickinen mk 1557, Erich Kijckinen pm 1557-62, Erich Kiikinen mk 1559, Erich Kiickinen (Kickinen) mk 1561, 1569-70, pm 1564, 1568-71. Sak kevk 4.6.1551 Hen. Philpoijlan (talo IV) t > Eric Kickisten, sk 11.10.1559 Erich Kijckinen laiminlyönyt kyytivuoron.

HEIKKI ERKINPOIKA 1571-1601, äv 1571: 2½. Hen. Erichsson Kiickinen mk 1571. Lm Hen. Erichsson Hirffuenemi kk 29.7.1568, Hin. Ersson Hirffuenemj sk 22.10.1568, Hen. Kiickinen tk 21.3.1569. Hv 1571 Hirffueniemi: Henrich Kijckinen ku 10, hev 2, le 7, nk 0-3-4-0, la 5, oa 147:6, ny 15.125.

II Kölli

OLAVI Kyrön, Kangasalan ja Pirkkalan yhteisillä etsikkokäräjillä Pirkkalan Sikoisissa 3.2.1405 oli lm Olle Kellinpoijka, VA laamanni Henrik Steninpojan vidimaatiokirje 1511, FMU II 1201. Todennäköisesti kustakin pitäjästä oli neljä lautamiestä, Pirkkalasta Ture Karlsson (Viikki), Matts aff Koskis (Tammerkoski), Hinza Kalamies (Takuhti talo VI-VII) ja tämä Olle, koska Hirvenniemen Kölli on lähin mahdollinen näiden kolmen pitäjän lisänimistä. Ks. myös Aulis Oja, Keskiajan poika-loppuiset liikanimet, Kalevalaseuran vuosikirja 52 (1972) s. 147: Nimen lähtökohtana on selvästi Pirkkalan Hirvenniemen Köllin talon nimi.

KNUUT 1540-52, äv 1540: 2, 1544: 2½, 1546: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 6, la 7, ny 9.875. Knutt Kölli mk 1546, Knut Kölli mk 1552.

MATTI LAURINPOIKA 1553-84, äv 1553: 2½, 1566: 2. Lv 1556-59: 2½-1½-3-2½, 1561-1562: 6-3½, 1564-71 ka 1 13/16. Madz Kölli mk 1553-59, Madz Larsson (Larss., Larson) lv 1557, pm 1558-65. Hv 1571 Hirffuenniemi: Madz Kölli ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-2-0, la 4, oa 66:3, ny 7.

III-IV

JUHO Piispa Maunu Tavast, Ylä-Satakunnan tuomari Pentti Lydekenpoika ja Sääksmäen tuomari Olavi Broderinpoika ovat 20.1.1450 sinetöineet avoimen kirjeen, jossa he ilmoittivat olleensa joitakin vuosia aiemmin pitämässä katselmusta Pirkkalassa rajoista ja virtaosuuksista Viikin ja Maatialan sekä piispan tilojen välille tulleiden riitojen johdosta. 12-miehissä talonpoikaisessa katselmuskunnassa on Karkusta, Tyrvästä ja Lempäälästä kotoisin olevien lisäksi Oleff Pyrotthe Pirkkalan Kohmalasta sekä Jonis Gamall, RA Skoklosters Codex Aboensis f.91v (faksimilepainos s. 184), Mk 554.

Mustan kirjan luettelossa Ylä-Satakunnan eräomistajista noin v. 1450 on 24. Gámaldh Jons ij mans skoga ryhmässä, jossa n:ot 21-30 näyttävät olevan Pirkkalasta. REA f. 139, Mk 727 s. 587.

VILPPU Pirkkalan laamanninkäräjillä 29.1.1509 käsiteltiin rajariitaa Nokian kartanon ja Taipaleen kylän välillä, ja oikeuden eteen tuli neljä miestä antamaan valatodistusta useita vuosia aiemmin suoritetun katselmuksen tuloksesta. Yksi heistä oli Philphus Gamaldh. Saman kirjeen lautamiesluettelossa on myös Philphus Gamaldh. RA De la Gardieska samlingen, paperikopio, FMU VII 5365.

Pirkkalan kevätkäräjillä 13.2. (?) 1510 oli lm Philipes Somuult (RA Stavsunds arkiv, 1600-luvun alussa tehty ote tuomiokirjeestä, Jan Liedgren HTfF 1966: 2 s. 75), Philippus Somuialt (VA Harvialan kopio-kirja s. 725, laadittu 1600-luvulla). Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514 oli lm Philippus Ghamal, RA VHAA:s dep., Peringskölds Diplomatarium E 66, FMU VII 5710.

Nämä Juhon ja Vilppu on sijoitettu Hirvenniemen talojen III ja IV kantatilalle, koska talossa III esiintyy Filpus isännimenä ja talossa IV Filppula lisänimenä. Filpus ei ole miehen etunimenä kovin tavallinen ja Filppula on Pirkkalassa ainoa. Lisänimi Gamal yhdistää Juhon ja Vilpun.

III Lampu

MATTI VILPUNPOIKA 1540-52, äv 1540: 2, 1546: 2½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 4, la 7, ny 10.875. Madz Philpusson mk 1546, 1552.

TAPANI VILPUNPOIKA 1553-88, äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 3-3-3½-2½, 1561-62: 4-3½, 1564-71 ka 2 7/16. Sak kevk 29.4.1554 Staffan Hir_enniemen erehdytti Ruokoisten pojan Markun antamaan erän heiniä, stk 3.5.1556 Staffan Hiruinemen laiminlyönyt kyytivuoron, sk 10.1.1570 Staffan Hirffuenemj huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Hirffuenniemi Staffan ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-2-0, la 4, oa 67:5, ny 7.

NIILO MARTINPOIKA oli nihtien luettelossa 1558, Arajärvi, Messukylän historia s. 137. Sak sk 2.11.1557 Nils Hir_oniemen t & Nurmen Lasse (talo ?).

IV Junkkari eli Käkkä

HEIKKI 1540-69, äv 1540: 2, 1544: 2½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 4, la 6, ny 10.75. Kv 1558: 1½. Lv 1556-59: 5-5-5-3, 1561-62: 5-5, 1564-71 ka 3 ¾. Hen. ibm (edellä talon III Madz Philpusson), Hen. Philpulan lv 1557. Sak kevk 4.6.1551 Hen. Philpoijlan t > talon I Erkki.

MATTI HEIKINPOIKA 1570-84, äv 1570: 2½. Madz Hen.sson mk 1570-71. Lm Madz Hen.sson Hirffuinemen lk 10.5.1568, Madz Hirffue^{mj} tk 21.3.1569. Hv 1571 Hirffuenniemi: Madz Hen. ku 10, hev 2, le 6, nk 0-2-2-0, la 6, oa 115:6, ny 12.75.

KESO Kesoij omana kylänään pm 1558-71, luettiin maakirjoissa Hirvenniemeen.

I a + b Keso

MIKKO 1540-52, äv 1540: 2, 1544: 2½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 4, la 12, ny 11.5. Michel Sarcki mk 1546, Michel Sarki mk 1552.

Ia ERKKI 1553 ja 1555, äv 1553: 2. Erich Sarcki mk 1553, Erich Praski mk 1555. Vuonna 1555 Erich Praski lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Sak stk 3.5.1556 Erich Praski laiminlyönyt kyytivuoron, sk 27.2.1557 Erick Braski huonot aidat ja sillat.

HEIKKI mk 1554 ja 1556: Hen. Praski äv 2. Autioitunut, talon Ib otti veron maksaakseen 1558.

Ib (Keso) JAAKKO 1553-56, äv 1553: ½. Sak sk 16.12.1553 Jacop Kesoij huonot aidat ja sillat.

ERKKI 1557-65, pm 1558-64, äv 1557: ½, 1558: 2½. Lv 1557-59: 1-0-1, 1561-62, 4-5, 1564: 4. Erich Sarcki lv 1557, mk 1557-58, 1564-65, Erich Sarchi mk 1559, Sarki mk 1561.

MATTI 1566-84, pm 1565- , äv 1566: 2½. Lv 1565-71 ka 1 4/7. Madz Sarcki (Sarckii) mk 1566-68, Madz Pussu mk 1565-71, Madz Rokoisten mk 1569-71. Hv 1571 Hirffuenniemi: Madz Kesoij ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-1-0, la 4, oa 60:3, ny 6.5.

Vuonna 1558 oli nihtien luettelossa Matti Markunpoika Sarkkilainen Kesolta, Arajärvi, Messukylän historia s. 137.

RUOKONEN Rokois eri kylänä pm 1558-71, maakirjoissa luettiin Hirvenniemeen.

ERKKI PIETARINPOIKA 1540-56, äv 1540: 2, 1541: 3, 1544: 3½. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 5, la 12, ny 13. Eric Pe. mk 1540, Eric Persson mk 1541, Erich Rokosten mk 1546, Erick Rokoston mk 1552, Erich Rokojnen mk 1553, Erich Rokoinen mk 1556.

MARKKU ERKINPOIKA 1557-84, äv 1557: 3½. Lv 1557-59: 2½-4-3½, 1561-62: 2-4, 1564-71 ka 2 11/16. Marcus Rukoisten mk 1557, Ruokoisten mk 1558, Ersson lv 1557, Rokoisten mk 1559-61. Sak kevk 29.4.1554 Hirvenniemen Tapani (talo III) sai erän heiniä erehdyttämällä aff Marcus Rokois son, stk 3.5.1556 Marcus Rookoisten laiminlyönyt kyytivuoron, sk 27.1. 1557 Marcus Ruokoisten t > Laalahden Matti (talo II), kevk 28.4.1558 Marcus Rokosten t > Lasse Jylhä (Lielahti talo I), tk 1559 Marcus Rokosten sakko herjaavista puheista (käräjillä ?), kk 1559 Laalahden Matti (talo II) t > Marcus Ruckoisten, sk 29.1.1565 Dominicus, Marchus dreng j Rokoiis t > saman kylän Mikon renki Tuomas, kk 1568 Marchus Erichsson Rokoij laiminlyönyt kyytivuoron.

Hv 1571 Hirffuenniemi: Marcus Rokoisten ku 5, hev 2, le 5, nk 0-

2-1-0, la 5, oa 93:1, ny 11.125.

MIKKO sk 29.1.1565 Dominichus, Marchus dreng j Rokoiis
DOMINICUS t > Thomas, Michels dreng ibm. VA 2180 f. 4.
TUOMAS

Kämmenniemen jakokunta

KÄMMENNIEMI kylän kolme taloa (n:ot III-V) maksoivat veronsa Mes-
sukylän neljänneksen mukana.
Kemmenniemi by mk 1540, 1544, 1546, Kemmeniemi by mk 1541.

III a + b Vähä-Kahna

PIETARI 1540-52, äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev 2, le 5, nk
2, la 6, ny 10.75. Peder Ladman mk 1544, Per Ladmandh mk 1546, 1552.

IIIa (Vähä-Kahna) JUHO PIETARINPOIKA 1553-65, pm 1558-65. Äv 1553:
1. Kv 1558: 1. Lv 1556-59: 0-1-0-0, 1561-62: 2½-0, 1564-65: 1-0. Jons
Ladmandh mk 1553, Jons Lagmandh mk 1556, Jons Juti mk 1557-1559, 1562,
Jons Jwti lv 1557, Jons Persson (Perss.) pm 1558-65, Jons Juthi mk
1564.

PERTTU NIILONPOIKA 1566-85, pm 1566, 1568- . Äv 1566: 1½. Lv 1566:
0, 1568-71: ½-1½-1½-2. Bertill Nillss. (Nillsson) mk 1566-71. Sak sk
22.10.1568 Bertil Kämmenemi t > saman kylän Olavin (talo ?) vaimo, tk
1569 Bertill Sexennemen (p.o. Kämmennemen) ei vienyt veroheiniä Liuk-
sialan kuninkaankartanoon.

OLAVI pm 1567. Lv 1567 Oluff ½.

LAURI MAUNUNPOIKA vuonna 1555 Lasse Juthi lunasti päivätyöhauet 5 äy-
rillä, VA 1978 f. 69v. Hv 1571 Kemenniemi: Larss Månsson ku -, hev 1,
le -, nk -, la -, oa 10, ny 2.

IIIb (autioitunut) ANTTI 1553 ja 1556, äv 1553: 1, 1556: -. Anders
Ladmandh mk 1553, Anders Lagmandi mk 1556.

ERKKI mk 1554-55 Eric Turdoij, äv 1.

IV Toni

ERKKI HEIKINPOIKA 1540-1606, äv 1540: 1½, 1541: 2, 1559: 2½. Karja
1540: hev 1, le 3, nk 2, la 7, ny 6.875. Lv 1556-59: 2½-1½-2½-2, 1561-
62: 3-2½, 1564-71 ka 2 1/16. Erich Hen. mk 1546, Erick Hen.sson mk 1552,
Erich Toni mk 1553-62, Erich Henrichsson pm 1558, Erich Hinders-
son pm 1559. Erich (Erick) Thoni mk 1564-71, Erick (Erich) Hen.sson,
Hen.ss., Hin.ss. pm 1561-62, 1564-65, 1567-71.

Sak kk 1555 Erich Toni laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1567 Erich Toni
Kemmenniemen huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 Erich Toni
Kemmenniemen huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 Erich Toni Kemme-
nemj huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kemenniemi: Erich Toni ku 2, hev
1, le 2, nk 0-2-0-0, la 2, oa 45:6, ny 5.25.

V autioitunut

SIPI 1540-43, äv 1540: 1½, 1543: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2,
la 7, ny 6.875.

PIETARI LAURINPOIKA 1544- , äv 1544: 2. Lv 1556-59: 2½-2-0-1½,

1561-62: 5½-1, 1564-71 ka 1 3/8. Per Larsson mk 1546, Per Larsson mk 1552, pm 1558-65, Peder Mikilän mk 1553, Peder Nickilän mk 1556, Peder Nickilen mk 1559, 1561, Peder Nills (?) mk 1558, pm 1569.

Sak kk 1567 Per ibm (Kemenniemen) huonot aidat ja sillat, tk 1569 Per ibm (edellä talon IIIa Perttu) ei vinyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon, sk 10.1.1570 Per Nickilen ibm (Kemmenemj) huonot aidat ja sillat, kk 1571 Per Kemenniemi huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kemenniemi: Per ku 2, hev -, le 3, nk 1-0-0-0, la 1, oa 34:4, ny 3.625.

Talot I-II ovat Keijärven neljänneksessä s. 700.

Messukylän neljännes loppuu tähän.

P I R K K A L A N N E L J Ä N N E S

HAICKA oma jakokunta, mutta yhteinen takametsä Partolan, Nuolialan ja Naistenmatkan kanssa. Koko kylä oli Pirkkalan neljänneestä 1540-52, mutta vuodesta 1553 siihen kuului vain Ippinen, muut kaksi olivat Messukylän neljänneestä. Haicka by mk 1540-42, pm 1558-59.

I Ippinen

talo luettiin mk 1553-56 ja pm 1557-59 Naistenmatkan kylään.

LAURI Larens Yppinin oli 1439 yksi niistä Pirkkalan miehistä, jotka oli valittu takaamaan yhteiskuntarauhan säilyminen pitäjässä ns. Davidin kapinan jälkeen, Mk 476. Laurens Ippinen oli noin v. 1450 yhden miehenmetsän omistaja Ylä-Satakunnan eräomistajista tehdyssä luettelossa n:ona 50 kymmenen pirkkalalaisen ryhmässä, REA f. 139, Mk 727 s. 588. Larens Yppinin oli Lempäälän käräjillä 4.1.1465 todistamassa yhtenä seitsemästä Lempäälän Kuokkalan ja Pirkkalan Messukylän jakokuntarajoista, UUB or.p., FMU IV 3253.

ERKKI 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 7, la 9, ny 9.625.

LAURI 1544-52, äv 1544: 2½. Lasse Yppinen mk 1546, 1552. Lasse Haicka lm stk 1556, VA 1998 f. 34.

ERKKI LAURINPOIKA 1553- (1600), äv 1553: 2½, 1566: 3. Lv 1556-59, 4-4½-5-5, 1561-62: 3-4, 1564-71 ka 4 1/16. Erich (Erick) Ippinen mk 1553-61, pm 1551-66.

Lm Erich Haikan etsikkokäräjät 15.7.1564, VA Ylä-Satakunta KOa 73 f. 721v- . Erich Larsson Haicka sk 29.1.1565, lk 25.2.1565, Erick Larsson Haikan kk 26.10.1565, Erich Larsson Haicka sk 21.1.1566, Erich Haicka lk 28.3.1566, Erich Larsson Haicka kk 20.10.1566, Erick Larsson Haikan lk 5.3.1567, Erich Haikan kk 10.6.1567, Erich Larsson Haickan sk 15.3.1568, --- arsson Haicka kk 29.7.1568, Erich Larsson Haicka sk 22.10.1568, Erich Ippinen Haicka tk 21.3.1569, Erich Haickan kk 24.9.1569, Erich Ippinen Haicka sk 10.1.1570, Erich Larsson Haicka tk 17.3.1570, Erich Larsson Haikast sk 25.1.1571, Erich Larsson Haicka tk 4.4.1571 ja Erich Larsson Haikann kk 24.8.1571 eli yhteensä 19 kertaa. Rovastinkäräjillä 23.9.1557 Erich Ippinen oli yksi niistä kuudesta, jotka määrättiin jakamaan Pirkkalan emäkirkon tarha-aidan työosuudet taloille niiden koukkulukujen mukaisesti.

Sak sk 22.10.1568 Erich Larsson Haicka huonot aidat ja sillat.

Vuonna 1556 Erich Ippinen Haikasth lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Vuonna 1571 Erich Ippinen myi vouldille yhden risti-ketunnahan neljän markan ja yhden punaketunnahan kolmen markan hinnasta, VA 134 f.9.

Taloa ei ole vuoden 1571 hopeaveroluettelossa.

II Liuha

ERKKI 1540-56, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 7, la 10, ny 12.75. Lv 1556: 3½. Eric Liuha mk 1540-41, 1546, 1553-56, Erich Luttha mk 1552. Vuonna 1555 Erich Liuha Haikan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v.

Lm Erick Haikan kk 11.8.1557, Erich Haikan kk 14.7.1559, rovkär 18.10.1559 (voi olla myös talon I Erkki, mutta hänen lautamiehyyskautensa näyttää alkavan vasta 1560-luvulla).

PENTTI ERKINPOIKA 1557-1600, äv 1557: 1½, 1566: 2. Lv 1557-59: 4½-4½-4½, 1561-62: 3-5, 1564-71 ka 4 1/8. Bencht Liuha mk 1557-61, pm 1557-65, Bengt Erichsson tark.mk 1589, VA 2401^b, tark.mk 1600, VA 2428. Hv 1571 Haicka: Bentth ku 10, hev 2, le 7, nk 0-3-4-0, la 6, oa 144:-, ny 15.25.

III autioitunut

OLAVI mk 1540-56, pm 1557-65, äv 1540: 1, 1544: 2. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 3, la 13, ny 11.125. Oleff (Oluff) Suppa mk 1546, 1552-56, pm 1561-65. Oluff Swppa pm 1557-58, Oleff Suuppa pm 1559. Lv 1556-59: 5½-5-5-5, 1561-62: 5-4, 1564-65: 4-3.

PIETARI OLAVINPOIKA mk 1557- , pm 1566- . Äv 1557: 2. Lv 1566-71 ka 3 ½. Vuonna 1555 Per Haikann bolman lunasti päivätyöhauet 20 äyrillä (oli siis sinä vuonna neljänneskuntamies), VA 1978 f. 69v. Lm Peder Haykan sk 11.10.1550, VA 216^b f. 9v; Per Olsson Haicka sk 29.1.1565, Per Olsson ibm (edellä talon I Erkki) lk 25.2.1565, Per Olsson ibm (edellä talon I Erkki) kk 26.10.1565, Per Olsson ibm (samoin) sk 21.1.1566, eli yhteensä 5 kertaa. Sak tk 22.3.1561 Pirkkalan kylän Barbara (talo ?) oli ottanut luvatta heiniä aff Per Haicka.

SIPI PIETARINPOIKA Hv 1571 Haicka: Sigffred Persson ku 10, hev 1, le 6, nk 0-1-2-0, la 8, oa 105:6, ny 10.5.

NAISTENMATKA oma jakokunta, osuus yhteismetsästä Haikan, Nuolialan ja Partolan välillä sekä Sikoisten jakokunnan kanssa. Naistenmadtka mk 1540-41, Naistenmatka mk 1544, 1556, pm 1557-58.

I Ollila

OLAVI Olaff Konungh oli laamanninkäräjillä 1460 maan lahjoituksen vahvistajana, REA f. 238v, Mk 592. Olof Koningas oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 7.1.1466, RA De la Gardieska samlingen orig.perg., FMU IV 3286.

OLAVI HEIKINPOIKA mk 1540-60, äv 1540: 3½, 1544: 3, 1553: 3½. Karja 1540: hev 2, le 9, nk 9, la 20, ny 20. Ol. Kuningas mk 1540, Oleff Naisten: mk 1546, Ol. Konung mk 1552, Oluff Hindhersson mk 1553, Oluff Hen.sson mk 1556, Oluff (Oleff) Kuningas mk 1557-59, Oluff Hen.ss. mk 1560.

Oluf Kuningas oli Pirkkalan kesäkäräjillä 5.7.1534 yhtenä kahdestatoista katselmusmiehestä todistamassa Vatialan ja Leinoilan jakokuntarajan kulun, HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20, 8.4.1771 (huonom-

massa kopiassa VA Ylä-Satakunta KOa 83 f. 1377-79: Olof Kuningas). Lm Oleff Naistenmatka rovtk 11.1.1551, Oluff Naistenmatka kk. 24.7.1554 ja Oluff Kuningas tk 10.2.1555. Lv 1556: 6.

Eom 1552 Oluff Naistenmatkan yksi eräsija Vaskivedellä 16 peninkulman päässä kotoa. Siellä katsottiin olevan kolme asuttavaksi kelpaavaa paikkaa, ja uudisasukkaiksi lupautuivat oma poika Juho (ks. alla), Pehr Lodwiik (Kankaantakaa) ja Takahuhdin Esko Martinpoika (talo I), VA 130a. Näistä Pietari Lodwick eli Heikinpoika asui todella Vaskiveden Keihäslahdella 1565-1600 myöhempää Nojosen taloa, Kankaanpää, Ruoveden talonhaltijaluettelot s. 212. Ek 1553 Oluff Naistenmatka 1 leiv. haukia, VA 130^a f.21v. Ek 1554 Oluf Naistenmatkan 1 leiv., VA 1555 Oluff Naistenmatkan 1 leiv., VA 1978. Ek 1556 Oluff Kuningas 1 leiv., VA 1998.

JUHO OLAVINPOIKA pm 1557- , mk 1561-1602. Äv 1561: 3½, 1566: 4. Lv 1557-59: 8½-0-9, 1561-62: 10-7, 1564-71 ka 6 ¼. Jons Kuningas pm 1557. Jons (Jönns) Olss., Ollss., Olson, Olsson, Olufss. mk 1561-62, 1565-71, pm 1561-71.

Vuonna 1552 Jöns Olufson aff Naistenmatkaby lupasi muuttaa yhdelle Olavi Kuninkaan eräsijalla olevista asumiskelpoisista paikoista Vaskivedellä, VA 130^a. Siellä ei kuitenkaan sennimistä uudisasukasta lähteissä näy. Vuoden 1568 käräjillä Juho saikin vahvistuksen omistukselleen i ett fiske erärum i Vaskiväs, VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 965. Voionmaa Eräkausi s. 125, 468. Ek 1557 Jöns Naistenmatkan 1 leiv., VA 2030.

Lm Jons Naistenmatkan sk 27.1.1557, Jons Oloffsson kk 14.7.1559 (on ennemmin tästä talosta kuin Tammerkosen talon I Juho Olavinpoika), Jons Naistenmatka rovkär 18.10.1559. Lm Ruoveden käräjillä kk 13.10.1565 Jons Olss. Naistenmatka (yksi kuudesta pirkkalalaisesta, olivat ensimmäiset Ruoveden käräjät), VA 2179 f. 12.

Sak tk 1555 Jons Kuningalan t > talon V Simo Kurikkala, VA 1983 f. 13v; sk 9.12.1566 Jons Ollsson Naistenmatkan ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanossa, sk 15.3.1568 Jons Ollsson Naistenmatkan t > talon IV Heikki Juhonpoika, kk 24.9.1569 saman kylän Yrjö Heikinpoika (talo ?) t > Jons Olssons son ibm.

Hv 1571 Naistenmatka: Jons Oleffson ku 30, hev 2, le 9, nk 0-4-4-0, la 12, oa 189:-, ny 18.5.

MIKKO OLAVINPOIKA sak Lempäälän kk 20.9.1569 Lempäälän Lahdenkylän Antti Laurinpoika (talo V) t > Michil Olsson Naistenmatka ja Jören ibm. Ruoveden kk 1569 Joensuun Erkki (Vaskivesi-Joensuun Purran isäntä) löi kaksi hammasta poikki aff Michill Ollssons mun j Naisten^{ca} (Joensuun Purra on Kuninkaan väelle kuuluneen Vaskiveden Keihäslahden naapurissa).

II Ollikka

OLAVI Pirkkalan laamanninkäräjillä 30.1.1476 vahvistettiin (Tanilan) Dan Olavinpojan lahjoitus pojalleen Simolle. Mukana oli helf Victamas ägadela (Vihtamo), jonka Dan oli ostanut aff Olaff Gøsti, RA or.p., FMU IV 3634.

OLAVI 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 7, ny 5.375. Ol. Kösti mk 1541.

NIILO 154-52, äv 1544: 2. Nils Kösti mk 1546, 1552.

OLAVI MARTINPOIKA 1553-84, äv 1553: 2. Lv 1556-58: -. Lv 1559: 4, 1561-62: 2-0, 1564-71 ka 3/16. Oluff Kösti mk 1553, mk ja pm 1559, pm 1562. Oluff Kostii mk 1556, Oluff Kööstii mk 1557-58, 1560-61, pm 1561, 1564-65, Oluff Köstii pm 1563, 1567-71.

Vuonna 1556 Oluff Kösthi lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Sak sk 9.12.1566 Oluff Mortensson ibm (Naistenmadkan) ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanoon. Hv 1571 Naistenmatka: Oleff ku 5, hev 2, le 0, nk 0-0-1-0, la 2, oa 35:3, ny 4.75.

III Kyösti

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 1½, 1544: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 6, la 8, ny 9. Hen. Kösti mk 1546, 1552.

SIPI HEIKINPOIKA 1553-89, äv 1553: 2. Lv 1556-59: 3-2-2-4½, 1561-62: 3-4, 1564-71 ka 3 5/8. Siffredh Kösti mk 1553, 1560, pm 1562-63. Siffred Kösthi mk 1556, Siffred Kyösti lv 1557, Siffre (Sig^d, Sig^{dt}) Köösti mk 1558, 1561, pm 1561, 1564-65. Sipi Kösti mk 1559. Siffred Henrichson tark.mk. 1589, VA 2401^b.

Lm Sig^{dt} Köösti rovkk 4.9.1550, rovtk 11.1.1551, VA 1945 f. 8, 12v, Sigfred Köösti kevk 28.4.1558 ja Sig^{dt} Hen.sson Naistenmatka sk 9.12.1566. Vuonna 1555 Sigffredh Kösti lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, samoin Siffred Kösti Naistenmatkan 1556, VA 1978 f. 69v, 1998 f. 45v. Sak kk 1560 talon V Simo Kurikka t > Siffred Kösti ibm. Hv 1571 Naistenmatka: Sigffred ku 10, hev 2, le 5, nk 0-2-2-0, la 8, oa 119:4, ny 12.

IV Suuppa

JUHO 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 8, la 9, ny 15.125. Ions Suppa mk 1541, 1546, 1552. Lm Jöns Suppa Pirkkalan kk 5.7.1534, HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20, 8.4.1771.

HEIKKI JUHONPOIKA 1553-(1578), äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 3½-4½-4-4½, 1561-62: 5-4, 1564-71 ka 4 1/4. Hendrich (Hen., Hin., Hindrich) Suppa mk 1553-58, 1560-61, 1564-66, 1568-71, pm 1563-71. Hen. Swppa mk 1559, pm 1557-58, Hen. Suuppa pm 1559, 1561-62. Vuonna 1555 Hen. Swppa lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v.

Sak tk 1557 Hen. Swppa t > Per Vackinen (Nuoliala talo III), sk 15.3.1568 talon I Juho Olavinpoika t > Hen. Ionsson ibm (VA 2213 f. 4). Hv 1571 Naistenmatka: Henrich Suuppa ku 20, hev 3, le 4, nk 0-2-4-0, la 10, oa 135:2, ny 14.25. Pelkkä lisänimi edelleen Henrich Supas 1577, VA 2303 f. 4 ja Hen. Suuppa 1577, VA 2312 f. 40, mutta tark.mk. 1589 Henrich Erichsson, VA 2401^b ja tark.mk. 1600 Henrich Erichsson, VA 2428. Sakkoluettelon tieto 1568 voi olla silti oikein, Juhonpojan tilalle on tullut toinen Heikki.

YRJÖ HEIKINPOIKA sak kk 24.9.1569 Jören Hindersson Naisten^{ca} t > talon I Juho Olavinpojan poika. Lempäälän kk 20.9.1569 Lahdenkylän Antti Laurinpoika (talo V) t > Pirkkalan Naistenmatkan Mikko Olavinpoika (talo I) ja Jören ibm.

V Kurikka

LAURI mk 1540-57, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 6, la 9, ny 13.125. Lv 1556: 3. Lasse Kuricka mk 1546, 1552. Lasse Kuricka lunasti 1555 päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v.

SIMO LAURINPOIKA pm 1557- , mk 1558-1601, äv 1558: 2½. Lv 1557-59: 4½-3-3, 1561-62: 2-4, 1564-71 ka 4 ¼. Simon Kuricka lv 1557, mk 1558-61, pm 1561-64, 1567-68. Simon Kurittu pm 1558, 1565-66. Simon Larsson tark.mk. 1589, VA 2401^b. Sak tk 1555 talon I Juho t > Simon Kurickalan (VA 1983 f. 13v), kk 1560 Simon Kuricka Naistenmatka t > talon III Sipi, sk 31.12.1560 Pol Villi (Villilä talo I) t > Simon

Kuricka tämän omassa metsässä. Hv 1571 Naistenmatka: Simon Kuricka ku 10, hev 2, le 6, nk 0-2-2-0, la 8, oa 130:6, ny 13.

Sorkkalan jakokunta

SIKOJÄRVI eli **SORKKALA** oma jakokunta Sijkoijerffuj mk 1540, Sikoijerffuj mk 1541, Sikosierui mk 1544, Sikoierui mk 1546, Sikoierffui mk 1553 ym., Sorckala mk 1557, 1559, Sorckalaby mk 1558.

I Sorkkala ja Sikala

OLAVI Olof Sorka oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514, RA Peringskölds Diplomatarium E 66, FMU VII 5710. Olof Sorka oli Pirkkalan kesäkäräjillä 5.7.1534 katselmusmiehenä todistamassa Vatialan ja Leinoilan kylien rajoista, HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20, 8.4.1771. On vaikea sanoa, oliko vuoden 1534 Olavi sama mies kuin vuoden 1514 lm vai vuosina 1540-52 maakirjoissa ollut.

OLAVI 1540-52, äv 1540: 3½, 1544: 2 (talo jaettu). Karja 1540: hev 4, le 11, nk 7, la 25, ny 25.625. Ol. Sorcka mk 1540-41, Oleff Sorcka mk 1546, Oleff Sorka mk 1552. Oleff Sorka lv 1557, lv 6.

Ia (Sorkkala) PIETARI mk 1553-84, pm 1558- . Äv 1553: 2½, 1557: 2, 1567: 2½. Lv 1556: 6, 1558-59: 6-6, 1561-62: 3-6, 1564-71 ka 4 13/16. Per (Peder, Pedher) Sorcka, Sorcha mk 1553, 1556-61, pm 1558-59, 1562, 1564-65, 1567-71. Per Sorcki pm 1561.

Lm Peder Sorcka sk 11.10.1550, VA 216^b f. 9v. Sak lk 7.2.1554 Per Sorcka vastuupakoilu, tk 1560 Peder Sorckalan laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1560 talon III Juho t > Per Sorckala, lk 10.5.1568 Per Sorcka Sikoierffuen oli tappanut talon II Olavin sian, sk 25.1.1571 Per Särkalast huonot aidat ja sillat. Vuonna 1555 Peder Sorcha lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v, samoin Per Sorcha 1556, VA 1998 f. 45v.

Hv 1571 Sikoierffui: Per ku 20, hev 2, le 9, nk 0-1-1-0, la 10, oa 167:2, ny 15.25.

OLAVI PIETARINPOIKA sak kevk 29.4.1554 Oluff Persson Sorckalaby oli raiskannut Sitzell aff Birchala (Pirkkalankylä talo ?), kk 1560 Oleff Sorckala Sikoierffui t > talon III Juho (VA 2112 f. 32v, Sorkkala tarkoittaa tässä talojen I a + b muista Sikojärven taloista erillään olevaa taloryhmää). Sk 31.12.1560 Mikkolan Erkki (Sikoinen talo II) t > Oluff Särckalan. Vuonna 1577 on Oleff Persson Sikojärvellä talon Ia isäntänä kirkon manttaali- ja jousiluettelossa, VA 2312 f. 40. Myös sk 9.12.1566 Oluff Jonsson Sorckalan sakko päivätöiden laiminlyönnistä Liuksialassa tarkoittanee Olavi Pietarinpoikaa, joka tapauksessa taloa Ia. VA 2204 f. 30.

Eom 1552 hele Sikoierffiby yhteisesti yksi eräsija vid Parcku siöö viiden peninkulman päässä kotoa. Siellä katsottiin olevan kolme viljeltäväksi sopivaa paikkaa, ja sinne lupasivat lähteä uudisasukkaiksi Ilmarin Erkki Laurinpoika (talo I), Kuusniemen Tuomas Jaakonpoika ja Toikkolan Erkki Yrjönpoika (talo II). VA 130a. Viimemainittu Erkki Toikko asui todella Kurun Parkkuussa Toikon taloa (1562 verolle). Kah-ta edellistä ei uudisasukkaina näy.

Ib (Sikala) YRJÖ 1544-52, äv 1544: 2½. Jören Sorcka mk 1546, Jören Sorka mk 1552.

HEIKKI JUHONPOIKA mk 1553-84, pm 1557- . Äv 1553: 2. Lv 1556-59: 5½-6-5½-3, 1561-62: 2-5, 1564-71 ka 3 9/16. Hendrich Sorcka mk 1553,

Hen. Sorcha mk 1556-57, lv 1557, pm 1566, Hen. Sorcka mk 1558-61. Sak sk 9.12.1566 Hen. Jonsson ibm (Sorckalan) ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanoon (VA 2204 f. 30), sk 25.1.1571 Hen. Wi-loinen (Tohloppila talo V, Vaakkola) t > Hen. Sorkalan. Hv 1571 Sikoierffui: Henrich ku 10, hev 1, le 6, nk 0-0-1-0, la 5, oa 93:4, ny 9.125.

YRJÖ HEIKINPOIKA pm 1577 talossa Ib Jören Hendersson, VA 2312 f. 40. Sak sk 25.1.1571 Jörien Hen.sson Sorkalast t > talon II Olavi Simonpoika.

II Sikojärvi

MARKKU 1540-52, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 8, la 18, ny 14.25. Marcus Narri mk 1546, 1552.

SIPI 1553-56, äv 1553: 2½. Siffredh Narri mk 1553-56. Sak sk 9.12.1566 Sig^d Persson ibm (Sorkkalan) ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanoon. Ei lv 1556.

OLAVI SIMONPOIKA 1557-1606, äv 1557: 2½, 1570: 4 (talo III liitetty). Lv 1557-59: 6-6-2½, 1561-62: 2-7, 1564-71 ka 5 ¼. Oluff Narri mk 1557-61, pm 1561, 1565-66. Oluff Narre pm 1558, 1559-64. Lm Oluff Sikoierffuen kk 1564, tk 1569, Oleff Simonsson Sorkalast sk 25.1.1571 ja Oleff Simonsson Sikoierffui tk 1571. Sak lk 25.2.1565 talon III Juho Narri t > Oluff Narri ibm, lk 10.5.1568 talon Ia Pietari oli tappanut Oluffs svin, kk 1569, kk 1569 Oluff Sorckalan huonot aidat ja sillat, sk 25.1.1571 talon Ib Yrjö Heikinpoika t > Oleff Simonsson ibm. Talon osuudesta Parkkuun eräsijaan Kurussa ks. talo Ia.

Hv 1571 Sikoierffui: Oleff Simonsson ku 20, hev 2, le 8, nk 0-2-3-0, la 10, oa 176:6, ny 15.75.

III liitetty edelliseen

HEIKKI 1540-43, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 8, ny 8.5.

JUHO SIPINPOIKA mk 1544-69, pm 1558-70. Äv 1544: 1½. Lv 1556-59: 2½-1-1-8, 1561-62: 4-2, 1564-70 ka 11/14. Jons Narri mk 1546, 1552-62, 1565-66, pm 1559, 1561, 1565-66, 1570. Jons Narre pm 1558, 1562, 1564, Jons (Jönns) Narrii mk 1568-69, pm 1567-69, Jons Närre pm 1563. Sak kevk 4.6.1551 Jönss Sorckaij t > Oluff Quickoijs hustru (kylä ?), kk 1560 talon Ia Olavi t > Jons Narri ja Jons Narri t > talon Ia Pietari, lk 25.2.1565 Jons Narri Sikoierffuen t > talon II Olavi Narri, sk 9.12.1566 Jons Sig^dsson ibm (Sorkkalan) ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanoon. Talon osuudesta Parkkuun eräsijaan Kurussa ks. talo Ia.

Taloe ei ole vuoden 1571 hopeaveroluettelossa.

Sikoisten jakokunta

SANKILA Sanckila mk 1540-41, Sangila mk 1544-59 ym.

I Sankila eli Turri

YRJÖ PIETARINPOIKA mk 1540-68, pm 1557-70. Äv 1540: 1½, 1541: 1, 1566: 1½. Karja 1540: hev 1, le 1, ny 3. Lv 1556-59: 3½-3-3-3½, 1561-62: 2½-1½, 1564-70 ka 2 3/14. Jören Turri mk 1546, 1552-53, 1556-61, lv 1557, pm 1558, 1561-65, 1567-68, 1570, Jören Turrii pm 1569, Jören Pussi pm 1559. Sak sk 9.12.1566 Jören Persson ibm (Sangilan) ei tehnyt päivätöitä

Liuksialan kuninkaankartanoon.

REKO pm 1571, lv 1571 Grels 3.

JAAKKO PIETARINPOIKA mk 1569-1608, äv 1½. Jacob Persson mk 1570-71. Jacob Turri pm 1577. Hv 1571 Sangila: Jacob Persson ku 5, hev 1, le 3, nk 0-0-1-0, la 3, oa 60:3, ny 5.875.

II liitetty edelliseen 1589

JUHO 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 8, ny 7.5. Jons Pussi mk 1546, Jönss Pussi mk 1552. Sak sk 16.12.1553 talon III Antti t > Johan Pussilan, VA 1973 f. 9v.

MARTTI PIETARINPOIKA 1553-84, äv 1553: 1½. Lv 1556-59: 3-3-3-3, 1561-62: 2-1½, 1564-71 ka 2 5/16. Morthen (Morten) Pussi, Pussij mk 1553, 1556-61, lv 1557, pm 1558-59, 1561-65, 1567-71. Sak sk 9.12.1566 Morten Persson ibm (Sangilan) ei tehnyt päivätöitä Liuksialaan. Hv 1571 Sangila: Märthin Pussi ku 5, hev 1, le 3, nk -, la 1, oa 53:1, ny 5.125.

III Salis

KNUUT 1540-52, äv 1540: ½, 1541: 2½ (talojen I ja II verosta vähennetty 1, muu lisäys 1). Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 3, ny 6.375.

ANTTI mk 1553-56, 1569- , Äv 1553: 2½, 1569: 2½. Sak sk 16.12.1553 Anders Sanckilan t > talon II Juho, kk 1571 Anders Sangilan kk 1571 huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Sangila: Anders Sangi ku 4, hev 1, le 3, nk -, la -, oa 44:-, ny 5.

ERKKI JUHONPOIKA mk 1557-68, lv 1557, pm 1558- . Äv 1557: 2½. Lv 1557-59: 4-5-3, 1561-62: 4-1, 1564-71 ka 13/16. Erich Sangi lv 1557, pm 1558-59, 1561-65, Sangii pm 1567-69, Sangin pm 1570-71. Sak sk 9.12.1566 Erich Jonsson Sangilan ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanoon.

VIHTAMO eli **TERVANIEMI** oli Koitoniemeä mk 1540-56, pm 1558-66. Ter_a mk 1557, Teruanieⁱ mk 1558, Teruanemi mk 1559, Teruaneⁱ mk 1561, Victamoi mk 1562, 1569, pm 1567-69, Vichtamoi mk 1564, Wictamoij, Wictamoi mk ja pm 1570-71.

Yhdistetty Nokian kartanoon 1585, Nokian omistaja Eerik Yrjänänpoika sai Vihtamoon verovapauden, läänityskirje 8.1.1588, VA 2401^b.

Nokian kartanon omistajien kirjearkiston mukana on kulkeutunut ensin Lundin yliopiston kirjastoon ja sitten Ruotsin valtionarkistoon Pirkkalan laamanninkäräjillä 30.1.1476 annettu lahjan vahvistuskirje, jossa sanotaan Dan Olavinpojan (Tanila) luovuttaneen pojalleen Simolle aff Olaff Gøsti (Naistenmatka talo II) ostamansa puolet Vihtamosta (helf Victamas ägedela). FMU IV 3634, or.p.

OLAVI HEIKINPOIKA 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le -, nk -, la 3, ny 2.375. Ol. Hen.sson mk 1541.

ERKKI mk 1544-61, äv 1544: 2½, 1559: 2. Lv 1556: 6½, 1558: 9, 1559: 1. Erich klockare mk 1546, Erick klockare mk 1552, her Erich mk 1553-56, Erich clocker mk 1557, Erich klockare mk 1558-60, klock^r mk 1561. Erkki oli saanut pappisvihkimyksen, koska hän oli her Erich. Noihin aikoihin toimi useita papiksi vihittyjä seurakuntien lukkareina.

KNUUT lv 1557 Knut klockare. Oli = ? Koitoniemen Ib:n Knuut Juhonpoika, joka ehkä viljeli Vihtamo ja toimitti myös lukkarin tehtäviä yhtenä vuonna. Lv 1557: 4.

VALPURI pm 1558-63, 1567- , mk 1562, 1567-79. Äv 1567: 2. Lv 1561-62: 3-8, 1567: 6, 1569-71: 0-1-2. Valburg vidua pm 1558-61, 1563, hustru Valborg mk 1567, Valborg Victamoin mk 1568. Hv 1571 Sangila: hustru Valbirg Victamo ku 6, hev 1, le 2, nk 1-1-0-0, la 3, oa 43:4, ny 5.375.

ERKKI MARKUNPOIKA mk 1564-66, pm 1564-66. Äv 1564: 2. Lv 1564-66: 4-3-5. Erick (Erich) Marcuss. mk 1564, pm 1564-66. Erich Victamoin mk 1565-66.

Vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa kerrotaan, että Sikoisten Yrjö Paavonpoika (talo IV, Koiso) oli aikoinaan myynyt kaksi niittyä -> Erich j Wichtima, ja nyt 1589 Nokian herra Eerik Yrjänänpoika vaati niitä itselleen, koska hän oli ostanut Vihtamon Erkin veljeltä her Ambrosius Marci Capellan i Körö, VA 2401^b. Ilmeisesti tämä Erkki ei ollut pappismies, joten hän on eri henkilö kuin Erkki lukkari. Ambrosius on 1577 merkitty Vihtamon isännäksi, VA 2312 f. 40.

KOITONIEMI eli **KATAISTO** Kaijtoniemi mk 1540, Koijtoniemi mk 1541, Koutoniemi mk 1553, Koitoniemi mk 1556-57, 1559, pm 1558. Luettiin niin kuin Vihtamo ja Tanilakin Sankilaan mk 1544-52, pm 1557.

MARTTI Ylä- ja Ala-Sastamalan oikaisukäräjillä 8.1.1390 oli Marten Koytanein yhtenä viidestä pirkkalalaisesta todistamassa Tyrväänkylän ja Roismalan rajoista. Oli katselmuskunnan jäsen. VA vuonna 1483 tehty vidimaatio vuoden 1390 tuomiosta vuonna 1451 tehdyn kopion mukaan. 1390: FMU I 996, 1451: FMU IV 2895, 1483: FMU V 3954.

HEIKKI vuonna 1439 Heyki Kotonemi valittiin Pirkkalan puolesta yhdeksi kahdestatoista yhteiskuntarauhan takaaajasta ns. Davidin kapinan jälkeen. RA Skoklosters codex 70 (Aboensis) f. 54, Mk 476.

HEIKKI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 3, ny 6.875.

Ia MARTTI 1544- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1544: 2½, 1546: 2, 1553: 2½. Kv 1558: 1½. Lv 1556-59: 1-5-2-2, 1561-62: 2-1½, 1564-71 ka 1 9/16. Morten (Morthen) Kurittu mk 1546, 1552-61, lv 1557, pm 1558-71.

Sak sk 11.10.1550 Märthen Kurittu t > Toosilan Pietari (Tanila talo III), kevk 4.6.1551 Mortin Kurittu Koitonemist t > Mikkolan Niilo Erkinpoika (Sikoinen talo II), kk 14.9.1559 Morthen Kurittu Koijtoniemest sai 40 markan sakon aviorikoksesta Kuusenniemen Valpuri Laurintyttären kanssa (Kuusisto talo ?), sk 15.12.1563 Morthen Kurittu laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1566 Morthen Kurittu Tanilan huonot aidat, sillat ja ojat, ei humalistoa, sk 9.12.1566 Morthen Kurittu Koitoniemi ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanossa, sk 25.1.1571 Märthen Kurittulast huonot aidat ja sillat (VA 2245 f. 15) kk 1571 Märthen Kurittu vastuupakoilu.

Hv 1571 Koijtoniemi: Märthin ku 5, hev 1, le 3, nk -, la 3, oa 48:1, ny 5.375.

MARTTI sak sk 11.10.1551 Kauppilan Martti (Sikoinen talo I) t > Madz Kurittu. Martti oli yrittänyt saada kokoon puhdistusvalan vannot, ja

mutta ei onnistunut.

Ib PIETARI JUHONPOIKA sak kevk 4.6.1551 Pedher Jonsson Koitonemist oli ostanut ilman lupaa toisen talon (Ia ?) palveluskunnalta suolaa ja ohria, VA 216^b f. 35.

NIILO ESKONPOIKA mk 1557-60, 1562, pm 1557-60, 1562. Äv 1557: 2½. Lv 1557-59: 2-4-4, 1562: 2. Nils Eskilsson (Eskillss.) mk 1557-60, 1562, pm 1557-60, 1562.

PERTTU NIILONPOIKA itsellismies Bertill Kurittu Tanilan oli 1565 kaimamassa ojia Liuksialan kuninkaankartanossa suorittamalla siten vouldille kuuluvan itsellisveron. VA 2179 f. 70. Sak sk 21.1.1566 Bertill Nilsson Tanilan t > Tanilan Simo (talo III).

REKO mk 1561, 1565, pm 1561, 1564, 1567- . Lv 1561: 1, 1564: 1, 1567-71 ka 1 1/5. Vuonna 1564 maksoi maaveron joku Hendrich ja 1565 voiveron joku Erich.

KNUUT JUHONPOIKA mk 1566- , pm 1566. Äv 1566: 2½. Lv 1566: 1. Sak sk 9.12.1566 Knut Jonsson ibm (Koitonemi) ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanossa, VA 2204 f. 30. Hv 1571 Koijtoniemi: Knutt ku 6, hev 1, le 1, nk 0-0-1-0, la 3, oa 32:-, ny 3.875.

TANILA Tanila mk 1540-41, 1557, 1559, Danila pm 1558-59. Kylä luettiin mk 1544-56 ja pm 1557 Sankilaan. Kylän nimi johtuu selvästi etunimestä Dan, joka Suomessa on joko Daniel-nimen lyhennys tai itäruotsalainen miehennimi Dan (esiintyy jo riimukivissä), Thors, Finländska personnamnsstudier s. 26. On todennäköistä, että talot I-II muodostavat kylän kantatilan, jonka omistajat ovat ainakin ajoittain suorittaneet ratsupalvelusta, minkä vuoksi heidät on luettu rälssisäätyyn. On edelleen ilmeistä, että suvulle on kuulunut myös Lielahden Tanila, ks. Lielahti talo IV.

I + II

OLAVI DANINPOIKA oli Ylä- ja Ala-Sastamalan oikaisukäräjillä 8.1.1390 todistamassa Tyrväänkylän ja Roismalan rajan kulusta sellaisen katselmuskunnan jäsenenä, jossa viimeksi luettelutina ovat Benct Kangantaka, --- Skinnare (Kohmalasta), Olaff Dansson, Laurens Takahwktis ja Marten Koytanein (Koitanemi). VA orig.perg. 1483, johon on otettu kokonaan mukaan vuoden 1390 tuomio vuoden 1451 kopiosta, FMU I 996, IV 2895, V 3954. Ylä-Satakunnan ja Sääksmäen kihlakuntien yhteisillä käräjillä Pälkäneen Kuulialassa 25.9.1420 annettiin tuomio Kangasalan Heponiemen ja Raikun rajasta Pälkäneen Kirpua vastaan, joka samalla oli kihlakuntien raja. Todistajina kuultiin 12 maakuntakatselmusmiestä, joista puolet oli Ylä-Satakunnasta ja toiset puolet Sääksmäen kihlakunnasta.

Neljäntenä luettelossa on Olaff Dansson. Tuomio sisältyy Henrik Görieshagenin Kangasalla 28.1.1442 antamaan kuninkaantuomiokirjeeseen, joka on tallessa originaalina VA:n pergamenttikirjekokoelmassa.

OLAVI OLAVINPOIKA Ylä-Satakunnan eräomistajien luettelossa noin vuodelta 1450 on n:o 22. Olaff Olaffsson j mans skoga, REA f. 139, mk 727 s. 587. Edellä on Perta (vrt. Pærdhanpvyca osakas vähän ennen v. 1450 Nokian Emäkoskessa) ja seuraavina Jons Hillin (Hyllilä), Gamalhd Jons (Hirvenniemi) ja Lwidika Kangentaka, kaikki Pirkkalasta. Saman lähteen n:o 37 Olaff Olaffsson y manzs skoga lienee sama mies (edellä

kolme pirkkalalaista omistusta). Anthoni, Finlands medeltida frälse och 1500-talsadel s. 186 katsoo molempien merkintöjen tarkoittavan samaa miestä ja tämän olleen mahdollisesti rälssimies. Yhteys Tanilan sukuun on kyllä kiinni vain Olavi-nimistä.

DAN OLAVINPOIKA Pälkäneen käräjillä 19.7.1462 oli yhtenä 12 maakunta-katselmusmiehestä Dan aff Birkala todistamassa Onkkaalan ja Kankaisten rajan kulun. RA orig.perg., FMU IV 3180. Pirkkalan laamanninkäräjillä 30.1.1476 tuli oikeuden eteen Dan Olaffsson ja ilmoitti lahjoittaneensa pojalleen Simonille ostomaansa puolet Vihtamosta ja sen maan, minkä hän oli saanut eräältä Helga nimiseltä naiselta tälle tekemästä palveluksesta. Tämä Helgan maa oli ensinnäkin neljä karpionalaa ja sitten kaksi karpionalaa molemmissa vainioissa, tontti ja niityt i Yleiokisby (sijoitus epävarma, Ylivesi ?, Ylöjärvi ?). Lahjan Simon sai isälleen osoittamasta palvelusta ja ylläpidosta, jota poika oli luvannut Danille tämän kuolinpäivään asti. RA or.p., FMU IV 3634. Lahjamaat olivat lähellä Tanilaa, jossa kaiketi sekä Dan että Simon asuivat. Simolla on voinut olla maata myös Lielahdella, ks. sieltä talo IV.

OLAVI DANINPOIKA Pälkäneellä 13.10.1483 pidetyillä Satakunnan ja Hämeen yhteisillä käräjillä oli läsnä mm. Olof Dansson, VA Ylä-Satakunnan tuomiokirja 1737 f. 289, jossa on vuoden 1603 vidimaatio Sääksmäen kihlakunnantuomarin Olavi Jönsinpojan tuomiomuistiinpanoista 1565 tehdystä kopiosta, FMU V 3878. Sama tuomiomuistiinpano on kopioitu myös ns. Kaakkois-Hämeen tuomiokirjaan 1600-luvulla, BFH I s. 60. Siinä on pudotettu pois kaksi viimeksi mainittua läsnä ollutta, Olof Dansson ja Erich Jönsson, ehkä siksi, että he eivät olleet vouteja tai tuomareita, kuten kaikki edellä olleet. Satakuntaa läsnä olleista edustivat tuomarina toiminut Ylä-Satakunnan tuomari Erik Ragvaldinpoika, Satakuntien vouti Niilo Jönsinpoika, Ala-Satakunnan tuomari Filpus Tuomaanpoika sekä Gustaf Slatte, Ulvilassa asunut Pohjanmaan tuomari. Olof Dansson on hyvinkin voinut edustaa Ylä-Satakunnan rälssimiehiä.

I Tani

LAURI mk 1540-62, lv 1557, pm 1558-64. Äv 1540: 1½, 1541: 2, 1546: 2½. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 3, la 6, ny 10.25. Lv 1556-59: 2½-2½-2-2, 1561-62: 3-4, 1564: 3. Lasse Tannilan mk 1546, Lasse Tanilan mk 1552-56, Lasse Thani mk 1557, Lasse Dani pm 1557, Lasse Tani pm 1558, mk 1558-61, Thani mk 1562, Lasse Danisson, Dansson, Daniss. pm 1561-62, 1564. Lm Lasse Dani rovkk 4.9.51, rovkar 23.9.1557. Lasse Tanilan maksoi 1577 itsellismiehen veroa, VA 2303 f. 5.

TUOMAS LAURINPOIKA 1564-89, pm 1565- . Äv 1564: 2½, 1566: 2. Lv 1565-71 ka 3. Sak sk 15.12.1563 Thomas Danilan laiminlyönyt kyytivuoron, tk 19.3.1564 Thomas Tanilan t > talon III Simo, kk 1566 Thomas Tanilan huonot aidat, sillat ja ojat, ei humalistoa, kk 1567 Thomas Tanilan huonot aidat ja sillat, sk 15.3.1568 Thomas Larsson Tanilan t > h^u Biritta Valkilan (Sikoinen talo VI tai VII), kk 1568 Thomas Larsson Tanilan huonot aidat ja sillat, sk 25.1.1571 Thomas Larsson Danilast t & Simon Pahlsson ibm (talo III ?). Hv 1571 Tanila: Thomas Larsson ku 5, hev 2, le 3, nk 0-0-1-0, la 4, oa 77:7, ny 8.

II Jutila

JAAKKO NIILONPOIKA mk 1540- , pm 1558- . Äv 1540: 1, 1541: 2, 1559: 2½, 1566: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 4, ny 5.5. Lv 1558-59: 3-3½, 1561-62: 1-2½, 1564-71 ka 2 7/16. Jaco (Jacop, Jacåp) Jutilan mk 1546, 1552-53, 1556, Jacob (Jacop) Tani mk 1557-61, Jacop (Jacob) Sisi, Sijsi, Sissi, Sijsij pm 1558-59, 1561-65. Sak sk 11.10.

1550 Jacop Sikoijerffuen (?) huonot aidat, sk 9.12.1566 Jacob Nilsson ibm (? , edellä molemmat Koitoniemen isännät) ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanoon.

KLEMETTI Hv 1571 Tanila: Clemett ku 10, hev 2, le 3, nk 0-1-2-0, la 8, oa 83:2, ny 9.5.

III Toosi

HEIKKI Alilaamanni Klemet Gröp on Kangasalan käräjillä 21.3.1574 antanut tuomiokirjeen Kangasalan Toosilan eli Ilmoitunniemen tilasta Nokian Yrjänä Maununpojan hyväksi. Hän mainitsee, että Yrjänän äiti Barbro Jepentytär, Nokian perijätär, oli saanut Ilmoitunniemen Ruoko-Pietiltä syytinkiä vastaan, mutta Barbron toinen aviomies Olavi Laurinpoika oli tehnyt vaihtokaupan mz Henrich Thosi j Birchala, jossa Olavi sai Toosin Pirkkalasta, ja Heikki muutti Ilmoitunniemelle. RA De la Gardieska samlingen, VA Harvialan kopiokirja s. 10-11. Asiakirjassa ei sanota vaihtokaupan ajankohtaa, mutta Olavi Laurinpoika mainitaan Barbron aviomiehenä 1.3.1529, VA Harvialan kopiokirja s. 15. Toosin hän on saanut ilmeisesti pian sen jälkeen, mutta menettänyt sen ennen v. 1540, sillä Toosi oli silloin verotila. Yrjö Maununpoika onkin hakenut Kangasalan Toosilaa takaisin juuri siksi, että sen korvaukseksi saatu ei ollut enää Nokian kartanolla.

PIETARI mk 1540-65, pm 1558-64, 1566. Äv 1540: 2, 1541: 2½. 1557: 2, Karja 1540: hev 1, le 6, nk 2, la 6, ny 9.75. Lv 1556-59: 4-3-3-4, 1561-62: 1½-2, 1564: 5, 1566: 0. Per Tosi mk 1546, 1552, pm 1562, Per (Pedher) Toosi (Toosij) mk 1553, 1556-61, lv 1557, pm 1558, 1561. Per Tosij (Tosii) pm 1559, 1563-64. Sak sk 11.10.1551 Märthen Kurittu (Koitoniemi talo Ia) t > Peder Toosila, VA 216^b f. 10.

MARITTA sak rovkär 23.9.1557 Maritta Toosila vastuupakoilu. Vuonna 1577 asui Tanilassa itsellisen nainen Mariedh ibm (Tanilan), VA 2303.

SIMO mk 1566-1608, pm 1565, 1567- . Äv 1566: 2. Lv 1565: 1, 1567-71 ka 2 3/5. Sak tk 1564 Tanilan Tuomas (talo I) t > Simon Tosalan ibm, sk 21.1.1566 Bertill Nilsson Tanilan (Koitoniemi Ib) t > Simon ibm, kk 1568 Simon Persson Tanilan sai maksaa sakot siitä, että hänen vaimonsa oli ryöstänyt en kopa (juoma-astia, kuuppa) Tyrkkölän Pietari Räikältä (talo III), sk 25.1.1571 Tanilan Tuomas Laurinpoika (talo I) t & Simon Pahlsson ibm. Hv 1571 Tanila: Simon ku 5, hev 1, le 3, nk 0-0-1-0, la 5, oa 62:7, ny 6.125. Simon Touhoss (?) i Tanila i Birckala sokn on ollut kuningas Juhanan luona siitä, että Nokian Yrjänä Maununpoika yritti ottaa häneltä tilan. Kuningas käski sen vuoksi kirjeessään 29.5.1574 vouti Lasse Hårdellin tutkimaan asian. VA Harvialan kopiokirja s. 623.

SIKOINEN Sikois mk 1540-57, 1559-62, 1564-68, 1570-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-62. 1564-66, Sikoisby mk 1558, Sikois pm 1567-71.

Kyrön, Kangasalan ja Pirkkalan yhteiset etsikkokäräjät 3.2.1405 pidettiin innan Sykoston by, vuonna 1511 tehty vidimaatio VA:ssa, FMU II 1201.

Pirkkalan laamanninkäräjät 30.1.1476 pidettiin i Sykosby, RA or.p., FMU IV 3634.

I Kauppila

KAUPPI (= Jaakko) Turun tuomiokapitulin piirissä noin v. 1450 tehdyssä Ylä-Satakunnan eräomistajien luettelossa on n:o 30 Kaupi Sikka-

lan i manzs skoga, REA f. 139, Mk 727 s. 587.

JUHO 1540-56, äv 1540: 3, 1541: 3½. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 8, la 8, ny 14. Lv 1556: 5. Jons Kauppilan mk 1546, Jöns Kauppilan mk 1552, 1553, Jonss Kauppilan mk 1556.

MARTTI sak sk 11.10.1550 Mårthen Kauppilan t > Madz Kurittu Koitoniemi talo Ia). Martti sai lisäksi 9 markan sakot turhasta valatodistajiin vetoamisesta, sillä hän ei saanut tarpeeksi miehiä vannomaan kanssaan puhdistusvalaa.

ERKKI JUHONPOIKA mk 1557- , pm 1565- . Äv 1557: 3½. Lv 1557-59: 5½-6-5½, 1565-71 ka 4 11/14. Erick Kauppilan lv 1557, Erich (Erik) Jonsson, Jonson, Jonss., Jonnsson mk 1557-61, 1564-71, pm 1566-71, Erich Jonss. Veras pm 1565. Lm Erich Kauppilan tk 14.3.1560, Erich Jonsson Sikois sk 9.12.1566. Sak sk 11.10.1559 Erich Kauppilan laiminlyönyt kyytivuoron, tk 21.3.1569 Erich Jonsson ibm (Sikois) vastuupakoilu. Hv 1571 Sikoisby: Erich Jonsson ku 10, hev 2, le 6, nk 0-2-3-0, la 10, oa 130:4, ny 13.75.

JUHO pm 1558-59, 1561-64. Lv 1561-62: 3½-7, 1564: 5. Jons Wiras, Veras pm 1558-59, 1561, 1563, Jons Vieras pm 1562, 1564.

TAPANI JUHONPOIKA 1589-1619. Sak sk 22.10.1568 Staffan Ionsson Sikois sai sakot kaksinkertaisesta huorinteosta & Maritt ibm.

II Mikkola

ERKKI JUHONPOIKA mk 1540-65, 1568, pm 1558-64. Äv 1540: 4. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 3, la 10, ny 13.75. Lv 1556-59: 5½-5-6-1, 1561-62: 3-7, 1564: 5. Eric Ionsson mk 1540, Erich Mickolan mk 1546, 1552, 1560-61, Michoijlan mk 1553, Michoilan mk 1556, 1557, 1559, Michkoilan mk 1558. Erich Jönsson (Jönns, Ionss.) pm 1558-59, 1561-64.

Lm Erich Michkoijlan rovkk 26.8.1554, Erich Micholan sk 11.10.1559. Sak sk 31.12.1560 Eric Micholan t > Oluff Sårckalan (Sorkkala talo I), kk 15.7.1560 joku Lempäälästä esitti väärän syytöksen > Erich Michoilan.

NIILO ERKINPOIKA sak kevk 4.6.1551 Koitoniemen Martti Kurittu (Ia) t > Nils Ericsson Micholast, VA 216^b f. 34.

YRJÖ ERKINPOIKA mk 1566-89, pm 1565- . Äv 1566: 4. Lv 1565-71 ka 3 1/14. Jören Erichss. (Erss., Erichsson) mk 1566-67, 1569-71, pm 1565-71.

Sak kk 20.10.1565 Jören Mickoilan huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa, kk 10.6.1567 Jören Erichsson Sikois t > K.M. tienare Jons Kock, tk 21.3.1569 Jören Ersson Sikois vastuupakoilu. Hv 1571 Sikoisby: Jören Erichsson ku 15, hev 2, le 4, nk 0-1-1-0, la 5, oa 79:1, ny 9.625.

III Ollila

PIETARI OLAVINPOIKA mk 1540-67, pm 1558-64. Äv 1540: 3, 1541: 3½, 1553: 3. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 11, ny 6.375. Lv 1556-59: 4½-2-3-5, 1561-62: 2-1½, 1564: 5. Per Olsson mk 1540-41, Peder Mickoijlan mk 1553, Per Michoilan mk 1556, Per Mickoilan mk 1557, 1562, Pedher Michkoilan mk 1558, Per Mickola(n) mk 1559-61, Per Ollilan pm 1558-59, 1561-64.

ESKO PIETARINPOIKA mk 1568- , äv 1568: 3. Eskill (Eschill) Perss.

(Persson) mk 1568-71. Hv 1571 Sikoisby: Eskell Persson ku 10, hev 2, le 5, nk 0-2-2-0, la 8, oa 108:2, ny 12.

ESKO OLAVINPOIKA pm 1565- . Lv 1565-71 ka 4 5/14. Eskill Ollilan pm 1565, 1567, Eskill Ollss. (Ollsson) pm 1568-71.

IV Koiso

PAAVO NIILONPOIKA 1540-84, äv 1540: 2, 1541: 2½, 1544: 2, 1554: 1½, 1557: 2½. Karja 1540: hev 2, le 3, nk 2, la 3, ny 8.375. Lv 1556-59: 2½-3½-2-3, 1561-62: 2½-3½, 1564-71 ka 1 3/8. Pol Koijssoij mk 1546, Pol Koijssoi mk 1552, Poffuall (Påuell) Koijssoij mk 1553, 1558, Påffual Koiso mk 1556, Påffual (Poffual) Koijsso mk 1557, Koijssoij lv 1557, Koiso mk 1559-61. Påffual Nilsson pm 1558-59, 1561-62. Påuall (Pouall) Nillss. (Nills.) pm 1563-71.

Sak kk 20.10.1565 Påuall Kesoi huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa (Hirvenniemen Kesolla ei ole Paavaa), kk 29.7.1568 Påuall Nillsson Sikoiis huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Sikoisby: Påuall ku 5, hev 1, le 2, nk -, la -, oa 31:7, ny 4.

V autioitunut

ARVID 1540-56, äv 1540: 2, 1553: 1½, 1556: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 3, ny 4.875. Ei lv 1556. Arnick mk 1540-43, 1546, 1552, Arnik mk 1544, Arnich Koijssoij mk 1553, Arnich Koiso mk 1556. Talon IV Paavo maksoi v:sta 1557 äyrin lisää veroa, ilmeisesti viljeli ainakin osaa Arnikan maista.

VI - VII

JEPPE (= Jaakko) 1.10.1492 Jeppe i Valkela oli käymässä Pispalan Mikon ja Hyhkyn Niilo Huovarin (talo II) maiden rajoja, Stavsunds arkiv, Nynäs breven, Jan Liedgren HTfF 1966: 3 s. 108. --- i Wälckila oli lm Vesilahden ja Pirkkalan yhteisillä etsikkokäräjillä 25.9.1512, VA Harvialan kopiokirja s. 897, FMU VII 5609 (puuttuva etunimi on luultavimmin Jeppe). Jeppe Walkelia oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514, RA Peringskölds Diplomatarium E 66, 1600-luvun lopun kopio, FMU VII 5710. Pirkkalan talvikäräjillä 1659 esitettiin laamanni Jöns Knuuttiinpojan 11.3.1550 antama tuomiokirje, jossa ilmoitettiin Anders och Jeppe i Valkila myyneen 41 markan hinnasta Kuorandaniemj nimisen paikan Heikki Heikinpojalle asuinsijaksi. VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 322. Alue on Teiskon Kuoranta. Kaupan ajankohtaa ei sanota, mutta Heikin tila oli jo 1540 normaalin kokoinen.

VI a + b Valkila ja Heikkilä

PIETARI JUHONPOIKA 1540-52, äv 1540: 4, 1541: 5. Karja 1540: hev 3, le 4, nk 4, la 8, ny 13. Peder Ionsson mk 1541, Per Valkilan mk 1544, 1546, 1552.

VIa (Valkila) HEIKKI mk 1553-56, lv 1557. Äv 1553: 2. Lv 1556-57: 1-2. Hendrich Valkilan mk 1553, Hen. Valkilan mk 1556, lv 1557.

SIMO HEIKINPOIKA mk 1557-89, pm 1558- . Äv 1557: 2. Lv 1558-59: 1-1, 1561-62: ½-1½, 1564-71 ka 1 1/16. Simon Valkilan mk 1557, 1559, Simon Henrichsson pm 1558, Simon Walckilan mk 1558. Simon (Sijmon) Hen.sson (Hen.ss., Hin.ss.) pm 1559, 1561-65, 1568-69, Hinder.sson pm

1570-71. Sak sk 2.11.1557 talon VIb Erkki t > Simon ibm, tk 1559 Eric Sikoin (talon VIb Erkki ?) t > Simon ibm, kk 1565 Simon Valkinen huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa, kk 1566 Simon Valkilan laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Sikoisby: Simon ku 5, hev 1, le 1, nk 0-1-1-0, la 2, oa 30:3, ny 4.25.

VIb (Heikkilä) ERKKI PIETARINPOIKA mk 1553-69, äv 1553: 2, lv 1557, pm 1558- . Lv 1556-59: 1-1-4-1, 1561-62: 5½-1½, 1564-71 ka 5/16. Erich (Erick) Valkilan (Walkilan, Walckilan, Valckilan) mk 1553, 1556-61, 1564-69, pm 1566. Erich (Erick) Persson (Perss.) pm 1558-59, 1561-65, 1567-71.

Vuonna 1555 Erick Walckilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Sak sk 2.11.1557 Erich Walckilan t > talon VIA Simo, tk 1559 Eric Sikoin t > talon VIA Simo, sk 15.12.1563 Erick Walckilan huonot aidat ja sillat, sk 9.12.1566 Erick Persson Valkilan t > talon VII Antti Laurinpoika, kk 1568 Erick Persson Sikois huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 Erich Valkilan laiminlyönyt kyytivuoron. Taloa ei ole vuoden 1571 hopeaveroluettelossa. Se kuului Antilaan (talo VII) 1570-1620.

VII Antila

ANTTI LAURINPOIKA Pirkkalan kevätkäräjillä 1510 oli lm Anders Larsson (ilman kylää). HTfF 1966: 2 s. 75, VA Harvialan kopiokirja s. 725. Sijoitus Sikoisiin todennäköinen, sillä muutoin Pirkkalan neljänneksellä olisi ollut lautamiehistössä vain yksi edustaja. Anders --- i Valkila oli myynyt yhdessä talon VI-VII Jepen kanssa Heikki Heikinpojalle Teiskon Kuorannan.

LAURI ANTINPOIKA mk 1540- , pm 1558- . Äv 1540: 4, 1541: 4½, 1544: 2½, 1553: 4½, 1556: 5, 1557: 4½, 1559: 5, 1570: 7. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 8, la 17, ny 16.125. Lv 1556-59: 5-8-6-8, 1561-62: 6-12, 1564-71 ka 8 3/8. Lasse Anderssonn mk 1552, pm 1558-59, 1561-62, An.ss., pm 1563-64. Lasse Valkilan mk 1553-57, 1559-61, 1565, lv 1557, pm 1565-67. Lasse Walckilan mk 1558, Valkinen pm 1569, 1571. Vuonna 1556 Lass Valkilan Sikois lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v.

ERKKI LAURINPOIKA mk -84. Lm Erich Larsson Sikois sk 29.1.1565, lk 25.2.1565, kk 26.10.1565, Erich Larsson Sikois sk 21.1.1566, lk 28.3.1566, Erich Larsson Sikois lk 10.5.1568, Erich Valkilan Sikois sk 10.1.1570, Erich Larsson Sikois tk 17.3.1570 ja tk 4.4.1571 eli yhteensä 9 kertaa. Hv 1571 Sikoisby: Erich Valkilan ku 20, hev 1, le 9, nk 0-2-4-0, la 8, oa 160:2, ny 15.

ANTTI LAURINPOIKA mk 1585-89. Anders j Walkila maksoi 1577 palkollisveroa rengistä ja karjapaimenesta, VA 2303 f. 4v. Anders Larsson kirkon jousia 1577 kaksi, VA 2312 f. 40- . Sak sk 9.12.1566 talon VIb Erkki Pietarinpoika t > Anders Larsson ibm.

taloihin sijoittamatta:

KIRSTI sak Vesilahden tk 6.3.1560 Kirstin Sikoisten t > Thomas Rassa (Vesilahden Niemenpää talo I).

PIRITTA sak sk 15.3.1568 Tanilan Tuomas Laurinpoika (talo I) t > hustru Biritta Valkilan(taloista VIa, b tai VII).

MAARIT sak sk 22.10.1568 talon I Tapani Juhonpoika oli kahdesti tehnyt huorin & Maritt ibm. Nainen ei maksanut sakkoja, vaan sai ilmeisesti kärsiä raipparangaistuksen.

Ylä-Satakunnan etsikkokäräjillä Pirkkalan nimismiestalossa 15.7. 1564 oli esillä Lempäälän Aimalan asukkaiden kanne rajasta > Pardola samt Sikois boer i Birchala. Oikeiksi rajoiksi todettiin Kokkovuori ja Sääksjärvensaari, mutta tälle välille määrättiin lisäksi pyykki Ahvenjärven rantaan. VA Ylä-Satakunta KOa 73 f. 721v-.

Pirkkalankylän jakokunta

PIRKKALA kylän nimi ensi kerran lähteissä 1442: Niclis Birkala RA orig.perg., AH III 14, FMU III 2441, myös Turun tuomiokirkon kopiokirjassa Mk 508: Niles Birkala. Pitäjännimenä Birkala jo 9.5.1374, RA Pappershandlingar 1351-1400 nr. 24 orig., FMU I 822, Svenskt Diplomatarium X:2 nr. 319, faks. Jaakkola, Sydänkeskiaika s. 360-361. Todennäköisesti pitäjä on saanut nimensä kylän mukaan. j Bircala by lk 7.1.1466, RA orig.perg., FMU IV 3286. Birckala by mk 1540, Birckalaby mk 1541, 1557, 1559, pm 1558.

Talot ovat vuoden 1544 maakirjan mukaisessa järjestyksessä. Vertailu vuoden 1769 karttaan kylästä osoittaa, että maakirjan laatija on edennyt kylän läpi kulkeneen raitin itäpuolella pohjoispäästä ja siirtynyt alhaalla raitin länsipuolelle ja edennyt sieltä ylös alkupään tasalle. Suvanto, Talonpoikainen Tampere keskiajalta 1600-luvun puoliväliin, Tampereen historia I (1988) s. 261-265.

I Kaipila

OLAVI Satakunnan etsikkokäräjillä Kokemäen kuninkaankartanossa 14.9. 1510 oli Oleff Kaijpane yhtenä neljästä pirkkalalaisesta todistamassa Nokian kartanon jutussa rajoista Ylivettä ja Taipaleetta vastaan Nokian puolesta. RA kopiovihko Strödda afskrifter af medeltidshandlingar, FMU VI 5343.

OLAVI LAURINPOIKA 1540-89, äv 1540: 2, 1544: 3. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 8, ny 7. Lv 1557-59: 4-3½-4, 1561-62: 8-5, 1564-71 ka 3½. Oleff Kaijpien mk 1546, 1552, Oluff Kaijppiainen mk 1553, Oluff (Oleff) Kaipiainen mk 1556-61, 1566-67, 1570-71, lv 1557, pm 1567-68, 1570-71, Oluff (Oleff) Kaipian (Kaipiane, Kaipia, Caipian) pm 1558-59, 1561-62, 1564-65, mk 1569. Oleff Kaijppiainen pm 1563, Oluff Kaipia^{en} pm 1566, 1569, Oleff Larsson tark.mk. 1589.

Sak tk 30.1.1558 Oleff Kaipiainen oli yhtenä kylän 15 isännästä ottanut luvatta halkoja Tyrkkölän Martin (talo I) metsästä. Kaikkiaan halkoja oli hakattu 15 syltä. Kk 15.7.1560 Oleff Kaiippilan oli yksi niistä viidestä kylän isännästä, jotka estivät kylän mailla uuden tangoituksen.

Hv 1571 Birckalaby: Oleff Kaijpien ku 15, hev 2, le 5, nk 0-2-2-o, la 9, oa 128:7, ny 12.125.

II liitetty taloon III 1611

KNUUT 1540-43, äv 1540: 1. Karja 1540: hev 2, le 2, nk 1, la 3, ny 6.875.

HEIKKI 1544- (platt öde 1589). Äv 1544: 2. Lv 1556-59: 4-3-1-3, 1561-62: 5-3½, 1564-71 ka 2 7/16. Hen. (Hendrich) Raunelan mk 1546, 1552-61, lv 1557, pm 1558-59, 1561-65, Hindrich (Hinrich) Rautia pm 1567, 1571. Lm Hinrich Raune lk 1.3.1549, VA Topographica Pirkkala, kopio v:lta 1619. Sak tk 30.1.1558 Hen. Raunelan luvaton halonhaku Tyrkkölän Martin metsässä (ks. talo I). Hv 1571 Birckalaby: Hen. Raunelan ku 10, hev 1, le 4, nk 0-0-1-0, la 2, oa 67:2, ny 6.75.

III Sapala

HEIKKI 1540-43, äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 9, ny 8.125. Hen. Parma mk 1540-41.

REKO HEIKINPOIKA mk 1544- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1544: 2. Lv 1556-59: 3½-3-3-3½, 1561-62: 2-3, 1564-71 ka 1 3/16. Greus Sapalan mk 1546, Grees Sapala mk 1552, Grelss Sapara mk 1553-56, lv 1557, Grels Sapalan mk 1557-58, 1560-61. Gres (Grells, Grels) Hen.sson, Hen.ss., Hin.ss., Hin.sson pm 1558, 1561-65, 1567-71. Grels Hendersson pm 1559. Grels Seppilän mk 1559.

Vuonna 1555 Grels Sapara lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v, samoin 1556 Grels Sapalan ibm (Birckalan), VA 1998 f. 45v. Sak tk 30.1.1558 Grels Sapalan ibm (Birckalaby) hakkasi luvatta halkoja Tyrkkölän Martin metsässä (ks. talo I), kevk 28.4.1558 Grels Sapolan t > talon IV Maarit Teuras, Maarit sai sakon Grels Saappalas hustru lyömisestä.

KLEMETTI Hv 1571 Birckalaby: Clemett Sapa ku 5, hev 1, le 1, nk -, la 2, oa 29:3, ny 3.25.

IV liitetty taloon III 1611

ERKKI mk 1540-56, äv 1540: 1, 1553: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 6, ny 5.25. Erich Teuras mk 1546, 1553-56, Erich Teurass mk 1552. Ek 1556 Erich Teuras kötth 1 leiv., VA 1998. Sana kötth (liha) tarkoittanee sitä, että Erkkki maksoi kalan edestä lihaa. Oli ehkä sivutoimeltaan teurastaja. Sak rovkk 4.9.1551 Eric Teuras oli polttanut yhdessä talon XII Markku Reipin kanssa pitäjäntupaa vastapäätä olleen asehuoneen (wopnehus). Heidät määrättiin rakentamaan se uudelleen. Stk 3.5.1556 talon XII Markku Reippi t > Erich Teuras dotter.

MAARIT (Erkin leski) mk 1557-65, äv 1557: 1½. Marith Teuras mk 1557-61. Erich Teuras enka lv 1557, lv 0. Erich Teuras pm 1558-65 sana enka on asiattomasti jäänyt pois, joten lv 1558-65 on oikeastaan lesken hallinta-ajalta: 1558-59: 0-0. 1561-62: 3½-0, 1564-65: 1-0. Sak kevk 28.4.1558 talon III Reko t > Maritt Teuras ibm, ja Maritt Teuras t > Rekon vaimo. Sk 31.12.1560 talon XV Matti Virainen t > Marith Theuras.

KNUUT ERKINPOIKA mk 1566- , pm 1566- . Äv 1566: 1½. Lv 1566-71 ka 1. Knut (Knutt) Erichss. (Erichsson) mk 1566-71. Knut (t) Teuras pm 1566-68, 1570, Knut Persson (?) pm 1569, Knuth Hin.ss. (?) pm 1571. Sak sk 15.3.1568 talon VII Pietari Olavinpoika t > Knut Erichsson ibm, samoilla käräjillä Knut Erichsson ibm ilmianto Pietarin rahavarkaudesta talon V Sipi Erkinpojalta. Pietari tunnustikin tekonsa, mutta Knuutin lyöminen johtui kait tuosta ilmiannosta. Hv 1571 Birckalaby: Knutt Teuras ku 5, hev 2, le -, nk 0-0-1-0, la 1, oa 30:3, ny 4.625.

V Seppälä

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 3, la 9, ny 9.625. Hen. smedt mk 1541, Hen. seppä mk 1546, 1552.

ERKKI mk 1553- , pm 1557- . Äv 1553: 2½, 1559: 3. Lv 1556-59: 6-6-4-6, 1561-62: 3-6, 1564-71 ka 4 13/16. Erich seppä mk 1553, 1556-57, 1559-61, 1564, Erich seppe mk 1558. Erich (Erick) smedh (smed) mk 1565-71, pm 1561-71. Erich Seppälän lv 1557.

Lm Erich seppä kevk 29.4.1554, Erick seppä rovkk 26.8.1554, Erich seppä kk 18.8.1555, Erich seppä Birchalen kk 24.8.1556, Erich seppä tk 30.1.1558, kk 14.7.1559 ja rovkar 18.10.1559 eli yhteensä 7 kertaa. Sak tk 30.1.1558 Erich seppä ibm (Birckalaby) oli hakannut luvatta halkoja

Tyrkkölän Martin metsässä. Hänen kanssaan sai kolmen markan sakon 14 muuta kylän isäntää. Erkki istui samoilla käräjillä lautakunnassa.

SIPI ERKINPOIKA Sak kk 24.9.1569 Sig^d smed ibm (Birckalan) sai kahdeksan muun saman kylän isännän kanssa uhkasakon saapua käräjille vastaamaan. Sak sk 15.3.1568 talon VIII Pietari Olavinpoika oli varastanut utaff Sig^{dt} Erichsson ibm 7 markkaa rahaa, VA 2213 f. 5. Hv 1571 Birckalaby: Sigffred Erichson ku 20, hev 2, le 7, nk 0-1-3-0, la 10, oa 150:4, ny 14.25.

VI Ala-Pehula

NIILO Niclis Birkala oli lm Kyrön ja Pirkkalan yhteisillä laamanninkäräjillä 3.2.1442, RA orig.perg., AH III 14, FMU III 2441. Sama asiakirja on kopiona Mk 508. Siinä on Niles Birkala. Pirkkalan laamanninkäräjillä 7.1.1466 Satakunnan lääninhaltijan ex-kuningas Kaarle Knuutinpojan läsnäollessa todistettiin valallisesti, että Niles Pehonpoyca ja talon XV Larens Viraynen ovat osakkaita Sotkaluodon saarella niin metsän kuin niittyjen nautinnassa sekä lisäksi Pirkkalan kylän talollisina myös Sotkaluodon kalavesillä kyläosuutensa mukaisesti. Samojen käräjien lautakunnassa istui Nilis Pehw. RA orig.perg., FMU IV 3286.

ERKKI 1540-42, 1544-52, äv 1540: 3. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 4, la 10, ny 11.25. Eric Pehu mk 1541-42. Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514 oli lm Erik Pähü, RA Peringskölds Diplomatarium E 66, FMU VII 5710.

MATTI ERKINPOIKA mk 1553-89, lv 1557, pm 1558-66, 1569- . Äv 1553: 3, 1556: 2, 1557: 3. Lv 1556-59: 4½-3½-4-4, 1561-62: 3-5, 1564-66: 4-4-4, 1569-71: 2½-2-2. Madz Pehu (Pehw, Pehun) mk 1553-62, 1564-66, 1569-71, pm 1566, Madz Ersson (Erichss.) pm 1558-59, 1561-64, 1569-71, Madz Erichss. Pehu pm 1565.

Rovastinkäräjillä 23.9.1557 Mattis Pehu määrättiin yhtenä kuudesta jakamaan kirkkotarhan aitauksen kunnossapito-osuudet Pirkkalan emäkirkolla kunkin talon koukkuluvun mukaan. VA 2033 f. 5. Sak tk 30.1. 1558 Madz Pehu ibm (Birckalaby) oli mukana Tyrkkölän Martin metsästä hakkaamassa halkoja ilman Martin lupaa (ks. talo I), kk 1560 Madz Pehu yhtenä viidestä esti tangottamasta uudelleen Pirkkalan kylän maita, kk 1569 Madz Pehu määrättiin sakon uhalla saapumaan vastaamaan seuraavilla käräjillä (yhtenä yhdeksästä Pirkkalan kylän isännästä).

Hv 1571 Birckalaby: Madz Pehu ku 10, hev 2, le 4, nk 0-1-1-0, la 6, oa 92:2, ny 9.75.

LAURI MATINPOIKA pm 1567-68, lv 4-3. Lass Madzss. pm 1567-68.

ABRAHAM sak tk 10.2.1555 Abraham Pehulan t > Erich Memmoij (Memmola talo I). Abrahamin sitoo tähän taloon se, että 1600-1624 talon isännänä oli Niilo Abrahaminpoika.

VII Yli-Pehula

NIILO 1540-52, äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 1, la 2, ny 5.75. Nils Pehu mk 1546, Nils Pehw mk 1552.

ANTTI 1553-56, äv 1553: 2, 1556: 2½. Anders Pehu mk 1553, An. Pehw mk 1556. Lv 1556: 2½.

ANTTI lv 1557, pm 1558-64. Lv 1557-59: 2½-3-3, 1561-62: 1½-2, 1564: 1. Anders Karialainen lv 1557, Anders Kariala^{en} pm 1559, Karialan pm

1558, 1561-62, 1564.

Sak tk 30.1.1558 Anders Karioinen ibm (Birckalaby, nimi on Seppälän Erkki Sepän ja Ali-Pehulan Matti Pehun välissä eli siis juuri Yli-Pehulan tontin mukaisella paikalla) oli yksi niistä 15 Pirkkalankylän isännästä, joista kukin sai kolmen markan sakon luvattomasta halkojen hakkuusta Tyrkkölän Martin metsässä, sama luettelo: Anders Karialainen (nimi on talon IX Martti Hahkan ja talon X Antti Kaason välissä) toinen sakko samasta syystä. Kyse tuskin voi olla eri miehestä. Selitys kaksinkertaiseen sakkoon voi olla se, että Antti on ollut töissä luettelosta puuttuvien Reippisten edestä, joko talon XII Markun tai talon XIII Erkin.

LAURI mk 1557-67, pm 1565- . Äv 1557: 2. Lv 1565-71 ka 2 3/7. Lasse Pehw mk 1557, Lasse (Lass) Pehu mk 1558-62, 1565-67, pm 1565-71. Sak sk 31.12.1560 Lass Pehulan laiminlyönyt kyytivuoron (voi olla myös Pehulan kylän talon III, Liuttu, isäntä Lasse).

VILPPU PIETARINPOIKA mk 1569-79, äv 1569: 2. Philippus mk 1569, Ph.us Persson mk 1570-71. Sak kk 1569 Philpus ibm (edellä Ala-Pehulan Matti Pehu) uhkasakko saapua käräjille. Hv 1571 Birckalaby: Philippus ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-1-0, la 4, oa 89:1, ny 9.5. Pm 1575 Birckala: Philpus Persson ingen koo, VA 2285,. Mk 1578 Birckala: Philpus Persson öde, VA 2311. Mk 1579 Birchala: Philpus Persson öde. Oli 1575-79 näissä merkinnöissä ainoana Pirkkalankylästä. Taloa ei ole vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa.

VIII Leuku

OLAVI Olaff Leyko oli lm Kyrön ja Pirkalan yhteisillä laamanninkäräjillä 3.2.1442, RA orig.perg., FMU III 2441. Sama asiakirja myös 1400-luvun kopiona Mk 508, siinä Oleff Leyko. Lautamiesluettelossa ovat Kyrön lm 1-6, Pirkalan 7-12, Olavi on ll. Olaff Lewku oli lm Pirkalan käräjillä 1460, Mk 592.

MATTI mk 1540-57, lv 1557. Äv 1540: 2, 1541: 2½, 1544: 4, 1557: 3½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 3, la 7, ny 6.375. Lv 1556-57: 2½-3. Madz Leuku mk 1546, 1552, lv 1557, Madz Leucku mk 1553-56. Lm Madz Leuha (?) rovk 26.8.1554, VA 1981 f. 11v. Sak tk 1551 Mattz Leuku ei halunnut suorittaa nimismiehelle tälle kuuluvia maksuja (sama sakkojen syy yhdeksällä muulla).

OLAVI MATINPOIKA mk 1558-89, pm 1558- . Äv 1558: 3½. Lv 1558-59: 2½-4, 1561-62: 3-2, 1564-71 ka 2 11/16. Oleff (Oluff) Leuku mk 1558-62, 1565-66, 1568, pm 1559, 1561-62, 1566-71. Oluff Leucku pm 1558, 1563-64, mk 1564, 1567, 1569. Oluff Leuku pm 1565, Lekw mk 1570-71. Oleff Mattzsson tark.mk 1589.

Lm Oleff Leuku rovkär 18.10.1559, VA 2113 f. 5. Oluff Leuku Birchalan todisti aitojen ym. kunnossapidon laiminlyöntiluettelon oikeaksi kk 20.10.1565, samoin kk 1567. Sak tk 30.1.1558, Oleff Leucku hakannut luvatta halkoja Tyrkkölän Martin metsässä, kk 1560 Oleff Leuku esti kylän maiden uuden tangotuksen, kk 1568 Oluff Leuku Birchalan huonot aidat ja sillat, kk 1569 Oluff Leuku ibm (Birckalan) uhkasakko saapua käräjille.

Hv 1571 Birckalaby: Oleff Leuku ku 10, hev 2, le 4, nk -, la 3, oa 72:4, ny 8.375.

PIETARI OLAVINPOIKA pm 1577: Per Leuku
Sak kk 1560 Per Leuku Birchala t > talon XV Lasse Virainen, sk 9.12. 1566 Per Leuku Birchalan tehnyt vahinkoa in opå her Pers fiskevatn (kirkkoherra Pietarin kalavesillä) sekä ottanut niintä kirkkoherran ja

Viikin Erik Simonpojan lehmusmetsistä, sk 15.3.1568 Per Ollsson Birchalan t> talon IV Knuut Erkinpoika, Per Ollsson Birchalabyn sai 40 markan sakon seitsemän markan varastamisesta talon V Sipi Erkinpojalta. Talon IV Knuut oli ilmiantanut Pietarin. Sk 22.10.1568 talon XV Lasse Virainen t > Per Leuku ibm, sk 10.1.1570 Per Ollsson Birchalan t > talon XVI Lasse Martinpoika.

IX Hahkala

LAURI 1540-52, äv 1540: 2, 1544: 1½. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 2, la 9, ny 10.125. Lau. Haka mk 1541, Lasse Hachka mk 1546, Lass Hacka mk 1552.

MARTTI mk 1553-89, lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 1½, 1557: 2½, 1558: 2. Lv 1556-59: 3½-4½-4-4, 1561-62: 2-8, 1564-71 ka 3 5/16. Mort- hen Hachkaijnen mk 1553, Morten Hackainen mk 1556, Morten Hahka mk 1557-61, Morten Hachkainen lv 1557, Morthen Hachka pm 1561-62, 1564-65, Hacha pm 1563, 1567-68, 1571, Haka pm 1569-70. Märthen Hacka tark.mk 1589.

Vuonna 1556 Morthen Hachka Birckalan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Sak tk 30.1.1558 Morthen Hachka hakkasi luvatta halkoja Tyrkkölän Martin metsässä (ks. talo I), kk 1565 Morthen Birckalan huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa.

Hv 1571 Birckalaby: Märthin Hachka ku 5, hev 2, le 4, nk 0-0-1-0, la 5, oa 75:3, ny 9.125.

X liitetty Ala-Pehulaan

Mustankirjan erämiesluettelossa noin v. 1450 on n:o 58 Laurens Magisson, REA f. 139, Mk 727 s. 588. Sekä Jaakkola että Voionmaa ovat pitäneet mahdollisena, että tämä Lauri on Pirkkalankylän Maakaisia, Jaakkola, Pirkkalaisliikkeen synty (1924) s. 97 n. 5, Voionmaa, Mustankirjan luettelo Satakunnan erämaista (1926) s. 22. Sijoitus on kyllä epävarma.

TORD Satakunnan lääninhaltijan, ex-kuningas Kaarle Knuutinpojan läsnäollessa tulivat Pirkkalan laamanninkäräjillä 7.1.1466 oikeuden eteen Tord Machaynen ok hans skiptisbröder j Bircala by ja esittivät kanteen Henrik Tavastia vastaan Sotkaluodosta ja sen kalavesistä. Todistajat (joiden nimeä ei sanota) vanhoivat, että koko Pirkkalankylä ja sen yhtiökumppanit ovat osakkaina Sotkaluodon kalavesillä, mutta itse saarella osuuden omistivat vain talon VI Niles Pehonpoyca ja talon XV Larens Viraynen. Saaresta omisti kaiken muun Pentti Lydekenpojan perikunta (ks. Penttilä). RA orig.perg., FMU IV 3286. Henrik oli Pentin vävy.

ANTTI mk 1540- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 4, ny 5.5. Lv 1557-59: 3½-4-3, 1561-62: 2½-2, 1564-71 ka 15/16. An. Kaso mk 1546, Anders Kassa mk 1552, Anders Makoijnen mk 1553, An. Makoinen mk 1556, Anders Kasa mk 1557-61, Kaasoij lv 1557, Kaaso pm 1558, Kasu pm 1559, 1562-65, Kaso mk 1564, 1566-68, 1570-71, pm 1561, 1567-71. Sak tk 30.1.1558 Anders Kasa hakkasi luvatta halkoja Tyrkkölän Martin metsässä (ks. talo I).

MIKKO Michill Kaso pm 1577. Sak tk 31.3.1557 talon XVII Tuomas Halla t > Michell Kasalan, kk 1569 Michill Kaso ibm (Birckalan) uhkasakko käräjille saapumisesta (yhtenä yhdeksästä kyläläisestä). Hv 1571 Birckalaby: Michill Kaso ku 5, hev 1, le 1, nk 0-0-1-0, la 2, oa 34:1, ny 3.75.

XI Mattila

JUHO mk 1540-67, pm 1558-65, 1567- . Äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 2, la 17, ny 13.125. Lv 1556: 2½, 1558-59: 1-3, 1561-62: 6½-3, 1564-65: 3-3, 1567-71 ka 2 9/10. Jons Reijppinen mk 1546, 1552, 1553, Jons (Jöns) Reippinen mk 1556, 1559-61, 1564-67, pm 1568, Jons Reipinen mk 1558, Reippi pm 1558-59, 1561, Reijpi pm 1562, Reijppoij pm 1563, Rieppij pm 1564, Rieppi pm 1565.

MATTI lv 1557 Madz Iussilan 3. Sak lk 5.3.1567 Oluff Jämingii oli hyökännyt kirkkotarhassa > Madz Rieppinen och Jacob ibm kimppuun. Olavi oli Ruoveden uudisasukkaita Jäminkipohjassa. Vaikka Ruovedellä oli jo 1560 oma pappi, niin kirkkomatkat Pirkkalaan jatkuivat vielä. Kimppuunkäynti on siis tapahtunut Pirkkalan kirkkotarhassa.

TAPANI JUHONPOIKA sak sk 15.3.1568 Staffan Ionsson Birchalan t > talon XV Lasse Tuomaanpoika, sk 25.1.1571 Staffan Birchalast huonot aidat ja sillat.

MARTTI mk 1568-70, pm 1566. Lv 1566: 2. Morthen Reippi pm 1566. Sak tk 30.1.1558 Morthen Reippinen hakkasi luvatta halkoja Tyrkkölän Martin metsässä, kk 1569 Morthen Karrucka ibm (Birchalan) uhkasakko saapua käräjille.

SIPI MARTINPOIKA mk 1571-1600, äv 1571: 2½. Sigfrid Reippinen mk 1571. Sigffred Mattilan pm 1577, Siffred Märthensson tark.mk 1589, Sig^d Märthensson tark.mk 1600. Hv 1571 Birckalaby: Sigffred Märthinson ku 10, hev 1, le 4, nk 0-2-3-0, la 4, oa 100:4, ny 9.

XII Reippinen

MARKKU mk 1540- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1, 1542: 2, 1544: 1½, 1559: 2, 1560: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk -, la 4, ny 5.5. Lv 1556-59: 1-1-1-0, 1561-62: 2-1, 1564-71 ka 1 5/8. Marcus Reijppinen mk 1546, 1552, 1553. Marcus (Marchus) Reippinen mk 1556-57, 1559-61, 1568-69, Reipinen mk 1558, 1570-71.

Sak tk 1551 Marcus Rijppi ei halunnut suorittaa nimismiehelle tämän saatavia, rovkk 4.9.1551 Marcus Reippi oli polttanut talon IV Erkki Teuraan kanssa pitäjäntupaa vastapäätä olleen asehuoneen. Määrättiin rakentamaan uusi tilalle, stk 3.5.1556 Marchus Reippi t > talon IV Erkin tytär.

Hv 1571 Birckalaby: Marcus Reippinen ku 5, hev 2, le 1, nk 0-0-1-0, la 3, oa 44:1, ny 5.875.

XIII liitetty Yli-Pehulaan

LAURI 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk -, la 4, ny 6.5. Lau. Reippi mk 1540, Lau. Reppi mk 1541.

ERKKI 1544-81, äv 1544: 2, 1559: 1½, 1560: 2. Lv 1556-59: 1½-2½-3-2, 1561-62: 3-4, 1564-71 ka 2 ¼. Erich Reijppinen mk 1546, 1552-53, Erich Reippinen lv 1557, mk 1556-57, 1559-61, 1569-71, pm 1567-71. Erich Reipinen mk 1558, Erick Riippi pm 1561, Erich Reippi pm 1562, 1566, Reijppoij pm 1563, Rieppu pm 1564, Rieppi pm 1565, An.ss. (?) mk 1568.

Sak Lempäälän sk 20.10.1554 Aimalan talon IX Erkki seppä syytti suotta > Erich Reppinen. Pirkkalan kk 10.6.1567 Erich Jarckoii Birchalan t > talon XV Lasse Virainen, kk 24.9.1569 Erich Reippi ibm (Birchalan) uhkasakko saapua käräjille (yhtenä kylän yhdeksästä isännästä). Hv 1571 Birckalaby: Eric Reippinen ku 5, hev 1, le 3, nk 0-0-1-0, la 3, oa 61:5, ny 5.875. Vuoden 1589 tarkastusmaakirja: Erich Reipi-

nen äv 2, ei karjaa, ollut autiona 8 vuotta, VA 2401^b.

seuraava on taloista XI-XIII, mutta mistä niistä?
MIKKO vuonna 1552 Michill Reijppinemi (Reijppinenn?) lupasi mennä asumaan Heikki Partoin (Partola I, Eerola) ja Heikki Kurisen (Tammerkoski talo IV) eräsijalle Virtain Toisvedelle, VA 130^a f. Ketään Mikkoa ei siellä kuitenkaan näy asumassa sitten kun uudistilat on pantu verolle. Sak sk 22.10.1568 Michill Reippi Birchalan huonot aidat ja sillat.

XIV Kierikka

PAAVO 1540-52, äv 1540: 1, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 6, ny 6.75. Pol Kiericka mk 1546, Påual Kericka mk 1552.

ESKO PAAVONPOIKA 1553-89, äv 1553: 2, 1556: 3, 1557: 2. Lv 1556-59: 3½-4-2½-3, 1561-62: 1½-1, 1564-71 ka 1 15/16. Eskill (Eskell, Eskel) Kiericka (Kiericha) mk 1553, 1556-62, 1564-67, 1569-71, lv 1557. Eskill (Eskell, Eskel) Poffualsson, Poffuelsson, Påualss., Påuelss., Poualss., Polsson, Pålss. pm 1558-59, 1561-65. Eskill (Eskel) Pehu pm 1567-71.

Sak tk 30.1.1558 Eskill Kiericka hakkasi luvatta halkoja Tyrkkölän Martin metsässä (ks. talo I), kk 1560 Eskel Kericha esti kylän maiden uuden tangotuksen (yhtenä viidestä), kk 24.9.1569 Eskill Kiericka ibm (Birchalan) uhkasakko saapua käräjille (yhtenä yhdeksästä kylän isännästä).

Hv 1571: Birckalaby: Eskell Kiericka ku 5, hev 2, le 3, nk 0-1-1-0, la 5, oa 71:5, ny 8.625.

XV Virala

LAURI Llarens Werenin oli talvella 1439 yksi niistä Pirkkalan 12 isännästä, jotka valittiin takaamaan yhteiskuntarauhan säilyminen ns. Davidin kapinan jälkeen. Mk 476. Pirkkalan laamanninkäräjillä 7.1.1466 todistettiin, että vain talon VI Niles Pehonpoyca ja Larens Viraynen olivat Pirkkalan kylän isännistä osakkaina Sotkaluodon saaren metsästä ja niityistä yhdessä tuomari Pentti Lydekenpojan perikunnan kanssa, kun taas koko kylä oli osakas saaren luona olevista kalavesistä, ruoikoista ja katiskansijoista, RA orig.perg., FMU IV 3286.

TUOMAS 1540-52, äv 1540: 3. Karja 1540: hev 3, le 6, nk 6, la 9, ny 16.125. Thomas Vironen mk 1546, Thomas Wiranenn mk 1552.

LAURI TUOMAANPOIKA mk 1553- , pm 1558- . Äv 1553: 3. Lv 1556-59: 4½-4-4-4, 1561-62: 4-3, 1564-71 ka 3 3/16. Lasse Viraijnen mk 1553, Lasse (Lass) Virainen mk 1556-62, 1564, 1566-68, lv 1557, pm 1561-63, 1565-71, Lasse Wirai^{en} pm 1564. Lass Thomess mk 1569, Lasse Thomess. mk 1570-71. Lasse Viranen pm 1558 Vijrainen pm 1559.

Lm Lasse Virainen rovkk 1551, Lasse Birckalaby Ylä-Satakunnan etsikkokäräjät 15.7.1564 (VA Ylä-Satakunta KOa 73 f. 721v-).

Sak tk 30.1.1558 Lasse Viraynen Birchalaby hakkasi halkoja luvatta Tyrkkölän Martin metsässä (ks. talo I), kk 1560 talon VIII Pietari Leuku t > Lasse Virainen, kk 1560 Lasse Virainen esti uuden tangotuksen kylän mailla (yhtenä viidestä), kk 1567 talon XIII Erkki Jarkkoi t > Lass Viraijnen ibm, sk 22.10.1568 Lasse Virainen Birchalan t > talon VIII Pietari Leuku.

Hv 1571 Birckalaby: Lasse Viranen ku 10, hev 2, le 5, nk 0-1-2-0, la 8, oa 117:-, ny 11.5.

MATTI LAURINPOIKA 1580-89. Matz Larsson tark.mk 1589. Sak sk 31.12.1560 Madz Virainen Birckalaby t > talon IV Maarit Teuras, tk 1571 Madz

Wiranenn t > Michel Soraman (Suorama talo ?), kk 1571 Madz Wirainen vastuupakoilu.

XVI Nikkilä

MARTTI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 3. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 4, la 12, ny 11.5.

TUOMAS 1544-52, äv 1544: 3. Thomas Nickilän mk 1544, 1546, Tomass Nickilän mk 1552.

LAURI TUOMAANPOIKA mk 1553-68, pm 1566-67. Äv 1553: 3. Lv 1557-59: 3½-4-4, 1566-67: 2-3. Lasse (Lass) Vähä mk 1553, 1556, lille Lasse lv 1557. Lass (Lasse) Thomasson, Thomason, Thomass., Thomeson, Thomass., Tho.ss. mk 1557-62, 1564-68, pm 1566-67. Sak sk 11.10.1550 Vähä Lassi Viriaijnen huonot aidat (VA 216^b f. 10v), tk 30.1.1558 Lasse Nickilan ibm (edellä Lasse Viraynen Birckalaby) hakkasi luvatta halkoja Tyrkkölän Martin metsässä (ks. talo I). Sk 15.3.1568 talon XI Tapani Juhonpoika t > Lass Thomasson ibm. Lm Lass Thomasson Birckalan sk 29.1. 1565, lk 25.2.1565, kk 26.10.1565, sk 21.1.1566.

LAURI MARTINPOIKA mk 1569- , pm 1558-65, 1568- . Lv 1561-62: 6½-5, 1564-65: 4-3½, 1568-71: 4-3½-2½-4. Lasse Morthenss. pm 1558-59, 1561-65, 1568-71. Sak sk 10.1.1570 talon VIII Pietari Olavinpoika t > Lasse Morthensson ibm. Ks myös talo XV. Hv 1571 Birckalaby: Lasse Märthinson ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-1-0, la 6, oa 92:7, ny 9.75.

XVII Hallila eli Nisula

ESKO 1540-52, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 1, la 6, ny 9.25. Eskel Halla mk 1546, Eskill Halla mk 1552.

TUOMAS ESKONPOIKA mk 1553-89, lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 1½. Lv 1556-59: 2-1½-1½-2, 1561-62: ½-2, 1564-71 ka 2 1/16. Thomas Halla mk 1553-61, 1566-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-71. Tomas Eskilsson tark.mk 1589. Vuonna 1555 Thomas Halla lunasti päivätyöhauet 10 äyril- lä, VA 1978 f. 69v. Sak tk 30.1.1558 Thomas Halla hakkasi halkoja luvatta Tyrkkölän Martin metsässä (ks. talo I), kk 1569 Thomas Halla Birchalan uhkasakko saapua käräjille. Hv 1571 Birckalaby: Thomas Halla ku 5, hev 2, le 3, nk 0-0-1-0, la 3, oa 64:3, ny 7.875.

taloihin sijoittamatta:

CECILIA sak kevk 29.4.1554 Sorkkalan Olavi Pietarinpoika (talo Ia) raiskasi Sitzell aff Birchala.

BARBARA sak tk 22.3.1561 Barbara i Birchalaby otti heiniä Haikan Pietarilta (talo III). Kylässä asuva itsellisnainen?

JAAKKO sak lk 5.3.1567 Ruoveden Olavi Jämingi hyökkäsi (Pirkkalan) kirkkotarhassa Matti Reippisen (talo XI) ja Jacob ibm kimppuun.

Ylä-Satakunnan tuomarin sijainen Lauri Henrikinpoika (Hordeel) ja Laukon Knut Jönsinpoika ovat 1586 antaneet kirjeen Pirkkalankylän ja Sikoisten välillä käydyn rajakatselmuksen tuloksesta. MHA H 5: 1/48. Saarenheimo Vanhan Pirkkalan historia s. 43. Jo v. 1540 on käyty Pirkkalan ja Sorkkalan rajaa. MHA H 8: 7/6, Saarenheimo s. 43.

Pirkkalan pappila on sijainnut Pirkkalankylän lähellä. Tk 1561 heel Birchalaby sai sakon kaskeamisesta papin metsässä ja papin ren- gin lyömisestä.

TOPPARI luettiin Pirkkalankylään koko 1500-luvun ajan.

I Mäkitalo

TUOMAS TORKELINPOIKA 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 4. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 6, la 12, ny 15.5. Tho. Torckelson mk 1540, Tho. Toppar mk 1541, Thomas Toppar mk 1546, Tomas Toppar mk 1552.

LAURI 1553-84, äv 1553: 2½, 1558: 2, 1560: 2½. Lv 1556-59: 5-4-4½-5, 1561-62: 6-6, 1564-71 ka 4 11/16. Lasse (Lass) Toppar, Toppare, Toppari, Topparij mk 1553-61, 1565-66, 1569-71, pm 1558-59, 1561-64, 1569-71. Sak tk 1551 Lasse Toppari ei halunnut maksaa nimismiehen saatavia. Hv 1571 Birckalaby: Lasse Toppar ku 10, hev 2, le 5, nk 0-2-2-0, la 6, oa 118:2, ny 11.75.

II Isotalo

TORKEL 1540-43, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 3, la 15, ny 12.375. Torckel mk 1540-43.

SIMO 1553-89, äv 1553: 2, 1559: 2½, 1560: 2, 1566: 2½. Lv 1556-59: 4-6-4-4, 1561-62 3-3, 1564-71 ka 3 1/16. Simon (Sijmon) Toppar, Toppare, Toppari, Topparij mk 1553-61, 1565-71, lv 1557, pm 1566-71. Sak kk 1566 Simon Toppari laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Birckalaby: Simon Toppar ku 8, hev 2, le 4, nk 0-1-1-0, la 3, oa 99:-, ny 9.375.

Taivalkunnan suurjakokunta

Karkun laamanninkäräjillä 23.10.1588 Olof Kähma (Kohmala talo II) ja Nils Memmán (Memmola talo II) tulivat oikeuden eteen ja esittivät på alles deras medgrannars af Taipalle ända wägnar, että Ruolahden ja Vahalahden asukkaat Karkusta olivat ylittäneet oikeat pitäjänrajat ja tehneet vahinkoa. Kun osapuolet eivät päässeet keskenään sopuun, niin laamanninsijaisena toiminut Hartvig Henrikinpoika pirkkalalaisten puolesta ja Axel Kurki karkkulaisten puolesta suorittivat maastossa katselmuksen ja totesivat oikean rajan lähtevän Torisevanvuoresta ja tulevan Tuomistonmäkeen, joka erottaa toiselta puolen Taipollekunda'n ja toiselta puolen Ruolahden ja Vahalahden, minkä jälkeen raja menee Siuronkoskeen, jossa rajanaapureina ovat Karkun Kulju ja Pirkkalan Penttilä. Taipalekuntalaiset olisivat halunneet Ykspetäjän rajaksi Pentti Lydekenpojan tuomiokirjeen mukaisesti, mutta lopulta sovittiin kädenlyönnein, että Taipalekunta luopuu Ykspetäjän ulkopalstasta. RA De la Gardieska samlingen, Finland vol.1.

Isossajaossa suurjakokunnan perukka on jaettu Nokian, Viholan, Tyrkkölän, Hauroisen, Taipaleen, Kohmalan, Kennolan, Vastamäen ja Memmolan kesken sarkoihin (edelleen näin: peruskartta 212302, Siuro). Pentti Lydekenpojasta ks. Penttilä.

Seuraavassa otetaan mukaan rälssitilat, joita ei ole luettu hallintopitäjiin. Edetään maantieteellisessä järjestyksessä niin, että aloitetaan eteläisimmästä kylästä Pyhäjärven rannalla eli Hauroisista, ja mennään ensin koilliseen kunnes tullaan Nokian kartanoon, josta sitten seurataan Nokianvirran etelärantaa Kulovedelle asti.

HAUROINEN Haurois mk 1540-44, lv 1557, pm 1558-71, mk 1569-71. Luettu Viholaan mk 1544-52, Tyrkkölään mk 1553-56. Vinickala mk 1557-60, 1562, 1564-68, Vijnickala mk 1561.

I Viinikka

JUHO 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 8, ny 5.5. Ions Vinicka mk 1540-41.

Talo oli 1544 halottuna Sipin ja Niilon kesken, äv 1+1.

SIPI 1544-52, äv 1544: 1, 1546: 2. Sig^d Vinicka mk 1546, Siff^d Vinicka mk 1552.

NIILO 1544, 1553-84, äv 1544: 1, 1553: 2. Lv 1557-59: 4½-3-2½, 1561-62: 1½-2, 1564-71 ka 2. Nils (Nilis) Vinicka (Winicka) mk 1553, 1557-60, 1570-71, pm 1562-67, 1571. Niels Vijnick mk 1561. Nilis Viinicka mk 1556, Nilis Vinicha pm 1558, Nilis (Nills) Vijnicka pm 1559, 1561. Sak rovtk 19.5.1555 Nils Vinicka oli monena vuonna jättänyt maksamatta kiltis vachka (tarkoittanee kirkkoherralle kuuluvia ns. ruokalisän viljamaksuja), kevk 28.4.1558 Nils Winich oli luvatta hakannut rakenushirsiä Pirkkalankylän ulkopalstalla, sk 3.12.1558 Nils Vinicka t > talon II Jaakko, rovkär 18.10.1559 Nils Vinickala ei ollut pitänyt kunnossa osuuttaan kirkkotarhan aidasta, kk 20.10.1565 Nilis Vinicka t > talon II Jaakon vaimo Marketta, sk 9.12.1566 Nilis Vinicka ei ollut tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanoon.

MARKKU sak tk 22.3.1561 talon II veljekset Jaakko ja Pietari t > Marcus ibm. Hv 1571 Hauroisby: Marcus ku 5, hev 1, le 3, nk 0-0-1-0, la 4, oa 61:5, ny 6.

II Seppälä

PIETARI 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 3½, 1544: 4. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 1, la 5, ny 7.125. Per Lata mk 1546, Per Latta mk 1552.

JAAKKO 1553-71, äv 1553: 4. Lv 1556-59: 4½-4-1-2½, 1561-62: 1-4, 1564-71 ka 3½. Jacop seppä mk 1553, Jacop seppä mk 1556, Jacop Latti mk 1557-61, Jacop Lettä lv 1557, Jacop (Jacob) smedh, smed pm 1558-59, 1561-65, 1567, 1571. Jacob Latta mk 1568-71, pm 1566, 1568-70. Sak tk 10.2.1555 Jons Wettoij (Vihola talo V) otti sepänvasaran aff Jacop Lootta, kk 10.8.1555 Jacop Latta t > talon III Lasse seppä, sk 3.12.1558 talon I Niilo t > Jacop Hauralan, kk 20.10.1565 talon I Niilo t > Jacop Lattas hustru (ks. alla). Hv 1571 Hauroisby: Jacob Latta ku 10, hev 2, le 7, nk 0-1-2-0, la 8, oa 129:4, ny 13.5.

MARKETTA sak kk 20.10.1565 talon I Niilo t > Jacop Lattas hustru benempd Margredt.

PIETARI JAAKONPOIKA sak rovkär 18.10.1559 Per Jacopsson Haurois sai sakot salavuoteudesta mz Sunniua (ei kylää), tk 22.3.1561 Hauroisten Jaakon veli Per t > talon I Markku.

JAAKKO JAAKONPOIKA sak tk 1561 Jacob Hauroisten & veli Per t > talon I Markku.

III Keskinen

JUHO PIETARINPOIKA 1540-52, äv 1540: 2, 1544: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 4, ny 5.5. Ions Pe. mk 1540, Ions Persson mk 1541, Jons seppä mk 1546, 1552.

LAURI mk 1553- , pm 1558- . Äv 1553: 1½. Lv 1557-59: 1½-1½-1½, 1561-62: 0-2, 1564-71 ka 2 7/16. Lasse seppä mk 1553-59, 1562, Lasse smedh (smed) pm 1558-59, 1561-65, 1567, 1571. Sak sk 11.10.1550 Lasse seppä vastuupakoilu, kk 1555 talon II Jaakko t > Lasse seppä, sk 27.1.1557 Lasse seppä ei saapunut kruunun tavaroita kuljettamaan.

MARTTI LAURINPOIKA Mårthen Larsson tark.mk 1589. Sak sk 10.1.1570 Morten smed Haurois huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Hauroisby: Mårt-hin ku 5, hev 1, le 4, nk 0-0-1-0, la 5, oa 75:3, ny 7.125.

taloihin sijoittamatta:

KAARINA sak Kyrön sk 8.1.1570 Bertil Särän (Särkän yksinäistilalta) sai 40 markan sakon huorinteosta med Karin j Haurois som var en lös-kona (irtolaisnainen).

KEHO Viikin kartanon lampuotitila.

Vuoden 1556 rovastintileissä VA 1981 f. 5 luetellaan kirkolle sääntövero "kilttikoukun" mukaan maksavat rälssitilat. Kehonemi by maksoi 3/4 äyrin edestä, pm 1558-64 Kehoiniemi Staffan, pm 3 äv, maksoi 1/2 äyriä.

YRJÖ sak rovkär 18.10.1559 Jören Kehonemi ei tehnyt osuuttaan emäkirkon kirkkotarhan aidan kunnossapidossa, VA 2113 f. 5.

SIPI pm 1565-71 Kehoiniemi Sigffrid, pm äv 3.

1562 Keho oli Viikin Margaretalla, VA Laguksen kokoelma I f. 20.

TYRKKÖLÄ Tyrckölä 1549, VA 22 , Tyrckoijla mk 1553, Tyrcköilä mk 1556, Tyrckölä mk 1557, 1559. Kylän alkuperäinen nimi on **YLIVESI**: Yleweti 1414, FMU II 1424; Yliwetj 1414 Mk 392; Ylewettis 1442 orig. perg., FMU III 2441, Ilewetiss, Ylewetis 1450, Mk 554; Ylevetes, Ylenen 1510, FMU VI 5343. Tyrkkölä oli piispantila 1414-1548. Vuonna 1555 Tyrckela by maksoi rälssiluontoisena kirkon jousirahoja 1 markan (= 8 äyrin) "kilttikoukun" edestä. VA 1981 f. 5v.

Piispa Maunu Tavast ja Turun tuomiokapituli antoivat Turussa 22.1.1414 avoimen kirjeen, jossa ilmoitetaan heidän antaneen kolme koukunmaata Ylivedellä, Sattulassa ja Taipaleella Pirkkalan pitäjässä kirjeen saajille eli -> Swna Thorgilson, Hæminge Höna och Jönis aff Kaukoyla aff hans stiwpbarna wægna oc thera arfuingia (näin 1760-luvulla tehty kopio alkuperäisestä kirjeestä: RA, N.R. Brocmanin "Acquisitiones Novissimae I", pain. AH II 31, FMU II 1424, huonompi kopio on Turun tuomiokirkon Mustassakirjassa, Mk 392) niin sen osan, jonka luovuttajat olivat ostaneet aff Pawals Höna arfuingiom, niin kuin sen, jonka Pauual oli pitänyt tuomiokapitulin ja piispan edeltäjien puolesta vuotuista vuokraa ja palvelua vastaan. Luovutuksen ehtoihin kuului, että Swni oc Hæming Höna, Jönissa stiwpbarn aff Karokoyla oc therra ærfuingia epter them yhdessä maksavat vuodessa 8 Turun markkaa sekä kukin erikseen puoli tynnyriä olutta. Jokaisen piti kerran vuodessa ajaa piispan talvikuorma Sastamalasta Lammaisiin. Lopuksi sanotaan, että piispan seuraajat eivät saa näitä ehtoja muuttaa. Paavali Höna oli siis jo vainaja ja hänen hallussaan olleesta maasta oli ollut osa piispoilla jo ainakin Maunu Tavastin toisella edeltäjällä eli ennen v.1385. Luultavimmin Hemmingin ja Jönsin osuus on peritty Paavallilta ja ollut yhtä kuin Taipale. Tilojen hallinta oli perinnöllistä.

SUNI THORGILSINPOIKA 1414 Swni eli Swna Thorgilson (dat.) sai piispalta perinnöllisen hallintaoikeuden osaan Ylivedestä eli Tyrkkölästä, ks. yllä. Sama mies on esillä kahdessa seuraavassa kirjeessä. Wi Sone oc Thorgels Sonason och Niclis Haritto ilmoittavat 22.9.1425 päivätyllä avoimella kirjeellään sopineensa Lasse Laurinpojan (= Lasse Finne Eurasta) kuoltua Anna Jönsintyttären (Lassen leski) kanssa siitä, että saavat Lassen perintönä Kyynämäen tilan Perniöstä. Tila

on myöhemmin lahjoitettu Naantalın luostarille, koska tämä avoin kirje on mainittu luostarin kirjearkiston luettelossa, AH VII s. 5 ja se on säilynyt alkuperäisenä RA:ssa, AH II 49, FMU II 1788. Pirkkalan laamanninkäräjillä 3.2.1442 Torgils Sonason aff Ylewettis tuomittiin vapaaksi Nuutalan (nyk. Valkeakoskea) Juho Laurinpojan syytteestä, jonka mukaan hän olisi pitänyt hallussaan Juhon ja tämän sisarusten äidinperintöä. Juho sanoi Nuutalassa olleen tilan tulleen vaihdetuksi för til Sattala (Pirkkalan Sattula?). Edelleen Juhon mukaan Torgils olisi saanut yhdestä Suontaan tilasta 200 markkaa (Turun linnanpääl-liköltä) Klaus Lydekenpojalta ja pitänyt rahat itsellään, vaikka ne olisivat kuuluneet jakaa mainitun äidinperinnön mukaan. Käräjälautakunta kuitenkin vannoi todeksi, että Sone, Torgilssa fadher, joka oli myös Juho Laurinpojan äidin isä, oli myynyt (Nuutalan) tilan ja ehtinyt kuluttaa kaikki saamansa rahat ennen kuolemaansa. Siitä ei jäänyt siis mitään perittävää. Sen sijaan Suontaan tilasta (nyk. Hattulaa) Juho Laurinpojan poika, veli ja muut sisarukset olivat jo saaneet koko osuutensa myyntisummasta. RA orig.perg., AH III 14, FMU III 2441, kopio Mk 508. Koska Sunin poika Torgils on Yliveden haltija, on näiden kahden kirjeen Sone sama kuin vuoden 1414 kirjeen Suni Thorgilsson. Sunilla on ollut siis Yliveden piispantilan haltijuuden lisäksi tiloja Hämeen linnaläänissä Nuutalan ja Suontaan kylissä sekä Turun linnaläänissä Kyynämäellä. Hän on ilmeisesti kuulunut piispan asemiehistöön ja pystynyt hankkimaan myös omia tiloja. Nimistä päätellen suku on ruotsalaista alkuperää.

THORGILS SUNINPOIKA 1425 Thorgels Sonason ks. yllä, 1442 Torgils Sonason aff Ylewetis, ks. yllä. Huittisten laamanninkäräjillä 2.1.1448 vahvistettiin Henrik Klaunpojan (1440-luvulla) antama kihlakunnantuomio Haritun vaimo Kaarinan jättämästä perinnöstä. Laamanni Pentti Martinpojan tuomiokirje on säilynyt kahtena kopiona: 1) RA codex A 3 eli piispa Maunu Särkilahden kopiokirja f. 27v, pain. AH I 19 ja FMU III 2738; 2) RA Skoklosters saml. 70 eli Codex Aboensis eli Codex Särkilahti f.92. Kirjeen mukaan oikea perijä oli Törigils Sonesson (näin A 3) eli Torchil Sonason (näin Cod. Ab.) jakoveljineen, sillä Kaarina oli hänen isänsä (Sunin) sisarentytär, ja koska Kaarinan isänpuolelta ei ollut ilmaantunut ketään lähempää perillistä. Perinnön pääosa sijaitsi Huittisissa Nanhian kylässä. Huom. edellä vuoden 1425 kirje, jonka mukaan Sone, Thorgels Sonason ja Niclis Harittu perivät yhdessä Lasse Laurinpojan (eli rälssimies Lasse Finnen Euran Lähteenojalta). Niclis oli Kaarinan aviomies ja edustaa kirjeessä Kaarinan oikeuksia. Thorgils Suninpoikaa koskevien kirjeiden jäljentäminen piispa Maunu Särkilahden kopiokirjoihin selittyy sillä, että piispan vanhemmat olivat ostaneet Thorgilsin perintötilan Kyynämäessä ja lahjoittaneet sen sitten Naantalın luostarille.

Noin v. 1450 laaditussa Turun tuomiokirkon ns. Mustaankirjaan otetussa luettelossa Ylä-Satakunnan eräomistajista on n:o 67 Torgis j mans skoga, REA f. 139, Mk 727 s. 588. N:o 66 on Henric Räkya, hänkin Tyrkkölästä (ks. talot II-III).

RA Skoklosters saml. 70 (eli Codex Aboensis eli Codex Särkilahti) sisältää f:lla 91 v (pain. Mk 554) kirjeen Nokianvirran kalastamoista ja niiden rajoista ajalta 20.1.1450. Kirje on otsikoitu näin: Super metis jnter Ylywetis et willagio Wehola etc. (= Rajamerkeistä Yliveden ja Viholan kylän välillä jne). Siinä Turun piispa Maunu, Ylä-Satakunnan tuomari Pentti Lydekenpoika ja Sääksmäen kihlakunnantuomari Olavi Broderinpoika ilmoittavat olleensa mukana joitakin vuosia aiemmin Pirkkalan pitäjässä pidetyssä katselmuksessa, jossa osapuolina olivat Viikin ja Maatialan omistajat Ture Kaarlenpoika ja Jöns Turenpoika sekä toiselta puolen Dirig Sonasson och Henric Ionissons j Ilewetis. Tyrvään, Karkun, Lempäälän ja Pirkkalan talollisista koottu katselmuskunta oli silloin vannonut todeksi, että määrättyjen rajojen sisällä olevista

nuotta-apajista omisti Yliwetis neljänneksen, Viholan Vitikka ja Niilo Susi Sattulasta yhdessä toisen neljänneksen sekä Maatiala ja Viik puolet. Merransijoista kukin omisti rantansa mukaisesti. Kyse on kopiosta, joten Dirig voi olla alkuperäisessä Torgis. Dirig ja Henric ovat tämän mukaan = eräomistajaluettelon Torgis (eli Torgils) ja Henric Röyka ja siten Tyrkkölästä.

PIETARI THORGILSINPOIKA Lammin pitäjän syyskäräjillä 1468 vahvistettiin rajat Käikälän, Tirmulan ja Ylenäisten kylien välillä 12 maakuntakatselmusmiehen todistuksen mukaisesti. Näistä todistajista oli kolme ensimmäistä Satakunnan puolelta: 1) Lauritz Tallinen af Wesilax (Vesilahden Kirkonkylä talo I), 2) Peer Torgellsson aff Birckala ja 3) Jönns Jönsson af Lempola by (Lempälän Lempoinen). BFH I s. 107, 1600-luvun kopio. Thorgils nimen harvinaisuuden vuoksi Pietari tuskin voi olla muualta kuin Tyrkkölän talosta I. Kylä oli jo 1440-luvulla jakautunut kahdeksi taloksi ja näistä toinen (II-III) jakautui vielä ennen v. 1549.

I Jaakkola

HEIKKI JUHONPOIKA 1549: Tyrckölä Hen. Jönson, kylvö ruista 3 puntaa, kevätviljaa 8 panna, niittyjen tuotto noin 40 kuormaa, vuokra 7½ markkaa, VA 22. Vuonna 1552 Tyrcköläby: Henrick Jönsson kylvö ruista 3 puntaa, kevätviljaa 8 panna, niittyjen tuotto 40 kuormaa, vuokra 7½ markkaa, VA 1553 f. 24. Vuonna 1553 samat tiedot, VA 1958 f. 27. Vuonna 1555 Tyrcköyläby: Henrich kylvö ruista 2 puntaa ja kevätviljaa punta, niittyjen tuotto 40 kuormaa, VA 1977 f. 19. Vuonna 1556 samoin. Ek 1553 Hen. Tyrchälän haukia 1 leiv., VA 130^a f. 21v. Ek 1555 Hendrich Tyrchöilän 1 leiv., VA 1978.

RIITTA sak rovkk 26.8.1554 hustru Briita, Tyrckela Hendricks hustru todettiin syyttömäksi noituuden harjoittamiseen, mistä talon III Marketta oli häntä syyttänyt.

MARTTI HEIKINPOIKA 1561 Tyrckolaby: Märthen kylvö ruista 2 puntaa, kevätviljaa punta, niittyjen tuotto 40 kuormaa, VA 2133 f. 4. pm 1558 Morthen Hen.sson. Lv 1562: 5, 1564: 5, 1567-70: 6-5-4½-2½.

Ek 1554 Morthen Tyrcköilän 1 leiv., VA 1972. Talon erämaan sijainnista ei ole suoranaista tietoa, mutta Virtain Vaskivedellä Joensuun kylän Tyrkköä asui 1562 Joensw: Torckel, VA 2143 f. 57v ja 1564 Joensw: Torckel Morthensson, VA 2164 f. 67. Hv 1571 Joensu: Torchell Bentison.

Lm Märthen Turckoij rovkk 26.8.1554, VA 1981 f. 11v (ks. yllä Riitan asia samoilla käräjillä!), Morthen Hen.sson Tyrcköi sk 15.3. 1568, VA 2213 f. 4. Sak sk 31.12.1560 Morthen Tyrckön sai 40 markan sakot niityn valtaamisesta Viikin kartanon omistajattarelta, Margarettalta, VA 2132 f. 1 v. Hv 1571 Tyrckölä: Märthin ku 20, hev 3, le 7, nk 0-1-4-0, la 10, oa 171:2, ny 16.75.

PERTTU MARTINPOIKA pm 1577 Bertill Märthensson kirkonjousiluku 3 (yleensä 1 tai 2), VA 2321 f. 40-45v. 1600: Bertil Märthensson, tark. mk VA 2428. Sak tk 1571 Bertill Morthensson Tyrcköilänn t > Lielahden Heikki Matinpoka (Possila talo IIb).

II + III

HEIKKI noin vuoden 1450 Ylä-Satakunnan eräomistajaluettelossa on n:o 66 Henric Räyka j mangs skoga, REA f. 139, Mk 727.

II Heikkilä

JUHO 1549 Tyrckölä: Jöns Räckä kylvö ruista 1 punta, kevätiljaa 3 panna, niittyjen tuotto 25 kuormaa, vuokra 3 markkaa, VA 22. 1552 Tyrcköläby: Jöns Räckä samat kylvöt, tuotot ja vuokra, VA 1553 f. 24.

Satakunnan etsikkokäräjillä 14.9.1510 Kokemäenkartanossa oli esillä Nokian rajojen ja omistusten määrittely Ylivettä (eli Tyrckölää) ja Taipaletta vastaan. Neljästä todistajana kuullusta on ensimmäisenä Jöns Raycko Ylenen. RA Strödda afskrifter af medeltidshandlingar, FMU VI 5343. Ei ole mahdotonta, että kyse on samasta Juhosta kuin 1549-52. Tämä olisi silloin ollut seitsemissäkymmenissä.

LAURI JUHONPOIKA 1553 ja 1554 Lasse kylvö ruista 1 punta ja kevätiljaa 3 panna, niittyjen tuotto 25 kuormaa, vuokra 3 markkaa, VA 1958 f. 27, 1555-56 Lasse kylvö ruista 1 punta ja kevätiljaa 4 panna, niittyjen tuotto 16 kuormaa, VA 1977 f. 19, 1997 f. 12. Vuonna 1561 samat tiedot, VA 2133 f. 4. Lv 1562: 4, 1564: 1½, 1567-70: 2-3-2½-½. Lasse Ionsson, Ionss. pm 1561-62, 1564-70.

Ek 1553 Lasse ibm (Tyrckölän) haukia 1 leiv., VA 130^a f. 21v. Ek 1554 Lasse ibm (Tyrckölän) 1 leiv., VA 1972. Ek 1555 Lasse Sipilän ibm (Tyrckölän) 1 leiv., VA 1978. Vuonna 1559 Lasse Tyrckolan myi voudille yhden näädännahan, VA 2032 f. 9-11. On todennäköistä, että Virtain Virtainkylän Sipilä Vaskiveden itärannalla on Tyrckölän Sipilästä käsin perustettu Memmolan kylän (ks. tätä) eräsijalle. Siellä asui 1575-1600 Yrjö Laurinpoika Sipilä (käytti siis Sipilä-nimeä ja voi olla Lasse Sipilän poika). Hv 1571 Tyrckölä: Lasse ku 6, hev 2, le 4, nk 0-1-1-0, la 6, oa 87:2, ny 9.75.

III Räckä

PIETARI 1549 Peder Räckä kylvö ruista 1 punta ja kevätiljaa 3 panna, niittyjen tuotto 20 heinäkuormaa, vuokra 3 markkaa, VA 22. 1552 Peder Räckä samat tiedot, kuten myös 1553, VA 1553 f. 24 ja 1958 f. 27. 1555 Peder Räckä kylvö ruista punta ja kevätiljaa 4 panna, niittyjen tuotto 16 kuormaa, VA 1977 f. 19. Vuonna 1556 samat tiedot. 1561 Per Reykonen samat tiedot, VA 2133 f. 4. Lv 1562: 4½, 1564: 3½, 1567-70: 2-4-3-1½.

Ek 1553 Pedher Räckä haukia 1 leiv., VA 130^a f. 21v. Sak sk 16.12.1553 Pedher Räckä t & Pedher Tyrckölän (Sattulasta), kk 1568 Tanilan Simo Pietarinpoika (talo II) oli ryöstänyt jonkin juoma-astian (kopa) aff Peder Räckä Törckölän. Vesilahden tk 15.3.1569 Sakoisten Matti Erkinpoika (talo III) t > Peder Räckä j Törckölen.

MARKETTA sak rovkk 26.8.1554 Margit Reyckä syytti suotta talon I Heikin vaimoa Riittaa noituuden harjoittamisesta.

ANTTI sak rovkk 26.8.1554 Anders Räckä t pyhäpäivänä t > Margitt Kurckij (Vihola talo I). Hv 1571 Tyrckölä: Anders ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-1-0, la 7, oa 89:3, ny 9.875.

SATTULA talo luettiin Viholaan mk 1540-52, 1566-71, pm 1558-71 ja Tyrckölään mk 1553-65.

Sattula --- j Birkala sochn oli 1414 mukana niissä yhteensä kolmen koukun tiluksissa, jotka piispa Maunu Tavast antoi Turun tuomiokapitulitulin suostumuksella Suni Thorgilsinpojalle ja eräille muille perinnöllisiksi vuokratiloiksi vuokraa ja palvelua vastaan. FMU II 1424. Pirkkalassa käräjöitiin 3.2.1442 Sunin tyttären jälkeläisille kuuluvasta perinnöstä, jota väitettiin Sunin pojan Thorgilsin pitävän edelleen hallussaan. Yhden Nuutalan kylän (silloista Sääksmäkeä) tiloista Suni olisi muka vaihtanut jn til Sattala (pitäjää ei sanota,

tarkoittanee Pirkkalan Sattulaa). Thorgils selitti isänsä myyneen tilan (Nuutalassa) eikä vaihtaneen, mutta kuluttaneen kaikki saamansa rahat. FMU III 2441. Joka tapauksessa Sattula on ennen vuotta 1442 muuttunut verotilaksi (ks. alla).

VITIKKA Kyrön ja Pirkkalan laamanninkäräjillä 3.2.1442 oli kuuden Pirkkalasta kotoisin olevan lautamiehen joukossa Wetika Sattela, RA orig.perg., FMU III 2441, Turun tuomiokirkon Mustassakirjassa Vitika Sättilo, Mk 508. Oli erittäin harvinaista, että vuokratilallinen otettiin lautakuntaan. Vitikka lienee jo ollut perintötilallinen. Joskus 1440-luvulla oli tutkittu Viikin, Maatialan ja Yliveden oikeuksia Nokianvirran kalastukseen, ja silloin todettiin, että Witika j Wehola och Niles Swsi i Sattula omistivat virrasta määrättyjen rajojen sisältä neljänneksen. Mk 554. Lienee niin, että Vitikka oli osakas myös Viholassa ja piti Sattulaa vuokralla.

NIILO Niles Swsi i Sattula osakas 1440-luvulla Nokianvirrassa, mk 554. Ks. yllä Vitikka.

HEIKKI mk 1540-65, pm 1558-65. Äv 1540: 3, 1565: 4. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 6, la 6, ny 9.75. Lv 1556-59: 6-6½-7-5, 1561-62: 1-4, 1564-65: 7-6. Hen. Tyrcköj mk 1540-41, Hen. Turckon mk 1546, Hen. Tirkoij mk 1552, Hendrich Tyrckoij mk 1553-56, Hen. Tyrko mk 1557, Hen. Sattulan pm 1558-59, Hen. Tyrckö mk 1558-60. Sak kevk 28.4.1558 Hen. Tyrckoij oli hakannut luvatta rakennushirsiä Pirkkalankylän ulkopalstalta, sk 3.12.1558 Taipaleen Jaakko (talo II) t > Henric Tyrckölän.

PIETARI HEIKINPOIKA mk 1566-67, pm 1566. Äv 1566: 4. Lv 1566: 5. Per Tyrcköilän mk 1566, Per Sattulan pm 1566, Per Hendrichss. mk 1567. Sak sk 16.12.1553 Pedher Tyrcköilän t & Tyrkkölän kylän Peder Rääkä (talo III).

MARTTI PIETARINPOIKA sak sk 10.1.1570 Viholan Heikki Veitto (talo VIIa) t > Morthen Persson Sattulan.

HEIKKI PIETARINPOIKA mk 1568- , pm 1567- . Äv 1568: 4, 1570: 3. Lv 1567-71 ka 4½. Hen. Sattulan pm 1567-71, Hen. Perss. Sattula(n) mk 1568-71. Hv 1571 Vihoilaby: Erich (?) Per Sattulan ku 20, hev 2, le 7, nk 0-4-4-0, la 12, oa 175:2, ny 16.5.

VIHOLA Vihoila mk 1540-41, 1553-59, pm 1557-59, Vihola mk 1544, Wihoila mk 1546. RA Skoklosters saml. 70 (Codex Aboensis) f. 91v on piispa Maunun ym. 20.1.1450 antaman kirjeen otsikkona Super metis jnter Ylywetis et willagio wehola etc. Itse kirjeessä mainitaan Nokianvirran kalastuksesta osallisena Witika j Wehola, joka kuitenkin edustaa tässä entistä piispantilaa Sattulaa. Varsinaisesti Viholan kylällä ei ollut osuutta tuossa kalastuksessa.

I Kravi

NIILO Nicles Kurgenpoyca oli 1439 Pirkkalan puolesta yhtenä takaamassa, ettei ns. Davidin kapina toistu, Mk 476.

PIETARI mk 1540-89, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1544: 1, 1553: 1½. Karja 1540: hev 2, le 4, nk -, la 7, ny 8.875. Lv 1556-59: 1½-2½-2-2½, 1561-62: 5-4, 1564-71 ka 1. Per (Pedher) Kurki mk 1546, 1552, 1556-57, 1559, 1561, 1564, 1566, lv 1557, pm 1562-64, 1570-71. Per (Pedher) Kurcki mk 1553, 1558, 1565, pm 1559, 1561, 1565-66, Pedher Kurchi pm 1558, Per Kurkii mk 1567-69, pm 1567-69, Per Kwrckij mk 1570-71. Sak sk 9.12.1566 Per Kurki ibm (Vihoilan) ei tehnyt päivä-

töitä Liuksialan kuninkaankartanoon.

JAAKKO PIETARINPOIKA Jacob Kurki ibm (Vihoila) pm 1577, VA 2312 f. 40-45v. Hv 1571 Vihoilaby: Jacob Persson ku 5, hev 1, le 2, nk 0-0-1-0, la 2, oa 44:1, ny 4.75.

MARKETTA sak rovkk 26.8.1554 Antti Räikkä (Tyrkkölä talo III) t pyhäpäivänä > Margitt Kurckij.

II yhdistetty edelliseen

MATTI JUHONPOIKA 1540-76, äv 1540: 2, 1544: 1½, 1553: 2½, 1565: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 6, ny 5.25. Lv 1556-59: 1-2-1½-2, 1561-62: 1½-1½, 1564-71 ka 1 9/16. Madz Krapu mk 1546, 1552-61 lv 1557, Madz Gripi pm 1558-59, 1564-65, Grapi pm 1561, Grapii pm 1567-71. Sak sk 9.12.1566 Madz Ionsson Vihoilan ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanoon. Hv 1571 Vihoilaby: Madz Krapu ku 5, hev 1, le 2, nk -, la 2, oa 44:3, ny 4.25.

III Veittola

HEIKKI Henrich Veitoynen oli lm Pirkkalan lk 30.1.1476, RA or.p., FMU IV 3634.

ANTTI mk 1540-56, lv 1557. Äv 1540: 2, 1544: 1½. Karja 1540: hev 2, le 3, nk 2, la 11, ny 9.375. An. Weyton mk 1546, Anders Weijttton mk 1552, Anders Veittoij mk 1553-56, An. Veittoinen lv 1557. Lv 1556-57: 2-3½.

PIETARI ANTINPOIKA mk 1557-89, pm 1558- . Äv 1557: 1½. Lv 1558- 59: 3-2, 1561-62: 2-1½, 1564-71 ka 2 5/16. Per (Pedher) Andersson, Anderss., An.ss., An.sson mk 1557-62, 1564-71, pm 1566. Per (Peder) Veijttoij (Weittoiij) pm 1558, 1564, Peder Veijtto pm 1559, Per Veitto pm 1561-63, Weittoi pm 1565. Per Andersson tark.mk 1589. Sak kevk 28.4.1558 Pedher Weijttoij oli hakannut luvatta rakennushirsiä Pirkkalan kylän metsästä. Hv 1571 Vihoilaby: Per Andersson ku 5, hev 1, le 4, nk 0-1-1-0, la 5, oa 72:7, ny 7.625.

IV autioitunut

JAAKKO 1540-52, äv 1540: 1. Karja 1540: hev 1, le 2, nk -, la 5, ny 4.625. Jaco. Lalli mk 1546, Jacop Lalli mk 1552.

V Antila

PIETARI 1540-52, äv 1540: 1, 1544: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 8, ny 5.5. Per Veijton mk 1546, Per Veitton mk 1552.

JUHO 1553-67, pm 1558- . Äv 1553: 2. Lv 1556-59: 1½-1½-2-2½, 1561-62: 3-4, 1564-71 ka 2 9/16. Jons Veittoij mk 1553-57, Veijttoij pm 1558, mk 1559, Veijtto pm 1559, Weijtoij mk 1558, Veittoij mk 1560-62, pm 1564, 1566, Veitto pm 1561-63, Wettoij pm 1565, Veittoii pm 1567, Veittoinen pm 1571. Vuonna 1556 Jons Veittoij Vihoilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Sak sk 11.10.1550 Jönss Veijtoij sakko vahingonteosta Jaakko Kohman (Kohmala talo II) niityllä, sak 16.12.1553 Jons Weittoij huonot aidat ja sillat, tk 1555 Jons Wettoij otti luvatta sepänvasaran aff Jacop Lootta (Hauroinen talo II), kevk 28.4.1558 Jons Weijttoij oli hakannut luvatta rakennushirsiä Pirkkalankylän ulkopalstalla.

TUOMAS 1568-1601, äv 1568: 2. Thomas Veittoij mk 1569, Veittoij mk

1570. Sak kk 1568 Thomas Vihoilan vastuupakoilu. Hv 1571 Vihoilaby: Thomas Veittonen ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-1-0, la 5, oa 66:5, ny 6.625.

VI Litukka

HEIKKI 1540-67, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk -, la 4, ny 4.5. Lv 1556-59: 1½-2½-3-0, 1561-62: 1-2, 1564-71 ka 2 1/16. Hen., Hendrick, Hendrich, Hen.) Litucka mk 1546, 1552, 1556-57, 1559, 1562, 1564-67, lv 1557, pm 1561, 1564-71. Hen. Littucka mk 1558, Lituinen mk 1560, Hindrick Latucka mk 1561, Hendrich Lijtucka pm 1562.

OLAVI HEIKINPOIKA 1568-1605, äv 1½. Oluff Litucka mk 1568-71. Sak kk 1568 Oluff Litucka ibm (Vihoilan) vastuupakoilu. Hv 1571 Vihoilaby: Oleff Litucka ku 5, hv 1, le 3, nk 1-0-1-0, la 5, oa 67:7, ny 6.625.

VII a + b autioitunut

OLAVI 1544-56, äv 1544: 1, 1556: 1½. Lv 1556: 1½. Oleff Veijton mk 1546, Oleff Veittonn mk 1552, Oluff Veittoi mk 1553-56.

VIIa HEIKKI mk 1557- , pm 1557- . Äv 1557: 1, 1570: 2. Lv 1557-59: 2½-2-3, 1561-62: 2-1, 1564-71 ka 1 5/16. Hen. (Hinrich) Veitto^{en} mk 1557, pm 1571, Hen. (Hendrick) Veittoinen lv 1557, mk 1559-61, Hen. Vettoinen lv 1557, Wäijtoinen mk 1558, Hen. (Hindrich, Hinrich) Veijttoi, Veitto, Weitto, Veittoi pm 1558-59, 1561-67. Sak kevk 28.4.1558 Hen. ibm (Weijttoij) hakkasi luvatta rakennushirsiä Pirkkalankylän ulkopalstalla, sk 10.1.1570 Hin. Weijttoi Vihoilan t > Sattulan Martti Pietarinpoika. Hv 1571 Vihoilaby: Hen. Veitto ku 5, hev 2, le 2, nk 0-1-1-0, la 5, oa 62:7, ny 7.625.

VIIb JAAKKO pm 1558-59, 1561-64. Lv 1561-62: 1-0, 1564: 3. Sak kev 28.4.1558 Jacop Weijttoij hakkasi luvatta rakennushirsiä Pirkkalankylän ulkopalstalla. Hv 1571 Vihoilaby: Jacob Vähä ku 5, hev 1, le 2, nk -, la 1, oa 34:3, ny 4.125.

NOKIA rälssitila

DIDRIK HANNUNPOIKA Maskun kihlakunnantuomari Dirich Hanson ilmoittaa Turussa 28.9.1505 päivätyllä avoimella kirjeellään, että hän ja hänen sisarensa lapset ovat myyneet Pirkkalan kihlakunnantuomarille Jeppe

Folmarinpojalle y gods liggiandes i Birkala s. hetandes Stoorä och Lilla Nockia 300 Ruotsin markasta. Tilat olivat perintöä, ja niitä oli viiden vuoden ajan tarjottu lähisuvulle ja huudatettu kaksilla käräjillä, mutta kukaan suvusta ei ilmaantunut ostajaksi, Jeppe oli jo maksanut velat. VA Harvialan kopiokirja s. 8, FMU VI 5146. Pirkkalan laamanninkäräjillä 2.2.1507 Pohjois-Suomen laamanni Henrik Steninpoika vahvisti kaupan, VA Harvialan kopiokirja s. 729, FMU VI 5228.

Didrik oli Turun saksalaisperäistä porvarissukua. Hän palveli pitkään valtionhoitaja Sten Sture vanhempaa erilaisissa hallinnollisissa tehtävissä. Vuonna 1482 hän oli Turun linnaläänissä maavoutina (FMU V 3934), Turun kaupunginvoutina 1491 ja 1494, Maskun kihlakunnan tuomarina ainakin vuodesta 1498 ja Turun linnan voutina 1502-04. Vuonna 1489 mainitaan Didrick Hansson borgare i Aabo, FMU V 4268, mutta 1491 Didrikin sinetissä oli kuvattuna vapaamiehen vaakuna kypäräkoristeineen. Kilvessä on kolme liljaa asetettuina 1.2. FMU V 4345 orig.perg., FMS 252.

Jää täysin hämärän peittoon, miten Nokiat olivat joutuneet Did-

rikin vanhemmille. Puheet siitä, että Nokia olisi ollut aikaisemmin piispankartano, jäävät vaille lähdetukea. Nokioiden myyntiä koskeneet kirjeet ovat olleet Vanajan Harvialan kartanoarkistossa siksi, että Harvialaa asuinkartanonaan pitävä Jesper Kruus osti Nokian 1614, RA De la Gardieska samlingen, Jesper Kruus' arkiv, kauppakirja 8.2.1614, VA FR 747. Turun piispan tai tuomiokapitulin kopiokirjoissa ei ole Nokian koskevia kirjeitä.

JEPPE FOLMARINPOIKA 1400-luvun puolella isännimenä Valdemarinpoika. Folmar, Folmer on Valdemarin nimenomaan Tanskassa käytetty muoto, mutta jo piispa Maunu Särkilahden kopiokirjassa on 1495 Jepen isännimi Folmersson, RA A³ f.75, FMU V 4636.

Jeppe mainitaan ensi kerran Naantalissa 30.6.1492 laaditun kirjeen sinetöitsijänä: Jeppe Valdemars a vapn, sinetti vapaamiehen, vaakunakilvessä lilja ja sen alla kannus. RA orig.perg., FMU V 4419, FMS 255 (sinetissä nimi on ieppe: waldemar. sn.). Jeppe käytti samaa sinettiä vielä 1509, jolloin hän sinetöi järjestyksessä viidentenä Vesilahden Laukossa Sten Jaakonpojan huomenlahjakirjeen nuorikolleen Anna Knuutintyttäreille. FMU VII 5420. Jepen läsnäolo häissä oli varsin perusteltua, koska hän oli ilmeisesti paljon aikaisemmin solminut avioliiton Annan äidin Elina Klauntyttären tädin Britan kanssa. Jo piispa Konrad Bitzin aikana 1480-luvulla hustru Birgit, som Jaeppe Walmarsson hade peri Turun linnanpäällikön Klaus Lydekenpojan tyttären ja Jaakko Kurjen tyttärenä Falkenbergin Lemusta (RA Stavsunds arkiv, Sone Antinpojan todistus 22.9.1530, HTF 1966: 3 s. 111).

Sten Sture vanhemman tultua 1501 uudelleen valtionhoitajaksi Jäppe Folmarsson oli yhtenä hänen väkensä päälliköistä ottamassa Turun linnaa haltuunsa unionikuninkaalle uskollisilta miehiltä 6.9.1502, ja on luonnollista, että juuri tämä erään aikaisemman Ylä-Satakunnan tuomarin Klaus Kurjen lanko sai heti sen jälkeen saman tuomarinviran. Hänen vielä 1600-luvulla tallella olleessa "tuomiokirjassaan" eli tuomiomuistiinpanoissa ovat varhaisimmat tuomiot vuodelta 1502 (FMU VI 4965, FMU VI 4874 vuosi 1500 p.o. 1502, samoin FMU II 1650 vuosi 1420 p.o. 1502). Nokioiden osto 1505 merkitsi sitä, että Jeppe loi niistä asuinkartanon, joka sijaitsi tuomiokunnassa keskeisesti. Tietävästi viimeisen kerran Jeppe esiintyy lähteissä kihlakunnantuomarina 1.3.1519 (RA or.p., FMU VIII 5970), mutta hän eli vielä 1.3.1529 (VA Harvialan kopiokirja s. 15, FMU VIII 6436).

Pirkkalan laamanninkäräjillä 29.1.1509 neljä todistajaa vannoi, että oikea raja emillan Taypala boa och Nochia kulki Emäkosken jalkamyllyn luota Soukankalliosta Koivuniemen kautta Nokialähteeseen (Nochialechte). Nämä neljä todistajaa olivat olleet tätä rajaa tutkimassa maakuntasyynissä medh Hartvick Jopsson (Pohjois-Suomen laamannina 1459-86), Göstaff Slatte (Pohjanmaan tuomari 1478-88, asui Ulvilassa), joten Nokia oli omien rajojensa sisällä ainakin jo 1480-luvulla. Rajat vahvistettiin, ja Jäppe Ffolmarsson sai maansa ja kalastamonsa vapaaseen käyttöönsä. Taipalelaiset tuomittiin kukin 6 markan sakkoon vanhan laamannintuomion rikkomisesta sekä 40 markan sakkoon, koska he olivat vallanneet Nokian rajojen sisältä merransijoja ja tokeita. RA De la Gardieska samlingen, p.kopio, FMU VII 5365.

Kokemäenkartanossa 14.9.1510 pidetyillä etsikkökäräjillä Jäppe Ffolmarsson esitti Nokian rajoja Ylivettä (= Tyrkkölää) ja Taipaletta vastaan koskevan tuomiokirjeen (ehkä edellä kuvattu FMU VII 5365) ja pyysi, että hänen mukanaan tulleet neljä pirkkalalaista miestä saisivat esittää valatodistuksen asiasta. Näin tapahtui, ja miehet vannoivat oikeiksi rajoiksi samat kuin vuoden 1509 kirjeessä on mainittu ja sanoivat, että samat rajat oli jo Hartvick Jopsson vahvistanut 12 maakuntakatselmusmiehen todistuksen mukaan ja samalla määrännyt, että niiden sisällä sai olla merransijoja ja tokeita vain Nokialla. Tämän jälkeen Jäppe Ffolmarsson syytti Turun piispa Johannesta (Tyrkkölä ja

Taipale olivat piispantiloja) siitä, että tämä oli käsenyt hakata Jepen myllyn hajalle ja uhannut polttaa niin myllyn kuin talon sekä vielä lisäksi pakottanut Jepen sanelemaan piispalle edullisen kirjeen rajoista ja painamaan sinettinsä sen alle. Etsikkokäräjillä toiminut kunnikaantuomiovaltainen tuomaristo kuoletti tämän kirjeen ja vahvisti Jepen omistusoikeuden aiemmin laamanninoikeuksissa tuomittujen rajojen sisällä. RA kopiovihko 'Strödda afskrifter af medeltidshandlingar'. Se on kuulunut Lundin yliopistossa aiemmin säilytettyyn De la Gardie -koelmaan. Siihen on joutunut Jesper Kruusin ja Brita De la Gardien pojan vapaaherra Lars Cruusin papereita (Jan Liedgren HTFF 1966: 2 s. 8). Kopiossa ei ole vuosilukuna muuta kuin 1½^m = 1500 ja FMU VII 5343:ssa on väärä ajoitus 1508 tai 1509, sillä kirjeen mukaan läsnä oli tuomiota annettaessa om helige kors tijdh om hösten (eli 14/9) valtionhoitajan puoliso Metta, joka on käynyt ainoalla Suomen matkallaan myös Satakunnassa syyskuussa 1510 (asia on mainittu Kokemäenkartanossa 14.9.1510 päivätyssä aidossa kirjeessä FMU VII 5481).

Käynnillään Suomessa syksyllä 1512 valtionhoitaja Sten Sture nuorempi vahvisti Kokemäenkartanossa 19.9. Jeppe Folmarinpojan pyynnöstä sekä vuoden 1505 kauppakirjan että vuoden 1509 rajakirjeen. RA VHAAH dep. orig.perg., FMU VII 5604.

BARBRO JEPENTYTÄR ja OLAVI LAURINPOIKA Pirkkalan laamanninkäräjillä 1.3.1529 tuli oikeuden eteen Jacob Follmarson ja ilmoitti antaneensa -> sin ellskelig datter hustru Barbro och sin måg Olof Larsson kaiken irtaimistonsa ja ostomaansa heidän hänelle osoittamassa nöyrän ja uskollisen palvelun vuoksi ja koska he ovat luvanneet palvella häntä kuolinpäivään asti. VA Harvialan kopiokirja s. 15, FMU VIII 6436. Kirje on oikeastaan syytinkisopimus, mutta koska Nokia oli ostotila, se siirtyi samalla tyttäreille ja tämän miehelle. Olavi mainitaan myös alilaamanni Klemet Gröpin kirjeessä 21.3.1574. Siinä sanotaan, että Kangasalan Ilmoitunniemessä asunut Ruoko-Pietti oli luovuttanut syytinkiä vastaan tilansa Nokian kartanon alaiseksi Olavi Laurinpojan aikana. Olavi oli sitten vaihtanut sen Pirkkalan Toosilaan, RA De la Gardieska saml., VA Harvialan kopiokirja s. 10-11. Ks. Tanila III. Barbro on kuitenkin ollut ennen Olavia avioliitossa erään Maunun kanssa. Hänen ainoat tunnetut lapsensa, poika ja tytär, ovat tästä aviosta. Ilmeisesti tämä Maunu on se Maunu Pietarinpoika, joka oli Hämeen linnan voutina 1515-19, FMU VII 5859, 5882, VIII 6028. Tämän Maunu-vävyensä aikana Jeppe Folmarinpoika piti vielä hallussaan koko Nokian.

YRJÄNÄ MAUNUNPOIKA Kustaa Vaasalle esittämässään kertomuksessa Yrjänä oli nuoruudessaan ollut poissa Nokialta ja mm. ulkomailla (AH VIII 63). Vuosina 1547-51 hän palveli Viipurin linnassa huovina viisin hevosin. Olavinlinnan päällikkönä hän oli 1567-75 suorittaen silloin mm. 1573-74 pariin kertaan Savon talonpoikaisjoukon johtajana onnistuneet hävitysretket Käkisalmen lääniin (Venäjän sota oli alkanut 1570). Ansoistaan hän sai Juhana III:lta 16.5.1573 aateliskirjeen rälssioikeuksineen. Vaakunan tunnuskuva oli käyrä venäläismiekka ja hopeoidut hevosenkengät (Pohjolan-Pirhonen, Olavinlinnan historialliset vaiheet s. 316, Pirinen, Savon historia II:1 s. 625-626, jossa kuva vaakunasta). Yrjänä kuoli 1575.

Vuonna 1551 Yrjänä puuttui Nokian asioihin. Hänen poissaollessaan isäpuoli Olavi Laurinpoika oli myynyt vaimonsa kuoltua Yrjänän sisaren osuuden eli kolmanneksen tilasta Ylä-Satakunnan tuomarille Jöns Vestgötelle, Kangasalan Vääksyn herralle. Yrjänä valitti tästä kaupasta kuningas Kustaalle, ja tämä pyysi 24.4.1551 Vestgöteltä selvitystä (VA Harvialan kopiokirja s. 555). Kuultuaan molempia osapuolia kuningas ratkaisi Gripsholmissa 18.8.1553 jutun Yrjänän hyväksi, koska Jönsillä ei ollut esitettävänään kaupanvahvistuskirjettä, vaan vain laamanni Jöns Knuutinpojan todiste, jota Kustaa piti laittomana. Kuitenkin hän

lupasi ottaa asian uudelleen esiin, jos Jöns esittää laillisen kauppakirjan. Konung Gustaf I:s registratur 1553 l. 70, AH VIII 63.

Huolimatta Yrjänän aateloimisesta vasta 1573 Nokia oli koko ajan rälssitila. Nockia by oli niiden joukossa rovastin jousirahojen tilityksessä 1555. Sen ilmoitetaan maksavan vanhan säännön mukaan 2 äyrin ("kilttikoukkujen") edestä, VA 1981 f. 5v. Maakirjoissa sitä ei näy koskaan. Vuonna 1562 voudin luettelossa rälssitiloista Nokian omistajana on Jöran Månsson, VA Laguksen kok. I f. 20. Vuoden 1571 papinkoukkujen luettelossa (pm 1571, VA 2243) on Nåkia, Jören Månssons sättesgård, siis Yrjänän asuinkartano. Sitä viljeli kuitenkin lampuotti, joista nimeltä tunnetaan kolme.

lampuodit:

MARKKU sak rovkär 18.10.1559 Marcus Nokia ei ollut pitänyt kunnossa osuuttaan kirkkoaidasta.

HEIKKI pm 1563-66. Hen. Järsä pm 1563, Hen. Iersä pm 1565 Hin. Ersä pm 1565.

JAAKKO HEIKINPOIKA sak kk 1568 Jacob Hen.sson Nokiann huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Jören Månssons landbo Nochia: Jacob ku 3, hev 4, le 10, nk 0-0-4-0, la 12, oa 175:5, ny 21.5.

erämaat:

Vilppulan Huopio. Vuonna 1552 oli Pirkkalan pitäjän erämaiden joukossa ett erierwn benempd Hopia, jossa oli vain kalastamo, joten sitä ei asutettu. Omistajaksi on merkitty Iöns Vestgiöte pa Vexiöö, VA 130^a. Vestgöten asuinkartano oli Kangasalan Vääksi, ja sen erämaista on yksi Kangasalan luettelossa. Jönsillä oli osuus Pirkkalan Penttilästä ja tuohon aikaan myös kolmannes Nokiasta (ks. yllä). Myöhempien tietojen perusteella lienee selvää, että Huopio on tullut Jönsille Nokian kolmanneksen mukana. Ruoveden talvikäräjillä 10.3.1574 Nisius Hendersson ja Marchus Ronkateus (?) saivat 40 markan sakot kaskettuaan på Jörenn Månssons till Nokio hans egen och uthmarch, VA 2265 f. 7v. Vuonna 1562 Pirkkalan erämaalla Vilppulan Huopioniemessä asuivat Nisius Hen.ss. ja Marcus Larsson, 1564 samoin sekä 1571 hv Marcus Hongoi ja Nisius Hennss. Heidän talojaan olivat Huopioniemen Honko ja Huopio (Orkamo 1960 s. 113 ja Kankaanpää 1990 s. 171 Niilo Heikinpoika). Nokian maa on siis ollut aivan näiden talojen lähellä Huopiossa. Rälssiomistuksena sitä ei ole luetteloissa. Mutta vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa sanotaan, että Nokian kartanon alaisena vanhalla rälssimaalla asui Anders Woitzolan, VA 2401^b f. 621. Jesper Kruusin arkistossa säilyneessä Nokian kauppakirjassa 8.2.1614 sanotaan, että kaupassa tuli mukana myös 2 äyrin tila Ruovedeltä, jota viljeli Widhe Matz. Kankaanpään talonhaltijaluettelossa nämä miehet ovat Huopion verotilan (?) isäntiä: Antti Seppä 1605-1608 ja Matti Hannunpoika Huopio eli Vitsala 1609-1629 (s. 171). Anders Woitzolan p.o. siis Anders Witzalan. Verotilallinen Niisius häviää kirjoista vuoden 1584 jälkeen.

Ruoveden Hanho. Vuonna 1585 laatimassaan kirjeessä Nokian kartanon silloinen omistaja Eerik Yrjänänpoika kertoo esittäneensä saman vuoden laamanninkäräjillä laamanni Knuut Eerikinpojan (1511-31) kirjeen, jonka mukaan jo Eerik isän vanhemmat (siis Barbro Jepentytär ja hänen ensimmäinen puolisonsa Maunu) olivat omistaneet Hanhu uthmarck i Ruovesi sochn. Eerikin isä (Yrjänä) oli sitten saanut siihen rälssivapauden. Samalla sanottiin, että kyse oli Paavo Yrjönpojan maasta j Hanhå by. VA Harvialan kopiokirja s. 20. Tätä rälssitilaa ei näy kruunun erä- tai veroluetteloissa, mutta Jesper Kruusin kauppakirjassa 8.2.1614 sanotaan, että Nokian mukana hänelle tuli Ruovedeltä 1½ äyrin tila, jota asuu Oluf Hanhoi, RA De la Gardieska samlingen, Jesper Kruus' arkiv (VA FR 747), Ruoveden Hanhon kylässä oli verotilan isäntänä 1650-31 Olavi Juhonpoika. Selityksenä näille tiedoille olisi se, että osa Hanhon maista oli kruunun asuttamaa, osa Nokian vanhaa rälssiä.

TAIPALE oli alunperin piispalla, mutta toinen taloista oli verotila jo 1540. Taipale mk 1553 (Taipaleen verotila ja Kohmala), samoin Taipale mk 1556-59. Mk 1540-52 ja pm 1558-59 Taipaleen verotila ja Kohmala yhdessä = Skinnarla. Yksinäistila Taipale mk 1558-61, Taijpale mk 1564, 1567.

Turun piispa Maunu ja tuomiokapituli luovuttivat 22.1.1414 mm. Taypala j Birkala sochn perinnölliseksi vuokratilaksi Suni Thorgilsinpojalle (Ylivesi ja Sattula?) ja -> Haeminge Höna oc Jönis aff Kaukoyla aff hans stiwpbarna wæghna (Taipale?), FMU II 1424.

Pirkkalan laamanninkäräjillä 29.1.1509 ratkaistiin rajariita emillan Taypale boa och Nochia. Kukin Taypalaboa sai sakkoa 6 mk vanhan laamannintuomion rikkomisesta ja 40 markkaa Nokian merransijojen ja tokeiden valtauksesta, FMU VII 5365. Sama juttu oli uudelleen esillä Kokemäenkartanossa 14.9.1510 etsikkokäräjillä. Tällä kertaa Nokian vastapuolina olivat Ylewetes och Taijpalaboa. Vuoden 1509 tuomio vahvistettiin, FMU VI 5343.

I Hintsia

PIETARI 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 3, la 17, ny 7.625. Per Muliari mk 1546, 1552.

HEIKKI PIETARINPOIKA 1553-89, äv 1553: 2½, 1559: 3. Lv 1556-59: 3-3-1½-2, 1561-62: 1½-2½, 1564-71 ka 3 5/16. Hendrich Muliari mk 1553-56, Hen. Taipalen mk 1558, 1565-66, 1569-71, Hen. Taijpalen mk 1562. Hen. (Hindrich) Persson, Perss. pm 1558-59, 1561-64, Hin. Perss. Taipalen pm 1565-66. Henrich Taipalen (Hauroisten kylässä tark.mk 1589, VA 2401^b). Lm Hen. j Taipale kk 24.9.1569. Sak kk 1571 Hen. Taipalen huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Hauroisby: Henrich Taipalen ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-2-0, la 5, oa 101:3, ny 10.125.

II Mattila

entinen piispantila, peruutettu kruunulle 1549
JAAKKO MATINPOIKA 1549-70. 1549 Taypale by. Jacop Madzsons kylvö ruista 1 punta, kevätviljaa 3 panna, niittyjen tuotto 20 heinäkuormaa, vuokra 3½ markkaa, VA 22, 1552 Taipaleby Jacop Madzsson kylvö ja niittyjen tuotto sama, vuokra 3 markkaa, VA 1553 f. 24, 1553-54 samoin. 1555 Taipale Jacop ibidem kylvö ruista 1 punta, kevätviljaa 2½ panna, niittyjen tuotto 25 kuormaa, VA 1977 f. 19. Samana vuonna Taipale by maksoi rovastin tilien mukaan kirkon jousirahoja rälssitilana 3/4 äyrin ("kilttikoukun") edestä, VA 1981 f. 5v. 1557 kylvö oli ruista 6 panna, kevätviljaa 3 panna, niittyjen tuotto 25 kuormaa, rahavero 2½ markkaa, VA 60^b f. 58-62. Pm 1558 Jacop Taipalen. Vuonna 1561 Taipale Jacop kylvö ruista 1 punta, kevätviljaa 2½ panna, niittyjen tuotto 25 kuormaa. VA 2133 f. 4.

Lv 1561-62: 3-3½, 1564: 3½, 1567-71: 4-3-2-2½-2½.

Lm Jacop Taipalen sk 11.10.1559. Sak rovkk 4.9.1551 Jacop Madzsson Taipale t > pyhäpäivänä Jakoc Kohma (Kohmala talo II), sk 3.12. 1558 Jacop Taijpalen t > Tyrkkölän Heikki (Sattula), rovkar 23.9.1557 Jacop Kohma ja hänen poikansa (?) Jacop Andersson t > Iacop skinnar och hans hustru (huom! Taipaletta on kutsuttu Skinnarilaksi), tk 1564 Jacop Taipalen uhkasakko saapua käräjille.

OLAVI HEIKINPOIKA 1571-79.

Hv 1571 Konung:e Maitz Landbönder Pispala: Oleff Taipalen ku 10, hev 2, le 3, nk 0-2-2-0, la 8, oa 92:4, ny 10.

KOHMALA Skinnarla mk 1540-41, 1546, pm 1558-59, Skinnarila mk 1544, 1552, luettiin Taipaleeseen mk 1553-56, pm 1557, Kohmala mk 1557, 1559.

Käräjät lk 1.3.1529 Kohmaby, VA Harvialan kopiokirja s. 15; lk 4.3.1549 på Kåhmå gård, Ähtärin Jussilan taloarkisto n:o 1.

I Pirotti

OLAVI muutama vuosi ennen 20.1.1450 oli ollut katselmus toisaalta Viikin ja Maatialan sekä toisaalta Yliveden välisistä riidoista Nokianvirran osuuksista. Tällöin oli mukana 12 todistajan joukossa myös Oleff Pyrotthe. RA Skoklosters codex 70 (= Codex Aboensis) f. 91v, Mk 554.

JUHO Pirkkalan laamanninkäräjillä 7.1.1466 oli lm Jones Perotthi, RA orig.perg., FMU IV 3286. Jøns Pyrottj oli lm Pirkkalan lk 30.1.1476, RA or.p., FMU IV 3634.

JUHO 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 3, ny 6.875.

LAURI mk 1544-84, lv 1557, pm 1558- . Äv 1544: 2, 1557: 2½. Kv 1558: 1½. Lv 1556-59: 4½-5-5-4½, 1561-62: 3-4, 1564-71 ka 3¼. Lasse Pirotti mk 1546, 1552, 1553-59, pm 1557-59. Lauri oli tuskin elossa edes v. 1577, sillä pm 1577: Margrett Pirotti. Lm Lasse Pirotti sk 27.1.1557. Sak kevk 29.4.1554 Lasse Pirotti t > Memmolan Heikki Eskonpoika (talo I), sk 27.1.1557 talon II Jaakko Kohma t > Lasse ibm, kevk 2.6.1557 talon II Olavi Kohma t > Lasse Pirotti, samoilla käräjillä Lasse Pirotti sai sakot vahingonteosta papin ulkopalstalla (siis papilan?), kk 1560 Grels Fyräcki Taipalen (Kohmala talo III) oli polttanut Lasse Pirottis heinäladon, sk 29.1.1565 Lasse Pirottii syytti silloisen käräjälautakunnan jäseniä lahjusten otosta. Lautakunta oli kokonaisuudessaan lähtenyt pitämään katselmusta Lassen ja Jaakko Kohman välisen maariidan vuksi, ja Lasse väitti sen jäsenten ottaneen Jaakolta lahjuksina 10 markkaa rahaa. Lautakunta vannoi yhdessä puhdistusvalan ja pitäjänmiehet (= käräjärahvas) katsoivat, että se piti vapauttaa syytteestä. Näin tuomari tekikin ja langetti samalla Lasselle väärästä kanteesta 40 markan sakon. Jumalan tähden, hyvien miesten pyynnöstä ja Lassen köyhyyden vuoksi hän sai kuitenkin sen helpotuksen, että maksoi kruunulle 15 markkaa (ei lautamiehille erikseen mitään. Kruunun ja asianomistajan osuus olisi ollut yht. 26 2/3 mk.)

ERKKI sak sk 25.1.1571 Märthen Durdoi (Messukylä talo XV) t > Erich Pirattw.

HEIKKI ERKINPOIKA Sak rovkär 23.9.1557 Hen. Pirotti sai kolmen markan sakon siitä, että ei ollut vienyt jotakin kattilaa Messukylän kappelikirkolle (oli ehkä toinen emäkirkon kirkkoväärteistä). Sk 15.12.1563 Erick Wtolan Hauisto (Haavisto talo V) t > Hendrick Pirotti. Hv 1571 Kochmala: Hen. Erichsson ku 10, hev 2, le 4, nk 0-1-2-0, la 5, oa 92:-, ny 10.125.

II Kohma

OLAVI Oloff Kohma lm Pirkkalan lk 2.2.1507, VA Harvialan kopiokirja s. 729. Oloff Kohma lm Pirkkalan lk 29.1.1509, RA De la Gardieska samlingen, p.kopio, FMU VII 5365.

NIILO Nils Kåhma todisti Huittisten laamanninkäräjillä 21.2.1513 yhtenä 12 katselmusmiehestä Ala-Sastamalan (eli Tyrvään) ja Huittisten hallintopitäjien rajan kulusta. Kyse oli samalla Ala- ja Ylä-Satakunnan välisestä kihlakuntarajasta. Ylä-Satakuntaa edustivat katselmuskunnassa Olef Käki Tyrväältä, Päll Kärppä ja Oleff Kynenpoika Karkusta sekä Nils Kåhma ja Anders Färick Pirkkalasta. HYK, Notsjö saml. (= Furuhjelmien kok.), 1549 tehdyn vidimaatiokirjeen kopio, FMU VII 5640. Alkuperäisestä kirjeestä on toinen kopio RA Justitierevisionen, Revisionsakter, Edsebyborna i Hvittis socken contra Tyrvisborna 2.10. 1674. Siinä katselmusmiesten nimet ovat turmeltuneempia. Nils Kåhman paikalla on Nils Kähänä.

JAAKKO mk 1540-67, pm 1558-66. Äv 1540: 5, 1544: 5½, 1553: 5, 1557: 6, 1559: 5, 1562: 7½ (+ talon III vero). Karja 1540: hev 3, le 17, nk 20, la 30, ny 36.75 (Pirkkalan ykkönen, nimismies Olavi Vaininen kaikei kuitenkin edellä, mutta hän oli tästä verosta vapaa). Lv 1556-59: 4-16-17-13, 1561-62: 1-14, 1564-66: 13-10-10. Iaco Kochma mk 1540, 1546, Jacob Kochma mk 1541, Jacop Kochma mk 1552; Jacap (Jacop, Jacob) Kohma mk 1553, 1556-62, 1564-67, lv 1557, pm 1558-59, 1561-66.

Vatjalan ja Leinolan kylänrajoja tutkittaessa Pirkkalan kesäkäräjillä 5.7.1534 oli Jacob Kohma yhtenä kihlakunnan katselmusmiehistä todistamassa. HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20, 8.4.1771. Pirkkalan laamanninkäräjillä 1.3.1549 Jacob Cohma oli sen katselmuskunnan jäsen, joka todisti Keijärven ja Runsaalan kylän rajoista, VA Topographica Pirkkala, vuoden 1619 kopio. Samassa kirjeessä on lautamiehistä ensimmäisenä Jacob Cohma. Kuitenkin Ähtärin Jussilan talonarkistossa säilyneessä kirjeessä laamanni Jöns Knuutinpoika sanoo pitäneensä käräjiä 4.3.1549 på Kåhmå gård, siis Jaakon talossa. Tämä oli siis silloin nimismies. Tämä ei estä sitä, että hän oli ollut myös tutkimassa Ylöjärvellä rajoja, mutta nimismiehen ei oikeastaan olisi pitänyt istua lautakunnassa, sillä hän esiintyi esim. kyytiasioissa laiminlyönneistä syyttäjänä. Yleensä nimismiehet eivät olleet toimensa aikana lautamiehiä.

Lm Jacop Kohma lk 15.3.1541, VA Topographica Teisko, Rikalan pap. Jacop Kohma tk 1551, kevk 4.6.1551, VA 216^b f. 20v, 34, Jacop Kochma rovtk 11.1.1551 ja rovkk 4.9.1551, VA 1945 f. 12v, 8. Jacop Kochma sk 16.12.1553, tk 7.2.1554, Jacop Kohma kk 24.7.1554, Jacop Kohma tk 10.2.1555, Jacop Kohma kk 24.8.1556, Jacop Kochma kevk 2.6.1557, Jacop Kohma sk 2.11.1557, Jacop Kouhma kevk 28.4.1558, Jacop Kohma kk 14.7.1559, sk 11.10.1559 eli kaikkiaan 15 kertaa.

Sak sk 11.10.1550 Jönss Veijtoij (Vihola talo V) oli tehnyt vahinkoa på Jacop Kogmas eng, rovkk 4.9.1551 Taipaleen Jaakko Matinpöika (talo II) t pyhäpäivänä > Jacop Kohma, sk 27.1.1557 Jacop Kochma t > talon I Lasse, rovkkär 23.9.1557 Jacop Kohma ja son (? , ehkä vävy) Jacop Andersson t > Iacop skinnar och hans hustru (Taipale talo II), sk 29.1.1565 talon I Lasse Pirotti syytti suotta Jaakko Kohmaa lautakunnan voitelmusta 10 markalla sen ollessa tutkimassa Lassen ja Jaakon rajariitaa (ks. talo I).

OLAVI JAAKONPOIKA mk 1568- , pm 1567- . Äv 1568: 7½, 1569: 4 (talo III nyt 3½). Oluff Iacobss. mk 1568, pm 1567-71, Kohma mk 1569-71, pm 1569, Kochma pm 1568. Lv 1567-71: 13-10-3½-4-5. Sak kevk 2.6.1557 Oleff Kochma t > talon I Lasse, kk 24.9.1569 Oluff Jacobsson Kohmalan t> talon III Klemetti Yrjönpoika, kk 24.8.1571 Oleff Kohma huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kochmala: Oleff Kochma tinaa ½ lei-viskää, hopeata 3 lusikkaa ja 3 sormusta, rahaa annettuna lainaksi 10 markkaa, ku 60, hev 3, le 7, nk 5-6-6-0, la 10, oa 245:-, ny 22.75.

ANTTI Kokemäenkartanossa 14.9.1510 pidetyillä etsikkokäräjillä Nokian Jeppe Folmarinpoika syytti Yliveden ja Taipaleen asukkaita tunkeutumisesta Nokian kartanon kala-apajille ja toi mukanaan todistajiksi paitisi Pirkkalankylän Olavi Kaipaisen, Yliveden Juho Räikän ja Vastamäen Olavi Rekonpojan myös Anders Kyrck nimisen miehen. RA kopioviikko Strödda afskrifter af medeltidshandlingar, FMU VI 5343. Kopioitsija ei ole ymmärtänyt Antin lisänimeä, se on ilmeisesti ollut Fyrick. Huittisten laamanninkäräjillä 21.2.1513 oli todistamassa mm. 12-jäseninen maakuntakatselmusmiehistö Ylä-Satakunnan rajasta Ala-Satakuntaa vastaan. Mukana siinä oli ainakin viisi Ylä-Satakunnan puolesta, Pirkkalasta Nils Kähmä ja Anders Firick, HYK Notsjösamml., 1549 tehdyn vidiomaatiokirjeen kopio, FMU VII 5640. Toisessa RA:ssa säilyneessä Ruotsin oikeusrevision arkiston kopiossa nimi on Anders Fyrich. Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514 oli lm Anders Syrik, RA VHAA:s dep. Peringskölds Diplomatarium E 66, kopio noin v. 1696-97, FMU VII 5710.

ERKKI 1540-52, äv 1540: 1½. 1541: 2. Karja 1540: hev 2, le 2, nk 2, la 5, ny 7.625. Erich Ilckanen mk 1546, Erick Ilkanen mk 1552.

REKO mk 1553-61, pm 1557-63. Äv 1553: 2, 1557: 2½. Lv 1556-59: 1½-3-2-1, 1561-62: 4-0. Grels Fyrecki mk 1553, Grels Fyräcki mk 1556, 1559-61, lv 1557, pm 1559, 1561, Grels Fyräck mk 1557, Grels Fyrick pm 1558, Gress Fyreck mk 1558, Grels Fyrcki pm 1562, Ffyräcki pm 1563. Sak kk 1560 Grels Fyräcki Taipalen oli polttanut talon I Lassen heinäladon.

YRJÖ mk 1569, äv 3½.

KLEMETTI YRJÖNPOIKA mk 1570- , pm 1571- . Äv 1570: 3½. Lv 1571: 3. Clemett (Clemet) Jörens. mk 1570-71, pm 1571. Sak kk 24.9.1569 Clemet Jörensso Kohmalan t > talon II Olavi, sk 10.1.1570 Clemet Jörensso Kohmalan sakko salavuoteudesta erään irtolaisnaisen kanssa, sk 25.1.1571 Clemet Kochmalan huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kochmala: Clemet Jörensso hopeaa yksi lusikka, ku 15, hev 2, le 5, nk 0-2-4-0, la 7, oa 125:-, ny 12.875.

KENNOLA Kennoila mk 1540-41, 1557, 1559, pm 1557-59.

I Mikkola

TUOMAS 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 4, la 9, ny 11.125. Thomas Kennoila oli lm Pirkkalan kk 5.7.1534, HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20, 8.4.1771.

MIKKO TUOMAANPOIKA 1544-69, äv 1544: 2. Lv 1557-59: 3-3½-3, 1561-62: 1½-2, 1564-69 ka 3 1/12. Michel Kenno mk 1560, Michel (Michil, Michill) Tho.ss., Thomass. pm 1558-59, 1561-65. Sak rovtk 19.5.1555 Michel Kennoijlan oli jättänyt monena vuonna maksamatta kiltis vachka (kiltisvakka = kirkkoherralle kuuluvan ns. ruokalisän viljaosuus ?).

MARTTI MIKONPOIKA sak sk 15.3.1568 Morthen Michelsson Kennoilan t > Valborg ibm (talo ?).

MIKKO HEIKINPOIKA 1570-84, äv 1571: 2. Lv 1570-71: 1½-3½. Michell Hin.ssⁿ mk 1570-71. Sak sk 15.3.1568 Michel Kennoilan t & Haapaniemen Perttu Heikinpoika, tk 21.3.1569 Michil Kennoilan sai 40 markan sakon maan valtauksesta Vastamäen Olavilta (talo I tai II), sk 10.1.1570 Michill Hen.sso Kennoilan huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kennolaby: Michill ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-1-0, la 4, oa 84:3, ny 9.5.

II Sipilä

PIRITTA 1540 Biritta äv 1½, karja hev 1, le 4, nk 2, la 8, ny 8.

HEIKKI 1541-52, äv 1541: 1½. Hen. Kennoj mk 1546.

ERKKI 1553-56, äv 1553: 2. Erich Kännelän mk 1553, Erich Kennoilan mk 1556.

HEIKKI mk 1557-68, lv 1557, pm 1558- . Äv 1557: 2. Lv 1557-59: 4-5-4½, 1561-62: 1½-4, 1564-71 ka 3 5/16. Hen. (Hindrick, Hendrick, Hendrich) Kenno, Kennoi, Kennoij mk 1557-61, lv 1557, pm 1558-59, 1561, 1563-65. Vuonna 1555 Henrich Kennoilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v.

SIPI HEIKINPOIKA mk 1569-1621, äv 1569: 2. Sigfrid Hen.ss. mk 1569, Sig^d Hin.sson mk 1570-71. Hv 1571 Kennolaby: Sigffred ku 10, hev 2, le 4, nk 0-2-3-0, la 5, oa 106:2, ny 11.125.

taloihin sijoittamatta:

VALPURI sak sk 15.3.1568 talon I Martti t > Valborg ibm.

VASTAMÄKI Vastamekj mk 1540, Vastameki mk 1541, Wastamäki mk 1544, 1546, Vastamäki mk 1552-57, pm 1558-59.

Kokemäenkartanossa 14.9.1510 pidetyillä etsikkokäräjillä Nokian Jeppe Folmarinpoika syytti Yliveden ja Taipaleen asukkaita tunkeutumisesta Nokian kala-apajille, ja hänen todistajinaan oli neljä pirkkalalaista, heistä yksi oli Oleff Greesson Wastaniokij, RA Strödda af skrifter af medeltidshandlingar (huono jäljennös), FMU VI 5343.

I autioitunut

LAURI 1540-52, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 3, la 3, ny 8.875. Lasse Kaipero mk 1546, Las Kaijpero mk 1552.

OLAVI LAURINPOIKA mk 1553-89, lv 1557, pm 1565- . Äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 1-1½-1-½, 1565-71 ka 1¼. Oluff (Oleff) Larsson, Larisson, Larson, Larss. mk 1553, 1556-61, 1564-71, pm 1566. Pm 1577 Oleff Larsson, 1589: Oleff Larsson äv 2½, hev 1, le 1, manshjelp 1, VA 2401^b. Ei ole v:n 1600 tark.mk. Hv 1571 Vastamäki: Oleff Larsson ku 5, hev 1, le 2, nk -, la 2, oa 39:3, ny 4.25.

MAARIT pm 1558-64. Lv 1561-62: 1-1, 1564: 1½. Maritt (Maritth, Margrett, Maridt) vidua pm 1558-59, 1563-64, Marith relicta pm 1561.

II Jutila

JUHO (= Juti) 1540-52, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 5, la 8, ny 11.5. Jons Kaijpero mk 1546, 1552. Lm Jons Wastamäen kevk 28.4. 1558, VA 2060 f. 26v.

OLAVI JUHONPOIKA 1553-89, äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 3-4-2-4½, 1561-62: 2-4½, 1564-71 ka 3 13/16, Oluff (Oleff) Jönsson, Jonsson, Jonss., Jonnsson, Jönss. mk 1553, 1556-61, 1564-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-71.

Vuonna 1555 Oleff Jonsson Vastamäen lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v; samoin 1556 Oluff Vastamäen, VA 1998 f. 45v. Rovastinkäräjillä 23.9.1557 Oleff Jonsson Vastamäki oli lm ja Oleff Vastamäki valittiin yhdeksi kuudesta tasoittamaan kullekin emäkirkko-

pitäjän talolle koukkuluvun mukaiset osuudet kirkkoaidan kunnossapidossa. VA 2033 f. 5.

Sak tk 21.3.1569 Kennolan Mikko (talo I) oli vallannut maita aff Oluff Wastamäki (voi olla myös talon I Olavi). Hv 1571 Vastamäki: Oleff Iönsson ku 20, hev 2, le 4, nk 0-2-2-0, la 5, oa 95:-, ny 10.625.

Jousiluvut 1577: Oleff Larsson 1, Oleff Jonsson 2, tark.mk. 1589: Oloff Jonsson äv 2½, hev 2, le 5, manshjelp 2. Talo II on ollut koko ajan vahvempi, ja kun kumpaakaan Olavia ei ole enää tark.mk. 1600, vaan heidän tilallaan vain Nils äv 2½, on tehtävä se johtopäätös, että Olavi Laurinpojan 2½ äyriä on kokonaan hävinnyt ja Olavi Juhonpojan taloon on tullut isännäksi Niilo. Talon II tiedot kuuluvat siis Jutilaan, eivät taloon I (toisin Vanhan Pirkkalan talonhaltijaluettelot, Vanhan Pirkkalan historia s. 806).

III a + b Hossa

PAAVO mk 1540-56, lv 1557, pm 1558-64. Äv 1540: 2, 1541: 4, 1553: 3½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 7, la 9, ny 10.625. Lv 1556-57: 2-4½, 1561-62: 3-4, 1564: 5. Pol Kyrpä mk 1546, Påual Kyrpä mk 1552, Poffuall Rekoijlan mk 1553, Påffuall Reikoilan mk 1556, Pouell Rekolan lv 1557.

IIIa SIMO PAAVONPOIKA mk 1557-1589, pm 1565- . Äv 1557: 3½, 1566: 2 (talo jaettu). Lv 1565-71 ka 1 5/7. Simon (Sijmon) Rekolan (Reckolan) mk 1557-61. Simon Påualss. pm 1565. Simon Påualsson pm 1577, Simon Pällsson tark.mk. 1589. Sak sk 9.12.1566 Simon Jonsson (?) Vastamäen ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanossa, sk 10.1.1570 Simon Vastamäkij huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Vastamäki: Simon Påuallson ku 5, hev 1, le 2, nk 0-0-1-0, la 3, oa 46:7, ny 4.875.

NIISIUS SIMONPOIKA sak sk 10.1.1570 Nisius Simonsson Vastamäkij t & Haapaniemen Heikki.

IIIb MATTI PAAVONPOIKA mk 1566- , pm 1566- . Äv 1566: 1½. Lv 1566-71 ka 1 2/3. Madz Påualss. (Pällss., Pällsson, På¹ss.) mk 1566-71, pm 1567-70. Madz Påualsson pm 1577. Sak sk 9.12.1566 Madz Polsson ibm (Vastamäen) ei tehnyt päivätöitä Liuksialassa. Hv 1571 Vastamäki: Madz Påuallson ku 5, hev 1, le 2, nk 0-0-1-0, la 2, oa 43:1, ny 4.75. Matin osuus on yhdistetty Simolle ennen v. 1589.

MEMMOLA luettiin Vastamäkeen mk 1540, 1544-56, Memmoila mk 1541, pm 1557-59, Memmola mk 1557, 1559.

I+ II

ENEVALD Pirkkalan kevätkäräjillä 1510 Eneualdh Memala oli todistajana Viikin kartanon ja Kankaantaan välisessä riidassa koskiosuudesta, Jan Liedgren, Finländska brev ur Stavsunds arkiv HTfF 1966: 2 s. 75. Myös VA Harvialan kopiokirja s. 725.

NIILO ENEVALDINPOIKA Vesilahden ja Pirkkalan yhteisillä etsikkokäräjillä 25.9.1512 oli Nils Memmoila yksi kuudesta Pirkkalan lautamiehestä. VA Harvialan kopiokirja s. 897, FMU VII 5609. Nils Enewaldsson oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514, FMU VII 5710, 1690-luvun kopia RA:ssa.

I Alanen ja Keskinen

ERKKI mk 1540-65, lv 1557, pm 1558-64. Äv 1540: 4. Karja 1540: hev 2,

le 7, nk 7, la 23, ny 17.375. Lv 1556-59: 6½-7-7½-8½, 1561-62: 1-4, 1564: 4. Eric Memmoi mk 1540, Erich Memoij mk 1546, 1553, Erich Memmoij mk 1552, 1556, pm 1558-59, 1563-64, Memmoi pm 1561, Erick Memmoilan mk 1558.

Lm Erich Memmoi kk 5.7.1534, HMA MO kons.pk Kangasala II n:o 20, 8.4.1771; Erich Memoij tk 1551, VA 216^b f. 20; Eric Memmoij rov tk 11.1.1551, VA 1945 f. 12v; Erich Memmoij sk 16.12.1553, lk 7.2.1554, kevk 29.4.1554, kk 24.7.1554, Erich Memmolann sk 20.10.1554, Erich Memmoij tk 10.2.1555, stk 3.5.1556, Erick Memmoi sk 27.1.1557 ja Erick Memmoij kk 11.8.1557 eli yhteensä 12 kertaa.

Vuonna 1556 Erich Memmoij lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Sak tk 1555 Pehulan Abraham (Pirkkalankylä talo VI) t > Erich Memmoij.

HEIKKI ERKINPOIKA sak kevk 29.4.1554 Lasse Pirotti (Kohmala talo I) t > Henrich Erichsson Memmoij.

MATTI ERKINPOIKA mk 1566-89, pm 1565- . Äv 1566: 4. Madz Erichss., Erss., Erichsson mk 1566-71, pm 1565, 1567-71. Madz Memmo pm 1577, Madz Erichsson tark.mk. 1589. Lv 1565-71 ka 5 2/7. Hv 1571 Memmola: Madz ku 15, hev 2, le 5, nk 0-2-4-0, la 10, oa 138:1, ny 13.25.

II Ylinen

JUHO JUHONPOIKA mk 1540- , lv 1557 pm 1558- . Äv 1540: 2, 1546: 2½, 1552: 2, 1558: 2½, 1564: 3½, 1566: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 3, la 6, ny 9.25. Lv 1556-59: 1½-4½-4-2½, 1561-62: 3-3, 1564-71 ka 2 7/8. Jons Memmoij mk 1540, Jons Iänolan mk 1546, Jons Jänolan mk 1552, Jöns Memoij mk 1553, Jons Memmoij mk 1556, 1558, pm 1558-59, 1563. Jons Ionsson mk 1557, Jons Jonsson mk 1559-61, Jons Memmoi lv 1557, pm 1561.

NIILO JUHONPOIKA mk -1602, pm 1577. Hv 1571 Memmola: Nils Ionsson ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-2-0, la 6, oa 69:3, ny 7.25.

Vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa VA 2401^bf. 610v on Käisinpohia, jossa asuu Yrjö Laurinpoika på Birchala Ehremarck aff Mämmoilaby. Sekä asuman että sen haltijan nimi tuottavat pulman. Jaakkola Pirkkalalaisliikkeen synty s. 126 esittää asutusnimen Käissinpähia vuodelta 1575 ja sijoittaa sen Vilppulaan, koska siellä on Ajostaipaleessa 1799 Käissaari. Tarkastusmaakirjassa Käisinpohia on Edzöö'n (Ähtärinkylä) Erkki Vihavaisen ja Olavi Laasoisen (Savolan ja Huikurin talot) sekä Elämätaiwall nimisen asuman välillä. Jälkimmäisessä asui Lauri Paavonpoika. Koska Vilppulassa on Elämätaiwal ja siellä isäntänä 1597-1618 Lauri Paavonpoika, on sijoitusta sinne pidetty selvänä. Mutta nyt on kuitenkin niin, että myös Ähtärissä on maanmittari Hans Hansinpojan noin v. 1650 piirtämässä Ruoveden pitäjäkartassa Ouluveden ja Ähtärinjärven välissä Elemattaival (Jokipii Vanhan Ruoveden hist. s. 328, valokuva) ja lisäksi Ähtärissä asui 1586-90 Lauri Paavonpoika (Niemisvedellä?). Yrjö Laurinpoikaa olisi siis etsittävä Ähtäristä, mutta sen talonhaltijaluetteloissa häntä ei ole. Juhani Saarenheimo onkin tämän Yrjö Laurinpojan samastanut Virtain Yrjö Laurinpoika Sipilään, sen vuoksi, että Vaskiveden itärannalla on Koissinlahti (Vanhan Pirkkalan historia s. 95). Tämä Yrjö on ollut todennäköisesti kotoisin Tyrkkölän Sipilästä (talo II). Matti J. Kankaanpää on hyväksynyt Saarenheimon ratkaisun, Vanhan Ruoveden talonhaltijat, Vanhan Ruoveden historia I: 2, liiteosa, s. 218.

KASSILA Kassila pm 1558, 1559, 1562, 1564-66. Vuosina 1540-41 talo maksoi flöte-veroa, ilmeisesti entisenä rälssitilana. Sitten 1544-61 talo oli kruunulla maakirjoissa osana Maatialan taloa II Keijärven

neljänneksessä. Itsenäisenä talona Kassila oli pm 1558-66 ja silloin Pirkkalan neljänneksessä. Tätä taloa tarkoitti vuoden 1555 rovastin tileissä merkintä: Kassila by 1½ öre (kilttikoukkua), VA 1981 f. 5, ja myös pm 1564:ssa: "Eskell Kassi är åther under frelsit anno 1565," kun taas Maatiala jäi verolle. Tässä ei sanota, kenen rälssiä tila oli, mutta 1568 se lahjoitettiin Kaarina Hannuntyttärelle ja oli sitten Kangasalan Vääksyn sivutilana.

ESKO HEIKINPOIKA mk 1540-64, pm 1558-64. Äv 1540: 3. Karja ks. Maatiala II. Eskil Hen. mk 1546, Eskill Hen.ssonn mk 1552, Eskill Kassilan lv 1557, Eskill (Eskel) Kassi pm 1558-59, 1561, 1564, Eskill Kassii mk 1563, Kassila Eskil pm 1562. Lv 1557-59 (koko Maatiala II): 6-8-6, 1561-62 (vain Kassila): 2½-0, 1564: 1½. Lm Eskel Kaszilann kk 14.7. 1559, Eskel Kassilan sk 11.10.1559, Eskell Kassilan sk 15.12.1563 ja ehkä myös tk 19.3.1564: Eskell Laurilan, VA 2166 f. 13. Ks. Maatiala talo II.

JUHO ESKONPOIKA pm 1565-66. Lv 1565: 1. Jons Eskillss. pm 1565-66. 1571 frelsis landbönder: Kassila Jöns, äv 3, VA 2243. Sak tk 21.3.1569 Jons Eskillsson Mathialan ei ollut tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanoon (ennen talon lahjoitusta Kaarinalle?).

HEIKKI Hv 1571 Frelsis landboor: hustru Karins på Wexo. Bentilä: Hen. Kassilan ku 5, hev 2, le 5, nk 0-1-1-0, la 6, oa 66:1, ny 10.75. Hen. Kassilan pm 1577.

LUKKILA Penttilän asuinkartanon sivutila, myöhemmin itsenäinen rälssitila. Ks. Penttilä.

ALISSA HENRIKINTYTÄR RA Kammararkivet. Arv och eget. Förbrutna godsakter 182 f. 8: Aylidz Henriksdotter'in kauppakirje, jolla hän myi Lokkila i Birkala vuonna 1503 "hennes svåger" Knuut Eerikinpojalle (Laukon herra). UUB X 1 f. 125 ja 126: Alissa Henriksdotter on ollut Henrik Tavastin tytär, (lähde on Rasmus Ludviginpojan kokoelmista. Rasmus oli pitkään kuninkaan kanslian sihteeri, joka kokosi tietoja Ruotsin ja Suomen rälssisuvuista). Eric Anthoni, Måns Nilssons till Ahtis släktförbindelser, HTfF 1957: 1 s. 9. Henrik Tavast oli Penttilän herran Pentti Lydekenpojan tyttären Johannan kolmas aviomies. Henrik puolestaan oli ainakin kolmesti avioliitossa. On kuitenkin todennäköistä, että Alissa on juuri Henrik Tavastin ja Johannan tytär ja että hän on saanut Lukkilan äidinperintönään. Anthonin mukaan "hennes svåger" tulee siitä, että Knuut oli Alissan miehen sisaren mies. Alissan aviomies olisi ollut 1488 mainittu maisteri Arvid Kurjen (tulevan Turun piispan) veli. Knuut Eerikinpoika oli nainut samassa kirjeessä 1488 mainitun sisaren. Arvid sisaruksineen oli Ylä-Sata-kunnan tuomarin, Laukon herran Klaus Kurjen lapsia, FMU V 4207. Alissan mies on kuollut jo ennen v. 1503.

Kamariarkiston Arv och eget -kokoelmaan vuoden 1503 kirje on joutunut Kokemäenkartanon voutina 1535-46 toimineen Ahtisten Maunu Niilonpojan kirjearkiston mukana. Kustaa Vaasa oli 1556 takavarikoinut Maunun omaisuuden, koska hän katsoi tämän käyttäneen Viipurin linnanpäällikkönä väärin valtion varoja. Maunu oli edellä mainitun Johanna Pentintyttären ensimmäisestä aviosta Jöns Rengonpoika vanhemman kanssa syntyneen pojan tyttären poika, ja Maunu on ilmeisesti voutina ollessaan hankkinut Lukkilan takaisin "sukuun" eli itselleen. Vuodesta 1556 tila oli sitten jonkin aikaa kuninkaan "perintöä ja omaa". 1555: Luckila by rälssinä, maksoi jousirahat 3 äyriin "kilttikoukun" mukaan, VA 1981 f. 5v.

ERKKI pm 1557 Erick Luckilan, pm 1558 Erick Kassi. Sak rovkär 18.10.

1559 Erich Luckilan ei ollut pitänyt kunnossa osuuttaan kirkkotarhan aidasta.

Kustaa Vaasan kuoltua tila on kuitenkin palautettu "sukuun". Sen sai Johanna Pentintyttären toisen aviomiehen, vouti Henrik Görieshagenin pojan pojanpoika Pentti Juhananpoika (Görtzhagen).

REKO Hv 1571 Frelsis landboor, Bencth Johanssons: Grels Luckilan ku 5, hev 4, le 10, nk 0-1-2-0, la 6, oa 173:1, ny 20.25. Pm 1577: Grells Luckilan.

HAAPANIEMI Penttilän asuinkartanon sivutila, myöhemmin itsenäinen rälssitila. Se että Ylä-Satakunnan tuomari, Penttilää asuinkartanonaan pitävä Pentti Lydekenpoika on jo 1422 omistanut Kuloveden etelärantaa, näkyy seuraavista Karkun Ruolahden kanssa käydyn omistusriidan asiakirjoista.

Karkun ja Mouhijärven talvikäräjillä 2-5.1.1680 tuli oikeuden eteen Nokian vouti Johan Holmdorf Penttilän Tuomas Olavinpojan puolesta (Penttilä oli silloin Nokian omistajan eversti, vapaaherra Gustaf Cruusin lampuotitilana) ja syytti kolmea Ruolahden talollista Ruolahdenluhta nimisen niityn valtauksesta. Ruolahtelaiset kertoivat niityn olevan sen pellon vieressä, joka oli joutunut Ruolahdelta Penttilälle katselmuspalkkiona. Sitten Vahalahden Matti Matinpöika kertoi saman niityn tulleen pantatuksi Penttilälle uti Sahl. Bengt Lydicksons tijdh som bodde på Bengtilä för en doom om råår Dat. 1422, VA Harvialan kopiokirja s. 747-749. Sama sisältö myös VA Ylä-Satakunta nn 5 f. 760.

Tästä rajatuomiosta annettu Pentti Lydekenpojan kirje oli esillä Karkun laamannikäräjillä 23.10.1588 Taivalkunnan rajariidassa Ruolahtea ja Vahalahtea vastaan, RA De la Gardieska samlingen vol. 1. Finland. Nämä asiakirjatiedot vahvistavat sitä, mitä Kankaantaan Jaakko Erkinpöika (Purra, talo II) kertoi Pirkkalan talvikäräjillä 1682. Hän sanoi kuulleen vanhemmiltaan, että Pentti Lydekenpöika oli satoja vuosia sitten ostanut taivalkuntalaisilta vastapäätä kartanoaan (Penttilää) järven toisella puolella olevan alueen, jota hän oli käyttänyt ensin vasikkahakanaan, mutta jolle hän oli perustanut pian säterikartanon. VA Ylä-Satakunta KOa 8 f. 513- , Saarenheimo, Vanhan Pirkkalan historia s. 77.

Haapaniemeä ei nimeltä mainita keskiajan lähteissä. Tultuaan Kokemäenkartanonlänänin voudiksi 1535 Ahtisten Maunu Niilonpöika hankki Lukkilan lisäksi myös Haapaniemen eräältä Martti Niilonpöika nimiseltä knaapilta, joka piti asuinkartanonaan Lemun Mannaa. Haapaniemi oli tällä siksi, että hän oli Alissa Henrikintyttären (ks. Lukkila) sisaren Kerstinin vävy. Anthoni HTfF 1957: s. 11 (ja sukutaulu), Konung Eriks nämds dombok, Historiska Handlingar 13.1., s. 197. Vuoden 1555 rovastin tilien mukaan Hapanemi by maksoi rälssitilana kirkon jousirahat 3/4 äyrin ("kilttikoukkuja") edestä, VA 1981 f. 5v.

Tilan jouduttua kuninkaan "perintöön ja omaan" 1557 kylvössä oli ruista 6 panna ja kevätiljaa 2½ panna. Niittyjä oli 50 kuormanalaa. Inventaariokarjaa oli 14 lehmää, 3 hiehoa, 3 härkämullia, 1 sonni, 14 lammasta ja 12 vuolta. Kruunulle maksettiin ruista 10½ panna, ohraa 8½ panna, herneitä 1 nelikko sekä voita 12 leiviskää, VA 60^a f. 73v-74.

lampuodit:

PERTTU HEIKINPOIKA pm 1558-66, äv 3. Sak sk 15.3.1568 Bertil Hen. sson Hapanemen t & Kennolan Mikko (talo I).

HEIKKI sak sk 10.1.1570 Hin. Hapanemen t & Vastamäen Niisius Simonpöika (talo IIIa). Hv 1571 Frelsis landbönder (omistajan nimeä ei ole): Hen. ku 5, hev 2, le 8, nk 4-0-0-0, la 9, oa 128:1, ny 15.125.

Haapaniemi palautettiin 1562 Maunu Niilonpojan perikunnalle. Sen

sai Maunun sisarenpoika Henrik Sigfridinpoika, sukua, joka käytti myöhemmin nimeä Husgafvel. Tila oli asuinkartanon ja nautti säterivapautta. Sitä ei ole sen vuoksi vuodesta 1567 papinmanttaalien (pm) luetteloissa.

Taivalkunnan suurjakokunta päättyy tähän. Siirrytään Kulo-veden pohjoispuolelle.

Penttilän jakokunta

PENTTILÄ eli NIEMENPÄÄ

Penttilää tai Niemenpäättä ei mainita lainkaan säilyneissä keski-ajalta peräisin olevissa alkuperäisissä lähteissä. Kylän nimenä Penttilä on 1555 Ylä-Satakunnan rovastintileissä sääntöverollisten joukossa: Benctilä by 6 öre (kilttikoukkuja), VA 1981 f. 5-5v. Maksu oli korkein Pirkkalan rälssitaloista, esim. Viikki maksoi vain 4½ äyriä, Nokia 2.

PENTTI LYDEKENPOIKA oli ns. Lydekenpoikain Djäkn-sukua, jonka vaaku-nakilvessä oli polvistuva lintupäinen hahmo. Hän itse ja kaikki muut hänestä ovat käyttäneet vain isännimeä, ei djäkn-lisänimeä (djäkn = kouluja käynyt hallintomies). Pentti on ilmeisesti saapunut Suomeen - kuten hänen vanhempi veljensä Klaus, Turun linnan päällikkö - joltakin saksankieliseltä alueelta, Johannes Messeniuksen mukaan Westfalenin Münsteristä (henkilötiedot Eric Anthoni, Djäkn, Lydekasönernas ätt, Äldre svenska frälsesläkter I:2 (1965) s. 129). Hän oli ensin 1410-11 Piikkiön kihlakunnantuomarina, mutta vastaavassa tehtävässä hän oli Ylä-Satakunnassa ilmeisesti 1418 (FMU VIII 6620, vuonna 1753 tehty kopia vuoden 1595 tuomioon otetusta alkuperäisestä tuomiomuistiinpanosta) ja ainakin 1420 (vuoden 1442 pergamenttikirjeessä kokonaan jäljennetty tuomio, VA perg.kirjekokoelma), ja hoiti tätä tuomarinvirkaa 1460 sattuneeseen kuolemaansa asti. Lisäksi hän oli vuosina 1436-43 Hämeen linnan päällikkönä ja vuosina 1435-39 Ruotsin valtaneuvoston jäsenenä.

Vuonna 1680 kerrottiin Karkun käräjillä Pentti Lydekenpojan asuneen på Bengtilä (Bengttilä), VA Ylä-Satakunta KOa (nn 5) f. 760, VA Harvialan kopiokirja s. 747-749, Historiallinen Arkisto XV s. 191. Pentti on erään kirjeensä Turun tuomiorovastille päivännyt scriptum Bercala ilmeisesti 1422, Mk 397, mikä viittaa asumiseen pitäjässä. Pentin elinajalta ei ole muutoin tietoja hänen Pirkkalassa omistamistaan taloista.

Noin v. 1450 laaditussa luettelossa Ylä-Satakunnan eräomistajista on ensimmäisenä Benkt Lydekesson v mans skoga aff Weselax wegna, item aff Birkal y mans skoga, item vj mans skoga (REA f. 139, Mk 727 s. 587). Tuo "Vesilahden puolesta" tarkoittanee sitä, että kyse oli vesilahtelaisten luovuttamista erämaista korvaukseksi ns. Davidin kapinan aikana Pentille tehdyistä vahingoista. Tämä näyttää olleen kiinnostunut erämaista, mikä viittaa hänen harjoittamaansa turkiskauppaan.

Koskiosuudet näyttävät Penttiä erityisesti kiinnostaneen. VA:ssa on tallella 24.8.1427 päivätty alkuperäinen pergamenttikirje siitä sovinnosta, jonka Bent Lydekeson on tehnyt Kangasalan Jokioisten isäntien kanssa osuuksista Koskimaassa eli Sarsakosken rannoilla, FMU II 1849. Laamanni Henrik Bitz vanhempi antoi Lempäälän Kuokkalassa 20.8.1455 katselmuksen jälkeen kuninkaantuomiovaltaisena tuomion, jonka mukaan piti hävittää se mylly, jonka Bent Lidikisson a vapen oli rakenuttanut Kuokkalan kosken etelärannalle sillan yläpuolelle. Syynä oli se vahinko, jonka myllyn pato aiheutti Vanajaveden vesistön ranta-asukkaille tulvien vuoksi. FMU IV 2981. Turun tuomiokirkon ns. Mustasakirjassa on jäljennöksenä Pentti Lydekenpojan avoin kirje testamenttilahjoituksesta omasta ja vaimonsa Valborg Jönsintyttären puolesta tuomiokirkon Pyhän kolmen kuninkaan alttarisäätiölle. Siinä he antavat

yhdessä omistamansa kaksi Kuokkalankosken myllyä, myllynpaikkaa, kalastamon sekä niihin liittyvät tontit, pellot, niityt ja ulkopalstat. Asiakirja on tehty Turussa 16.2., mutta vuosilukuna on vain mcd (1400). Mk 544.

Pirkkalan Nokianvirrassa Pentillä ei ole ollut mitään osuutta, mutta Siuronkosken itäranta kuului hänelle, koska Penttilän maat ulottuivat sinne asti. Kosken Karkun puoleisella rannallakin hänellä oli osuus, koska Karkun Kuljussa oli hänellä tila. Avoimessa kirjeessään vuodelta 1460 Benkt Lydekkesson a wapen sanoo aikoinaan luovuttaneensa Pirkkalan pitäjältä Kuljusta ostamansa tilan veljensä pojille ehdolla, että jos hän on elossa heidän kuoltuaan se palaa hänelle. Näin oli tapahtunut, mutta nyt Pentti lahjoitti sen tuomiokirkon Pyhän Ruumiin alttarisäätiölle, koska sen kuorin lattian alle veljenpojat oli haudattu. Mk 592. Pirkkala on tässä vain siksi, että tuo tila on kuulunut Pentin omistuksessa Pirkkalan kirkkopitäjän veronmaksajiin.

Pirkkalan laamanninkäräjillä 7.1.1466 todettiin, että Pirkkalan kylän jakoveljillä on oikeus kalavesiin om Sotkanlothu, mutta vain kahdella heistä itse saaren metsiin ja niittyihin. Ne kuuluivat Bent Lydikson ärffuinge äga ok beholda, FMU IV 3286, orig.perg. RA:ssa. Pentti on siis joskus saanut haltuunsa Pyhäjärveltä Kaivannon ja Saviselän välisen Luodon eli Sotkaluodon ilman kalavesiä. Hän on siten testamentannut saaresta kolmanneksen Pirkkalan pappilalle. Vuonna 1512 kirkkoherra valitti (Vääksyn) Olavi Olavinpojan ottaneen tuon kolmanneksen itselleen 1509, mutta se tuomittiin takaisin pappilalle. FMU VII 5609, Leinberg, Hist. Arkisto XV s. 191. Tämän Olavin vaimo Kirsti Pietarintytär oli Pentin veljen Klaun tyttären - Henrik Olavinpoika Hornin vaimon - pojan tyttären tytär. Toisaalta Klaun poika Henrik on testamentissaan 1452 ja 1453 maininnut saaneensa velivainajaltaan Sothkas (Sotkas) nimisen paikan Yläneenkartanon mukana. Koska Yläneeltä ei sellaista löydy, kyse voi olla Pirkkalan Sotkaluodosta. Olavi Olavinpoika on voinut olla selvillä siitä, että tämä saari on todella ollut Pentin veljellä Klaulla ja periytynyt tämän pojille. Silloin Kirsti olisi muiden poikien sisaren jälkeläisenä ennemmin oikeutettu saamaan sen kuin Klaun veli ja tämän perilliset. Jos näin on, niin Pentin veljellä Turun linnanpäälliköllä olisi ollut omistus Pirkkalassa, mikä ei tavatonta olisi, sillä koko Satakunta oli hänen aikanaan Turun linnan alainen.

I a + b vanhaa rälssiä

LYDEKE PENTINPOIKA Pentti Lydekenpojan kuollessa hänen lapsistaan oli elossa kolme: Lydeke, pappismies Petrus Benedicti ja tytär Johanna. Perinnönjakoa koskevaa asiakirjaa ei ole säilynyt, mutta on selvää, että Lydeke sai tilasta pääosan. Jo aiemmin hän oli saanut avioliiton kautta haltuunsa Porvoon Kräkön, josta sitten tuli hänen asuinkartanonsa. Näin pääosasta entistä Penttilän asuinkartanoa tuli lampuotien viljelemä sivutila. Lydekeä ja hänen poikaansa Lassea eikä tämän poikaa Lydekeä mainita koskaan Penttilän yhteydessä, mutta se on kuitenkin kulkenut suvussa, sillä se tulee uudelleen esiin Lydeke Lassenpojan perintöä jaettaessa 1559. Silloin ett godz benempd Penthola liggendis vdi Satagundie, joka käsitti kylästä 6 tangon osuuden, jaettiin kahtia niin, että neljän tangon osuuden saivat yhdessä Bengta Lydekentytär, Matti Knuutinpojan (Creutz) vaimo, (leski)vaimo Sunneva Lydekentytär ja vaimo Estrid Lydekentytär, kaikki porvooolaisia sekä kahden tangon osuuden sai Arvid Dubbe Porvoosta vaimonsa perintönä (Annan?), BFH III 532. Luultavasti jo ennen tätä jakoa Kräkön suvulla oli Penttilässä kaksi lampuotia.

JÖNS vuonna 1562 Jöns Korpi i Borgå omisti osan Penttilästä, ilmeisesti Bengtan, Sunnivan ja Estridin perinnön. VA Laguksen kokoelma I f. 163.

lampuodit:

NIILO pm 1558-66, 1571, äv 1558: 4½, 1563: 4. Nils Kockoi (Kockoij) pm 1561-66.

YRJÖ hv 1571 Frelsis landbönder, Joan Korpis: Jören i Benttilä ku 5, hev 1, le 5, nk 0-0-1-0, la 6, oa 78:1, ny 8.25.

Ib

ARVID DUBBE 1559 ks. yllä. Vuonna 1562 Arvid Topi (p.o. Dubbe) omisti osan Penttilästä, VA Laguksen kok. I f. 163.

ERIK ARVIDINPOIKA hv 1571 Frelsis landbönder Erich Arvidzsons.

lampuodit:

TUOMAS pm 1558-66, 1571, äv 1558: 4½, 1563: 4. Sak tk 1555 Thomas Benchtilan t > Utoilan Luukas (Haavisto talo V), tk 1559 Penttilän Esko (talo II) t > Thomas leijpigha ibm.

JAAKKO TUOMAANPOIKA hv 1571 Frelsis landbönder Erich Arvidzsons: Jacob Thomasson Benttilä ku 5, hev 1, le 5, nk 0-1-1-0, la 6, oa 80:5, ny 8.75.

Vuoden 1686 reduktiomaakirjassa (VA 6978) on Penttilä kahteen kertaan, toinen osa oli eversti Gustaf Kruusin perikunnalla allodialirälssinä (talo I) ja toinen peruutettiin kruunulle Kaarina Hanuntyttärelle 1561 annettuna lahjoitustilana (talo II). Talo I on siis joutunut oston kautta Kruuseille. Se oli siten Nokian sivutila.

II

IIVAR FLEMING ritari Iivar Flemingin maakirjassa (Linköpingin hiippakunta- ja maakuntakirjasto G 30, pain. 1958 VA:n toimesta, Lisiä Suomen historiaan VI) on folioilla 40 ja 85v (pain. s. 47, 93) merkintöjä Penttilän kolmanneksen vaihdosta Kaarinan Heikkilään (josta sittemmin tuli Turun linnan karjakartano). Vaihto tapahtui 1525 niin, että Iivar sai Heikkilän Turun tuomiokirkolta for en tredingung wty itt godz kallas Nemempä eller Bäncktila i Birkala sochen wty Satagunden (f. 40). Myöhemmin (f. 85v) sama asia on sanottu hiukan toisin: her Iffuar Fleming vplott vnder domkyrkan sitt fasta arff i Bäncktila gård i Birkala sochen i Kwmogårdz län. Tämän mukaan 1/3 Penttilästä olisi ollut Iivarin perintömaata. Mitään tietoa siitä, miten tuo perintö oli tullut sukuun, ei kuitenkaan ole. Pentti Lydekenpojan jälkeläiseksi Iivaria ei voi osoittaa, samoin ei hänen äitiäänkään. Mutta sen sijaan hän oli Klaus Lydekenpojan tyttären Märthan tyttären Valborgin pojanpoika. Missään suvun tunnetuissa perinnönjaoissa Penttilää ei mainita, mutta ilmeisesti juuri tämän sukulaisuuden nojalla Iivarin isä, Turun linnanpäällikkö Joakim Fleming on tuon kolmanneksen jossakin vaiheessa hankkinut. Edellä (talo I) on jo tullut ilmi se mahdollisuus, että Sotkaluoto on ollut ensin Klaus Lydekenpojalla. Ehkä se on ollutkin alun alkaen tämän Penttilän osan sivuomistus. Märta Klauntytär on muuten osaltaan perinyt veljensä Henrikin, jolla tuo Sotkas oli 1452-53.

JÖNS VESTGÖTE Turussa 21.2.1526 Jöns Vestgöte, ffoyte paa Abo sloeth ilmoitti avoimessa kirjeessä ostaneensa Turun tuomiokirkolta en tredingh i Nemenpä goedz liggendis j Birkala sokn 300 Turussa käyvän Ruotsin markan hinnasta. Kauppaan sisältyi ehto, jonka mukaan tila palautuu tuomiokirkolle ilman rahan takaisin maksua, jos Jöns palaa Ruotsiin tai kuolee täällä ennen avioitumistaan. Ruotsissa olevat su-

kulaiset eivät saisi sitä periä. Tukholman kunink. kirjasto orig. perg., AH IX n:o 8, FMU VIII 6277. Iivar Flemingin maakirjasta (f. 85v, pain. s. 93) selviää, että kyse oli samasta tilasta, jonka Iivar oli luovuttanut vaihdossa tuomiokirkolle eli Penttilän kolmanneksesta. Jöns Vestgöte oli länsigöötanmaalainen aatelismies, joka oli ilmeisesti jo vapaustaistelun aikana saavuttanut Kustaa Vaasan luottamuksen. Vuosina 1525-27 Jöns oli Turun linnaläänin käskynhaltija. Jo vuoden 1526 aikana hän solmi avioliiton Sääksmäen kihlakunnantuomarin Olavi Olavinpojan lesken Kirsti Pietarintyttären kanssa ja tuli pian sen jälkeen Ylä-Satakunnan tuomariksi. Varhaisin tunnettu Jönsin antama tuomio on ajalta 17.2.1527, FMU VIII 6366. Ks. myös edellä Pentti Lydekenpoika sekä Pirkkalan Nokia ja Viikki ja Kangasalan Vääksi.

Jöns Vestgöte oli mukana Venäjän sodassa, mm. 1555 Viipurin linnan päällystössä. Marraskuussa 1555 hän oli Helsingissä järjestelemässä siellä olevan kuninkaan laivaston asioita. Kuningas Kustaa saapui sinne kuun puolivälissä ja huomasi muonitustilanteen heikkouden, melkein toivottomuuden. Helsingissä 22.11.1555 päivätyllä kirjeellä Jöns Vestgöte yhdessä vaimonsa Kirstin kanssa antoivat kuninkaalle Pirkkalan Penttilän ja Kangasalan Vääksyn. BFH III s. 325-326. Jönsin veljenpoika Arvid Haakoninpoika kertoi muutamia vuosia myöhemmin, että kuninkaan kanslian kirjuri Rasmus Ludviginpoika oli ennakolta valmistanut kirjeen, ja Jöns sinetöi sen peläten "rautoja ja kahleita". Toimenpide liittyy äkkipikaisen ja herkkähermoisen kuninkaan suuttumukseen. Hänen mielestään Suomen herrat olivat täysin kyvyttömiä hoitamaan asioita. Hän myös epäili jatkuvasti itseään petettävän. Kuitenkin Jöns palveli kuningastaan tämänkin jälkeen, mm. rajaneuvotteluissa venäläisten kanssa. Hän kuoli v. 1560.

Kuninkaan "perintöä ja omaa" 1556-61, 1563-68.

Vuonna 1557 tilan kylvö oli ruista 4 panna ja kevätiljaa 1½ panna, niittyjä oli 50 kuormanalaa, vuokrana maksettiin 10 panna ruista, 9 panna ohraa ja ½ panna herneitä. Äv oli 4. Inventaariokarjaa oli näinä vuosina vaihdellen 2 sonnia tai härkää, 1-2 hevosta, 13-14 lehmää, 16-30 lammasta, 9 vuohta ja nuorta karjaa, Läntinen, Kuninkaan "perintöä ja omaa" (1981 s. 119).
lampuoti

ESKO pm 1558-66, äv 1558: 4½, 1563: 4. Sak kk 18.8.1555 Eskill Benchtilän sai 24 markan sakot Korvolan Heikin (talo V) pahoinpitelystä, tk 1559 Eskil Bentilen t > talon Ib Tuomon piika.

KAARINA HANNUNTYTÄR herttua Juhana lahjoitti 7.10.1561 avovaimolleen Kaarina Hannuntyttäreille Vääksyn ja Penttilän, VA Harvialan kopiokirja s. 538. Heti tämmän jälkeen vietettiin Turun linnassa Kaarinan ja Klaus (Antinpoika) Vestgöten häät (Oscar Nikula, Turun kaupungin historia II 2 s. 460). Klaus oli Viikin Anders Vestgöten poika ja oli ollut herttuan hovimiehenä Turussa. Herttua neuvotteli avioliitosta Puolan prinsessan Katarina Jagellonican kanssa ja järjesti näin Kaarinan muualle. Kuningas Eerikin kyllästyttyä Juhanan itsenäiseen politiikointiin hän lopetti herttuakunnan, vangitutti Juhanan ja myös tälle uskollisen Klaun. Tämä tuomittiin kuninkaanlautakunnassa 1.9.1563 kuolemaan ja mestattiin. Penttilä palautettiin kuninkaan "perintöön ja omaan" ja naapurikartanoiden herrat, myös Laukon Jöns-laamanni, lähettivät kiireesti miehensä ryöstämään sen irtaimistoa. Vääksi jäi Kaarinalle. Onni kääntyi kuitenkin 1568. Juhana syrjäytti Eerikin ja palautti kuninkaana Penttilän (II) Kaarinalle. Lokakuussa 1561 annettu lahjoituskirje oli sitten voimassa 1680-luvun reduktioon asti. Penttilä (II) oli kuitenkin ensin Vääksyn ja 1600-luvulla Nokian sivutilana lampuotien viljelyksessä. Kaarina avioitui uudelleen 1572 Ylä-Satakunnan voudin Lasse Henrikinpojan (Hordeel) kanssa, ja kun tästä 1580 tuli Turun linnan vouti, niin Kaarina oli vielä ajoittain Turun linnan

emäntänä. Hän kuoli Vääksyssä luultavasti 1596.

lampuoti:

SIPI MARKUNPOIKA hv 1571 Frelsis landboor, hustru Karins på Wexo: Siffred Marcusson ku 5, hev 2, le 9, nk 0-2-2-0, la 14, oa 149:3, ny 16.75. Sigfred ibm (Bentilä) pm 1577.

Korvolan jakokunta

KORVOLA Kor_ola mk 1540-59, Korffuola pm 1558-59.

Pirkkalan käräjillä 30.9.-1.10.1667 Korvolan asukkaat esittivät muinoin laamannina olleen Knuut Eerikinpojan tuomion dat. 1502, jossa vahvistettiin oikeiksi rajoiksi Korvolan ja Haaviston kylien välillä först Dråtinginlaka liggandes wed åbrädden under berget, Kijkansuo och Murausoja. VA Ylä-Satakunta KOa 5 (ennen nn 62) f. 1106v. Knuut oli laamannina vasta vuodesta 1511 lähtien. Silti vuosiluvun ei tarvitse olla väärä, sillä Knuutin asumakartanossa Laukossa oli tallella vuoteen 1704 asti kartanoa omistaneiden tuomarien käräjämüistiinpanoja, jopa muidenkin, koska heti äskeisen jutun jälkeen on samassa tuomio-kirjassa sanottu eräs laamanni Henrik Bitzin tuomio saaduksi vidimoituna kopiona Laukosta. Henrik oli Pohjois-Suomen laamannina 1488-1506. Hän on ollut Satakunnassa kärjäkierroksella 1502 (Kokemäellä 18.1.1502, Konung Erik XIV:s Nämnds dombok, HH 13:1).

Pirkkalan käräjillä 20-21.10.1631 Korvolan Pietari Pietarinpoika (talo V, Pikilä) haki Haaviston Urpolalta takaisin 10 kuormanalan niittyä. Sen vuoksi Urpolan isäntä Yrjö Niilonpoika (Haavisto talo I) esitti oikeudelle laamanni Knuut Eerikinpojan 23.1.1531 päivätyn tuomiokirjeen hänen poikansa Jönsin 7.2.1554 uusimana. Siinä sanottiin, että Lasse Gierikan i Korffuola oli myynyt -> Urbanus i Korffuolast (= Korvolasta) maaosuuden, johon kuului peltoa, niittyä ja metsää, minkä jälkeen Urbanus oli sitten nauttinut näitä niittyjä ja metsiä. Pietari vastasi tähän, että Urpolan talo ei ole siitä maksanut veroa, vaan se oli edelleen Korvolan niskoilla. Oikeus määräsi suoritettavaksi Haavistossa tangotuksen, jolloin tulisi selväksi, vastasiko talon hallussa ollut maa-ala sen maksamaa veroa. Arviomiehille annettiin samalla ohje, että Urpolan osuus Korvolassa ei saa ylittää yhtä skuria (= äv ½) kylän veromäärästä. VA Ylä-Satakunta KOa 3 f. 377. Lasse Gierikan voi olla = talon VII Lasse.

I Nikkilä

NIILO JAAKONPOIKA mk 1540- , pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 2½, 1546: 3, 1553: 2½, 1566: 3. Karja 1540: hev 1, le 8, nk 5, la 7, ny 13.375. Lv 1556-59: 8½-8-7-8, 1561-62: 4-6½, 1564-71 ka 6 1/6. Nils Kauppamies mk 1546, 1552, Nils Kauppamies mk 1556, Nils Kuppames mk 1553, Nils (Nils, Niels) Caupa^{es}, Caupamies, Cauppamies, Caupames mk 1557-58, 1560-61, 1569-71. Nils Alaisten lv 1557, Nils (Nils, Niels) Köpman, Kiöpman pm 1558-59, 1561-71. Nils Ka(u)pames mk 1559. Nils Alaisten pm 1577.

Lm Nils Koruolan tk 8.3.1559, Nils Korffuolan kk 22.9.1564, Nils Iacobsson Korffuolan lk 10.5.1568, kk 29.7.1568 ja Nils Korffuolan 22.10.1568 eli 5 kertaa. Sak tk 1551 Nils Koruolan ei halunnut suorittaa nimismiehelle kuuluvia maksuja, kevk 4.6.1551 Nils Jacopsson Korffuolan t > Nils Valdari (talo II), kevk 1551 Nils Korffuolan ei saapunut nuotanvetoon (käräjiä varten), sk 20.10.1554 Nils Korffuelann t > Oluff Koukoij (talo IV), tk 1560 Nils Koruola oli luvatta kaatanut hirven.

HEIKKI NIILONPOIKA -1607. Sak kevk 28.4.1558 Henrich Korffuelan t > Hen. Muncki (talo V) ja työnsi tämän hevosen selästä, kk 1565 ta-

lon IV Olavi t > Hendrich ibm, sk 10.1.1570 Hinrich Korffuolan sai 40 markan sakon omavaltaisesta valtauksesta aff Elin ibm (talo ?). Hv 1571 Korffuola: Hen. Nilsson ku 20, hev 2, le 8, nk 0-2-3-0, la 7, oa 148:6, ny 15.375.

II Jaakkola

NIILO mk 1540-84, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 1, la 5, ny 10.125. Lv 1556-59: 3-3½-3-4, 1561-62: 4-8, 1564-71 ka 4 9/16. Nils Valtar mk 1540-41, Nils (Niels, Niliis, Nilis) mk 1546, 1552-56, 1562, pm 1561, 1563-71. Nilis (Niels) Valdarilan mk 1557-61, 1559, Nils Valderi mk 1557, Nils Waldari pm 1558, Nils Valdari pm 1559. Niels Valar pm 1562, Nilis kipp^f pm 1567.

Vuonna 1555 Nils Waldari lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Sak kevk 4.6.1551 talon I Niilo Jaakonpoika t > Nils Valdari, kevk 1551 Nils Valdari ei saapunut nuotanvetoon (käräjiä varten). Hv 1571 Korffuola: Nils Valdari ku 20, hev 2, le 6, nk 0-2-4-0, la 7, oa 132:4, ny 13.875.

HEIKKI sak sk 11.10.1559 talon V Hen. Markulan t > Hen. Valdari. Heikki Niilonpoika oli Jaakkolan isäntänä 1585-1619.

ERKKI sak kk 1571 Erich Waldari t > Nils Kockoman (p.o. Kouckonen?, talo III).

III liitetty taloon IV 1557

NIILO OLAVINPOIKA 1540-43, 1553-56, äv 1540: 1½, 1553: 1. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 1, la 3, ny 6.875. Nils Olsson mk 1540-41, Nils Kouckoiij mk 1553, Nilis Kouckoi mk 1556. Sak kk 1559 talon IV Mikko oli niittänyt heinän Nils Kouckoiij'n niityltä, kk 1571 talon II Niilo Valtari t > Nils Kockoman (p.o. Kouckonen?). Talon IV äv nousi 1557 3 -> 3½. Niilo on ollut sittemmin itsellinen?

IV Ollila

OLAVI 1540-56, äv 1540: 1½, 1544: 3½ (mukana talojen III ja VI vero), 1553: 3 (talo III Niilo maksoi itse maakirjaveron). Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 7, ny 6.875. Lv 1556: 3. Oleff Koucko mk 1546, Oleff Kocko mk 1552, Oluff Kouckoiij mk 1553-56. Lm Oleff Kouckoiijnen rovk 26.8.1554. Sak sk 11.10.1550 Oleff Kouckoiijnen huonot aidat, tk 1551 Olaff Kouckoiijnen ei halunnut suorittaa nimismiehelle kuuluvia maksuja, kevk 4.6.1551 Oluff Kouckoiij ei saapunut nuotanvetoon (käräjiä varten), sk 20.10.1554 talon I Niilo t > Oluff Kouckoiij ja talon V Hendrich Muncki t > Oluff Kouckoiij, kk 20.10.1565 Oleff Korffuolan > Hendrich ibm (talo I). Vuonna 1555 Oleff Kouckoiij lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v.

MIKKO OLAVINPOIKA 1557-84, äv 1557: 3½. Lv 1557-59: 1½-2-2, 1561-62: 1½-4, 1564-71 ka 4 1/8. Michel Kaukoiij mk 1557, Michel Kouckolan lv 1557, Mickel Kouckoiij mk 1558, Mickel Kaukoi mk 1559, Michel Käckoi mk 1561, Koukoi mk 1562. Michil (Michel, Michill) Olsson, Olss., Ollss., Olson, Ollsson) pm 1561-65, 1567-71. Sak kk 1559 Michel Cokoiijnen niitti heinän talon III Niilon niityltä. Hv 1571 Korffuola: Michill ku 20, hev 2, le 2, nk 0-2-2-0, la 4, oa 72:4, ny 8.5.

V Pikilä

HEIKKI NIILONPOIKA 1540-84 pm 1558-70. Äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 4, la 10, ny 12.25. Lv 1556-59: 3½-4½-3½-1, 1561-62: 4-½,

1564-70 ka 2 13/14. Hen. Muncki mk 1546, 1552, 1559-61, Hen. Municki mk 1558. Hendrich (Hen., Hin.) Markulan (Marculan, Marcolan, Marchoilan) mk 1553-54, 1556, pm 1558-59, 1561-67. Hen. Nurchi mk 1557, Hen. Nurcki lv 1557.

Lm Hen. Marckulan rovkär 23.9.1557, VA 2033 f. 5.

Sak kevk 29.4.1554 Henrich swtar Korffuolan t > talon VII Simon renki, kk 24.7.1554 Henrich sutar Korffuolan t > Jons Westgiötes fäherde (Penttilä talon II karjapaimen), sk. 20.10.1554 Henrich Muncki t > talon IV Olavi, tk 1551 Hendrich ibm (Koruolan) ei halunnut maksaa nimismiehelle tämän saatavia, kevk 4.6.1551 Hen. ibm (Korffuolan) ei saapunut nuotanvetoon käräjiä varten (samasta asiasta sakotettu talon I Niilloa, II Niilo Valtaria ja talon IV Olavia, taloja III ja VI ei siihen aikaan ollut kirjoissa ja taloa VII isännöi ilm. Esko Juhonpoika, sijoitus taloon V on siten selvä). Sak kk 1555 Henrich Muncki Koruolan t > Martha Benctilä (talo?), Eskill Benctilän pahoinpiteli >

Henrich Koruelan (Esko oli Penttilä II:n lampuoti, Martta oli ehkä hänen vaimonsa), kevk 28.4.1558 talon I Heikki t > Hen. Muncki ja työnsi tämän hevosen selästä, sk 11.10.1559 Hen. Markulan t > talon II Heikki Valtari, kk 1568 Hendrich Nillsson huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Korffuolan: Hen. Nilsson ku 15, hev 1, le 3, nk 0-2-2-0, la 8, oa 86:7, ny 8. Pm 1577 talossa V isäntänä Hen. sutar, VA 2312. Vuoden 1554 Heikki suutari on siis sama kuin Heikki Munkki eli Markula.

Vb ARVID HEIKINPOIKA pm 1571, lv 1½. Aruid Hin:ss. pm 1571. Hv 1571 Korffuola: Ar_ed ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-1-0, la 4, oa 68:1, ny 6.5.

VI liitetty taloon IV

NIILO 1540-43, äv 1540: ½. Nils Hermä mk 1541.

VII autioitunut 1590-luvulla

LAURI Laurens Harmawa oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 30.1.1476, RA orig.perg., FMU IV 3634.

LAURI Lasse Gierikan i Korffuoilla myi Haaviston Urpolalle Korvolasta peltoa, niittyjä ja metsää, kauppa vahvistettu 23.1.1531 ja silloin annettu tuomiokirje on uusittu 7.2.1554. VA Ylä-Satakunta KOa 3 f. 377, Pirkkalan käräjät 20-21.10.1631, jolloin katsottiin, että myytmä vastasi korkeintaan ½ äyrin veroa. Ks. Korvola alku. Lassen sijoitus taloon VII ehdollinen, talo VI tulee myös kyseeseen.

JUHO 1540-52, äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 10, ny 8.25. Jons Harma mk 1546, 1552.

ESKO JUHONPOIKA mk 1553-58, lv 1557, pm 1558-64. Äv 1553: 2. Lv 1556-58: 3½-4-3, 1561-62: 1-5, 1564: 3. Eskil Harmaa mk 1553, Eskill Harma mk 1556, Eskill Hermälén lv 1557. Eskill Pietilän (Pietilen) mk 1557-58, Eskel (Eskill) Ionsson, Ionss. pm 1558-63, Eskell Olson pm 1564.

SIMO mk 1559- , pm 1565. Äv 1559: 2. Lv 1559: 4, 1565-71 ka 2 13/14. Sijmon Petilän (Petilen) mk 1559-61. Sak kevk 29.4.1554 talon V Henrich swtar t > Simons dreng ibm. Hv 1571 Korffuola: Simon Harma ku 5, hev 1, le 4, nk 0-0-1-0, la 5, oa 74:3, ny 7.125.

taloihin sijoittamatta:

ELINA sak sk 10.1.1570 talon I Heikki Niilonpoika sai 40 markan sakon omaisuuden valtaamisesta af Elin ibm.

Haaviston jakokunta

HAAVISTO Halauisto mk 1540, Hauisto mk 1541-53, 1557, 1558, pm 1558-59, Urboila lv 1557.

Haaviston rajasta vuodelta 1502 Korvolaa vastaan, ks. Korvola.

I Urpola

URBANUS PAAVONPOIKA mk 1540-56, lv 1557, pm 1558-64. Äv 1540: 2, 1541: 3½, 1553: 3. Karja 1540: hev 1, le 1, nk -, la 6, ny 3.75. Lv 1556-59: 6-6½-5-6, 1561-62: 1½-4, 1564: 4. Urbanus Polsson (Polss., Pällss., Poualss.) pm 1558-59, 1561-64. Pirkkalan käräjillä 20-21.10.1631 esitettiin 7.2.1554 uusittu laamanni Knuut Eerikinpojan tuomio ajalta 23.1.1531. Sen mukaan Korvolan Lasse Gierikan (talo?) oli myynyt -> Urbanus peltoa, niittyä ja metsää Korvolasta. VA Ylä-Satakunta KOa 3 f. 377.

SIMO URBANUKSENPOIKA mk 1557-84, pm 1565- , äv 1557: 3½, 1568: 4½. Lv 1565-71 ka 5 ¼. Simon (Sijmon) Urbanuss. (Wrbanuss., Vrbanusson) mk 1557-61, 1570-71, Simon Persson (?) pm 1569-70. Vuonna 1556 Simon Urbanusson Hauisto lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Hv 1571 Hauisto: Simon ku 20, hev 3, le 10, nk 0-2-3-0, la 10, oa 192:4, ny 19.75.

DIONISIUS 1585-90. Pm 1577: Dionisius. Lm Nisius Hauiston kevk 28.4.1558, Nilis Olsson Wrboilast sk 25.1.1571. Sak tk 8.3.1559 Nisius Hauiston sai 40 markan sakon tunkeutumisesta in på Oluff Mandz (?) huss, missä löi Oleff och hans hustru. Nisius Wrbåilan maksoi 1577 rengistä veron, VA 2303 f. 4v- .

II liitetty edelliseen 1568

OLAVI Olaff Kyrolaynyn oli lm Kyrön ja Pirkkalan lk 3.2.1442 lm-luettelossa yhtenäisen pirkkalalaisryhmän (n:ot 7-12) n:ona 2, RA orig. perg., AH III 14, FMU III 2441, kopioitu Mustaankirjaan (Mk 508): Oleff Karoylainen. Pirkkalan laamanninkäräjillä 1460 oli lm Olaff Kyrolaynen, REA f. 238v, Mk 592. Pirkkalan lk 7.1.1466 oli lm Olof Kyrolen, RA orig.perg., FMU IV 3286. Pirkkalan laamanninkäräjillä 26.5.1483 vahvistettiin Keijjärven ja Hyhkyn kylien välinen raja katselmusmiesten kannan ja 12 valamiehen todistuksen mukaiseksi. Yksi valamiehistä oli Ole Kyrolainen. VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v (kopio käräjillä esitetystä alkuperäisestä paperikirjeestä, kopiesa vuosiluku 1433, p.o. 1483), FMU III 2077.

JUHO 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 6, ny 5.25. Jons Kyrolän mk 1546, Jöns Kyrölän mk 1552. Pirkkalan kevätkäräjillä 1510 Jöns i Hauistä oli yksi niistä valamiehistä, jotka todistivat Viikin ja Kankaantaan osuuksista Nokianvirrassa, Jan Liedgren, Finländska brev ur Stavsunds arkiv, HTfF 1966: 2 s. 75, myös Harvialan kopiokirjassa (VA Topographica Vanaja) s. 725, jossa nimi on kirjoitettu samoin. Ikä ei estä samastusta talon II noin vuoden 1550 Juho Kyröläiseen. Voi olla silloin noin 70-vuotias, todistus olisi annettu 30-vuotiaana.

OLAVI mk 1553-67, pm 1558-65. Äv 1553: 1½, 1557: 1. Lv 1556-59: 1-1½-1½-0, 1561-62: 4-1½, 1564-65: ½-0. Oleff Kyröläijnen mk 1553, pm 1558, mk 1559, Oluff Kyröläinen mk 1556-57, pm 1563, Oleff Kyroleinen mk 1558-61 pm 1559, 1561. Oleff Kyrö pm 1562, Oluff Kyröläi^{en} pm 1564,

Kyröleinen pm 1565. Sak tk 1551 Olaff Kyröläynen ei halunnut maksaa nimismiehen saatavia, kk 22.9.1564 Oluff Hauiston t > talon IVa Lassen vaimo Piritta.

III + IV

LAURI Larens Hawisten oli 1439 yksi Pirkkalan hallintopitäjän takuumiehistä ns. Davidin kapinan jälkeen. RA Skoklosters Codex Aboensis f. 54, Mk 476.

OLAVI Pirkkalan laamanninkäräjillä 29.1.1509 oli lm Oloff Hauisto, RA De la Gardieska samlingen, paperikopio, FMU VII 5365. Talot III ja IV ovat ilmeisesti osia alkuperäisestä Haaviston kantatilasta. Niissä ei esiinny lisänimiä, ja Haavisto on myös lisänimenä maakirjoissa.

III Heikkilä

HEIKKI mk 1540-84, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 3, 1546: 2, 1553: 3. Karja 1540: hev 2, le 3, nk 3, la 12, ny 10. Lv 1556-59: 1½-6-3-1½, 1561-62: 1½-3, 1564-71 ka 2 5/8. Hen. Hauiston mk 1546, lv 1557, Hen. Hauisto mk 1552. Hinrich Ionss. pm 1569. Vuonna 1555 Hen. ibm (Hauiston) lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Sak kk 1557 talon IVa Lasse t > Hen. ibm, sk 31.12.1560 talon IVa Lasse syytti suotta Henrich ibm. Hv 1571 Hauisto: Hen. Hauiston ku 5, hev 2, le 4, nk -, la 2, oa 78:1, ny 8.25.

IV a + b Sipilä

IVa LAURI MARTINPOIKA 1540- (1579: Hawisto Lasse öde). Äv 1540: 2, 1541: 3, 1553: 1½ (talo halottu). Karja 1540: hev 1, le 4, nk 6, la 13, ny 10.625. Lv 1556-59: 1½-2-2½-1, 1561-62: 2-1½, 1564-71 ka 1 3/8. Lasse Ha: mk 1546, Lasse Hauisto mk 1552. Vuonna 1555 Lasse (Hauiston) lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Lm Lasse Hauisto rovkär 18.10.1559. Sak kk 1557 Lasse Hauiston t > BIRTH ibm (talo?, jollei sitten ollut oma vaimo, ks. alla), Lasse Hauiston t > talon III Heikki, kk 1564 talon II Olavi t > Biridtt, Lasses hustru ibm, kk 20.10.1566 talon V Erkki Heikinpoika t > Lass Morthensson ibm. Hv 1571 Hauisto: Lasse ku 5, hev 1, le 1, nk 1-0-0-0, la 3, oa 28:1 (verosta laskettuna 29:3), ny 3.875.

PIRITTTA Laurin vaimo, ks. yllä.

IVb SIPI 1553-84, äv 1553: 1½. Lv 1556-59: 1½-1-1-1½, 1561-62: 1½-1½, 1564-71 ka 1¼. Siffre Hauiston mk 1557, Haffuiston mk 1558, Sig^d Hauiston mk 1561. Sak lk 7.2.1554 Siffredh Hauiston t > talon V Luukas. Vuonna 1555 Sigfred Hauiston lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v, vuonna 1556 samoin Siffred Hauiston, VA 1998 f. 45v. Hv 1571 Hauisto: Sigffred ku 5, hev 1, le 2, nk 0-0-1-0, la 3, oa 49:3, ny 4.875. Vuoden 1589 tark.mk: Morthen Sigfridsson äv 3, taloa IVa ei ole, sen äv sisältyy Martin veroon.

V Utola

OLAVI LUUKKAANPOIKA Turun tuomiokapitulin toimesta noin v. 1450 laaditussa luettelossa Ylä-Satakunnan eräomistajista ovat n:ot 46-50 ja 52-53 selvästi pirkkalalaisia, ja n:o 51 on Olaff Wthama. Sijainti viittaa siis Pirkkalaan, mutta kumpikaan - ei Jaakkola eikä Voionmaa - ole tätä Olavia sijoittanut sinne (Jaakkola, Pirkkalaisliikkeen synty s. 100 n. 3 Kangasalle Multialta 1568 tavattavan Utamoinmäen perusteella ja Voionmaa, Hist. Ark. XXXV: 3 s. 21, Pälkäneelle Uutanan yksinäistilan vuoksi. Kuitenkin Pälkäneen Uutanan Olavia tuskin on otet-

tu tähän luetteloon, koska Utana on koko ajan ollut Hämeen linnalää-
lääniä. Pirkkalan Utola on jäänyt näille tutkijoille vieraaksi. Olaff
Lucasson oli Pirkkalan lm lk 7.1.1466, RA orig.perg., FMU IV 3286.

LUUKAS mk 1540-56, pm 1558-64. Äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev
1, le 2, nk 3, la 8, ny 6.5. Lv 1558-59: 3-2, 1561-62: 3-2, 1564: ½.
Lucas Vtoij mk 1546, Lucas Wtoij mk 1552, Lukas Utoij mk 1553, Lucas
Utoij mk 1556. Sak lk 7.2.1554 talon IVb Sipi > Lucas Wtolan, tk 1555
Penttilän Tuomas (talo Ib) t > Lucas Wtoilan.

HEIKKI mk 1557-84, lv 1557, pm 1565. . Äv 1557: 2. Lv 1557-59: 2½-
3-2, 1565-71 ka 2 13/14. Hen. Vtolan mk 1557, 1562, Hen. Vtoilan lv
1557, mk 1558-61, 1565-71 pm 1565-71. Vuonna 1556 Hen. Utoi Hauisto
lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Hv 1571 Hauisto: Hen.
Utolan ku 20, hev 2, le 4, nk 0-2-2-0, la 4, oa 107:4, ny 10.5.

ERKKI HEIKINPOIKA 1585-1601. Sak sk 15.12.1563 Erick Wtolan Hauisto
t > Hendrich Pirotti (Kohmala talo I), kk 20.10.1566 Erich Hen.sson
Hauiston t > talon IVa Lasse Martinpoika.

LAAJANOJA Ladianoya mk 1541, Laianoia mk 1553-56, pm 1557-59, Laai-
aoija mk 1557. Luettiin 1540, 1544-52 Haavistoon.

I Laajanoja

OLAVI mk 1540- , lv 1557, pm 1558-65, 1567- . Äv 1540: 2, 1553:
2½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 6, la 8, ny 10. Lv 1556-59: 6-6-4-4,
1561-62: 1-3½, 1564-65: 1-3, 1567-71 ka 2 7/10. Ol. Ladhianoija mk 1540,
Oleff Linaharia mk 1546, 1552, Oluff Linaharia mk 1553-56, lv 1557. Lm
Oleff Laianoijan rov tk 11.1.1551, Oluff Laianoian sk 16.12.1553, Oluff
Leijno (? , p.o. Laianoja, koska Olef Leijnon on jo edellä luettelossa)
kk 24.7. 1554, Oluff Laianoian sk 20.10.1554, Oleff Laianoian rovkär
23.9.1557. Sak kk 1551 Oluff Laijanoija t > Peder Bentilän (Kankaantaka
talo VI).

MATTI OLAVINPOIKA mk 1566-74, pm 1566. Äv 1566: 3. Lv 1566: 4. Madz
(Olls., Oluffss., Olsson, Ollss.) mk 1566-71, pm 1566. Sk sk 10.11.
1551 talon IIb Erkki t > Madz ibm.

JOOSE MATINPOIKA mk 1575-1609. Joseph Madzsson pm 1577. Hv 1571 Lai-
anoia: Joseph ku 10, hev 1, le 6, nk 0-0-1-0, la 5, oa 90:- , ny 9.125.
II a + b Lautta

Olavi 1540-44, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 3, la 9, ny
12.625. Ol. Lautta mk 1540-41.

IIa JUHO OLAVINPOIKA mk 1546-83, lv 1557, pm 1558- . Äv 1546: 1,
1553: 1½, 1557: 2½ (IIb yhdistetty). Lv 1556-59: 1½-2-2½-2, 1561-62:
1-2, 1564-71 ka 1½. Jons (Jöns) Lautta mk 1546, 1552-56, Jons Olsson
mk 1557, 1559. Sak tk 1551 Jons ibm (Laijanoijan) ei halunnut maksaa
nimismiehen saatavia, sk 3.12.1558 Pynikin Juho t > Jonss Lauttha.
Vuonna 1556 Jons Laianoijan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998
f. 45v. Hv 1571 Laianoia: Jons Lautta ku 5, hev 1, le 1, nk -, la 3,
oa 34:3, ny 3.375.

IIb ERKKI 1546-56, äv 1546: 1. Erich Lautta mk 1546, 1552-56. Sak sk
11.10.1551 Erick Laianoian t > Madz ibm, tk 1551 Erich Laijanoijan ei
halunnut maksaa nimismiehen saatavia.

Kankaantaan jakokunta

JYRÄNMAA Viikin kartanon lampuotitila.

Jyren ma 1555 VA 1981 f. 5. Maksoi kirkolle sääntöveroä ¼ äyrin edestä. Tila oli 1562 Viikin Margaretalla, VA Laguksen kok. I f. 20. lampuodit:

I PIETARI pm 1558-64, pm 1558 Peder smedh, Per smedh pm 1561, 1564, Smed pm 1563. Hv 1571 Frelsis landboor, Erich Simonsons pa Wijk: Jyrama Per ku 5, hev 1, le 4, nk -, la 5, oa 61:7, ny 6.625.

II HEIKKI pm 1566-69: Hen. Tekale, Tekala. Hv 1571 Jyrama Hen. Tepu-li ku 2, hev 1, le 4, nk 1-1-0-0, la 3, oa 59:4, ny 7.375.

VIIK asumakartano maksoi kirkolle 1555 sääntöveroä 4½ äyrin edestä, VA 1981 f. 5 (Wijk).

TURE KARLINPOIKA Kyrön, Kangasalan ja Pirkkalan yhteisillä etsikkokäräjillä Pirkkalan Sikoisissa 3.2.1405 oli lautakunnan 1. jäsen Ture Karlsson, vuoden 1511 vidimaatio, FMU II 1201. Käräjillä tutkittiin erityisesti rälssimiesten verovapaan maan laillisuutta, joten Ture on ollut rälssin edustaja. Lemun Nyynäisissä 13.6.1418 päivätyssä Henrik Svärdin huomenlahjakirjeessä nuorikolleen Birgitta Klauntyttärelle (Turun linnanpäällikön Klaus Lydekenpojan tytär) olivat maanluovutuksen todistajina 3. Olof Svärd (Henrikin veli), 4. Jakob Kurke (Henrikin serkku), 5. Philppus Karlsson (ns. Odygd-sukua) ja 6. Thwro Karlsson. RA De la Gardieska samlingen, orig.perg. FMU II 1537. Eric Anthoni, Släkten Odygd samt dess frändskap med ätten Jägerhorn av Storby, HTfF 1965: 4 s. 159: Ture Karlsson oli ilmeisesti Philpuksen veli ja molemmat kuuluivat Svärd-Kurki -sukupiiriin.

Pälkäneen Kuulialassa pidettiin 25.9.1420 Hämeen ja Satakunnan yhteisiä maakäräjiä linnaläänien läpi Pälkäneen kulkevan rajan selvittämiseksi. Tuomareina toimivat Sääksmäen kihlakunnantuomari Haakon Knuutinpoika ja Ylä-Satakunnan tuomari Pentti Lydekenpoika. Rajankulun oli tutkinut maakuntakatselmusmiehistö, jonka ensimmäisenä jäsenenä oli Hollolan kihlakunnantuomari Niilo Tavast ja toisena Twre Karlsson. Kolme seuraavaakin olivat vielä rälssimiehiä. Tuomiokirje on kokonaan jäljennettynä sen 1442 laaditussa vidimaatiossa, VA perg.kirjekokoelma, asiakirjaa ei ole julkaistu painettuna. (Kangasalla?) oli 24.8.1427 koolla sovintolautakunta Pentti Lydekenpojan ja Kangasalan Joki-oisten välille ns. Tyrvännönmaasta syntyneen erimielisyyden vuoksi. Sen jäsenistä oli kaksi rälssimiestä, Niilo Tavast ja Thure Karlson, ja talonpoikia oli kuusi Kokemäenkartanon läänistä ja toiset kuusi Hämeen linnaläänistä (johon k.o. alue katsottiin vanhastaan kuuluvan). Ture edusti siis satakuntalaista rälssiä. VA perg.kokoelma, FMU II 1849.

Turun piispojen kopiokirjassa on 20.1.1450 päivätty kirje, jossa piispa Maunu Tavast, Ylä-Satakunnan tuomari Pentti Lydekenpoika ja Sääksmäen tuomari Olavi Broderinpoika ilmoittavat olleensa joitakin vuosia aiemmin tutkimassa 12 katselmusmiehen kanssa Nokianvirran nuotta-apajista syntynyttä riitaa millan Stwre Karlson och Ionis Stwresson aff Mätiala och Wiik vp ena sydo ja toisaalta Tyrkkölässä olevien piispantilojen välillä. Tulokseksi oli silloin tullut se, että Maatialalle ja Viikille kuuluu Emäjoen (= Nokianvirran) nuotta-apajista määrättyjen rajojen sisällä puolet. RA Skoklosters Codex Aboensis f. 91v, Mk 554. Kopioon on ehkä alkuperäisessä olleen lisäviivan vuoksi tullut Thure-sanan eteen s. Tässä lähteessä siis nimenomaan sanotaan Maatialan ja Viikin kuuluvan Ture Karlinpojalle ja hänen pojalleen Jönsille.

JÖNS TURENPOIKA ks. yllä. Mk 554: muutamia vuosia ennen v. 1450 Jöns Stwresson oli isänsä kanssa Maatialan ja Viikin omistaja. Jos kirjeen sisältö otetaan sanatarkasti, niin Ture asui Maatialassa ja Jöns Viik-

kissä. Samaan viittaa myös seuraava kirje.

Vesilahden laamanninkäräjillä 1.8.1575 Viikin Agneta Andersintytär (ks. alla) pyysi selvitystä eräiden aiemmin Anian kylältä Viikin omistukseen siirtyneiden niittyjen saannosta. Silloin Vesilahden nimismies Heikki Sorri (Hinsala talo III) kertoi kuulleen vanhalta isältään, että vanhaan aikaan muuan talonpoika David Anian kylästä oli korottanut itsensä talonpoikaiskuninkaaksi ja kulkenut ryövärien tavoin yhdessä useiden naapuriensa kanssa Viikin kartanoon, ryöstäneen siellä ja iskeneen hengiltä neljä huovia Jöns Tordinpojan aikoihin, joka siihen aikaan asui Viikissä. RA Finska dombrev och tingsbevis I. Lagmansbrev. Suomenkielinen selostus: Kaarlo Blomstedt, Davidin kapina v. 1438, Historiallinen Aikakauskirja 1937 s. 23-24. Niityt oli saatu Anialta hyvityksenä. Tapahtuma on siis Davidin kapinan ajalta vuodelta 1438. Jöns Turenpojan isän nimen muuntuminen Tordiksi on helposti tapahtunut, koska Tord oli tutumpi nimi.

HANS LINDENÄR Edellä selostetun 20.1.1450 annetun piispan ym. kirjeen mukaan tuona vuonna asianomistajana Maatialan ja Viikin puolesta oli jo Hans Lindenär. Vuonna 1445 hän oli Ala-Satakunnan vouti (Hannus Lijndhunnär, Mk 525), ja samoin edelleen 1450 (Hans Lindenär, VA Ylä-Satakunta KOa 69 f. 637 r-v) ja 1451 (Hans Lindener, orig.perg., FMU

IV 2885), mutta viimeiset kaksi kirjettä on laadittu Ylä-Satakunnassa: 1459 Hans Lindener todisti Arvid Klaunpojan testamenttilahjoituksen Kyrössä, sinetti tallella, sen legenda on S.igillu hans: linidener ja vaakunakuviissa on kaksi ristikkäistä sauvaristiä, molemmilla puolilla lilja. FMU IV 3092, FMS 199. 1460 Hans Lindener oli Kangasalla maanluovutuksen välimiehenä (förskeleman), FMU IV 3116 k. Turun tuomiokapitulin luettelossa Ylä-Satakunnan eräomistajista non v. 1450 on n:o 44 Hans Lindis ii manzs skoga, REA f. 139, Mk 727 s. 588.

ERIK RAGVALDINPOIKA vuonna 1480 Turun porvari Anders Hwijtto myi vaimonsa Valborg Lydekentyttären (isä oli Lydeke Pentinpoika, ks. Penttilä I) suostumuksella -> välborne Erik Ragvaldsson till Vik Ikoinsalon saaren (Roineen saari Kangasalla, on edelleen Vääksyllä) ja kaksi myllyä Kangasalan Sarsankoskelta, VA Ylä-Satakunta KOa (1628-29) f. 59v, FMU IV 3845. Tämä kauppa vahvistettiin 1482, sama tuomiokirja f. 60, FMU V 3951. Erik oli vanhaa rälssisukua (Fargalt) Ruotsin Södermanlandista. Hän oli valtionhoitaja Sten Sture vanhemman luottomiehiä ja saanut tältä Ylä-Satakunnan kihlakunnantuomarin viran, joka oli hänellä ainakin jo 28.1.1479, jolloin hän oli läsnä Vesilahden laamanninkäräjillä, FMU IV 3778 k. Viimeinen tieto tässä virassa olostasta on ajalta 11.9.1487, FMU V 4139 k. Oli Pohjois-Suomen laamannina 12.8.1488 (FMU V 4167) ja ehkä jo 24.4.1487 (? , FMU V 4455). "Höwidzman ofwer alt Sathegundh" Erik oli 4.2.1489, FMU V 4232, RA orig.perg., jolloin Henrik Bidz nuorempi oli Pohjois-Suomen Laamanni (sama kirje). Satakunnan päämies Erik oli ilmeisesti vielä 6.4.1490, jolloin hänen perheasioitaan koskeva kirje päivätettiin Kokemäen kuninkaankartanossa, RA orig.perg., FMU V 4291. Ruotsin valtaneuvoston jäsen Erik oli ainakin vuodesta 1487 kuolemaansa asti. Elossa olevana hänet mainitaan viimeksi 29.8.1494. ST III s. 430. Hänen vaimonsa Ingeborg Ragvaldintytär sai huomenlahjaksi ennen 19.9.1485 mm. Ikoinsalon saaren ja kaksi myllyä Sarsakoskesta (Kangasalta), jotka hän myi 24.6.1508 Olavi Olavinpojalle, VA Ylä-Satakunta KOa 2 (1628) f. 60, FMU VI 5326. Anthoni arvelee (ÄSF I s. 33), että Ingeborg oli toinen vaimo (hänkin oli Ruotsista) ja että ensimmäinen oli Viikin perijätär. Erikin lapsista eli hänen jälkeensä vain yksi, tytär Anna, joka kuoli kuitenkin ennen äitiä. Ingeborg kuoli ilmeisesti syksyllä 1511. Hän oli uudelleen avioitunut Ruotsissa 1499, joten on todennäköistä, että hän on viimeistään silloin luopunut Viikistä. Näyttää siltä, että kartanon on

ostanut edellä mainittu Olavi Olavinpoika (k. 1525). Ks. alla.

ANDERS VESTGÖTE Ruotsin valtionarkistossa on säilynyt paperikirje, jonka Anders Westgiött on lähettänyt aff Wiick kuninkaalle 7.9.1536. Siinä hän pahoittelee sitä, että hänelle edellisen vuoden lopussa suotu Sääksmäen kihlakunnan tuomarin virka oli vaihdettu vastaavaan Pohjanmaalla, RA Handlingar hörande till konung Gustaf I:s tid. Finland, AH IX 9. Anders oli kyllä jo aikaisemmin toiminut Suomessa. Hän oli Sääksmäen ratsuvoutina 1526-29 ja Turun linnanvoutina 1533-35. Pohjanmaan tuomarina hän oli kuolemaansa asti eli vuoteen 1552.

Sak sk 11.10.1550 kankaantakalaiset Lasse ja Agus Lodwick saivat sakot vahingonteosta Anders Vessgöttis kaskimaalla, VA 216^b f. 11.

Erämaat:

Pirkkalan laamanninkäräjillä 4.3.1549 vahvistettiin se kauppa, jolla Anders Wästgiöte till Wijck osti 35 markan hinnasta erämarcken benämbd Ponnenmaa Takahuhdin Lasse ja Matti Irjaiselta (talo IV), Messukylän Mikko Valliselta (talo X) sekä Heikki ja Lasse Pehulta (Pehula talot I ja III). Erämaahan sanottiin kuuluvan neljän miehenosan verran metsää, kalavettä ja oravipolkuja. Sen rajamerkit luetellaan ja niiden mukaan alue on Töysän itäosa. Ähtärin Jussilan talon arkisto n:o 1. Eom 1552 Anders Vestgiöte ett erierwm Pönnämaa innan 4 råår 33 peninkulman päässä kotoa. Siellä ei katsottu olevan asuttavaksi kelpaavaa paikkaa. VA 130^a.

Eom 1552 Anders Vestgiöte på Viik omisti yhden eräsijan Tarjannevedellä. Asumiskelpoista paikkaa siellä ei ollut. VA 130^a. Siellä asui kuitenkin 1571 Matti Mononen. Hv 1571: Erich Simonssons Lambönder aff Tariennes: Madz Monoinen. Tark.mk. 1589: under Wijck: gammalt frelse Matz Månoinen och Lasse Manninen boor på Wijcks Eremarck. VA 2401^b f. 621. Matti oli myöhemmän Pohjaslahden Monoskylän Monosen talon isäntä, tosin talo oli edelleen 1619 Viikin alainen lampuotitila. Månainen luovutettiin silloin Viikin mukana Jesper Kruusille, RA De la Gardieska samlingen, Jesper Kruus' arkiv. Eom 1552 Anders Vestgiöte på Viik omisti eräsijan ved Väräs siöö 10 peninkulman päässä kotoa. Sielläkään ei ollut asuttavaksi kelpaavaa paikkaa. VA 130^a. Siellä asui tuo vuoden 1589 Lasse Manninen. Vuosina 1603-1629 viljeli Väärinmajan Mannista Jaakko Manninen Viikin rälssilampuotina. Häntä ei kuitenkaan mainita vuoden 1619 kirjeessä.

Kyrön käräjillä 18.8.1571 Viikin kartanon omistaja Eerik Simoninpoika kertoi sahl. Anders Wästgiöten tehneen aikanaan Jumesniemen ja Mahnalan kylien kanssa sellaisen vaihtokaupan, että hän sai kalastusoikeuden Matalusjärvillä, mitä vastaan hän antoi Pinsiönojansuusta myllynpaikan, joka oli hänen vanhaa perintöään, VA Ylä-Satakunta KOa 69 f. 464-465v. Pinsiönoja laskee Alhonselkään lähellä Siuron virran niskaa. Se on edelleen Hämeenkyrön ja Nokian rajana, ja Penttilän maat ulottuvat sen suupuoleen asti. Ilmoitus siitä, että myllynpaikka oli Andersin vanhaa perintöä, on ainoa tieto hänen perintömaistaan Pirkkალassa. On selvää, että kyse ei ole tämän ruotsinmaalaisen tulokkaan omasta perinnöstä, vaan hänen vaimonsa. Joko Andersin jälkeen leskenä elänyt Margareta tai mahdollisesti nuorena kuollut ensimmäinen vaimo (josta ei kylläkään mitään tiedetä) on ollut Penttilän perijöitä. Lähinnä voi arvella, että Margareta oli edellä mainitun Lydekenpoikain jälkeläisen Kirsti Pietarintyttären tytär tämän ensimmäisestä avioliitosta Olavi Olavinpojan kanssa. Kangasalan Vääksyn nykyään tuhoutuneista lähteistä on selvinnyt, että Kirsti on saanut talon Vääksystä huomenlahjanaan Olavi Olavinpojalta. Vääksyn kartanon historian kirjoittaja Eino Jutikkala sanookin, että Andersin poika Klaus oli Kirstin tyttären Margaretan poika, Vääksyn kartanon historia (1939), Lahjoitusmaat ja kartanot, Kangasalan historia II (1954) s. 53-54, 56. Osa vanhasta Vääksyn arkistosta paloi kartanon mukana 1942, osa on VA:ssa.

MARGARETA, Anders Vestgöten leski. Ek 1553 Mar. Viich kalaverona haukia 1 leiviskä, VA 130^a f, 21v, Ek 1554 hustru Margrett på Viik 1 leiv., VA 1972. Pm 1558 hustru Margreta äv 1½. 8.4.1558 hustru Margreta på Wijck sai herttua Juhanalta lästin ohria, VA 2055 f. 29. Sak sk 31.12.1560 h^u Marit på Viik sai 34 pitäjäläistä vannomaan siitä, että Tyrkkölän Martin (talo I) anastama niitty oli aina kuulunut Viikille, VA 2132 f. 1v.

Vuoden 1554 (tai 1555) rälssi- ja ratsupalveluluettelossa on hustru Margeta till Wick viiden tilan omistajana ja niiden puolesta hän varusti yhden ratsukon. RA KA Strödda äldre räknenskaper, julk. Eric Anthoni HTFF 1966: 4 s. 175. Anthoni on lisännyt Margaretan etunimen jälkeen Olofsdotter, joten hän on käsittänyt tämän Olavi Olavinpojan tyttäreksi. Satakunnan voudin 1562 laatiman luettelon mukaan Magaretalla oli hallussaan seuraavat tilat: Maatiala, Jyrämaa ja Kehoniemi. Asuinkartanoa hän ei mainitse, VA Laguksen kokoelma I f. 20.

Margaretan kuoltua (1562?) tilan perivät hänen lapsensa Klaus ja Agneta. Klaus nai Juhana-herttuan rakastajattaren Kaarina Hannuntyttären 1561, joutui herttuan aseman romahduksen jälkeen syytteeseen majesteettirikoksesta ja mestattiin 1563. Perintötilaan Viikiin ei koskettu. Se oli nyt Agnetalla. Tämä avioitui viimeistään 1566 Eerik Simoninpojan kanssa.

EERIK SIMONINPOIKA 1566-90. Kyösti Kiuasmaa antaa hänestä seuraavat tiedot: oli ehkä Skalm-sukua, toimi Lauri Torsteninpojan ratsulippuen neljänneksenmestarina 1570-72, Hattulan voutina 1575-78, Lukkolinnan (p.o. Lode, nyk. Koluvere Viron Läänemaalla) voutina 1583-86 ja Laatokan linnan (= Staraja Ladoga) voutina 1586-87. Kyösti Kiuasmaa, Suomen alempi sotilaspäälystö 1500-luvun loppupuolella, SHS Hist.tutk. LXXIII (1968) s. 135. Viik oli Eerikin asumakartano, mutta vain alkuun hän siellä todella asui yhtäjaksoisesti. Hän kuoli 1590.

Sak sk 9.12.1566 Pietari Leuku (Pirkkalankylä talo VIII) oli luvatta kiskonut niintä i Erich Simonssons skoge, lk 10.5.1568 Nuolialan Matti ja Sipi (talot II ja I) olivat ottaneet viljaa Viikin kartanon Lehtisaaresta (Lecti saren holm, on edelleen peruskartalla Pyhäjärvesä), kk 24.9.1569 Nuolialan Sipi Erkinpoika (talo I) oli niittänyt heinän Eerik Simoninpojan omistamalta saarelta benempd Jomasari (mahdollisesti = Viikinsaari), Ruoveden kk 23.8.1571 Juho ja Matti Makkoinen (savolaisia uudisasukkaita Ruoveden Pohjaslahdella) olivat kaskenneet luvatta Eerik Simoninpojan maalla (Pohjaslahden Monoskylässä), Pirkkalan kk 24.8.1571 Maatialan Juho Simonpoika oli tehnyt vahinkoa Eerik Simoninpojan kaskimaalla.

Vuoden 1589 tarkastusmaakirjan mukaan Viikin erämaalla i Etzöö eli Ähtärissä asui yksi torppari, VA 2401^b f. 621. Kun Klaus Vestgöten v. 1563 syntynyt tytär Brita (äiti Kaarina Hannuntytär) luovutti 21.7.1619 yhdessä aviomiehensä Claes Stenbockin kanssa Viikin perintönä Jesper Kruusille, niin mukana meni Ruovedeltä Ollikainen (RA De la Gardieska samlingen, Jesper Kruus' arkiv). Ähtärinkylän Ollikalaa asui silloin Paavo Ollikainen. Ilmeisesti lampuotitila oli perustettu Eerik Simoninpojan toimesta, mutta on epäselvää, kuinka kauan tämä eräsija on ollut Viikillä.

MAATIALA Matelaby mk 1544, 1546, Matialaby mk 1553, pm 1559, Matiala mk 1556 ym., Maatiala mk 1559. Kylä oli Keijärven neljänneistä.

Vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa on Maatialasta seuraava tiedonanto: Pitäjän yhteinen rahvas on tehnyt tietäväksi, että tämä kylä (Matiala) on vanhastaan ollut Viikin alaisena vanhaa rälssiä, mutta on vaihdettu pois j Jons Mörckes tijdh. Sitten Maunu Niilonpojan aikana se pantiin verolle heidän (rälssimiesomistajien?) köyhyytensä vuoksi (eivät jaksaneet suorittaa ratsupalvelusta siitä?). VA 2401^b f. 401.

Tässä jää epäselväksi, kuka on "Jons Mörcke". Ilmeisesti hän on ollut omistaja, ja kyseeseen voi tulla Jöns Turenpoika. Maunu Niilonpoika oli Satakunnan voutina 1535-46.

Muutamia vuosia ennen v. 1450 oli katselmus Nokianvirran kalastusoikeuksista. Siinä toisena osapuolina olivat Sture Karlsson och Ionis Stwresson aff Mätiala och Wiik. Mk 534. Ks. edellä Ture Karlinpoika. Tämän jälkeen Maatialaa ei näy lähteissä ennen kuin 1540. Silloin se oli maakirjassa flöte-veron maksajana. Tämä oli usein entisille rälssitiloille asetettu erityisvero. Vuodesta 1544 lähtien Maatialasta maksettiin kruunulle veroa aina vuoteen 1589 asti. Vuonna 1577 talo II on lampuotitilana, jonka Viikin Eerik Simoninpoika oli perustanut (ehkä omin luvun). Vuonna 1589 Maatialan Matti Juhonpoika katsottiin niin köyhtyneeksi, että hänen tilastaan tehtiin yhdessä lampuotitilan kanssa yksi manttaali Eerik Simonpojan alaisena. Asia jätettiin kuitenkin vielä Suomen käskynhaltijan kreivi Axelin ja kuninkaan lopullisesti ratkaistavaksi.

I

SIMO 1540-52, äv 1540: 3, 1541: 4½, 1544: 3. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 9, la 30, ny 17.25. Simon Matelan mk 1540-41.

JUHO SIMONPOIKA 1553- ennen v. 1577. Äv 1553: 3. Lv 1556-59: 5½-5-5-3½, 1561-62: 2-4, 1564-71 ka 3 1/8. Jons (Jöns) Simonsson, Simonss. mk 1553-62, 1564, 1566, 1570-71, pm 1558-59, 1561-65. Lm Jons Matialan rovkär 18.10.1559. Sak tk 22.3.1561 Jonss Matialan vastuupakoilu, kk 24.8.1571 Jons Simonsson Matialan sai sakon vahingonteosta Viikin Eerik Simoninpojan kaskimaalla. Hv 1571 Matiala: Jons ku 5, hev 2, le 4, nk 1-0-0-0, la 4, oa 73:1, ny 9.

II

ESKO HEIKINPOIKA mk 1540-68, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 3. Karja 1540: hev 3, le 7, nk 5, la 16, ny 17.5. Lv 1557-59: 6-8-6, 1561-62: 2½-0, 1564-71 ka 3½. Eskil Hen. mk 1546, Eskill Hen.sson mk 1552, Eskil Kassilan lv 1557. Ks. Kassila. Kassila erotettiin Maatialan talo II:n yhteydestä 1564.

JUHO ESKONPOIKA mk 1569- , äv 3. Jons (Jöns) Eskillss. (Eskillsson) mk 1569-71. Taloa ei ole hv 1571.

KANKAANTAKA Kanckantacka mk 1540, Kanckantagha mk 1541, Kangahanta: mk 1546, Kangahantaka mk 1552, Kangantaka mk 1553-56, 1559, Kankantaus mk 1557, pm 1557, 1559, Kankantaka pm 1558.

PENTTI Ylä- ja Ala-Satakunnan oikaisukäräjillä 8.1.1390 oli Tyrväänkylän ja Roismalan rajaa tutkineessa katselmuskunnassa mm. Benct Kangantaka, orig.perg. vidimaatiokirje 8.2.1483 VA:ssa, FMU V 3954 vuoden 1451 alkuperäisen tuomion uusinnasta ilmoittavasta kirjeestä, FMU IV 2895, FMU I 996. Tämä Pentti kuulunee taloon VI (Penttilä).

Moijki (?) j Kangantaka oli 25.9.1420 Satakunnan ja Hämeen maakäräjillä sen maakuntakatselmusmiehistön jäsen, joka todisti Pälkäneen Kirpun rajan kulun Kangasalan Heponiemeä ja Raikkua vastaan. Kysymys oli samalla linnaläänien rajasta. Kummastakin läänistä oli kuusi todistajaa, joista Hämettä edustavat voi helposti tunnistaa. Kirje on säilynyt 28.1.1442 annetussa VA:n pergamenttikirjekokoelman kirjeessä, johon se on kokonaan jäljennetty. Tällöin kirjurille on voinut tulla joitakin vaikeuksia, kuten Moijki-etunimessä.

Seuraavat lähdetiedot näyttävät parhaiten sopivan Kankaantaan kylään: Muutamia vuosia ennen v. 1450 oli 12-jäseninen katselmuskunta tutkinut Viikin ja Maatialan oikeuksia Nokianvirran yläjuoksun kalastamossa. Tällöin se totesi, että ne omistavat puolet määrätyn rajoin erotetusta alueesta ja sitten teksti jatkuu: oc aff the hälfften skall Pärddhanpoyca haffua j siette deell met Matiala och Wik. Tästä tutkinnasta antoivat 20.1.1450 kirjeen piispa Maunu Tavast sekä tuomarit Pentti Lydekenpoika ja Olavi Broderinpoika ja se on Turun piispojen kopiokirjassa RA Skoklosters Codex Aboensis f. 91v, pain. MK 554. Noin v. 1450 Turun tuomiokapitulin piirissä laaditussa Ylä-Satakunnan eräomistajaluettelossa on n:o 21 Perta j mans skoga, REA f. 139, Mk 727 s. 587. Seuraavat n:o 22-25 ovat Pirkkalasta, n:o 25 Kankaantakaa (talot VI-VII). Liite - poyca ei tarkoita välttämättä sitä, että kyse on Pertan pojasta, vaan se tarkoittaa kuulumista tiettyyn sukuun tai taloon. Etuosa voi toistua samassa suvussa. Koska tämä suku (tai paremmin talo) omisti osuuden yhdessä Maatialan ja Viikin kanssa, niin se on kuulunut samaan jakokuntaan, mutta ei varsinaisesti Kankaantaan kyläryhmään, joka ei yhtenä kokonaisuutena omistanut osuutta Nokianvirrasta. Seuraava kirje valaisee lisää asiaa: Pirkkalan kevätjärjillä 1510 todistettiin riidassa emillan Wekz gårdh och Kangantacka, että kankaantakalaisista vain Hinze Karletainen och Reijne Puckiela (Harvialan kopiokirja: Reijne På Okiela) omistavat osuuden j öön forsa (Emäkoskessa?). Kirje on säilynyt kahtena kopiona: 1) Ruotsissa Stavsundin kartanonarkistossa on 1600-luvulla tehty kopia, nyt RA:ssa, julk. Jan Liedgren, HTfF 1966: 2 s. 75-76, 2) VA Topographica Vanaja, Harvialan kopiokirja s. 725. Stavsund kuului 1700-luvulla von Fersen-suvulle, joka omisti myös Harvialan. Sekä Viikin että Harvialan omisti 1600-luvulla Jesper Kruus, edellisen vuodesta 1619. Stavsundin kopion takana on n:o 18, jonka sanotaan kuuluvan Nokiahandlingar-numerosarjaan. Kruus omisti Nokiankin, mutta on otettava huomioon, että samassa kokoelmassa on voinut olla myös Viikiä koskevia kirjeitä. Koska kopiot ovat 1600-luvun suomea osaamattomien ja keskiajan käsialoja puutteellisesti tuntevien kartanokirjurien tekemiä, ovat talonpoikien nimet silloin tällöin pahasti turmeltuneita. Nimi Hintsa esiintyy myös Kankaantaan taloissa IX-X, mutta Karletainen voi olla muuntunut. Reyne Puckicla (på Okiela) on täysin tunnistamaton. Molemmat miehet voivat kuitenkin olla saman koskiosuuden omistajia, joka 1440-luvulla oli Pertanpojalla.

I Ollila

OLAVI Pirkkalan laamanninkärjillä 29.1.1509 Oleff Kangantaka oli yksi niistä neljästä, jotka vannoi olleensa useita vuosia aikaisemmin Hartvig Jaakonpojan, Gustaf Slatten ja muiden hyvien miesten kanssa maakuntasyynissä Nokian Emäkoskella tutkimassa Taipaleen ja Nokian rajoja ja myllynpaikkoja, ja jotka nyt kertoivat silloisen katselmuksen tuloksen. Lautakunnassa istui tällöin Oloff Käänen eli ilmeisesti Oloff Kurinen, siis sama Olavi, joka vannoi noista rajoista. RA De la Gardieska samlingen, paperikopio, FMU VII 5365. Koska laamanni Hartvig Jaakonpoika kuoli jo 1486, oli syyni pidetty viimeistään 1480-luvulla. Olof Kurin oli lm Vesilahden ja Pirkkalan yhteisillä etsikkokärjillä, jotka pidettiin valtionhoitaja Sten Sture nuoremman johdolla 25.9.1512, VA Harvialan kopiokirja s. 897, FMU VII 5609.

OLAVI mk 1540- , pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 3, 1557: 2½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk -, la 5, ny 6.625. Lv 1556-59: 4-2-1-2, 1561-62: 3-2½, 1564-71 ka 1 3/4. Ol. Poctoij mk 1541-42. Ol. (Oleff, Oluff) Kurinen (Curinen, Kuri^{en}) mk 1546, 1552-56, lv 1557, pm 1558-59, 1561, 1563-66. Oleff (Oluff) Purra mk 1557-62, pm 1567-71.

Sak tk 1551 Per Loduijk (talo VI) t > Oloff Kurinen, sk 16.2.1553

Oluff Purra huonot aidat ja sillat, tk 7.2.1554 talon X Erkki Hintsala t > Oluff Purra.

Hv 1571 Kankantaka: Oleff Purra ku 5, hev 3, le 4, nk 0-0-1-0, la 5, oa 95:5, ny 11.125. Vuonna 1577 isäntänä oli Jacob Purra.

II Purra

JAAKKO 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 8, ny 8.5. Jaco. Kurinen mk 1546, 1552.

ESKO 1553-1603, äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 3-2½-2-2½, 1561-62: 3½-2, 1564-71 ka 2 7/16. Eskil (Eskel, Eskell) Kurinen (Kwrinen, Curinen, Kuri^{en}) mk 1553-56, lv 1557, pm 1558-59, 1561-66, Eskill (Eskell, Eskel) Kurilan mk 1557-61. Eskill (Eskel) Ki_r_inen (Ki_r_^{en}) pm 1567-71. Eskill Purra tark.mk. 1589.

Sak kk 20.10.1565 talon IV Juho Rouhu t > Eskill ibm, sk 9.12. 1566 Eskill Kankantaka ei tehnyt päivätöitä Liuksialan kuninkaankartanossa. Hv 1571 Kankantaka: Eskell Kurinen ku 10, hev 2, le 6, nk 0-0-2-0, la 5, oa 102:4, ny 11.625.

VALPURI sak rovtk 11.1.1551 Valborgh Kurilan sakko salavuoteudesta talon X Klemetti Hintsalan kanssa.

III Nahkola

OLAVI 1540-56, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 5, la 11, ny 9.875. Oleff Rouhu mk 1546, 1552-53, Oluff Rouhu mk 1556. Lv 1556: 1½.

LAURI OLAVINPOIKA 1557-92, äv 1557: 2. Lv 1557-59: 2-1-1, 1561-62: 1½-½, 1564-71 ka 5/16. Lasse (Lass) Rouhu mk 1557-62, lv 1557, pm 1558-59, 1561-71. Lass Ollsson (Ollss.) mk 1569-71. Sak kevk 2.6.1557 Lasse Rouhu Kankantaka apuveron rästit maksamatta, kk 11.8.1557 Lasse Rouhu t > Anna ibm, sk 2.11.1557 Lasse Rouhu t > talon X Erkki Hintsala, sk 10.1.1570 Lasse Rouhu Cangan^{ca} laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Kankantaka: Lasse Rouhu ku 5, hev 1, le -, nk 0-0-1-0, la 2, oa 21:7, ny 2.75.

IV Ilkka

MIKKO Michel Rowhu oli 1.10.1492 katsastamassa Hyhkyn Niilo Huovarin ja Pispalan Mikon välistä rajaa Huovarin kutsumana miehenä, RA Stavunds arkiv, Nynäs-breven. Liedgren HTFF 1966: 3 s. 108. Michel Kankantacka oli lm lk 2.2.1507, VA Harvialan kopiokirja s. 729. Asiakirja on julk. FMU VII 5228 ilman lautamiehiä.

MARTTI 1540-56, äv 1540: 2, 1541: 2½, 1553: 2. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 2, la 8, ny 9. Morten Rouhu mk 1546, Morthen Rouhu mk 1552, 1556, Mor. Rouhu mk 1553. Sak kevk 4.6.1551 Mortin Rouho laiminlyönyt kyytivuoron.

SILVESTER mk 1557-67, lv 1557, pm 1558-66. Äv 1557: 2. Lv 1557-59: 1½-½-1, 1561-62: 2½-½, 1564-66: 0-½-1½. Sil_o, Sil_oi, Sil_ester Rouhu mk 1557-62, 1564, 1566-67, pm 1561, 1566.

SIMO pm 1567- . Lv 1567-71: 1½-½-0-0-½.

JUHO SILVESTERINPOIKA mk 1568-1606, äv 1568: 2. Jons Rouhu mk 1568, 1570-71, Jacob (?) Rouhu mk 1569. Sak kk 1554 Jöns Kankantaka sai 3 markan sakon ratsastettuaan ilman lupaa talon X Erkki Hintsan hevo-

silla, kk 20.10.1565 Jons Rouhu Kankantaka t > talon II Esko. Hv 1571 Kankantaka: Jons Rouhu ku 5, hev 2, le -, nk 0-0-1-0, la 3, oa 35:5, ny 4.875. Jons Silvestersson pm 1577.

V Kaisko

OLAVI 1540, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 8, ny 7.5.

MIKKO 1541-56, äv 1541: 3½, 1553: 2. Michel Pochtoi mk 1546, Michel Pochtoij mk 1552-56. Lv 1556: 1.

LAURI MIKONPOIKA mk 1557-89, pm 1557- . Äv 1557: 1½, 1566: 2, 1569: 2½. Lv 1557-59: 2-½-½, 1561-62: 4-1, 1564-71 ka 11/16. Lasse Pohitto mk 1557, 1561, Lasse Pochttoi lv 1557, pm 1561, Pochtoij pm 1558-59, 1562 Pochtu mk 1559, Lasse (Lass) Pochtoi mk 1564-66, pm 1564-68 ym. muotoja. Lass (Lasse) Michelss. (Michilsson, Michillsson) mk 1568-71. Vuonna 1556 Lass Pochtoi Kangantaka lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Hv 1571 Kankantaka: Lasse Pochtoij ku -, hev 1, le 2, nk -, la 2, oa 27:4, ny 4.25.

VI+ VII

Lwidika Kangentaka oli noin v. 1450 yhden miehenmetsän omistaja Ylä-Satakunnan eräluettelossa, REA f. 139, Mk 727 s. 587.

VI Penttilä

PENTTI 1540-52, äv 1540: 2½, 1544: 3. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 3, la 7, ny 10.375. Benct Loduick mk 1540, 1552, Benct Louick mk 1541, Bent Loduijk mk 1546. Sak tk 14.6.1560 talon VII Lasse Loduich t > Bencht ibm ja samalla herjannut häntä.

PIETARI sak tk 1551 Per Loduijk t > talon I Olavi Kurinen, kk 1551 Laajanojan Olavi (talo I) t > Peder Bentilän, VA 216^b f. 46v. Vuonna 1552 Peder Lodwiik oli yksi niistä kolmesta, jotka lupasivat mennä asumaan Naistenmatkan Olavin (talo I) eräsijalle Virtain Vaskivedelle, VA 130^a. Vaskiveden Keihäspohjassa eli Keihäslahdella asuikin 1565- n. 1588 Peder Loduick Nojoson taloa (Kankaanpää VRT s. 212).

AUGUSTINUS mk 1553-65, pm 1558-65, 1567- . Äv 1553: 3½, 1557: 2½, 1559: 2, 1560: 2½. Lv 1556-59: 2½-2-2-2, 1561-62: 3-2½, 1564-65: 2-3, 1567-71 ka 2 7/10. Agustinus Loduich mk 1553, Agustinus Loduick mk 1556, 1561, lv 1557, Agus Loduich mk 1557, Agus (Achus) Loduick mk 1559-60, Acus Lodouick mk 1558. Sak sk 11.10.1550 Agus Loduick sakko vahingonteosta Anders Vestgöten (eli Viikin kartanon) kaskimaalla, rovkk 4.9.1551 talon X Erkki Hintsala t pyhäpäivänä t > Augustinus Loduicksson.

PERTTU AUGUSTINUKSENPOIKA mk 1566-1605, pm 1566. Äv 1566: 3. Lv 1566: 3. Bertill (Berttill) Aguss. (Agusson) mk 1566-71. Sak sk 12.10.1568 talon VII Loduick t & Bertill ibm. Hv 1571 Kankantaka: Bertill Augustini ku 10, hev 2, le 4, nk 0-2-3-0, la 7, oa 101:2, ny 11.375.

VII Heikkilä

HEIKKI 1540, äv 3, karja hev 2, le 6, nk 4, la 1, ny 12.125.

LAURI mk 1541-84, lv 1557, pm 1558- . Äv 1541: 3½, 1557: 3. Lv 1556-59: 3-2½-3-3, 1561-62: 3-2, 1564-71 ka 3 1/16. Lasse Loduijck mk 1546, Lasse Loduick mk 1552, 1558-62, 1564-69, lv 1557, pm 1559, 1561-

63, 1565-66, Lasse Loduich mk 1553, 1557, Lodhuick mk 1556, Lodwich pm 1558, Lodwijck pm 1564, Loduik pm 1567-71, Loduickss. (?) mk 1570-71.

Lm La. Loduick lk 15.3.1541, VA Topographica Teisko, Rikala or. p.; Lasse Loduickilä rovkk 26.8.1554, VA 1981 f. 11v; Lasse Lodhuich rovkkär 18.10.1559, VA 2113 f. 5. Vuonna 1559 Lasse Loduik ibm (Kangan-taka) myi vouldille yhden ilveksennahan, VA 2032 f. 9-11.

Sak sk 11.10.1550 Lasse Loduick sai sakot vahingonteosta Anders Vestgöten (Viikin kartanon) kaskimaalla, tk 1560 Lasse Loduich t ja herjaus > talon VI Pentti, lk 10.5.1568 Lass Lodvick Kankantaka vas-tuupakoilu.

LUDVIG LAURINPOIKA Lodouicus Larsson pm 1577. Sak sk 22.10.1568 Loduick Cangantaka t & talon VI Perttu, sk 10.1.1570 Loduich Larsson Kangan^{ca} uhkasakko saapua käräjille, kk 1571 Lodwik Kan:taka huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kankantaka: Lodvuicus Lau. ku 10, hev 2, le 6, nk 0-2-2-0, la 7, oa 115:-, ny 12.875.

VIII Vikkula

HEIKKI 1540-43, äv 1540: 3. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 5, la 8, ny 12.5. Hen. Picku mk 1541-42.

MATTI HEIKINPOIKA mk 1544-68, lv 1557, pm 1558- . Äv 1544: 3, 1546: 2½, 1553: 3, 1559: 2, 1560: 3. Lv 1556-59: 1½-2-1-2½, 1561-62: 4-2, 1564-71 ka 1 9/16. Madz Viku mk 1546, Vicku mk 1552-57, 1561, lv 1557, Wicku (Wiku, Wijck) mk 1558-60, Loduich mk 1568. Madz Hen.sson (Hen.ss., Hin.ss., Hinderss.) pm 1558-59, 1561-71. Vuonna 1555 Madz Vicku lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Sak tk 1559 Madz Vihki (?) laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1566 Madz Kankantaka huonot aidat, sillat ja ojat, ei humalistoa.

JUHO ESKONPOIKA mk 1569-1611, äv 1569: 3. Jons Eskillss. (Eschillss.) mk 1569-71. Hv 1571 Kankantaka: Jons Eskellson ku 5, hev 2, le 6, nk -, la 5, oa 91:7, ny 10.625.

IX Anttila

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 2, nk 2, la 8, ny 8. Hen. Viticka mk 1540, Hen. Andilan mk 1546, 1552.

LAURI 1553-89, äv 1553: 2½, 1557: 2. Lv 1556-59: ½-1-2-1½, 1561-62: 2-2½, 1564-71 ka 1½. Lasse Hindzalan mk 1553-56, Lasse Anttilan mk 1557, 1559-62, 1566-67, Lasse Alaisten pm 1557, Antilan mk 1558, 1564-65, 1568-71, Andilan pm 1567-71. Hv 1571 Kankantaka: Lasse Antilan ku 5, hev 1, le 4, nk -, la 4, oa 68:1, ny 6.5. Lass sutari pm 1577.

ESKO sak rovkkär 18.10.1559 Eskil Anttila Cangantaka vastuupakoilu, VA 2113 f. 5v.

X Hinttala

LAURI Laurens Hinzanpoyca oli lm lk 30.1.1476, RA or.p., FMU IV 3634.

HEIKKI LAURINPOIKA Pirkkalan kevätjäräjillä 1510 todistettiin, että Kankaantaan kylästä vain Hinze Karletainen ja Reijne Puckila (?) olivat osakkaina Viikin ja Maatialan mukana Emäkosken kalastamossa, RA Stavsunds arkiv, paperikopio 1600-luvun alulta, pain. HTfF 1966: 2, s. 75 ja VA Topographica Vanaja, Harvialan kopiokirja s. 725 (molemmissa nimi on samoin). Lisänimi Karletainen on arvoitus. Pirkkalan Kaarlela eli Karlela tulisi kyseeseen, mutta sillä tuskin oli mitään osuutta

Nokianvirrassa. Ks. kylän alku. Henrich Laresson i Hintes oli mukana siinä maakuntakatselmusmiehistössä, joka Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514 todisti Terälähdän Niilo Paksun (talo II) ja hänen jakoveljiensä omistusrajat Niilo Hakkarin (Lempäälän Kuokkala talo VIII) ja hänen jakoveljiensä maita (nyk. Teiskon Rikala) vastaan. RA VHAA:s dep. Peringskölds Diplomatarium E 66, 1600-luvun lopun kopio, pain. FMU VII 5710.

HEIKKI mk 1540-56, lv 1557, pm 1558-64, 1571. Äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 3, la 9, ny 9.625. Lv 1556-59: 3-4-2-2½, 1561-62: 2-2½, 1564: 2, 1571: 2. Hen. Hindzasson mk 1541, Hen. Hindza mk 1544, 1546, 1552-56 Hen. Hindzalan pm 1558, Hen. Hendrich Hintzalan pm 1559, 1561-64. Ek 1553 Hendrich Kangantaka erähauista 1 leiviskä, VA 130^a f. 2lv. Ek 1554 Hendrich Hindzalan 1 leiv., VA 1972. Heikin eräsijan sijainnista ei ole tietoa. Se ei ole vuoden 1552 luettelossa. Sak sk 11.10.1550 Henrick Hinkanpoijka vastuupakoilu, VA 216^b f. 11.

KLEMETTI sak rovtk 11.1.1551 Clemet Hintzalan salavuoteus & Valborgh Kurilan (talo II).

ERKKI mk 1557-67, pm 1565-70. Äv 1557: 3. Lv 1565-70 ka 1 3/4. Erich (Erick) Hinttzalan mk 1557, 1560-61. Erich (Erick) Hintzalan mk 1558-59, 1562, 1566-67, pm 1565, 1567. Erich Hintza pm 1568-70. Vuonna 1559 Erich Hintzalan i Kangantaka myi vouldille yhden näädän- ja yhden ilveksennahan, VA 2032 f.9-11. Sak rovkk 4.9.1551 Eric Hintzalan t pyhäpäivänä > talon VI Augustinus, tk 1554 Erich Hintzalan t > talon I Olavi Purra, kk 1554 talon IV Juho piti luvatta ratsuinaan Erich Hindzans hester, sk 2.11.1557 talon III Lasse Rouhu t > Erich Hindzalan.

MARTTI ERKINPOIKA mk 1568- , äv 1568: 3. Morthen (Mårten) Erichss. (Erichssⁿ) mk 1568-71. Sak sk 25.1.1571 Mårtthen Kankanthaka huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kankantaka: Mårthen ku 6, hev 2, le 3, nk 0-1-1-0, la 5, oa 72:2, ny 8.625.

taloihin sijoittamatta:

ANNA sak kk 1557 talon III Lasse Rouhu t > Anna ibm.

Teiskon Terälähdän seutukunta

aluenimenä Terelax mk 1540-44, 1552, 1558, Terälax mk 1546, 1557, 1559-61, 1565-68, Terälaxi mk 1562, 1564, 1579-71, Terelaxi mk 1569.

Terälähdän jakokunta

KUORANTA yksinäistila Koranda pm 1557-59, 1561-62, 1564-66, Kuoranda pm 1567-68, 1570-71, Kuranda pm 1569.

HEIKKI HEIKINPOIKA Pirkkalan talvikäräjillä 14-15.2.1659 oli esillä Saarlahden ja Kuorannan pitkään jatkunut maariita. Nyt Yrjö Kuoranta esitti laamanni Jöns Knuutinpojan 11.3.1550 antaman tuomiokirjeen, jonka mukaan Henrich Henrichsson Kuorannan oli aikoinaan ostanut heet bolstadställe heetandes Kuorandaniemj Jeppe ja Antti Valkilalta (Sikoinen talot VI ja VII) 41 markan hinnasta. Tuomiossa ilmoitettiin alueen rajoiksi Yxipetäjänniemj, Suonsaari ja Tåra-apajanåja. VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 322. Mk 1540-56, äv 1540: 1, 1541: 1½, 1544: 2, 1552: 2½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 4, la 18, ny 12.25. Hen. Korando mk 1544, 1546, 1552, Hendrich Korannan mk 1553, Hen. Koorannan mk 1556.

JAAKKO 1557-84, äv 1557: 2½, 1566: 3. Lv 1557-59: 5½-0-5, 1561-62: 0-3, 1564-71 ka 4 5/16. Jacap Koura mk 1557, Jacop Kuoran. mk 1559-60, Jacop Koran mk 1558, Koranda mk 1561, Jacob Kurannan mk 1568, Jacob (Jacop) Korannan mk 1569-71, pm 1563. Lm Jacob Kuoranda kk 24.8.1571, VA 2245 f. 20. Sak rovkär 18.10.1559 Jacop Koeranda ei ollut tehnyt osuuttaan Pirkkalan emäkirkon aidasta, sk 15.12.1563 Jacop Kuorannan huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Jutila: Jacob Kuorannan ku 10, hev 2, le 7, nk 0-3-3-0, la 8, oa 148:6, ny 15.

SAARLAHTI Sarelax pm 1558, Sarilax pm 1559.

I Löytänä

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 1, 1544: 1½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 9, la 7, ny 13.375. Hen. Sarlax mk 1540-42.

ERKKI HEIKINPOIKA 1553-86, äv 1553: 1½. Lv 1557-59: 3-4-3, 1561-62: 3-0, 1564-71 ka 2 5/16. Erich (Erick) stoorä pm 1559, 1563, stor pm 1561, sorra pm 1562, stora pm 1564, store pm 1565, mk 1553-61, 1564-71 kylän nimen mukaan. Vuonna 1559 Eric Sarilax myi voudille 12 oravan-nahkaa, VA 2032 f. 9-11.

Lm Erich Sarlachden stk 3.5.1556, Erick Sarilachden sk 15.12.1563, Erich Hen.sson Sarlax kk 20.10.1566, Erich Hen.sson Sariladen sk 9.12.1566, Erich Teräladest kk 10.6.1567, Erich Hen.sson Sarilax sk 15.3.1568 eli yhteensä 6 kertaa.

Sak rovkär 18.10.1559 Erick stor Sarlax ei ollut tehnyt osuuttaan Pirkkalan emäkirkon aidasta, sk 31.12.1560 Marcus Murolax (Ruoveden Murole Tokonen, kuului 1560 Pirkkalan käräjäkuntaan) t > Eric Sarlachden.

Hv 1571 Jutila: Erich Hen. ku 5, hev 2, le 4, nk 0-2-3-0, la 4, oa 89:3, ny 11. Erich Sariladen pm 1577-78 kaksi renkiä.

JAAKKO HEIKINPOIKA sak kk 1557 talon II Matti Erkinpoika t > Jacop Hen. ibm.

II Heikkilä

KNUUT 1540-56, äv 1540: 1½, 1541: 2, 1543: 2½, 1544: 1½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 9, ny 8.625. Knut Sarlax mk 1546, Knutt Sarlax mk 1552, Knuth Sarilachden mk 1556.

ERKKI lv 1557, mk 1557- , pm 1558- . Äv 1557: 1½. Lv 1557-59: 0-0-0, 1561-62: 5½-2½, 1564-71 ka 2. Erich Rottha mk 1557, Erich Hen. (?) pm 1557, Hen. (?) lylle pm 1558, Erich Lille pm 1559, 1563, 1565-66, lijlle pm 1561, 1564. Erich (Erick) Rotta mk 1558-62, 1564-71, pm 1567-70, Erich Persson (?) pm 1571. Hv 1571 Jutila: Erich Rotta ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-2-0, la 4, oa 78:1, ny 10.

MATTI ERKINPOIKA sak kk 1557 Madz Ericksson Sariladhen t > talon I Jaakko, sk 11.10.1559 Madz Salahden sai 40 markan sakon huorinteosta erään Valpurin kanssa (oli siis jo solminut avioliiton, joten on epä-varmaa, minkä Erkin poika Matti oli).

ESKO pm 1577-78, yksi renki.

PÖLLÖ Pölloila lv 1557, Pöllöij pm 1558-59, 1562, 1564-71, Pöllöi pm 1501.

PIETARI Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514 Per Pölloy sai 40 markan sakon tunkeutumisesta lempääläisten maille Rikalassa, FMU VII 5710 k.

OLAVI 1540-52, äv 1540: 3, 1544: 3½. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 9, la 19, ny 18.875. Ol. Pölloj mk 1541-42, Oleff Pöllöij mk 1546, 1552.

ERKKI sak sk 11.10.1550 Erick Pöllö huonot aidat.

PIETARI OLAVINPOIKA 1553-84, äv 1553: 3½, 1557: 4. Lv 1557-59: 6½-3-5, 1561-62: 3-3, 1564-71 ka 3 1/16. Per (Peder) Pöllöij (Pöllö, Pöllöi, Pöllöii) mk 1553-61, 1564-71, pm 1563, 1566-68. Per (Pedher, Peder) Olsson (Ollss., Olss.) lv 1557, pm 1558-59, 1561-62, 1564-65. Peder Nillss. (?) pm 1569.

Lm Peder Pöllöij kk 1555, Per Pöllöij kk 1559. Sak kk 1560 Per Pöllöi Terelax t > talon II Perttu, rovkär 18.10.1559 Per Pöllöi ei ollut pitänyt kunnossa osuuttaan kirkkoaidasta, tk 1561 Clemet Terelax (Koski) t > Per Pöllöij, kk 1571 Per Pöllöij t > Ahoinkylän Matti Knuutinpoika.

Hv 1571 Jutila: Per Böllö ku 20, hev 2, le 4, nk 0-1-3-0, la 8, oa 107:4, ny 11.

TUOMAS OLAVINPOIKA sak kk 1555 Thomas Pöllöij t > Clemit Koskenniskan (Koski), kk 1567 Thomas Ollsson ibm (Terälax) vastuupakoilu.

OLAVI PIETARINPOIKA sak lk 25.2.1565 Oleff Persson j Terälax t > Asuntilan Tuomas Markunpoika (talo II), kk 1567 Oluff Pölloi Terälax vastuupakoilu.

PAKSULA Paxula pm 1559, 1561-62, 1564-71.

NIILO Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514 Nils Paxsu edusti jakoveljiään rajariidassa Lempäälän Niilo Hakkaria (Kuokkala talo VIII) ja tämän jakoveljiä vastaan. 12 maakuntakatselmusmiestä vannoi, että oikea raja kulki Vetämänniemestä Löytänävuoren kautta Kalliojärvenniemeen ja että terälahtelaiset olivat ylittäneet sen (kasketessaan?). He saivat maksaa lempääläisille vahingonkorvauksen ja oikeudenkäyntikulut sekä viisi isäntää tuomittiin 40 markan sakkoihin. Heidän joukossaan oli myös Niels Paxsu. RA VHAA:s dep. Peringskölds Diplomatarium E 66, 1600-luvun lopun kopio. FMU VII 5710. Mk 1540: Nils äv 3, karja hev 1, le 6, nk 7, la 10, ny 12.75.

PERTTU JUHONPOIKA 1541-84, äv 1541: 3½, 1553: 3. Lv 1556-59: 5-4½-0-4, 1561-62: 2-5, 1564-71 ka 4 1/16. Bertill Paxu mk 1546, 1552-61, 1564-71, lv 1557, pm 1558-59, 1563, 1566.

Lm Bertil Paxu sk 11.10.1550, sk 20.10.1554, Bertill Paxu kk 1555, tk 1557, kk 1557, kk 1559, Bertil Paxu tk 1560, sk 31.12.1560, tk 22.3.1561, sk 15.12.1563, Bertill Paxu tk 19.3.1564, Bertill Terälax lk 28.3.1566, Bertil Ionsson Terualax (?) kk 20.10.1566, Bertill Ionsson Terälax kk 1567, Bertill Ionsson Terälax sk 15.3.1568, Bertil Paxulan sk 22.10.1568, Bertill Paxu tk 1569, Bertill Paxulan kk 24.9.1569, sk 10.1.1570 ja ilmeisesti myös kk 1568: --- Terälax eli yhteensä 20 kertaa.

Sak sk 27.1.1557 Bertil Paxu t > Madz Löytänä (Jutila talo III), kk 1559 Bertill Paxu oli lähtenyt tiehensä Liuksialan kuninkaankartanon uuden tallin rakennustyömaalta, kk 1560 talon I Pietari Pöllö t > Bertil Paxu. Hv 1571 Jutila: Bertill Paxu ku 10, hev 2, le 6, nk 0-2-3-0, la 9, oa 142:4, ny 13.625.

JUTILA Jwtila, Jutila, Jutilan lv 1557, pm 1558-59, 1561-71. Hv 1571 Jutila oli koko Terälähden seudun yleisnimenä.

JUHO TUOMAANPOIKA Pirkkalan lk 25.2.1514 Jolno i Thomasson sai 40 markan sakon tunkeutumisesta lempääläisten alueelle, FMU VII 5710 (koptioitsija Herman von Börgerille ovat tuottaneet nimet vaikeuksia). Pirkkalan käräjillä 15.3.1541 vahvistettiin se syytinkisopimus, jolla Jons Thomasson aff Terälax oli antanut pojilleen Tuomaalle ja Matille kaiken irtaimen elatusta vastaan. VA Topographica Teisko, Rikala, or.p.

TUOMAS JUHONPOIKA 1540-43, äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 6, la 8, ny 11. Isän nimi on saatu vuoden 1541 kirjeestä, ks. yllä.

AMBROSIUS TUOMAANPOIKA 1544-84, äv 1544: 2. Lv 1556-59: 4-3-2-3, 1561-62: 1-1½, 1564-71 ka 2 13/16. Brusius Thomasson mk 1546, Brusius Tomasson mk 1552, Brusius Jutilan mk 1557-61, 1565, Ambrosius lv 1557, pm 1558-59, 1561-65. Sak sk 11.10.1550 Brusius Terälagden huonot aidat. Hv 1571 Jutila: Ambrosius ku 10, hev 1, le 5, nk 0-2-2-0, la 9, oa 100:- , ny 10.125.

II Alanen

MATTI JUHONPOIKA mk 1540-84, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 3, la 9, ny 9.625. Lv 1556-59: 6-5½-5-5, 1561-62: 3-5, 1564-71 ka 3 11/16. Madz Jönsson (Jonsson, Jonss.) mk 1546, 1552, pm 1558-59, 1561-65. Madz Jutilan mk 1553, 1556-61, 1564, 1566-71. Matti ja Tuomas (talo I) Juhonpojat olivat yhdessä tehneet isänsä syytingistä sopimuksen, joka vahvistettiin käräjillä 1541. Talo oli jo sitä ennen halottu veljesten kesken. Lm Madz Jutilan kk 1554, kk 1556, Madz Terälachden kk 1557, Madz Terälax kk 1560, Matts Terelax tk 1561, Madz Ionsson Terälax lk 5.3.1567 eli yhteensä 6 kertaa.

LAURI JUHONPOIKA Lasse Jönsson i Hamarbytorp i Skoghclöster sochn (Ruotsin Uplannissa, Håbon kihlakunnassa) todistaa 14.10.1570 päivätyssä kirjeessä luovuttaneensa veljensä pojalle Erkki Matinpojalle perintöosuutensa isänsä Juho Tuomaanpojan jälkeen i Tärffelax. VA Topographica Teisko, Rikala, or.p.

ERKKI MATINPOIKA ks. yllä. Lm Erich Teräladest kk 1567. Hv 1571 Jutila: Erich ku 10, hev 2, le 8, nk 0-2-4-0, la 9, oa 150:- , ny 16.125.

LÖYTÄNÄ Löytänä pm 1558, 1564-71, Löytäne pm 1559, 1561-62.

NIILo 1540-42, äv 1540: ½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 1, la 9, ny 4.625. Nils Louttu mk 1541-42.

MATTI mk 1543- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1543: ½, 1544: 1½. Lv 1556-59: 2-0-0-3, 1561-62: 3-2, 1564-71 ka 2 9/16. Madz Löytän (Löytten, Löytan) mk 1544, 1557-61. Madz Löytänä (Löytänän, Löyttenän, Löythänä) mk 1546, 1552-53, 1556, 1562, 1565-71, lv 1557. Sak sk 27.1.1557 Terälahden Perttu Paksu (talo II) t > Madz Löytänä.

MARTTI pm 1577-78 Morthin Löytänä kaksi renkiä. Morten Jutilan lm tk 1560, VA 2112 f. 19. Hv 1571 Jutila: Märthin Löytänä ku 5, hev 1, le 4, nk 0-0-1-0, la 3, oa 68:1, ny 6.875.

PIHKA seutunimi (Pihka, Ahoinkylä, Tuhria, Ukaa, Koski)
Pihka mk 1557, 1559-62, Pichkaby mk 1558, Pichka mk 1564, 1568-69.

PIHKA kylä Pichka mk 1565, 1570-71, pm 1565, 1567-71, Pihka pm 1561, Pihainn (Pihaijnn, Pihain) pm 1558-59, 1562.

I Yrjölä

YRJÖ ANUNDINPOIKA Pirkkalan lk 25.2.1514 Yrian Anundsson sai 40 markan sakot tunkeutumisesta lempääläisten alueelle Rikalassa, FMU VII 5710 k. Mk 1540-42, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 7, la 12, ny 17. Joren mk 1540-42.

Ia ERKKI mk 1543-65, lv 1557, pm 1558- . Äv 1543: 3, 1544: 1½ (talo halottu), 1553: 3 (IVb yhdistetty). Lv 1556-59: 4-5½-4-4, 1561-62: 3-3, 1564-71 ka 1 9/16. Erich Yriälän mk 1546, 1552-53, Yriälän mk 1556, Yriölän mk 1557, 1560, Iroilan lv 1557, Yriälän pm 1558, Yrielen mk 1559, 1561, pm 1559, 1561, 1563, 1565, Yroilen mk 1558, Irielen pm 1562, Yriälän pm 1564, Yröilän pm 1567-69, 1571, Yrölään pm 1570.

Sak kevk 4.6.1551 Eric Yriälän Terälax vastuupakoilu, kk 1551 Eric Larsson Yriölän oli syytteessä noituuden harjoittamisesta, ja lautakunta totesikin hänet för full trällkarl (täydeksi noidaksi), mutta hän pääsi kuitenkin vain 40 markan sakoilla köyhyytensä vuoksi (tarkoittanee sitä, että kuolemanrangaistus olisi aiheuttanut talon autioitumisen). Isännimi Larsson esiintyy vain tässä.

MATTI ERKINPOIKA mk 1566, äv 3. Matz Erichss. mk 1566.

MARTTI KLEMETINPOIKA mk 1567-1611, äv 3. Morthen (Mårten) Cle^tss. (Clemettss., Cle^{tt}ssⁿ) mk 1567-71. Hv 1571 Jutila: Mårten Yriölän ku 5, hev 1, le 2, nk 0-0-1-0, la 3, oa 50:5, ny 4.875.

Ib KLEMETTI 1544-52, äv 1544: 1½. Clemet Yriälän mk 1546, 1552.

II Kauppila

JAAKKO 1540-52, äv 1540: ½, 1543: 1, 1544: 2. Karja 1540: hev 1, le -, nk 1, la 4, ny 3. Jaco. Pihan mk 1546, Jaco. Pihann mk 1552.

MATTI mk 1553-56, lv 1557. Äv 1553: 1. Lv 1557: 1. Madz Pihain mk 1553-56, lv 1557. Lm Madz Kaupilan rovkk 4.9.1551. Ek 1553 Matz Kauppila maksoi haukia leiviskän, VA 130^a f. 2lv. Madz Kauppilan Ek 1554 samoin, VA 1972. Matin sijainti luettelossa viittaisi kyllä Sikoisten Kauppilaan, mutta siellä ei muutoin näy ketään Mattia. Onko Pihka perustettu Sikoisista käsin?

TUOMAS OLAVINPOIKA mk 1557-1606, pm 1558- . Äv 1557: 1½, 1564: 2½. Lv 1558-59: 1½-3, 1561-62: 4-4, 1564-71 ka 3 15/16. Thomas (Tho.) Olsson (Olss., Ollss.) pm 1558-59, 1561-62, 1564-65, 1569-71. Tho. Pijhainn pm 1563, Pihann mk 1566. Thomas Kauppilan mk 1569, Cauppilan mk 1570-71. Hv 1571 Jutila: Thomas Pihan ku 10, hev 1, le 7, nk 0-3-4-0, la 9, oa 135:-, ny 13.625.

Seuraavat kylät muodostivat omat jakokuntansa:

AHOINKYLÄ Ahoinn pm 1558, 1563-64, Ahoiin pm 1559, 1565-68, Ahoij pm 1561, Ahonn pm 1562, Ahoiis pm 1569, Ahoijs pm 1570, Ahoiisby pm 1571.

I Knuutila

ERKKI 1540-56, äv 1540: 2, 1541: 2½, 1553: 2. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 3, la 9, ny 10.625. Erich Achgoij mk 1546, Erich Achkoiij mk 1552, Erich Ahoijn mk 1553, Erich Ahoiin mk 1556.

KNUUT mk 1557- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1557: 2, 1566: 2½. Lv 1557-59: 3-2-1, 1561-62: 3-3, 1564-71 ka 3 3/16. Knuth Ahoiin mk 1557-59,

1566, 1568-69, lv 1557. Sak kk 1559 talon II Lasse t > Knut ibm.

MATTI KNUUTINPOIKA 1620, Lm Madz Knutsson Ahoin kk 1569, Madz Knutsson Ahoin sk 20.1.1570. Hv 1571 Jutila: Madz Knutsson Ahoni ku 10, hev 2, le 5, nk 0-2-2-0, la 7, oa 112:4, ny 11.875.

II Kuitunen

MARKKU 1540-52, äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 5, la 10, ny 9.75. Marcus Kurialax mk 1546, 1552.

LAURI MARKUNPOIKA mk 1553-68, lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 2½, 1566: 3. Lv 1556-59: 6-6-4-6, 1561-62: 1½-4, 1564-71 ka 4¼. Lasse Ahoin mk 1557-61, 1568, lv 1557. Lasse Marcusson (Marcuss.) pm 1558-59, 1561-65.

Lm Lasse Ahkon kevk 4.6.1551, Lasse Ahoin sk 16.12.1553, tk 1555, Lasse Ahon kk 1555, Lasse Ahoin kk 1556, sk 2.11.1557, Lasse Ahoij tk 1558, Lasse Terelax kk 1560, Lasse Ahoin tk 1561 ja tk 1564 eli yhteensä 10 kertaa.

Sak sk 20.10.1554 Kiimajoen Niilo t > Lasse Ahon, stk 1556 Clemeth Larsson Terualachden (kylä ?) t > Lasse Ahoin, tk 1557 Lasse Ahoin sai sakot vahingonteosta Jokioisten Knuutin (Kangasalan Jokioinen talo I) ulkopalstalla (Jokioisten kylällä oli maita Velaatanjärven koillis- ja itäpuolella). Sk sk 2.11.1557 Kosken Klemetti t > Lasse Ahoin ja h^u Johanna j Ahois, tk 1559 Lasse Ahoij t > Asuntilan Markku (talo II), kk 1559 Lasse Ahoin t > talon I Knuut, rovkär 18.10.1559 ei ollut pitänyt kunnossa osuuttaan kirkkoaidasta. JOHANNA ks. yllä sak sk 1557 oli ilmeisesti Lassen vaimo.

SIMO OLAVINPOIKA mk 1569- , äv 1569: 3. Simon Olsson (Ollss.) mk 1569-71. Sak sk 22.10.1568 Nisius Sorri Vkahen (Likaniemi talo II) oli tappanut Simon Ahoin sian. Hv 1571 Jutila: Simon ku 10, hev 2, le 6, nk 0-2-2-0, la 4, oa 132:4, ny 12.5.

TUHRIA Tuhria pm 1558, 1564-66, Tuchria pm 1559, 1561-62, 1567-70, Tuchrialala pm 1571.

Iso-Tuhria eli Naappila

LAURI 1540-52, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 8, la 5, ny 13.625. Lasse Tuchria mk 1546, 1552.

MIKKO 1553-99, äv 1553-2, 1566: 3. Lv 1556-59: 4-1½-3-3, 1561-62: 1½-4, 1564-71 ka 3. Michel (Mickel, Mickill, Michill, Michell) Tuhria, Tuchria mk 1553-61, 1568-69, lv 1557, pm 1563-65, 1569-71. Michel Tuhrij pm 1558, Michel Tuchri pm 1559. Sak sk 10.1.1570 Nisius Andersson Likanemj (Likaniemi talo II) t > Michill Tuchrian. Hv 1571 Jutila: Michill Tuchrian ku 10, hev 1, le 6, nk 0-2-3-0, la 6, oa 108:6, ny 11.25.

JOHANNA sak kk 1551 Johanna Tuhrian t > Jurvalan Sipi (Ukaa talo II).

UKAA Vckas pm 1559, Vkas pm 1561, Uckas pm 1562, Wckas pm 1564, Uckas pm 1565-66, Wehas pm 1567-68, 1570-71, Wkahas pm 1569.

I Frantsi

LAURI 1540-52, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 12, ny 7.5. Lau. Iurualan mk 1541-42. La. Vkan mk 1544, Lasse Wkahan mk 1546, Lasse Vakahan mk 1552.

ESKO 1553-56, äv 1553: 1½. Eskill Vkaan mk 1553-56.

FRANS MIKONPOIKA 1557-1608, äv 1557: 1½. Lv 1557-59: 1-1-1, 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 1 7/8. Frans (Ffrandz, Frandz, Frantz) Vkaan, Wckaan, Wkan, Wckas, Vkahan, Vkan mk 1557-61, 1564-71, pm 1558, 1563. Frans Mi¹ss. pm 1569.

Sak kk 1559 Frandz Vkaan vastuupakoilu, tk 1560 Frantz Vkaan lainminlyönyt kyytivuoron, rovkär 18.10.1559 Frandz Vkaan ei ollut pitänyt kunnossa osuuttaan kirkkoaidasta, sk 25.1.1571 Kosken Klemetti t > Frandz ibm (Terelax), kk 1571 Frans Wkahan huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Jutila: Frans Ukahan ku 5, hev 1, le 4, nk 0-1-2-0, la 5, oa 79:3, ny 8.125.

II autioitunut

MIKKO 1540-43, äv 1540: ½, 1541: 1½, 1543: ½. Michel Jurualan mk 1540-42. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 1, la 1, ny 3.625.

SIPI sak kk 1551 Johanna Tuhrian t > Siffridh Jurualast.

KOSKI Koskij pm 1559, Koski pm 1561-62, 1564-65, Koskis pm 1566-71.

MIKKO 1540-43, äv 1540: ½, 1541: 2, 1542: 1, 1543: 1½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 1, la 4, ny 4.

ERKKI 1544-56, äv 1544: 1. Erich Kosken mk 1546, 1553-56, Erich Koskinn mk 1552.

KLEMETTI 1557- (1589), äv 1557: 1, 1566: 1½. Lv 1557-59: 2½-2-½, 1561-62: 1-1½, 1564-71 ka 15/16. Clemetth (Clemett) Kosken mk 1557-61, pm 1558. Sak kk 1555 Tuomas Pöllö (Terälahti talo I) t > Clemet Koskenniskan, sk 2.11.1557 Clemett Koskenn t > Ahoikylän Lasse ja Johanna, tk 1561 Clemet Terelax t > Pietari Pöllö (Terälahti talo I), sk 1566 Clemet Kosken vastuupakoilu, sk 25.1.1571 Clemet Terelax t > Ukaan Frans. Hv 1571 Jutila: Clemett Kosken ku 5, hev -, le 4, nk 0-1-2-0, la 6, oa 64:3, ny 6.25.

Tähän päättyy Pirkkalan neljännes.

K E I J Ä R V E N N E L J Ä N N E S

Harjun jakokunta

PITKÄNIEMI Pitkänieniemi by mk 1540-41, Pitkänieniemi mk 1542, 1544, 1546, 1553, 1557 jne. Tilat yhdistetty 1698 kornetin puustelliksi.

JUHO Joons Pyktkanimi oli 1439 ns. Davidin kapinan jälkeen yhteiskuntarauhan takuumiehenä Pirkkalan puolesta, Mk 476. Jönis Nemis oli Kyrön ja Pirkkalan laamanninkäräjien lm 3.2.1442 yhtenä kuudesta pirkkalalaisesta, RA orig.perg., FMU III 2441, (Mustankirjan kopiassa: Jonis Nemis Mk 508. Mustankirjan eräomistajaluettelossa noin v. 1450 on n:o 31 Jossa Putkanemij iijj mans skoga, REA f. 139, Mk 727 s. 587. Myöhemmin näistä neljästä miehenosasta ei ole mitään tietoa.

I a + b

NIILO 1540-56, äv 1540: 3. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 8, la 15, ny 11.875. Sak stk 3.5.1556 Villilän Paavo (talo I) oli vallannut Nils Pitkeinemes kasken.

Ia ESKO NIILONPOIKA mk 1557-1602, lv 1557, pm 1558- . Äv 1557: 3, 1564: 1½. Lv 1557-59: 2½-3-2½, 1561-62: 2½-5, 1564-71 ka 2 1/16. Hv 1571 Pitkäniemi: Eskell ku 4, hev 1, le 2, nk 1-0-0-0, la 3, oa 38:2, ny 4.875.

Ib MATTI NIILONPOIKA mk 1564- , pm 1565- . Äv 1564: 1½. Lv 1565-71 ka 1 9/14. Madz Nilss. (Nilsson, Nillsson, Nillss.) mk 1564-71, pm 1565-71. Pm 1577 colonus (= lampuot) 1 miehenapu, tark.mk. 1589: Matz Nielsson, (Vääksyn) Lauri Henrikinpojan (Hordeel) lampuot. Hv 1571 Pitkäniemi: Madz ku 4, hev 1, le 2, nk 1-0-0-0, la 3, oa 38:2, ny 4.875. Sak kk 20.10.1565 Madz Pitkänemj huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa.

II

ERKKI mk 1540- , äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 3, la 9, ny 6.625. Lv 1556-59: 1-2-2½-2½, 1561-62: 3-4, 1564-71 ka 3 5/8. Sak sk 11.10.1550 Erick Pitkänemen huonot aidat, kevk 4.6.1551 Eric Pitkänemen laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1554 Erich Pitkeniemen t > Villilän Esko (talo II).

ERKKI ERKINPOIKA Hv 1571 Pitkäniemi: Erich Erichsson ku 8, hev 1, le 4, nk 0-3-0-0, la 2, oa 66:8, ny 7.75. Sak kk 1564 Erick Pitkänemen t > sin egen bror. Pm 1577: vidua (leski).

III

OLAVI mk 1540-66, pm 1558-65, 1567-74. Äv 1540: 1, 1541:2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk -, la 9, ny 6.125. Lv 1556:2½, 1558-59: 2½-3½, 1561-62: 4-4, 1564-65: 3-2½, 1567-71 ka 1 9/10. Vuonna 1555 Oluff Pitkänemen lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v.

SIPI OLAVINPOIKA mk 1567- , pm 1566. Äv 1567: 2. Lv 1557: 3, 1566: 2½, Sig^d Ollss. pm 1566, Sig^{dt} Ollsson mk 1567-68, mutta Sigfridh Nilss. mk 1569, Sigfrid Nillsson mk 1570-71. Hv 1571 Pitkäniemi: Sigffred ku 4, hev 1, le 2, nk -, la 3, oa 36:4, ny 4.375.

VILLILÄ Villile mk 1540-41, Villi (Willi, Villij) mk 1557-62, 1565, 1567-71, pm 1567, 1569-70. Williby (Villiby, Willijbÿ) mk 1564, 1566, pm 1568, 1571. Villilä lv 1557, pm 1558-59, 1561-66. Talot on yhdistetty 1580-luvulla.

Turun tuomiokirkon ns. Mustassakirjassa on noin v. 1450 laadittu luettelo Ylä-Satakunnan eräomistajista, ja siinä on n:o 28 Wilhanpoika ij manzs skoga, REA f. 139, Mk 727 s. 587. Kolme seuraavaa on Pirkkalasta. Pirkkalan laamanninkäräjillä 1460 on ollut 12 maanluovutuksen vahvistajan joukossa Wilken Olaffson (sija 9. Tammerkosken Pietari Kurisen jälkeen). REA f. 238v, Mk 592. Nimet Wilhelm, Willi, Wilken kuuluvat yhteen (Viljo Nissilä, Suomen Karjalan nimistö s. 255, Uusi suomalainen nimikirja s. 920) ja edellä oleva Wilhanpoika on yhdistetty nimeen Vilhunen, joka taas johtuu ilmeisesti Wilhelm-nimestä (uusi suomalainen nimikirja s. 918). Poika-päätteinen nimi on usein lisäniemen muotoinen sukua tai taloa tarkoittava. Wilhanpoika ja Wilken Olaffson voivat siis tarkoittaa samaa miestä, ja hänen nimensä on yhdistettävä Vilhelm-nimestä selvästi johtuneeseen Villilään. Erämaasta ks. Tohloppila talo I.

I

JUHO 1540-52, äv 1540: 4. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 6, la 8, ny 12.

Ions mk 1540-52 (ei siis Hannu).

PAAVO JUHONPOIKA 1553-84, äv 1553: 4½, 1557: 4. Lv 1557-59: 9-8-9, 1561-62: 3½-7, 1564-71 ka 5 3/8. Poffuall Villo mk 1553, Poffuall (Påffuell, Påuall, Poffuell) Villi (Willi) mk 1556-61. Påffuel (Påual, Påuall, Poual) Jönsson (Jonsson, Ionss.) pm 1558-59, 1562-65.

Sak sk 16.12.1553 Poffuell Willilän t > Walbor ibm, stk 3.5.1556 Poffual Villinen laiminlyönyt kyytivuoron, stk 1556 Påffuall Villi sai 40 markan sakon Pitkäniemen Niilon (talo I) kaskan valtauksesta, sk 27.1.1557 Poffuel Villilän t > Gres (?) Anian (Vesilahti Ania talo III), sk 31.12.1560 Pol Villi t > Raholan Erkki (talo II) ja t > Simo Kurikka (Naistenmatka talo V) tämän omassa metsässä, sk 1560 Poll Villi huonot aidat, kk 20.10.1565 Påuall Villi huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistaa, sk 21.1.1566 Påuall Villi t & Jurvalan Lasse (talo Ib), lk 5.3.1567 Påuall Villii tunkeutui todistamaan hänelle kuulumattomassa asiassa, sk 23.20.1568 talon II Heikki t > Påuall ibm, sk 25.1.1571 Påffuall Willi huonot aidat ja sillat.

Lm Poual Villi rovkär 18.10.1559.

Hv 1571 Villilä: Påuall ku 20, hev 2, le 5, nk 0-2-2-0, la 15, oa 128:6, ny 12.875.

HEIKKI PAAVONPOIKA 1585-1619. Sak kk 24.9.1569 Hinrich Poualsson Willilän t > talon II Matti, tk 17.3.1570 Hin. Willilän t > Martin vaimo.

II

HEIKKI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 3, nk 1, la 7, ny 8.375. Hen. mk 1540-43 (ei Hannu).

ESKO 1544-1556, äv 1544: 2. Lv 1556: 1. Eskel Villi mk 1546, Eskill Villj mk 1552, Eskill Villi mk 1556. Sak kk 1554 Pitkäniemen Erkki (talo II) t > Eskill Willilän.

MATTI LAURINPOIKA 1557-83, äv 1557: 2. Lv 1557-59: 1-2-½, 1561-62: 3-2½, 1564-71 ka 1½. Mattz (Madz) Willi (Villi) mk 1557-62. Madz Iönsson (?) pm 1569. Sak sk 15.3.1568 Madz Larsson Willilä t > saman talon Heikki Eskonpoika, kk 1568 Madz Larsson Willilä huonot aidat ja sillat, kk 1569 talon I Heikki Paavonpoika t > Madz ibm, tk 1570 talon I Heikki t > Matzes hustru, sk 25.1.1571 Madz Larsson ibm (Willi) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Villilä: Madz Villi ku 2, hev 1, le 2, nk -, la 1, oa 35:5, ny 4.125.

HEIKKI ESKONPOIKA sak sk 15.3.1568 saman talon Matti Laurinpoika t > Hen. Eskillsson ibm, sk 22.10.1568 Hen. Willi t > talon I Paavo, samat käräjät Hen. Willilän huonot aidat ja sillat.

VALPURI sak sk 16.12.1553 talon I Paavo t > Walbor ibm.

JURVALA Jur_ala mk 1557-62, 1564, 1569-71, pm 1558-59, 1566-69, 1571. Jurffuala pm 1561-62, 1564-65.

Henrich Larsson Jurwala oli Padasjoen talvikäräjillä 16.1.1499 kuuden pirkkalalaisen maakuntakatselmusmiehen mukana (toiset kuusi olivat Padasjoelta) todistamassa Kuhmoisten ja Pirkkalan asukkaiden välisessä riidassa rajan kulusta Iso-Löytäneen ja Otteleen välisellä kannaksella (kyse oli myös kihlakuntien välisestä rajasta). Ns. Kaakkois-Hämeen tuomiokirja 1443-1502 (RA) s. 13, pain. BFH I s. 21.

MATTI mk 1540-43, 1553-56, lv 1557. Äv 1540: 1½, 1553: 1. Karja 1540: hev -, le 1, nk 1, la 3, ny 1.875. Lv 1557: 1. Madz Jurffualan mk 1553, Madz Iurualan mk 1556, lv 1557.

KLEMETTI mk 1557-70, pm 1558-70. Äv 1557: 1½, 1566: 2. Lv 1558-59: 1-0, 1561-62: 2-1, 1564-70 ka 2 1/14. Clemeth (Cemet) Jur_alan mk 1565-68, pm 1570. Cemet Jurffualan pm 1563.

Ia SIMO MARKUNPOIKA mk 1571-79, pm 1571- . Äv 1571: 2. Lv 1571: 1. Simon Marchuss. mk 1571, Marcuss. pm 1571. Sak sk 25.1.1571 Simon Jwrwoilast t > talon Ib Lasse, Simon Iurwoilast huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Villilä: Simon Jurualast ku 5, hev 1, le 2, nk -, la 3, oa 40:5, ny 4.375.

Ib LAURI MATINPOIKA Sak sk 21.1.1566 Lass Jurualan t & Villilän Paavo (talo I), sk 15.3.1568 Lass Madzsson Jurualan t > hustru Ursull ibm, sk 25.1.1571 talon Ia Simo t > Lasse Hwisw. Hv 1571 Villilä: Lars ib:m (Jurualast) ku 3, hev 1, le 2, nk 0-0-1-0, la 3, oa 41:1, ny 4.875.

URSULA sak rovkär 18.10.1559 Vrsla Juruala herjasi > Maisa ibm, sk 15.3.1568 talon Ib Lauri t > hustru Ursull ibm.

MAISA sak rovkär 18.10.1559 Maisa ibm herjasi t > Ursula Juruala.

RAHOLA Rahoila mk 1540-41, 1546, 1553-56, pm 1557-59, Rahola mk 1544, 1557, 1559. Tilat yhdistettiin Raholan säteriksi 1650-luvulla.

I

PIETARI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 6, ny 7.25.

TUOMAS mk 1544-65, lv 1557, pm 1558-65, 1567- . Äv 1544: 2½, 1553: 1½. Lv 1556-59: 1½-1-1-1½, 1561-62: ½-1½, 1564-65: 1-2, 1567-71 ka 2½. Thomas Hannulan mk 1546, 1552-56, Thomas Hannu pm 1558-59, 1561-62, 1564, Hanni pm 1565. Vuonna 1556 Thomas Rahoilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Sak kevk 2.6.1557 talon II Erkki t > Thomas ibm. Vuonna 1565 Thomas ibm (Rahoilan) eli itsellismiehenä, VA 2179 f.68v.

MATTI TUOMAANPOIKA mk 1566- , pm 1566. Äv 1566: 1½. Lv 1566: 1. Madz Thomasson (Thomass.) mk 1566-71, pm 1566.

SIMO ANTINPOIKA Simon Andersson tark.mk. 1589. Hv 1571 Rahoilaby: Simon Anderson ku 5, hev 1, le 4, nk 0-0-1-0, la 4, oa 75:5, ny 7.

II

JUHO 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev -, le -, nk 2, la 8, ny 2. Jons Hannulan mk 1546, 1552.

MARTTI 1553-56, äv 1553: 1½. Morthen Janulan mk 1556. Sak sk 11.10.1550 Märthen Hannu huonot aidat.

ERKKI MARTINPOIKA 1557- (taloa ei ole pm 1577). Äv 1557: 1½. Lv 1557-59: 3-3-1½, 1561-62: 2-½, 1564-71 ka 1 11/16. Erich Morthenss. lv 1557, pm 1558-59, 1561-71. Oli neljänneskuntamies 1569.

Sak sk 16.12.1553 Erich Rahoilan huonot aidat ja sillat, stk 3.5. 1556 Erich Rahoinen laiminlyönyt kyytivuoron, kevk 2.6.1557 Erick Rahoilan t > talon I Tuomas, sk 31.12.1560 Villilän Paavo (talo I) t > Erich Rahola, sk 15.12.1563 Erick Rahoilan laiminlyönyt kyytivuoron.

Hv 1571 Rahoilaby: Erich Märthinson ku 5, hev 1, le 2, nk -, la 4, oa 44:3, ny 4.5.

III

LUUKAS 1540- , äv 1540: 1, 1544: 2, 1546: 1, 1553: 2½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 1, la 3, ny 3.875. Lv 1557-59: 1½-1-½, 1561-62: 2½-1, 1564-71 ka 1 15/16. Lucas Han: mk 1546, Lucass Han(n)ulan mk 1552, 1553, Lucas Hannu mk 1556. Vuonna 1556 Luchas Rahoilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45. Hv 1571 Rahoilaby: Lucas ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-1-0, la 4, oa 69:3, ny 6.5.

PENTTI LUUKKAANPOIKA Bentth Lucasson pm 1577. Sak kk 1556 Hendrich Karuoi (Hyhky talo V) t > Bencht Lucasson Rahoilan.

IV a + b

OLAVI Olaff Yppinen oli ollut 1.10.1492 Hyhkyn Niilo Huovarin kutsu-
mana katselmusmiehenä Niilon ja Pispalan Mikon rajariidassa. RA Stav-
sunds arkiv, Nynäs-breven, julk. Jan Liedgren HTfF 1966: 3 s. 108.

JAAKKO 1540-71, äv 1540: 1½, 1541: 2, 1553: 1 (talo halottu), 1556: 1½, 1557: 2 (talo IVb liitetty). Karja 1540: hev 1, le 2, nk -, la 4, ny 4.5. Lv 1557-59: ½-1-½, 1561-62: 1½-1, 1564-71 ka 1 7/16. Jaco. Yppinen mk 1546, 1552, Jacop Ippinen mk 1553-62, pm 1558-59, Jacop Ippi lv 1557.

OLAVI JAAKONPOIKA -89. Oleff Ippinen pm 1577, Oluff Jacobsson tark.mk. 1589. Hv 1571 Rahoilaby: Oleff Jacobson ku 5, hev 1, le 2, nk -, la 5, oa 44:3, ny 4.625.

IVb SIMO 1553-56, äv 1553: 1, 1556: ligger j ödhe, Jacop Ippinen har jordt. Simon Ippinen mk 1553-56.

taloihin sijoittamatta:

KLEMETTI itsellismies Clemet Rahoilan 1565, VA 2179 . 68v.

TOHLOPPILA Tochlapila mk 1540-52, Tochlopila mk 1553-56, pm 1558, Tohloppila mk 1557, 1557, Tochloppila pm 1557-59.

Pirkkalan laamanninkäräjillä 7.1.1466 oli lm Per Tohlopintha, RA orig.perg., FMU IV 3286.

I autioitunut

ERKKI 1544-52, äv 1544: 1, 1546: ½. Erich Sitarj mk 1546, 1552.

KIRSTI Eom 1552 Kerstin Tohlopilaby yksi eräsija ved Kehelax siöö 7 peninkulman päässä kotoa (= Kurun Keihäslahti). Se katsottiin asumiskelpoiseksi, ja sinne lupasi lähteä Lauri Simonpoika Suoraman kylästä (talo IV), VA 130a, Jaakkola 1925 s. 64. Lasse Simonsson on 1562 pantu verolle Keihäslahdella, VA 2143 f. 58 ja on kirjoissa vielä 1592. Vuoden 1589 tarkastusmaakirjassa sanotaan Erkki Laurinpojan (Lassen poika, isäntänä 1597-1605) asuvan Keihäslahdella Pirkkalan pitäjän Villi-län kylän erämaalla. VA 2401^b f. 611v. Koska tark.mk:n tiedot ovat yleensä luotettavia, niin voi olla niin, että Tohloppilan Kirsti oli Villilästä naitu Tohloppilaan ja että eräsija oli hänen perintöosuutensa. Kirstin sijoitus taloon I on varsin epävarma, ks. myös talo IV.

II Epilä

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 7, ny 7.375. Hen. Epi mk 1546, Hen. Ergi (?) mk 1552.

JAAKKO 1553-56, äv 1553: 2. Jacop Epi mk 1553, Jacap Epi mk 1556.

ARVID PIETARINPOIKA mk 1557-84, pm 1557- . Äv 1557: 2. Lv 1558-59: 0-1½, 1561-62: 4½-4, 1564-71 ka 1 5/8. Vuonna 1559 Arued Tohloppilan myi vouldille 75 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Sak tk 1569 Aruid ibm (Tochloppilan) ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon, kk 1571 Arued Tohloppi huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Tochloppila: Arued ku 5, hev 1, le 2, nk 0-1-1-0, la 2, oa 46:7, ny 5.25. Lm Aruid Persson Tochloppin Ruoveden kk 13.10.1565, VA 2180 f. 10.

ERKKI ARVIDINPOIKA lm Erich Aruidsson Tochloppilan Ruoveden pitäjän ensimmäisillä käräjillä kk 13.10.1565, VA 2180 f. 10.

III Raso

OLAVI mk 1540, äv 1, karja hev 1, le 1, nk -, la 1, ny 3.125.

JUHO mk 1541-68, lv 1557, pm 1558- . Äv 1541: 1, 1546: 1½, 1553: 2, 1557: 1½, 1559: 2. Lv 1556-59: 1½-1-1-2, 1561-62: 4-1½, 1564-71 ka 1 11/16. Jons Rasoi (Rasoi, Raso, Rasu, Rasw) mk 1546, 1553, 1556-61, lv 1557, pm 1558-59, 1561-65. Vuonna 1556 Jons Tochloppilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Sak kevk 4.6.1551 Jonss Rasoi Tohlopila t > talon V Biritt Vackoiij, kevk 2.6.1557 Jons Rasoi ei maksanut apuveron rästejä.

MATTI JUHONPOIKA mk 1569-89, äv 1569: 2. Madz Jönss. mk 1569, Jonsson mk 1570-71. Madz Rasu pm 1577. Sak sk 15.12.1563 Madz Rasusson huonot aidat ja sillat, kk 1565 talon V Heikki t > Madz Tochloppilan, Madz Ionsson Tochloppilan huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa, tk 1569 Madz ibm (Tochloppilan) ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon, sk 25.1.1571 Madz Toholoppilast huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Tochloppila: Madz Ionson ku 5, hev 1, le 1, nk 0-1-1-0, la 3, oa 36:7, ny 4.375.

IV Kohma

MARKKU 1540-56, äv 1540: 3. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 5, la 11, ny 14.875. Lv 1556: 4. Marcus Kochma mk 1546, 1553-56, Marcus Kohma mk 1552. Lm Marcus Tochloppi rovtk 11.1.1551, VA 216^b f. 12v. Ek 1555 Marcus Kohma maksoi haukiveroa leiviskän, VA 1978. Ek 1556 Marcus Kohma samaten 1 leiv., VA 1998. Ek 1557 Marcus Kochma samaten 1 leiv., VA 2030. Talon erämaan sijainnista ei ole tietoa, jollei sitten se ollut juuri talo I:n Kirstin eräsija ja yhteinen Villilän kanssa (Saarenheimo, Vanhan Pirkkalan historia s. 96).

ERKKI MARKUNPOIKA mk 1557-84, pm 1558-62, 1564- . Äv 1557: 3. Lv 1558-59: 5-5, 1561-62: 2-4½, 1564-71 ka 3 5/8. Erich Morthensson (?) pm 1558, Erich Marcusson (Marcus.) pm 1559, 1561-62, 1564-66. Erkin tilalla pm 1563 Jons Knutsson (Kurki, laamanni?). Ek 1553 Erich Kochma maksoi haukiveroa leiviskän, VA 130^a f 21v. Sak tk 1569 Erich Tochloppilan ei vienyt veroheiniä Liuksialaan. Hv 1571 Tochloppila: Erich ku 20, hev 2, le 6, nk 0-1-4-0, la 10, oa 146:2, ny 13.75.

YRJÖ MARKUNPOIKA lv 1557 Jören 5½. Sak sk 10.1.1570 Vaakkolan Erkki (talo V) oli tehnyt ilkiävaltaa < Jören Tohloppilan, sk 25.1.1571 Jörien Marcusson Thochloppilast t > Vaakkolan Erkki, Eric Hen.sson

Wackolast t > Jörienn Marcusson ibm.

VAAKKOLA Vaackola mk 1557-58, pm 1561-62, Vackola pm 1558-59, Vaackoila mk 1559-62, Vackoila mk 1564, pm 1563-64, 1566-68, Wackoila pm 1565, 1569-71.

Turun tuomiokirkon Mustankirjan luettelossa Ylä-Satakunnan eräomistajista on n:o 65 Nicolaus Wakonyn ij manzs skoga, REA f.139, Mk 727 s. 588. Seuraavina luettelossa ovat Tyrkkölän Heikki Räikkä ja Torgis. Jaakkola (1924) s. 102 sijoitti hänet Tyrvääseen, jossa on Vackoisia, mutta varmoja tyrvääläisiä luettelossa on vain yksi, n:o 33 Wihátha jakoveljineen. Voionmaa (1926) s. 24 valitsi Nicolauksen kotipaikaksi Tohloppilan Vaakkolan, ja häntä on myöhemmin seurattu.

TUOMAS 1540-56, äv 1540: 1½, 1544: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 5, ny 5.125. Thomas Vakoij mk 1546, Thomas Vackoi mk 1552, Thomas Rachkoij (?) mk 1553, Thomas Vackoi mk 1556. Vuonna 1555 Thomas Waackolan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v.

PIRITTA sak kevk 4.6.1551 talon III Juho t > Biritt Vackoij.

HEIKKI mk 1557-84, pm 1565- , äv 1557: 2, 1558:1½, 1561: 2, 1566: 2½. Lv 1558-59: 2-1, 1565-71 ka 2 5/7. Hen. Waacko (Vaacko) mk 1557, 1559-60, Hen. (Hendrich) Vackoilan mk 1565-67, Hen. (Hin., Hendrich) Wackoi, Vackoij, Vackoii mk 1568-71, pm 1565-67, Hen. Vackoij pm 1577.

Ek 1557 Hen. Viluinen maksoi haukiveroa leiviskän, VA 2030. Sak kk 20.10.1565 Hen. Vackoilan t > talon III Matti, kk 20.10.1566 Hen. Vackoilan huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa; tk 1569 Hin. Vackoij ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon, sk 25.1.1571 Hen. Olsson ibm (Villilä) huonot aidat ja sillat (sijoitus tähän ehdollinen), sk 25.1.1571 Hen. Wiloinen t > Hen. Sorkalann (Sikojärvi talo Ib).

Hv 1571 Karlela: Hen. Vilunen ku 20, hev 2, le 6, nk -, la 8, oa 117:4, ny 11.

OLAVI pm 1558-59, 1561-64, pm äv 1558: 1½, 1561: 2½, 1562: 2, 1563: 1½. Lv 1561-62, 2½-2. Oleff (Oluff) Viluinen pm 1558-59, 1561, 1563-64. Olavin pm-osuus meni 1565 Heikille.

Lm Oleff Viluinen sk 3.12.1558, VA 2091 f. 2v.

Kun Liuksialan kuninkaankartano oli 1556 perustettu, niin heti sen jälkeen siihen liitettiin koko Salmenkylä. Talon I Sipi muutti Alasen kylään, talon II Juho Viluinen Messukylään, talon III Olavi Viluinen tähän Vaakkolaan ja talon IV Lauri Kangasalan Sorolaan. Sukuni mi siirtyi muuttajien mukana, mutta heitä on ryhdytty pian nimeämään myös talonsa mukaan. Tästä johtuu Heikillä nimien Vilunen ja Vaacko vuorottelu. Vaakkoa ei esiinny Olavilla henkilökohtaisena nimenä. Hän olikin vanhempi mies, jo vuodesta 1540 maakirjoissa Salmenkylässä. Heikki on ollut varsin luultavasti Olavin poika.

NIILO pm 1558-59, 1561-66. Pm äv 1558: 1½, 1561: 2, 1562: 1½. Lv 1561-62: 2-1½, 1565-66: 2-1. Vuonna 1567 Niilon pm äv jaettiin Tohloppilan talojen kesken niin, että kukin sai ½ äyriä.

ERKKI HEIKINPOIKA 1585-1600. Erich Henrichsson tark.mk. 1589. Sak sk 10.1.1570 Erich Wackoilan sakko ilkityöstä > talon IV Yrjö, sk 25.1.1571 talon IV Yrjö t > Erich Wakolast ja Erich Hen.sson Wackolast t > talon IV Yrjö.

KAARILA Karlela mk 1540-42, 1557-62, 1564, pm 1561-62, 1564-66, Karleila pm 1559, 1563, 1567-71, mk 1565-71.

Jussi Kallenpoijca oli Pälkäneen Kuulialassa 25.9.1420 pidetyillä käräjillä todistamassa yhtenä 12 maakuntakatselmusmiehestä Pälkäneen Kirpun sekä Kangasalan Heponiemen ja Raikun välisen rajan kulusta. Se oli samalla kihlakunta- ja linnalääniraja, minkä vuoksi puolet katselmuskunnasta oli Ylä-Satakunnasta ja toiset puolet Hämeen linnaläänistä. Jälkimmäiset kuusi voidaan tunnistaa, ja Jussi oli yksi näistä toisista eli yläsatakuntalaisista. Sijoitus Kaarilaan on todennäköinen, sillä kylän alkuperäinen nimi on johtunut ruotsalaisesta Karl-nimestä. Lähde on täydellisenä kopiona Henrik Görieshagenin 29.1.1442 antamassa alkuperäisenä säilyneessä vahvistuskirjeessä, VA perg.-kirjekokoelma. Kopioitaessa 1442 rl-yhdistelmästä on voinut tulla -ll-. Kallenpoijca on taloa tarkoittava lisänimi eikä se siis ilmoita Jussin patronyyimiä.

I

KNUUT KAARLENPOIKA 1540-84, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 3, la 14, ny 12.125. Lv 1557-59: 3-4-4, 1561-62: 3-3, 1564-71 ka 2 15/16. Knut Karlelan mk 1546, Knuth Karlelan mk 1552-56. Lm Knut Karleilan sk 29.1.1565, Knut Karlsson Karleilan lk 25.2.1565, Knut Karlsson Karlelan kk 26.10.1565, sk 21.1.1566, Knut Karleilan lk 28.3.1566. Hv 1571 Karlela: Knutt ku 5, hev 2, le 4, nk 0-2-3-0, la 7, oa 113:1, ny 11.375.

II

ERKKI 1540-43, äv 1540: 3. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 5, la 13, ny 11.125.

ANTTI mk 1544-56, lv 1557. Äv 1544: 3. Anders Karleij mk 1553-56, 1557. Lv 1557: 3.

JUHO JUHONPOIKA mk 1557-1606, pm 1558- . Äv 1557: 3. Lv 1558-59: 1½-3, 1561-62: 2-3, 1564-71 ka 2 15/16. Jöns Jönsson tark.mk. 1589. Lm Jons Ionsson Karleilan tk 17.3.1570, VA 2236 f. 7v. Hv 1571 Karlela: Jons ku 20, hev 2, le 5, nk 0-3-4-0, la 8, oa 135:-, ny 13.5.

HYHKY Hycky mk 1540-44, Hychky mk 1546, 1553-58, 1560-62, 1564-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-71. Hyhky mk 1559.

Pirkkalan kihlakunnantuomari Erik Ragvaldinpoika ilmoittaa 26.5.1483 päivätyssä kirjeessä, että toimitetun maakuntakatselmuksen imellan Keijärfuiby och Hychis boor jälkeen todettiin, että näiden kylien välinen raja alkoi Noidanvasarasta ja kulki Hattulalähteen, Haukijoenhaaran, Haukijärven, Ison Haukijoen ja Vähän Haukijoen kautta takaisin Noidanvasaraan. Koska Höggisboer olivat ylittäneet tämän rajan (kaske- tessaan?), niin kukin hyhkyläinen sai 40 markan sakon. Tämän kirjeen originaali on esitetty Pirkkalan käräjillä 1640-luvulla ja siitä on tehty käräjäpöytäkirjaan kopio, jossa vuosiluvusta on jäänyt 1 eli 50 pois. Hausen on FMU III 2077 ajoittanut kirjeen sen vuoksi 50 vuotta liian aikaiseksi. VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v.

Pirkkalan käräjät olivat i Hycky by 2.2.1507, VA Harvialan kopio- kirja s. 729, FMU VI 5228; i Hijchkeby 29.1.1509, RA De la Gardieska samlingen, p.kopio, FMU VII 5365 ja i Hyhenkyle 25.2.1514, FMU VII 5710, RA Peringskölds Diplomatarium E 66.

SIPI 1540-52, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 4, la 9, ny 11.125.

MAURITIUS mk 1553-65, lv 1557, pm 1558-65, 1567-70. Äv 1553: 3. Lv 1556-59: 2-2½-2½-2, 1561-62: 3½-4, 1564-65: 1½-4, 1567-70: 3-2-3½-2. Mauricius (Mauritius) mk 1553-62, 1564-65, lv 1557, pm 1558-61, 1563-65, 1567-70. Marcus pm 1562. Sak sk 11.10.1550 Mauricius Hyssyst huonot aidat, kevk 4.6.1551 Mauritius Hyhkyn laiminlyönyt kyytivuoron.

ERKKI SIMONPOIKA mk 1566-87, pm 1566. Äv 1566: 3. Lv 1566: 3½. Erich Simonss. mk 1567-71, pm 1566. Erich Sig^dss. pm 1571, lv 3. Lm Erich Simonsson Hyhkyn lk 10.5.1568. Hv 1571 Hychky: Erich Simonson ku 10, hev 3, le 4, nk 0-1-2-0, la 6, oa 102:4, ny 12.25.

II Uotila

NIILO 1.10.1492 käytiin rajat mellan Michel Pispola och Niles Hoffwar Hyhüsck niin, että kumpikin osapuoli oli nimennyt edustajansa katselmuskuntaan. Niles Hoffwars men olivat Yppinen Raholasta, Mikko Rouhu Kankaantakaa ja Olaff Rugholu (?). Rajoiksi hyväksyttiin Surpälädet, Puskepäkiffui, Valkepälädet ja Herinladen kari i Nesjervi. Tämä ratkaisu esitettiin Lempäälässä 1515 piispa Arvid Kurjelle, joka oli toinen osapuoli Pispalan piispantilan haltijana, RA Stavsunds arkiv, julk. Jan Liedgren HTfT 1966: 3 s. 108. Rajapaikkojen nimistä päätellen riidanalainen alue oli Näsijärven itärannalla Aitolahdella.

OLAVI 1540-43, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 4, la 7, ny 8.875.

LAURI 1544-52, äv 1544: 2½. Lasse Houari mk 1546, Lasse Houar(e) mk 1552.

OLAVI LAURINPOIKA 1553-89, äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 4-3½-5-5, 1561-62: 4-3, 1564-71 ka 2 3/8. Oluff (Oleff) Hoffuari mk 1553, 1557-61, 1564, 1567, 1569, pm 1558-59, 1561-63, 1567-68, 1570-71. Oluff Houari mk 1556, Hoffueri mk 1565, Hoffuar mk 1568, pm 1569, Hoffwarij mk 1570-71, Horff^{oi} pm 1564, Horffuoi pm 1565.

Lm Oluff Hychkyn kk 1567, Oleff Larsson Hychky sk 15.3.1568, Oluff Hoffuari tk 21.3.1569.

Sak kevk 2.6.1557 Oleff Hoffuarij t > Anders Pijcki (Niemi talo I), kk 20.10.1566 Oleff Hoffuar Hychkyn laiminlyönyt kyytivuoron, lk 10.5.1568 Oluff Huoffuari Hychkyn oli syyttänyt Lucia Juhontytärtä (kylä ?) huoruudesta, mutta tämä vannoi puhdistusvalan ja lautakunta vapautti Lucian syytteestä. Olavi sai 40 markan sakon. Sk 22.10.1568 Oluff Hoffuari Hychky laiminlyönyt kyytivuoron, sk 10.1.1570 Oluff Hoffuari Hychky t > talon III Matti, sk 25.1.1571 Oleff Larsson Hyhyst huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Hychky: Oleff Hoffuari ku 10, hev 1, le 4, nk 0-1-2-0, la 6, oa 97:4, ny 8.25.

III Valleri

VALERIANUS mk 1540-82, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2½, 1552: 2, 1553: 2½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 4, la 11, ny 7.375. Lv 1556-59: 1½-2½-3-1½, 1561-1562: 2-2½, 1564-71 ka 2 9/16. Valerianus (Walerianus) mk 1540-62, 1564-71, pm 1558-59, 1564-71. Valder pm 1558-59, 1561, Valdher pm 1553. Valderianus lv 1557, Valdherianus pm 1562. Legendan mukaan veljekset Tiburtius ja Valerianus kärsivät yhdessä marttyyrikuoleman, ja heidän muistopäivänsä oli Suomenkin

pyhimys-kalentereissa 14.4.

Ek 1554 Valler Hyhyn maksoi haukia leiviskän, VA 1972. Tämä eräkalastelu tapahtui luultavasti Ylöjärven Pengonpohjassa, jossa on ollut talojen III, V ja VII yhteinen Hyhynsarka. Vuonna 1644 määriteltiin siellä raja hyhkyläisten ja Viljakkalan Karheen kylän välillä.

MHA H 7: 17/4-5, VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 89v; Saarenheimo, Vanhan Pirkkalan historia s. 96.

MATTI VALERIANUKSENPOIKA pm 1577: Madz Valleri. Ek 1553 Madz Hyhyn maksoi eräkalastuksesta haukia leiviskän. VA 130^a f. 21v. Saarenheimo (s. 108) on sijoittanut Matin Mattilan taloon (VII) ja Valerianuksen eräkalaveron samaan vuoteen 1553. Matti ja Valerianus ovat maksaneet kuitenkin veroa peräkkäisinä vuosina, joten näin poistuu syy sijoittaa heidät eri taloihin. Talon VI Matin isännöisyys ulottuu 1600-luvun puolelle, joten on epätodennäköistä, että hän on jo 1553 sivuuttanut merkinnöissä talon isännän Klemetin.

Sak kk 1567 Madz Valerianusson Hychky huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 talon II Olavi Huovari t > Madz Valerianusson ibm, sk 25.1.1571 Madz ibm (edellä talon II Olavi) huonot aidat ja sillat, tk 1571 Pietari Birgerinpoika Hyhkystä (talo?) t > Madz Valerianusson ibm.

Hv 1571 Hychky: Madz Valeriaⁿsz (isännäni on ymmärretty väärin ilmeisesti luettelo puhtaaksi kirjoitettaessa, siis alunperin ei ole ollut Valemiäsz) ku 10, hev 1, le 4, nk 0-0-1-0, la 5, oa 75:-, ny 7.125.

IV Henneri

MARTTI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 1½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk -, la 4, ny 3.5.

BARBARA 1544-52, äv 1544: 1½. Barbro mk 1544-52.

SIPI OLAVINPOIKA mk 1553- , lv 1557, pm 1558- (1577). Äv 1553: 1½. Lv 1557-59: 1-1-1, 1560-61: 2½-0, 1564-71 ka 5/8. Siffredh Ho__ari mk 1553, Siffred Hennari mk 1556, Siffred Hennär mk 1557, Siffred Hennäri lv 1557, Siffredh Hennäri mk 1561. Siffre (Sipi) Hännäri mk 1558-59, Siffredh Hännär mk 1560. Siffred (Sig^d, Sig^{dt}) Olsson (Ollss.) pm 1558-59, 1561-65.

Sak sk 11.10.1550 Sifred Hennäri huonot aidat, kk 20.10.1565 Sig^{dt} Ollsson Hychky huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa, kk 10.6.1567 Sig^{dt} Ollsson ibm (Hychky) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Hychky: Sigfred ku 5, hev 1, le 1, nk 1-0-0-0, la 4, oa 28:1, ny 4.

V Karvola

NIILO MATINPOIKA mk 1540 Nils Madsson äv 2½, karja hev 1, le 2, nk 3, la 9, ny 6.625.

MIKKO mk 1541-56, lv 1557, pm 1558-65. Äv 1541: 2½. Lv 1556-59: 1½-3-2½-3, 1561-62: ½-2, 1564-65: 1½-1. Michel Kar_oi mk 1546, 1556, lv 1557, Mickel Karuoij mk 1552, Michell Karffuoij mk 1553, Michel Kar: pm 1558-59, 1561. Lm Michel ibm kevk 29.4.1554 (edellä Madz Hallilan, mutta Hallilassa ei ole Mikkoa, rinnalla viereisessä sarakkeessa Clemet Hyhyn, talo VII).

HEIKKI mk 1557-84, pm 1566- . Äv 1557: 2½. Lv 1566-71 ka 1 7/12. Hen. (Hender, Hendrich) Kar_oij, Kar_oi mk 1557-60, 1562, 1566-71, pm 1567-68, 1570-71. Hen. Karffuoi mk 1561, Hinrich Kar_oii pm 1569. Hin. Kerman. mk 1564, Kermannii mk 1565.

Vuonna 1556 Hen. Karue (?) lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Sak kk 1556 Hendrich Kar_oi t > Raholan Pentti Luukkaan-

poika (talo III), kk 1565 Hen. Hy(r)ckyn laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1566 Hen. Hycäin huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistaa, kk 1571 talon VII Matti Laurinpoika t & Hen. i Karawainen (? , p.o. Karvainen ?). Hv 1571 Hychky: Henrich Karffuoi ku 10, hev 1, le 2, nk 0-1-1-0, la 7, oa 51:2, ny 5.875.

VI yhdistetty Mattilaan 1608

NIILO 1540-52, äv 1540: 2, 1546: 1, 1552: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 9, ny 8.125. Nils Ykuri mk 1546, 1552.

SIMO NIILONPOIKA mk 1553- , lv 1557, pm 1558-67. Äv 1553: 2, 1556: 3, 1557: 2. Lv 1556-59: 1-2½-2-3, 1561-62: 5-1½, 1564-67 ka 2. Simon (Sijmon) Ikuri (Ickurij, Ykuri) mk 1553-60, 1562, lv 1557. Simon (Sijmon) Nilsson (Nillss.) pm 1558-59, 1561-65. Sak kk 1567 Simon Vackilan ibm (Hychky) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Hychky: Simon Nilsson ku -, hev 1, le -, nk -, la 1, oa 12:4, ny 2.125. Autioitunut 1570-luvulla.

ERKKI SIMONPOIKA pm 1568- . Lv 1568-71 ka 3/4. Erich Simonss. pm 1568-71.

VII Mattila

KLEMETTI LAURINPOIKA mk 1540-70, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 9, ny 7.125. Lv 1556-59: 3-4-3-4, 1561-62: 6½-2, 1564-71 ka 2 15/16. Clemet Marttilan mk 1546, Clemeth Mattilan mk 1552. Vuonna 1556 Clemitt Larsson Hyhyn lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Lm Clemeth Hyhky tk 1551, Clemitt Mattilan sk 16.12.1553, Clemett Hyhyn kevk 20.4.1554, Clemeth Hyhyn tk 1555, Clemet Hyghyn sk 27.1.1557, Clemet Mattilan tk 31.3.1557, Clemeth Hyhyn kevk 2.6.1557, Clemett Larsson Hyhky tk 30.1.1558, Clemet Hyhyst kk 1559, Clemet Mattilan sk 1559 ja Clemett Hyhky kk 1560 eli yhteensä 11 kertaa.

MATTI LAURINPOIKA mk 1571-1619, äv 1571: 2½. Madz Larssⁿ mk 1571. Sak kk 24.8.1571 Madz Larsson Hycky t & talon V Heikki. Hv 1571 Hychky: Madz Larsson ku 20, hev 2, le 4, nk 0-1-2-0, la 6, oa 100:-, ny 10.25.

taloihin sijoittamatta:

LUCIA JUHONTYTÄR lk 10.5.1568 talon II Olavi Huovari syytti suotta Lucia Jonsdotter (ei kylää) huoruudesta. Lucia vannoi puhdistusvalan.

PIETARI BIRGERINPOIKA tk 1571 Per Birelsson Hycky t > talon III Matti.

PISPALA piispantila, peruutettu kruunulle 1549
Pispala mk 1540-41.

MIKKO 1.10.1492 käyttiin mellan Michel Pispola och Niles Hoffwar Hyhusch alueraja, jonka rajapaikoiksi sovittiin Surpälädet (Suuripään niemi on Näsijärven itäosassa Tervalahden ja Tervaojan välissä, nyk. Teiskon Kolunkylää), Puskepälädet (?), Valkepälädet ja Herinladen kari i Nesjervi (Herransaaret ovat noin 1¼ km Suuripäästä lounaaseen Tervalahdessa). Rajaa olivat 1492 käymässä Pirkkalan, Kangasalan, Sastamalan ja Huittisten kirkkoherrat sekä neljä talonpoikaa Pispalan puolesta ja toiset neljä Huovarin puolesta. Rajankäynnin tulokset hyväksyi piispa Arvid Kurki ollessaan 1515 tarkastusmatkalla Lempäälässä. RA Stavsunds arkiv, julk. Jan Liedgren HTfF 1966: 3 s. 108. Vuoden 1974 peruskartalla 212410 on Suuripäästä noin ½ km etelään peltoalue Pispala-

la.

MARTTI mk 1540-52, äv 1540: 4, 1552: 3. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 4, la 24, ny 14. Morten mk 1540-44, Morthen Pispala mk 1546, Mårthen Pispala mk 1552. VA 22: Årlige Rentan af Biscops Landbönder 1549. Birkala sokn. Bispala Morthen kylvö ruista 2 puntaa, kevätviljaa 4 panna, niittyjen tuotto 60 heinäkuormaa, rahavuokra 4 markkaa, lisäksi voita 2 leiviskää, Eric Anthoni, Biskopsgodsen i Finland, Historiska och litteraturhistoriska studier 24 (1949) s. 130. Samat tiedot vuodelta 1552: Bisspala Mårthen kylvö ruista 2 puntaa, kevätviljaa 4 panna, niittyjen tuotto 50 heinäkuormaa, rahavuokra 4 markkaa, sääntöveron voi 2½ leiviskää. VA 1553 f. 24. Miten entinen piispan lampuoti, nyt kruunun lampuoti, on myös maakirjassa tavallisten verotalonpoikien tavoin? Muut lampuodithan eivät ole maakirjoissa. Selitys on se, että Pispala on kuulunut kategoriaan "bona commixta", joissa tiloilla oli osa rälssiä, osa veromaata. Martti on piispan entisten lampuotien mukana vielä 1553, mutta ei enää 1554.

MAARIT sak rovtk 11.1.1552 Maritt Bispalan oli haastettu käräjille sen vuoksi, että hän oli väittänyt Martti Piikin (Niemi talo I) maanseen väkisin Enualdz dotter ibm (epäselvää, kumpaan kylään ibm viittaa, Pispalaan vai Niemeen). Maarit ei kuitenkaan saapunut paikalle ja sai siitä sakot.

NIILO mk 1553-56, äv 1553: 3, 1556: 2. Nils Pispala mk 1553, Nilis Pispala mk 1556. Mk 1556: är förlentt till --- (?) och ligger vid Bispala. Niiloa ei ole lampuotien luetteloissa.

Vuoden 1557 luettelo VA 60^b: Biscops landbönder, Pispala 1 godz, är förlänt Nils Ingesson. Nils oli Ylä-Satakunnan vouti. Näyttää siltä, että vouti oli saanut läänitykseksi Pispalan talot sekä verotilan että piispantilan osalta. Ne siis nyt yhdistettiin kruununtilaksi, joka oli läänitetty. Nils oli Liuksialan voutikunnan voutina 1556-61. Vuonna 1561 ilmoitetaan muistettavaksi, että Bispala godz pitää palauttaa kruunulle anno 62, VA 2133 f. 4v. Tämä tavallisena kruunun lampuotitilana olo jatkui vuoden 1577 alkuun, jolloin Juhana III lahjoitti 2.1. Pispalan kaksi tilaa aviottomalle tyttärelleen Lucretialle, VA Laguksen kokoelma 3. f. 214. Lampuoteja oli kaksi.

Ia SIPI LAURINPOIKA pm 1558- . Pm äv 1½. Lv 1567-71: 1-1-1-0-0-1. Hv 1571 Konung:e Ma:tz Landbönder: Pispala Sigffred Larsson ku 1, hev 1, le 1, nk 0-1-0-0, la -, oa 26:5, ny 3.5.

Ib YRJÖ pm 1558-66. Pm äv 1½. Lv 1564-65 rahana ½ äyriä.

LAURI pm 1567-1602. Pm äv 1½. Lv 1567-71: 1-1-0-0-1. Hv 1571 Pispala: Lasse ku 4, hev 1, le 1, nk 0-1-0-0, la -, oa 26:4, ny 3.5.

taloihin sijoittamatta:

MATTI sak sk 31.12.1560 Madz Pispalan laiminlyönyt kyytivuoron.

Pirkkalan käräjillä 29-31.3.1636 Pirkkalan nimismies Juho Erkinpoika (Tammerkoski talo I) syytti rouva Brita de la Gardien lampuotia Matti Jaakonpoika Mannista Väärinniemi nimisen kaskimaan valtaukselta. Tällöin rouva Britan vouti Lauri Henrikinpoika esitti oikeudelle Ylä-Satakunnan lainlukijan Kristoffer Perttelinpojan 1607 antaman tuomiosetelin, josta kävi selville, että Pirkkalan Pispalan asukkaat olivat saaneet oikeuden edelleen nauttia Pispalanniemi ja Wij_arinniemi nimisiä maakappaleita, joissa Storminiemen Joose Olavinpoika oli kaskennut. Lauri katsoi, että 1607 oli ollut kyse samasta alueesta, jota

nyt kutsuttiin Väärinniemi. VA Harvialan kopiokirja s. 710-711. Brita de la Gardie oli Pispalan 1577 "ikuisena lahjoituksena" saaneen Lucretian sisarentytär. Hänen miehensä Jesper Kruus piti Harvialaa pääkartanonaan, ja niin tämäkin asiakirja on joutunut Harvialan arkistoon. Pispalanniemi on Ruoveden järven kaakkoisosassa Kautun ja Väärinmajan välissä. Siellä on nykyäänkin Pispalan talo.

Harjun jakokunta päättyy tähän.

Harjuntaustan jakokunta

NIEMI Nemenpä mk 1540, Niemenpä mk 1541-42. Niemi mk 1553-56, lv 1557, Niemis mk 1557, 1559, pm 1558, Niemisby pm 1559.

Pirkkalan kevätkäräjillä 1510 esiintyi valallisena todistajana Viikin kartanon ja Kankaantaan riidassa Emäkosken kalastamosta mm. Peder i Memend (näin RA Stavsunds arkiv, 1600-luvun kopio) eli Peder i Nemänd (näin VA Topographica Vanaja, Harvialan kopiokirja s. 725).

I Piikkilä

MARTTI 1540-55, äv 1540: 3, 1541: 3½. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 7, la 12, ny 16. Morten Pijcki mk 1541-42, Morten Nemen 1546, Mor. Picki mk 1553. Sak rovtk 11.1.1551 Pispalan Maarit oli väittänyt, että Morten Picki oli maannut väkisin Eneualds dotter ibm (kylä ?), mutta Maarit ei saapunut käräjille vastaamaan puheistaan, rovkk 4.9.1551 Martti Hulpo (Keijärvi talo Va) oli syyttänyt Morten Piki'ä huoruudesta, mutta tämä ei tullut vastaamaan, vaikka oli haastettu.

ANTTI MARTINPOIKA mk 1556- , lv 1557, pm 1558-70. Äv 1556: 2½, 1557: 3½, 1567: 3. Lv 1556-59: 3-8-8-8, 1561-62: ½-5, 1564-70 ka 3 5/14. An. Mortenss. Piicki mk 1556, Anders Pijcki mk 1557-58, lv 1557, pm 1561-62, Piicki mk 1559, pm 1558, 1564-66, Piigi mk 1559, Pigi pm 1563, Pijckoij mk 1560-61, Picki mk 1565, Pickii (Pijki) mk 1567-71, pm 1567-70.

Lm Anders Pijki rovkar 18.10.1559. Sak kevk 2.6.1557 Olavi Huovari (Hyhky talo II) t > Anders Pijki, sk 3.12.1558 Anders Pijki t > Lielahden Simo (talo IV) ja Lasse Tervainen (Lielahti talo II), sk 10.1.1570 Anders Piicki Nemis huonot aidat ja sillat.

MATTI ANTINPOIKA sak kk 22.9.1564 Madz Andersson Piick t > Biridt Thomasdotter ibm (talo III).

PIRITTA MARTINTYTÄR sak kk 24.9.1569 Biritt Mortensdotter Nemis t > Karin ibm (talo ?).

TUOMAS ANTINPOIKA Juhana III antaa Tukholman linnassa 3.6.1569 -> rytttere under Hans Boijes fane Thomas Andersson verovapauden määräämättömäksi ajaksi siihen tilaan, jota hänen isänsä viljelee, benempd Pijckinkyla liggiendis vtij Birchala sochn, VA 2225 f. 25. Tämä on ensimmäinen talonpoikaisen ratsumiehen sama verovapaus Ylä-Satakunnassa, mutta se ei näytä kestäneen kauan. Tuomasta ei mainita koskaan talon isäntänä.

LAURI ANTINPOIKA mk -1602, pm 1571- . Lv 1571: 1. Lasse An.sson pm 1571. Lass Andersson pm 1577-78 kaksi renkiä. Lm Lasse Andersson Niemisby Ruoveden kk 13.10.1565, VA 2180 f. 10. Sak kk 24.9.1569 Lasse Andersson Nemis t > Hatanpään Pentti (talo II), kk 1571 Lasse Pychij t > talon IV Heikki Suvia. Hv 1571 Niemisby: An. ku 20, hev 2, le 7, nk 0-2-3-0, la 9, oa 153:6, ny 14.625.

II Niemi

TAPANI 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 2, la 6, ny 4.75. Staffan Nemen mk 1546, Staffuan Nemen mk 1552.

ERKKI TAPANINPOIKA 1553-(1577), äv 1553: 1½. Lv 1556-59: 1-1-½-1½, 1561-62: 5-1, 1564-71 ka 13/16. Erich (Erick) Staffansson (Staffanss.) mk 1553-61, pm 1558-59, 1561-65. Lm Erich Picilän rovkk 26.8.1554. Hv 1571 Niemisby: Erich Staffan. ku 5, hev 1, le 2, nk 0-1-1-0, la 3, oa 49:3, ny 5.375.

III autioitunut, maat otettu talon II viljelykseen 1584

MATTI 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 5, ny 5.625. Madz Kockoiij mk 1540-42.

JUHO 1544-52, äv 1544: 2. Jons Kockoiij mk 1546, Jöns Kochoij mk 1552.

TUOMAS mk 1553-59, 1562, 1564- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1553:2. Lv 1557-59: ½-1-1, 1561-62: 3½-1, 1564-71 ka 5/8. Thomas Kockoiij (Kockoi) mk 1553-57, 1559, 1564-65, lv 1557, pm 1561-63, Cockoiij pm 1558. Vuonna 1556 Thomas Kockoiij lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Sak kk 1559 Lasse Papu (Lielahdi talo V) t > Thomas Kockoiij, Siivikkalan Markku (talo IV) t & Thomas Kochkoiij (?).

HEIKKI mk 1560-61, äv 2. Hen. Kockoi mk 1560-61. Hv 1571 Niemisby: Hen. Kockoiij ku 2, hev 1, le 1, nk -, la 1, oa 23:2, ny 3.125.

PIRITTA TUOMAANTYTÄR sak kk 1564 talon I Matti Antinpoika t > Biridtt Thomasdotter ibm.

IV Suviala

MATTI 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 3, ny 4.875. Madz Suvia mk 1544, 1546, Madz Simoia (?) mk 1552.

HEIKKI MATINPOIKA 1553-1600, äv 1553: 1½. Lv 1557-59: ½-2½-0, 1561-62: 3½-1, 1564-71 ka 9/16. Hen. (Hendrich, Hindrich) S__ia mk 1553, 1556-60, lv 1557, pm 1567-71. Hen. Suffuia mk 1561, pm 1561-62, 1564-65, Hin. Swiia mk 1570-71. Henrich Matzson tark.mk. 1589, tark.mk. 1600. Vuonna 1556 Hen. S__ia Niemisten lunasti päivätyöhauet 10 äyril-lä, VA 1998 f. 45. Sak tk 1569 Hin. Simonsson (?) Nemj ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon, kk 1571 talon I Lasse t > Henrich Suvias hufvud. Hv 1571 Niemisby: Hen. Suvia ku 2, hev 1, le -, nk 1-0-0-0, la 1, oa 9:4, ny 2.625.

LIELAHTI Lelax mk 1540-41, 1546, 1553, 1556, pm 1558-59, Lelaxby mk 1552, Lielax mk 1557, 1559, pm 1557.

I autioitunut

LAURI 1540-43, äv 1540: 1, 1541: ½. Karja 1540: hev 1, le -, nk -, la 3, ny 2.375. Taloa ei ole maakirjoissa 1544-52.

LAURI PIETARINPOIKA 1553-84, äv 1553: ½. Kv 1558: ½. Lv 1556-59: ½-1½-1-1, 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 1 5/8, Lasse (Lass) Iylhä (Jylhä) 1553, 1556-62, 1566-71, lv 1557, pm 1566-71. Lasse Jylhen mk 1564, Jylhen mk 1565. Lasse Persson (Perss.) pm 1558-59, 1561-65.

Vuonna 1556 Lass Iylhä Lielachden lunasti päivätyöhauet 10 äyril-

lä (luettelossa kahdesti), VA 1998 f. 46. Vuonna 1571 Lasse Iylhä myi yhden pukinnahan voudille, VA 134 f. 9. Sak sk 16.12.1553 Lasse Iylhä t & talon VI Jaakko Parto, kevk 28.4.1558 Ruokosten Matti t > Lasse Iylchie, sk 15.12.1563 Lasse Persson Lielax huonot aidat ja sillat, kk 24.9.1569 Lasse Persson Lielax t > Mutalan Matti Pertunpoika (talo I).

Hv 1571 Lielaxi: Lasse Persson ku 5, hev 1, le 2, nk 0-1-1-0, la 3, oa 48:1, ny 5.375.

II Tervanen

LAURI OLAVINPOIKA mk 1540-79, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1½, 1559: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 1, la 4, ny 6. Lv 1556-59: 3½-4-3-2, 1561-62: 3-2, 1564-71 ka 2 3/16. Lau., Lasse, Lass Ter_ainen, Ter_anen, Ter_ajnen mk 1541-42, 1544, 1546, 1553, 1556-62, 1565-71, lv 1557, pm 1558-59, 1562-63, 1565-69. Lasse Teffuainen pm 1561, Lasse Ter_a^{en} (Ter_ai^{en}) mk 1564, pm 1564, 1570-71.

Lm Lars Teruainen lk 1.3.1549, VA Topographica Pirkkala, Lasse Tieruajnen sk 11.10.1550, Lasse Teruajnen tk 1551, Lasse Terffuanen rovtk 11.1.1551, Lasse Teruajnen sk 16.12.1553, tk 1554, rovtk 19.5.1555, Lasse Teruainen kk 1555, rovkar 23.9.1557, Lasse Teruajnen tk 1558, Lasse Teruainen sk 3.12.1558, tk 1560, rovkar 18.10.1559, tk 1561, Lasse Terffuainen sk 15.12.1563, Lass Olsson Lielax sk 29.1.1565, lk 25.2.1565, kk 26.10.1565, sk 25.1.1566, lk 28.3.1566, Lass Olsson Lelax kk 20.10.1566, sk 9.12.1566, lk 5.3.1567, Lass Olsson Lielax kk 10.6.1567, lk 10.5.1568, kk 1568 ja Lasse Teruainen tk 1569 eli yhteensä 27 kertaa. Aitojen ym. kunnan katsastusmiehenä oli Lass Olsson Lielax kk 1565 ja kk 1567. Rovastinkäräjillä 23.9.1557 Lasse Teruanen määrättiin yhtenä kuudesta jakamaan talollisten osuudet Pirkkalan emäkirkon aidan kunnossapidossa.

Sak sk 3.12.1558 Niemen talon I Antti t > Lasse Teruajnen, lk 5.3.1567 Lass Terffuainen oli hakannut luvatta rakennushirsiä kuninkaan metsästä (paikka ?), sk 22.10.1568 Lasse Teruainen Lielax huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Lielaxi: Lasse Teruanen ku 5, hev 1, le 4, nk 0-0-1-0, la 5, oa 81:7, ny 7.125.

TUOMAS LAURINPOIKA mk 1580-89. Thomas Teruanen pm 1577, Thomas Larsson tark.mk. 1589. Sak kk 1559 Thomas Teruainemen t > talon IV Simon Dani.

III autioitunut

HEIKKI 1540-43, äv 1540:1. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 1, la 6, ny 4.25.

URBANUS HEIKINPOIKA mk 1544- , lv 1557, pm 1558-(1577). Äv 1544: 1. Lv 1556-59: 2-3½-½-1, 1561-62: ½-1, 1564-71 ka 7/8. Urbanus Hen. mk 1546, Urbanus Hen.ss. mk 1552. Vuonna 1556 Urbanus Lielachden lunnasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Sak sk 15.12.1563 Urbanus Lielax huonot aidat ja sillat.

HEIKKI URBANUKSENPOIKA Hv 1571 Lielaxi: Hen. Urbanisson ku 5, hev 1, le 2, nk 0-1-1-0, la 4, oa 61:7, ny 5.5. Otti 1589 uudelleen viljelläkseen taloa, jossa välillä oli ollut Erkki Erkinpoika isäntänä, tark.mk. 1589.

MARKKU URBANUKSENPOIKA 1577 itsellismies Marchus Wrbanusson Lielax, VA 2303 f. 5v. Sak tk 31.3.1557 Marcus Lieladhen t & Siivikkalan Markku (talo IV), kk 20.10.1565 Marchus Lielax huonot aidat, sillat, tiet

ja ojat, ei humalistoriaa.

IV Tanila

SIMO Pirkkalan laamanninkäräjillä 29.1.1509 oli lm Sijmon Danij, RA De la Gardieska samlingen, p.kopio, FMU VII 5365. Pirkkalan kevätkäräjillä 1510 oli lm Simen Hansson (p.o. Dansson?), RA Stavsunds arkiv, julk. Jan Liedgren HTFF 1966: 2, s. 75, ja VA Topographica Vanaja, Harvialan kopiokirja s. 725. Molemmissa nimi on samoin. Pirkkalan laamanninkäräjillä 30.1.1476 vahvistettiin syytinkisopimus, jolla Dan Olaffsson luovutti pojalleen Symon elatusta vastaan ostotilansa Vihtamosta (ks. tätä) ja sen maan, jonka eräs vaimo nimeltä Helga oli Danille antanut tämän hänelle suorittamasta palvelusta ja joka käsitti neljä ja kaksi karpionalaa molemmilta puolilta (kaksivuoroviljelyksessä olevista vainioista) sekä tontin ja niittyjä i Yleokisby. Aikaero ei välttämättä estä samastamista vuoden 1476 Simo Daninpoikaa vuoden 1509 Simo Daniin ja vuoden 1510 Simon Hanssoniin (eli Danssoniin?). Ylijoki nimistä kylää ei muutoin tunneta. Se voi olla Ylivesi eli Tyrkkölä (ks. tätä), jonne Dan Olofsson on edellä sijoitettu, tai Ylöjärvi, josta kuitenkin puuttuvat kaikki viitteet sellaisesta mahdollisuudesta, tai Lielahti, jossa on talossa IV sama nimistö: Dan, Olof ja Simon. Kaikki kolme edellä selostettua kirjettä ovat peräisin Jesper Kruusin arkistosta. Hän osti 1614 Vihtamon, mikä selittää vuoden 1476 kirjeen säilymisen.

OLAVI 1540-52, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 4, la 6, ny 11.75. Oleff Taanj mk 1546, Olof Tanin (tai Tanni) mk 1552.

SIMO OLAVINPOIKA 1553-1602, äv 1553: 3. Lv 1556-59: 2½-3½-4-3, 1561-62: 3-3½, 1564-71 ka 3¼. Simon Tani mk 1553-56, 1559, Simon Dani mk 1557, 1560-61, Danij mk 1558, Simon (Sijmon) Dansson (Danisson, Daniss., An.ss. ?) pm 1558-59, 1561-65, 1567 (ruotsinnos lisänimestä Taninpoika).

Vuonna 1555 Simon Tani Lelachden lunasti päivätyöhauet 10 äyriillä, VA 1978 f. 69v. Sak kevk 4.6.1551 Simon Taninpoika laiminlöi kylvivuoron, tk 1554 Simon Tain^{ca} t > Henrich Han (?) Persson diekn (henkilöllisyys?), kevk 2.6.1557 Simon Olsson Lieladhen t > Joen Vargin jalkaväkilipuston eräs nihti, VA 2030 f.26v. Tk 1558 Simon Danielsson t & Madz Possi (Possila Ib) sk 3.12.1558 Niemen Anders Pijki (talo I) t > Simon Lieladhen, kk 1559 Simon Daninpoika Lieladen t & talon V Erkki Papu, talon II Tuomas t > Simon Dani, sk 15.12.1563 Simon Danisson ibm (Lielax) huonot aidat ja sillat.

Hv 1571 Lielaxi: Simon ku 10, hev 2, le 5, nk 1-0-3-0, la 6, oa 106:2, ny 11.75.

V autioitunut

LAURI MATINPOIKA mk 1540- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1, 1541: 1½, 1544: 2, 1553: 1½, 1557: 1. Karja 1540: hev 1, le 1, nk -, la 4, ny 3.5. Lv 1557-59: 0-1-1½, 1561-62: 1-½, 1564-71 ka 13/16. Lasse Madzsson mk 1540-44, 1546, 1552, Lasse Papuijnen mk 1553, Lasse Pappu mk 1556-61, lv 1557, Lasse Papu pm 1558-59, Lasse Pappu pm 1561-65, Lass (Lasse) Madzss. (Madzssⁿ) mk 1566-71, pm 1567-71. Vuonna 1556 Lasse Papu Lelachden lunasti päivätyöhauet 10 äyriillä, VA 1998 f. 45. Sak kk 1559 Lasse Papu t > Thomas Kockoiij (Niemi talo III), tk 1569 Lasse Madzsson Lielax ei vienyt veroheiniä Liuksialaan.

ERKKI LAURINPOIKA Sak kk 1559 Erich Papu t & talon IV Simo. Hv 1571 Lielaxi: Erich Larsson ku 5, hev 1, le 1, nk 0-0-1-0, la 2, oa 34:3,

ny 3.75.

VI a + b Iso- ja Vähäparto

JUHO Jönis Partoj antoi yhtenä 12:sta valallisen todistuksen Hyhkyn ja Keijärven rajan kulusta Pirkkalan käräjillä 26.5.1483, VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v, FMU III 2077 (jossa väärä vuosiluku 1433). Todistajat ovat pääasiassa Keijärven neljänneksestä.

JAAKKO 1540-65, lv 1557, pm 1558-66. Äv 1540: 3, 1553: 3½. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 1, la 6, ny 9.25. Lv 1556-59: 2½-3-3-3½, 1561-62: 3-2½, 1564-66: 2-4-3. Jacob Partoi mk 1546, Jaco. Partoi mk 1552, Jacop Partoi mk 1553, Jacab Parthoi mk 1556, Jacop Partoi mk 1557, pm 1557-59, Jacop Partoi mk 1559. Sak sk 16.12.1553 Jacop Pardoij t & talon I Lasse Jylhä.

VIa (Isoparto) MATTI JAAKONPOIKA mk 1566-1606, pm 1567- . Äv 1566: 2. Lv 1567-71 ka 1 2/5. Madz Partoi (Partoi, Parttoi, Parttoij) mk 1566-71. Madz Iacobss. pm 1567-71. Sak sk 15.12.1563 Madz Pardoij (Lielaax) huonot aidat ja sillat, kk 1571 Madz Leladen huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Lielaaxi: Madz Pardoij ku 5, hev 1, le 1, nk 0-1-1-0, la 4, oa 44:3, ny 4.5.

VIb (Vähäparto) ERKKI JAAKONPOIKA mk 1566-1600, lv 1558, pm 1559, 1561- . Lv 1558: 3½, 1561-62: 4-2, 1564-71 ka 2 1/8. Erick Partoi mk 1558, Erich Partoi, Parttoij mk 1568-71, pm 1567-71. Erich Iacobss., Jacobss. mk 1566-67.

Sak rovtk 19.5.1555 Erick Partoi oli pyhäpäivänä lyönyt Erkki Laiskaa (Laiskoila talo I). Samoilla käräjillä Erkki ei saapunut oikeuden eteen vastaamaan puheistaan isäänsä vastaan. Hän oli sanonut tällä olevan tapana lyödä häntä. Kk 1555 Erich Parta t > Possilan Matti, lk 25.2.1565 Oluff Jämingh (Ruoveden Jäminginpohja) t > Erich Pardoij, kk 20.10.1566 Erich Partoi Lielaax laiminlyönyt kyytivuoron.

Hv 1571 Lielaaxi: Erich Pardoij ku 10, hev 2, le 6, nk 0-1-1-0, la 3, oa 113:6, ny 11.375.

POSSILA Possila lv 1557. Luettiin muutoin Lielahteen.

ANTTI 1540-43, 1553-56. Äv 1540: 2, 1541: 2½, 1553: 3. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 3, la 10, ny 9.75. Anders Possi mk 1541-42, 1553-56.

MATTI 1544-52, äv 2½. Madz Possi mk 1546, Madz Posse mk 1552.

Ia MIKKO ANTINPOIKA mk 1557-1600, lv 1557, pm 1558- . Äv 1557: 1½. Lv 1557-59: 2½-2-2½, 1561-62: 4-3, 1564-71 ka 1 1/16. Michil (Michill, Michel) Possi, (Possii, Possij) mk 1557-62, 1564-71, pm 1567-71. Michel Andersson tark.mk. 1600. Sak tk 1569 Michill Possi (Lielaax) ei vienyt veroheiniä Liuksialaan. Hv 1571 Lielaaxi: Michill Possi ku 5, hev 1, le 2, nk 0-0-1-0, la 2, oa 41:7, ny 4.75.

Ib MATTI ANTINPOIKA mk 1557-1600, lv 1557, pm 1558- . Äv 1557: 1½. Lv 1557-59: 3-1-1, 1561-62: 1-2½, 1564-71 ka 1½. Madz (Matz) Possi (Possii, Possij) mk 1558-61, 1567-71, pm 1558, 1561-65, 1567-71. Matz Andersson tark.mk. 1600. Lm Mats Possila etsikkokäräjät 15.7. 1564, VA Ylä-Satakunta KOa 73 f. 721v-. Sak kk 1555 Lielaahden Erkki Partoi (talo VIb) t > Madz Possi, tk 1558 Madz Possi t & Lielaahden talon IV Simo. Hv 1571 Lielaaxi: Madz Possi ku 5, hev 1, le 2, nk 0-1-1-0, la 4, oa 50:5, ny 5.5.

ESKO sak tk 1551 Matti Otavan vaimo Johanna (Otavala talo I) t > Es-

kil Possi.

HEIKKI MATINPOIKA sak tk 1571 Tyrkkölän Perttu Martinpoika (talo I) t > Hen. Madzsson Lielax.

KUKKOLA Kukoila mk 1540-41, Kuckoila mk 1557-60, pm 1558-60. Luettiin Lielahteen mk 1544-56, 1566-67.

Naantalissa 10.2.1500 päivätyssä kirjeessä Pirkkalan kappalainen Petrus Olavi todistaa, että hederligen dande qwynna hustrw Birgitta Jonisdotter aff Kukoyla by i Birkala sokn on luvannut kuolinvuoteellaan kaiken hänelle kuuluvan maan i for:da Kukoyla by, niin peltoa, niittyä, kalavettä, ulkopalstoja, myllyjä kuin myllynpaikkoja Naantaliln luostarille siten, että tilan tuloista maksetaan ensin kaikki kruunun saatavat, koska se oli veromaata, ja sitten tilan viljelijä suorittaa vuosittain luostarille sovitudn vuokran. RA orig.perg. Naantaliln luostarin kirjeet, FMU VI 4856. Kirje on myös referoitu Naantaliln kirjearkiston 1500-luvun puolivälissä tehdyssä luettelossa, AH VII 1 s. 41. Kruunun tileissä 1561 on seuraava merkintä: Item är udi Birckala sochn Nändals closters utiordt ¼ öris land utgiör årligen penningar 6 öre. VA 2133 f. 4v. Vuonna 1577 ilmoitetaan talon II Pietarin viljelevän tätä entistä luostarin osuutta kylästä, VA 2303 f. 64v, Saarenheimo, Vanhan Pirkkalan historia s. 67.

I yhdistetty taloon II 1584

HEIKKI 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 3, la 9, ny 7.625. Hen. Kuckolan mk 1546, 1552.

ESKO mk 1553-65, pm 1558- . Äv 1553: 1½. Lv 1558-59: 2-2, 1561-62: 3½-1, 1564-71 ka 1 3/16. Eskell (Eskel) Kuckoij (Kuckoi) mk 1553, 1556-62. Vuonna 1556 Eskill Kuckoi lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v.

ERKKI ESKONPOIKA mk 1566-83, äv 1566: 1½. Erich Kuckoilan mk 1566-67. Sak sk 1559 Erich Kuckoilan t > Siffred Sorra (Siivikkala talo II), sk 1560 Eric Kuckolan vastuupakoilu, tk 1561 Eric Kuckoilan tappoi talon II Pietarin sian ja esitti oikeudessa syytöksen siitä, että Pietari olisi tappanut hänen sikansa, mutta tämä osoitettiin perättömäksi. Sk 22.10.1568 Erich Eskilsson Kuckoilan huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kuckola: Erich ku 3, hev 1, le -, nk 0-0-1-0, la 1, oa 14:7, ny 2.625.

II Kukkola

ERKKI 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 1, la 8, ny 7.5. Taloa ei ole maakirjoissa 1553-56.

PIETARI NIILONPOIKA 1557-84, äv 1557: 1. Lv 1558-59: 3-3, 1561-62: 4½-3, 1564-71 ka 2¼. Peder (Pedher) Kuckoij (Kuckoi) mk 1557-62. Per Nilson pm 1577. Peder Cuckoilan myi 1559 voudille yhden nädännahan ja 40 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Sak sk 27.1.1557 Per Kuckoilan huonot aidat ja sillat, kk 1559 Per Kuckoilan t > Siffred Sorra (Siivikkala talo II), tk 1561 talon I Erkki oli tappanut Pietarin sian ja väitti turhaan, että Pietari oli tappanut hänen sikansa, tk 1564 Teivaalan Simo Antinpoika (talo ?) t > Per Kukoilan. Hv 1571 Kuckola: Per ku 10, hev 2, le 6, nk 2-0-2-0, la 5, oa 125:-, ny 12.625.

taloihin sijoittamatta:

ANNA sk 16.12.1553 Siivikkalan Maarit (talo ?) t > Anna Kuckoilann.

LAURI sk 15.12.1563 Siivikkalan Markku (talo IV) t > Lasses hustru j Kukoila.

SIIVIKKALA Si_ickala mk 1540-41, 1557, 1560-62, 1564-65, 1567-68, 1570-71; pm 1558-59, Sij_ickala mk 1558-59. Sij_ickälä mk 1566, Si-j_ickilä mk 1569. Luettiin Lielahteen 1544-56.

I autioitunut

MIKKO 1540-52, äv 1540: 1. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 1, la 3, ny 3.875. Michel Sorittu mk 1546, 1552.

II-IV yhdistetty Siivikkalan ratsutilaksi

II

JUHO 1540-56, äv 1540: 1½, 1556: 2. Karja 1540: hev 2, le 3, nk 1, la 3, ny 7.875. Jons Sora mk 1546, Jönss Sora mk 1552 Jons Sorrinen mk 1553, Jons Sorituinen mk 1556. Sak sk 11.10.1550 Jonss Suorittu huonot aidat.

LAURI lv 1557 Lasse lv 1.

SIPI mk 1557-71, pm 1558- . Äv 1557: 2. Lv 1558-59: 2-1½, 1561-62: 1-2, 1564-71 ka 2. Sigfree Suoraija mk 1557, Sigfred Sora pm 1558, Siffre Soraiia mk 1558, Sigfred Suoraiia mk 1559, Sig^d (Sig^{dt}) Sora mk 1560-61, pm 1561-65. Sak sk 27.1.1557 Siffred Suora huonot aidat ja sillat, kk 1559 Siffred Suora Siuckalan t & Kukkolan Pietari (talo II), sk 1559 Kukkolan Erkki (talo I) t > Siffred Sorra, sk 1560 Siffred Suoranne laiminlyönyt kyytivuoron.

JUHO SIPINPOIKA Jons Sigfredson pm 1577. Hv 1571 Siuickala: Jons Suora ku 3, hev 1, le 2, nk 0-1-0-0, la 2, oa 41:1, ny 4.75.

III

MATTI mk 1540-56, 1559- , pm 1558- . Äv 1540: ½, 1541: 1, 1553: 1½, 1559: 1, 1566: 1½. Karja 1540: hev -, le 1, nk -, la 4, ny 1.5. Lv 1559: 2, 1561-62: 3-3, 1564-71 ka 2. Madz Soora mk 1553, 1556, Madz Sora mk 1554, 1558, 1560-61, pm 1561, 1563-65. Madz Suoraiia mk 1562, pm 1567-71, Souraija mk 1564, Suoraija mk 1565-71. Vuonna 1556 Madz Soira lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Sak sk 16.12. 1553 Madz Siuickalan huonot aidat ja sillat, sk 27.1.1557 Madz Siuickalan ei saapunut kruunun kuljetuksiin, kevk 2.6.1557 Madz Soora sai sakot vahingonteosta Lielahden asukkaiden kalavesillä (jakokunnassa oli siis kylien erillisiä kalavesiä).

SIMO sak kk 1571 Simon Siuickala huonot aidat ja sillat.

MATTI SIMONPOIKA Madz Loncko pm 1577. Sak kk 1556 Madz Loncka t & talon IV Markku, tk 1559 Madz Lonckaij sai 40 markan sakon vallattu-
aan kuuden kuormanalan niityn aff Lass Kaikari i Parchis (Mustaniemi talo II, i Parchis = Kurun Parkkuu, jossa niitty olisi ollut ?), sk 31.12.1560 Madz Loncha t > Pol Pynickä (Pynikkilä talo I), kk 1565 Madz Longa Siukoilan laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1571 Madz Simonsson Siuickalan sakko turhasta kanteesta. Hv 1571 Siuickala: Madz ku 3, hev 2, le 4, nk 1-0-0-0, la 3, oa 71:1, ny 8.875. Talon kaksi Mattia on tässä erotettu toisistaan lisänimen perusteella. Kyse voi olla myös yhdestä ja samasta miehestä.

IV

MARKKU JUHONPOIKA 1540-85, äv 1540: ½, 1541: 1, 1553: 2, 1557: 3, 1564: 2. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 4, la 5, ny 5.625. Lv 1556-59: 3-4-3-3, 1561-62: 3-3½, 1564-71 ka 2 7/8. Marcus Siuicka mk 1553-56, Marcus Jonsson mk 1557-60. Vuonna 1556 Marcus Siuickalan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Sak kk 1556 Marcus Siuicka t & talon III Matti Lonkka, tk 1557 Marcus Siuickalan t & Lielahden Markku (talo III), kk 1559 Marcus Siuickalan t & Thomas Kochkoi (Niemitalo III?), kk 1560 Laiskoilan Juho Heikinpoika (talo?) oli raiskannut Marcus Siuickalas dotter, sk 15.12.1563 Marcus Siuickalan t > Kukkolan Lassen vaimo (talo?). Hv 1571 Siuickala: Marcus ku 5, hev 2, le 4, nk 1-0-0-0, la 10, oa 74.3, ny 9.75.

taloihin sijoittamatta:

MAARIT sak sk 16.12.1553 Marith Siuckalan t > Kukkolan Anna (talo?).

POHTOLA yksinäistila, luettiin mk 1540-56 Lielahden sekä Siivikkalaan mk 1565, 1567-71, pm 1558-59, 1561-71. Pochtoila mk 1557, 1564, 1566, lv 1557, Pochtoila mk 1558, 1560-62, Pohtola mk 1559.

DIONISIUS 1540-52, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 2, la 6, ny 8.75. Dionisius mk 1540-43, Nisius mk 1544, Nisius Pochtolan mk 1546, Nisius Pochtoila mk 1552.

SIPI mk 1553- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 3. Lv 1557-59: 2½-3-3, 1561-62: 1-3, 1564-71 ka 2 7/8. Siffredh Valiaisthen mk 1553-56. Siffre (Sig^d, Sig^{dt}, Sigfred, Sigffrid) Pochtoij (Pohtoi, Pochtoii, Poctoi, Påctoi) mk 1558, 1565, 1567-71, pm 1559-65, 1567-71. Sig^{dt} Pochtoilan mk 1565, 1567-68. Sigfred Parttoij (?) pm 1558.

Vuonna 1556 Siffred Poctoi lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Sak kk 20.10.1565 Sig^{dt} Pochtoilan huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa. Hv 1571 Teiuala: Sigffred Poctoiij ku 3, hev 1, le 4, nk 2-0-0-0, la 4, oa 66:1, ny 7.5.

tähän päättyi Harjuntaustan jakokunta

Teivaalan jakokunta

TEIVAALA Te_ala mk 1540-41, 1544, 1546, 1552, Tei_ala lv 1557. Tei_as mk 1557-59, 1569, Teiffuala pm 1558-59, 1563-66. Teij_as mk 1560-62, 1567-68, 1570-71, Teijffuas mk 1564-65. Teiffuas pm 1567-70. Teiffuala pm 1561-62, Teij_asby pm 1571. Talot I-II yhdistettiin ratsutilaksi 1580-luvulla.

I

LAURI HEIKINPOIKA 1540-(1571), äv 1540: 1, 1541: 1½, 1553: 2, 1557: 2½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 1, la 4, ny 6. Lv 1556-59: 3-4-3-2½, 1561-62: 2-3, 1564-71 ka 2 7/16. Lasse (Lass) Teijuas mk 1546, 1552, 1560-61, Lasse Teijuass mk 1553, Lasse (Lass) Teiuas mk 1556-59, 1566, Lasse Teiffuas pm 1561. Sak sk 27.1.1557 Lasse Teiuas huonot aidat ja sillat, kevk 28.4.1558 Lasse Teijuas sai 40 markan sakon hakattuun kaskan Martti Hulpon (Keijärvi talo Va) ulkopalstalla ja otettuaan sieltä rakennushirsiä. Hv 1571 Teiuala: Larss ku 10, hev 2, le 4, nk 2-0-4-0, la 7, oa 101:2, ny 11.875.

II

ESKO TAPANINPOIKA 1540-(1577), äv 1540: 2, 1541: 2½, 1553: 3, 1557: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 4, la 10, ny 10.25. Lv 1556-59: 5-4½-

4-4, 1561-62: 2-3½, 1564-71 ka 2 7/8. Eskel Teijuas mk 1546, Eskill Teijuass mk 1552, Eskill (Eskell) Teiuas mk 1553-61.

Ek 1557 Eskill Teiuas maksoi eräkalastuksesta leiviskän haukia, VA 2030. Eskon eräomistuksesta ei ole muita tietoja. Sak sk 11.10.1550 Eskill Teijuass huonot aidat. Lm Eskel Teiffuasth rovkk 1551, Eskill Teiffuasth tk 11.1.1551, VA 216^b f. 8, 12v. Hv 1571 Teiuala: Eskill ku 10, hv 1, le 5, nk 3-0-0-0, la 7, oa 85:-, ny 9.375.

III autioitunut

NIILO mk 1540-56. Äv 1540: 1, 1553: ½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 2, la 2, ny 4.25. Nils Teiuass mk 1553, Nilis Teiuas mk 1556. Lv 1557: 0. Sak stk 3.5.1556 Airikkalan Martti t > Nilis Teuas.

AIRIKKALA Erickile mk 1540-41, Airickila mk 1557-62, 1564, 1570-71. Airickilä lv 1557. Aierickilä mk 1565-69, pm 1569-71. Luettiin Teivaalaan mk 1544-52, pm 1558-68.

I liitetty taloon II 1580-luvulla

PIETARI 1540-52, äv 1540: 2, 1544: 2½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 6, la 10, ny 14.25.

HEIKKI PIETARINPOIKA 1553-(1577), äv 1553: 3½, 1557: 3. Lv 1556-59: 5-7-7-6, 1561-62: 2-6, 1564-71 ka 4 11/16. Hen. (Hindrck, Hinrich) Persson pm 1558-59, 1561, 1571. Hindrick (Hin.) Perss. pm 1562-65.

Eom 1552 Hendric aff Airickila yksi eräsija vid Kiffui trask 25 peninkulman päässä kotoa. Sitä ei asutettu. VA 130^a f. Ek 1554 Hendrich Airickilan haukia 1 leiviskä, VA 1972. Ek 1555 Hendrich Airickilan 1 leiv. ja Hen. Airickilan 1 leiv., VA 1978. Ek 1556 Hen. Aijrickalan 1 leiv., VA 1998. Ek 1557 Hen. Airickilan 1 leiv., VA 2030. Tark.mk. 1589 f. 614: Wehuu Påual Åinonen boor på Airickilä äremarck i Birckala sochn. Ähtärin Kivijärven kylässä asui Vehun taloa Paavo Oinonen 1570-83. Matti J. Kankaanpää VRT (1990) s. 229.

Lm Pirkkalan kk 1559 Hen. Aijrickilan, Ruoveden kk 13.10.1565 (Ruoveden ensimmäiset käräjät) Hen. Persson Aierickilän, VA 2179 f. 10. Sak lk 25.2.1565 Hendrich Persson Aierickilän sai sakon laiminlyönnistä, koska ei ollut kehräyttänyt niitä pellavia, jotka olivat kauan olleet hänen huostassaan, sk 22.10.1568 Hin. Persson Airickilan oli kantanut vastoin voudin käskyä rahamaksuja Keijärven neljänneksestä. Molempien sakkojen luonne viittaa siihen, että Heikki oli Keijärven neljänneksen lukumies (bolman).

Hv 1571 Aijrickila: Hen. ku 20, hev 3, le 7, nk 0-3-4-0, la 7, oa 156:2, ny 17.375.

NIISIUS PIETARINPOIKA sak kk 24.9.1569 Nisius Persson Aijrickilan uhkasakko saapua käräjille, sk 10.1.1570 Nisius Aijrickilan t > talon II Sipi.

II yhdistetty Teivaalan ratsutilaan 1590-luvulla

MARKKU 1540-52, äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 4, la 8, ny 8. Marcus Aijrickilan mk 1546, Marcus Aijrickijlan mk 1552.

NIILO mk 1553-65, lv 1557, pm 1558-66, äv 1553: 2. Pm äv 1558: ½. Lv 1556-59: 2½-2-2-2, 1561-62: 2-3, 1564-66: 2-3-2. Nils Aijrickalan mk 1553, pm 1566, Nilis Airickilain mk 1556, Nilis Airicki mk 1557, 1559. Nilis Airickilan mk 1558, Nils Airick mk 1560, Niels Airickij mk 1561. Sak sk 27.1.1557 Nils Airickilan huonot aidat ja sillat.

SIPPI mk 1566-(1589), pm 1567- . Äv 1566: 2. Lv 1567-71: 3-3-2-3½-3. Sigffred Nillss. mk 1567-68, pm 1571, Sigfrid Larss. mk 1569-71. Sig^{dt} Aierickilän pm 1567-68. Sigfred Larsson pm 1577, Sigfre Larsson tark.mk. 1589. Sak tk 1569 Sig^d Aijrickilan ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon, sk 10.1.1570 talon I Niisius t > Siffred ibm. Hv 1571 Aijrickila: Sigffred Larsson ku 10, hev 1, le 6, nk 0-0-5-0, la 8, oa 127:4, ny 11.5.

taloihin sijoittamatta:

MARTTI sak sk 20.10.1554 Morthen Aijrickilan t > Ilmaristen Erkki (talo Ib), stk 3.5.1556 Morten Airickalan t > Teivaalan Niilo (talo III).

ILMARINEN Ilmaris mk 1540-42, 1557-62, 1564-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-71. Luettiin 1544-56 Teivaalaan.

I a + b Sipilä ja Rekola

LAURI 1540-52, äv 1540: 4, 1541: 4½. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 8, la 15, ny 17.875. La. Ilmaris mk 1544, Lasse Ylmaris mk 1546, Lasse Ilmaris mk 1552. Lm Lasse Ilmari lk 15.3.1541, VA Topographica Teisko, Rikala.

Ia (Sipilä) SIMO OLAVINPOIKA 1553-84, äv 1553: 4½, 1557: 2 (talo jaettu), 1566: 2½. Lv 1556-59: 6½-4½-3-3, 1561-62: 1½-2½, 1564-71 ka 3 1/8. Simon Ilmaristhen mk 1553-56. Vuonna 1556 Simon Ilmaristhen lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45. Vuonna 1559 Simon Ilmaris myi voudille 73 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Lm Simon Olofsson Ilmaris Ruoveden kk 13.10.1565, VA 2179 f. 10. Hv 1571 Ilmaris: Simon ku 5, hev 1, le 4, nk 0-2-2-0, la 7, oa 83:1, ny 8.875.

Ib (Rekola) ERKKI LAURINPOIKA mk 1557-1605, pm 1558- . Äv 1557: 2½, 1566: 2. Lv 1558-59: 2-1½, 1561-62: 2½-2½, 1564-71 ka 2 1/16.

Vuonna 1552 Erich Larsson aff Ilmarisby lupasi mennä asumaan Sikojärven kylän eräsijalle vid Parcku siöö (eli Kurun Parkkuuseen). VA 130^a f. Ruoveden käräjillä 4-7.6.1681 Olkitaipaleen Jaakko Ilmarinen (Myllärin talon isäntä 1676-81, Kankaanpää VRT s. 49) esitti vouti Niilo Ingenpojan ja tuomari Jöns Westgöten vahvistuskirjeen 16.12.1553 Welkilefwelä (? , p.o. Olkitaival) uudisasutuksen saannolle. Jaakko esitti, ettei talo ole koskaan ollut sen jälkeen autio, ja kirje ilmeisesti koski hänen taloansa. VA Ylä-Satakunta KOa 7 f. 206-207. Jokipii, Vanhan-Ruoveden historia I s. 84. Kurun Olkitaipaleen Mylläriä asui 1566-1604 Martti Erkinpoika, joka on Pirkkalan sakkoluetteloissa jo sk 31.12.1560 (Morten Mylläri), VA 2132 f. lv. Vuoden 1589 tarkastusmaakirja f. 611: Morthen Mölner boor på Ilmaris äremark i Birckala sochn. Erkki Laurinpoika lupasi mennä Parkkuuseen asumaan, ilmeisesti Parkkuunjoelle, jossa on koski. Martti on kait hänen poikansa, joka oli tuossa koskessa olleen myllyn hoitaja. Vuoden 1553 kirjeen on ilmeisesti saanut Erkki, joka on kuitenkin jäänyt viljelemään kotitalostaan osaa sitten kun perinnönjako oli selvä. Parkkuun uudistalon hän on luovuttanut Martille. Se että eräsija oli alunperin Sikojärven kylän, on jo 1500-luvulla unohtunut.

Pm 1569 Erich Jonss. (?). Sak sk 20.10.1554 Airikkilan Martti (talo ?) t > Erich Ilmaristen, kk 20.10.1565 Erich Ilmaris laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Ilmaris: Erich Larsson ku 5, hev 1, le 3, nk 0-2-2-0, la 4, oa 73:1, ny 7.5.

II liitetty Teivaalan ratsutilaan 1600-luvun alkuvuosina

KLEMETTI Clemet Almanen (p.o. Ilma^{ri}-nen ?) oli lm Pirkkalan laaman-

ninkäräjillä 29.1.1509, RA De la Gardieska samlingen, p.kopio, FMU VII 5365.

VINCENTIUS (VILLI) mk 1540-52, 1557-67, lv 1557, pm 1558-67, 1569. Äv 1540: 4, 1541: 4½. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 6, la 12, ny 15.5. Lv 1557-59: 6-0-5½, 1561-62: 2-5, 1564-67 ka 3½, 1569: 3½. Villi mk 1540-52, Vicentius mk 1557, Vincentius mk 1559, Wincentius pm 1557. Ek 1554 Villi Ilmaristen maksoi eräkalastuksesta leiviskän haukia, VA 1972. Ek 1555 Vincentis Ilmaristen 1 leiv., VA 1978. Eräomistuksen sijainnista alla Lauri. Lm Vincentius Ilmaristen kk 1554, kk 1556. Sak kk 1560 Vincentius Ilmaris t > Matti Karvainen (Leppälahti talo II), Hen. Rikala (Leppälahti talo I) t > Vincentius Ilmaris sk 31.12. 1560 Vincentius Kalmarby (p.o. Ylmarby) huonot aidat.

ANNA sak kk 1551 Anna Villilän t > Kuuston Pertun vaimo Maarit (talo III), VA 216^b f. 46.

LAURI VINCENTIUKSENPOIKA mk 1553-56, 1568-85, pm 1568, 1570- . Äv 1553: 4½. Lasse Villi mk 1553-56. Lv 1568: 4, 1570-71: 4-3. Lass (Lasse) Vincentiuss., Vincenss., Vincenssⁿ mk 1568-71, pm 1568, 1570-71.

Ek 1553 Lasse Ilmaristhen maksoi eräkalastuksesta leiviskän haukia, VA 130^a f. 21v. Ek 1557 Lasse Ilmaristen 1 leiv., VA 2030. Tark. mk. 1589 f. 611: Olkitaeuall Thomas Nilsson boor på Birckala sochns Lasse j Ilmaris eremarck. Tämä Tuomas Niilonpoika oli 1586- n. 1606 Olkitaipaleen kylässä (Kuru) Taipaleen talon isäntä (Kankaanpää VRT s. 49). Tuomaan isä on vuoden 1564 uudisasukasluettelossa Olkitaipall Nils, VA 2164 f. 67v. Olkitaival on sama kuin nykyinen Parkkuu. Lauri ja Vincentius kalastelivat vielä noin v. 1560 näillä tienoilla, koska siellä lähellä asuvien kanssa kalavesi ja muut riidat ovat johtaneet tappeluihin.

Lm Lasse Ilmaristen tk 1557, kevk 2.6.1557, tk 1559, sk 3.12. 1559, Lasse Ilmarilan tk 1564, Lass Ilmaristen lk 5.3.1567, Lass Vincentius. Ilmaris lk 10.5.1568 (VA 2213 f. 13v), --- entiuuss. Ilmaris kk 1568, Lasse Ilmaristen sk 22.10.1568 ja Lasse Ilmaristen tk 4.4. 1571 eli yhteensä 10 kertaa.

Sak kk 1559 lautakunta totesi todistetuksi, että Lasse Villi oli tehnyt lapsen Erkkilän Tuomaan (talo Ia) vaimolle Barbara Mikontyttärelle. Lasse Villi oli itse laillisessa avioliitossa. Hän pääsi 40 markan sakoilla. Tk 1560 Lasse Ilmaristen t > Matti Karvainen (Leppälahti talo II), kk 1560 Lasse Ilmaris t > Hen. Kukoila Kahanpää (Kahanpää talo III), kk 1560 Ilmaris oli ajanut Kankaanpään kylän talolliset pois näiden omilta kalavesiltä, tk 1570 Lasse Ilmaristen laiminlyönyt kyytivuoron.

Hv 1571 Ilmaris: Larss ku 10, hev 1, le 7, nk 0-2-0-0, la 7, oa 107:4, ny 10.875.

KLEMETTI LAURINPOIKA 1586-(1600). Clemet Larsson tark.mk. 1589. Lm Clemet Skalmariby (p.o. Ylmariby) sk 31.12.1560.

Vuoden 1589 tarkastusmaakirja f. 612: Pitelambý Jons Jacobsson på Ilmaris äremark j Birckala sochn, VA 2401^b f. 612. Juho Jaakonpoika asui 1580-1605 Kurun Petäjälammien eli Niemikylän Lörpyksessä, (Kankaanpää VRT s. 51). Ei ole tietoa, ketkä ilmarilaiset ovat siellä käyneet erässä.

Keijärven jakokunta

MÄKKYLÄ Mekikyle mk 1540-41, Mäkikylä mk 1544, 1546, 1553-57, 1559, pm 1557-59. Koko kylästä tuli 1580-luvulla Kristoffer Laurinpojan ratsutila.

I

JUHO Pirkkalan käräjillä 26.5.1483 Jönis Kalso oli yksi niistä 12 miehestä, jotka vannoivat maakuntakatselmuksessa todetut Hyhkyn ja Keijärven väliset rajapaikat oikeiksi. VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v, FMU III 2077, jossa väärä ajoitus 9.6.1433.

ANTTI 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 1, la 7, ny 7.375. Anders Kalzoi mk 1540, Anders Kalzsi mk 1541-42.

TUOMAS mk 1544-84, lv 1557, pm 1558- . Äv 1544: 2. Lv 1556-59: 2-1½-1-0, 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 1 11/16. Thomas Kalsi mk 1546, 1557-61, pm 1559, 1561-62. Tomas Kalssi mk 1552, Thomas Kaldzi mk 1553, Kalssi mk 1556, pm 1558, 1564, Kaltzi lv 1557, Kalssii pm 1563, Karlss. (?) pm 1565. Hv 1571 Mäkikylä: Thomas Kalsi ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-2-0, la 5, oa 96:7, ny 10.125.

II

ANTTI ERKINPOIKA mk 1540-65, lv 1557, pm 1558-66. Äv 1540: 3. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 6, la 3, ny 9.375. Lv 1556-59: 5½-3½-4-4, 1561-62: 1-5½, 1564-66: 3-5-4. An. Ärsy mk 1546, 1552, Anders Arszki mk 1553, An. Arsoi mk 1556, Anders Ärsöij (Ärsöi) mk 1557-61, lv 1557, Anders Erichsson (Ersson, Erichss., Erickss., Erss.) pm 1558-59, 1561-65.

JUHO ANTINPOIKA mk 1566-(1589), pm 1567- . Äv 1566: 3. Lv 1567-71 ka 4 4/5. Jons (Jönss., Jöns) Anderss.(An.ss., Anderssⁿ) mk 1566-71, pm 1568, 1570-71. Vuonna 1556 Jöns Andersson Mäkikylän lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Hv 1571 Mäkikylä: Jons Andersson ku 10, hev 2, le 9, nk 0-4-5-0, la 9, oa 182:4, ny 18.625. Vaihtoi vähän ennen v. 1589 tilansa Kristoffer Laurinpojan kanssa samankokoiseen tilaan Keijärven kylässä, VA 2401^b.

III

OLAVI 1540-43, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 1, la 6, ny 8.25.

HEIKKI mk 1544- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1544: 1½, 1567: 2. Lv 1556-59: 2-5½-4-5, 1561-62: 1-5, 1564-71 ka 4 13/16. Hen. Ärsy mk 1546, Hen. Päcki mk 1553-56. Hen. Ärsöij (Arsoij, Ärsöi) mk 1557-61. Vuonna 1556 Hen. Ärsöij Mäkikylän lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Hv 1571 Mäkikylä: Hen. Arsoij ku 5, hev 1, le 5, nk 0-4-4-0, la 8, oa 112:4, ny 12.

IV

KLEMETTI MAUNUNPOIKA mk 1540- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 4, ny 8. Lv 1556-59: 2-2-2-1, 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 2¼. Clemet Månsson mk 1546, Clemith Monsson mk 1552, Clemeth (Clemitt, Clemett) Päcki mk 1553, 1556-61.

Vuonna 1556 Clemith Mäkkylän lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Eom 1552 Monsson aff Mäkikylä yksi eräsija vid Pörane siöö 24 peninkulman päässä kotoa (Ähtärin Perännejärvellä). Sitä ei asutettu. VA 130^a. Ruoveden käräjillä elokuussa 1624 todettiin, että Tapani Pakarisen Ähtärin Alastaipaleelta kuului maksaa vuokra Mäkikylän ratsutilalle Ezsoima nimisestä niittyalueesta. VA Ylä-Satakunta

KOa 1 f.64v. Tapani Pakarinen asui 1625-38 Ähtärin Alastaipaleessa taloa Pakari II, Kankaanpää VRT s. 223. Talo on Perännejärven eteläpäässä, joten k.o. alue oli ilmeisesti Klemetti Maununpojan entistä eräsijaa. Ähtäri on ruotsiksi esim. v. 1600 Edzsöö ym., ks Viljo Nissilä Vanhan Ruoveden alueen pitäjännimet, Vanhan-Ruoveden historia I:2 (1990) s. 311.

Sak kk 24.9.1569 Clemet Mekikylen uhkasakko saapua käräjille. Hv 1571 Mäkikylä: Clemett ku 5, hev 1, le 4, nk 0-1-2-0, la 4, oa 81:7, ny 8.

Pirkkalan käräjillä 16.2.1627 esitettiin Jöns Knuutinpojan 12.3.1542 antama tuomio, jonka mukaan Mäkikylän ulkopalsta Rååmaa (= Ruomansarka Vettijärven pohjoispuolella) rajoittui Ylöjärven, Kuusiston ja Suojasen maita vastaan. VA Ylä-Satakunta KOa 1 f. 165.

KEIJÄRVI Keijerffuj mk 1540-41, mk ja pm 1559, Keijerfui mk 1544, Keijerui mk 1546, 1552, pm 1557 Keierffui mk 1553-57, pm 1558.

Kuokkalankoskella Lempäälässä 9.1.1439 määrättiin Beng Käha Järff yhdeksi Pirkkalan takuumieheksi yhteiskuntarauhan säilymisestä ns. Davidin kapinan jälkeen, RA Skoklosters Codex Aboensis f. 54, Mk 476.

Pirkkalan käräjillä 26.5.1483 vahvistettiin oikea raja emellan Keijjärffuiby och Hychis boor: Noidanvasara, Hattulalähde, Haukijoenhaara, Haukijärvi, Iso-Hauenjoki, Vähä-Hauenjoki ja jälleen Noidanvasara. VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v, kopio originaalista, pain. FMU III 2077 (missä väärä ajoitus 9.6.1433).

Pirkkalan syys- ja talvikäräjillä 24.2.1619 esitettiin Keijjärven ja Mäkikylän puolesta laamanni Jöns Knuutinpojan 1.3.1549 päivätty tuomiokirje Runsaalan ja Keijjärven rajoista. Sen mukaan Keijjärven oikeat bolstadzråå olivat Wahandawalkama, Wahandasalmi, Marjen(?)mäkj, Wal-kiakivi, Chauruhenuwussilda (?) ja Sawihautha. VA Topographica Pirkkola.

I yhdistetty Eerolaan 1600-luvun alussa

LAURI SIGURDINPOIKA todisti 11 muun kera Pirkkalan käräjillä 26.5.1483 Keijjärven rajan Hyhkyä vastaan, VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v, FMU III 2077. Nimi on kirjoitettu Laurich Sigwirdsson. Lisänimi Siurdi johtunee Laurin isän nimestä. Mikään ei liene estänyt sitä, että valan tehneenä todistajana oli keijjärveläinenkin. Ks. myös talo VII, Marten Römäinen todisti samalla kertaa.

OLAVI 1540-43, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk -, la 4, ny 5.5. Ol. Surdhi mk 1541.

LAURI OLAVINPOIKA 1544-(1600), äv 1544: 2, 1557: 2½. Lv 1556-59: 2½-4-2-4½, 1561-62: 5-5, 1564-71 ka 2 7/8. Lasse Siurdhi mk 1546, 1553, Las (Lasse) Siurdi mk 1552, 1556, lv 1557. Lasse Siure mk 1557-59, 1561, Siurd mk 1560. Lasse (Lass) Olsson (Olss., Ollss., Olson, Ollsson, Ollsson) pm 1558-59, 1561-65, 1567-71, mk 1570-71. Lars Rodzalainen pm 1577, VA 2312. Lauri on ollut kylän ensimmäisenä v:sta 1544 lähtien, niin myös tämä Lars.

Sak kk 1556 Lasse Rodzalan t > talon Va Morthen Hulpoiij, tk 1557 talon VA Martti t > Lasse Rodzalainen, sk 15.12.1563 Jacop Hulpoi (talo Vb) oli rikkonut Lasse Siurdin aidan, sk 15.3.1568 talon VII Pietari Tapaninpoika t > Lass Ollsson ibm ja Per Larsson Keijerffuen (talo ?) t > Lass Ollsson ibm, kk 1568 Lass Ollsson Keijjärffuen t & talon VII Pietari Tapaninpoika ja talon Va Erkki Martinpoika.

Hv 1571 Keierffui: Lasse Oleffsson ku 5, hev 2, le 4, nk 0-2-0-0, la 3, oa 76:7, ny 9.375. Moni seikka viittaa siihen, että tämän talon on perustanut ruotsinkielinen tulokas. Talo II on hänen kantatilastaan ennen v. 1540 erotettu.

II

JUHO 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 5, ny 7.625.

JAAKKO JUHONPOIKA 1544-(1600), äv 1544: 2½. Kv 1558: 1½. Lv 1556-59: 3-0-0-3½, 1561-62: 5-3, 1564-71 ka 3 3/8. Jaco. Siurdhi mk 1546, Jaco. (Jacop) Siurdi mk 1552-56, pm 1558-59, 1564-65, Jacop Siurdi pm 1561, Siurdij pm 1562-63, Jacob Ionss., Ionss., Ionsson mk 1568-71, Jacop Perss. (?) pm 1569.

Eom 1552 Iacop Siurtti & talon Va Martti Hulpo yksi eräsija Palovedellä 8 peninkulman päässä kotoa. Sinne lupasi lähteä asumaan Lasse Persson aff Kusiniemi (Kuusisto talo I ?). VA 130^a. Eräsijasta ks. talo Va.

Hv 1571 Keierffui: Jacob Jonsson ku 4, hev 1, le 9, nk 4-0-0-0, la 6, oa 127:6, ny 13.75.

III Jutila

OLAVI 1540-52, äv 1540: 3. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 8, ny 8.5.

JUHO OLAVINPOIKA mk 1553-65, lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 3½. Lv 1556-59: 4½-5-4-4½, 1561-62: 2-4, 1564-71 ka 2 7/8. Jons Juntulan mk 1553, Jons Juntulainen mk 1556-58, Jons Olsson lv 1557, Jons Juntulainen mk 1559, Iunttula^{en} mk 1560, Iunttuloi. mk 1561.

Eom 1552 Iöns Iunttulajnen yksi eräsija ved Niemiträsk 28 peninkulman päässä kotoa. Sitä ei asutettu. VA 130^a. Ek 1553 Iöns Iunttulajnen maksoi eräkalastuksesta haukiveroa leiviskän, VA 130^a f. 21v. Ek 1555 Ions Iunttulainen ibm (Keierffuen) samaten 1 leiv., VA 1978. Ek 1556 Jons Iunttulainen samaten 1 leiv., VA 1998. Lisätietoa talon eräsijasta antaa seuraava lähde: Kangasalan käräjillä 19.11.1600 vahvistettiin se sopimus, jonka Per Oinonen (= Ähtärin Niemisveden Oinosen talon Pekka Oinonen) ja Grels Vihavainen (= Ähtärin Ähtärinkylän Nyyssölän Reko Vihavainen) olivat tehneet rajoistaan. Rajapaikat luetellaan, ja niistä näkyy, että kyse on Niemisvettä ympäröivästä alueesta. Rajapaikat ovat Juntulaisen Rengas kiffui, Twpå soo, Lapin kiu-kan sija, Helfue Jerfui, Warfuuisten Linna, Niemisen Joen Sw, Walkia korffua, Pichti Sulcha, Walchia kiffui, Råådhen Määki, Kohisevan ojan sw, öfwer Koorech Järffui, Hanhi Lettho, Pyhikenn Saarij, Hanga Jerffui, Pitke Jerffui, Läckin Jerfui, så till Juntulaisen Wirran Sw och så till för^{re} Rengas kiffui igen. VA 222^a f. 118. Juntulaisen mukaan nimetyt paikat ovat Niemisveden itäpuolella. Siellä on myös pieni Renkasen järvi. Vuonna 1559 Jons Olsson Keijerff myi voudille 35 oravanahkaa, VA 2032 f. 9-11.

MIKKO MATINPOIKA mk 1566-(1577), äv 1566: 3½. Michell Ollss. (?) mk 1570-71. Michill Juntulais pm 1577. Sak sk 15.3.1568 Michill Madzsson Keijerffuen t > saman kylän Valpuri Olavintytär (talo ?), kk 1568 Michill Madzsson ibm (Keijerffuen) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Keierffui: Michill Juntulainen ku 4, hev 1, le 3, nk 2-0-0-0, la 2, oa 50:2, ny 6.25.

IV a + b Ollila

MIKKO Pirkkalan kevätkäräjillä 1510 oli lm Mekell Kähiiärfue. Asia-

kirja on säilynyt kahtena 1600-luvun huonona kopiona, RA Stavsunds arkiv, julk. Jan Liedgren HTFF 1966: 2 s. 75 ja VA Topographica Vanaja, Harvialan kopiokirja s. 725. Molemmissa nimi on kirjoitettu samoin.

MIKKO OLAVINPOIKA mk 1540-65, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 2½, 1553: 1½ (talo halottu), 1564: 4 (talo IVb:ltä 1½ ja talolta IX 1 äv), 1565: 3 (äv 1 talolle IX). Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 6, ny 8.25. Lv 1556-59: 3-2½-2-2½, 1561-62: 2-2½, 1564-71 ka 3 3/16. Michel Olsson mk 1546, 1552, lv 1557, pm 1558-59, 1561. Michell Ollilan mk 1553-61. Michil (Michell, Michel) Olss. (Ollss.) pm 1562-65, 1567-71.

Lm Michel (Michill) Ollilan rovkk 1551, tk 1555, stk 3.5.1556, Michill Ollila rovkar 23.9.1557. Sak sk 1554 Michill Ollilan t > talon V Martti Hulpo, sk 1558 Madlin Loijlan (Ylöjärvi talo III) oli väittänyt, että Michel Ollilas son olisi maannut sisarensa, mutta hän ei voinut puheitaan todistaa. Ks. myös Tervalahki talo IV.

TUOMAS MIKONPOIKA mk 1566-(1589), äv 1566: 2½ (vähennetty ½ äv). Thomas Michelss. (Michellssⁿ) mk 1569-71. Vuonna 1559 Thomas Michelsson Keijerff myi vouldille yhden näädännahan ja 34 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Sak kk 1568 Thomas Michelsson Keijerffuen laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Keierffui: Thomas Michillson ku 3, hev 2, le 3, nk 0-1-0-0, la 4, oa 63:5, ny 8.

IVb ERKKI OLAVINPOIKA mk 1553-62, lv 1557, pm 1558-65. Äv 1553: 1½. Lv 1556-59: 1-2-1-2, 1561-62: ½-1, 1564-65: 2-2½. Erich (Erick) Ollilan mk 1553-61. Erick (Erich) Olsson (Olss., Ollss.) pm 1563-65. Maa-veron maksoi 1564 talon IVb Mikko.

V a + b Hulpo

HEIKKI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 3. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 3, la 7, ny 10.375.

JAAKKO 1544-52, äv 1544: 3. Jaco. Hulppo mk 1544, 1546, 1552.

Va MARTTI 1553-84, äv 1553: 3, 1557: 1½ (talo halottu). Lv 1556-59: 2-4-2-3½, 1561-62: 2-2½, 1564-71 ka 1 15/16. Morthen Hulpoij mk 1553, 1557-58, Morthen Hulpoi mk 1556, 1559-61, lv 1557.

Eom 1552 Morthen Hulpoij yksi eräsija & talon II Jaakko Siurtti Palovedellä 8 peninkulman päässä kotoa. Sinne lupasi mennä asumaan Lasse Persson aff Kusiniemi (Kuusisto talo I ?). VA 130^a. Ek 1553 Morthen Hulppa maksoi eräkalastuksesta veroa leiviskän haukia, VA 130^a f. 2lv. Tark.mk. 1589: Mommola Nisius Larsson asui på Birchala sochn eremarck j Hulpula, VA 2401^b f. 602. Pihlajalahden Mommo Ruovedellä on Paloveden rannalla.

Sak tk 1551 Bertil Kwston (Kuusisto talo II) t > Morthen Hulpoij, rovkk 4.9.1551 Mortin Hulpoinen oli esittänyt kanteen Piikkilän Marttia (Niemi talo I) vastaan huorinteosta, mutta tämä ei saapunut vastaamaan. Kevk 29.4.1554 Morthen Hulppoij t > talon VII Martti, sk 1554 talon IVa Mikko t > Morthen Hulpoij ibm, kk 1556 talon I Lasse Rodzalan t > Morthen Hulpoij, tk 1557 Morthen Hulpoi t > talon I Lasse Rodzalainen, kevk 28.4.1558 Lasse Teivas (Teivaala talo I) oli hakannut kaskan ja ottanut rakennushirsiä j Morthen Hulpos utmark (kylän ulkopalstat oli jaettu talojen kesken sarkoihin ?).

Hv 1571 Keierffui: Märthin ku 3, hev 1, le 3, nk 0-1-0-0, la 3, oa 48:5, ny 5.875.

ERKKI MARTINPOIKA mk 1585-(1600). Erich Märthensson tark.mk. 1589 äv 3 (talo Vb liitetty takaisin kantatilaan). Sak kk 1568 Erich Mort-

hensson ibm (Keijärffuen) t & talon I Lass Ollsson.

VIb JAAKKO mk 1557-83, pm 1558- . Äv 1557: 1½. Lv 1558-59: 1-2½, 1561-62: 0-2, 1564-71 ka 2¼. Jacåp, Jacop, Jacob Hulpoiij, Hulpoi mk 1557-61, 1568-71, pm 1558-59, 1561, 1564, 1570-71. Jacop, Jacob Hulp-poi, Hulppoi, Hulpoi pm 1562-63, 1568-69. Sak sk 15.12.1563 Jacop Hulpoi sai sakon vahingonteosta hajoitettuaan talon I Lasse Siurdin aitauksen. Hv 1571 Keierffui: Jacob Hulpo ku 4, hev 1, le 5, nk -, la 4, oa 87:6, ny 7.5.

VI yhdistetty Eerolaan 1600-luvun alussa

PIETARI OLAVINPOIKA mk 1540-65, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 1, la 5, ny 7.125. Lv 1557-59: 3-½-1½, 1561-62: 3-2, 1564-71 ka 1 7/16. Per Sijroiij mk 1546, Per Seroiij mk 1552, Pedher (Per) Olsson, Ollss., Olsson, Ollsson mk 1553, 1556, pm 1558-59, 1561-65, 1568-71. Per Sijrolann mk 1557, Per Sijrolan mk 1559, 1561. Per Siroiij lv 1557, Pedher Sijroilan mk 1558, 1560. Sak tk 1554 talon VII Tapani t > Pedher Siiroiij, sk 27.1.1557 Per Olsson Keijerffuen huonot aidat ja sillat.

KLEMETTI PIETARINPOIKA mk 1566-1588, äv 1566: 2. Clemett Persson tark.mk. 1589 äv 2, luopunut 1588, otettu kruunulle. Sak kk 1568 Cle-met Persson Keijerffuen huonot aidat ja sillat, sk 25.1.1571 Clemet Persson ibm (ibm ?) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Keierffui: Cle-mett Persson ku 2, hev 1, le 2, nk 1-0-0-0, la 3, oa 38:2, ny 4.875.

VII Eerola

MARTTI Pirkkalan käräjillä 26.5.1483 Marten Römäinen vannoi valato-distajana yhtenä 12:sta Keijärven ja Hyhkyn rajankulun, VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v, FMU III 2077 (jossa väärin 9.6.1433). Marcus (?) Roma oli lm Pirkkalan lk 2.2.1507, VA Harvialan kopiokirja (1600-luvulta) s. 729. Marthen Rönöij oli lm Pirkkalan lk 29.1.1509, RA De la Gardieska samlingen, pap.kopio, FMU VII 5365.

TAPANI OLAVINPOIKA mk 1540-65, 1568- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 2½, 1553: 3, 1557: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 4, la 6, ny 9.75. Lv 1556-59: 3-6-6-8, 1561-62: 2-0, 1564-71 ka 2 3/8. Staffan Olsson mk 1546, 1552-56, Ryönin mk 1557, Römä pm 1558-59, 1561-65, Ryömi mk 1558, Rämi mk 1559, Rönä mk 1560-61.

Ek 1554 Staffan Keierffuen maksoi eräkalastuksesta leiviskän haukia, VA 1972. Ek 1555 Staffan Keierffuen samoin 1 leiv., VA 1978.

Ek 1556 Staffan Keierffuen samoin 1 leiv., VA 1998. Talon eräsijan paikasta ei ole tietoja. Ylöjärven kunnan luoteisosassa on Ryömänsarka, joka nimestä päätellen voisi olla talon VII vanha omistus, mutta 1630-luvun asiakirjat luettelevat sen omistajat, ja mukana ei ole yksikään Keijärven taloista.

Lm Staffan Rämälän rovkk 1551, VA 1945 f. 8; Staffan Röömä sk 16.12.1553, Staffan Römälän kevk 29.4.1554, VA 1973 f. 22v; Staffan Römä kk 1556, Staffan Riöna tk 1557, Staffan Keijerffuen kevk 2.6.1557, Staffan Röna kk 1557, Staffan Römä rovkar 23.9.1557, Staffan Röni sk 2.11.1557, Staffan Keierffuen kevk 28.4.1558, Staffan Keierff kk 1560 ja Staffan Röni sk 31.12.1560, eli yhteensä 12 kertaa. Sak tk 1554 Staffan Keierffuen t > talon VI Pietari Siiroi.

MARTTI TAPANINPOIKA mk 1566-67, äv 2½. Morthen Staffanss. mk 1566-67. Märthen Staffansson pm 1577. Sak kevk 29.4.1554 talon V Martti Hulpoi t > Morthen Keieffuen, kk 22.9.1564 Märthen Staffansson Keieierffui huonot aidat ja sillat, ei humalistoa, kk 1568 Morthen Keijerffuen

laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Keierffui: Mårthen Staffanson ku 4, hev 1, le 5, nk 4-2-0-0, la 4, oa 84:-, ny 10.5.

PIETARI TAPANINPOIKA sak sk 15.3.1568 Per Staffansson Keijerffuen t > talon I Lasse Olavinpoika, kk 1568 Per Staffansson t & saman talon I Lasse.

VIII autioitunut

MATTI 1540-52, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 1, la 2, ny 3.75. Madz Paskoij mk 1546, Madz Paskoi mk 1552.

IX yhdistetty Eerolaan 1600-luvun alussa

JUHO mk 1540-62, lv 1557, pm 1558-62. Äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 5, la 6, ny 8.25. Lv 1556-59: 2½-½-1-1½, 1561-62: 1½-0. Jons Kale_a mk 1540-42, 1546, 1552-57, pm 1558, 1562. Jons Caleua mk 1558-61, pm 1561. Sak stk 3.5.1556 Jons Kele_ainen laiminlyönyt kyytivuoron.

DIONISIUS ERKINPOIKA mk 1565- , pm 1566- . Äv 1565: 1½. Nisius Erichss. (Erss.) pm 1567-71. Lv 1566-71 ka 5/12. Sak kk 1568 Nisius ibm (Keijerffuen) laiminlyönyt kyytivuoron, sk 25.1.1571 Nilis Keierffui huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Keierffui: Dionisius ku 2, hev 1, le -, nk 0-1-0-0, la 1, oa 15:6, mny 2.625.

taloihin sijoittamatta:

MATTI sak sk 1559 Madz Keijerffuen t > Marith ibm.
MAARIT

VALPURI OLAVINTYTÄR sak sk 15.3.1568 talon III Mikko Matinpoika t > Valborg Ollsdotter ibm.

Ylöjärven jakokunta

Pirkkalan käräjillä 16.2.1627 esitettiin Jöns Knuutinpojan 12.3.1542 antama tuomio, jonka mukaan Mäkkylän ulkopalsta Rååemaa (= Ruomansarka Vettijärven pohjoispuolella) rajoittui Ylöjärven, Kuusiston ja Suojasen maita vastaan. VA Ylä-Satakunta KOa 1 f. 165. Tämä pitää paikkansa vain Ruomansaran itärajan osalta. Siellä oli isonjaon aikaan vastassa Kuusiston ja Suojasen Taipaleenmaa. Ylöjärven mainitseminen 1542 mukana viittaa siihen, että tarkoitettiin näiden kylien muodostamaa jakokuntaa.

Laamannioikeudessa uusittiin 5.10.1677 Hartvig Henrikinpojan 31.10.1588 antama laamannintuomio, jossa määriteltiin Ylöjärven ja Suojasen välinen raja. Se oli seuraava: Suodhan oijan - Thedhen oijan - Ylemän julhe - Aution alhon ijulhe - Kaukoilankangan kifvipyycki, HMA Hämeen maanjako-oikeuksien konseptipöytäkirjat Pirkkala I Ylöjärvi 5.12.1770. Maanjako-oikeudessa 24.2.1777 todettiin Suojasen rajaksi Ylöjärveä vastaan seuraava linja: 1. Tiensunkivipyycki, 2. Suodenojan- eller Kortesuonlächdet, 3. Työdenojan, 4. Ylinen jylhä ja 5. Autionalhonjylhä. Vuoden 1588 tuomioon nähden erot ovat siinä, että lähimpänä kylää olevaa Tiensuunkivipyykkiä ei mainita 1588 ja siinä, että 1777 ei ole Kaukoilankangankivipyykkiä, joka onkin Suojasen kyläalueen toisella sivustalla Keijärven Pinomäensarkaa vastaan. Vuonna 1588 on käytetty Suojasen metsäsaran ympäröysraja, 1777 taas raja Ylöjärveä vastaan. Rintamaiden välillä ei ollut rajaa 1588, mutta kylillä oli omat metsäsarkansa. Ks. Saarenheimon kirjassa Vanhan-Pirkkalan historia s:n 52-53 karttaa ja selostuksia. Saarenheimo on käsittänyt asian niin, että Suojanen erotettiin 1588 kokonaan yhteydestä Ylöjärven kanssa. Nuo

kylien omat metsäsarat voivat olla vanhempiakin kuin vuodelta 1588.

YLÖJÄRVI Ylenierffuj mk 1540, 1553, Yllenijerffuj mk 1541, Ylenierui mk 1544, 1546, Ylenierffui mk 1552, Yleierffui mk 1557, pm 1557-59, Ylöierff mk 1559.

I Äijälä

NIILO Pirkkalan laamanninkäräjillä 7.1.1466 oli lm Nilis Yliärffui, RA orig.perg., FMU IV 3286.

NIILO OLAVINPOIKA Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514 oli lm Niels Olofsson, RA Peringskölds Diplomatarium E 66 kopio 1600-luvun lopulta. FMU VII 5710.

OLAVI NIILONPOIKA mk 1540-52, 1557-61, äv 1540: 3. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 3, la 13, ny 11.125. Ol. Nilsson mk 1544, Oleff Nilsson mk 1546, Oleff Nilsson mk 1552. Oleff Äijelän (Äijälän, Äijälän, Äijälän) mk 1557-61. Oleff Keloij oli lm Pirkkalan laamanninkäräjillä 15.3.1541, VA Topographica Teisko, Rikala.

ERKKI OLAVINPOIKA mk 1553-56, 1562, 1564-84, lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 3. Lv 1556-59: 3-3½-5-5½, 1561-62: 2¼-4, 1564-71 ka 3 5/8. Erick Äijelän (Äijelän, Äijälän, Äijälän) mk 1564-71. Erich Olsson mk 1553-56, pm 1557-59, 1561-71.

Ek 1554 Erich Keloij maksoi eräkalastuksesta leiviskän haukia, VA 1972. Vuoden 1589 tarkastusmaakirja f. 611: Olkitaeuall Peer Märtensson boor på Birckala sochns Erich i Yleierui eremarck; ja f. 61lv: Wakaniemi Lasse Erichsson boor på Erichs Äremarck j Yleierffui. Otettu asutukseen 34 vuotta sitten (1555). Matti J. Kankaanpää Vanhan Ruoveden talonhaltijat v. 1552-1809 s. 50: Pietari Martinpoika asui Olki-
taipaleen Tienaria Kurussa 1586-1601 ja s. 59: Lauri Erkinpoika asui Toikan tilaa Kurun Vaakaniemessä 1586-1606.

Lm Erich Keloij lk 7.2.1554, Eric Keloij tk 8.3.1559, Erich Keloij sk 11.10.1559, rovkär 18.10.1559, tk 14.3.1560, Erich Kelho Keijorff (?) kk 15.7.1560, Eric Keloij tk 22.3.1561, Erick Kelioij sk 15.12.1563, Erich Olsson Ylenierffuen lk 25.2.1565, lk 5.3.1567, Erich Keloij Ylenierffuj kk 2.9.1569, Erich Keloij Ylenierffuj sk 10.1.1570, Erich Olsson Ylenierffuj tk 17.3.1570 ja Erich Olsson Yleniärffui sk 25.1.1571 eli yhteensä 14 kertaa.

Sak kk 1559 Erich Keloij t > talon V Heikki Paroinen, sk 15.3. 1568 Erich Ollsson Ylenierffuen t > talon III vaimo Magdlin. Hv 1571 Ylenierffui: Erich Keloij ku 10, hev 2, le 5, nk 0-2-3-0, la 6, oa 110:-, ny 12.25.

ERKKI ERKINPOIKA sak sk 25.1.1571 Erich Ersson Yliärffui huonot aiat ja sillat.

II Mikkola

OLAVI MIKONPOIKA 1540-84, äv 1540: 3, 1541: 2½. 1544: 3. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 1, la 7, ny 7.375. Lv 1556-59: 5½-5-4-6, 1561-62: 4-5, 1564-71 ka 5 3/16. Ol. Michelson mk 1540, Ol. Mickelsson mk 1541, 1544, Oleff Michilsson mk 1546, Oleff Michelsson mk 1552-56, pm 1557-59, Oluff Mikoilan mk 1557, Oluff (Oleff) Mickolan (Mickoilan) mk 1559-62, pm 1567-71. Oluff (Oleff) Michelss. (Michillss., Michilss., Mi^lss.) mk 1569-71, pm 1561-65. Oleff Keloij pm 1577. Vuonna 1556 Oluff Michelsson Ylenierffuen lunasti päivätyöhauet 10 äyrilllä, VA

1998 f. 46. Hv 1571 Ylenierffui: Oleff Keloij ku 30, hev 4, le 9, nk 0-6-4-0, la 10, oa 202:4, ny 23.25.

III Loila

LAURI 1540-52, äv 1540: 1½, 1541: 2. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 5, la 14, ny 12.25. Lasse Loijla mk 1546, 1552.

HEIKKI PIETARINPOIKA 1553-(1600), äv 1553: 2. Lv 1556-59: 3-2-3½-3, 1561-62: 1½-5, 1564-71 ka 4 3/8. Hendrich Loijlan mk 1553, Hen. Loilo mk 1556, Hen. (Hendrich, Hindrich, Hin, Hindrick) Loila, Loijla mk 1557-62, 1564-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-71. Henrich Persson tark. mk. 1600 (tark.mk. 1589: Sigfr^d Henrichsson). Vuonna 1555 Hen. Loilo lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Sak sk 11.10.1550 Henrick Loijla huonot aidat. Hv 1571 Ylenierffui: Hen. Loijla ku 6, hev 2, le 5, nk 0-3-2-0, la 8, oa 119:6, ny 12.5.

MATLEEN sak sk 11.10.1550 Ylöjärven Elina oli esittänyt väärän syytöksen till Maglen ibm, kk 1554 Madlin Lodhlalan t > Kala Jacop (kylä ?), rovtk 19.5.1555 Valbor, Magdalenes dotter aff Loijlola sai sakon salavuoteudesta, sk 3.12.1558 Madlin Loijlan sai 40 markan sakon, koska oli väittänyt Keijärven Mikko Ollilan pojan maanneen si-sarensa voimatta näyttää puheitaan toteen, sk 15.3.1568 talon I Erkki Olavinpoika t > hustru Magdlin. Vuonna 1571 Malin Ylenierffuen maksoi itsellisen veroa, VA 2243.

IV Räikkä

LAURI Pirkkalan käräjillä 26.5.1483 kaksitoista todistajaa vannoi oikeaksi katselmuskunnan mielipiteen mukaisen Hyhkyn ja Keijärven vä-lisen rajan kulun. Heistä 6. ja 7. olivat Sigurd Päyнен (talo V) ja Lauritz Päynen (p.o. Pa^{ro}ynen, tavun ro lyhennysmerkki on käsitetty ä:n viivaksi), VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v (1600-lukua).

OLAVI LAURINPOIKA 1540-52, äv 1540: 3½, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 4, la 6, ny 10.75. Ol. Lau. mk 1541, Oleff Benttilän mk 1546, Oleff Benttilän mk 1552.

LAURI OLAVINPOIKA 1553-1600, äv 1553: 3, 1559: 2, 1565: 2½. Lv 1556-59: 2-2-2-4, 1561-62: 1½-2, 1564-71 ka 2 3/8. Lasse Benchttilän (Benttilän, Benchttilän, Bentilen, Benttilen, Benchtilen) mk 1553, 1556-61. Lasse Olsson (Ollss., Olson, Olss.) pm 1558-59, 1561-65, 1568-71.

Sak kevk 29.4.1554 Lasse Benchttilän vastuupakoilu, tk 1560 Lasse Benttilän vei yhden näädännahan ja kaksi kiihtelystä (= 80 kappaletta) oravannahkoja myytäväksi Turkuun tarjoamatta ensin voudille (rikkoi voudin etuosto-oikeutta), lk 5.3.1567 talon V Heikki Heikinpoika t > Lass Olsson ibm.

Hv 1571 Ylenierffui: Lasse ku 5, hev 2, le 4, nk 0-0-2-0, la 5, oa 80:5, ny 9.625.

V Siukola

SIGURD (= Siuko) Pirkkalan käräjillä 26.5.1483 todisti Hyhkyn ja Keijärven rajasta Lauri Paroisen ohella (ks. talo IV) myös Sigurd Päynen (p.o. Pa^{ro}ynen), VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v.

HEIKKI 1540-84, äv 1540: 2, 1544: 1½, 1546: 2. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 2, la 8, ny 7. Lv 1556-59: 1½-2-2-3½, 1561-62: 1½-3, 1564-71 ka 2 7/8. Hen. Paronen mk 1546, Hen. Paroijnen mk 1552, Hendrich Paroijnen mk 1553, Hen. Paroinen mk 1556-61, 1566-67, lv 1557, pm 1558-59, 1561-65, 1567-71. Vuonna 1556 Hen. Paroinen Ylenierffuen lunasti päi-

vätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Sak kk 1559 talon I Erkki Ke-
loij t > Hen. Paroijnen, sk 10.1.1570 Hin. Paroij Ylenierffui ei saa-
punut nuotanvetoon (käräjiä varten). Hv 1571 Ylenierffui: Hen. Paronen
ku 4, hev 1, le 4, nk 2-4-0-0, la 4, oa 82:6, ny 9.5.

HEIKKI HEIKINPOIKA sak lk 5.3.1567 Hen. Hen.sson Ylenierffuän t > ta-
lon IV Lauri Olavinpoika.

LAURI JUHONPOIKA 1585-1619. Lasse Jönsson tark.mk. 1589, tark.mk.

1600. Ylöjärven maanjako-oikeudessa 27.3.1770 esitettiin Ylöjärven
kylän puolesta Pirkkalan ja Messukylän käräjäpöytäkirjaan 17.- .10.
1665 kokonaan jäljennetty lainlukija Kristoffer Perttelinpojan 15.10.
1605 päivätty kirje, jonka mukaan Ylöjärven kylää koskevan katselmuk-
sen yhteydessä oli Lars Jönsson i Ylijerfui kertonut, että hänen ai-
kaisemmin Ylöjärven kylässä asuneet esi-isänsä olivat muuttaneet på ett
stycke uthmarck be^{dh} Sammalistensarka och Sälkäsarka ja ruvenneet
maksamaan uudisraivauksesta kahden skurun (= äv 1) veron. Nyt (1605)
Lasse halusi päästä kantakylän osakkaaksi myös noiden skurujen osalta.
Kylässä asuvat olivat kuitenkin tätä vastaan eivätkä halunneet kylän
nautintaosuuksiin mitään muutosta. Katselmusmiehet sen sijaan olivat
valmiit esittämään asian käynnissä olevan verontasoituksen toimeenpa-
nijoille. HMA, Hämeen maanjako-oikeuksien konseptipöytäkirjat Pirkkala
I. Ylöjärvi 27.3.1770. Asia on ymmärrettävä niin, että Lauri oli siir-
tynyt Sammatinsaralta (näin on tulkittava Sammalistensarka) kantatilan
isännäksi, jolloin hänen sukuhaaransa perintöosuus jäi viljelemättä,
ja hänen mielestään hänelle kuului silloin myös kantatilasta saman
verran enemmän osuutta. Asiakirja ei valitettavasti sano tarkemmin,
milloin tuo Sammatinsaran uudisasutus oli syntynyt.

VI Pietilä

PIETARI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 7, nk 2,
la 7, ny 12.875.

PIRITTA mk 1544 Biritt äv 3. Sak sk 11.10.1550 Biritta Benttilän huonot
aidat.

PENTTI PIETARINPOIKA 1546-84, äv 1546: 3, 1566: 2½. Lv 1556-59: 4½-
4-4-2½, 1561-62: 3½-4, 1564-71 ka 3 3/8. Bent ibm (edellä talon IV
Olavi) mk 1546, Bencth ibm (edellä talon IV Olavi) mk 1552, Bencht
ibm (edellä talon IV Lasse) mk 1553-56, jne. Bencth Persson lv 1557.
Vuonna 1556 Bencht Persson Ylenierffuen lunasti päivätyöhauet 10 äy-
rillä, VA 1998 f. 46. Hv 1571 Ylenierffui: Bentth ku 10, hev 2, le 6,
nk 0-1-3-0, la 7, oa 125:-, ny 12.875.

taloihin sijoittamatta:

ELINA sak sk 11.10.1550 Elin Yleierffue sai 3 markan sakon turhasta
kanteesta till Maglen ibm (talo III).

Alilaamanni Henrik Jaakonpoika on 17.1.1595 antanut tuomion Vaon-
maan ulkopalstasta, jonka Ilmarin asukkaat ovat myyneet luvatta Hä-
meenkyrön Sassilalle, vaikka Ylöjärven kylä piti sitä omanaan. Se oli-
kin näillä laamanninkäräjillä kantajana. 1600-luvulla samasta Vaon-
maasta käytiin Ylöjärven ja Sasin kesken pitkällistä käräjäointiä. Maa
jäi lopulta Ylöjärvelle. VA Pirkkalan maanjako-oikeuden pöytäkirja
16.9.1801, nide 165.

SUOJANEN mk 1540-56, 1568-71 Ylöjärveä, pm 1558-71 Kuustoa. Suoiais
mk 1557, 1559, 1562, 1564-67, Suoijais mk 1558, Soiais mk 1560-61.

NIILO mk 1540- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 2½, 1544: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 6, ny 8.25. Nils Sorianen mk 1546, 1552. Lv 1556-59: ½-1-1-2, 1561-62: ½-2, 1564-71 ka 2 3/8. Nilis Suoialan lv 1557, Nils Soiasthen mk 1553-56, Nilis Suoia mk 1557, 1559, Nils Soiasten pm 1558, Nils Soiasten pm 1559 ym. muotoja. Sak tk 1560 Nils Soijais oli vienyt Turkuun myytäväksi yhden näädännahan ja kaksi kiihtelystä oravannahkoja (yhdessä Ylöjärven talon IV Lasse Penttilän kanssa) tarjoamatta niitä ensin voudille, kk 1569 Nils Soiasten huonot aidat ja sillat.

MATTI NIILONPOIKA

Ek 1553 Matz Ylierffuen maksoi eräkalastuksesta leiviskän haukia, VA 130 f. 2lv. Sak sk 15.12.1563 Madz Suaisten huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 Madz Nillsson Suoiais laiminlyönyt kyytivuoron. Tark.mk. 1589: Matz Nilsson Soiainen, tark.mk. 1600: Matz Nielsson (Ylenjärffui). Taloa ei ole hv 1571.

Pirkkalan käräjillä 3.9.1635 Runsaan talon haltija kapteeni Paavali Kristofferinpoika esitti kanteen Huhkajan ja Mutalan talollisia vastaan siitä, että he olivat vallanneet Runsaalle kuuluvan metsäsaran b^d Römensarka. Juttua käsiteltäessä todettiin, että tämä Ryömänsarka oli rajoin ympäröity kolmen skurun eli 1½ äyrin maa, jossa oli kaskimaita, niittyjä ja raivioita. Siitä oli kauan sitten kuulunut 1/3 sille Ylöjärven talolle, jota nyt viljeli Tuomas Erkinpoika Suojainen (oli Suojasen isäntänä 1634-45) ja toinen kolmannes sille talolle, jota nyt viljeli Grels Lattu (= Kuusiston talon I eli Laadun isäntä Reko Yrjönpoika 1634-44), mutta näiden miesten, Tuomaan ja Rekon esi-isät olivat kauan sitten myyneet osuutensa Huhkajalle ja Mutalalle. Kolmas kolmannes kuului Runsaan talolle, mutta Huhtala ja Mutala olivat sitä käyttäneet Runsaan ollessa autiona. Kapteeni oli ottanut sen viljelykseen ja haki nyt sarkaansa takaisin ja saikin. VA Topographica Pirkkala. Vuoden 1635 voudintileissä on merkintä tämän Ryömänsaran rajoista. Ne olivat Taipalen kivipyykki, Hirffuinkangan kivipyykki, Wechkåja, Ruskiakallio, Sammatin Jylä, Sorfuejerfui, Sissinperä, Himmotuinjefui, Kotamo jefui, Sauninlähde, Sauninkangas, Lifuen kivipyykki, Petäjjärven åjansu, Taipalen kivipyykki igen. VA 7201 f. 47v. Alue on laajempi kuin Saarenheimon kirjassa s. 53 kartassa XXXII Ryömänsarka (isonjaon aikaan). Mukana on Mutalan maita.

PIRITTA LAURINTYTÄR sak Kangasalan lk 27.2.1565 Rikun Juho Ambrosiuksenpoika (talo IV) oli maannut Biridt Larsdotter Suoiss by i Birchala sochn, joka oli synnyttänyt sen vuoksi lapsen. Juho sai 40 markan sakon, naisen sakoista ei puhuta mitään.

KUUSISTO Kusenniemi mk 1540-41, luettu Ylöjärveen mk 1544-56, Kusthå mk 1557, Kusiniemi pm 1557, Kusto pm 1558-59, Kuusto mk 1559. Kylää ei ole hv 1571:ssa.

I Laatu

PIETARI 1540, 1544-56, äv 1540: 2½, 1553: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 6, la 6, ny 9.75. Pirkkalan käräjillä 12.10.1629 todistettiin, että Per i Kustöö oli aikoinaan myynyt Hattarouhe sarka nimisen ulkopalstan Liimolan Pertulle (talo I), ja tämä oli sitten maksanut siitä veroa yhden skurun (= äv ½). VA Ylä-Satakunta KOa 2 f. 33lv. Liimolan Hattaruensarka on Vahannan pohjoispuolella (Saarenheimo, Vanhan Pirkkalan historia s. 53 (kartta). Ryömänsarasta ks. Suojanen.

NIILO 1541-43 Nils äv 2½.

Ia HEIKKI mk 1557- , pm 1558- . Äv 1557: 2, 1566: 1 (talo halottu). Lv 1559: $4\frac{1}{2}$, 1561-62: $5-\frac{1}{2}$, 1564-71 ka $1\frac{3}{4}$. Hen. Laathw mk 1557, Hen. (Hendrick) Latu pm 1558-59, 1563, 1567, mk 1564-65, 1567-71. Hen. Lattu mk 1558. Hendrick (Hen., Hin.) Lathu mk 1560-62, 1561-62, 1564, Hin. Lathw pm 1565. Sak kk 1569 Hin. Latu ibm. (Kuston) huonot aidat ja sillat.

MARTTI HEIKINPOIKA tark.mk. 1589 Morthen Henrichsson äv 1, maksoi apuveroa vain puolet koko tilan määrästä ($\frac{1}{2}$ gerdzman). Tark.mk. 1600: Henrich Latw äv $2\frac{1}{2}$ (ilmeisesti talot I ja II yhdistetty).

ESKO LAURINPOIKA mk 1566- , pm 1565- . Äv 1566: 1. Lv 1565-71 ka $2\frac{5}{14}$. Sak kk 1560 Eskil Lathu t > Kahanpään Erkki Pihuri (Penguinpohja talo III), kk 1569 Eskil Latu ibm (Kusto) huonot aidat ja sillat. Tark.mk. 1589: Eskill Larsson äv $1\frac{1}{2}$, VA 2401b.

II yhdistetty edelliseen

KIRSTI 1540-43, äv 1540: $\frac{1}{2}$, karja nichil (ei mitään).

HEIKKI PIETARINPOIKA mk 1557- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1557: 1 (taloja I ja III ei ole tuolloin jaettu, joten ilmeisesti Heikki on ottanut Kirstin maat viljelykseen), 1558: 2, 1566: 1. Lv 1557-59: 0-2-2, 1561-62: $0-2\frac{1}{2}$, 1564-71 k 2. Hen. (Hendrich, Hinrich, Hin.) Persson lv 1557, pm 1558-59, 1561, 1569-71, Perss. pm 1562-65, 1568. Sak sk 1558 Hen. Kuston t > talon III Perttu (olettaen, että talon I Heikistä olisi käytetty Laatu-lisänimeä). Lk 28.3.1566 Hen. Kuston t & Thomas Bertillsson (talo III), kk 1569 Hen. Persson ibm (Kuston) huonot aidat ja sillat (seuraava on Hen. Latu ibm). Taloa ei ole pm 1577. Tark.mk. 1589: Henrich Persson öde 5 år.

III Tiura

PERTTU PIETARINPOIKA mk 1540- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1, 1544: $1\frac{1}{2}$, 1553: 1, 1557: 2. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 7, ny 5.875. Lv 1557-59: $\frac{1}{2}-0-\frac{1}{2}$, 1561-62: $4\frac{1}{2}-1$, 1564-71 ka $13/16$. Bertil Kuston mk 1546, 1553, Bertill Kustonn mk 1552, Bertill Kwston mk 1556, Bertil (Bertill) Persson (Perss.) pm 1558-59, 1561-64, 1568-71. Sak tk 1551 Bertil Kwston t > Martti Hulpoi (Keijärvi talo Va), sk 1558 Hen. Kuston (talo II ?) t > Bertill ibm, kk 1569 Bertill Kuston huonot aidat ja sillat, kk 1571 Bertill Kuston huonot aidat ja sillat.

MAARIT sak kk 1551 Anna Villilän (Ilmarinen talo II) t > Bertils hustru Kuston, kevk 29.4.1554 Marith Kwstonn (talo I tai II) t > Marith, Bertills h^u ibm.

TUOMAS PERTUNPOIKA sak lk 28.3.1566 t & Kuuston Heikki (talo II).

HEIKKI PIETARINPOIKA pm 1577 Hen. ibm (Kuusto), tark.mk. Henrich Persson äv $1\frac{1}{2}$ (oli kaksi HP:a).

taloihin sijoittamatta:

LAURI PIETARINPOIKA vuonna 1552 Lasse Persson aff Kusiniemi lupasi mennä asumaan Palovedelle Jaakko Siurtin ja Martti Hulpoin eräsijalle, VA 130^a f. . Ks. Keijärvi talot II ja Va. Huom! kylän nimi kirjoitetaan mm. lv 1557 Kusiniemi. Teiskon Kuusniemessä ovat nimet Lauri ja Pietari outoja. Lauri voi olla joko talon I Pietarin poika tai talon III Pertun veli. Jää epätietoiseksi, onko Lauri todella mennyt tuolle eräsijalle Ruoveden Pihlajalahden Mommoon.

MAARIT sak kevk 29.4.1554 Marith Kwston t > talon III Pertun vaimo Maarit.

VALPURI sak kk 1559 Valborg Larsdotter Kusiniemen tehnyt huorin Martti Kuritun (Koitonieni Ia) kanssa.

Ylöjärven jakokunta päättyy tähän
Vahantalahden pohjoispuolella ei ole enää usean kylän jakokuntia.

LIIMOLA Limola mk 1540-53, pm 1558-59, Liimoila mk 1556, Lijmoila mk 1557, Lijmola mk 1559.

I Alanen ja Ylinen

PERTTU 1540-65, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1½, 1553: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 4, la 8, ny 9. Lv 1556-59: 4½-4-3-4, 1561-62: 2-5½, 1564-71 ka 2 13/16. Bertill Limoijlan mk 1553, Bertill Liimoilan mk 1556-57, Bertill Limoilan mk 1559. Pirkkalan käräjillä 12.10.1629 todettiin, että Kuuston Pietari (talo I) oli myynyt osuutensa Hattaruen sarasta till Bertil j Lijmmala, joka oli sitten maksanut siitä yhden skurun (= äv ½) veron, VA Ylä-Satakunta KOa 2 f. 331v. Vuonna 1660 todettiin käräjillä, että Staffan Markusson Liimoila (= Alasen isäntä Tapani Markunpoika 1634-75) omisti saran i Hattaron uthmark, VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 456. Myös 1645 mainitaan Hattaruen sarca opå Limåla utmarck, VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 73.

DIONISIUS PERTUNPOIKA mk 1566-1602, äv 1566: 2. Nisius Bertillss. mk 1566-68, Nisius Limoilan mk 1569. Dionisius pm 1577. Nisius Limoilan 1 renki 1577, VA 2303. Sak tk 1555 Nisius Limoilan t > talon III Erkki. Hv 1571 Limoila: Dionisius ku 10, hev 2, le 5, nk 0-1-4-0, la 6, oa 117:4, ny 12.25.

II Tiura

MIKKO 1540-52, äv 1540: 1. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 3, la 5, ny 5.125.

LAURI ANTINPOIKA 1553-79, äv 1553: 1½, 1566: 1. Lv 1556-59: 2½-2-2-2, 1561-62: 1-3, 1564-71 ka 2 1/8. Lasse Tulokas mk 1553-61. Lasse Kar_ainjen, Kar_ainen, Karffuainen pm 1558-59, 1561-62, 1567-68, Lasse (Lass) Kar_ai^{en}, Kar_a^{en}, Kar^{en} pm 1563-65, 1569-71.

Sak sk 1558 Pohjankylän talon III Tuomas Viinikka t > Lasse Limoilan, sk 15.12.1563 huonot aidat ja sillat, sk 1563 Hen. Limoij (= Runsaan talon I Heikki ?) t > Lasse Limoij, kk 1565 Lass Limoilan t > Hendrich Limois dreng Madz (= Runsaan talosta I), sk 15.3.1568 talon II Erkki Laurinpoika t > Lass Andersson ibm (isäänsä ?), kk 1571 Lasse Limoilan huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Limoila: Lasse ku 5, hev 1, le 5, nk 0-0-1-0, la 3, oa 80:5, ny 7.875.

ERKKI LAURINPOIKA 1580-1600. Erich Larsson tark.mk. 1589, tark.mk. 1600. Sak sk 15.3.1568 Erich Larsson Limoilan t > Lass Andersson ibm.

III yhdistetty 1580-luvulla Tiuraan

LAURI LAURINPOIKA 1540-56, äv 1540: ½. Karja 1540: hev -, le 1, nk 1, la 7, ny 2.375. Lasse Äijä mk 1546, mk 1552, Lasse Larsson mk 1556. Sak kevk 4.6.1551 Lasse Lijmolan oli tappanut Simon Polsoij ibm. Pää-

si kuitenkin 40 markan sakoilla. Teiskon Pölsossa oli isäntänä 1540-43 Simo. Oliko muuttanut Liimolaan?

ERKKI OLAVINPOIKA mk 1557- , lv 1557, pm 1558-66. Äv 1557: ½, 1559: 1½, 1560: ½, 1566: 1. Lv 1557-59: 1-1½-1, 1561-62: 2-1, 1564-66: 1-½-1. Erich Prissi (Prissij) mk 1557-61. Erick (Erich) Olsson (Ollss., Olss.) pm 1558, 1561-65. Sak tk 1555 talon I Niisius t > Erich ibm, sk 15.12.1563 Erick Limoilan t & Lakialan Tuomas (talo II), sk 1563 Erick Limoilan huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 Erich Limoilan huonot aidat ja sillat, kk 1571 Erich ibm (Limoilan) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Limoila: Erich ku 5, hev 1, le 2, nk 0-1-1-0, la 5, oa 60:5, ny 5.625.

MIKKO OLAVINPOIKA pm 1567- . Lv 1567-71 ka 1 2/5. Michill Olsson (Ollss.) pm 1567-71.

LEMPIÄNIEMI mk 1540-43 Lempiänniemi käsitti Runsaan, Marttilan, Kohmalan ja Lakialan kylät, pm 1558-59 Lembieniemi, Lempieniemi vain Kohmalan kylän, mk 1544-56 Liimola, Runsas, Marttila, Kohmala, Lakiala ja Kaihari luettiin Liimolaan. Vuodesta 1557 lähtien kylät ovat maakirjoissa erikseen, mutta hv 1571 Runsaalaa olivat Runsas, Marttila, Kohmala ja Lakiala.

RUNNAS eli **RUNSAALA** Runsas mk 1557-62, 1564-66, 1569-71. Runsala lv 1557. Runnsas mk 1567-68. Liimolaa pm 1558-71.

I Sisto ja Ylinen

JUHO Pirkkalan käräjillä 26.5.1483 Jönis Runsas todisti valallisesti yhtenä 12:sta Hyhkyn ja Keijärven välisen rajan oikean kulun, VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v. Koska todistajista n:ot 6-9 ja 12 olivat Ylöjärveltä, on todennäköisemmin tämä n:o 10 Jönis Ylöjärven Runsaalta eikä Teiskon Koverolta, jossa tosin asui 1550-luvulla Jöns Runsas.

HEIKKI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 6, la 8, ny 14.

PIETARI HEIKINPOIKA 1544-84, äv 1544: 2½. Lv 1556-59: 3½-3½-3-4, 1561-62: 4½-5, 1564-71 ka 2 7/8. Per (Peder, Pedher) Runsas (Runssas) mk 1546, 1552-61, 1569-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-71. Lm Per Runsas rovkk 1551, tk 1560, kk 1560, Per Hen.sson Lempiönemen kk 20.10.1566 ja sk 9.12.1566. Vuonna 1559 Per Runsa Lempiäniemen myi voudille yhden ilveksennahan, VA 2032 s. 9-11. Sak tk 1557 talon II Per Sissi t >

Per Runsas, kk 1568 Kohmalan Heikki Mikonpoika (talo II) oli vallannut jakoveljineen metsäsaran aff Per Hen.sson j Runsas, sk 22.10.1568 Per Runsas vastuupakoilu. Hv 1571 Runsaala: Per ku 5, hev 1, le 5, nk -, la 6, oa 83:1, ny 7.75.

HEIKKI PIETARINPOIKA 1585-1621. Sak sk 31.12.1560 Hen. Runsas laiminyönyt kyytivuoron, sk 1563 Hen. Limoij t > Lasse Limoij (Liimola talo II), Hen. Limolan vastuupakoilu, kk 1565 Lass Limoilan (talo II) t > Hendrich Limois dreng Madz, sk 10.1.1570 Hin. Persson Runsas laiminyönyt kyytivuoron. Henrich Persson tark.mk. 1589, Henrich Peersson tark.mk. 1600. Heikin sijoittaminen sakkoluetteloissa Liimolaan voi johtua siitä, että Liimola on katsottu yleisnimeksi kuten vuosien 1544-56 maakirjoissa. Liimolasta ei muutoin Heikkiä löydy, Heikki on voinut kuolla hyvinkin v. 1621.

II Sissi

MATTI 1540-43, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 1, nk 1, la 6, ny 4.25.

NIILO 1544-52, äv 1544: 1½. Nils Sissi mk 1546, 1552.

PIETARI 1553-79, äv 1553: 1½, 1557: 2, 1566: 2½. Lv 1557-59: 1½-2-1, 1561-62: 1-3, 1564-71 ka 2 3/8. Pedher (Peder, Per) Sissi (Sissij, Sijssij, Sissii, Siissii, Sijssi, Siissi) mk 1553-61, 1566-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-65, 1567-71. Per lille mk 1564-65, lilli pm 1566. Lm Per Sissi kk 1555, kk 1560. Sak tk 1557 Peder Sissi t > talon I Pietari Runsas, tk 1564 Per Sijssi Lempoin^{en} t > Kohmalan Heikki (talo II). Hv 1571 Runsaala: Per Sissi ku 5, hev 2, le 3, nk 0-0-1-0, la 5, oa 69:3, ny 8.125.

Pirkkalan käräjillä 24.2.1619 esitettiin laamanni Jöns Knuutinpojan 1.3.1549 antama tuomiokirje, jossa vahvistettiin Runsaalan raja Keijärveä vastaan Vahantavalkamasta Savihautaan. Ks. Keijärvi.

Runsaan, Kohmalan ja Lakialan kylillä sekä Marttilan yksinäistilalla oli osuus Hattaruen ulkopalstalla, vuoden 1660 tuomio VA Ylä-Satakunta KOa 5 f. 456 r-v. Metsä oli jaettu sarkoihin, mutta kalavesi oli yhteinen.

MARTTILA luettiin yleensä Runsaalaan, mutta eri kylänä Marttila mk 1557, 1560-62, pm 1558-59, 1561-71, Martila mk 1558-59.

TUOMAS mk 1540-69, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 4, la 8, ny 13. Lv 1556-57: 5½-6-4-4½, 1561-62: 3-6, 1564-71 ka 3 3/8. Thomas (Tho.) Marttilan (Marttilan) mk 1546, 1552-56, lv 1557, mk 1564-69, pm 1566.

NIILO TUOMAANPOIKA 1570-74, äv 2½. Nils Marttilan mk 1570-71. Lm Nils Marttilan sk 20.10.1554, Nilis Marttilan kk 1555, Nils Marttilan stk 3.5.1556, Nils Marttilan rovkär 23.9.1557, Nils Marttilan tk 1559, sk 1560, Nilis Thomasson Lembiänemen sk 29.1.1565, Nils Thomasson Lempiänemen sk 21.1.1566, Nilis Thomasson Marttilan kk 20.10.1566, Nilis Thomasson Lempiänemen sk 15.3.1568, Nils Thomasson Lembiönemi sk 22.10.1568, Nils Thomasson Lembenemj kk 24.9.1569 ja Nils Thomasson Lembienemi sk 10.1.1570 eli yhteensä 13 kertaa. Rovastinkäräjillä 23.9.1557 Nilis Marttilan määrättiin yhtenä kuudesta jakamaan kirkkoaidan kunnossapito-osuudet kunkin talon koukkuluvun mukaisesti. Hv 1571 Runsaala: Nils Marttilan ku 15, hev 2, le 7, nk 0-2-3-0, la 7, oa 140:5, ny 14.375.

KOHMALA Kohmala (Kochmala) mk 1557-62, 1564-65, 1567-71, Cohmala lv 1557. Lembienemi pm 1558, 1564, Lempieniemi pm 1559, Lempiäneimi pm 1561, Lempinemi pm 1562, Lempiönemi pm 1563, 1571, Lembinemij pm 1565-66, Kohmala eller Lembiönemi pm 1567-68, Lembiönei. pm 1569, Lembiönemi pm 1570.

I Roitto

OLAVI 1540-52, äv 1540: 2, 1546: 2½. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 5, la 10, ny 15.75. Oleff Kochma mk 1546.

MATTI mk 1553-84, lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 2½. Lv 1556-59: 5½-5½-4-5, 1561-62: 1½-5, 1564-71 ka 4 9/16. Madz Kochma (Kohma) mk 1553-56, 1558-61.

Ruoveden laamanninkäräjillä 23.8.1571 Lauri Laurinpoika Kekkonen esitti oikeudelle Jöns Grindennin kihlakunnantuomion ajalta 27.9.1569 Jämingin, Kekkonen ja Muroleen rajoista, jotka oli vahvistettu katsel-

musmiesten todistuksen mukaan. Yksi näistä oli ollut Matts Lembieniemmi. VA Ylä-Satakunta KOa 75 f. 398-399v. Sak kk 1555 Madz Kochma t > talon II Mikko, tk 1560 Madz Kohma oli ostanut Ylöjärven Lauri Penttilältä ja Suojasen Niilolta turkisinahkoja, jotka piti ensin tarjota voudille. Hv 1571 Runsaala: Madz Kochma ku 10, hev 2, le 6, nk 0-2-4-0, la 6, oa 137:4, ny 13.75.

II Houni

MIKKO mk 1540- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 6, ny 7.75. Lv 1556-59: 1-2-2-2½, 1561-62: 3½-2½, 1564-71 ka 1 5/16. Michell Kochma mk 1553, Michel Kohma mk 1556, 1558-61. Sak kk 1555 talon I Matti t > Michill Kochma, stk 3.5.1556 Michell Kohma Le:bia^{en} laiminlyönyt kyytivuoron.

HEIKKI MIKONPOIKA Hen. Kochma pm 1577, Henrich Michilsson tark.mk. 1589, tark.mk. 1600. Sak sk 15.12.1563 Hen. Kohma huonot aidat ja sil- lat, tk 19.3.1564 Runsaalan Pietari Sissi (talo II) t > Hen. Kohmalan, kk 1568 Hendrich Michilsson Kohmalan sai 40 markan sakon metsäsaran valtauksesta Runsaalan talon I Pietari Heikinpojalta. Hv 1571 Runsaala: Hen. Kochma ku 5, hev 1, le 3, nk 0-0-1-0, la 1, oa 49:3, ny 5.625.

LAKIALA Lakiala mk 1557-62, 1564-66, 1568-71, Lakila mk 1567, Marttilan lv 1557, pm 1558-59, 1561-71.

OLAVI Pirkkalan laamanninkäräjillä 7.1.1466 oli lm Olaff Lachiaynen, RA orig.perg., FMU IV 3286.

I Mattila

JAAKKO 1540-52, äv 1540: 1½, 1544: 2. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 6, la 11, ny 14.375. Jaco. Lakian mk 1546, 1552.

MARKKU 1553-56, äv 1553: 2. Marcus Lakialan mk 1553-56. Lv 1556: 2.

ERKKI MARKUNPOIKA mk 1557-67, 1569-89, lv 1557, pm 1558- . Äv 1557: 2. Lv 1557-59: 3-2-3½, 1561-62: 4½-3, 1564-71 ka 2 13/16. Erich Marcusson (Marchuss, Marcuss) mk 1557-58, 1560-62, 1564-67, 1569- , pm 1558-59, 1561-65, 1567-68, 1570-71. Erich Morthenss. (?) mk 1559, pm 1569. Erich Lakialan lv 1557, pm 1566. Lm Erich Madzsson (?) Lembieniemmi kk 24.8.1571. Hv 1571 Runsaala: Erich Marcusson ku 5, hev 2, le 4, nk 0-1-1-0, la 5, oa 83:1, ny 9.625.

JUHO ERKINPOIKA mk 1568, äv 2. Jons Erichss. mk 1568.

II Perttula

ERKKI mk 1540-56, äv 1540: 1, 1541: 1½, 1553: 2. Karja 1540: hev 2, le 4, nk 2, la 7, ny 9.875. Lv 1556: 2½. Erich Lakian mk 1546, 1552-56, pm 1558-59.

ERKKI ERKINPOIKA mk 1557-65, 1568- , pm 1558- . Äv 1557: 2. Erich Erichsson (Ersson, Erichss) mk 1557-61, 1564-65, 1568-71, pm 1566. Erick (Erich) Lakian pm 1558-59, 1561-65, Erich Lakiainen pm 1567-68. Lv 1557-59: 2½-2-3½, 1561-62: 3-2, 1564-71 ka 1 3/4. Hv 1571 Runsaala: Erich Erichson Lakialan ku 5, hev 2, le 2, nk 0-0-1-0, la 4, oa 63:1, ny 7.

TUOMAS ERKINPOIKA mk 1566-67, äv 2. Thomas Erichsson mk 1566-67. Sak

sk 15.12.1563 Thomas Lakialan t & Liimolan talon III Erkki.

KAIHARI Kaihariaala mk 1540, Kahariaala mk 1541, Caiharila mk 1557-58, 1560-62, 1564-65, pm 1566. Kaiharila lv 1567, mk 1559, 1566-71. Kaijharij pm 1558, 1563, Kaihari pm 1559, 1561, 1564, 1569, Kaijhari pm 1562, 1570. Luettiin 1544-56 Liimolaan.

PIETARI Pirkkalan laamanninkäräjillä 1460 maanluovutuksen vahvistajana Peder Kakauri (?), Turun tuomiokirkon ns. Mustakirja (1400-luvun lopun kopio) f. 238v, Mk 592. Mahdollisesti ennemmin Kakarinen.

I Seppälä

PAAVO 1540-52, äv 1540: 3½. Pol Kaijhari mk 1546, 1552. Poll Kaihari oli lm Pirkkalan lk 15.3.1541, VA Topographica Teisko, Rikala, orig. perg.

MIKKO mk 1553-62, lv 1557, pm 1558-65, 1567- . Äv 1553: 3. Lv 1556-59: 6-5-7-6, 1561-62: 2½-6, 1564-65; 5-4, 1567-71 ka 4 3/10. Michell Kaijhari mk 1553, Michel Kaihari mk 1556.

JUHO MIKONPOIKA mk 1564-1600, pm 1566. Äv 1564: 3. Lv 1566: 3. Jöns Mickilsson tark.mk. 1589, Jöns Michelsson tark.mk. 1600. Lm Jons Kaijhari rovkk 26.8.1554, VA 1981 f. 11v. Sak sk 15.12.1563 Jons Kaihara huonot aidat ja sillat, kk 1566 Jons Kaiharilan laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Kaihari: Jons ku 15, hev 2, le 6, nk 0-3-4-0, la 7, oa 149:3, ny 14.375.

II yhdistetty edelliseen noin v. 1610

KLEMETTI mk 1540-69, pm 1558-70. Äv 1540: 1. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 2, ny 4.75, 1556-59: 3-1-2-1, 1561-62: 3-1, 1564-70 ka 1½. Clemetth Kaijharij mk 1553, Clemittth Kaihari mk 1556.

MATTI KLEMETINPOIKA mk 1570-84, pm 1571- . Äv 1570: 1. Lv 1571: 1½. Madz Clemettss. mk 1569, Cle^{tt}ss. mk 1570-71. Hv 1571 Kaihari: Madz ku 5, hev 1, le 4, nk -, la 3, oa 51:7 (luettelossa kuparia 5 leivis- kää, pitää olla 5 naulaa), ny 6.375.

tähän päättyy Lempiäniemi

PETÄLAHTI Petälax mk 1544, 1546, 1552, Petelax mk 1553-56 käsitti Kyöstilän, Mutalan ja Huhkainkylän.

KYÖSTILÄ Kostila mk 1540, Kyöstilä mk 1541-42, Köstilä mk 1557-59, 1564-65, 1567, 1569-71, pm 1558-59, 1562-70. Göstilä lv 1557. Kööstilä mk 1560-62, pm 1561. Köstiläby pm 1571, Kaiharilaa mk 1566, 1568.

I Heikkilä

MATTI JUHONPOIKA mk 1540- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 5, nk 6, la 10, ny 11.25. Lv 1556-59: 6-4-2-5, 1561-62: 6-6, 1564-71 ka 4¼. Madz Kösti mk 1546, 1556, Madz Kostii mk 1552, Madz Köstii mk 1553, Madz Giösti lv 1557. Sak kk 1566 Madz Köstii vastuupakoilu. Hv 1571 Göstilä: Madz ku 10, hev 1, le 7, nk 0-1-2-0, la 4, oa 112:4, ny 11. Matz Jönsson tark.mk. 1589, äv 2 ½.

II Kärrä eli Tiitinen

ANTTI mk 1540-52, äv 1540: 1, lv 1557. Äv 1540: 1. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 1, la 6, ny 6.25. An. Mustaniemi mk 1546, An. Mustanemi mk 1552.

Lv 1557: ½.

JAAKKO ANTINPOIKA 1553-1604, äv 1553: 1, 1557: 1½. Kv 1558: 1. Lv 1556: 1, 1558-59: 1-1½, 1561-62: 1½-2, 1564-71 ka 2. Jacop Mustainen mk 1553-57, 1559-61. Jacop (Jacob) Andersson (Anderss., An.ss.) pm 1558-59, 1561-62, 1564-65. Hv 1571 Göstilä: Jacob ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-1-0, la 3, oa 64:3, ny 6.375.

III Lörpys

KLEMETTI 1540-84, äv 1540: 1. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 2, ny 4.75. Lv 1556-59: 1½-2-1-1½, 1561-62: 1½-½, 1564-71 ka 1 5/16. Clemet Lörpys mk 1546, 1553-56, 1559-61, Clemett Lorpiis mk 1558. Clemet GÖösti lv 1557. Hv 1571 Göstilä: Clemett Lorpus ku 5, hev 1, le 2, nk 0-2-2-0, la 2, oa 58:1, ny 6.25.

MUTALA Motala mk 1540-41, Mutala mk 1557, 1559, pm 1557-59.

OLAVI Ylä-Satakunnan tuomiokirjassa vuodelta 1693 f. 423 on seuraava ilmoitus: laamanni Henrik Bitz tuomitsee 24.9.1509 erään Pohjankylässä sijaitsevan niityn från en Olof Mutoinen Pohjankylän Martti Tuomaanpojalle (talo I). FMU VII 5412. Vuosi 1509 on mahdoton, sillä Henrik Bitz kuoli jo alkuvuodesta 1506. Todennäköinen oikea ajoitus on 25.9.1503. Pirkkalan kevätkäräjillä 1510 oli lm Ooluf Måtoaijnen. Nimi on kirjoitettu näin kahdessa 1600-luvulla tehdyssä kopiassa: 1) RA Stavunds arkiv, pain. HTfF 1966: 2 s. 75, 2) VA Topographica Vanaja, Harvialan kopiokirja s. 725.

I Simola

MATTI PERTUNPOIKA 1540-84, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 4, ny 5.5. Lv 1556-59: 2½-3-3-2, 1561-62: 1½-4, 1564-71 ka 2 15/16. Madz Tarri mk 1546, 1552-62, pm 1559, 1561, 1563-65. Vuonna 1555 Madz Tarri Mutalan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Sak sk 2.11.1557 Madz Mutala huonot aidat ja sillat, kk 1569 Lielahden Lauri Pietarinpoika (talo I) t > Madz Bertillsson Mutalan. Hv 1571 Mutala: Madz ku 4, hev 1, le 3, nk 0-0-1-0, la 3, oa 55:2, ny 5.875.

II Heikkilä

HEIKKI mk 1540-68, pm 1558- , äv 1540: 1. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 5, ny 5.125. Lv 1556: 1½, 1558-59: 1-1½, 1561-62: 1-2, 1564-71 ka 7/8. Hen. Roucko mk 1546, 1552, Hendrich (Hen.) Roncka, Roncha mk 1553-62.

ESKO HEIKINPOIKA mk 1569-1608, äv 1569: 1. Sak sk 1558 Eskill Mutalan t > Huhkainkylän Heikki. Hv 1571 Mutala: Eskill ku 3, hev 2, le 3, nk 1-0-0-0, la 2, oa 57:3, ny 7.75.

ANNA sak kk 1555 Pohjankylän Tuomas Viinikka (talo III) varasti kolme naulaa suolaa ja kolme kappaa jauhoja udaff Anna Mutalan.

HUHKAINKYLÄ Huchka mk 1557, 1560-62, 1564, 1567. Huchkaby mk 1558, Huhkå mk 1559. Oli Mutalaa pm 1558-59, mk 1565, 1568, Kaiharilaa mk 1566, Köstilää mk 1569-71 ja Pohjankylää pm 1561-71.

I Huhkaja

ANTTI 1540-43, äv 1540: 2½, 1541: 3. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 6, la 12, ny 13.5.

MATTI mk 1544-56, lv 1557. Äv 1544: 3. Lv 1556-57: 5-4. Madz Hucka mk 1544, 1552, Madz Haucka mk 1546, Madz Huchkiaby mk 1553-56, Madz Huchkaia lv 1557.

HEIKKI MATINPOIKA mk 1557- , pm 1558-77. Äv 1557: 3. Lv 1558-59: 4-5, 1561-62: 3½-4, 1564-71 ka 3 3/8. Hen. Huchkan pm 1558, Hen. Huckaan pm 1559, Hen. (Hendrich, Hinrich) Huchkaia, Huchkaian pm 1561, 1565-70, mk 1570-71. Hen. (Hendrich) Huchka mk 1565-66, pm 1571. Hendrich Hucha mk 1568, Hen. Huckaia mk 1569, Huchkaan pm 1564.

Lm Hen. Huchkaijan rovkk 26.8.1554, VA 1981 f. 11v. Sak sk 3.12. 1558 Mutalan Esko (talo II) t > Henrich Huhkoin, sk 15.12.1563 Hen. Huchkaija huonot aidat ja sillat, sk 15.3.1568 Pohjankylän Tuomas Pietarinpoika (talo III) t > Hen. Madzsson Huchkaby. Hv 1571 Pochiankylä: Hen. Huchkaia ku 10, hev 2, le 7, nk 0-1-3-0, la 6, oa 128:6, ny 13.75. Petälahti päättyy tähän.

POHJANKYLÄ Pohiankyle mk 1540-41, Pohiankylä mk 1544, 1546, 1552-53, Pohiakylä mk 1556, pm 1557, Pohia mk 1557, 1559, Pochiankylä pm 1558-59. Pohjankylään luettiin myös Kulju ja Tahlo mk 1540-56.

I Vesa

MARTTI TUOMAANPOIKA laamanni Henrik Bitz tuomitsi 25.9.1503 (?) erään vid Pohjankylä sijainneen niityn Olavi Mutoiselta (ks. Mutala) till Mårten Thomasson. Ylä-Satakunnan tuomiokirja 1693 f. 423 (jossa väärä vuosiluku 1509), FMU VII 5412.

OLAVI 1540-43, äv 1540: 1½, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 5, la 6, ny 11.25.

MARTTI OLAVINPOIKA 1544-99, äv 1544: 2½. Lv 1556-59: 5-4½-3-4½, 1561-62: 1½-5½, 1564-71 ka 4 3/16. Morthen Olsson mk 1546, Morten Olsson mk 1552, Morthen Änniä mk 1557-59, Ännä mk 1561. Sak sk 16.12.1553 Marcus (?) Pohiankylan t > saman kylän Valpuri (talo ?), tk 1558 Kuljun Erkki (talo I) t > Morthen Pohiankylä. Hv 1571 Pochiankylä: Mårten ku 5, hev 2, le 6, nk 0-1-2-0, la 7, oa 118:1, ny 12.375.

II Pietilä

PIETARI 1540-43, äv 1540: 2½. Karja 1540: hev 2, le 8, nk 6, la 10, ny 16.25.

MIKKO 1544-84, äv 1544: 2½. Lv 1556-59: 7-7-6-7½, 1561-62: 2-6, 1564-71 ka 4 1/16. Michel Hyssy mk 1546, Michel Hyssi mk 1552, Michell Petiälän mk 1553, Michel Petilän mk 1556, Michel Pietilen mk 1557-58, Michel Petilen mk 1559-61. Lm Michill Hyttzä tk 1558, Michel Pohiankylä tk 1560. Sak kk 1566 Michill Hyssy huonot aidat, sillat, tiet ja ojat, ei humalistoa. Hv 1571 Pochiankylä: Michill Hyssy ku 10, hev 2, le 7, nk 0-1-2-0, la 7, oa 130:-, ny 13.375.

III Viinikka

NIILO mk 1540-56, pm 1558- . Äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 6, ny 7.75. Lv 1556: 2, 1558-59: 2-1½, 1561-62: 0-4, 1564-65: 1-0. Nils Vinicka mk 1546, 1552-53, pm 1565, Nilis Viinicka mk 1556, 1552-53, pm 1565, Nilis Viinicka mk 1556, Nils Winich pm 1558, Viinick pm 1559, Nils (Nilis) Vinick pm, 1561-64.

TUOMAS PIETARINPOIKA mk 1557- , lv 1557, pm 1566- . Äv 1557: 2. Lv 1557: 1½, 1566-71 ka 1 1/3. Thomas Vinicka mk 1557, Vijnicka mk 1559, 1561, Winick mk 1558, Viinick mk 1560. Sak kk 1555 Thomas Wijnicka oli varastanut Mutalan Annalta kolme naulaa suoloja ja kolme kappaa jauhoja. Vouti armahti Tuomaan hänen köyhyytensä vuoksi ja hän pääsi 40 markan sakoilla. Kruunun osuus olisi ollut kolmannes eli 13 mk ja 8 äyryistä, mutta Tuomas maksoi tästä vain 4 markkaa. Sk 1558 Thomas Vinicka t > Liimolan Lasse (talo II), sk 15.3.1568 Thomas Persson Pohiaby t > Huhkainkylän Heikki Matinpoika, VA 2213 f. 4. Hv 1571 Pochiankylä: Thomas ku 5, hev 2, le 3, nk 0-1-1-0, la 4, oa 68:1, ny 8.5.

KULJU Kuliu mk 1557, 1559, Kuliun pm 1558-59.

I a + b Kulju

JUHO 1540-52, äv 1540: 3½, 1541: 4. Karja 1540: hev 2, le 9, nk 7, la 29, ny 20.125. Jons Kuliun mk 1546, 1552.

Ia (Kulju) ERKKI mk 1553-74, lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 4, 1557: 2 (talo halottu). Lv 1556-59: 4-6-2-3½, 1561-62: 3-3½, 1564-71 ka 2½. Erich Kuliu mk 1553-56, Erich Kuliun mk 1558, pm 1563-65. Lm Erick Kuliu rovkk 26.8.1554, Erich Kuliu kk 1556, Erick Kuliun tk 1557, Erich Kuliun sk 1558, kk 1559, tk 1560, Erich Kuliulainen kk 1560, Erich Kuliu tk 1561, Erick Kuliun sk 1563, tk 1564, kk 1564 eli yhteensä 11 kertaa. Vuonna 1559 Erich Kuliun myi voudille 20 oravannahkaa, VA 2032 s. 9-11. Sak tk 1558 Erich Kuliun t > Pohjankylän Martti (talo I), kk 20.10.1565 laiminlyönyt kyytivuoron.

JUHO ERKINPOIKA 1575-89, äv 1575: 2. Hv 1571 Kuliu: Jons Erichson ku 5, hev 1, le 5, nk 0-2-2-0, la 5, oa 93:1, ny 9.625. Jons Erichsson pm 1577, tark.mk. 1589.

IB (liitetty Ia:han) MATTI JUHONPOIKA mk 1557-89, pm 1558- . Äv 1557:2. Kv 1558: 1½. Lv 1558-59: 3-4, 1561-62: 3½-3, 1564-71 ka 1 15/16. Matz Kuliu pm 1558, Matz Kuliun mk 1558, pm 1559, 1564-65. Sak sk 2.11.1557 Madz Kuliun huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kuliu: Madz Ionsson ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-2-0, la 6, oa 80:5, ny 7.25.

TAHLO Tachloij (Tahloij, Tahloi, Tachloii) mk 1557-61, 1566-67, pm 1558-59, 1561-62, 1564-71. Tachloibij mk 1564. Oli Pohjankylää mk 1540-56, lv 1557 ja Kuljua mk 1562, 1565, 1568-71 pm 1563.

MARKKU OLAVINPOIKA mk 1540-89, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1541: 3. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 6, la 11, ny 13.375. Lv 1556-59: 6½-7-7-7, 1561-62: 2½-5, 1564-71 ka 5 1/16. Marcus Tachloij mk 1546, 1553, Marcus Taloi mk 1552, Marcus Tachloi mk 1556, pm 1557, Marcus Tachloij pm 1558-59. Marcus Tahloi tark.mk. 1589. Lm Marcus Tagloij rovkk 1554, Marcus Tahlon tk 1558, sk 1563. Vuonna 1559 Marcus Tahloij myi voudille yhden punaketun nahan ja 40 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Sak kk 1557 Aruid Pengon (Pengonpohja talo I) t > Marcus Tachloij, sk 2.11.1557 Marcus Tahloin huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Tachloij: Marcus Oleffson ku 10, hev 2, le 6, nk 0-2-4-0, la 8, oa 132:4, ny 14.

PENGOPOHJA Pengå 1562, VA 2143 f. 58v, Pengo 1564, VA 2164 f. 67v. Pengå Ruoveden mk 1565, 1566, 1568. Siirto Pirkkalaan 1569.

Vuoden 1552 erämaiden asutusluettelossa ilmoitetaan Tammerkosken nimismies Juho Vainisen omistavan erään ulkopalstan benempd Pengoij

neljän peninkulman (= noin 24 km) päässä kotoa. Sinne lupasi mennä asumaan Juhon veli Heikki Olavinpoika, VA 130^a. Heikkiä ei kuitenkaan tapaa uudisasukkaana.

I Hempura

ARVID NIILONPOIKA verolle pantu erämaiden uudisasukas: 1562 Pengå Aruidt Nilson, VA 2143 f. 58v.; 1564 Pengo Arvid Nilsson, VA 2164 f. 67v. Ruoveden mk 1565 Ar_id Nillss., 1566: Ar_edh Nillss., 1568 Ar_edh Nilss. Pirkkalan mk 1569 Ar_id Pengon, 1570-71 Arffuidh Pingo. Äv 1562: 1 kuten vielä 1571. Lv 1564: 2½. Sak kk 1557 Aruid Pengon t > Tahlon Markku, VA 2030 f. 30v. Hv 1571 Tachloij: Aruidus Pengon ku 5, hev 1, le 2, nk -, la 3, oa 39:3, ny 4.375.Pm 1577 Arued Pengon, VA 2312. Talo oli autiona 1589.

II Intti

MAURICIUS mk 1569- , äv 1569: 1. Mauritius Pengon Pirkkalan mk 1569, Mauritius Pingo mk 1570-71. Hv 1571 Tachloij: Mauritius Pengon ku 5, hev 1, le 4, nk 0-1-2-0, la 4, oa 81:7, ny 8. Pm 1577 Mauricius Pengon, VA 2312. Tark.mk. 1589 Pengå: Mauritius äv 1½.

III Petkelniemi eli Piuhari

ERKKI OLAVINPOIKA Verolle pantu erämaiden uudisasukas: 1562 Petkelijnsnemj Erich Olson, VA 2143 f. 58: 1564 Pekelijnsnemi Erich Olsson, VA 2164 f. 67v. Ruoveden mk 1565: Petkelisnemi Erich Oluffzon, 1566: Petkelisniemi Erich Ollsson. Pirkkalan mk 1568: Erich Ollss. Petkelnemen, 1569: Erich Pettkelinen, 1570-71: Erich Petkelisnemen. Äv 1562: 1, 1568: 1½. Lv 1564: 1.

Hv 1571 Tachloij: Erich Piuhari ku 10, hev 2, le 5, nk 0-1-2-0, la 6, oa 100:-, ny 11.25.

Vuosina 1544-53 Erkki Piuhari isännöi Olavin jälkeen Kahanpään Runsasta eli Heikkilää. Häntä seurasi 1554 Simo Piuhari. On ilmeistä, että Erkki on siirtynyt Lempäälän hallintopitäjään kuuluneesta Kahanpäästä Pirkkalan hallintopitäjän uudisasukkaaksi Kahanpään Heikkilästä noin 7 km päässä olevalle Pitkäjärvelle, jonka rannalla ovat nykyäänkin Vanha-Piuhari ja Piuhari.

Tähän kuuluu vuoden 1552 erämaaluettelon seuraava kohta: Item hele Kahanpäby haffver tilhopa en uthmarck benempd Petkeleniemi liggand. 1 miill ifrå sama by och är ther etth boorum hvilkith besittia skall Simo Olsson aff Kahanpä. VA 130^a f. 10. Ks. Kahanpää talo I. Simosta tuli kuitenkin 1554 kotitalon isäntä, ja Petkelisniemelle lähti hänen veljensä Erkki.

Sak Pirkkalan kk 15.7.1560 Eskil Lathu (Kuusisto talo I) t > Erich Piuhari Kahanpä (vuonna 1562 Erkki oli jo Petkelisniemellä veronmaksaja, ja sitä ennen uudisasukkaalla oli vapaavuosia, joten huolimatta kylän nimestä hän on ollut jo uudessa asuinpaikassaan eikä Kahanpään kylässä Näsijärven rannalla). Pirkkalan sk 31.12.1560 Erich Pijuha sai kolmen markan sakon vahingonteosta vpo h^u Karin Parchus höö. Samasta syystä sakotettiin myös Kahanpään Yrjöä (Rantala) ja Erkkiä (Kukko, autioitunut tila), Matti Karvaista (Leppälahti Karvanen) sekä Martti Mylläriä (Olkitaipaleen eli Parkkuun Mylläri). Kaarinan talo lienee ollut Parkusjärvellä (ks. Mustaniemi talo II). Pirkkalan kk 1568 Erick Piuhari vastuupakoilu. Lempäälän sk 12.1.1571 Erich Piuhari vastuupakoilu. Lempäälän kk 29.8.1571 Lempoisten Lauri Erkinpoika (talo XI) ja Matti Sulko (talo II) sekä Aimalan Heikki seppä (talo X) saivat kukin kolmen markan sakon vahingonteosta > Erich Piuhari, jonka ruokakattilan he olivat kaataneet maahan. Lauri oli siloin Lempäälän nimismies, joten oudontuntuaiselle teolle täytyisi keksiä selitys. On

huomattava, että nimismiehelle kuului nimismiesveron kanto myös Lempäälän hallintopitäjään Teiskossa kuuluneilta taloilta. Erkki Piihari oli ollut ennen Kahanpään asukkaana velvollinen maksamaan veron Lempäälän nimismiehelle eikä Pirkkalaan. 1560-luvulla hän on kuitenkin maksanut verot Pirkkalaan, ja Petkelisniemen kuulumisen Pirkkalan alueisiin ei ole ollut Lempäälän näkökulmasta ollenkaan selvä. Sitten kun nimismies tuli kantokiertueelleen Teiskoon mukanaan kaksi muuta Lempäälän isäntää hän on saapunut myös Petkelisniemelle vaatimaan Erkiltä maksua. Kun tämä on kieltäytynyt, miehet ovat kaataneet Erkin ruokakattilan merkiksi siitä, että hänellä ei ollut oikeutta asua uudessa paikassaan. Kuitenkin on ennen vuoden 1571 kesäkäräjiä selvitetty, että Erkki oli siirretty Pirkkalan nimismiespiiriin.

Keijärven neljännes jatkuu Näsijärven itäpuolella Teiskossa

TAULONIEMI Taulolax mk 1540-41, Tauloniemi mk 1544, 1552, Taulonemi mk 1546, jolloin kylän nimikkeen alla olivat myös 1540, 1544, 1546 ja 1552 Padustaipale ja Polso sekä mk 1544-52 myös Teiskola. Kylän nimen kirjoitustavassa on aina alku Taulo tai Tauloi. Lopussa on aina vuodesta 1544 niemi eri tavoin kirjoitettuna.

I

PENTTI Pirkkalan käräjillä 26.5.1483 Bentt Taulainen todisti yhtenä kahdestatoista Hyhkyn ja Keijärven välisen rajan kulun. VA Ylä-Satakunta KOa 4 f. 55v, jossa on väärä ajoitus 9.6.1433, jonka mukaan FMU III 2077.

PENTTI 1540-52, äv 1540: 2, 1544: 1½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 4, ny 8.

ERKKI PENTINPOIKA mk 1553- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 1½. Lv 1557-59: 1½-2-2-2½, 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 3¼. Lm Erich Bengtsson Tahulaniemi kk 24.8.1571. Hv 1571 Tauloniemi: Erich Bencthson ku 10, hev 1, le 6, nk 0-2-2-0, la 4, oa 107:4, ny 10.5.

II

MARTTI 1540-84, äv 1540: 2, 1544: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 6, la 10, ny 9.25. Lv 1556-59: 3½-2-3-2½, 1561-62: ½-2, 1564-71 2 3/8. Morten mk 1540-44, Morten Taulonemen mk 1546, 1552, Mor. Taulone mk 1553, Morthen Taulonie^{en} mk 1556. Lm Morten Taulonemen kevk 4.6.1551, VA 216^b f. 34, Morthen Taulonemen kk 1554, VA 1973 f. 35. Vuonna 1559 Morten Tauloniemen myi vouldille 9 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Sak sk 15.12.1563 Morthen Taulonemen laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Tauloniemi: Märthin ku 5, hev 1, le 4, nk 0-0-1-0, la 4, oa 73:1, ny 7.

PADUSTAIPALE Pahdustaiual mk 1557, Pahutaiuall pm 1557, Pahustai-uall pm 1558-59, Pahdustaipal mk 1559. Nimen etuosa on Padhus mk 1558, 1560-62, 1565, pm 1564, 1566-71, Pahus pm 1559, 1561-63, Padus mk 1564, 1570-71, pm 1565.

Kylän toisintonimenä on **ONNISTAIVAL**: mk 1569 Onnistaiuall, VA 2223 f. 37, tk 1569 Onnistaipalen VA 2225 f. 8v.

I Toijala

JUHO mk 1540-56, pm 1557. Äv 1540: 1½, 1553: 1, 1556: 2 (talo II liitetty). Karja 1540: hev 2, le 4, nk 3, la 3, ny 9.875. Jons Taulolax mk 1546, 1552, Jons Toiainnen mk 1553, Jons Toijainen mk 1556, Jons

Toiainen lv 1557. Lv 1557: 1½.

PIETARI JUHONPOIKA mk 1557- tark.mk. 1589, pm 1558- . Äv 1557: 2. Lv 1558-59: 3-2½, 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 2 3/4. Per Toija^{en} mk 1557, Pehr (Pedher, Per, Peder) Toijainen mk 1558-61, pm 1558-59, 1561-64, 1567-71. Per Toijanen pm 1565. Vuonna 1559 Per Toijainen Pahustaipale myi voudille 9 oravannahkaa, VA 2032 f. 9-11. Sak sk 15.12.1563 Per Toijainen Padhustaiuall laiminlyönyt kyytivuoron, tk 1569 Per Onnis-
taipalen ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon. Hv 1571 Padustaiual: Per Jonsson ku 5, hev 1, le 4, nk 0-1-2-0, la 3, oa 84:3, ny 7.875.

II liitetty edelliseen

PERTTU 1540-52, äv 1540: ½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 4, ny 5. Bertel Toijan mk 1546, Bertill Toijan mk 1552.

NIILO PERTUNPOIKA 1553-56, äv 1553: ½. Mk 1556: ligger i öde, Jons Tåijainen hafver hans jordt. Nils Bertilsson mk 1553-56.

III Poukka

HEIKKI 1540-43, äv 1540: ½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 5, ny 5.125.

JUHO mk 1544- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1544: 1, 1553: ½, 1556: 1, 1557: 1½ (talo IV liitetty). Lv 1556-59: 1½-1-1-1½, 1561-62: ½-3, 1564-71 ka 2 7/8. Jons Poucka mk 1544, 1546, 1553-57, 1559-61, lv 1557, pm 1558-59, 1561, 1563-65, 1567-71. Jönss Pucka mk 1552, Jons Påucka mk 1558, Pocka pm 1562. Hv 1571 Padustaiual: Jons Poucka ku 5, hev 1, le 4, nk 0-1-2-0, la 4, oa 81:7, ny 8.

MIKKO JUHONPOIKA sak sk 15.3.1568 Jons Persson Mustianoijan (Mustaniemi talo I) t > Michill Jonsson Padhustaiuall.

IV liitetty edelliseen

PIETARI 1540-43, äv 1540: ½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk -, la -, ny 5.

SIPI 1544-56, äv 1544: ½. Sig^d Lörpys mk 1546, Siffredh Lörpys mk 1553-56.

taloihin sijoittamatta:

VALPURI sak tk 1571 Walborg i Pahustaipale huorinteko & Salon Pieta-
ri.

TEISKOLA Teiskoila mk 1540-41, pm 1557, Teiskola mk 1556, pm 1559, Teisko mk 1557, 1559. Taloon II sai Wolmar von Schlippenbach säteriva-
pauden 1663 ja siihen liitettiin myöhemmin toinen kylän tiloista, Sa-
lon autiotila ja Mustaniemi.

I

ANTTI 1540-43, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 7, nk 3, la 9, ny 11.625.

ERKKI 1544-52, äv 1544: 2.

MARTTI mk 1553- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 2. Lv 1556: 4-1½-3-3, 1561-62: 2-3½, 1564-71 ka 3 1/8. Mor. Teijskoij mk 1553, Morten Teiskåi

mk 1556. Vuonna 1556 Morthen Teiskolan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Hv 1571 Teiskola: Märthin ku 5, hev 1, le 5, nk 0-1-2-0, la 6, oa 100:5, ny 9.25.

II

ESKO mk 1540- , lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: ½, 1541: 1½, 1553: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 6, ny 8.25. Lv 1556-59: 3-3-2-2, 1561-62: 2-3, 1564-71 ka 3 3/16. Eskel Teijskoij mk 1546, Eskill Teijskoij mk 1553, Eskill Teiskoi mk 1556, 1566, lv 1557, Eskill Teisko mk 1557, 1559-60. Teiskå mk 1558. Vuonna 1556 Eskill Teiskoilan lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Hv 1571 Teiskola: Eskell ku 5, hev 1, le 5, nk 0-2-4-0, la 6, oa 106:7, ny 10.75.

REKO ESKONPOIKA Grels ibm pm 1577. Sak sk 2.1.1566 Grells Teiskoi vastuupakoilu, tk 1569 Grells Eskillsson Teiskilan ei vienyt veroheiniä Liuksialan kuninkaankartanoon. Vuonna 1571 Grels Teiskolan myi voudille mustan karhunnahan viiden markan hinnasta, VA 134 f. 9.

SALO Salo mk 1557-59, Salå mk 1560-61, Saloo mk 1564, Saloby pm 1571. Teiskolaa mk 1565-71. Ei ole pm 1558-70.

Talo oli Kirkkojärven saarella eli salossa. Se autioitui ja autiotila liitettiin Teiskolan kartanoon.

PIETARI HEIKINPOIKA mk 1553- tark.mk. 1589, lv 1557. Äv 1553: ½, 1558: 1, 1566: 1½. Lv 1558-59: 2-2, 1571: 2.

Erämaatalonpoikien luettelossa 1562 Saloisby: Per Hen.ss. on ylivedetty ja viereen kirjoitettu: finnes vdi scatte manttalet, VA 2143 f. 58v. Pedher Lörpys mk 1553-56, Per Lörpys lv 1557. Peder (Pedher, Per) Salon mk 1557-60, 1568, 1570-71. Pedher (Per) Salonn mk 1562, 1565-66, 1569.

Lm Per Hen.sson Salonn kk 20.10.1566, Per Hen.sson Salon sk 9.12.1566, Peer Hen.sson Koueron sk 15.3.1568, Per Hin.sson Salon tk 17.3.1570. Sak tk 1571 Per Salonn sai 40 markan sakon huorinteosta Padustaipaleen Valpurin kanssa.

Hv 1571 Teiskola: Per Salon ku 10, hev 2, le 4, nk 0-2-2-0, la 4, os 92:4, ny 10.5.

MUSTANIEMI Mustaniemj mk 1541, 1558, Mustaniⁱ mk 1557, Mustanieⁱ pm 1567-68, Mustaniemi lv 1557, pm 1558, 1561-62, mk 1562, 1569, Mustanemi mk 1559, 1564, pm 1559, 1564-65, 1569-71, Mustaneⁱ mk 1561, Mustanemij pm 1566, mk 1570-71.

I Mustaniemi

PIETARI mk 1540-65, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 1½, 1544: 1, 1557: 2 (talo II liitetty). Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 6, ny 7.75. Kv 1558: 1½. Lv 1556-59: 1½-1½-1-1½, 1561-62: 4-2, 1564-71 ka 1 15/16. Per Mustanemen mk 1546, 1552, Peder Mustaijnen mk 1553, Peder Mustanemen mk 1556, Per Mustoinen mk 1565. Peder Caikar mk 1557, Per Kaickari pm 1557, 1559, 1564-65. Peder Kaykari pm 1558, Per Kaickar mk 1559, Pedher Caikarij mk 1558, Per (Pedher) Kaick^r mk 1561, pm 1561, Per Kaijkarii pm 1563, Per Kaickara pm 1566, Per (Peder) Kaikara pm 1567-71. Sak kk 24.8.1556 talon II Lasse t > Peder Kaikar.

JUHO PIETARINPOIKA mk 1566-1606, äv 1566: 2. Jons Perss. (Persson) mk 1568, 1570-71. Vuonna 1555 Jons Mustaniemen lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä , VA 1978 f. 69v. Sak sk 15.3.1568 Jons Persson Mustianoijan t

> Padustaipaleen Mikko Juhonpoika (talo III). Hv 1571 Koffeuro: Jons Mustaniemen ku 5, hev 1, le 3, nk 0-0-1-0, la 1, oa 55:5, ny 5.625.

II liitetty edelliseen 1557

MIKKO 1540-43, äv 1540: ½, 1541: 1. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 6, ny 8.25.

LAURI 1544-56, äv 1544: 1. Lasse Kaijckari mk 1546, Lasse Kaijckari mk 1552. Vuonna 1555 Lasse Kaickara lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Sak kk 24.8.1556 Lasse Kaickar t > talon I Pietari. Tk 8.3.1559 Madz Lonckaij (Siivikkala talo III) oli vallannut kuuden kuormanalan niityn aff Lass Kaickari i Parchis, VA 2091 f. 7v. Lauri näyttää siis siirtyneen Kurun Parkkuuseen, mutta vuoden 1562 erämaatalonpoikien joukossa ei ole ketään, johon hänet voi samaistaa. Sen vuoksi voitaneen ajatella, että syyskäräjillä 31.12.1560 kantajana ollut hustru Karin Parchus oli hänen leskensä. Hänen niityillään olivat tehneet vahinkoa Pengonpohjan Erkki Piuhari Petkelisniemeltä (Pitkäjärven rannalta), Kahanpään Yrjö (Rantala) ja Erkki (Kukko), Leppälahden Matti Karvanen ja Olkitaipaleen Martti Mylläri. Nimet Parchis ja Parchus ovatkin ehkä tarkoittaneet heti Pitkäjärven pohjoispuolella olevaa Parkusjärveä eikä nykyistä Kurun Parkkuuta, jonka nimenä oli-kin yleisemmin Olkitaipale. Vuoden 1552 erämaiden asutusluettelon mukaan vid Parcku siöö oli Sikojärven kylän omistus, jonne lähtivät asumaan Ilmaristen Erkki Laurinpoika (Myllärin talo Parkkuujoella (Jakamajärven laskujoki Näsijärveen), Kuusniemen Tuomas Jaakonpoika, jonka siirtymistä todella erämaihin ei tiedetä, sekä Toikkolan Erkki Yrjönpöika (= Vaakaniemen Erkki Toikko). Paikanmääre vid Parcku siöö on siten käsitettävä aika ylimalkaiseksi. Luultavinta on, että Lasse Kaijckari lähti sinne, minne Tuomas Jaakonpojan piti lähteä eli Parkusjärvelle, mutta hän on ehtinyt kuolla ennen uudistilansa verollepanoa.

POLSO Polsoij mk 1553-57, 1559, Polssoij pm 1558-59.

SIMO 1540-43, äv 1540: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 5, la 6, ny 8.25. Sak kevk 4.6.1551 Lasse Lijmolan (Liimola talo II) oli tappanut Simon Polsoij ibm. Tämän mukaan Simo oli siirtynyt Liimolaan.

SIPI 1544-52, äv 1544: 2. Sig^d Polsun mk 1546, Siff^d Pulsu mk 1552.

LAURI MIKONPOIKA 1553- tark.mk. 1589, lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: 1½. Lv 1557-59: 1½-3-1½, 1561-62: 1½-3, 1564-71 ka 1 1/8. Lasse Polsoij (Polsoi, Polsoij, Polssoi, Polsoii, Polson) mk 1553, 1556, 1558, 1565-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561, 1563-65. Lasse Mickilsson tark.mk. 1589. Lm Lasse Michelsson Polsoin tk 4.4.1571, VA 2245 f. 18. Sak tk 1569 Lasse Polsoij ei vienyt veroheiniä Liuksialaan, sk 25.1.1571 Lasse Polssoi huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Tachloij: Lasse Polso ku 5, hev 1, le 4, nk -, la 4, oa 61:7, ny 6.5.

KOVERO Ko_ero mk 1540-52, pm 1558-59, 1562-64, 1567-71, mk 1562, 1566-71. Koffuero mk 1558-61, 1565, pm 1564, Koffuerola mk 1564, Ko_era lv 1557, Ko_erå pm 1565-66.

Koveron ja Asuntilan rajasta 25.9.1503 (?) annetusta laamannintuomiosta ks. Asuntila.

Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514 oli lm Niels Kafweroin, RA Peringskölds Diplomatarium E 66, kopio 1600-luvun lopulta, kopioitsija Herman von Börger ei tuntenut Suomea eikä suomen kieltä. FMU VII 5710.

I Junkkari

JUHO 1540-65, äv 1540: 1½, 1541: 2, 1546: 1½, 1552: 2, 1553: 1. Karja 1540: hev 1, le 6, nk 4, la 6, ny 10.75. Lv 1557-59: 2½-2-2, 1561-62: 1½-1½, 1564-71 ka 1 5/16. Jons Koueron mk 1553-56, Jons Hulttinen (Hulttinen, Hulttti^{en}) mk 1557-62, lv 1557, pm 1567-71, Jons Runsas pm 1558, 1561-65. Sak stk 3.5.1556 Jonss Hulttinen laiminlyönyt kyytivuoron. Vuonna 1559 Jons i Kou^(ro)laby (?) myi voudille yhden ketunnahan, VA 2032 f. 9-11.

MATTI JUHONPOIKA mk 1566-83, äv 1566: 2. Madz Ionss. (Ionss., Ionssⁿ) mk 1566-71. Sak kk 1565 talon III Matti Erkinpoika t > Madz Jonsson ibm. Hv 1571 Koffuero: Madz Ionsson ku 5, hev 1, le 2, nk 0-0-1-0, la 4, oa 51:7, ny 5.

II Iso-Kovero

PIETARI 1540-52, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 4, la 9, ny 12.125.

PERTTU PIETARINPOIKA mk 1553-84, lv 1557, pm 1564- . Äv 1553: 2½, 1556: 3 (viljeli taloa IV), 1557: 1½, 1559: 2, 1568: 2½ (½ äv talolta Vc). Lv 1556-59: 4-5½-4-3½, 1564-71 ka 3 15/16. Bertil Koueron mk 1553, Bertill Koueron mk 1556, Bertill Persson lv 1557, pm 1567-69, Bertill Perss. pm 1564-65, 1570-71.

Vuonna 1556 Bertull Koueroinen lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 46. Lm Bertil Kouer_en sk 11.10.1550, Bertill Koffueroen sk 20.10.1554, Bertil Koueron stk 3.5.1556, Bertill Koueron kk 1556 ja Bertill Koueroinen kk 1557. Sak stk 3.5.1556 Bertill Keuorainen t > Asuntilan Juho (talo I), kevk 2.6.1557 Bertill Koueran ei ollut maksanut apuveron rästejä.

Hv 1571 Koffuero: Bertill Persson ku 10, hev 2, le 6, nk 0-2-4-0, la 9, oa 136:2, ny 14.125.

PENTTI PIETARINPOIKA pm 1558-63. Lv 1561-62: 2-4. Bencht Persson pm 1558-59, 1561. Benctt Perss. pm 1562, Bencttt Perss. pm 1563. Kirjurivirhettä vastaan puhuu se, että Pertusta loppuvat lautamiehyys- ja sakkotiedot 1558, Perttu oli lm jälleen kk 1575, VA 2286 f. 16v.

III Eerola

ERKKI 1540-56, äv 1540: 1, 1541: 1½, 1553: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 5, la 9, ny 9.625. Erich Koueron mk 1553-56. Lv 1556: 4.

MATTI ERKINPOIKA 1557-84, äv 1557: 2, 1559: 2½, 1566: 2. Mattz, Madz Erichsson (Ersson, Erichss.) mk 1557-62, 1569, lv 1557, pm 1558-59, 1561-65, 1567-71. Madz Ionss. (?) mk 1566, Madz Ionssⁿ (?) mk 1570-71. Lv 1557-59: 4-4-3½, 1561-62: 3½-3, 1564-71 ka 1 13/16.

Vuonna 1556 Madz Koueroinen lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1998 f. 45v. Sak kk 20.10.1565 Madz Erichsson Koueron t > talon I Matti Juhonpoika. Hv 1571 Koffuero Matz Erichson ku 5, hev 1, le 3, nk 0-1-2-0, la 4, oa 69:3, ny 7.

IV autioitunut

OLAVI 1540 äv ½, karja hev 1, le 3, nk 1, la 4, ny 6.

HEIKKI 1541-56, äv 1541: ½. 1544: 1, 1556: ligger i öde, Bertil Kouero haffver hans iordt. Hen. Lörpys mk 1544, 1546, 1552, Hendrich Lörpys mk 1553, Henrich Lörpys mk 1556.

V a- c Anttila

HEIKKI 1540-56, äv 1540: 1½, 1544: 2, 1553: 1 (talo jaettu). Karja 1540: hev 1, le 5, nk 6, la 9, ny 11.125. Lv 1556: 2. Hen. Kenttoij mk 1546, Hen. Kentoi mk 1552, Hen. Kendzi mk 1553, 1556, Hen. Andilan mk 1541-42.

Va MARTTI mk 1557-84, lv 1557, pm 1558- . Äv 1557: 1, 1566: 1½. Lv 1558-59: 0-2½, 1561-62: 3-2½, 1564-71 ka 2 9/16. Hv 1571 Koffuero: Mårthen Koffueronen ku 5, hev 1, le 5, ny 0-2-2-0, la 5, oa 100:-, ny 9.625.

Vb (Anttila) ERKKI HEIKINPOIKA mk 1553-1606, lv 1557, pm 1558- . Äv 1553: ½, 1557: 1, 1559: 1½, 1566: 2, 1568: 2½. Lv 1557-59: 2½-3-3. 1561-62: 5-1, 1564-71 ka 2 3/16. Erich Kendzi mk 1553-56, Kentzoij pm 1558, 1577, Erick Könttzi pm 1561. Erich (Erick) Genstoij, Gentzoi, Gentzoi, Gentzoi pm 1559, 1562-67. Erich Thäte, Täte, Täthi, Tati, Tätii mk 1557-62, 1566-68. Erich Tätänä pm 1568-71. Erich Hendersson tark.mk. 1589, Erich Henrichsson tark.mk. 1600. Sak tk 1559 Erich Kentzoi laiminlyönyt kyytivuoron, kk 1568 Erich Hen.sson Koueron laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Koffuero: Erich Koffueronen ku 5, hev 2, le 5, nk 0-1-2-0, la 4, oa 99:3, ny 11.

Vc ERKKI mk 1557-67, pm 1558- (ei enää 1577). Äv 1557: 1 (1568 äv ½ talolle I ja ½ talolle Vb). Lv 1558-59: 1-1, 1561-62: 1-2½, 1564-71 ka 1 3/4. Erich Jyrkile^{en} mk 1557, Erich Jyrckijleinen mk 1558, 1561, Jyrkyläinen mk 1559, Jyrkyleinen mk 1560. Erich Anttilan pm 1558-59, Erick (Erick) Andilan pm 1561-62, 1565, 1567-71, Erick Antilan pm 1563-64, 1566.

KUUSNIEMI Kusenniemi mk 1544, 1546, 1552, Kusuniemi mk 1553, Kusunienemen mk 1556, Kusniemi mk 1557, Kusiniemi pm 1557-58, Kwsiniemi mk 1559, Kusiniemi pm 1559. Siirretty Takahuhdin neljännekseen 1566.

I a + b

Ia (Alinen) JAAKKO mk 1540-1601, lv 1557, pm 1558-65, 1567- . Äv 1540: 3, 1541: 4½, 1544: 2 (jaettu), 1566: 2½. Karja 1540: hev 3, le 10, nk 7, la 10, ny 20.75. Lv 1557-59: 3-2-4, 1561-62: 4-3, 1564-65: 3-2, 1567-71 ka 2 3/10. Iaco Kusinemen mk 1540, Iaco Kusenniemi mk 1541. Sak tk 1560 Jacop Kusinemen laiminlyönyt kyytivuoron, kk 22.10. 1565 Jacob Kusiniemi laiminlyönyt kyytivuoron, sk 22.10.1568 Jacob ibm (Kusunemen) laiminlyönyt kyytivuoron, sk 25.1.1571 Jacob Kusiniemi huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kusuniemi: Jacob ku 5, hev 2, le 5, nk 0-0-3-0, la 6 oa 108:5, ny 11.25.

MARKKU pm 1566, lv 2.

TUOMAS JAAKONPOIKA vuonna 1552 Thomas Iacobson aff Kusenniemi lupasi mennä asumaan Sikojärven kylän erämaalle vid Parcku siöö (Parkusjärvelle Ylöjärven ja Kurun rajamaille), VA 130^a. Häntä ei kuitenkaan näy erämaatalonpoikana. Parkusjärvelle todella siirtyneistä ks. Mustaniemi talo II. Sak kevk 29.4.1554 Thomas Kwsiniemen t > talon Ib Juho. Pm 1577: Kusiniemi Thomas.

Ib (Ylinen) JUHO MIKONPOIKA mk 1544-80, lv 1557, pm 1558- . Äv 1544: 2½, 1557: 2. Lv 1557-59: 3-2-3, 1561-62: 2-3, 1564-71 ka 2 5/8.

Eom 1552 Iöns Michilsson aff Kwsiniemi yksi eräsija vid Palax träsk kahden peninkulman (n. 10-12 km) päässä kotoa. Siellä katsottiin olevan kaksi asuttavaksi kelpaavaa paikkaa, ja Juho itse sekä Kämnen-

niemen Lauri Matinpöika (talo Ib) lupasivat lähteä uudisraivaajiksi, mutta kotikylässään he myöhemmin edelleen olivat. Palax träsck tarkoittanee Paarlahađen perukan yläpuolella olevaa Savonjärveä. Siellä oli kaksi asujaa, jotka pantiin verolle 1580 (Knuut ja Matti Pekkainen).

Vuonna 1555 Jons Kwsiniemen lunasti päivätyöhauet 10 äyrillä, VA 1978 f. 69v. Sak kevk 29.4.1554 talon I Tuomas t > Jons ibm, tk 1560 Jons ibm (Kusinemen) laiminlyönyt kyytivuoron, sk 22.10.1568 Jons Kusunemen laiminlyönyt kyytivuoron. Hv 1571 Kusuniemi: Jons ku 5, hev 2, le 3, nk 0-2-2-0, la 5, oa 88:7, ny 9.625.

YRJÖ JUHONPOIKA pm 1577: Kusiniemi Jören. Lm Jören Ionsson Kusinemen kk 20.10.1566, VA 2191 f. 12v.

SÄÄKSNIEMI siirretty Messukylän neljännekseen 1556. Sexeniemi mk 1541, Säxäniemi mk 1557, Sexiniemi pm 1557, Säxiniemi pm 1558, Säxen-nemiby mk 1559, Sexniemi p, 1559.

JAAKKO 1540 Iaco Sexenemen äv 2, karja hev 2, le 6, nk 2, la 9, ny 12.125.

NIILLO 1541-52, äv 1541: 2, 1544: 2½. Nils Sexeniemi mk 1546, Nils Sexeniimej mk 1552.

MATTI NIILONPOIKA 1553-84, äv 1553: 2½, 1557: 3. Kv 1558: 2. Lv 1556-59: 4-3½-4-3½, 1561-62: 4-3, 1564-71 ka 2 13/16. Madz Säxenniemen mk 1553, Madz Sexeniemen mk 1556, Madz Nilsson (Nilss., Nilson, Nillss., Niels, Nillsson) mk 1557-59, 1561-62, 1564-71, lv 1557. Sak kk 1567 Madz Säxenniemen huonot aidat ja sillat, sk 10.1.1570 Madz Sexennemj huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kemenniemi: Madz Nilsson Sexeniemi ku 10, hev 2, le 7, nk 0-2-3-0, la 9, oa 155:4, ny 14.625.

KÄMMENNIEMI Kemenniemi mk 1540, Kemmenniemi mk 1553, Kemmenniemi by mk 1556, Kämenniemi pm 1559.

I a + b Perttula ja Iso-Kahna

MATTI 1540-56, äv 1540: 4, 1541: 4½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 2, la 9, ny 12.125. Lv 1556: 1½. Matz Kemenne, mk 1541, Madz Heijkilän mk 1546, Madz Heickilä mk 1552. Lm Madz Kämenniemiest kk 5.7.1534, HMA MO kons.pk. Kangasala II n:o 20; Madz Kemmenniemen lk 15.3.1541, VA Topographica Teisko, orig.p.

Ia (Perttula) OLAVI MATINPOIKA mk 1557-84, lv 1557, pm 1556-67. Äv 1557: 2½, 1566: 2. Lv 1557-59: 2½-2-2, 1561-62: 2-1, 1564-67: 1-2-1-½, Oluff (Oleff) Madzsson (Madzss.) mk 1557-61, 1569-71, lv 1557, pm 1558-59, 1561-65. Sak kk 1567 Oluff ibm (Kemmenniemen) huonot aidat ja sillat. Hv 1571 Kemenniemi: Oleff Madzson ku 5, hev 2, le 4, nk 0-2-0-0, la 5, oa 78:1, ny 9.625.

PERTTU pm 1568- . Lv 1568-71: ½-1½-1½-2.

Ib (Iso-Kahna) LAURI MATINPOIKA mk 1557-65, 1568, lv 1557, pm 1558-59, 1561-70. Äv 1557: 2. Lv 1557-59: 3-2-1½, 1561-62: 1-½, 1564-70 ka 1 2/7. Lasse Mattzsson (Madzss., Madzson) mk 1557-61, lv 1557, pm 1558-59, 1561, 1563-65. Vuonna 1552 Lasse Madzson aff Kemmenniemi lupasi mennä asumaan Kuusniemen Juho Mikonpojan eräsijalle vid Palax träsck (= Paarlahađen perukassa oleva Savonjärvi), mutta ei lähtenyt.

OLAVI LAURINPOIKA mk 1566-67, 1569- , pm 1571- . Äv 1566: 2½. Lv 1571: 2. Oluff Larss. (Larsson) mk 1566-67, 1569-71, pm 1571. Hv 1571

Kemenniemi: Oleff Larsson ku 3, hev 1, le 3, nk 0-2-0-0, la 4, oa 52:3, ny 6.5.

II Mikkola

OLAVI 1540-56, äv 1540: 1, 1541: 1½, 1553: 2, 1556: 1½. Karja 1540: hev 1, le 3, nk 1, la 5, ny 6.125. Oleff Mäyrä mk 1546, 1553, Ol. Mäyrä mk 1552, Oluff Mäyrä mk 1556. Lv 1556: 1.

ANTTI lv 1557 Anders Mäyrä. Lv 1557: 1.

REKO mk 1557-75, pm 1558-59, 1562- . Äv 1557: 1½. Lv 1558-59: ½-1, 1562: ½, 1564-71 ka 1 1/8. Hv 1571 Kemenniemi: Grels ku 2, hev 1, le 2, nk -, la 2, oa 35:6, ny 4.25.

ERKKI OLAVINPOIKA nihtinä 1558.

NIILO pm 1561, lv 1561: 1½.

Keijärven neljännes päättyy tähän.

Teiskon entiset piispantilat

PUUDENIEMI eli **PAAVOLA** Pudeniemi 1549, VA 22, Pudenemj 1552, VA 1553 f. 24, Pudenniemi 1555, VA 1977 f. 19, 1557 VA 60^b f. 56, Pauola-by 1555, VA 1981 f. 5v.

I Ylinen

TUOMAS MATINPOIKA 1549 Thomas Madzson kylvö ruista 5 ja kevätiljaa 3 karpiota, niittyjä 8 kuormanalaa. Vuokra 1½ markkaa ja leiviskä voita. VA 22. 1552 Thomas Madzsson samat tiedot paitsi voita 1 leiv. 5 naulaa, VA 1553 f. 24. 1555 Thomas kylvö ruista 4 ja kevätiljaa 2 pannia, niittyjä 10 kuormanalaa, VA 1977 f. 19, 1561 Thomas samat tiedot, VA 2133 f. 4. Pm 1557 Thomas Pauolan lv 4½, pm 1577 Thomas. Lv 1564: 3½, 1567-71: 4-2-3½-3-5. Hv 1571 Pudeniemi: Thomas Matsson ku 10, hev 2, le 6, nk 0-3-4-0, la 9, oa 146:2, ny 14.625. Tuomas oli kirjoissa vielä 1602.

II Alinen

LAURI 1549 Las kylvö ruista 5 ja kevätiljaa 3 karpiota, niittyjä 8 kuormanalaa. Vuokra 1½ markkaa ja leiviskä voita. VA 22. 1552 samat tiedot, mutta voita piti maksaa leiviskä ja 5 naulaa, VA 1553 f. 24. Samat tiedot Lasse 1553 ja 1554.

SIMO LAURINPOIKA 1555 Simon kylvö ruista 4 ja kevätiljaa 2 pannia, niittyjä 10 kuormanalaa, VA 1977 f. 19. Samoin 1556 ja 1561. Simon Larsson pm 1557-59. Lv 1557: 2, 1564: 4, 1567-71: 5-2-4-2½-4. Lm Simon Pauoilan kk 24.9.1569, VA 2225 f. 17. Sak sk 27.1.1557 Simon Pudeniemen ei tullut osallistumaan kruunun kuljetuksiin. Hv 1571 Pudeniemi: Simon ku 10, hev 2, le 5, nk 0-2-3-0, la 8, oa 121:2, ny 12.5. Simo oli kirjoissa vielä 1602 (ei pm 1577).

III Uskali Uskelaby 1556 VA 60^b f. 56

SIMO 1549 Simon kylvö ruista 5 ja kevätiljaa kolme karpiota, niittyjä 8 kuormanalaa. Vuokra 1½ markkaa ja leiviskä voita. VA 22. 1552 Sijmon samat tiedot paitsi voita oli maksettava leiviskä ja viisi naulaa, VA 1553 f. 24. Samat tiedot 1553 ja 1554. Simon Vskalin pm 1557, 1559. Simon Vskalii pm 1563, 1567-68, Vskali pm 1564-66, 1570-71,

Wskali pm 1569. Lv 1564: 4, 1567-71: 3-3-4½-3-5. Hv 1571 Pudeniemi: Simon Uskali ku 10, hev 2, le 7, nk 0-2-2-0, la 8, oa 138:6, ny 14. Simon Uskali pm 1577.

LAURI 1556 Lasse kylvö ruista 4 ja kevätiljaa 2 panna, niittyjä 10 kuormanalaa, VA 1997 f. 12. Pm 1557 Lasse lv 2. Lasse Vskali pm 1558. 1561 Lasse samat tiedot kuin 1556, VA 2133 f. 4. Ruoveden tk 1569 Lasse Vskali Visuuesij, VA 2225 f. 8v. Visuveden kantatilaa asui 1562-85 Lauri Erkinpoika, joka on =? Lasse Uskali. Tämä olisi muuttanut 1561 tai 1562 Visuvedelle.

VATTULA Vattula 1555, VA 1981 f. 5v, Vatulaby 1556, VA 60^b f. 56, Vattula pm 1557-59, Watulaby 1557, VA 60^b f. 58-62.

I Ylinen eli Vattulan virkatalo

LAURI 1540-41 oli maakirjoissa Lempäälän Hahkalan kolmanneksessa Pohntolan kylää Lasse Vattu, äv 2, karja nichil (ei mitään). Piispan entinen lampuoti: 1549 Wattuinen Lasse kylvö ruista punta, kevätiljaa 3 panna, niittyjä 30 kuormanalaa. Vuokra 2½ markkaa, voita leiviskä. VA 22. 1552 Vattuijnen Lasse kylvi punnan ruista ja kevätiljaa 3 panna, niittyjä 30 kuormanalaa. Vuokra 2½ markkaa ja voita leiviskä ja 5 naulaa. VA 1553 f. 24. Vv 1553-54 samat tiedot. 1555 Lasse Wattuinen kylvi punnan ruista ja kevätiljaa 3 panna, niittyjä 12 kuormanalaa, VA 1977 f. 19. Vuonna 1556 samat tiedot, samoin 1561, VA 2133 f. 14. Lv 1557: 6, 1564: 2, 1567: 4, 1569-71: 3-3-4. Ek 1553 Lasse Vattuinen maksoi haukia leiviskän, VA 1309 f. 22, Ek 1554 Lasse ibm (Vattuinen) 1 leiv., VA 1972. Ek 1556 Lasse Vattulan 1 leiv., VA 1998. Ek 1557 Lasse Vattuinen 1 leiv., VA 2030. Erävesien sijaintia ei voi paikantaa. Sak sk 2.11.1557 Lasse Vattuinen & Poffuel ibm & Marcus ibm t > Hen. Perri (Pohtola talo I).

PAAVO Sak sk 1557 Poffuel ibm (ks. yllä) t > Hen. Perri. Hv 1571 Vattula: Päuall ku 10, hev 2, le 7, nk 0-2-3-0, la 9, oa 147:4, ny 14.625.

II Vattula

OLAVI Lempäälän Hohkalan kolmannes Pohtola: mk 1544 Ol ja mk 1546 Oleff Vatu, äv 1½. 1549 Oluff ibm (Wattuinen) kylvö ruista 1 punta ja kevätiljaa 3 panna, niittyjä 30 kuormanalaa. Vuokra 2½ markkaa ja leiviskä voita. VA 22. 1552 Vattuijnen Oleff kylvö ja niityt samoin, vuokra 2½ markkaa ja voita leiviskä 5 naulaa, VA 1553 f. 24. 1553 ja 1554 samat tiedot. 1555 Oluff Wattuinen kylvöt samoin, mutta niittyjä 12 kuormanalaa, VA 1977 f. 19. Vuonna 1556 samat tiedot, kuten myös 1561, VA 2133 f. 4. Lv 1557: 6, 1564: 2½, 1567: 3, 1569-71: 3-2½-3½.

Ek 1553 Oluff Vattuinen maksoi eräkalastuksesta leiviskän haukia, VA 130^a f. 22. Ek 1554 Oluff Vattuinen 1 leiv., VA 1972. Ek 1555 Oluff Vattuinen 1 leiv., VA 1978. Ek 1556 Oluff Vattulan 1 leiv., VA 1998. Ek 1557 Oleff Vattuinen 1 leiv., VA 2030. Erävesien sijainnista ei ole tietoa. Lm Oleff Watuinen kk 18.8.1555, VA 1983 f. 21v. Sak sk 2.11.1557 Pohtolan Erkki (talo I) t > Oluff Vattulan.

LAURI OLAVINPOIKA

Sak tk 1561 Lasse Vattuinen t > Lasse Kulkii (Kulkkila talo II), kk 1566 Lass Vattuinen laiminlyönyt kyttivuoron. Hv 1571 Vattula: Lasse Oleffson ku 10, hev 2, le 5, nk 0-2-2-0, la 4, oa 115:-, ny 11.5.

MARKKU sak sk 2.11.1557 Marcus ibm (Vattuinen) t > Hen. Perri (Pohtola talo I). On joko talosta I tai II.

tähän päättyy Pirkkalan hallintopitäjä

PIRKKALAN KÄRÄJÄKUNTAAN KUULUNEET LEMPÄÄLÄN TEISKOLAISET KYLÄT

POHTOLA Poctoila (?) mk 1540, Pochtola mk 1544, Pochtoila mk 1546, Poctola mk 1553. Oli Hahkalan kolmannesta.

I Pärri

HEIKKI mk 1540-66, 1568, lv 1557, pm 1558- . Äv 1540: 2, 1543: 3½, 1546: 5, 1553: 6½, 1558: 6. Karja 1540: hev 2, le 5, nk 6, la 12, ny 13.5. Lv 1557: 5½, 1559: 2, 1561-62: 1½-3, 1564-71: 3 5/16. Hen. Pochttoj mk 1541-42, Hen. Par_j mk 1546, Hen. Pärri (Perris) mk 1553-56, Hen. Parri mk 1558, 1564, Hen. (Hendrick, Hendrich, Hindrick, Hin., Hindrich) Pärri, Pärrii, Perri mk 1559-61, 1565-66, 1568, lv 1557, pm 1559, 1561, 1564-71. Sak sk 2.11.1557 Vattulan Lauri ja Paavo (talo I) ja Markku (talo ?) t > Hen. Perri.

ERKKI HEIKINPOIKA mk 1567, 1569-1606, äv 1567: 6. Erich (Erick) Pärrii, Pärrij mk 1567, 1569-71. Sak sk 2.11.1557 Erich Pochtolan t > Vattulan Olavi (talo II), sk 5.12.1575 Erich Pärri Pochtolan ynnä muut kylän isännät olivat ottaneet Takahuhdin asukkailta näiden metsästään keräämiä tuohia (tuo metsä oli Pulasjärvenmaa Pohtolan naapurissa, ks. Takahuhti talo XII). Hv 1571 Poctola: Erich Hen:sson ku 10, hev 2, le 6, nk 1-2-2-2, la 6, oa 132:4, ny 14.25.

II Pänkälä

LAURI Turun tuomiokirkon kopiokirjassa (ns. Mustassakirjassa) on noin v. 1450 laadittu luettelo Ylä-Satakunnan eräomistajista. Siinä on n:o 45 Laris Pengenijn j manzs skoga, REA f. 139, Mk 727 s. 588. N:ot 44 ja 46-53 ovat Pirkkalasta, ja lisänimi viittaa selvästi Pohtolan Pänkälään.

LAURI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 3, la 8, ny 8.5. Lasse Penkeinen mk 1541-42.

MATTI JUHONPOIKA 1544-84, äv 1544: 2, 1546: 2½. Lv 1557, 1559: 1-1, 1561-62: 3-1, 1564-71 ka 1 7/16. Madz Pengän, Pengä, Pängä, Pingä, Penga mk 1546, lv 1557, pm 1559, mk 1569-71. Madz Pengainen (Pengäinen) mk 1553-56, 1558-61, 1564-68, Madz Ionss. (Ionsson) pm 1565-71. Sak 5.12.1575 Madz Pengä tuohien otto takahuhtilaisilta. Hv 1571 Poctola: Mattz Pengainen ku 5, hev 2, le 2, nk 1-2-0-0, la 3, oa 56:7, ny 7.875.

III autioitunut

LAURI JAAKONPOIKA 1540-(1571), äv 1540: 2, 1558: 2½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 3, ny 5.375. Lv 1557, 1559: 2-2, 1561-62: 6-2, 1564-71 ka 1 13/16. Lau. Iacopsson mk 1541-42. Lasse Kaupilan mk 1553. Lasse (Lass) (Cauppilan), Kauppila (Kauppilan) mk 1554-56, lv 1557, mk 1558-61, 1564-66, Lasse Kauppilainen mk 1568 (Kauppi= Jaakko). Lasse (Lass) Penga (Pengä) pm 1559, 1561-71, mk 1569, 1571. Lass Pengainen mk 1567, Pinga mk 1570. Sak tk 1569 Lasse Penga Pochtolan vastuupaikoilu. Hv 1571 Poctola: Lasse Pengainen ku 5, hev 1, le 2, nk 1-2-0-0, la 4, oa 46:7, ny 6.

ERKKI pm 1577: Erich Pängä. Sak sk 5.12.1575 Erich Pängä ibm (Poch-

toilan) otti takahuhtilaisten tuohia näiden metsästä.

TERVALAHTI Terualax mk 1544, 1546, 1553, 1558-59, Terffualax mk 1556. Oli Tolvilan kolmannesta.

I Liuttu

JUHO 1540-56, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 2, la 8, ny 6. Jons Terualax mk 1541.

MATTI JUHONPOIKA 1557-84, äv 1558: 2½. Lv 1557, 1559: 1-2, 1561-62: 5-1, 1564-71 ka 1 3/8. Madz Liuttu lv 1557, pm 1558, 1563-71, Liuthu pm 1561, Liutu pm 1562. Madz Ionsson (Ionss., Ionson, Ionnsson) mk 1558-62, 1564-65, 1568-71. Madz Nilss. (?) mk 1567. Hv 1571 Poctola: Mattz Liuttu ku 5, hev 1, le 2, nk 1-0-0-0, la 1, oa 36:7, ny 4.625.

II liitetty edelliseen

JAAKKO OLAVINPOIKA mk 1540-55, lv 1557. Äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 1, le 2, nk 1, la 4, ny 5. Lv 1557: 1. Iaco Littu mk 1541, Jaco Olsson mk 1546, Jacop Liuttu pm 1557.

MAARIT mk 1558 Marith äv 2½.

KLEMETTIJAAKONPOIKA mk 1558- , pm 1558-(1577). Äv 1558: 2½. Kv 1558: ½. Lv 1559: 6½. Clemeth Jonsson (?) mk 1558, Clemet Liuttu pm 1558. Sak stk 3.5.1556 Clemith Larsson (?) Terualahden t > Lasse Ahoiin (Ahoinkylä talo II), sk 5.12.1575 Clemett Liwttu ibm (Pochtoilan) otti Takahuhdin metsästä tuohia. Hv 1571 Poctola: Clemett Jacopsson ku 5, hev 1, le 3, nk 1-0-0-0, la 3, oa 51:7, ny 5.875.

III Korpula

MATTI 1540, äv 1540: 2. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 2, la 12, ny 8.5. SYLVESTER 1544-52, äv 1544: 3½ (talon IV vero mukana). Silvester mk 1544, 1546.

HEIKKI OLAVINPOIKA mk 1553-69, lv 1557- , pm 1558- . Äv 1553: 2, 1558: 3½ (talo IV liitetty). Lv 1557, 1559: 2-2, 1561-62: 1½-2, 1564-71 ka 1 5/8. Hen. (Henric, Henrich, Hendrich) Korpulainen (Korpulainen) mk 1553-56, Hen. Korpulan lv 1557, Korpu mk 1558-59, Korpelainen pm 1558, Korpola^{en} pm 1564. Hen. (Hindrlick, Hinrich, Hin.) Korpehinen pm 1559, 1561-62, 1565-71, mk 1566, 1568. Hen. Ollsson mk 1567-1569.

HEIKKI MATINPOIKA mk 1570- , pm 1559-64, Äv 1570: 3½. Lv 1561-62: 1½-4, 1564: 0. Hen. Madzss. pm 1559, 1562-64, (Hen. Madzson pm 1561. Rämä Heikki voi olla sama kuin talo IV:n Heikki.) Hv 1571 Poctola: Hen. Mattzsson Korpulainen ku 5, hev 2, le 3, nk 1-2-2-0, la 4, oa 76:7, ny 10.

IV liitetty taloon III

MIKKO 1540-43, äv 1540: 1, 1541: 1½. Karja 1540: nichil (ei mitään). Michil Keijerffui mk 1541. = ? Keijärven talon IV Mikko Olavinpoika, jolla voi siis olla perintömaata Tervalahdella. Talon vero 1½ on lii-tetty 1544-52 talon III Sylvesterin veroon, joten tämä lienee viljelty näitäkin maita.

HEIKKI 1553-56, äv 1553: 1½. Henrich ibm (edellä Hen. Korpelainen)

mk 1553-56. Mk 1556: ligger i öde. Talon III Heikki maksoi veron jo vuonna 1555.

KAHANPÄÄ Kahampe mk 1540, 1541, Kahanpä mk 1544, 1546, 1553, 1556.

I Runsas eli Heikkilä ja Anttila

OLAVI 1540-43, äv 1540: 2, 1541: 2½. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 3, la 9, ny 12.625.

ERKKI OLAVINPOIKA 1544-53, äv 1544: 3, 1553: 1. Erich Piuhari mk 1546, 1553. Siirtyi Pengonpohjan Petkelisniemelle, ks. Pengonpohja talo III.

SIMO OLAVINPOIKA 1554-1606, äv 1553: 1. Lv 1561-62: 2½-2, 1564-71 ka 3/4. Simon (Sijmon) Piuhari mk 1554-56, 1559-61, 1564-66, 1568, 1570. Simon Piuhari mk 1567, 1569, Simon Piuharij mk 1571. Simo Olsson aff Kahanpä lupasi 1552 mennä asumaan kylän ulkopalstalle Petkelisniemelle Pitkäjärven rannalle. VA 130^a f. 10. Sinne lähti kuitenkin veli Erkki. Sak kk 1554 Simon Kahanpä ja talon III Yrjö tehneet vahinkoa Kahanpään Maaritin (talo II) kalavesillä. Hv 1571 Kahanpä: Simon Piuhari ku 5, hev 1, le 2, nk 1-0-0-0, la 4, oa 41:7, ny 5.

ESKO sak tk 1560 talon III Yrjö t > Eskel Piuhari.

II Rantala

ERKKI mk 1540-56, äv 1540: 2, 1541: 2½, 1544: 3. Karja 1540: hev 2, le 6, nk 3, la 11, ny 12.875. Kv 1558: 1½. Eric Toucka mk 1544, Erich Toukon mk 1546, Erich Toukoijnen mk 1553, Eric Touckoijnen mk 1554, Erich Toukoinen mk 1555-56.

MAARIT mk 1558-65, äv 1558: 3. Margrett Ardzi mk 1558, Margret Artzi mk 1559-61, Marg^{tt} Arttzi mk 1564. Sak sk 11.10.1550 Marith Kahanpän vastuupakoilu, kevk 29.4.1554 Marith Kahanpään vastuupakoilu, kk 24.7.1554 talon I Simo ja talon III Yrjö olivat tehneet vahinkoa vpå Marith Kahanpäs fiskievatn.

ERKKI ERKINPOIKA mk 1566-1610, pm 1558- . Äv 1566: 2½. Lv 1561-62: 2-2, 1564-71 ka 1 5/16. Erich (Erick) Erichss. (Erichsson) mk 1566-67, 1569-71. Erick (Erich) pm 1558-71. Erick Nillss. (?) mk 1568. Sak kk 1560 Erich Toicho (Kurun Vaakaniemi, Toikko) löi Erich Kahanpä ahraimella ja syytti Erich Kahanpä suotta varkaudesta. Hv 1571 Kahanpä: Erich Erichsson ku 5, hev 1, le 1, nk 1-2-0-0, la 6, oa 54:3, ny 5.25.

III liitetty taloon I 1600-luvun jälkipuoliskolla

HEIKKI mk 1553-65, äv 1553: 3 (talolta I äv 2). Lv 1559: 2. Hen. (Henrich, Hendrich) Kuckoij (Kuckoi, Kukoi) mk 1553-56, 1558-61, 1564-65. Ilmarisen talon III Lasse t > Hen. Kukoila Kahanpa, VA 2112 f. 33.

YRJÖ OLAVINPOIKA mk 1566- , pm 1558- . Äv 1566: 2½. Lv 1561-62: 3-0, 1564-71 ka 1 15/16. Jören Ollsson (Ollss.) pm 1567, 1569-71. Sak kk 1554 Jören ibm (Kahanpä) vahingonteko talon II Maaritin kalavesillä, tk 1555 Madz Tauloij (?) t > Joren Kahanpä ja Jören Kahanpän t > Madz Toijkoijnen (?). Kyse voi olla samasta Matista, mutta häntä on vaikea sijoittaa mihinkään. Tk 1560 Jören Kahanpä t > talon I Esko Piuhari, sk 1560 Jören Kahanpa oli yksi Parkkuun Kaarinan heinäsadon pilaajista (ks. Mustaniemi talo II). Hv 1571 Kahanpä: Joren Olsson ku 5, hev 1, le 4, nk 1-0-0-0, la 6, oa 74:3, ny 7.25.

Vuoden 1552 erämaaluettelon mukaan koko Kahanpään kylä omisti Petkeleniemi nimisen ulkopalstan, jossa katsottiin olevan viljeltäväksi kelpaavia maita. Sinne lupasi mennä asumaan talon I Simo Olavinpoika. VA 130^a f. 10. Tämä ulkopalsta on Pitkäjärven rannalla, jossa on Piuharin talo, ks. talo I ja Pengonpohja talo III.

Kesäkäräjillä 15.7.1560 Ilmaristen Lasse (talo II) sai sakot siitä, että oli ajanut Kahanpä bönder niiden omilta kalavesiltä. Tässä yhteydessä ovat ilmeisesti olleet ne tappelut, joissa toisena osapuolina olivat Ilmaristen Vincentius ja Lasse (talo II) ja toisena Kahanpään (Rantalalan) Erkki ja talon III Heikki sekä Leppälahden Heikki Rikala ja Matti Karvainen.

taloihin sijoittamatta:

PENTTI vuonna 1559 Bencht Kahanpä myi voudille yhden näädännahan, VA 2032 f. 9-11.

LEPPÄLAHTI

Karvanoja eli Mattila

MATTI ERKINPOIKA mk 1562, 1566-1601, pm 1567- . Äv 1562: 2, 1566: 2. Lv 1567-71 ka 3 1/10. Matz Erichss. Kar^{en} mk 1562, Kar_anoiija Madz 1564, VA 2164 f. 67v. Madz Kar_ainen mk 1567, Kar_aisenoja, Kar_ais-tenoja oli kylän nimi mk 1569-71. Madz Erichsson (Erichss.) mk 1569-71. Madz Kar_anoiija (Kar_aoijan, Kar_aioian, Kar_anoian, Kar_an^{ian}, Kar^{an}) mk 1566, 1568, pm 1567-71.

Sak Pirkkalan tk 14.3.1560 Lasse Ilmaristen (talo II) t & Madz Karuaisist, kk 15.7.1560 Vincentius Ilmaris (talo II) t > Madz Karuainen, kk 1560 Madz Karuainen Kahanpä ja Hen. Rikala t > Lasse j. Ilmaris (talo II), sk 31.12.1560 Madz Karuainen sakko vahingonteosta upo h^u Karin Parchus höö (ks. Mustaniemi talo II), sk 15.12.1563 Madz Karffuanoiija sai 40 markan sakon Parkkuun Matin (= ? Vaakaniemen Toikon Matti Olavinpoika Kurussa) kalaveden valtauksesta.

Vuonna 1564 veroa maksamaan ruvenneita Pirkkalan erämaiden uudisasukkaita oli Karuanoiija Madz, VA 2164 f. 67. Hv 1571 Kahanpä: Mattz Erichsson Leppelax ku 10, hev 2, le 5, nk 1-2-1-0, la 10, oa 101:2, ny 12.25.

RIKALA Rijkala kylännimenä pm 1559.

Pirkkalan laamanninkäräjillä 25.2.1514 oikeuden eteen tuli 12 katselmusmiestä, jotka vanhoivat seuraavien kolmen rajapaikan olevan oikeita Niilo Hakkarin ja hänen jakoveljiensä sekä Niilo Paksun ja hänen jakoveljiensä välillä: Vetämänniemi, Löytänävuori ja Kalliojärvi. Nämä rajat vahvistettiin ja laamanni määräsi 40 markan sakon viidelle terälähteläiselle. RA Peringskölds Diplomatarium E 66, 1600-luvun lopun kopio. Niilo Hakkarin oli Lempäälän Kuokkalasta. Maanjako-oikeudessa esitettiin 2.10.1800 Vesilahden kirkkoherra Martinus Steniuksen 1.10.1665 antama todistus Laukossa säilytetyssä tuomiokirjassa olevasta tuomiosta ajalta 25.2.1514. Stenius on kirjoittanut rajapaikkojen nimet Vetäjänniemi, Löytänävuori ja Kalliojärvenniemi. VA Uusimaa & Häme MO 50 f. 300. Kyse oli Terälahden Jutilan rajoista Rikalaa vastaan. Nykyään VA:han siirrettyjen Rikalan talon omistuskirjeiden joukossa on Ylä-Satakunnan lainlukijan Martti Mikaelinpojan todistus 19.9.1636 annetusta kihlakunnanoikeuden tuomiosta Rikalan ja Kapeen rajariidassa. Käräjillä oli sen mukaan todistettu, että Rikala oli entisiä Lempäälän Rikalan erämaita ja että silloinen isäntä Heikki Rikalainen asui taloa kolmannessa polvessa. VA Topographica Teisko, Rikala I. Tämä todistus näyttäisi olevan ristiriidassa vuoden 1514

tuomion kanssa, koska nimeltä silloin lempääläisistä mainitaan vain Kuokkalan Niilo Hakkari. Kyse voi kuitenkin olla usean osakkaan maasta, josta Rikalan kylällä on ollut huomattava osuus. Koska Rikalan nimi on siirtynyt uudisasukkaiden mukana, niin ainakin he ovat olleet Lempäälän Rikalasta.

I a + b Rikala

MARTTI 1540-65, pm 1558-59, 1561- . Äv 1540: 4, 1544: 2 (talo halottu), 1546: 2½, 1558: 4 (Ib liitetty takaisin), 1559: 4½. Karja 1540: hev 1, le 4, nk 4, la 6, ny 8.75. Morten Rikalan mk 1541-42, 1546, Morthen Rikala mk 1553-1560, Morthen (Morthin) Rikalan mk 1554-56, 1558-59, 1564-65. Lv 1559: 1, 1561-62: 3½-2, 1564-71 ka 1 3/8.

HEIKKI MARTINPOIKA mk 1566-1606, äv 1566: 4, 1568: 3½. Hendrich Mortenss. mk 1568. Sak Pirkkalan kk 15.7.1560 Hen. Rikala t (& Madz Karuainen) > Ilmarisen Lasse (talo II), sk 10.1.1570 Hin. Rikalan uhkasakko saapua käräjille. Hv 1571 Kahanpä: Hen. Rijkala ku 5, hev 1, le 3, nk 2-2-0-0, la 5, oa 59:3, ny 7.625.

Ib MATTI mk 1544-56, äv 1544: 2, pm 1558-59, 1561-66. Lv 1561-62: 1½-2, 1564-66: 4-3-½. Madz Rikala mk 1553, Madz Riikalan mk 1556. Sak Pirkkalan kk 14.7.1559 vastuupakoilu.

Eom 1552 Lempäälän hallintopitäjän kirjoissa Madz Riikalajnen yksi eräsija benempd Utuentaeffuall ved Murolox siöö 2 peninkulmaa kylästä (Teiskon Rikalasta). Sinne lupasi mennä asumaan Oluff Pohtojlan (ainoa maininta). VA 130^a f. 9v. Mitään tietoa ei ole siitä, lähetikö Olavi todella Murolahdenjärvelle eli Rikalanjärvelle Ruoveden Muroleessa. Pirkkalan erämaille asettuneiden uudisasukkaiden luettelo 1562 (verollepanon jälkeen): Murosalmi Madz Hen.sson, VA 2143 f. 58. Kyse on Ruoveden Muroleen Rikalan talosta. Jo 1564 sitä isännöi Erkki Matinpoka (vuoteen 1615), VA 2164 f. 67v. Sak Pirkkalan kk 1559 Erich Rikalan vastuupakoilu, lk 25.2.1565 Ruoveden Jämingin Olavi t > Erich Riikalann, sk 21.2.1566 Erich Muroilan vastuupakoilu.

Pirkkalan käräjillä 20-21.10.1631 Oluf Jönsson i Lummialla i Lempäälä sochn (= Lumialan isäntänä 1619-38 ollut Olavi Juhonpoika) syytti Terälahden Tuomas Jutilaa ja Jöran Hinrichsson i Rekalajnen (= ? Teiskon Rikalan isäntänä 1607-38 ollut Yrjö Tuomaanpoika) siitä, että he olivat tulleet kaskeamaan ja kalastamaan Lumialalle kuuluvalle Pittikalagden fiskievatn och swediemark. VA Ylä-Satakunta KOa 3 f. 377. Teiskon Rikalan taloarkistossa on ollut Vuolteen Henrik Jönsinpojan Pirkkalan käräjillä 18.3. (vuosi ?) antama pahoin kulunut tuomiokirje, jolla on vahvistettu erään Henrik Larsson (kylä ?) nimisen miehen kauppa, jossa hän oli myynyt oikean isänperintömaansa som är Pitkelachtis äramarck kuudella markalla jollekin i Taipaleby. VA Topograp-hica Teisko, Rikala. Henrik sanoo olevansa Hogenskild Bielken sijainen ja käräjillä oli läsnä vouti Frans Laurinpoika. Hogenskild Bielke oli ainakin Ala-Satakunnan tuomarina 1564-90 ja ehkä alkuun Ylä-Satakunnankin, ja hänen sijaisenaan toimi 1564 Henrik Jönsinpoika (Yrjö Blomstedt, Laamannin- ja kihlakunnantuomarinvirkojen hoito s. 120, 386, Blomstedt ei tunne tätä kirjettä). Frans Laurinpoika oli Liuksialan voutikunnan voutina 1560- . Kirjeessä olevasta lautamiesten luettelosta ovat luettavissa seitsemän nimet, ja kaikki nämä ovat olleet Pirkkalassa 19.3.1564 pidettyjen talvikäräjien lautakunnassa (VA 2166 f. 13). Kaupan vahvistus on tapahtunut siis noilla käräjillä. Lumialan taloa II isännöi vuodesta 1567 jo vuoden 1565 käräjillä mainittu Heikki Laurinpoika. Koska vahvistus tapahtui Pirkkalan käräjillä, niin ostaja on ollut sieltä. Kirjeen talletus Teiskon Rikalaa viittaa siihen, että ostaja on ollut rikalaisia. Mutta hänen sanotaan

olleen Taipaleen kylästä. Ehkä on tarkoitettu Utventaipaleelle siirtynyttä Matti Heikinpoikaa, jolta alue olisi sitten siirtynyt Teiskon Rikalaan jääneille. Samassa Rikalan taloarkistossa on ollut myös Mesukylän papin Severinus Matthein 1651 antama todistus eräästä niittyjen vaihdosta. Sen mukaan Terälahden Olavi Pöllö olisi nuijasodan aikaan (1590-luvulla) antanut kahden parmaanalan niityn i Pitkälahdenpohjassa Rikalan Heikille (siis Heikki Martinpojalle) ja tämä antanut Olaville niityn i Myllyjoki. VA Topographica Teisko, Rikala I. Pitkälähti on ilmeisesti Näsijärven Rikalanlahden kaakkoon pistävä kapea osa. Edelleen Rikalan arkistossa on ollut Pirkkalan käräjillä 17-18.2. 1652 annettu kirje, jolla on vahvistettu 15.10.1649 tehty kauppa, jossa Lumialan Heikki Olavinpoika (äskeisen Olavi Juhonpojan poika) myi Rikalan Perttu Heikinpojalle en utjord hetandes Myrystniemj ja siihen kuuluvat Iso- och Vähäwesasalo nimiset saaret kalavesineen, jotka ovat vanhastaan kuuluneet Lumialan perintötilalle.